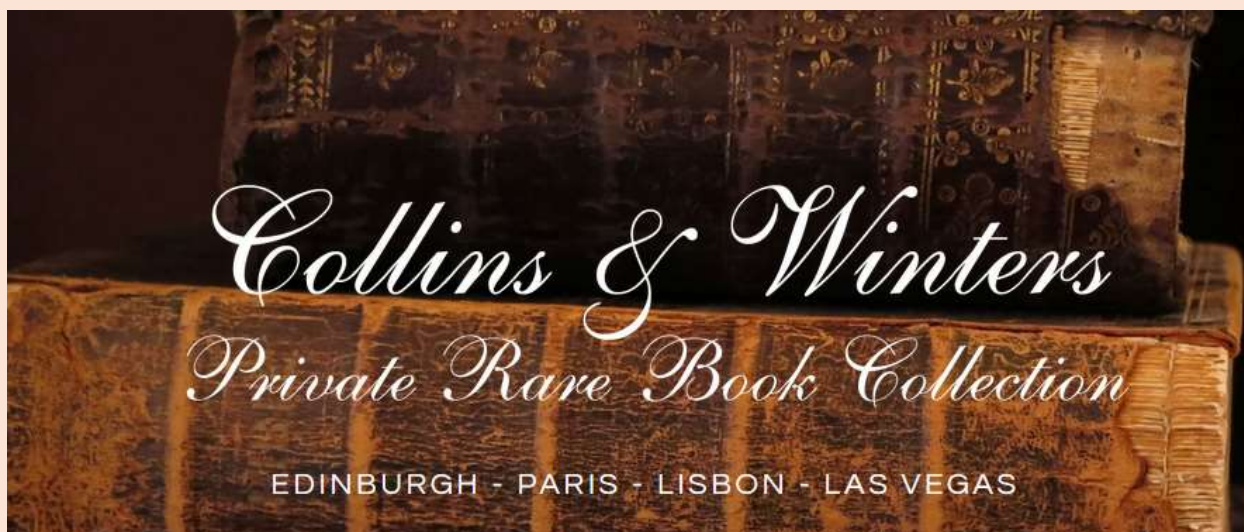

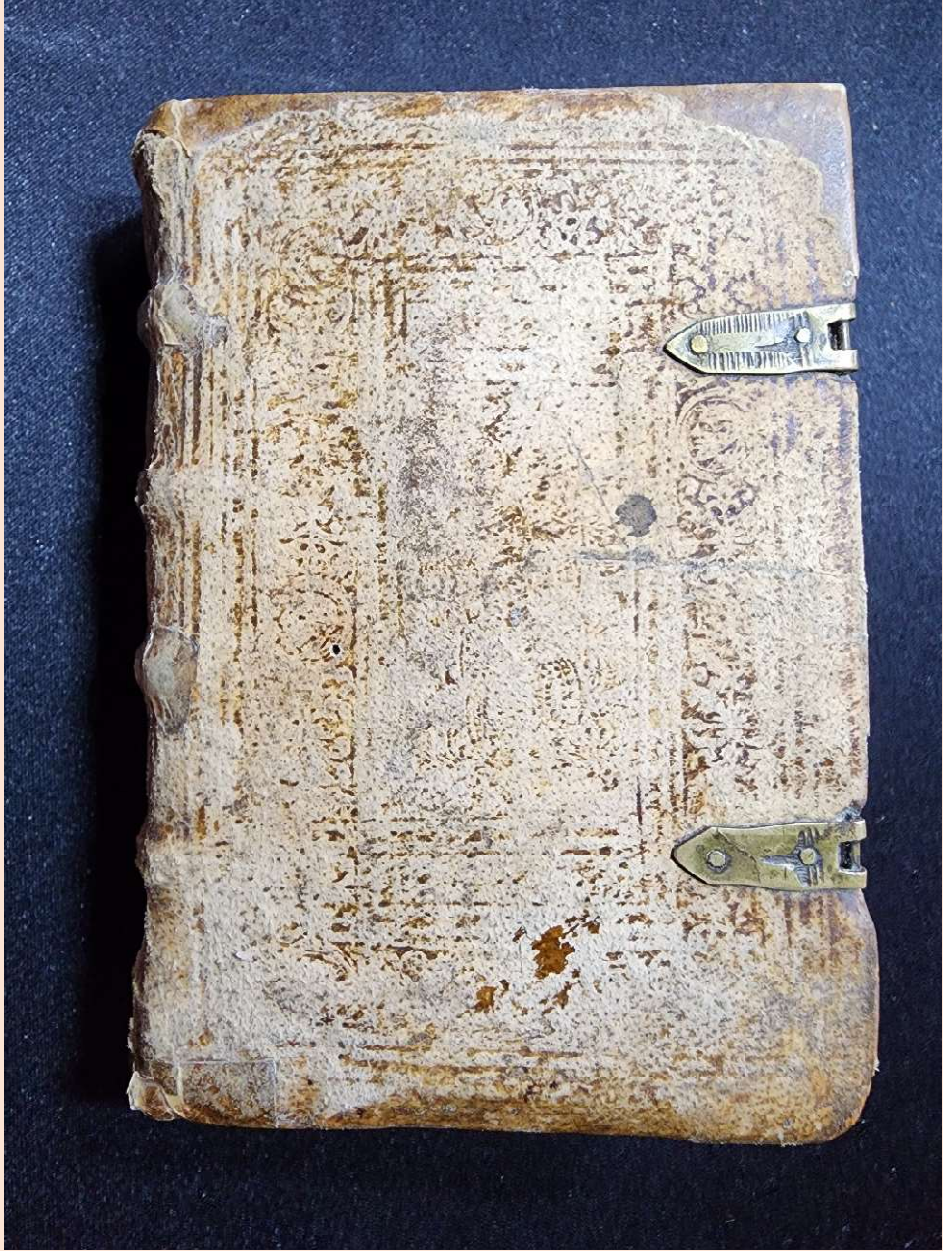
Concilium Tridentinum

The Council of Trent under Pope Paul III

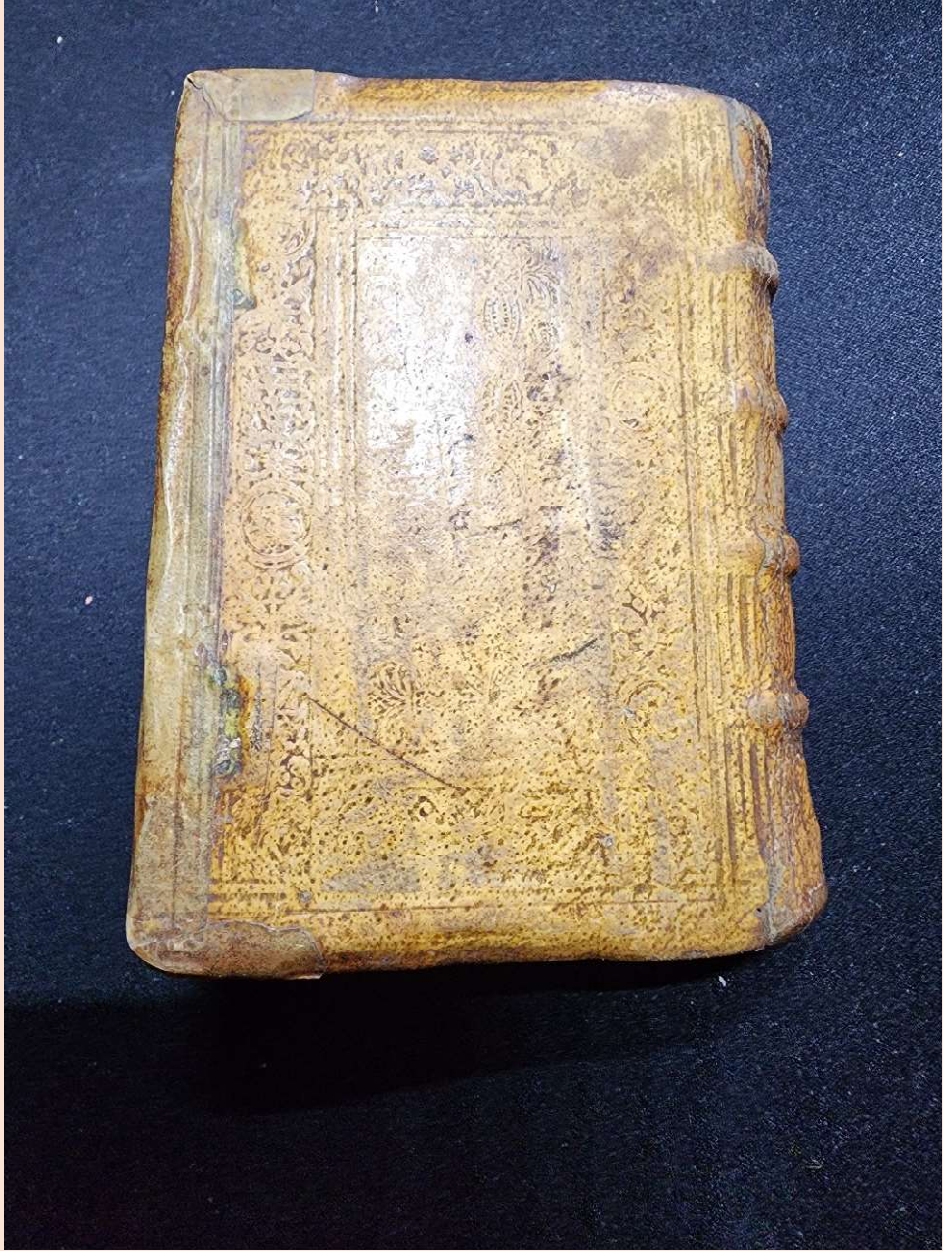
Date of Publication	1596
Publisher	Apud Florauantem Pratum
Language	Latin
Purchase Date	02-Aug-2015
Purchase Location	Rue Brancion Paris, France
Current Location	Collins & Winters Private Library, Las Vegas, NV, USA

Contact: info@collinswinters.com

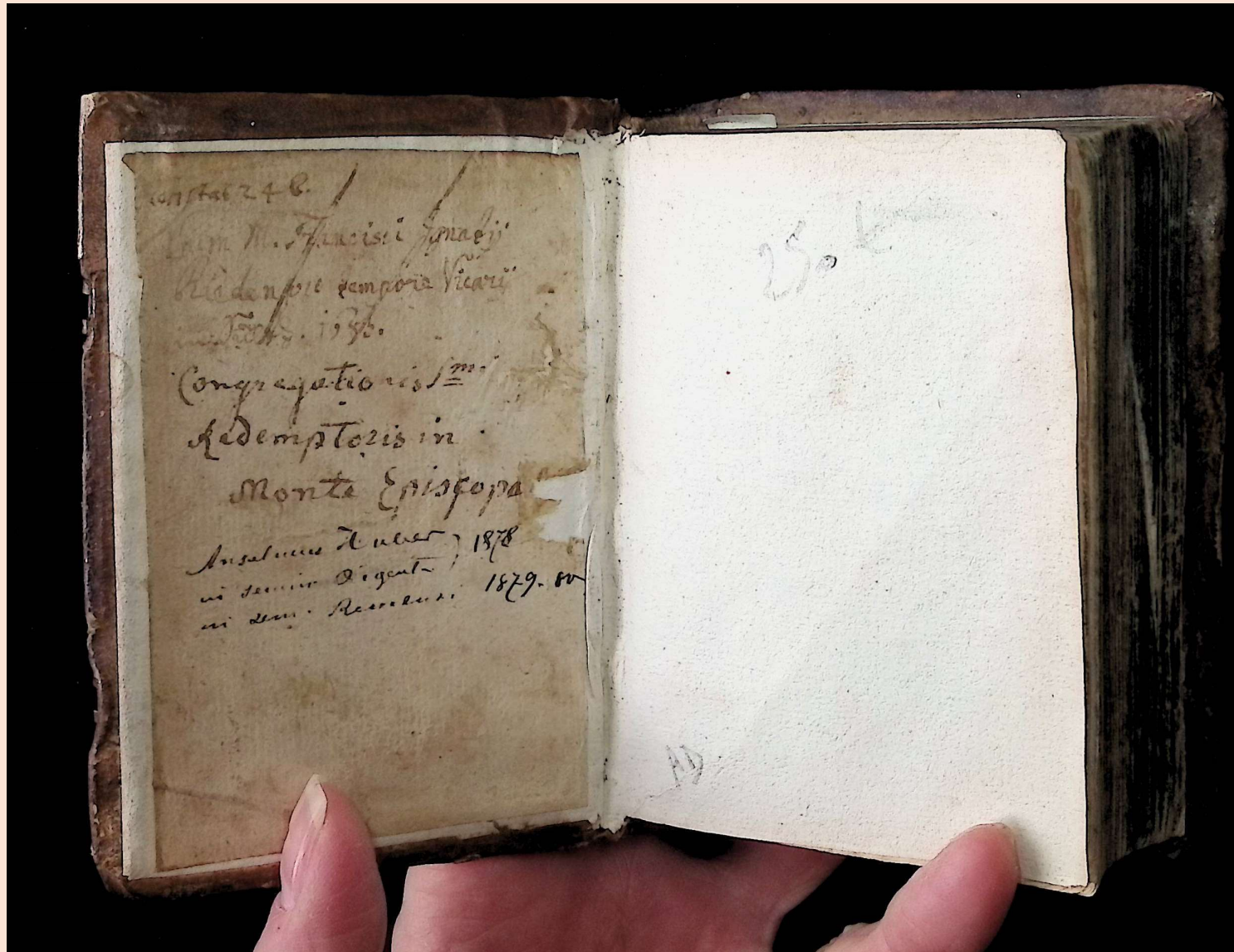

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

CONCILIVM
Tridentinum

SVB PAULO III. IVLIO III.
& P I O IIII. Pont. Max. celebratum.

*Cum accedant Pet. III. & V. Summorum
Pont. Bull. & aliquot super declaratione Decre-
torum quorundam eiusdem Conc. emanate.*

Necnon Citations marginales ex vtroque Testa-
mento, ac Indice materiarum toto opere
memorabilium locupletissimo.

Et denno Librorum prohibitorum Indice addito.

Omnia nuperrime diligenti cura castigatiora reddita.

Paul. Joach. Satoris. Hon.

Coes. Notarj.

VENETIIS, M D XCVII

Apud Florauaptem Pratump.

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

Franciscus Spektor
Junio 1797
Jensensdorf

Jacobus Gemmel 1789.
Ex dono J. Springer.

INDEX MATERIARVM, AC
 Rerum toto opere memorabilium.

Abbates quō e- ei non licet ibid.
 ligendi folio Absentes Episcopi qua pce-
 251 na multentur ibid.
Abbates Ton- Absentes inferiores Cura-
 suram, nec mi- ti mortaliter peccant 189
 nores ordines ijs confe- Absētia Epī cā legitimā.
 rant, qui sibi subiecti non 187. a quib probāda ibid.
 sunt 193 Absentiā licentia inferio-
 Abbates vsum Mitra. & Ba ribus Curatis non ultra
 culi habētes, qua in causa tres menses danda, & à
 Epōrū loco adhibētūr 93 quo probāda 189
 Abbates visitandi ius ha- Absolutio sacerdotalis que
 bent 25 107 actus iudicialis 117.
 Abbates, q̄ d̄ regularib de- Absolutio peccatorum gra-
 creta sūt, exequantur 260 uium à quibus 108
 Abbatum negligentia qua Absolutio quando nullius
 in causa ab Episcopo cor- monumenti 106
 rigi possit 29 Absolutio p̄c̄ōrum nō ab-
 Abbatū monasteria, ī qui- s̄q̄ contritione penitentis,
 bus ipsi domicilium h̄nt, & ministerio sacer. ibi.
 à iurisdictione Episcopō- Absolutionis cōmoda. 105
 rum sunt libera 254 Absolutionis ministri 117
 Abbatum privilegia in ec- Absolutionis p̄ publico crī-
 clesijs parochialib. uacan- mine impetratā cā quan-
 tibus, quando locum non do cognoscitur ab Epō 94
 habent 234 Absolutio à summo Pont.
 Abbatissa, qua xtate, & impetrata, vsurpantibus
 quō creari debent 251 bona, & iura ecclesiastica,
 Abesse ab ecclesia sua Epi- non aliter p̄dest, nisi quā
 scopo non licet vltra tres detinent, restimant 180
 menses 188 Abusus, qui irrepperunt in
 Abesse quo anni tempore vsum Indulgentiarum,
 a 2 quo-

I N D E X

quomodo tollendi 285
 Abusus ex ignorantia, & super-
 perditione tollendi, ibid.
 Abusus alij tollendi. 53.
 91. 124 157 244. 245.
 Academiae testimonium de
 eius doctrina, qui crean-
 dus est Episcopus 175
 Accessus, aut regressus ad
 beneficium ecclesiasticum
 non concedantur, concessi
 non suspendantur 269
 Acclamations pauu 289
 Acolythi 182
 Ad peccatum in omnes non
 imitatione, sed propaga-
 tione transfusum.
 Ad praeparationem, & sibi, &
 eius propaginē nocuit. ibi.
 Ad semine propagati in
 iusti nascuntur 31
 Ad verba de indissolubi-
 li matrimonij nexu 203
 Administratores à Capitu-
 lo, sede vacante, electi futu-
 ro Episcopo rationem reddant. 232
 Administratores cuiusvis
 loci pij singulis annis Epi-
 scopo rationem reddant 179
 Adorationes imaginum quo-
 modo, uide imagines.
 Adulterij poena 212
 Adulterio matrimonium
 non dicitur 26

Ætas singulis ordinibus
 prescripta 194
 Ætas in obtinendo benefi-
 cio definita. 190
 Ætas ad canonicatum ob-
 tinendum legitima 227
 Ætas puerorum, qui in Semi-
 nariū cooptandi sunt 197
 Affinitas ex fornicatione
 contracta, in primo, & secu-
 do gradu, neque; vltiora
 matrimonij dirimit 111
 Aleas fugere Clerici de-
 bent, vide Clerici.
 Alexandri Tertij constitu-
 tio 63 160 226
 Annexa beneficia singulis
 annis uisitare cura est Epi-
 scopi 64
 Anathemata in eos, qui de
 iustificatione male sentiunt
 46. vsque ad 52
 Anathemata contra male
 opinantes de Sacramento
 Matrimonij. 205
 Anathemata in illos, qui se-
 ptem Ecclesie sacramenta
 negant, & male interpre-
 tantur 58. vsque ad 61.
 Anathemata contra hereti-
 corum errores in Sacramen-
 tis Baptismi, & Confirma-
 tionis 59. 60. 61. in Sacra-
 mento Eucharistie 88. 89
 in

I N D E X

in Sacramentis Pœnitenti-
 e, & extreme Vnctionis
 115. vsque ad 118 in Sacra-
 mento Ordinis. 135 136. in
 sacrificio Missæ 170 171.
 in communione sub tra-
 que specie. 156
 Annus ad suscipiendos or-
 dines datus quos impetra-
 tum beneficium postulat 176
 Antiquior Episcopus, Metropolita-
 no impedito, habet de Sy-
 nodi, puicialis ius hēt 218
 Antiquiori Episcopo in metro-
 politana Ecclesia Oecono-
 mum eligere quā licet 227
 Appellatio, aut inhibiti-
 o non impedit, quod minus ea
 perficiantur, quæ Episcopus in
 uisitatione, & morum cor-
 rectione statuit 225
 Appellatio concubinarum non
 impedit executionem 278
 Appellatio in causis ma-
 trimonialibus 239
 Appellationes, aut inhibi-
 tiones in prima instātia non
 admittuntur, nisi ab eo, qui
 habet vim diffinitiuā 236
 Appellatione facta coram
 Ordinario, prescribitur for-
 ma, & tempus transferen-
 di acta 240
 Appellationibus admittē-

dis quæ forma seruanda. 178
 Apostata 275
 Apostatandi occasio quando
 Regularibus datur 127
 Apostolus in cœna à Christo sa-
 cerdotes instituit 165
 Apostoli consecrandi pote-
 stas à Christo tributa 182
 Apostolis, eorumque; successo-
 ribus remittendi, & remitti
 peccata partim cōdicata 100
 Aquæ cum uino mixtio in
 Calice, non est cōtra institu-
 tionem Christi. 171
 Aqua cum uino miscenda in
 calice, eiusque; rei causa. 169
 Aqua nalis de necessitate
 Baptismi, vide Baptism.
 Aquarum significatio. 169
 Arbitrarius de suspitione, &
 iuris cognoscenda inter
 ordinarium, & conserua-
 torem iudicem 123
 Archidiaconi causas matrimo-
 nij, & criminum non iudi-
 cant. 239. neque ad eorum
 iudicium, concubinatus
 causæ pertinent 278
 Archidiaconi, oculi Episco-
 porum 227
 Archidiaconi quales esse
 debent ibid.
 Archidiaconi, qui uisitandi
 ius hēt, quō uisitent. 120

I N D E X

Bona mobilia & immobilia quomodo Regularib. concessa. uide Regulares. 62
 Bonifacij octavi Constitutiones 228. 249
 Bononia: Sef habitatio, nona, & decima 72. 74
 Brachiū saculare-implorari pōt, pro reuocandis Monialibus intra urbem. 246
 Bulla indictionis Concilij Pauli Tertij 1
 Bulla facultatis trāsfērēdi Concilij sub Paulo iij. 68
 Bulla resurrectionis concilij sub Iulio iij. 75
 Bulla celebrationis Concilij sub Pio iij. Pont. 137
 C Alicis vsus an aliquibus nationibus concedēdus, ad Patrū cōuētiū referē. 157 hęc cā ad Sum. Pont. rejicitur 181
 Candelarum certus numerus in Missarum celebratione superstitiosus 172
 Canon Missæ ex quib. constitet 164
 Can. omnes antiqui, de uita. & monb. clericorum reuocati 174
 Cano de iustificatione, 47 vsq; ad 52
 Cano. de Sacr. in genere 56
 Canones de Baptismo 160
 Can. de Confirmatione 62
 Can. de Eucharistia 88. 90
 Cano de poenitentia 115
 Canones de extrema Vntione 119
 Can. de Communione sub vtraque specie, & paruulorum 156
 Canones de Missæ sacrificio 170
 Cano. de Ord. sacro 186
 Cano. de Matrimonio 205
 Cano. oēs sacri indistinctē ab oibus obseruandi 280
 Canon. quib. conferēdi 226
 Cano. aut portio nō ei cōferē, q̄ eo ordine initiatus non est, quē illa dignitas, aut portio requirit ibid. 22
 Canonici libri 22
 Canonici regulares translati ad alium ordinem, sacralaria beneficia obtinere non possunt 127
 Canonici, præsentēs sacrae ordinationi 192
 Canonici, professionē fidei coram Episcopo facere tenentur 225
 Can diuina officia p se, nō palium, obire debent 127
 Canon. quales eligēdi 161
 Can. uocem in cap. nō hūr, nisi

I N D E X

Ansi sint Subdiaconi 176
 Can. non amplius trib. men sibus abesse licet 227
 Canonicorū absentiu contumaciae poena ibi.
 Canonicorū residētia ibid.
 Canonicorum uestitus, & temperantia ibid.
 Cano. officiu in choro ibid.
 Canonicorum duorum electio de incunda simul cū Epō Ecclesiarum gubernandarum ratione ibid.
 Canonici officiu, celebrante Episcopo ibid.
 Cātus in choro qualis ibid.
 Cantus lasciuus in celebratione Missæ uitatur 173
 Capellani Regij, quādo ordinariis subiecti 224
 Capita Ordinum 254
 Capitula cathedralium à suis Epis, et Sedis Apostolicæ autoritate uisitari, & corrigi possunt 267
 Capituli offi. sede Episcopali uacante 215
 Capituli ius Oeconomum deligendi, uacante Sede episcopali ibid.
 Capituli negligentia in eligēdo uicario remediū ibi.
 Capitulo qñ Sede uacante literas dimissorias cōcedere licet, & quando non 66
 Capitulorum in uisitatione Episcopi exēptio nulla 55
 Capitulū si ius uisitandi hēt uiros ab eo delectos prius Episcopus probeat 219
 Capitulum de quibus scripturis futuro Epō rationē reddere tenetur 227
 Capitulū de qua re ab Epō cōsiliū adhiberi dēt 268
 Capitulū sub tit. S. Petri, & S. Iohannis 252
 Capitulorum gñalium, seu prouincialiu negligentia in cōstituenda regulariu disciplina Conc prouinciali quando supplenda 260
 Capitulorū gñalium, aut prouincialium offm in magistris sacrae scripturæ melioribus decernendis 29
 Capucinis, & minoris obseruatiæ fratribus solis bona immobilia possidere non licet 248
 Card. ex oib. Chřana Reip. nationib. assumēdi, & quales, et si sint Diacon. 216
 Cardinales tres deligendi, q̄ cognito genere, morib. uita doctrina eius, q̄ ore audus est Episcopus, sancte testentur, illū eo dignitate

I N D E X

tis gradu dignum *ibid.* *si Apostolicæ* *ibid.*
Cardinales, qui ecclesijs ca- *Casuum referuatio* 108. 118.
thed. præfunt, consecratio *Casuum referuatio nulla*
nis munus trium mensiu *in articulo mortis* 108
spatio suscipiant 190 *Casuum referuatiõis ius* *ibi.*
Cardinalib. item bñficiõrũ *Cath. ecumeni* 39
multitudo negatur 134 *Cathedral. ecclesijs qui præ*
Cardinaliũ residentia 187 *sciendi* 63. 175. 176
Cardinalium regressus nõ *Cathedralium ecclesiarum*
conceduntur 269 *pluralitas prohibetur* 83
Cardinalium consilio juni- *Cathedralibus ecclesijs q-*
nerfalis ecclesiæ admini- *bus pñsonis iponede* 229
stratio nititur 263 *Cathedralibus ecclesijs, q*
ardinaliũ familiares ui- *sunt exigui fructus, quo-*
de, Familiares Cardina- *modo prouidendum* *ibid.*
Cardinaliũ frugalitas, con- *Cathedralium ecclesiarum*
tinentia *ibi.* *penitentiarius doctor. ui-*
Cardinaliũ uita, mores, do- *de, Penitentiarius.*
ctrina, ceteraq; eiusmodi, *Cathed. eccl. simul, & paro-*
Epis designandis Canonũ *chialẽ nemo retineat* 234
decretu statuta sunt 115 *Cãx oēs fori ecclesiastici in*
Cardinaliũ priuilegia i ec- *prima instantia ab ordina-*
clesijs parochialib. uacant- *rijs cognoscantur* 236
tibus qñ non ualent 235 *Causæ ciuiles. uide. Ciuiles*
Carnis desideria quomodo *causæ.*
restringantur 284 *Causæ exceptæ* 236
Carthaginense Concil 262 *Cãrum matrimonialiũ, &*
Castitatis donum 206 *criminalium iudicium ad*
Catechesis vulgari lingua *Episcopum spectat* 239
à Parocho explicanda, cu- *Causis finiendis biennium*
rante Episcopo 213 *præsriptum* 236
Catechesis singulis sacram- *Causis biennio non finitis*
præscribenda *ibid.* *quod remedium* 236
Casus occulti referuati Se- *Cãx matrimoniales quan-*
da

I N D E X

do extra prouinciam cõ- *Christma sacrum* 62
gnoscantur 239 *Calcedonense cõciliũ* 196
Causa criminum grauiores *Chrs, sol iustitiæ, fidei nra*
contra Epõs, à summo fo- *autor, & consummator* 34
lum Pon. cognoscẽda 222 *Christus ante legem, & in*
Celebratio missarum. uide *lege Patrib. promissus* 34
missas. *Christus sc̃tus Adam* 34
Censura Ecclesiastica, a iudi- *Christus oĩum Sacramen-*
cibus ecclesiasticis quãdo *torũ autor, & p̃fector* 204
ferenda 264 *Chrs cã salutis aternæ oib.*
Censura & interdicta Eccle- *obtẽperantibus sibi* 41
siastica, siue ab Apost. Sede *Chrus, tanq̃ caput i mēbra,*
siue ab Epõ sint, à Regula *& uitis in palmites* 45
rib item publicetur, & ob- *Chrs, datus nõ tm, vt redem-*
seruentur 254 *ptor, sed ut legislator* 47
Ceremoniæ, in Sacra. mini- *Chrus meruit nobis iustifi-*
strandis, non contemnen- *cationẽ p suã passionẽ, &*
da 58 *satisfecit nostris pñis* 31
Ceremoniæ, & ritus in obla- *Chrs pro oĩb. mortuus, sed*
tionẽ sac. quare instituti 168 *omnes non saluantur* 35
non sunt impietatis irrita- *Chrs totus sumitur sub qua-*
bula 171 *libet sp̃ Eucharistiæ* 153
Ceremonia in ordine sacro *Christus sedet ad dexteram*
non contemnendæ 185. *Patris, & tamen nobiscum*
in nuptijs non dãnandæ 205. *est in Eucharistia* 80
niũ quæ ab Ecclesia rece- *Christi amor erga nos* 87
ptæ sũt, & pio frequentiq; *Christi resurrectiõis uis* 40
usu stabilita, in Missarum *Chri aduentus mysteriũ* 54
celebratione ab Epõ non *Christiani* 50
permittantur. 171 174 *Ciborum delectus seruandus* 285
Character qđ imprimi in *Circumstantiæ peccati. uide*
Baptismo cõfirmat. & ordi- *Peccati circumstantia.*
ne non potest dele ri 59 *Citari Episcopus personali-*
Chora clericis, phibent 175 *ter*

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

I N D E X

ter non potest, nisi ex cā, poena multentur 176
 ob quam priuandus est, Clerici ordinandi certo loco, & ecclesia adscribantur, ubi suis fungantur muneribus 233
 Ciuilibus in causis definitis modus iudicib. ecclesiasticis praescriptus 264
 Ciuilibus, & criminalibus in causis quando appellatio ni locus est 90
 Claustrorum matrimoniorum correctio 207
 Claustrinis in matrimonij Parochi officium. uide Parochus.
 Clauis data ad soluendū, & ligandum 109
 Clauium potestas 103 118
 Claustraliū monachorū sacrae scripturae interpretes nō examinant ab Epō 127
 Clemens Quintus 125
 Clerici concubinarij, uide Concubinarij.
 Clerici cōiugati quō prima tonsura gaudeant 191
 Clerici peregrini sine commendatijs Epī sui literis ad sacra faciendā non recipiantur 196
 Clerici bona, & iura ecclesiastica usurpantes qua pena puniantur 179
 Clerici, qui debitū ecclesiasticū officium nō praestant, qua

I N D E X

maione, quos attingat 111
 Collatio quorumcunq; ordinū gratuita. uide Ordo.
 Collegij, puerorū institutiū, & ratio, uide Seminarium.
 Collegia litteras dimissorias cōcedēdi ius nō hēnt, ut qd ordinē ab alijs 192
 Collegia, & cōfraternitates et laicorū, uisitadi ius est Epōrum, uide, Episcopus.
 Collegiorum perlonā quō sint exempta 224
 Collegiorū priuilegijs quō ab ordinarijs non detrahuntur 259
 Collegiate ecclesie nobilis alicuius opidi qua rōne curent stipendiū interpreti sacrae scripturae 27
 Colloquia, & confabulationes ne habeantur, quo tpe sacra fiunt 15. 171
 Comestationes clericis prohibentur, uide Clerici.
 Comites Palatini in beneficijs non liberi ab ordinariorū iurisdictione 225
 Comēde, seu comēdatamonastra. uide Monasteria.
 Commissio grauiorū carū criminalium cōtra Epōs specialis sit & manu Summi Pont. signata, neq; cuiquam deferatur 222
 Commissiones causarū in prouincijs praeter ordinarios, quibus faciendae 276
 Communione sub utraq; specie, & paruulorum doctrina, 156. ad communione sub utraq; specie, qui nō astringatur, ibi in communione sub qualibet specie totus, & integer Christus sumitur 155
 Cōpatres ī Baptismo, q 250
 Conceptio Mariae Virg. 27
 Concilia prouincialia renouētur 217. quibus de causis, & quo tempore habenda ibid. eorum inquisitione qualis de ijs, qui Episcopi creandi sunt, 216. Vide Prouinciale Concilium.
 Conc. Triden. inchoatio 14.
 Translatio 78. Resumptio 75. Suspendio 134. celebratio sub Pio IIII. Pont. 137. eius cura praecipua qualis 15. in eo uiuendū modus ibid.
 Concubinatus graue peccatum 213
 Concubinarij seuerè puniuntur 213
 Concubinarij ele. pena 277
 Con-

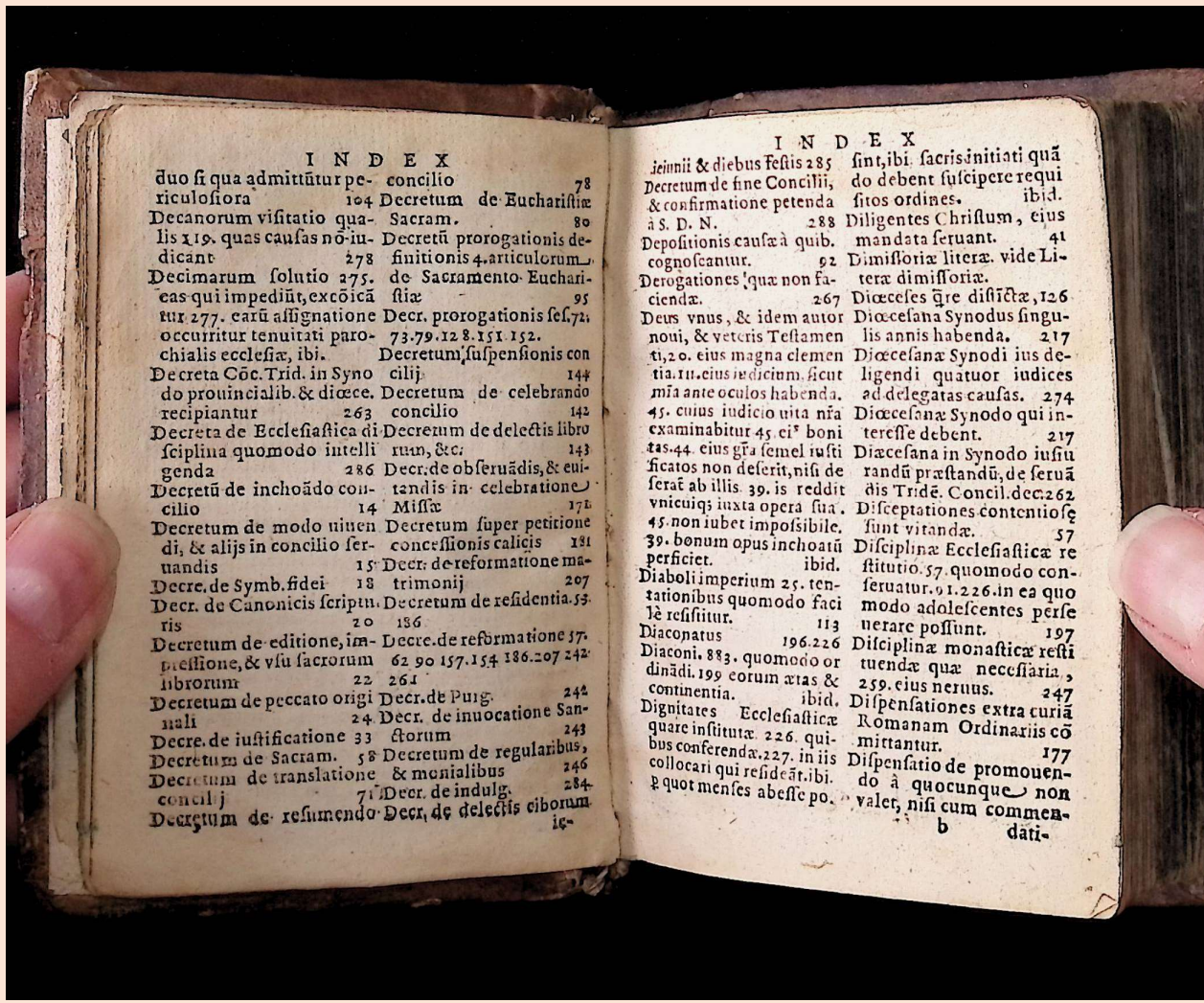
Concilium Tridentinum, 1596, Latin

I N D E X

Concubinarj Epi, à Synodi
 puinciali moniti, nisi se e-
 mēdauerit, ad Rom. Pont.
 deferantur 279
 Confessio lapsis post Bapti-
 mum necessaria, iure diui-
 no instituta 103. 115
 Confessio non est carnifici-
 na, neq; impossibilis 104
 Confessio est iure diuino ne-
 cessaria 103. 106
 Confessio secreta ibid.
 Confessionis minister ibi.
 Cōfiteudi in quadagesima
 laudabilis mos. ibi. & 117.
 Confiteri necesse est occul-
 ta etiam peccata 106
 Confiteri peccati circumstan-
 tias. 116. q̄ pctā debemus.
 ibi. 106. venialia etiam ibi.
 Cōfessiones audire, quibus
 presbyteri liceat 195
 Cōfessionū libros præcipue
 discāt, pueri in seminarj
 collegium coopati 197
 Confessio Monialium. vide
 Moniales.
 Confirmatio, Sacram. 62
 Confirmatio minister Epi-
 scopus ibid.
 Confirmationis Sacramen-
 tum habeat, qui prima tō-
 sura est initiandus 191
 Confirmatio inter quos spi-
 ritualem cognationē con-
 trahat 210
 Confraternitates 173
 Cōsanguinei, & familiares
 Cardinalium, & Episcopo-
 rum ne fructib; ecclesiasti-
 cis locupletes fiant 261
 Cōsecratio quo loco faciē-
 da 191
 Cōsecrationis ips; Ep̄is, &
 Cardinal qui cathedralib;
 præ sunt præscriptum 292
 Cōseruatores Iudices tri-
 bunal erectum non hēant
 67. 123
 Cōseruatoriæ literæ quib;
 quando, & quibus in cau-
 sis nihil prolunt ibi.
 Cōsistorio vno pponit Ecc.
 & in alto ferē iudiciū 216
 Cōsuetudo Eccle. in dādis
 Indulgētij; 234 in seruan-
 da Euch. pro infirmis 85
 Cōsuetudo ecclesia 85.
 86. 88. 117. 179. 294.
 Cōsuetudo immemorabi-
 lis morum corruptela est.
 189. 209.
 Contritio quid 102. omni
 tempore necessaria, ibi. ces-
 satio à peccato, vitæ nouę
 propositum, & ueteris de-
 testatio & c. ibi, Imperfe-
 cta, Attritio dicitur. ibid.
 non

I N D E X

non facit hypocritam, nec
 magis pctōrem. ibi. & 116
 libera & uoluntaria 103
 Constantiense Conc. 133
 Cōuētus monachorū sacra
 Script interpretē hēant, si i-
 ijs stuidia uigere pnt 29
 Cōuertita, seu Pœnitentes
 mulieres 257
 Cooperari 39 47
 Crimin. cā cognoscunt ab
 Ep̄o neq; in ijs qdquā ua-
 lēt literæ cōseruatoriæ 129
 Crim. cā nō Decanorum,
 neq; Archid. aut inferiorū
 iudicio relinquuntur 238
 Crimina ep̄orū leuiora quo
 iudicāda grauiora itē 222
 Criminosi publicē, & noto-
 riē clerici sancto altari nō
 ministrant, aut sacris in-
 terfunt 172
 Curati residere ab episco-
 pis compellantur 55
 Curati oues suas cognosce-
 re, & pascere, præcepto di-
 uino iubentur 187
 Curatorum inferiorum nō
 residendum pœna 188
 Curati quales esse dnt 226
 Curati Rectores Abbatibus
 subiecti, à Metropolitanis
 ad prædicationem com-
 pellantur 30
 Curati iferiores per se, uel
 per idoneos, Dñicis saltē
 dieb; & festis solennib; p̄di-
 cēt, in hoc munere illorū
 negligentia uarijs modis
 Ep̄o corrigere licet ibid.
 Curati Synodo dioecesanā
 interfunt 217
 Curata bñficia plura in cō-
 mēdā data simul cū unio-
 nib; ad uitam reuocant 63
 Curata bñficia unita, aut an-
 nexa uisitare singulis an-
 nis Episcopi debent. ibid.
 Curata plura detinentium
 pœna 64
 Curata bñficia ī simplex be-
 neficiū nō cōuertantur 80
 Curatis beneficijs quæ mo-
 nasterij subiecta sunt, ne-
 mo præficiatur, sine exami-
 ne, & cōsēsu Episcopi 257
 Curiosa à popularib; con-
 cionib; secludantur 242
Deambulationes, & a-
 ctiones saculares oēs
 ab Ecclesia tollere curent
 Episcopi 172
 Decalogi præcepta ad chri-
 stianos pertinere 50
 Decalogi duo ultima præ-
 cepta si uolantur nonnun-
 quam grauius animum
 lauciant, & contra illa
 duo

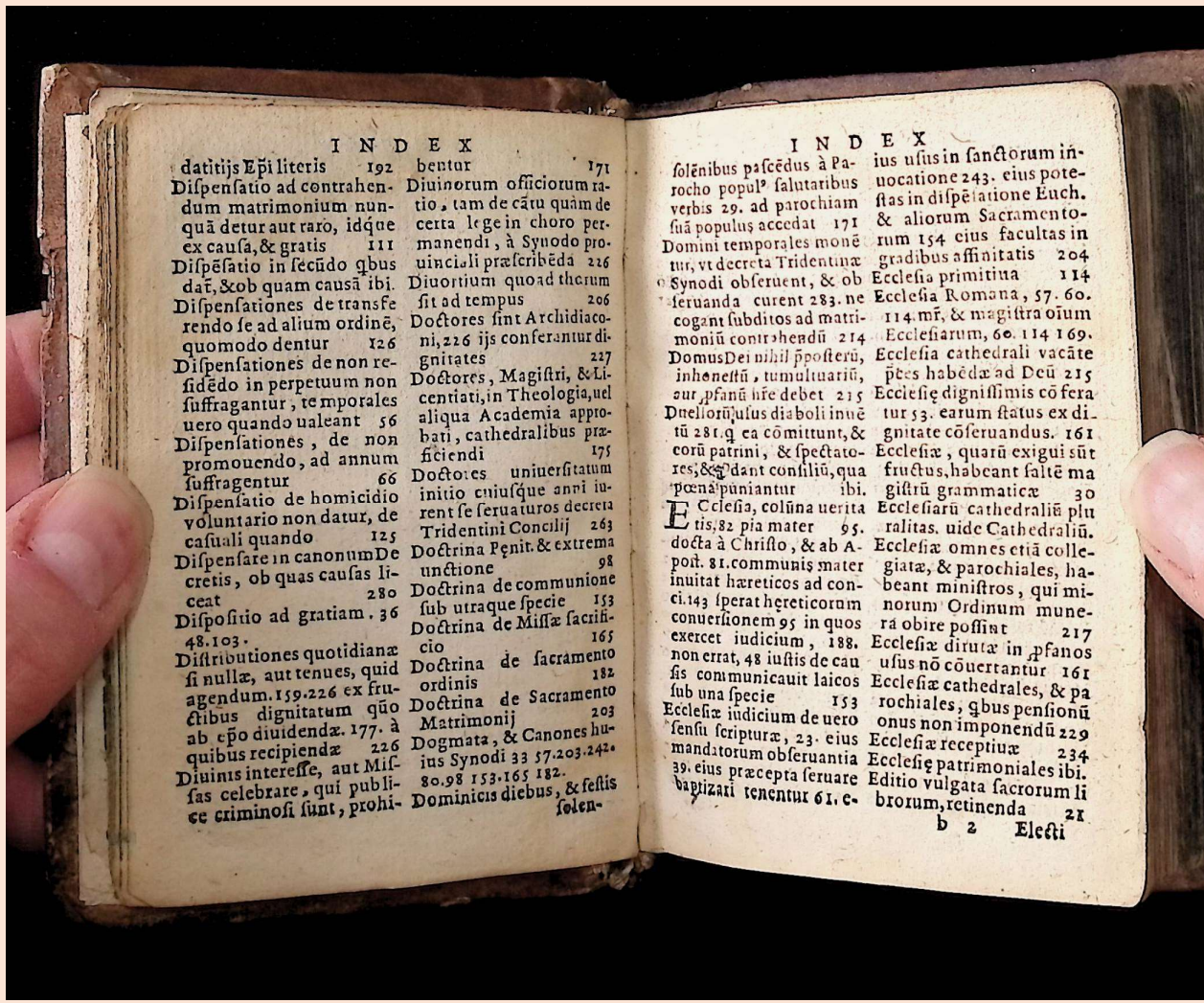
I N D E X

duo si qua admittuntur pe- concilio 78
riculofora 104 Decretum de Eucharistia
Decanorum visitatio qua- Sacram. 80
lis 119. quas causas no- in- Decretum prorogationis de-
dicant 278 finitionis 4. articulo-
Decimarum solutio 275. de Sacramento Eucharis-
tas qui impediunt, excōicā stia 95
tur 277. earū assignatione Decr. prorogationis scil. 72.
occurrit tenuitati paro- 73. 79. 128. 151. 152.
chialis ecclesia, ibi. Decretum, suspensionis con-
Decreta Cōc. Trid. in Syno cilij 144
do prouincialib. & diocē. Decretum de celebrando
recipiantur 263 concilio 142
Decreta de Ecclesiastica di- Decretum de delectis libro
sciplina quomodo intelli ruan, &c. 143
genda 286 Decr. de obseruandis, & eui-
Decretum de inchoādo con- tandis in- celebratione
cilio 14 Missa 171
Decretum de modo uiuen Decretum super petitione
di, & alijs in concilio ser- concessionis calicis 181
uandis 15 Decr. de reformatione ma-
Decr. de Symb. fidei 18 trimonij 207
Decr. de Canonicis scriptu. Decretum de residentia. 53.
ris 20 136
Decretum de editione, im- Decr. de reformatione 57.
pressionē, & vsu sacrorum 62 90 157. 154 136. 207 242
librorum 22 261
Decretum de peccato ongi Decr. de Purg. 242
nali 24 Decr. de inuocatione San-
Decr. de iustificatione 33 ctorum 243
Decretum de Sacram. 58 Decretum de regularibus,
Decretum de translatione & monialibus 246
concilij 71 Decr. de indulg. 284
Decretum de resumendo Decr. de delectis ciborum
16-

I N D E X

ieiunii & diebus festis 285 sint, ibi. sacris initiati quā
Decretum de fine Concilij, do debent suscipere requi-
& confirmatione petenda sitos ordines. ibid.
à S. D. N. 288 Diligentes Christum, eius
Depositionis causa à quib. mandata seruant. 41
cognoscantur. 92 Dimissoria litera. vide Li-
Derogationes, quae non fa- tera dimissoria.
cienda. 267 Dioceses quae distictae, 126
Deus vnus, & idem autor Diocesana Synodus singu-
nou, & veteris Testamen lis annis habenda. 217
ti, 20. eius magna clemen Diocesana Synodi ius de-
tia. in. eius iudicium. sicut ligendi quatuor iudices
mā ante oculos habenda. ad delegatas causas. 274
45. cuius iudicio uita nra Diocesana Synodo qui in-
examinabitur 45 ei* boni teresse debent. 217
tas. 44. eius gra semel iusti Diocesana in Synodo iustu-
ficatos non deserit, nisi de randū praestandū, de seruā-
serat ab illis 39. is reddit dis Tridē. Concil. dec. 262
vnicuiq; iuxta opera sua. Disceptationes contentiose
45. non iubet impossibile. sunt vitanda. 57
39. bonum opus inchoatū DisCIPLINA Ecclesiastica re-
perficiet. ibid. stitutio. 57. quomodo con-
Diaboli imperium 25. ten- feruatur. 91. 226. in ea quo-
tationibus quomodo faci modo adolescentes perfe-
le resistitur. 113 nerare possunt. 197
Diaconatus 196. 226 DisCIPLINA monastica resti-
Diaconi. 883. quomodo or tuenda qua necessaria,
dinādi. 199 eorum aetas & 259. eius neruus. 247
continentia. ibid. Dispensationes extra curiā
Dignitates Ecclesiasticae Romanam Ordinariis cō-
quare instituta 226. qui- mittantur. 177
bus conferenda. 227. in iis Dispensatio de promouen-
collocari qui resideāt. ibi. do à quocunque non
& quot menses abesse po- valet, nisi cum commē-
b dati-

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

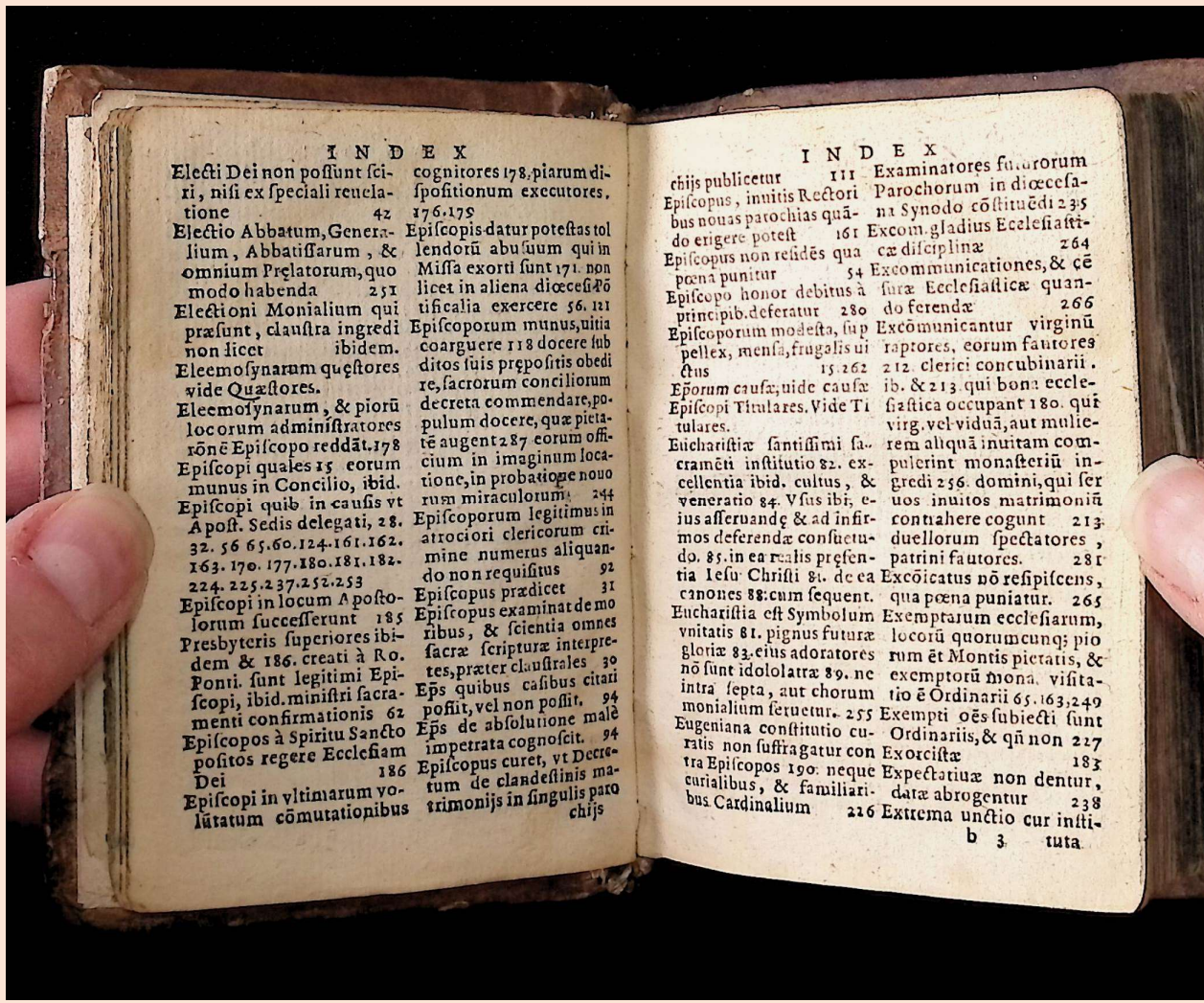
I N D E X

datijs Epi literis 192
 Dispensatio ad contrahendum matrimonium nunquam detur aut raro, idque ex causa, & gratis 111
 Dispensatio in secundo qbus dat, & ob quam causa ibi
 Dispensationes de transferendo se ad alium ordinem, quomodo dentur 126
 Dispensationes de non residendo in perpetuum non suffragantur, temporales uero quando ualeant 56
 Dispensationes, de non promovendo, ad annum suffragentur 66
 Dispensatio de homicidio voluntario non datur, de casuali quando 125
 Dispensare in canonum decretis, ob quas causas liceat 280
 Dispositio ad gratiam. 36 48. 103.
 Distributiones quotidianae si nullae, aut tenues, quid agendum. 159. 226 ex fructibus dignitatum quomodo ab episcopo diuidenda. 177. a quibus recipienda 226
 Diuini interesse, aut Missas celebrare, qui publice criminosi sunt, prohibentur 171
 Diuinarum officiorum ratio, tam de actu quam de certa lege in choro permanendi, a Synodo provinciali praescribenda 226
 Diuini quoad thesaurum sit ad tempus 206
 Doctores sint Archidiaconi, 226 ijs conferantur dignitates 227
 Doctores, Magistri, & Licentiat, in Theologia, uel aliqua Academia approbati, cathedralibus praeficiendi 175
 Doctores uniuersitatum initio cuiusque anni iurent se seruatuos decreta Tridentini Concilij 263
 Doctrina Penit. & extrema unctio 98
 Doctrina de communione sub utraque specie 153
 Doctrina de Missae sacrificio 165
 Doctrina de sacramento ordinis 182
 Doctrina de Sacramento Matrimonij 203
 Dogmata, & Canones huius Synodi 33 57. 203. 242. 80. 98 153. 165 182.
 Dominicis diebus, & festis solennibus pascendus a Parocho populo salutaribus uerbis 29. ad parochiam suam populus accedat 171
 Domini temporales monentur, ut decreta Tridentinae Synodi obseruent, & obseruanda curent 283. ne cogant subditos ad matrimonium contrahendum 214
 Domus Dei nihil proferat, inhonestum, tumultuarium, aut profanum esse debet 215
 Duellorum usus diaboli inuentum 281. q. ea committunt, & coram patris, & spectatores, & dant consilium, quae poenam puniantur ibi
 Ecclesia, colina ueritate, 82 pia mater 95.
 docta a Christo, & ab Aposto. 81. communis mater inuitat haereticos ad concilium. 143 sperat haereticorum conuersionem 95 in quos exercet iudicium, 188.
 non errat, 48 iustus de causis communicauit laicos sub una specie 153
 Ecclesiae iudicium de uero sensu scripturae, 23. eius mandatorum obseruantia 39. eius praecipua seruare baptizari tenentur 61. eius usus in sanctorum inuocatione 243. eius potestas in dispensatione Eucharistiae & aliorum Sacramentorum 154 eius facultas in gradibus affinitatis 204
 Ecclesia primitiua 114
 Ecclesia Romana, 57. 60. 114. m. & magistrorum oium Ecclesiarum, 60. 114 169.
 Ecclesia cathedrali vacante praesens habenda ad Deum 215
 Ecclesiae dignissimis conferatur 53. earum status ex dignitate seruandus. 161
 Ecclesiae, quarum exigui sunt fructus, habeant saltem magistrum grammaticae 30
 Ecclesiarum cathedralium pluralitas. uide Cathedralium.
 Ecclesiae omnes etiam collegatae, & parochiales, habeant ministros, qui minorum Ordinum muneribus obire possint 217
 Ecclesiae diruta in profanos usus non conuertantur 161
 Ecclesiae cathedrales, & parochiales, quibus pensionum onus non imponendum 229
 Ecclesiae receptiuae 234
 Ecclesiarum patrimoniales ibi editio uulgata sacrorum librorum, retinenda 21
 b 2 Elesti

I N D E X

solennibus pascendus a Parocho populo salutaribus uerbis 29. ad parochiam suam populus accedat 171
 Domini temporales monentur, ut decreta Tridentinae Synodi obseruent, & obseruanda curent 283. ne cogant subditos ad matrimonium contrahendum 214
 Domus Dei nihil proferat, inhonestum, tumultuarium, aut profanum esse debet 215
 Duellorum usus diaboli inuentum 281. q. ea committunt, & coram patris, & spectatores, & dant consilium, quae poenam puniantur ibi
 Ecclesia, colina ueritate, 82 pia mater 95.
 docta a Christo, & ab Aposto. 81. communis mater inuitat haereticos ad concilium. 143 sperat haereticorum conuersionem 95 in quos exercet iudicium, 188.
 non errat, 48 iustus de causis communicauit laicos sub una specie 153
 Ecclesiae iudicium de uero sensu scripturae, 23. eius mandatorum obseruantia 39. eius praecipua seruare baptizari tenentur 61. eius usus in sanctorum inuocatione 243. eius potestas in dispensatione Eucharistiae & aliorum Sacramentorum 154 eius facultas in gradibus affinitatis 204
 Ecclesia primitiua 114
 Ecclesia Romana, 57. 60. 114. m. & magistrorum oium Ecclesiarum, 60. 114 169.
 Ecclesia cathedrali vacante praesens habenda ad Deum 215
 Ecclesiae dignissimis conferatur 53. earum status ex dignitate seruandus. 161
 Ecclesiae, quarum exigui sunt fructus, habeant saltem magistrum grammaticae 30
 Ecclesiarum cathedralium pluralitas. uide Cathedralium.
 Ecclesiae omnes etiam collegatae, & parochiales, habeant ministros, qui minorum Ordinum muneribus obire possint 217
 Ecclesiae diruta in profanos usus non conuertantur 161
 Ecclesiae cathedrales, & parochiales, quibus pensionum onus non imponendum 229
 Ecclesiae receptiuae 234
 Ecclesiarum patrimoniales ibi editio uulgata sacrorum librorum, retinenda 21
 b 2 Elesti

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

I N D E X

Electi Dei non possunt sci-
ri, nisi ex speciali reuelatione 42
Electio Abbatum, Generalium, Abbatissarum, & omnium Prelatorum, quomodo habenda 251
Electi Monialium qui præsunt, claustra ingredi non licet ibidem.
Elemosynarum questores vide Quæstores.
Elemosynarum, & piorum locorum administratores rōnē Episcopo reddāt. 178
Episcopi quales 15 eorum munus in Concilio, ibid.
Episcopi quib in causis vt Apost. Sedis delegati, 28. 32. 56. 65. 60. 124. 161. 162. 163. 170. 177. 180. 181. 182. 224. 225. 237. 252. 253
Episcopi in locum Apostolorum successerunt 185
Presbyteris superiores ibidem & 186. creati à Ro. Ponti. sunt legitimi Episcopi, ibid. ministri sacramenti confirmationis 62
Episcopos à Spiritu Sancto positos regere Ecclesiam Dei 186
Episcopi in vltimarum voluntatum cōmutationibus

cognitores 178. parum dispositionum executores. 176. 179
Episcopis datur potestas tollendorū abusuū qui in Missa exorti sunt 171. non licet in aliena dioecesi rōnē tiscalia exercere 56. 121
Episcoporum munus, vitia coarguere 118 docere subditos suis prepositis obedire, sacrorum conciliorum decreta commendare, populum docere, quæ pietatē augent 287 eorum officium in imaginum locatione, in probatioe nouorum miraculorum 244
Episcoporum legitimus in atrociori clericorum crimine numerus aliquando non requisitus 92
Episcopus prædicet 31
Episcopus examinat de moribus, & scientia omnes sacra scripturæ interpretes, præter claustrales 30
Ep̄s quibus casibus citari possit, vel non possit. 94
Ep̄s de absolutione male impetrata cognoscit. 94
Episcopus curet, vt Decretum de clandestinis matrimonijs in singulis parochijs

I N D E X

chij publicetur 111
Episcopus, inuitis Rectoribus nouas parochias quādo erigere potest 161
Episcopus non retidēs quæ pœna punitur 54
Episcopo honor debitus à principib. deferatur 280
Episcoporum modesta, sup pellex, mensa, frugalitas 15. 262
Ep̄orum causa, vide causa
Episcopi Titulares. Vide Titulares.
Eucharistia sanctissimi sacramētū institutio 82. excellentia ibid. cultus, & veneratio 84. Vtus ibi, eius asseruandq̄ & ad infirmos deferendæ consuetudo. 85. in ea realis presentia Iesu Christi 81. de ea canones 88. cum sequent.
Eucharistia est Symbolum vnitatis 81. pignus futuræ gloriæ 82. eius adoratores nō sunt idololatræ 89. ne intra septa, aut chorum monialium feruetur. 255
Eugeniana constitutio curatis non suffragatur contra Episcopos 190. neque curialibus, & familiaribus Cardinalium 226
Examinatores futurorum Parochorum in dioecibus noua Synodo cōstituti 235
Excom. gladius Ecclesiasticæ disciplinae 264
Excommunicationes, & cetera sacra Ecclesiasticæ quantodo ferendæ 266
Excommunicantur virginū raptores, eorum fautores 212. clerici concubinarij. ib. & 213 qui bonæ ecclesiasticæ occupant 180. qui virg. vel viduā, aut mulierem aliquā inuitam compulerint monasteriū ingredi 256. domini, qui seruos inuitos matrimoniū contrahere cogunt 213. duellorum spectatores, patrini fautores. 281
Excoicatus nō respiciens, qua pœna puniatur. 265
Exemptarum ecclesiarum, locorū quorumcunq; piorum et Montis pietatis, & exemptorū mona. visitatio ē Ordinarij 65. 163. 249
Exempti oēs subiecti sunt Ordinariis, & quī non 227
Exorcistæ 183
Expectatiuæ non dentur, data abrogentur 238
Extrema unctio cur intib 3. tuta.

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

I N D E X

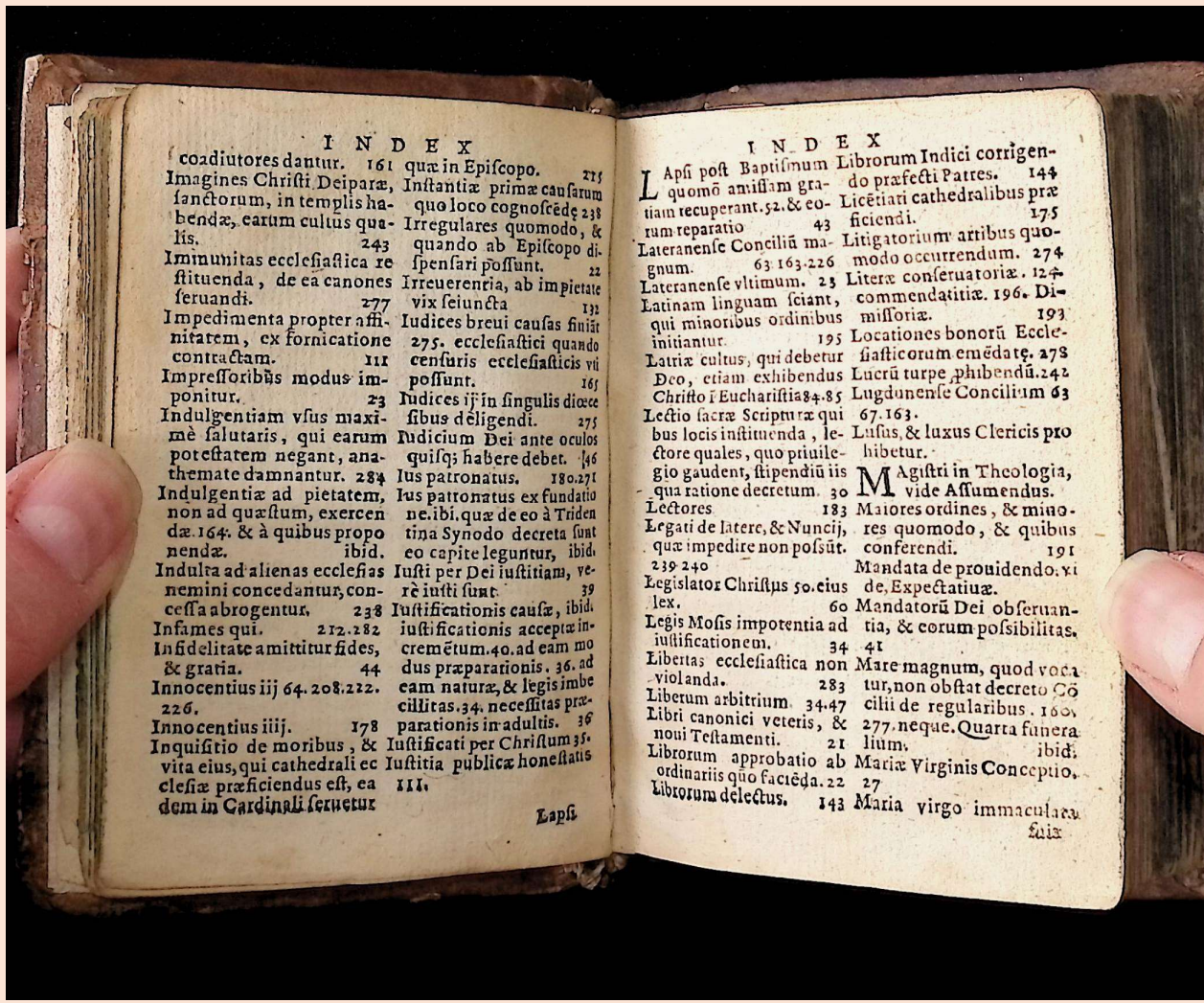
tuta 98. est uerum sacramentum 119
Fabrica ecclesie attribuenti fructus Episcoporum absentium male peccati. 189. tertia ite pars fructuum beneficiorum concubinarum, 278. illi administratores uisitantur ab episcopo 179
Facultates de promouendo a quo cunq; & de non promouendo, uide Dispensatio.
Familiares cardinalium qua in re a iurisdictione ordinarij non sunt liberi. 227
Familiares Episcopi quales, 17. quando ab illis ordinandi, 192. & qui ex illis conseruatoriarum litterarum priuilegio gaudent 124
Festi dies sanctorum quomodo celebrandi. 246
Festum corporis Christi 35
Feudalia directis dominis qua ca acquirantur 283
Fides nostrae salutis initium & radix iustificationis. 39. non amittitur per peccatum mortale, ibi. sine operibus. mortua est, ibi. cooperatur bonis operibus 40. sine ea impossibile est placere Deo, 29 in Christo nihil ualeat, nisi eo, quae per di-

lesionem operatur, ibid. & alia, quae decreto de iustificatione continentur, 33
Fidei rudimenta in singulis parochijs pueri doceantur 122
Fidei professio, uide Professio.
Fiducia haeretica inanis. 39
Filij clericorum illegitimi pensiones non habeant in ecclesia, in qua pater habet, uel habuit beneficium: si uero habent, huic rei prouisum est 279
Filij Dei Christum diligunt, 41: licet in hac uita quantumuis sancti in uentilla peccata cadant, non propter ea desinant esse iusti, ibid.
Fori ecclesiastici causa in prima instantia ab ordinarijs cognoscantur. 234
Fori priuilegij tonsurati quando gaudent 190
Fratres minorum obseruantia uide Capucini.
Fructus in absentia quibus dantur 29. a curatis in absentia percipi non possunt, ibid. male percepti nullo modo retinentur. 188. uita conscientia a quibus non recipiantur 237
Frugalitatibus exemplum datur

I N D E X

re debent Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, & Episcopi 17 262
Funeralium Quarta. uide Quarta.
Gehenna metus facit, ut a peccatis abstinemus 48 103
Generales ordinum quomodo eligendi, 250. decreta Synodi de regularibus statim exequantur 260
Gradus affinitatis, & consanguinitatis 205 111
Grammaticae magister in Ecclesijs tenuium reddituum 29
Gratia Dei praeueniens, adiuuans 37 eam consecutum se esse nemo seicentitudine fidei cui non possit subesse falsum 40. & alia, quae ibi continentur.
Gratias dispensationes matrimoniales 212
Gregorius Decimus 63
Gubernatores ecclesiastici quomodo possint contra clericos procedere 240
Gymnasia publica sacrascriptione lectorem habeant, qui & moribus, & scientiae ab episcopo probeantur 29

Habitus clericalis a quibus deferendus 124. 191. 197.
Habitus religionis nullo priuilegio, occulte ferendus. 257. post quinquentium non deponendus, ibi.
Haeresis suspectus qui. 265
Heresis crimen in foro conscientiae quis absoluit. 222
Haeresim praedicatum poena 32
Haeretici sub praetextu Euangelij libertatem carnis introducunt. 204. omnes anathematizantur. 241
Haeticorum inanis fiducia. 39 collida ingenia 44.
Hereditariae successiones beneficiorum canonibus odiosae 269
Historiae mysteriorum nostrae redemptionis. 242
Homicidij, de industria facti poena. eiusque casu facti dispensatio 125
Hospitalia uisitanda. 178
Hideleriter administranda curante episcopo. 67. ea obtinentes debitum munus exerceant 270. alia de Hospitalibus, decreta. 179. 199.
Illiteratis ecclesiarum parochialium rectoribus b 4 coadiu-

I N D E X

coadiutores dantur. 161
 Imagines Christi Deiparae, sanctorum, in templis habenda, earum cultus qualis. 243
 Inimunitas ecclesiastica reituenda, de ea canones seruandi. 277
 Impedimenta propter affinitatem, ex fornicatione contractam. 111
 Impressoribus modus imponitur. 23
 Indulgentiam vsus maxime salutaris, qui earum potestatem negant, anathemate damnantur. 284
 Indulgentia ad pietatem, non ad quaestum, exercenda. 164. & à quibus proponenda. ibid.
 Indulta ad alienas ecclesias nemini concedantur, concessa abrogentur. 238
 Infames qui. 212. 282
 Infidelitate amittitur fides, & gratia. 44
 Innocentius iij 64. 208. 222. 226.
 Innocentius iij. 178
 Inquisitio de moribus, & vita eius, qui cathedrali ecclesiae praeficiendus est, eadem in Cardinali seruetur

qua in Episcopo. 275
 Instantia prima causarum quo loco cognoscenda. 238
 Irregulares quomodo, & quando ab Episcopo dispensari possunt. 22
 Irreuerentia, ab impietate vix seiuncta. 132
 Iudices breui causis finiant. 275. ecclesiastici quando censuris ecclesiasticis viti possunt. 165
 Iudices iij in singulis dioecibus deligendi. 275
 Iudicium Dei ante oculos quisq; habere debet. 146
 Ius patronatus. 180. 271
 Ius patronatus ex fundatione. ibi. qua de eo à Tridentina Synodo decreta sunt eo capite leguntur, ibid.
 Iusti per Dei iustitiam, vere iusti sunt. 39
 Iustificationis causa, ibid. iustificationis accepta incrementum. 40. ad eam modus praeparationis. 36. ad eam natura, & legis imbecillitas. 34. necessitas praeparationis in adultis. 36
 Iustificati per Christum 35.
 Iustitia publica honestatis III.

Lapsi

I N D E X

L Apst post Baptismum quomodo amissam gratiam recuperant. 52. & eorum reparatio. 43
 Lateranense Conciliū magnum. 63. 163. 226
 Lateranense vltimum. 23
 Latinam linguam sciant, qui minoribus ordinibus initiantur. 195
 Latria cultus, qui debetur Deo, etiam exhibendus Christo i Eucharistia. 84. 85
 Lectio sacrae Scripturae quibus locis instituenda, lectore quales, quo privilegio gaudent, stipendium qua ratione decretum. 30
 Lectores. 183
 Legati de latere, & Nuncios, qua impedire non possunt. 239. 240
 Legislator Christus 50. eius lex. 60
 Legis Mosis impotentia ad iustificationem. 34. 41
 Libertas ecclesiastica non violanda. 283
 Liberum arbitrium. 34. 47
 Libri canonici veteris, & noui Testamenti. 21
 Librorum approbatio ab ordinariis quo facienda. 22
 Librorum delectus. 143

Librorum Indici corrigendo praefecti Patres. 144
 Licetari cathedralibus praeficiendi. 175
 Litigatorum artibus quomodo occurrendum. 274
 Litera conseruatoria. 127. commendatitia. 196. Diuissoria. 193
 Locationes bonorum Ecclesiasticorum emendatae. 278
 Lucrum turpe phibendum. 242
 Lugdunense Conciliū 63. 67. 163.
 Lusus, & luxus Clericis prohibetur.
 Magistri in Theologia, vide Assumendus.
 Maiores ordines, & minores quomodo, & quibus conferendi. 191
 Mandata de prouidendo, vide, Expectatiua.
 Mandatorum Dei obseruantia, & eorum possibilitas. 41
 Mare magnum, quod vocatur, non obstat decreto Concilii de regularibus. 160.
 Quarta funera. ibid.
 Mariae Virginis Conceptione. ibid.
 Maria virgo immaculata. 143

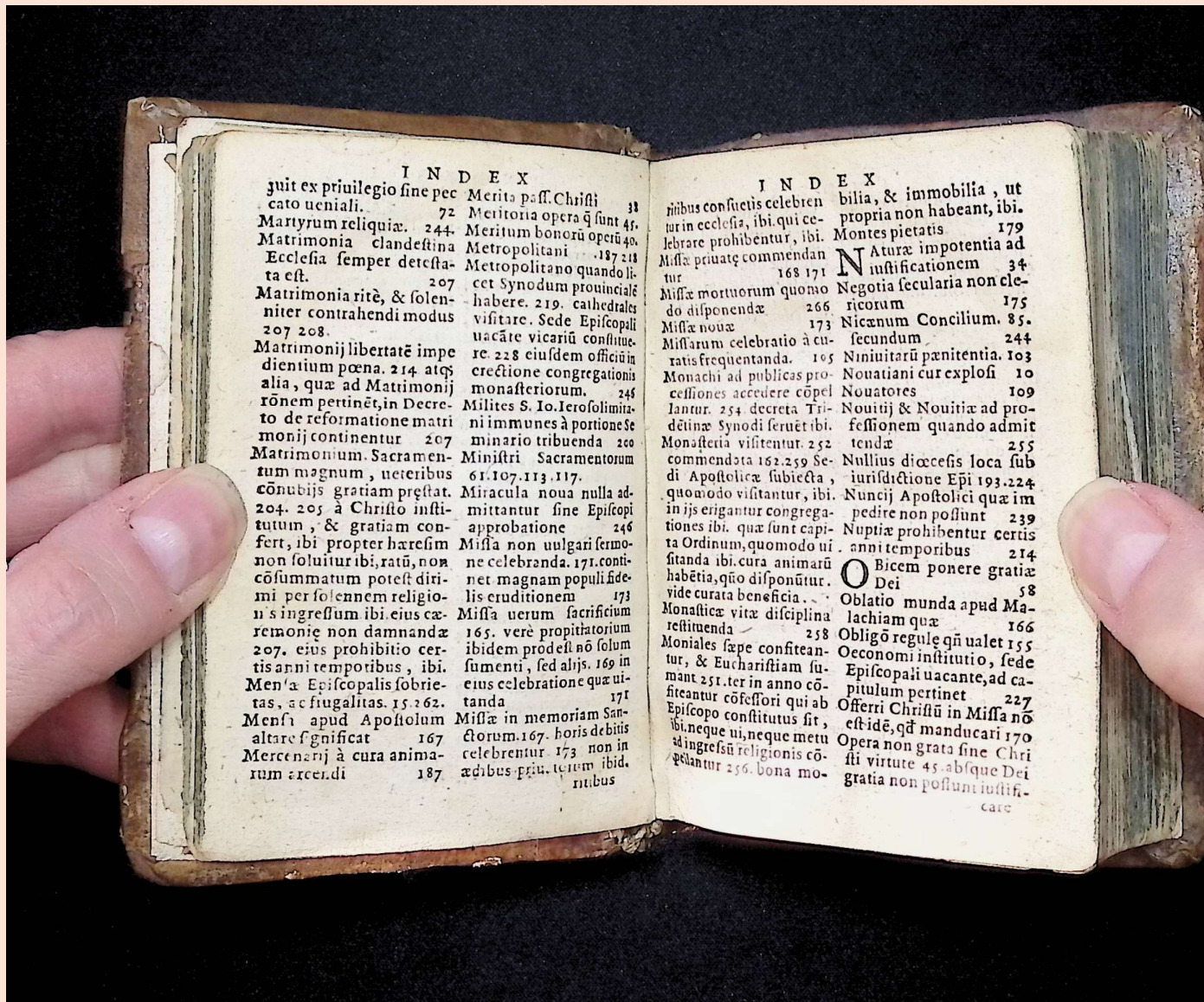
Concilium Tridentinum, 1596, Latin

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

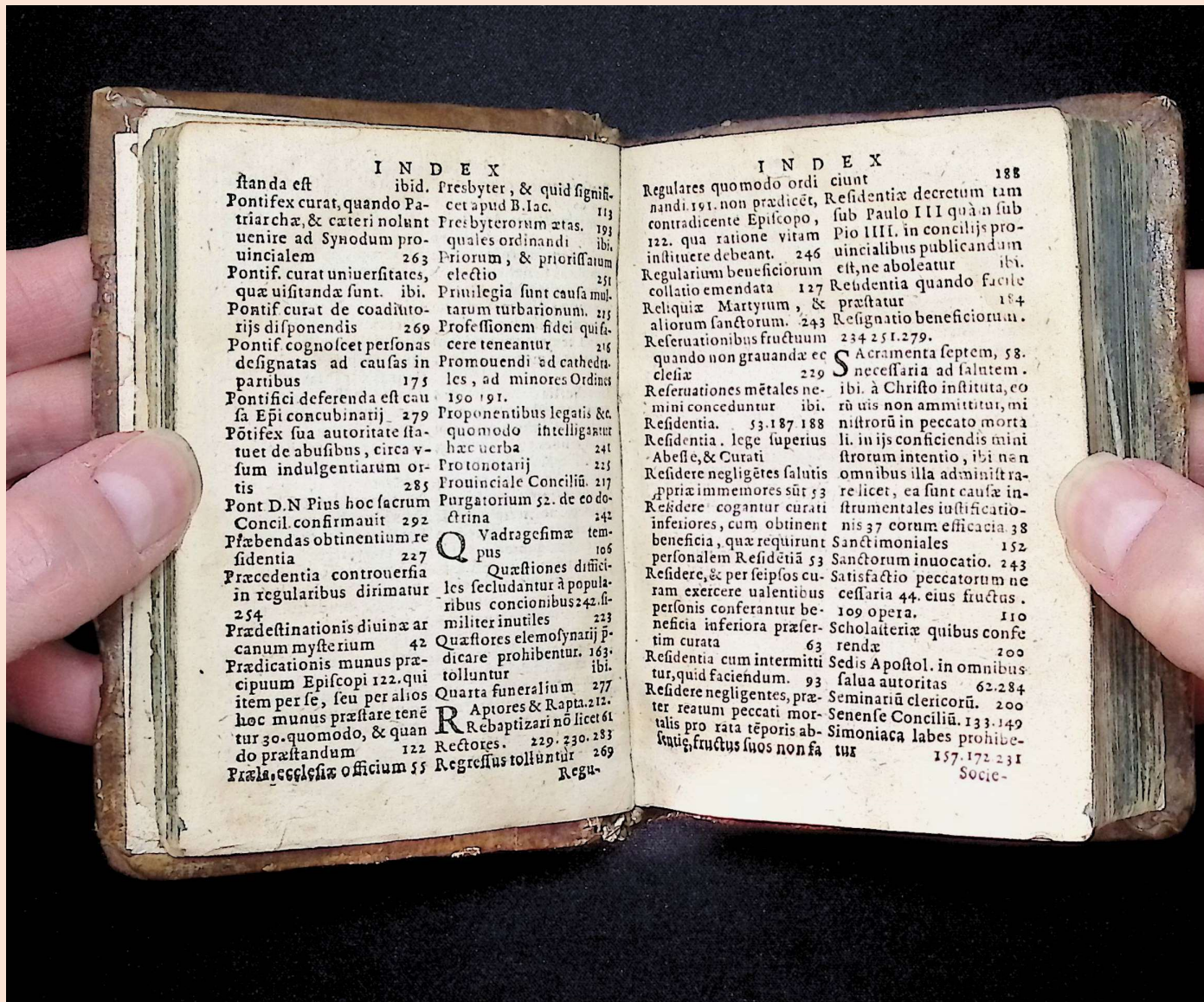

I N D E X

guit ex priuilegio sine peccato ueniali. 72
 Martyrum reliquia. 244
 Matrimonia clandestina. 187
 Ecclesia semper detestata est. 207
 Matrimonia ritè, & solenniter contrahendi modus. 207
 Matrimonij libertatè impedientium poena. 214
 alia, quæ ad Matrimonij rionem pertinet, in Decreto de reformatione matrimonij continentur. 207
 Matrimonium Sacramentum magnum, ueteribus cõnubijs gratiam præstat. 204
 à Christo institutum, & gratiam confert, ibi propter hæresim non soluitur ibi, ratū, non cõsummatum potest dirimi per solennem religionis ingressum ibi. eius cæremoniæ non damnandæ. 207
 eius prohibitio certis anni temporibus, ibi.
 Men'æ Episcopalis sobrietas, ac frugalitas. 15
 Mensi apud Apostolum altare significat. 167
 Mercenarij à cura animarum arceri. 187
 Merita pass. Christi. 38
 Meritoria opera quæ sunt. 45
 Meritum bonorū operū. 40
 Metropolitanani. 187
 Metropolitanano quando licet Synodum provinciale habere. 219
 cathedrales visitare. Sede Episcopali uacante vicariū constituere. 228
 eiusdem officij in erectione congregationis monasteriorum. 246
 Milites S. Io. Ierosolimitani immunes à portione Seminarario tribuenda. 200
 Ministri Sacramentorum. 61
 107. 113. 117.
 Miracula noua nulla admittantur sine Episcopi approbatione. 246
 Missa non uulgari sermone celebranda. 171
 continet magnam populi fidelis eruditionem. 173
 Missa uerum sacrificium. 165
 uerè propitiatorium ibidem prodest nõ solum sumenti, sed alijs. 169
 in eius celebratione qua uitanda. 171
 Missa in memoriam Sanctorum. 167
 horis debitis celebrentur. 173
 non in adibus priuatis tenentibus.

I N D E X

missis consuetis celebrentur in ecclesia, ibi qui celebrare prohibentur, ibi.
 Missa priuata commendantur. 168
 171
 Missa mortuorum quomodo disponendæ. 266
 Missa noua. 173
 Missarum celebratio à curatis frequentanda. 105
 Monachi ad publicas processiones accedere cõpelantur. 254
 decreta Tridentinæ Synodi seruēt ibi.
 Monasteria visitantur. 252
 commendata. 162
 259
 Sedi Apostolicæ subiecta, quomodo visitantur, ibi.
 in ijs erigantur congregationes ibi. quæ sunt capita Ordinum, quomodo uisitanda ibi. cura animarū habētia, quō disponūtur. uide curata beneficia.
 Monastica uitæ disciplina restituenta. 258
 Moniales saepe consistantur, & Eucharistiam sumant. 251
 ter in anno cõfiteantur cõfessori qui ab Episcopo constitutus sit, ibi. neque ui, neque metu ad ingressū religionis cõpellantur. 256
 bona mobilia, & immobilia, ut propria non habeant, ibi.
 Montes pietatis. 179
 Naturæ impotentia ad iustificationem. 34
 Negotia secularia non clericorum. 175
 Nicænum Concilium. 85.
 secundum. 244
 Niniuitarū penitentia. 103
 Nouatiani cur explosi. 10
 Nouatores. 109
 Nouitij & Nouitiæ ad professionem quando admitenda. 255
 Nullius diocesis loca sub iurisdictione Episcopi. 193
 224
 Nunciij Apostolici quæ impedit non possunt. 239
 Nuptiæ prohibentur certis anni temporibus. 214
 Obicem ponere gratiæ Dei. 58
 Oblatio munda apud Malachiam quæ. 166
 Obligō regule quæ ualet. 155
 Oeconomus institutio, sede Episcopali uacante, ad capitulum pertinet. 227
 Offerri Christū in Missa nõ est idè, quod manducari. 170
 Opera non grata sine Christi uirtute. 45
 absque Dei gratia non possunt iustificare.

I N D E X

standa est
 Pontifex curat, quando Patriarcha, & cæteri nolunt venire ad Synodum prouincialem 263
 Pontif. curat uniuersitates, quæ uisitandæ sunt. ibi.
 Pontif. curat de coadiutorijs disponendis 269
 Pontif. cognoscat personas designatas ad causas in partibus 175
 Pontifici deferenda est causa Epi concubinarij 279
 Pontifex sua autoritate statuet de abusibus, circa uisum indulgentiarum ortis 285
 Pont. D.N. Pius hoc sacrum Concil. confirmauit 292
 Praebendas obtinentium residentia 227
 Praecedentia controuersia in regularibus dirimantur 254
 Praedestinationis diuinæ arcanum mysterium 42
 Praedicationis munus precipuum Episcopi 122. qui item per se, seu per alios hoc munus præstare tenentur 30. quomodo, & quando præstandum 122
 Prælati ecclesiæ officium 55
 ibid. Presbyter, & quid significet apud B. lac. 113
 Presbyterorum ætas. quales ordinandi. ibi.
 Priorum, & priorissarum electio 251
 Præuilegia sunt causa multarum turbarionum. 225
 Professionem fidei quicquid teneantur 216
 Promouendi ad cathedrales, ad minores Ordines 190 191.
 Proponentibus legatis &c. quomodo intelligantur hæc uerba 241
 Prototonarij 225
 Prouinciale Conciliū. 217
 Purgatorium 52. de eod. sententia 142
 Q Vadragesimæ tempus 106
 Quæstiones difficiles secludantur à popularibus concionibus 242. similiter inuitiles 223
 Quæstiones elemosynarij prædicare prohibentur. 163. ibi.
 Quarta funeralium 277
 Reptores & Rapti. 212.
 Rebaptizari nō licet 61
 Rectores. 229. 230. 283
 Regressus tolluntur Regu-

I N D E X

Regulares quomodo ordiuntur 191. non prædicet, contradicente Episcopo, 122. qua ratione vitam instituire debeant. 246
 Regularium beneficiorum collatio emendata 127
 Reliquiæ Martyrum, & aliorum sanctorum. 243
 Reseruatiōibus fructuum quando non grauanda ecclesiæ 229
 Reseruatiōes mētales nemini conceduntur ibi.
 Residentia. 53. 187. 188
 Absente, & Curati
 Residere negligētes salutis propriae immemores sūt 53
 Residere cogantur curati inferiores, cum obtinent beneficia, quæ requirunt personalem Residētiam 53
 Residere, & per seipfos curam exercere ualentibus personis conferantur beneficia inferiora præsertim curata 63
 Residentia cum intermittitur, quid faciendum. 93
 Residere negligentes, præter reatum peccati mortalis pro rata tēporis absentis, fructus suos non faciunt 188
 Residentiæ decretum tam sub Paulo III quàm sub Pio IIII. in concilijs prouincialibus publicandum est, ne aboleatur ibi.
 Residentia quando facite præstatur 184
 Resignatio beneficiorum. 234 251. 279.
 Sacramenta septem, 58. necessaria ad salutem. ibi. à Christo instituta, eorum uis non amittitur, ministrorū in peccato mortali. in ijs conficiendis ministrorū intentio, ibi. non omnibus illa administrare licet, ea sunt causæ instrumentales iustificatiōnis 37 eorum efficacia 38
 Sanctimoniales 152
 Sanctorum inuocatio. 243
 Satisfactio peccatorum necessaria 44. eius fructus. 109 opera. 110
 Scholasticæ quibus conferenda 200
 Sedis Apostol. in omnibus salua autoritas 62. 284
 Seminariū clericorū. 200
 Senense Conciliū. 133. 149
 Simoniaca labes prohibetur 157. 172. 231
 Socie-

I N D E X

Societatis Iesu Clericorum religio.	84
Subdiaconi. 182. qui ordinā di. 194. corū atas.	231
Suffragia fidelium pro animabus defunctorum.	242
Superstitio quid sit. 173. tollenda est in cultu sancto- rū. 244. & in alijs.	ibid.
Symbolum fidei.	19
Synodus dicecesi. 218.	269
Synodus provincialis quotannis celebranda.	218
T Abernas Clerici vitent.	228
Tempora quibus nuptiæ prohibentur.	214
Testes contra Episcopum quales.	95
Testium numerus in matrimo- nio.	208
Timore salus comparanda.	43 49. 103.
Titularium Episcoporum li- centia correctā.	127
Toletanum Concilium.	17
Tonsura. 137. 182. 191. pri- ma quibus non confertur.	161
Traditiones Apostolorum.	26. 34. 39. 114. 147. 267. 182
Translatio simplicium be- neficiorum.	263
Transubstantiatio	84
Turnorum luera.	231
V agantes non facile ad matrimonium admit- tantur.	212
Velum moniale	237
Vestitus Clericorum.	228
Venationes Clerici fugiat.	ibi.
Vicaria.	219. 126
Vicarii quando in benefi- ciis curatis constitui de- beant.	55. 61. 166
Visitandi ius quæcunq; pia loca, est Episcopi.	178
Visitatio.	218 225
Visitatio quæ finis.	218
Visitatio Reliquiarum.	145
Vinctio extrema cur insitu- ta. 112. est verum Sacramē- tum	125
Vniones	64 126 229
Vniuersitatibus indulta cō- cessa.	238
Vocem in Capitulo habere	177.
Vota regularium.	247. Mo- nialium.
Vxores plures habere Chri- stianis non licet.	205
X isti IIII. decretum de conceptione Beate Virginis	27

F I N I S.

BULLA
INDICATIONIS SACRI
œcumenici, & generalis Concilij
Tridentini.

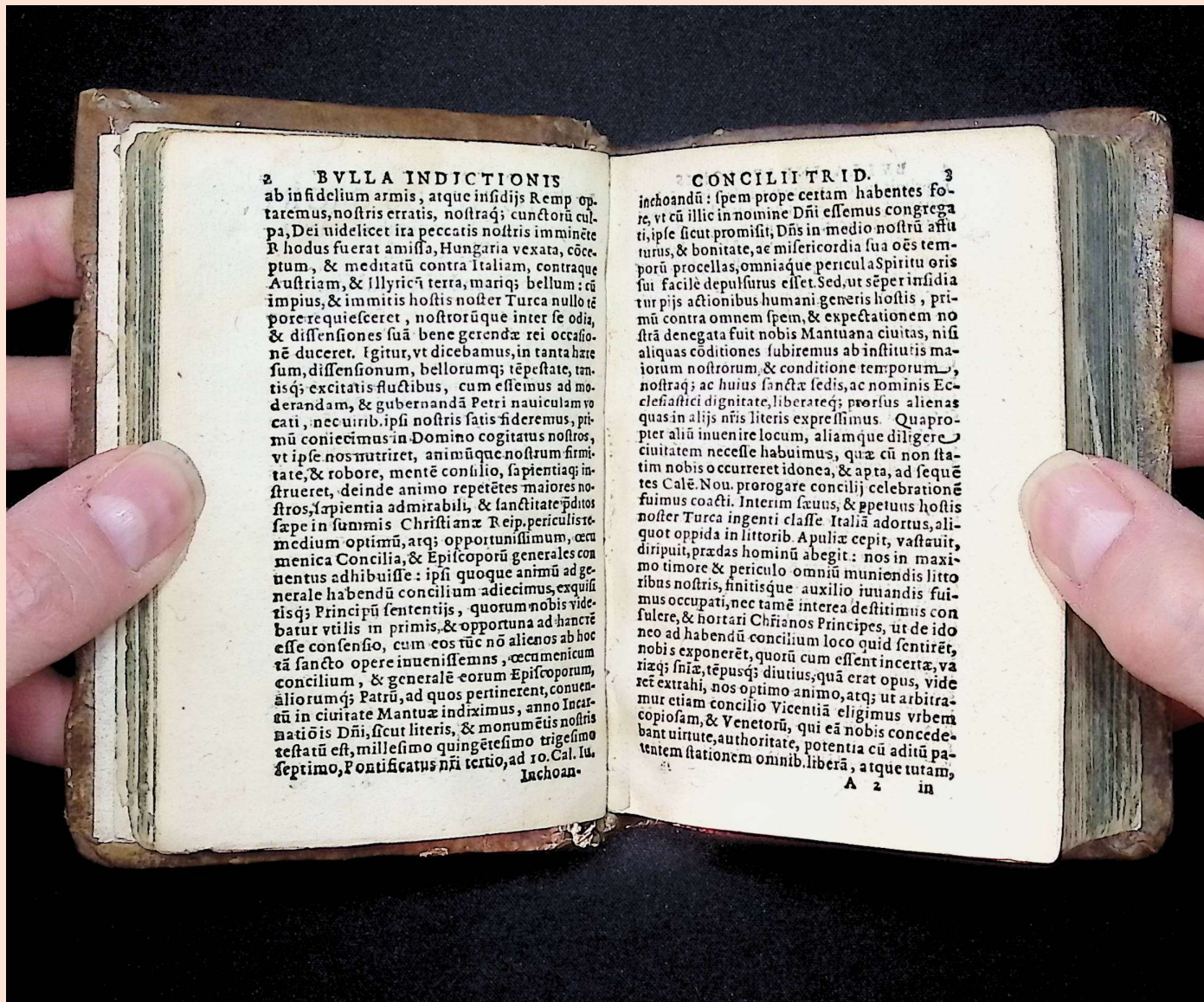
Sub Paulo III. Pont. Max.

*Aulus Episcopus, seruus seruorum
Dei, ad futuram rei memoriam.*

INITIO nostri huius Pōtifica- tus, quem non ob merita nostra, sed propter suā magnā bonitatē Dei oīpotētis prouidentia nobis cōmīsit, cernētes iā tum in quas perturbationes tēporum, quotq; incōmo- moda rerū ferēt: omniū nostra Pastoralis solici- tudo, & vigilia esset vocata, cupiebamus quidē mederi Christianæ Reipublicæ malis, quibus illa iā dudum vexata, & prope modum oppres- sa est: sed ipsi etiā, vt homines, circumdati in fir- mitate, ad tantum onus tollendum impares vi- res nostras esse sentiebamus. Nam cum pace opus esse intelligeremus ad liberandam, & cō- seruandam à plurimis impendentibus pericul- lis Reip. omnia inuenimus odijs, & dissensio- nibus plena, dissentientibus præsertim Princi- pibus ijs inter se, quibus summa rerum penē omnis a Deo permīssa est. Cum vnum ouile, & vnum Pastorem Domini esse gregis, ad inte- gritatem Christianæ religionis, & ad cœlestiū bonorum spem in nobis confirmandam, neces- sarium duceremus, schismatibus, dissidijs, hære- sibus erat Christiani nominis diuisa iā penē, & lacerata vnitas. Cum tutam, atque munitam

A ab

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

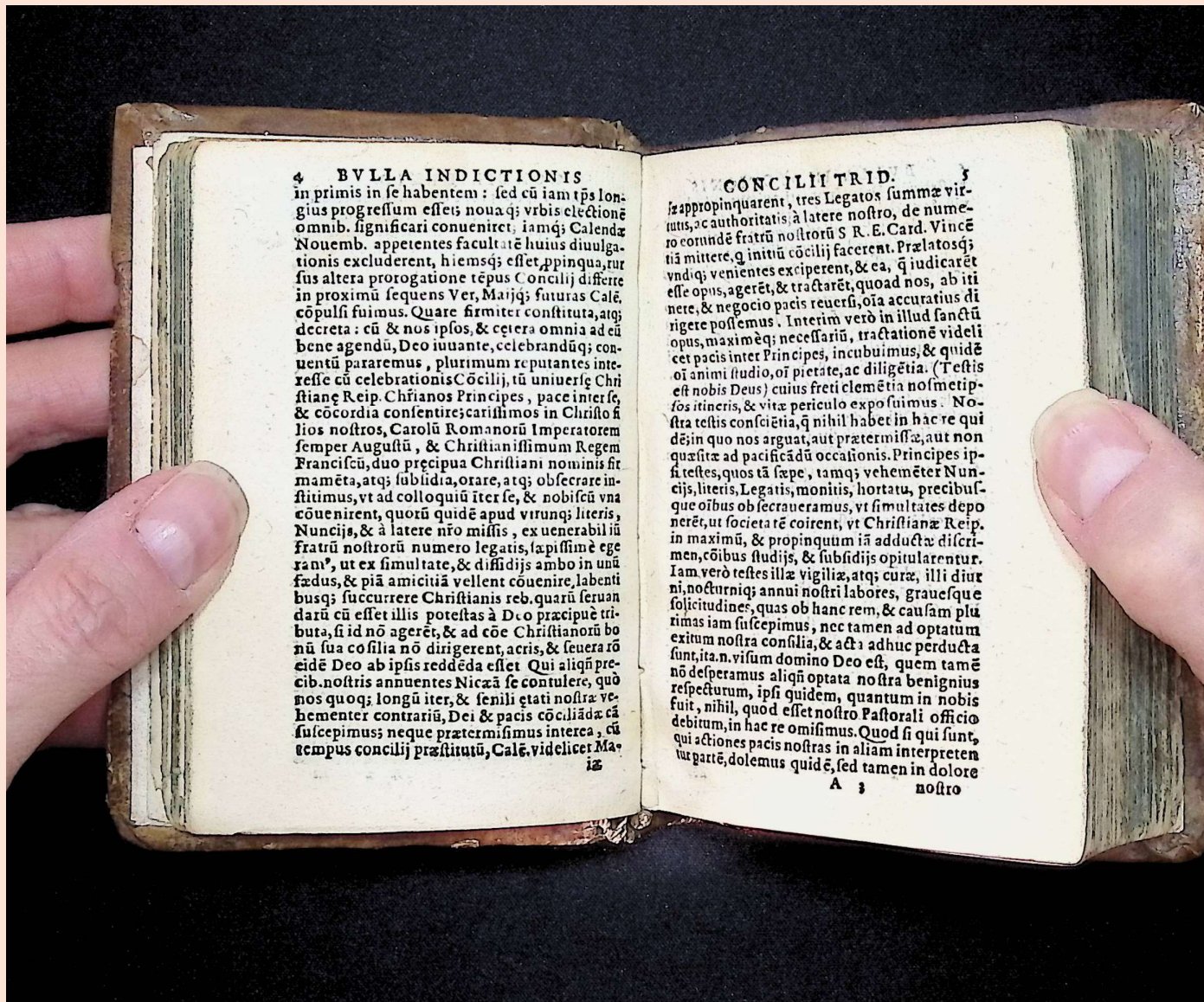

2 **BULLA INDICATIONIS**
 ab infidelium armis, atque insidijs Remp op-
 taretur, nostris erratis, nostraq; cunctora cul-
 pa, Dei uidelicet ira peccatis nostris imminete
 P hodus fuerat amissa, Hungaria vexata, cõce-
 ptum, & meditatũ contra Italiam, contraque
 Austriam, & Illyricũ terra, mariq; bellum: cũ
 impius, & immitis hostis noster Turca nullo tẽ-
 pore quiesceret, nostrorũque inter se odia,
 & dissensionẽ suã bene gerendã rei occasio-
 nẽ duceret. Igitur, vt dicebamus, in tanta hãre-
 sum, dissensionum, bellorumq; tẽpestate, tan-
 tisq; excitatis fluctibus, cum essemus ad mo-
 derandã, & gubernandã Petri nauiculã vo-
 cati, nec uirib. ipsi nostris satis fideremus, pri-
 mũ coniecimus in Domino cogitatus nostros,
 vt ipse nos nutriet, animũque nostrum firmi-
 tate, & robore, mentẽ consilio, sapientiãq; in-
 strueret, deinde animo repetẽtes maiores nos-
 tros, sapientia admirabili, & sanctitate p̃ditos
 sãpe in summis Christianã Reip. periculis re-
 medium optimũ, atq; opportunissimum, œcu-
 menica Concilia, & Episcoporũ generales con-
 uentus adhibuisse: ipsi quoque animũ ad ge-
 nerale habendũ concilium adiecimus, exquĩ-
 tisq; Principũ sententijs, quorum nobis vide-
 batur utilis in primis, & opportuna ad hanc tẽ-
 esse consensio, cum eos tũc nõ alienos ab hoc
 tã sancto opere inuenissemus, œcumenicum
 concilium, & generalẽ eorum Episcoporum,
 aliorumq; Patrũ, ad quos pertinerent, conuen-
 tũ in ciuitate Mantuã indiximus, anno Incar-
 nationis Dñi, sicut literis, & monumẽtis nostris
 testatũ est, millesimo quingẽtesimo trigẽsimo
 septimo, Pontificatus nũ tertio, ad 10. Cal. Iu.
 Inchoan-

3 **CONCILII TRID.**
 inchoandũ: spem prope certam habentes fo-
 re, vt cũ illic in nomine Dñi essemus congrega-
 ti, ipse sicut promisit, Dñs in medio nostrũ anũ-
 turus, & bonitate, ac misericordia sua oẽs tem-
 porũ procellas, omniaque pericula Spiritu oris
 sui facile depulsurus esset. Sed, ut sãper insidia-
 tur pijs actionibus humani generis hostis, pri-
 mũ contra omnem spem, & expectationem no-
 strã denegata fuit nobis Mantuana ciuitas, nisi
 aliquas cõditiones subiremus ab institutis ma-
 iorum nostrorum, & conditione temporum,
 nostraq; ac huius sanctã sedis, ac nominis Ec-
 clesiastici dignitate, liberateq; prorsus alias
 quas in alijs nũs literis expressimus. Quapro-
 pter aliũ inuenire locum, aliamque diligere
 ciuitatem necesse habuimus, quã cũ non sta-
 tim nobis occurreret idonea, & apta, ad sequẽ-
 tes Cal. Nou. prorogare concilij celebrationẽ
 fuimus coacti. Interim scũus, & p̃petuus hostis
 noster Turca ingenti classe Italiã adortus, ali-
 quot oppida in littorib. Apuliã cepit, vastauit,
 diripuit, prãdas hominũ abegit: nos in maxi-
 mo timore & periculo omniũ muniendis litto-
 ribus nostris, finitisq; auxilio iuuandis fui-
 mus occupati, nec tamẽ interea destitimus con-
 sulere, & hortari Chřianos Principes, ut de ido-
 neo ad habendũ concilium loco quid sentiret,
 nobis exponeret, quorũ cum essent incerta, va-
 riazq; snã, tẽpusq; diutius, quã erat opus, vide-
 rei extrahi, nos optimo animo, atq; ut arbitra-
 mur etiam concilio Vicentiã eligimus urbem
 copiosã, & Venetorũ, qui eã nobis concede-
 bant uirtute, auctoritate, potentia cũ aditũ pa-
 tentem stationem omnib. liberã, atque tutã,
 A 2 in

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

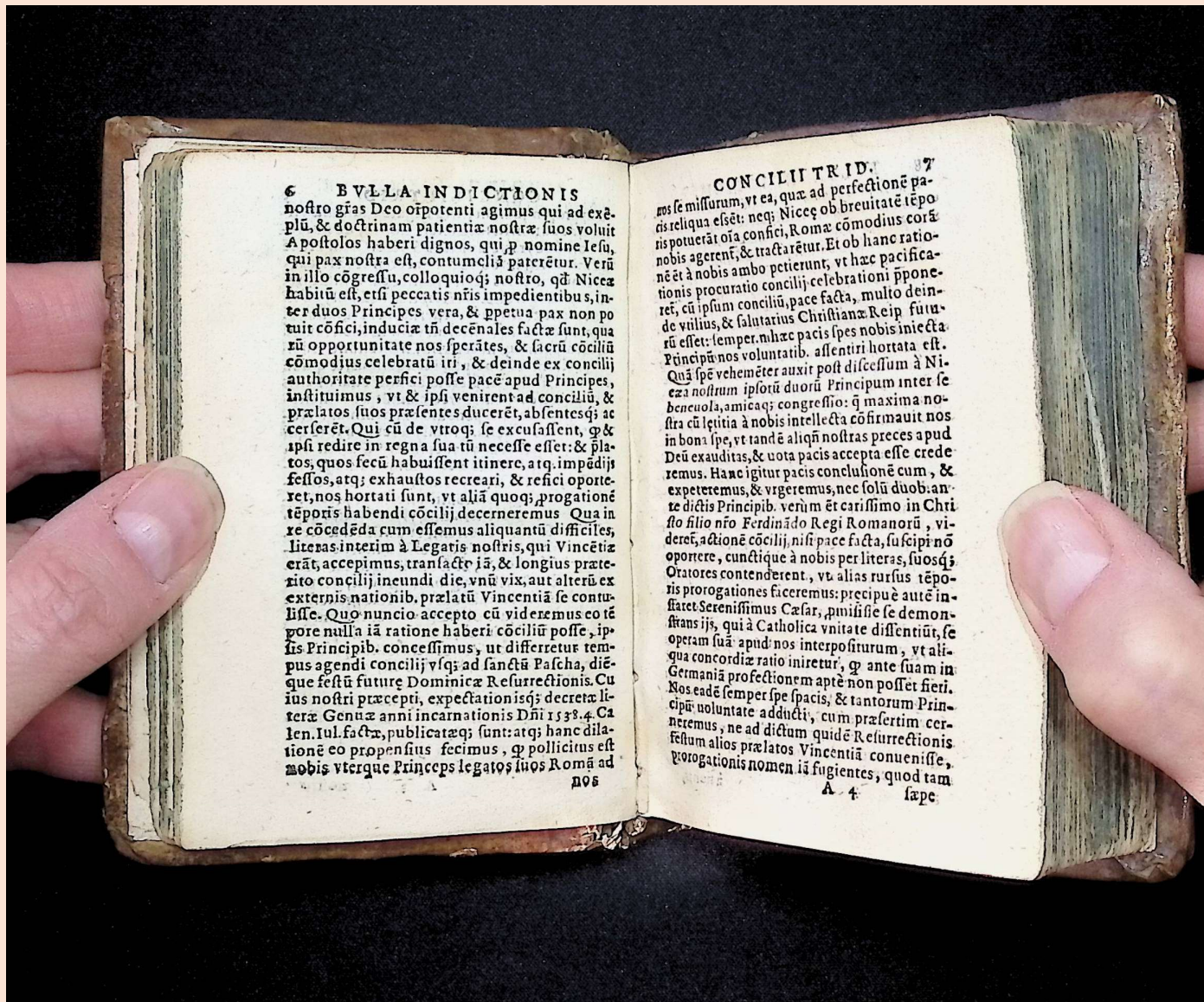

4 BVLLA INDICATIONIS
 in primis in se habentem : sed cū iam tps longius progressum esse; noua q; vrbis electionē omnib. significari conueniret, iamq; Calendā Nouemb. appetentes facultatē huius diuulgationis excluderent, hiemsq; esset, ppinqua, rursus altera prorogatione tēpus Concilij differre in proximū sequens Ver, Maij; futuras Calē. cōpulsū fuimus. Quare firmiter constituta, atq; decreta : cū & nos ipsos, & cetera omnia ad eū bene agendū, Deo iuuante, celebrandūq; conuentū pararemus, plurimum reputantes interesse cū celebrationis Cōcilij, tū uniuersę Christianę Reip. Christianos Principes, pace inter se, & cōcordia consentientes; carissimos in Christo filios nostros, Carolū Romanorū Imperatorem semper Augustū, & Christianissimum Regem Franciscū, duo p̄cipua Christiani nominis firmamēta, atq; sublidia, orare, atq; obsecrare instituumus, vt ad colloquiū inter se, & nobiscū vna cōuenirent, quorū quidē apud virunq; literis, Nuncijs, & à latere nro missis, ex venerabil iū fratū nostrorū numero legatis, sapissimē egerant, ut ex similitate, & dissidijs ambo in unū fœdus, & piā amicitia vellent cōuenire, labentibusq; succurrere Christianis reb. quarū seruari cū esset illis potestas à Deo p̄cipuē tributa, si id nō agerēt, & ad cōe Christianorū bonū sua cōsilia nō dirigerent, acris, & seuera rō eidē Deo ab ipsis reddēda esset Qui aliquñ precib. nostris annuentes Niczā se contulere, quōd nos quoq; longū iter, & senili etati nostrā vehementer contrariū, Dei & pacis cōciliāda cā suscepimus; neque p̄termisimus interea, cū tēpus concilij p̄stitutū, Calē. videlicet Ma-

iz

CONCILII TRID. 5
 se appropinquarent, tres Legatos summa virtutis, & authoritatis, à latere nostro, de numero eorundē fratū nostrorū S. R. E. Card. Vincētū mittere, q̄ initiū cōcilij facerent. P̄latosq; vndiq; venientes exciperent, & ea, q̄ iudicārēt esse opus, agerēt, & tractarēt, quoad nos, ab itinere, & negocio pacis reuersi, oīa accuratius dirigere possemus. Interim verō in illud sanctū opus, maximēq; necessariū, tractationē videlicet pacis inter Principes, incubuimus, & quidē oī animi studio, oī pietate, ac diligētia. (Testis est nobis Deus) cuius freti clemētia nosmetipsos itineris, & vitæ periculo exposuimus. Nostra testis consciētia, q̄ nihil habet in hac re quidē in quo nos arguat, aut p̄termisissā, aut non quaesitā ad pacificādū occasionis. Principes ipsi testes, quos tā saepe, tamq; vehemēter Nuncijs, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibusque oībus obsecraueramus, vt simul tates deponerēt, ut societatē cōirent, vt Christianā Reip. in maximū, & propinquum iā adductā discrimen, cōibus studijs, & subsidijs opitularentur. Iam verō testes illæ vigiliæ, atq; curæ, illi diurni, nocturniq; annui nostri labores, grauesque sollicitudines, quas ob hanc rem, & causam plurimas iam suscepimus, nec tamen ad optatū exitum nostra consilia, & acta adhuc perducta sunt, ita n. visum domino Deo est, quem tamē nō desperamus aliquñ optata nostra benignius respecturum, ipsi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod esset nostro Pastoralī officio debitum, in hac re omisimus. Quod si qui sunt, qui actiones pacis nostras in aliam interpretentur partē, dolemus quidē, sed tamen in dolore

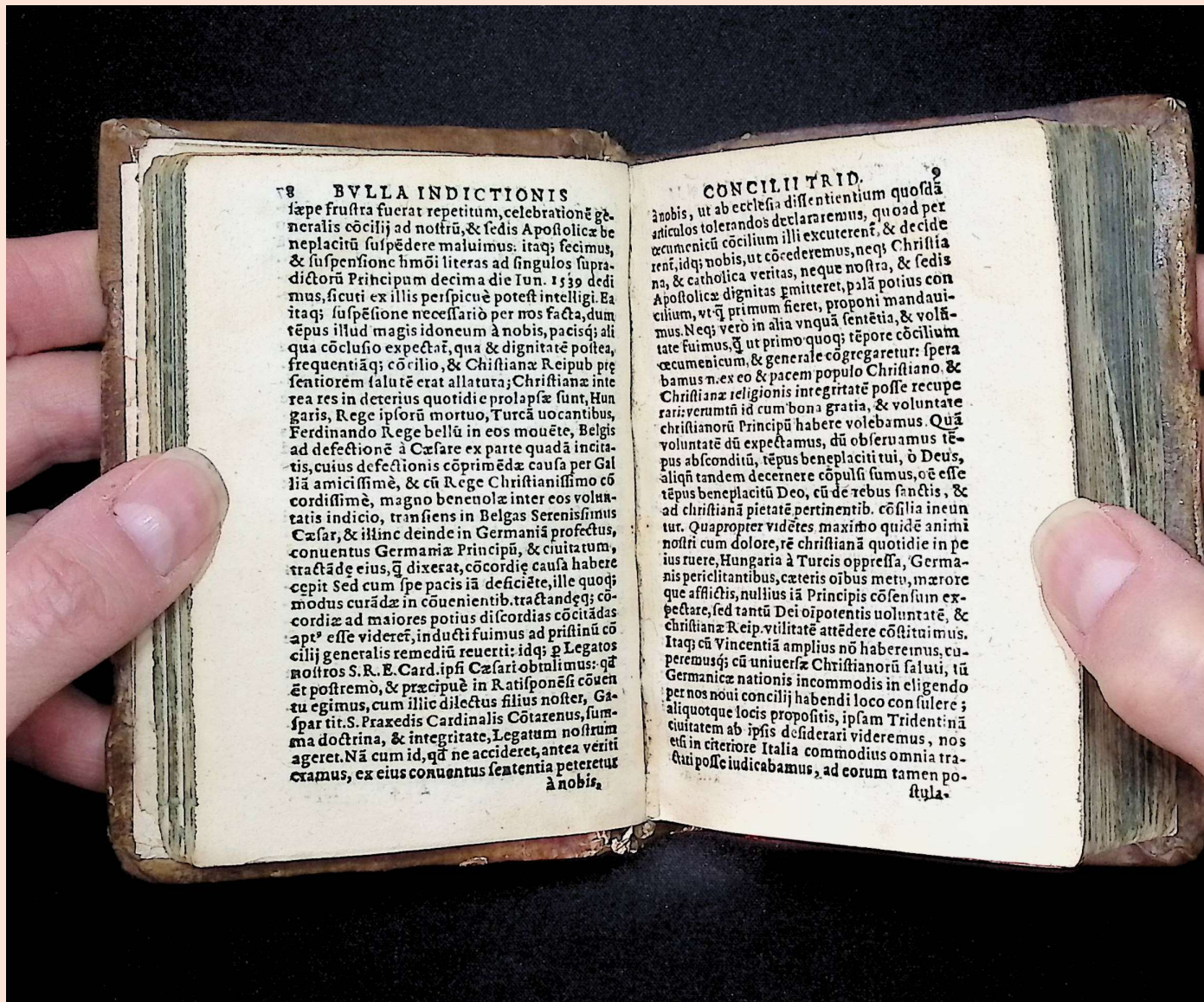
A 3 nostro

6 **BVLLA INDICATIONIS**
 nostro gr̄as Deo omnipotenti agimus qui ad ex-
 plū, & doctrinam patientiæ nostræ suos voluit
 Apostolos haberi dignos, qui p̄ nomine Iesu,
 qui pax nostra est, contumeliā pateretur. Verū
 in illo cōgressu, colloquioq; nostro, qđ Niceæ
 habitū est, etsi peccatis nr̄is impediētibus, in-
 ter duos Principes vera, & p̄petua pax non po-
 tuit cōfici, induciā tñ decēnales factæ sunt, qua-
 rū opportunitate nos sperātes, & sacrū cōciliū
 cōmodius celebratū iri, & deinde ex concilij
 autoritate perfici posse pacē apud Principes,
 instituimus, vt & ipsi venirent ad conciliū, &
 prælatos suos præsentes ducerēt, absentesq; ac-
 cerferēt. Qui cū de vtroq; se excusassent, qđ
 ipsi redire in regna sua tū necesse esset: & p̄la-
 tos, quos secū habuissent itinere, atq; impedijs
 fessos, atq; exhaustos recreari, & refici oportere,
 nos hortati sunt, vt aliā quoq; prorogationē
 tēporis habendi cōciliij decerneremus. Qua in
 re cōcedēda cum essemus aliquantū difficiles,
 literas interim à Legatis nostris, qui Vincetiā
 erāt, accepimus, tranfactæ iā, & longius prætē-
 rito concilij ineundi die, vnū vix, aut alterū ex
 externis nationib; prælātū Vincetiā se contu-
 lisse. Quo nuncio accepto cū videremus eo tē-
 pore nulla iā ratione haberi cōciliū posse, ip-
 sis Principib; concessimus, ut differretur tem-
 pus agendi concilij vsq; ad sanctā Pascha, diē-
 que festū futurę Dominicę Resurrectionis. Cu-
 ius nostri præcepti, expectationisq; decreta li-
 teræ Genuæ anni incarnationis Dñi 1533. 4. Ca-
 len. Iul. factæ, publicatæq; sunt: atq; hanc dila-
 tionē eo propensius fecimus, qđ pollicitus est
 nobis vterque Princeps legatos suos Romā ad
 nos

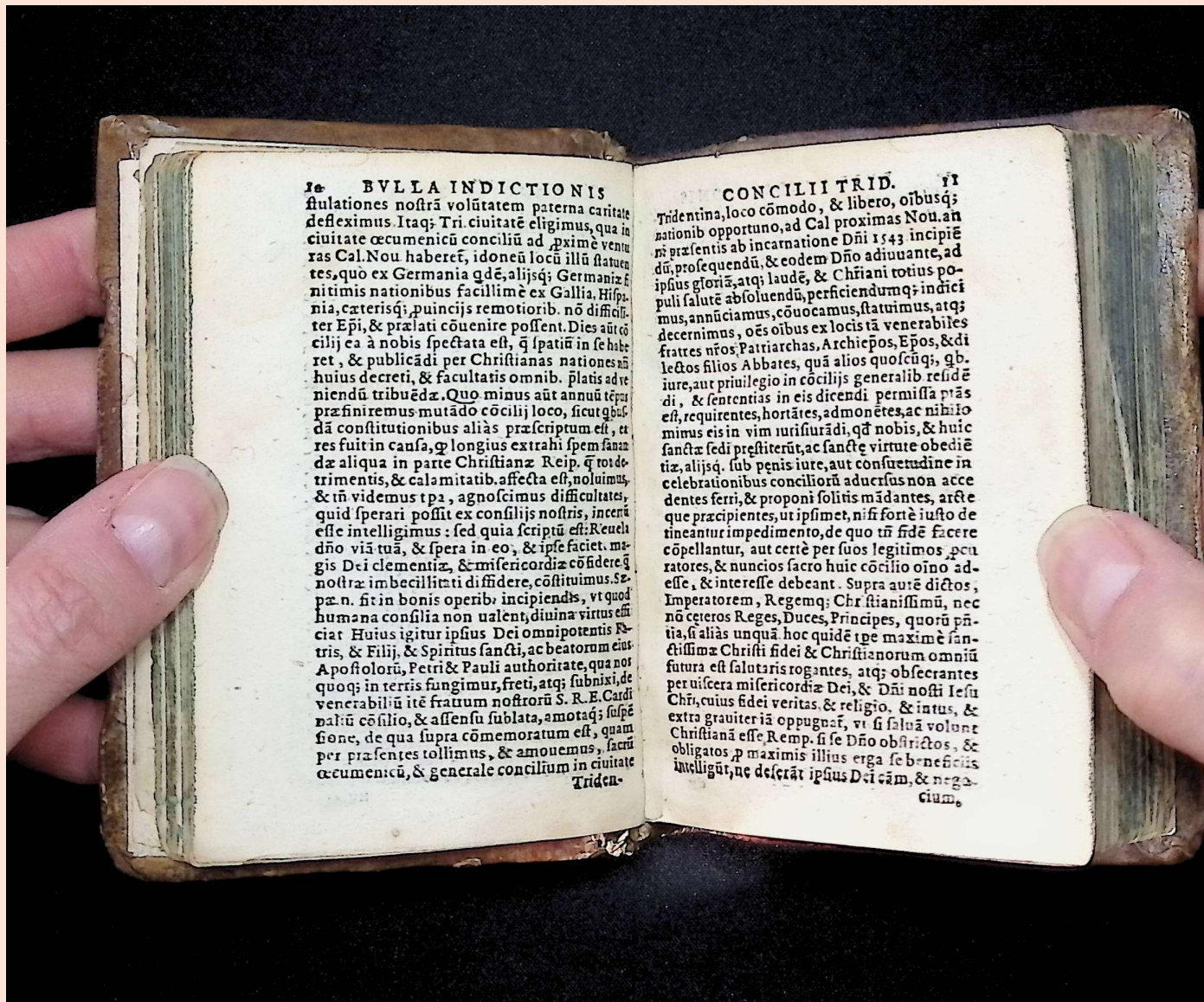
7 **CONCILII TRID.**
 nos se missurum, vt ea, quæ ad perfectionē pa-
 cis reliqua essēt: neq; Niceæ ob breuitatē tēpo-
 ris potuerāt oīa cōfici, Romæ cōmodius corā
 nobis agerent, & tractarētur. Et ob hanc ratio-
 nē et à nobis ambo petierunt, vt hac pacifica-
 tionis procuratio concilij, celebrationi p̄pone-
 ret, cū ipsum conciliū, pace facta, multo dein-
 de vilius, & salutaris Christianæ Reip̄ futu-
 rū esset: temper. n̄hæc pacis spes nobis iniecta.
 Principū nos voluntatib; assentiri hortata est.
 Quā spē vehemēter auxir post discessum à Ni-
 ceæ nostrum ipsorū duorū Principum inter se
 beneuola, amicaq; congressio: qđ maxima nos-
 tra cū leuitia à nobis intellecta cōfirmavit nos
 in bona spē, vt tandē aliquā nostras preces apud
 Deū exauditas, & vota pacis accepta esse crede-
 remus. Hanc igitur pacis conclusionē cum, &
 expeteremus, & vgeremus, nec solū duob; an-
 te dictis Principib; verū et carissimo in Chri-
 sto filio nr̄o Ferdinādo Regi Romanorū, vi-
 deret, actionē cōciliij, nisi pace facta, suscipi nō
 oportere, cunctique à nobis per literas, suosq;
 Oratores contēderent, vt alias rursus tēpo-
 ris prorogationes faceremus: precipuē autē in-
 staret Serenissimus Cæsar, p̄mississe se demon-
 strans ijs, qui à Catholica vnitate dissentiūt, se
 operam suā apud nos interpositurum, vt ali-
 qua concordie ratio iniretur, qđ ante suam in
 Germaniā profectio nem aptē non posset fieri.
 Nos eadē semper spē spaci, & tantorum Prin-
 cipū voluntate adducti, cum præsertim cer-
 neremus, ne ad dictum quidē Resurrectionis
 festum alios prælatos Vincetiā conuenisse,
 prorogationis nomen iā fugientes, quod tam
 A. 4. sape.

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

78 **BYLLA INDICTIONIS**
 saepe frustra fuerat repetitum, celebrationē ge-
 neralis cōcilij ad nostrū, & sedis Apostolicæ be-
 neplacitū suspēdere maluimus. itaq; fecimus,
 & suspensione hmōi literas ad singulos supra-
 dictorū Principum decima die Jun. 1539 dedi-
 mus, sicuti ex illis perspicuē potest intelligi. Ea
 itaq; suspēsiōne necessariō per nos facta, dum
 tēpus illud magis idoneum à nobis, pacisq; ali-
 qua cōclusio expectat, qua & dignitatē postea,
 frequentiaq; cōcilio, & Christianæ Reipub. p̄se-
 sentiam salutē erat allatura; Christianæ inte-
 rea res in deterius quotidie prolapsæ sunt, Hun-
 garis, Rege ipsorū mortuo, Turcā uocantibus,
 Ferdinando Rege bellū in eos mouēte, Belgis
 ad defectionē à Cæsare ex parte quadā incita-
 tis, cuius defectionis cōprimēdæ causa per Gal-
 liā amicissimē, & cū Rege Christianissimo cō-
 cordissimē, magno benenolæ inter eos volun-
 tatis indicio, transiens in Belgas Serenissimus
 Cæsar, & illinc deinde in Germaniā profectus,
 conuentus Germaniæ Principū, & ciuitatum,
 tractādē eius, q̄ dixerat, cōcordiæ causa habere
 cepit. Sed cum spe pacis iā deficiēte, ille quoq;
 modus curādæ in cōuenientib. tractandēq; cō-
 cordiæ ad maiores potius discordias cōcitādas
 apt⁹ esse uideret, inducti fuimus ad pristinū cō-
 cilij generalis remediū reuertit. idq; p̄ Legatos
 nostros S. R. E. Card. ipsi Cæsari obtulimus: q̄
 ē postremo, & p̄cipuē in Ratisponēsi cōuen-
 tu egimus, cum illic dilectus filius noster, Ga-
 spar tit. S. Prædix Cardinalis Cōtarenus, sum-
 ma doctrina, & integritate, Legatum nostrum
 ageret. Nā cum id, qd̄ ne accideret, antea ueriti
 examus, ex eius conuentus sententia peteretur
 à nobis,

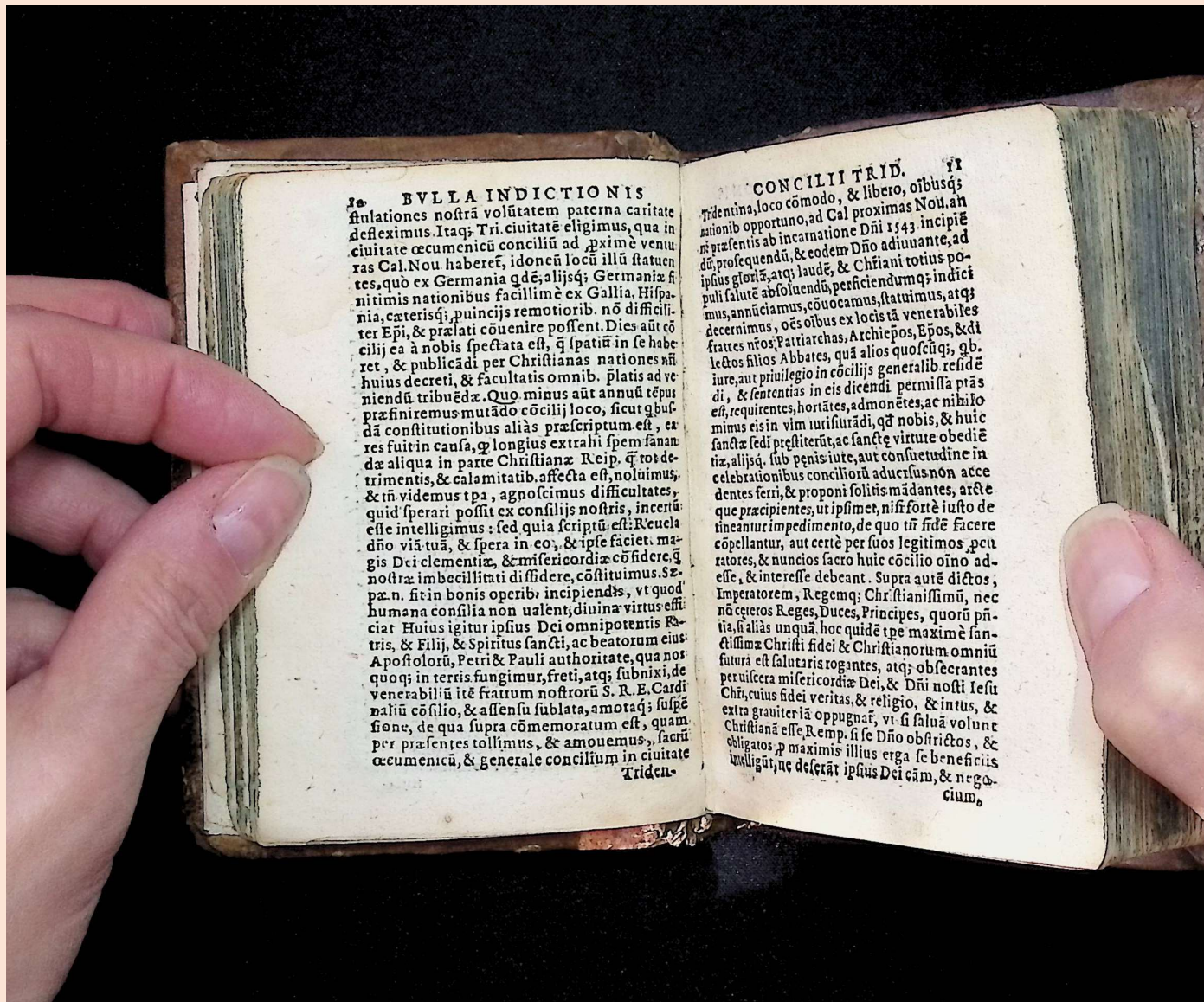
79 **CONCILII TRID.**
 à nobis, ut ab ecclesiā dissentientium quosdā
 articulos tolerandos declararemus, quoad per
 ecumenicū cōcilium illi excuterent, & decide-
 rent, idq; nobis, ut cōcederemus, neq; Christia-
 na, & catholica ueritas, neque nostra, & sedis
 Apostolicæ dignitas p̄mitteret, palā potius con-
 cilium, ut q̄ primum fieret, proponi mandau-
 imus. Neq; uero in alia unquā sentētia, & uolū-
 tate fuimus, q̄ ut primo quoq; tēpore cōcilium
 ecumenicum, & generale cōgregaretur: spera-
 bamus n. ex eo & pacem populo Christiano. &
 Christianæ religionis integritatē posse recupe-
 rari: uerumtū id cum bonā gratia, & uoluntate
 christianorū Principū habere uolebamus. Quā
 uoluntatē dū expectamus, dū obseruamus tē-
 pus absconditū, tēpus beneplaciti tui, o Deus,
 aliqñ tandem decernere cōpuli sumus, oē esse
 tēpus beneplacitū Deo, cū de rebus sanctis, &
 ad christianā pietatē pertinentib. cōsilia ineun-
 tur. Quapropter uidētes maximo quidē animi
 nostri cum dolore, rē christianā quotidie in pe-
 ius ruere, Hungaria à Turcis oppressa, Germa-
 nis periclitantibus, cæteris oibus metu, maxore
 que afflictis, nullius iā Principis cōsensum ex-
 pectare, sed tantū Dei oipotētis uoluntatē, &
 christianæ Reip. uilitatē attēdere cōstituimus.
 Itaq; cū uincentiā amplius nō haberemus, cu-
 peremusq; cū uniuersæ Christianorū saluti, tū
 Germanicæ nationis incommodis in eligendo
 per nos noui concilij habendi loco consulere;
 aliquotque locis propositis, ipsam Tridentinā
 ciuitatem ab ipsis desiderari uideremus, nos
 eū in citeriore Italia commodius omnia tra-
 ctari posse iudicabamus, ad eorum tamen po-
 stula.

BULLA INDICATIONIS
 stulationes nostrā volūtatem paterna caritate
 defleximus. Itaq; Tri. ciuitatē eligimus, qua in
 ciuitate œcumenicū conciliū ad p̄ximē ventu-
 ras Cal. Nou. habere, idoneū locū illū statuē-
 tes, quo ex Germania qdē, alijsq; Germaniz &
 nitimis nationibus facillimē ex Gallia, Hispa-
 nia, cæterisq; puincijs remotiorib. nō difficil-
 ter Ep̄i, & p̄lati cōuenire possent. Dies autē cō-
 cilij ea à nobis spectata est, q̄ spatium in se habe-
 ret, & publicā per Christianas nationes nū-
 huius decreti, & facultatis omnib. p̄lati ad ve-
 niendū tribuēda. Quo minus autē annuū tēp̄s
 p̄zfiniremus mutādo cōcilij loco, sicut q̄ b̄c
 dā constitutionibus aliās p̄scriptum est, ex-
 res fuit in causa, q̄ longius extrahi spem sanā-
 dā aliqua in parte Christianz Reip. q̄ tot de-
 trimentis, & calamitatib. affecta est, nolimus,
 & tñ videmus t̄p̄a, agnoscimus difficultates,
 quid sperari possit ex consilijs nostris, incertū
 esse intelligimus: sed quia scriptū est: Reuela
 dño viā tuā, & spera in eo, & ipse faciet. ma-
 gis Dei clementiz, & misericordiz cōfidere q̄
 nostrā imbecillitati diffidere, cōstitimus. Sz
 p̄ n. sit in bonis operib. incipiendis, vt quod
 humana consilia non valent, diuina virtus effi-
 ciat. Huius igitur ipsius Dei omnipotentis Pa-
 tris, & Filij, & Spiritus sancti, ac beatorum eius
 Apostolorū, Petri & Pauli auctoritate, qua nos
 quoq; in terris fungimur, freti, atq; subnixi, de
 venerabilū itē fratrum nostrorū S. R. E. Cardi-
 nalū cōsilio, & assensu sublata, amotaq; suspē-
 sione, de qua supra cōmemoratum est, quam
 per p̄sentes tollimus, & amouemus, sacra
 œcumenicū, & generale conciliū in ciuitate
 Triden-

CONCILII TRID. 71
 Tridentina, loco cōmodo, & libero, oibusq;
 nationib. opportuno, ad Cal. proximas Nou. an-
 ni p̄sents ab incarnatione Dñi 1543 incipiē-
 dū, p̄sequendū, & eodem Dño adiuuante, ad
 ip̄ius gloriā, atq; laudē, & Ch̄iani totius po-
 puli salutē absolueūdū, perficiendūq; incipi-
 mus, annūciamus, cōuocamus, statuimus, atq;
 decernimus, oēs oibus ex locis tā venerabiles
 fratres n̄ros Patriarchas, Archiepos, Ep̄os, & di-
 lectos filios Abbates, quā alios quoscūq; q̄b.
 iure, aut p̄uilegio in cōcilijs generalib. residē-
 di, & sententias in eis dicendi p̄missa p̄as
 est, requirentes, hortātes, admonētes, ac n̄ro
 minus eis in vim iurisdictionis, qd̄ nobis, & huic
 sanctæ sedi p̄stiterit, ac sancte virtute obediē-
 tiz, alijsq; sub penis iure, aut consuetudine in
 celebrationibus conciliorū aduersus non acce-
 dentes ferri, & proponi solitis mādantes, arte
 que p̄cipientes, ut ipsimet, nisi forē iusto de-
 tineantur impedimento, de quo tñ fidē facere
 cōpellantur, aut certē per suos legitimos p̄cu-
 ratores, & nuncios sacro huic cōcilio oīno ad-
 esse, & interesse debeant. Supra autē dictos,
 Imperatorem, Regemq; Christianissimū, nec
 nō ceteros Reges, Duces, Principes, quorū p̄n-
 tia, si aliās unquā hoc quidē t̄p̄e maximē san-
 ctissimæ Christi fidei & Christianorum omniū
 futura est salutis rogantes, atq; obsecrantes
 per viscera misericordiz Dei, & Dñi nostri Iesu
 Ch̄i, cuius fidei veritas, & religio, & intus, &
 extra grauiter iā oppugnā, vt si saluā volunt
 Christianā esse Remp. si se Dño obstrictos, &
 obligatos p̄ maximis illius erga se beneficijs
 intelligūt, ne deserāt ip̄ius Dei cōm, & nega-
 cium.

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

30. **BULLA INDICATIONIS**
 stulationes nostrā volūtatē paterna caritate
 defleximus. Itaq; Tri. ciuitatē eligimus, qua in
 ciuitate œcumenicū conciliū ad p̄ximē ventu-
 ras Cal. Nou. habereſ, idoneū locū illū statuē-
 tes, quō ex Germania qdē, alijsq; Germaniæ fi-
 nitimis nationibus facillimē ex Gallia, Hispania,
 cæterisq; puincijs remotiorib. nō difficiliter
 Epi, & pralati cōuenire possent. Dies aut cō-
 cilij ea à nobis spectata est, q̄ spatiū in se habe-
 ret, & publicādi per Christianas nationes nū-
 huius decreti, & facultatis omnib. platis ad ve-
 niendū tribuēdæ. Quo minus aut annuū tēpus
 præſiniremus mutādo cōcilij loco, sicut q̄ bus-
 dā constitutionibus aliās præscriptum est, ca-
 res fuit in causa, q̄ longius extrahi spem sanan-
 dæ aliqua in parte Christianæ Reip. q̄ tot detri-
 trimentis, & calamitatib. affecta est, nolimus,
 & tū videmus tpa, agnosciimus difficultates,
 quid sperari possit ex consilijs nostris, incertū
 esse intelligimus: sed quia scriptū est: Reuela-
 dño viā tuā, & spera in eo, & ipse faciet. magis
 Dei clementiæ, & misericordiæ cōfidere, q̄
 nostræ imbecillitati diffidere, cōstituiimus. Sz-
 p̄. n. fit in bonis operib; incipiendis, vt quod
 humana consilia non valent, diuina virtus effi-
 ciat. Huius igitur ipsius Dei omnipotentis Pa-
 tris, & Filij, & Spiritus sancti, ac beatorum eius:
 Apostolorū, Petri & Pauli autoritate, qua nos
 quoq; in terris fungimur, freti, atq; subnixi, de
 venerabiliū itē fratrum nostrorū S. R. E. Cardi-
 naliū cōsilio, & assensu sublata, amotaq; suspē-
 sione, de qua supra cōmemoratum est, quam
 per præſentes tollimus, & amouemus, sacriū
 œcumenicū, & generale conciliū in ciuitate
 Triden-

CONCILII TRID. 31
 Tidentina, loco cōmodo, & libero, oibusq;
 nationib; opportuno, ad Cal proximas Nou. an-
 nis præſentis ab incarnatione Dñi 1543. incipiē-
 di, prosequendū, & eodem Dño adiuuante, ad
 ipsius gloriā, atq; laudē, & Chſiani totius po-
 puli salutē absolucndū, perficiendūq; indici-
 mus, annūciamus, cōuocamus, statuimus, atq;
 decernimus, oēs oibus ex locis tā venerabiles
 fratres nros, Patriarchas, Archiepos, Epos, & di-
 lectos filios Abbates, quā alios quoscuq; q̄ b.
 iure, aut priuilegio in cōcilijs generalib; residē-
 di, & ſententias in eis dicendi permissā præ-
 est, requirentes, hortātes, admonētes, ac nihilo-
 minus eis in vim iurisdictioni, qd nobis, & huic
 sanctæ ſedi præſtiterūt, ac sanctę virtute obediē-
 tiæ, alijsq; sub penis iure, aut consuetudine in
 celebrationibus conciliorū aduersus non acce-
 dentes ferri, & proponi solitis mādantes, arctē
 que præcipientes, ut ipsimet, nisi fortē iusto de-
 tineantur impedimento, de quo tū fidē facere
 cōpellantur, aut certē per suos legitimos, pecu-
 ratores, & nuncios sacro huic cōcilio oīno ad-
 esse, & interesse debeant. Supra autē dictos,
 Imperatorem, Regemq; Chſianissimū, nec
 nō ceteros Reges, Duces, Principes, quorū pā-
 tia, si aliās unquā hoc quidē tpe maximē san-
 ctissimæ Christi fidei & Christianorum omniū
 futura est salutaris rogantes, atq; obsecrantes
 per viscera misericordiæ Dei, & Dñi nostri Iesu
 Chri, cuius fidei veritas, & religio, & intus, &
 extra grauiter iā oppugnāſ, vt si saluā volunt
 Christianā esse, Reip. si se Dño obſtictos, &
 obligatos, p̄ maximis illius erga se beneficijs
 intelligūt, ne deserāt ipsius Dei cām, & nego-
 cium,

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

12 **BULLA INDICATIONIS**
 cū, ipſimet ad ſacri concilij celebrationē ve-
 niāt, in quo ipſorū pietas, atq; virtus cōi vtilita-
 ti, ſalutiq; ſuæ, ac cæterorū, & tēporali, & æter-
 nę, plurimum eſt profutura Sin autē (id q̄ noſle
 mus) accedere ipſi non poterūt, at graues ſalutē
 uiros legatos cū auctoritate mittāt, q̄ perſonā
 Principis ſui quiſq; & cū prudētia, & cū digni-
 tate poſſint in cōcilio referre. In primis vero,
 ut id curēt, q̄ ipſis facillimū eſt, ut ex ſuis cu-
 iuſq; Regnis, ac prouincijs Ep̄i, & prælati ſine
 tergiverſatione, & mora ad cōciliū proficiſcā-
 tur, q̄ maxime quidē à prælatis, principibusq;
 Germaniæ Deū ipſū atq; nos impetrare æquū
 eſt, ut cū eorū præcipuē cauſa, ipſiſq; cupiētib.
 conciliū indictum ſit, & in ea ciuitate indictū,
 quæ ab eis eſt deſiderata, nō grauentur ipſi ſua
 cūctōnū præſentia id celebrare, & ornare; quo
 melius, atq; cōmodius, q̄ ad integritatē, & ue-
 ritatē chriſtianę religionis, q̄ ad bonorū mo-
 rum reductiōnē, emendationēque malorum,
 quæ ad Chriſtianorū inter ſe, tā Principum,
 quā populorum pacē, vnitatem, cōcordiamq;
 pertineāt, & quæ ad repellendos impetus Bar-
 barorū, & in fidelium, quibus illi uniuerſam chri-
 ſtianitatem obruere moluntur, ſint neceſſaria
 Deo noſtris cōſultationibus præeunte. & lumē
 ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mētibus noſtris præfe-
 rente, agi in dicto ſacro œcumenico cōcilio, &
 conſpiratē omnium charitate cōſuli, tractari, cō-
 ſici, ad optatosq; exitus deduci quā primum,
 & q̄ optime poſſint. Atq; ut noſtræ hæc literę,
 & quæ in eis continentur, ad notiā cuncto-
 rum, quorū oportet, perueniāt, nē quis illorū,
 ignorantiz excuſationē prætēdat, cum præſer-
 tim.

13 **CONCILII TRID.**
 tim eſt non ad oēs eos, quibus nominatim illæ
 eſſent intimandæ, tutus forſitā pateat acceſſus,
 volumus, & mādamus, ut in Bāſilica Vaticana
 Principis Apoſtolorū, & Eccleſia Lateranenſi,
 cum ibi multitudo populi ad audiendā rē diui-
 nam congregari ſolita eſt, palā clara uoce per-
 curia nra curſores, aut notarios aliquos publi-
 cos legantur, lectæq; in ualuis dictarū Eccleſia-
 rum, itemq; Cancellarię Apoſtolicę portis, &
 cāpi Florę ſolito loco aſſignantur: ubi ad lectio-
 nem, & notiā cunctorū aliquandiu expoſitæ
 pendeant, cumq; inde amoueantur earum. ni-
 hilominus exēpla in eiſdem locis remaneant
 aſſixa. Nos n. per lectionē, publicationem, aſſi-
 xionēq; huiusmodi omnes, & quoscuq; quos
 antedictæ cōprehēdunt, poſt ſpatium duorum
 menſium à die literarū publicationis, & aſſixio-
 nis, ita uolumus obligatos eſſe, atq; aſtrictos, ac
 ſi ipſimet illæ corā lectæ, & intimatæ eſſent
 tranſumptis quidē earum, quæ manu publici
 notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo pſonę
 alicuius eccleſiaſticę in dignitate cōſtitutæ, mu-
 nita fuerint, ut fides cetera, & indubitata habeat-
 tur, mādamus, atq; decernimus Nulli ergo om-
 nino hominum liceat hanc paginā noſtræ in-
 dictionis, annūciationis, conuocationis, ſtaturi,
 decreti mandati, præcepti, & obſecrationis in-
 fringere, vel ei auſu temerario contraire. Si q̄s
 autē hoc attentare præſumpſerit, indignatiō-
 nē omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, &
 Pauli, Apoſtolorū eius ſe nouerit incurſurum.
 Datū Romę, apud S. Petrum, anno incarnationis
 Dñi, M. D. X L I. xj. Cal. Iun. anno viij.
 Błoſius Hier. Dand.

S E S.

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

¹⁴ S E S S I O P R I M A

Sacro sancti œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.
Celebrata die XIII. mensis Decemb. Anno Domini
M. D. XLV.

Decretum de inchoando Concilio.

Placet ne vobis, ad laudem, & gloriã sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris & filij, & Spiritus sancti, ad incrementũ, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, ad extirpationẽ hæresum, ad pacem, & vniõnẽ Ecclesiæ, ad reformationẽ Cleri, & populi Christiani, ad depressiõnem, & extinctionẽ hostium Christiani nominis decernere, & declarare, sacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & inceptum esse.

Responderunt, Placet.

Indicium future Sessionis.

ET cũ proxima sit celebritas Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi, & subsequantur aliquæ festiuitates labentis, & incipientis anni: placet ne vobis primam futuram sessionem habendã esse die Iouis post Epiphaniã, quæ erit septima mensis Ianuarij anno Domini. 1546.

Responderunt, Placet.

S E S-

¹⁵ S E S S I O S E C V N D A

Celebrata die vij. mensis Ianua.
M. D. XLV I.

Decretum de modo viuendi, & alijs in Concilio seruandis.

Acrosancta Tridentina synodus, in Spiritu sancto legitimè cõgregata, in ea præsidentibus eisdẽ tribus Apostolicæ sedis Legatis, agnoscens cum beato Iacobo Apostolo, quod omne datum optimũ, & omne donum perfectum desursum est, descẽdens à patre luminũ, qui ihs, qui postulant à se sapientiã, dat omnibus affluenter, & non impropert eis: & simul sciẽs, quod initiũ sapientiæ est timor Domini, statuit, & decreuit, oẽs, & singulos Christi fideles in ciuitate Tridentina cõgregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, vt se à malis, & peccatis, hætenus cõmissis emendare, & cõcetero in timore Dñi ambulare, & desideria carnis non perficere, orationibus insistere, sæpius confiteri, Eucharistiæ Sacramentũ sumere, ecclesias frequẽtare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit adimplere, nec non quotidie pro pace Principum Christianorum, & vnitatẽ Ecclesiæ priuatim orare velint. Episcopos vero, & quoscunq; alios in ordine sacerdotali constitutos, œcumenicũ conciliũ in ea ciuitate concelebrantes, ut assidue in Dei laudibus incubere hostias, laudes, & preces offerre, sacrificium Missæ quolibet sal-

Iac. 1.

Psal. 118.
Eccl. 2.
Prou. 1. & 9.

A ct. 2.

16 S E S S I O

saltem die Dominico, in quo Deus lucē condi- dit, & à mortuis resurrexit, ac Spiritum sanctū in discipulos infudit, peragere satagant, facien- tes (sicut idē Spiritus sanct⁹ per Apollolum p̄- cipit) obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, p̄ sanctissimo Domino no- stro Papa, p̄ Imperatore, p̄ Regibus, & cæteris, q̄ in sublimitate cōstituti sunt, & p̄ omnibus hominibus, vt q̄ etā, & trāquillā vitā agamus, pace fruamur, & fidei incrementū videamus. Preterea hortatur, ut ieiunēt saltē singulis sex- tis ferijs in memoriā passionis Domini, & elee- mosynas pauperibus erogent. In Ecclesia autē cathedrali singulis q̄ntis ferijs celebretur mis- sa de spiritu sancto, cum Iatanijs, & alijs ora- tionib⁹ ad hoc institutis, in alijs verō ecclesijs eadem die dicantur ad minus Iatania, & ora- tionēs: tēpore autē, quo sacra peraguntur, col- lutiones, & confabulationes non fiant, sed ore, & animo, celebranti assistatur. Et quoniam oportet Episcopos esse irreprensibiles, sobrios castos, domui suæ bene p̄positos, hortatur etiam, vt ante omnia quilibet in mensa seruet sobrietatem, moderationemque ciborum De- inde cum eo in loco sepe oratio sermones oratio- nis soleant, ut in ipsorum Episcoporum mensis di- uinarum scripturarum lectio admisceatur. Fa- miliares uero suos vni⁹quisque instruat, & eru- diat, nē sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, cla- ti, blasphemī, & voluptatum amatores, vitia de- mum fugiant, & uirtutes amplectantur: & in ue- stitu, & cultu, & omnibus actibus honestatem p̄ se ferant, sicut decet ministros ministerio- rum Dei. Ad hęc cum huius sacrosancti Cōcilij p̄cipua

1. Tim. 2.

Infra sef. 23 in de. de conf. in cele. mi.

1. Tim. 3.

1. Tim. 3.

S E C V N D A. 17

p̄cipua cura, sollicitudo, & intentio sit, vt pro- pulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholice veritatis lux, Ie- su Christo, qui vera lux est, annuete, cador, pu- ritasq; resurgat, & ea, quæ reformatione egēt, Iohan. 1. reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Ca- tholicos hic congregatos, & congregandos, at- que eos presertim, qui sacrarum literarum peri- tiam habent, vt sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent, quibus potissimum vjjs, & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & opta- tum effectum sortiri possit, quò maturius, & cō- sultius damnari damnanda, & probanda pro- bari queāt. vt per totū orbem omnes vno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & patrem Domini nostri Iesu Christi.

In sententijs vero dicendis, iuxta Toletani Cōcilij statutū, in loco benedictionis cōsiden- tibus Domini sacerdotibus nullus debeat aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumulti- b⁹ perturbare, nullis etiā falsis, vanisve, aut ob- stinatis disceptationibus cōtēdere, sed quidquid dicatur, sic mitissima verborū prolotione tem- peretur, vt nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac decre- uit; quòd, si forte contigerit aliquos debito in loco non sedere, & sententiam, etiam sub ver- bo, placet, proferre, congregationib⁹ interesse, & alios quoscunque actus facere, Concilio du- rante, nulli propterea præiudicium gene retur, nullique nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem- Iouis quartam mensis Feb. proximè venturi.

Cōc. Tol. 11. c. 2. Cō. Cōstā. se. 1. in prin. ca. in loc. 1. q. 4.

Concilium Tridentinum, 1562, Latin

20 S E S S I O
 Pralatos ex diuersis partibus accinctos esse i-
 neri, nonnullos etiam in via esse, quo huc ve-
 niat, cogitansque omnia ab ipsa sacra Synodo
 decernenda, eo maioris apud omnes exultima-
 tionis, & honoris videri posse, quod maiori fue-
 rint, & pleniori patrum consilio, & presentia san-
 cita, & corroborata, statuit, & decreuit, futura
 Sessionem post presentem celebranda esse die
 Iouis, qua subsequetur Dominicam, Latere,
 proximè futuram: interim tamen non differri discul-
 sionem, & examinationem eorum, quæ ipsi Sy-
 nodo discutienda, & examinanda videbuntur.

S E S S I O Q V A R T A
 Celebrata die viij. Mensis Aprilis.
 M. D. XLVI.

Decretum de canonicis scripturis.

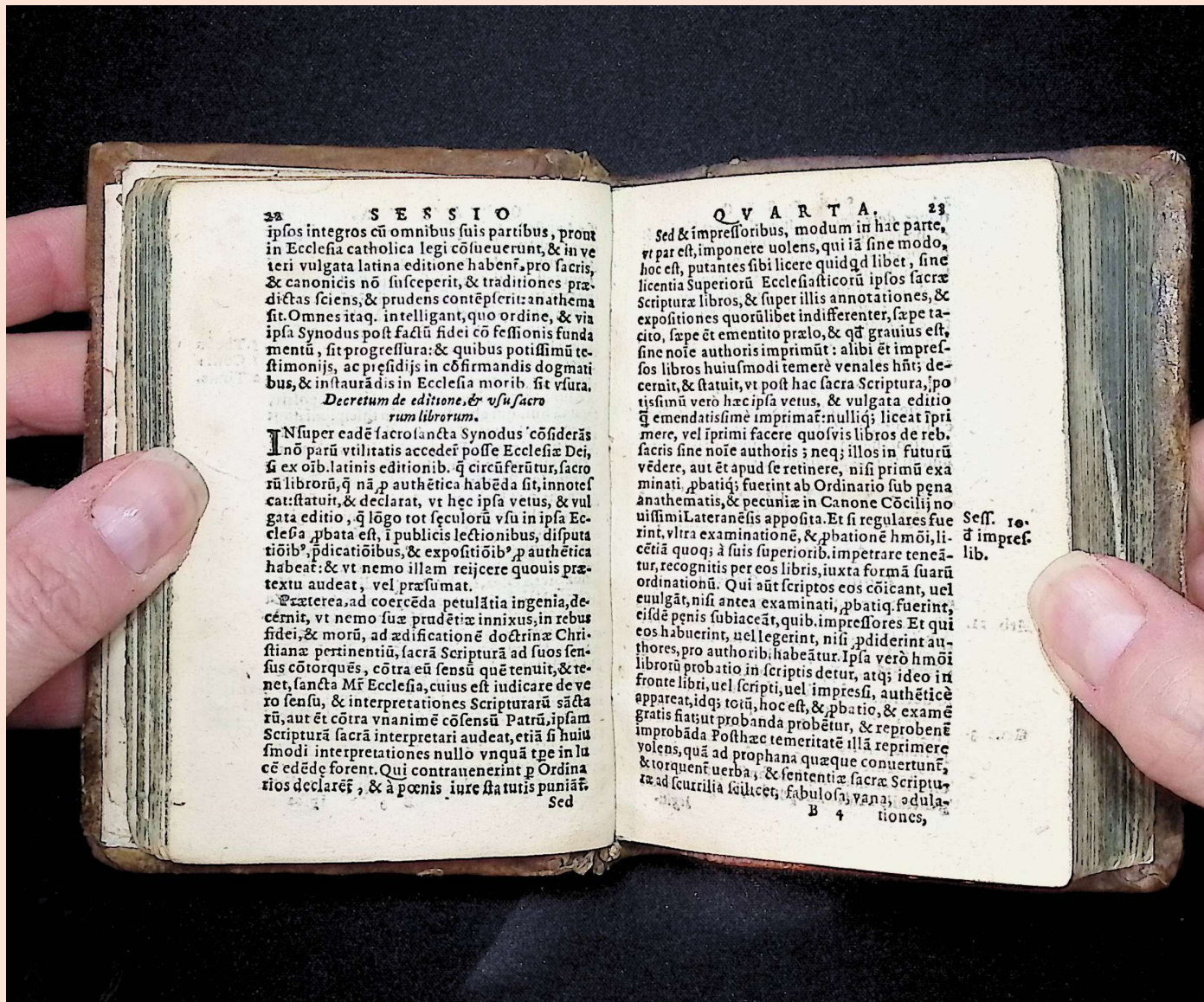
Sacro sancta œcumenica, & genera-
 lis Tridentina Synodus in Spiritu
 sancto legitime congregata, presen-
 dentibus in ea eisdem tribus Apo-
 stolicæ Sedis legatis hoc sibi per-
 petuo ante oculos proponens, vt sublatis erro-
 ribus puritas ipsa Euangelij in Ecclesia cõser-
 uetur: q̄ p̄missu ante p̄ Prophetas in scripturis sã
 ctis Dominus noster Iesus Christus Dei filius, p̄prio
 ore primum p̄mulgavit: deinde p̄ suos Aposto-
 los, tanquam fontem ois, & salutaris veritatis, &
 morum disciplinæ ois creaturæ p̄dicare iussit: p̄
 spiciensq; hæc veritatē, & disciplinã, cõtineri in li-
 bris scriptis, & sine scripto traditionibus, quæ ip-
 sius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ip-
 sis

Iere. 31.
 Psal. 109.
 Mar. vlti.
 Matt. 29.

21 Q V A R T A.
 sis Apostolis, Spiritu sancto dictate, quasi p̄ma-
 nus tradita, ad nos vsq; p̄uenit: orthodoxo-
 rum patrum ex epla secuta, oēs libros tam veteris, q̄
 noui testamētū, cū utriusq; vnus Deus si author;
 nec non traditiones ipsas tū ad fidē, tū ad mores
 pertinentes, tanq̄, uel ore tenus, à Christo, uel à
 spiritu sancto dictatas, & cõtinua successione
 in ecclesia Catholica cõseruatas, pari pietatis
 affectu, ac reuerentia suscipit, & ueneratus. Sa-
 crorum uero librorum Indicē huic decreto adscri-
 bendum cõsuevit, ne cui dubitatio suboriri possit,
 quinã sint, qui ab ipsa Synodo suscipiunt, sunt
 uerò inscripti. Testamenti ueteris quinque
 Moyse, i. Genesis, Exodus, Leuiticus, Numeri,
 Deuteronomiũ, Iosue, Iudicũ, Ruth. Quatuor
 Regũ, duo Paralipomenõ, Esdræ primus, & se-
 cundus, q̄ d̄ Nehemias, Tobias, Iudith, Esther,
 Iob, Psalteriũ Dauidicũ centum quinquaginta
 psalmodiũ, Parabole, Ecclesiastes, Canticum cãti-
 corũ, Sapietia, Ecclesiasticũ, Isaias, Ieremias cū
 Baruch, Ezechiel, Daniel, Duodecim Prophetæ
 minores, i. Osea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Mi-
 cheas, Nahũ, Habacuch, Sophonias, Aggeus, Za-
 charias, Malachias, duo Macabeorũ, primus, &
 secundus. Testamenti noui, quatuor Euangelia,
 sc̄dm Matthẽũ, Marcũ, Lucã, & Iohãnẽ, Actus
 Apostolorũ à Luca Euangelista conscripti. Qua-
 tuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos
 duæ ad Corinthios, ad Galatas, Ad Ephesios, ad
 Philippenses, ad Colossenses, duæ ad Thessaloni-
 censes, duæ ad Timotheũ, ad Titum, ad Philemo-
 nẽ, ad Heb Petri Apostoli duæ, Iohãnis Aposto-
 li tres, Iacobi Apostoli una, Iudei Apostoli vna,
 & Apocalypsis Iohã. Apostoli. Si q̄s aut libros
 ipsos

5. Thef. 2
 1. Cor. 11
 2. Tim. 3.

B 3 ipfos

22   S E S S I O
 ipsos integros cū omnibus suis partibus, prout
 in Ecclesia catholica legi cōlueuerunt, & in ve
 teri vulgata latina editione habent, pro sacris,
 & canonicis nō susceperit, & traditiones præ
 dictas sciens, & prudens contēpserit: anathema
 sit. Omnes itaq. intelligant, quo ordine, & via
 ipsa Synodus post factū fidei cōfessionis funda
 mentū, sit progressura: & quibus potissimū tes
 timonijs, ac p̄sidijs in cōfirmandis dogmati
 bus, & instaurandis in Ecclesia morib. sit vsura.

*Decretum de editione, & usu sacro
 rum librorum.*

In super eadē sacrosancta Synodus cōsiderās
 Inō parū vtilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei,
 si ex oib. latinis editionib. q̄ circūferūt, sacro
 rū librorū, q̄ nā p̄ authenticā habēda sit, innotes
 ca: statuit, & declarat, vt hec ipsa vetus, & vul
 gata editio, q̄ lōgo tot sēculorū vsu in ipsa Ec
 clesia pbata est, i publicis lectioibus, disputa
 tiōib⁹, p̄dicatiōibus, & expositiōib⁹, p̄ authenticā
 habeat: & vt nemo illam reicere quouis præ
 textu audeat, vel p̄sumat.

Præterea, ad coercēda petulātia ingenia, de
 cernit, vt nemo suæ prudētix innixus, in rebus
 fidei, & morū, ad ædificationē doctrinæ Chri
 stianæ pertinentiū, sacrā Scripturā ad suos sen
 sus cōtorquēs, cōtra eū sensū quē tenuit, & te
 net, sancta M̄ Ecclesia, cuius est iudicare de ve
 ro sensu, & interpretationes Scripturarū sancta
 rū, aut et cōtra vnanimē cōsensū Patrū, ipsam
 Scripturā sacrā interpretari audeat, etiā si huius
 smodi interpretationes nullo vnquā tpe in lu
 cē edēde forent. Qui contrauerint p̄ Ordina
 rios declarēt, & à p̄cenis iure statutis puniāt.

Sed

Q V A R T A.   23

Sed & impressoribus, modum in hac parte,
 vt par est, imponere uolens, qui iā sine modo,
 hoc est, putantes sibi licere quiddam libet, sine
 licentia Superiorū Ecclesiasticorū ipsos sacræ
 Scripturæ libros, & super illis annotationes, &
 expositiones quorūlibet indifferenter, sape ta
 cito, sape et ementito prælo, & q̄ grauius est,
 sine noīe authoris imprimūt: alibi et impres
 sos libros huiusmodi temerē venales hnt; de
 cernit, & statuit, vt post hac sacra Scriptura, po
 tissimū verò hæc ipsa vetus, & vulgata editio
 q̄ emendatissimē imprima: nulliq; liceat ipri
 mere, vel iprimi facere quouis libros de reb.
 sacris sine noīe authoris; neq; illos in futurū
 v̄dere, aut et apud se retinere, nisi primū exa
 minati, pbatiq; fuerint ab Ordinario sub p̄na
 anathematis, & pecuniæ in Canone Cōcilij no
 uissimi Lateranēsis apposta. Et si regulares fue
 rint, vltra examinationē, & pbationē hmōi, li
 cētā quoq; à suis superiorib. impetrare teneā
 tur, recognitis per eos libris, iuxta formā suarū
 ordinationū. Qui aut scriptos eos cōicant, uel
 euulgāt, nisi antea examinati, pbatiq; fuerint,
 eisdē penis subiaceāt, quib. impressores. Et qui
 eos habuerint, uel legerint, nisi pdiderint au
 thores, pro authorib. habeātur. Ipsa verò hmōi
 librorū probatio in scriptis detur, atq; ideo in
 fronte libri, uel scripti, uel impressi, authenticē
 appareat, idq; totū, hoc est, & pbatio, & examē
 gratis fiat ut probanda probētur, & reprobē
 improbāda Post hæc temeritatē illā reprimere
 volens, quā ad prophana quæque conuertunt,
 & torquent uerba, & sententiæ sacræ Scriptu
 ræ ad scurrilia sūlicet, fabulosa, vana, & dula
 tiones,

Sess. 10.
 d̄ impres
 lib.

B 4

24 S E S S I O
 tiones, detractiones, superstitiones, impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, sortes, libellos et famulos; mandat. & precipit ad tollendam huiusmodi irreuerentiam, & contemptum, ne de cetero quisquam quomodolibet verba Scripturae sacrae ad haec, & similia audeat usurpare, ut omnes huius generis homines, temeratores, & violatores verbi Dei, iuris, & arbitrij penis per episcopos coerceantur.

Indictio futurae Sessionis.

Item haec sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse feria quinta, post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

S E S S I O Q V I N T A
 Celebrata die xvij Mensis Iunij.
 M. D. XLVI.

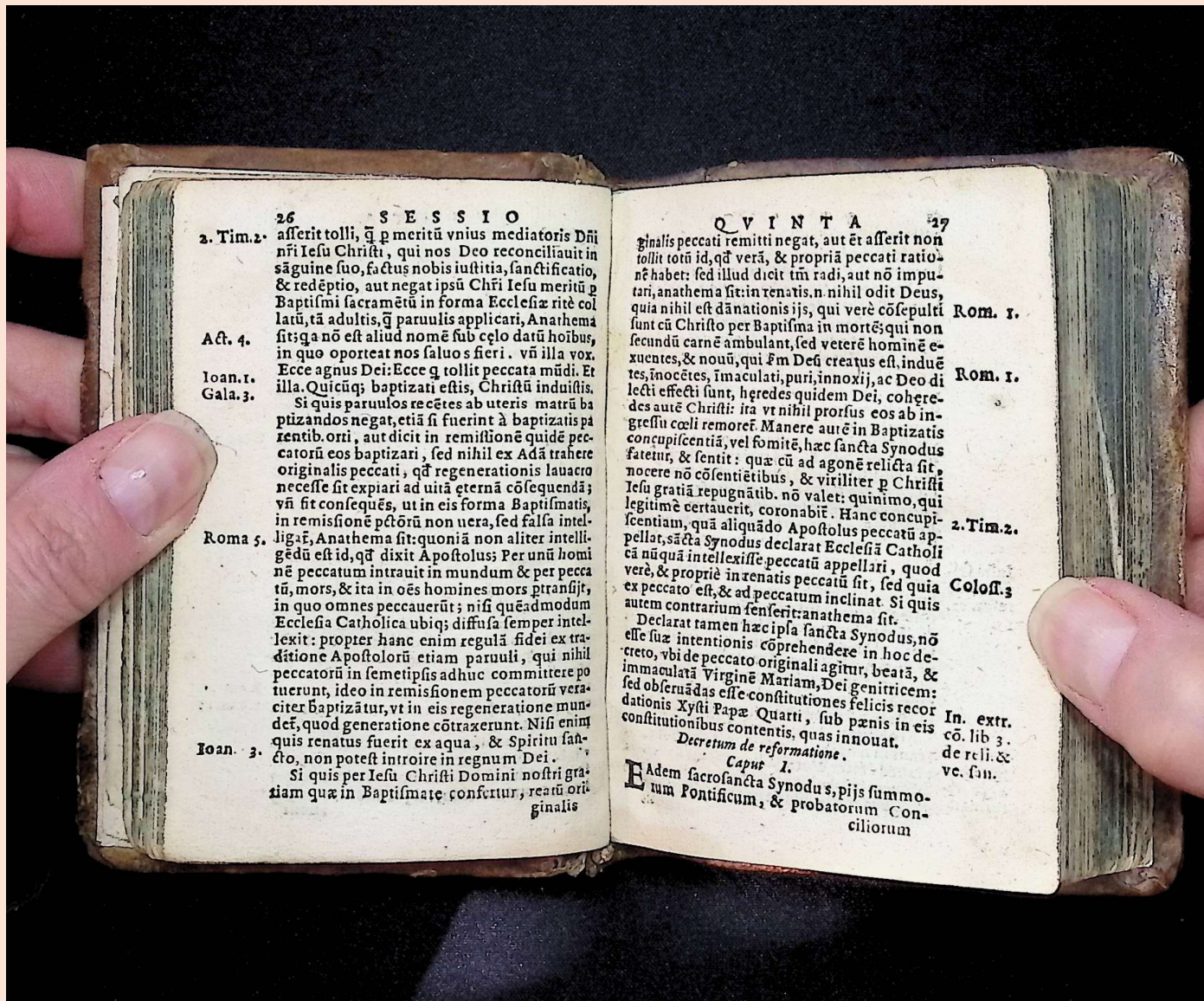
Decretum de peccato Originali.

Heb. 11. **V**T fides nostra Catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus in sua sinceritate integra, & illibata permaneat; & ne populus Christianus omnino doctrinae circumferatur, cum serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis inter plurima mala, quibus Ecclesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiusque remedio non solum noua, sed vetera et dissidia excitauerit, sacrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitur.

25 Q V I N T A.
 legitime congregata, praedictibus in ea eisdem tribus Apostolicae Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere uolens, sacrae Scripturarum, & sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiae iudicium, & consensus secuta, haec de ipso peccato originali statuit, fatef, ac declarat.
 Si quis non constitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in paradiso fuisset transgressus, statim sanctitate, & iustitia, in qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per offensam praearicationis homini, iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam ante illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captiuitate sub eius potestate, quae mortis deinde habuit imperium, hoc est Diaboli, totumque; Adam per illam praearicationis offensam, secundum corpus, & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit.

Si quis Adae praearicationem sibi soli, & non eius propagini asserit nocuisse, & acceptam a Deo sanctitatem, & iustitiam, quam perdidit, sibi soli, non nobis etiam eum perdidisse, aut inquinatum illum per inobedientiam peccatum, mortem, & poenas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem, & peccatum, quod mors est animae; anathema sit; cum contradicat Apostolo dicenti, Per unum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt.

Si quis hoc Adae peccatum, quod origine unum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, inest unicuique proprium uel per humanam naturam uires, uel per aliud remedium asserit

26 S E S S I O

2. Tim. 2. afferit tolli, q̄ p̄ meritū vnus mediatoris Dñi n̄ri Iesu Christi, qui nos Deo reconciliauit in sāguine suo, factus nobis iustitia, sanctificatio, & redēptio, aut negat ipsū Chr̄i Iesu meritū p̄ Baptis̄mi sacramētū in forma Eccles̄ie ritē colatū, tā adultis, q̄ paruulis applicari, Anathema sit; q̄a nō est aliud nomē sub cęlo datū hoibus, in quo oporteat nos saluos fieri. vñ illa vox. Ecce agnus Dei: Ecce q̄ tollit peccata mūdi. Et illa. Quicūq; baptizati estis, Christū induistis. Si quis paruulos recētes ab uteris matrū baptizandos negat, etiā si fuerint à baptizatis parentib; ori, aut dicit in remissionē quidē peccatorū eos baptizari, sed nihil ex Adā trahere originalis peccati, qđ regenerationis lauacro necesse sit expiari ad uitā eternā cōsequendā; vñ sit consequēs, ut in eis forma Baptis̄matis, in remissionē p̄ccōrū non uera, sed falsa intelligat; Anathema sit: quoniā non aliter intelligēdū est id, qđ dixit Apostolus; Per unū hominē peccatum intrauit in mundum & per peccatū, mors, & ita in oēs homines mors p̄transiit, in quo omnes peccauerūt; nisi quēadmodum Ecclesia Catholica ubiq; diffusa semper intellexit: propter hanc enim regulā fidei ex traditione Apostolorū etiam paruuli, qui nihil peccatorū in semetipsis adhuc committere potuerunt, ideo in remissionem peccatorū ueraciter baptizantur, ut in eis regeneratione munde, quod generatione cōtraxerunt. Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

Ioan. 3. Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam quæ in Baptis̄mate confertur, reatū originalis

Q V I N T A 27

ginalis peccati remitti negat, aut et afferit non tollit totū id, qđ verā, & propriā peccati ratio nē habet: sed illud dicit tm̄ radi, aut nō imputari, anathema sit: in renatis. n̄ nihil odit Deus, quia nihil est dā nationis ijs, qui verē cōsepulti sunt cū Christo per Baptis̄ma in mortē; qui non secundū carnē ambulant, sed veterē hominē exuētes, & nouū, qui f̄m̄ Deū creatus est. induētes, inocētes, imaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti sunt, heredes quidem Dei, coheredes autē Christi: ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cęli remoret. Manere autē in Baptizatis concupiscentiā, vel fomitē, hæc sancta Synodus fatetur, & sentit: quæ cū ad agonē relicta sit, nocere nō cōsentiētibus, & uiriliter p̄ Christi Iesu gratiā repugnātibus. nō ualet: quinimo, qui legitimē certauerit, coronabit. Hanc concupiscentiam, quā aliquādo Apostolus peccatū appellat, sancta Synodus declarat Eccles̄iā Catholicā nūquā intellexisse peccatū appellari, quod verē, & propriē in renatis peccatū sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit: anathema sit.

Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus, nō esse suæ intentionis cōprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatā, & immaculatā Virgine Mariam, Dei genitricem: sed obseruādas esse constitutiones felices recordationis Xysti Papæ Quarti, sub p̄anis in eis constitutionibus contentis, quas innouat.

Decretum de reformatione.
Capit. 1.
Eadem sacrosancta Synodus, pijs summorum Pontificum, & probatorum Conciliorum

Rom. 1.

Rom. 1.

2. Tim. 2.

Coloss. 3.

In. extr. cō. lib. 3. de reli. & ve. san.

28 S E S S I O

ciliorum cōstitutionibus inhærens, eaq; amplectens, & illis adijciens, nè cęlestis ille sacrorum librorum thesaurus, quę Spiritus sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat, statuit, & decreuit, q̄ in illis ecclesijs, in quibus præbenda, aut præstimonium, seu aliud quouis noīe nuncupatum reperit, Ep̄i, Archiep̄is, Primates, & alij locorum Ordinarij eos, qui præbendā, aut præstimonium, seu stipendium hm̄i obinēt, ad ipsius sacre scripturę expositionē, & interpretationē per seip̄os, si idonei fuerint, alioquin p̄ idoneum substitutum ab ipsis Ep̄is, Archiep̄is, Primatibus, & alijs locorū Ordinarijs eligēdum Et per subtractionē fructuum cogāt, & cōpellant. De cætero verò præbēda, præstimonium, aut stipendium hm̄i nō nisi personis idoneis, & que p̄ seip̄os id munus explicare possint, conferant, & aliter facta provisio nulla sit, & inualida. In ecclesijs autē Metropolitanis, vel Cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa, ac etiā in collegiatis existētibus in aliquo insigni oppido, et nullius diocesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, vbi nulla præbēda, aut præstimonium, seu stipendium hm̄i deputatū reperit, præbēda quomodocunq; præterquā ex causa resignationis, primò vacatura, cui aliud onus incōpatible iunctum nō sit, ad eum vsu ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur. Et quotenus in ipsis ecclesijs nulla, uel non sufficiens præbēda foret, Metropolitanus, vel Ep̄iscopus ipse per assignationem fructuum, alicuius simplicis beneficij, eiusdē tamen debitis supporta-

Infra sessio. 24. de reformat. ca. 25.

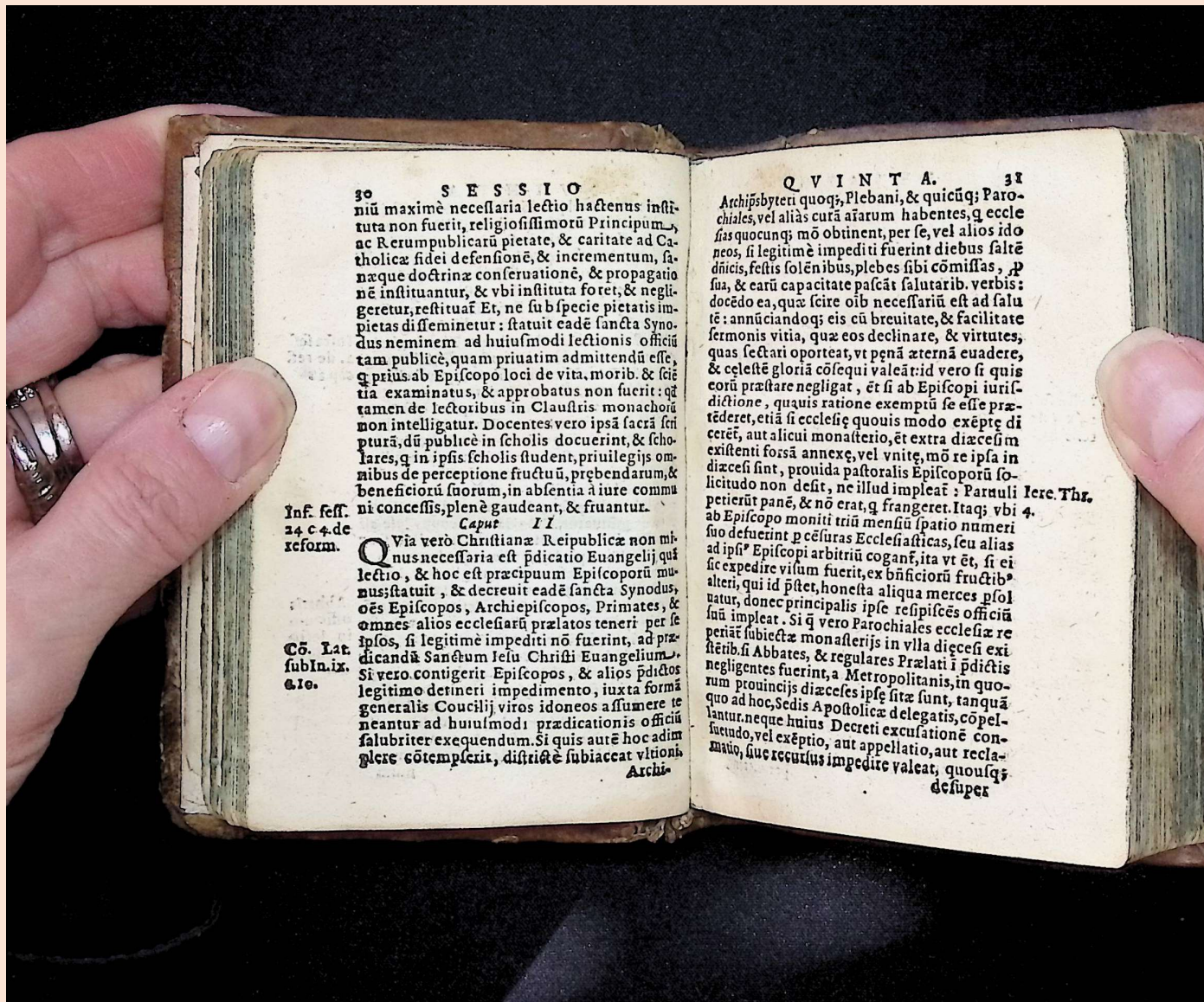
Infra sessio. 24. c. 4. de reformat.

Q V I N T A. 29

tis oneribus, vel per cōtributionē beneficiarum suę ciuitatis, & diocesis, vel alias, prout cōmodius fieri poterit, de Capituli consilio ita p̄uideat, vt ipsa Sacre Scripturę lectio habeatur, ita tñ, vt quæcunq; alia lectio, vel cōsuetudines, vel quouis alia rōne instituta, p̄pter id minime p̄mittatur. Ecclesię verò, quarū annui puētus tenues fuerint, & vbi tā exigua est Cleri, & populi multitudo: vt Theologiæ lectio in eis cōmodē haberi nō possit, saltē magistrū habeāt ab Ep̄o cōsilio Capituli eligendū, q̄ Clericos, aliosq; scholares pauperes grāmaticā gratis doceat, vt deinceps ad ipsa Sacre Scripturę studia annuente Deo, trāsire possint, ideoq; illi magrō grāmatices, vel alicuius simplicis beneficij fructus quos tādū p̄cipiat, q̄ diu id docedo p̄stiterit, assignentur, dū in beneficiū ipsū suo debito nō fraude oblequio: vel ex capitulari, vel Ep̄iscopali mensa cōdigna aliqua merces p̄soluatur, Vel aliās Ep̄iscopus ipse aliam quam rationem ineat suę ecclesie, & diocesi accommodā, nè pia hæc, vtilis, atque fructuosa p̄uisio quouis quæsto colore negligatur. In monasterijs quoq; monachorum, vbi cōmodē fieri queat, etiam lectio Sacre Scripturę habeat, qua in re si Abbates negligentes fuerint, Ep̄iscopi locorum, in hoc vt sedis Apostolicę delegati, eos ad id opportunis remedijs compellāt; in cōuentibus verò aliorum Regularium, in quibus studia cōmodē vigere possunt, Sacre Scripturę lectio similiter habeatur, quæ lectio à Capitulis generalibus, vel provincialibus assignetur digniorib; magistris: In gymnasijs etiā publicis, vbi tam honorifica, & cararum omnium

Infra sessio. 2. de reformat. ca. 23.

Abbatibus officium in lectio re eligendo.

30 S E S S I O
 niū maximē necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorū Principum, ac Rerum publicarū pietate, & caritate ad Catholicā fidei defensionē, & incrementum, sanæque doctrinæ conseruationē, & propagatiōnē instituantur, & ubi instituta foret, & negligetur, restituat Et, ne sub specie pietatis impietas disseminetur: statuit eadē sancta Synodus neminem ad huiusmodi lectiōnis officium tam publicē, quam priuatim admittendū esse, q̄ prius ab Episcopo loci de vita, morib. & sciētia examinatus, & approbatus non fuerit: q̄ tamen de lectoribus in Claustris monachorū non intelligatur. Docentes vero ipsā sacra scripturā, dū publicē in scholis docuerint, & scholares, q̄ in ipsis scholis student, priuilegijs omnibus de perceptione fructuū, p̄bendarum, & beneficiorū suorum, in absentia à iure communi concessis, plenē gaudeant, & fruantur.

Inf. sess.
 24 c. 4. de
 reform.

Cō. Lat.
 sub In. ix.
 c. 10.

Caput II
 Via verō Christianæ Reipublicæ non minus necessaria est p̄dicatio Euangelij quā lectio, & hoc est p̄cipuum Episcoporū munus; statuit, & decreuit eadē sancta Synodus, oēs Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios ecclesiasticos p̄latos teneri per se ipsos, si legitime impediti nō fuerint, ad p̄dicandā Sanctum Iesu Christi Euangelium. Si vero contigerit Episcopos, & alios p̄dictos legitimo detineri impedimento, iuxta formā generalis Concilij viros idoneos assumere debeantur ad huiusmodi p̄dicationis officium salubriter exequendum. Si quis autē hoc adimplere cōtempserit, districte subiaceat vitio.

Archi-

Q V I N T A. 31
 Archip̄byteri quoq; Plebani, & quicūq; Parochiales, vel aliās curā aīarum habentes, q̄ ecclesias quocunq; mō obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint diebus saltē dñicis, festis solēnibus, plebes sibi cōmissas, p̄ sua, & earū capacitate pascāt salutarib. verbis: docēdo ea, quæ scire oib. necessariū est ad salutē: annunciandoq; eis cū breuitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, vt penā aternā euadere, & celestē gloriā cōsequi valeat: id vero si quis eorū p̄stitare negligat, et si ab Episcopi iurisdictione, quous ratione exemptū se esse p̄tēderet, etiā si ecclesiæ quouis modo exēptē diceret, aut alicui monasterio, et extra diocesim existenti forsā annexæ, vel vnite, mō re ipsa in diocesi sint, prouida pastoralis Episcoporū sollicitudo non desit, ne illud impleat: Paruuli Iere. Th̄.
 petierūt panē, & nō erat, q̄ frangeret. Itaq; ubi ab Episcopo moniti triū mensū spatio numeri suo defuerint p̄ cēsuras Ecclesiasticas, seu alias ad ipsi⁹ Episcopi arbitriū cogant, ita vt et, si ei sic expedire visum fuerit, ex b̄nificiorū fructib⁹ alteri, qui id p̄stet, honesta aliqua merces p̄solnatur, donec principalis ipse respiciēs officium suū impleat. Si q̄ vero Parochiales ecclesiæ reperiāt subiectæ monasterijs in vlla diocesi existētib. si Abbates, & regulares P̄lati i p̄dictis negligentes fuerint, a Metropolitanis, in quorum prouincijs dioceses ipse sitæ sunt, tanquā quo ad hoc, Sedis Apostolicæ delegatis, cōpellantur. neque huius Decreti excusationē conueniēdo, vel exēptio, aut appellatio, aut reclamatio, siue recusus impedire valeat, quousq; desuper

desuper à competenti iudice, qui summariè, & sola facti veritate inspecta pcedat, cognitū, & decisum fuerit. Regulares verò cuiuscunq; ordinis nisi à suis superiorib; de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint ac de eorū lñā et in ecclesijs suorum ordinum, predicare nō possint: cum qua licētia personali ter se corā Episcopis presentare, & ab eis benedictionē petere teneantur, antequā predicare incipiant. In ecclesijs verò, quæ suorū ordinū nō sunt, ultra licentiā suorū superiorū, etiā Episcopi licentiā habere teneantur, sine qua in ipsis ecclesijs nō suorū ordinū, nullo modo predicare possint: ipsam autē licentiā gratis Episcopi cōcedāt. Si verò (quod absit) predicator errores, aut scādala disseminauerit in populum etiā si in monasterio sui, vel alterius ordinis pdicet, Episcopus ei, pdicationē interdicat. Quod si hæretes pdicauerit, cōtra eū secundū iuris dispositionē, aut loci cōsuetudinē procedat, etiā si pdicator ipse generalis, vel specialis priuilegio exemptum se esse prætēderet, quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tāquam sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curēt autem Episcopi, nē quis pdicator, vel ex falsis informationib;, vel alijs calumniosè vexetur, iustamve de eis conquerendi occasionem habeat.

Caveant præterea Episcopi, nē aliquem, vel eorum, qui cum sint nomine Regulares, extra claustra tamen, & obedientiam religionum suarum viuunt, vel Presbyterorum seculariū, nisi ipsi noti sint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu in sua ciuitate, vel dicecesi predicare permittant,

Intra sess.
24 c. 4. de
reform.

permittat: donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta sedes Apostol. consultatur, à qua priuilegia hmoi nisi tacita veritate, & expresso mēdicio ab indignis extorqueri verisimile non est. Quætores verò elemosynarij, q; et quæstuarij vulgo dicunt, cuiuscūq; cōditionis existāt, nullo mō nec per se, nec per aliū predicare præsumant, & contrafacientes ab Epis, & ordinarijs locorum, priuilegijs quibuscunq; non obstantibus, opportunis remedijs omnino arceantur.

Indictio futuræ sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram sessionem tenendam, & celebrandam esse die Iouis, feria quinta post festum Beati Iacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit sessio ad diem XIII. mensis Ianuarij. M. D. XLVII.

S E S S I O S E X T A

Celebrata die xij. Mēsis Ianuarij.

M. D. XLVII.

Decretum de iustificacione.

PROOEMIUM.

IN hoc tempore non sine multarum animarum iactura, & graui Ecclesiastica vnitatis detrimento, erronea quedam disseminata sit de iustificacione doctrina, ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesie tranquillitatem, & animarum salutem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto

34 **S E S S I O**
*Ho legitime congregata presidentibus in ea nomi-
 ne sanctissimis in Christo Petrus, & Domini nostri,
 D Pauli diuina providentia Papa tertij, Reuerendissi,
 Dominis, Dominis Ioh. Maria Epif Pranesino, de
 Monte, & Marcell otitul. S Crucis in Ierusalē Pre-
 sbytero S R E Cardinalibus, & Apofoliscis de lateſe
 Legatis, exponere intendit oibus Christi fidelibus ve-
 ram, sanamq; doctrinam ipsius iustificationis, quam
 sol iustitia Christus Iesus, fidei nostre autor, & cofum
 mator docuit: Apofoli tradiderunt, & Catholica Ec-
 clesia Spiritu sancto ſpigerente perpetuo retinuit, di-
 ſtrictius inhihendo, ne ainceps audeat quisquam ali-
 ter credere, predicare, aut docere, quam preſenti
 Decreto ſtatuitur, ac declaratur.*

*De natura, & legis ad iustificandos homines
 imbecillitate. Cap. 1.*

Primum declarat sancta Synodus ad iustifi-
 cationis doctrinā probe, & ſincere intelligē-
 dā, oportere, vt vnusquisq; agnoscat, & fatea-
 tur, quod cū oēs homines in purgatione Adę
 innocentia perdidiſſent, facti immundi, & (vt
 Apofolus inquit) natura filij irę, & quemad-
 modum in Decreto de pēdō originali expoſuit,
 vſq; adeo ſerui erant peccati, & ſub poteſtate
 Rom. 2. Diaboli, ac mortis, vt non mō gentes p vini na-
 & 3. turę, ſed ne Iudęi quidē per ipſam ēt literę le-
 2. Cor. 1. gis Moyſi, inde liberari, aut ſurgere poſſent, ta-
 Gen. 49. metū in eis liberū arbitrium minimē extinctū
 Galat. 4. eſſet, vmbus licet attenuatum, & inclinatum.
 Pſal. 109
 & 109.
 Iere. 33.

*De diſpenſatione, & miniſterio aduentus
 Christi. Capus 11.*

Quo factum est, ut eccleſtis pater, pater miſe-
 ricordiarum, & Deus totius conſolatio-
 nis

35 **S E X T A.**
 nis, Chriſtū Ieſum filium ſuum, & ante legem, Abacuc.
 & legis tempore multis ſanctis Patribus decla-
 ratum, ac promiſſum: cū uenit beata ila pleni-
 tudine tēporis, ad homines miſeris vt & Iudęos, 3
 Oſea. 6.
 Baruc 3.
 1. Reg. 3.
 Daniel 9.
 Ephes. 1.
 Rom. 3.
 & 5.
 Coloff. 2.
 1. Tim. 1.
 1. Ioā. 2.
 Eccleſ. 17
 2. Cor. 5.
 1. Ioā. 2.
 Colof. 1.
 Infr. cā. 1

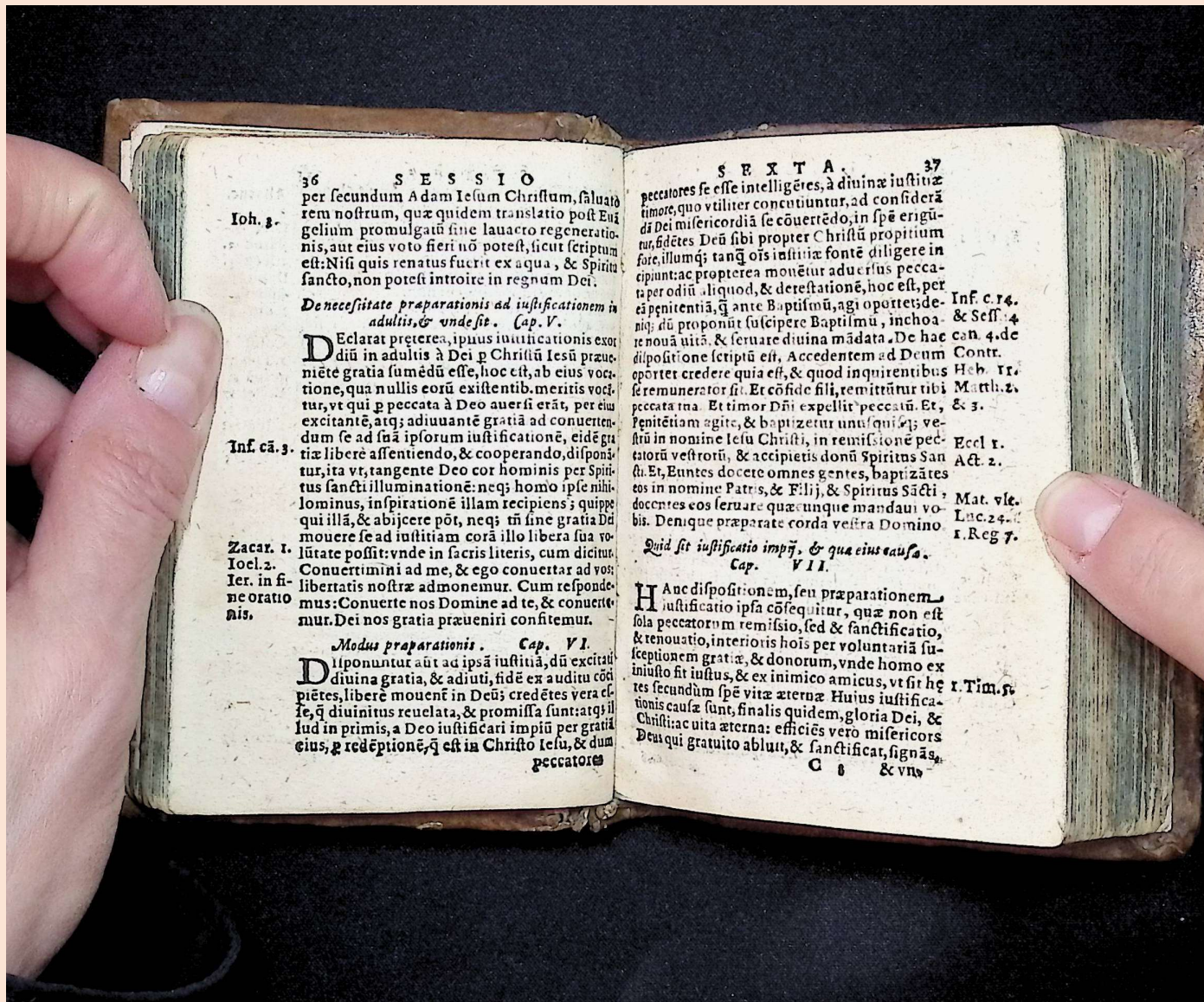
Qui per Chriſtum iuſtificantur. Cap. 111.

Verum, & ſi ille pro oibus mortuus eſt, non
 oēs tñ mortis eius beneficiū recipiunt, ſed
 ij duntaxat, quibus meritū paſſionis eius cōmu-
 nicatur. Nā ſicut reuera, homines, niſi ex ſemi-
 ne Adę propagati naſcerētur, nō naſcerētur in
 iuſti, cū ea propagatione, per ipſum dū cōcipiū-
 tur, propriā iuſtitia contrahant, ita, niſi in Chri-
 ſto renaſcerentur: nūquam iuſtificarētur, cū ea
 renaſcentia p meritū paſſionis eius gratia, qua
 Colof. 3. illi ſunt, illis tribuat. Pro hoc beneficio Apo-
 ſtolus gratias nos ſemp agere hortatur Patri, q
 dignos nos fecit in partē ſortis ſanctorum in lu-
 mine & eripuit de poteſtate tenebrarū, tranſlu-
 ſitq; in regnū filij dilectionis ſue, in quo habem-
 us redēptionem, & remiſſionem peccatorū.

*Inſinuat deſcriptio iuſtificationis impij, & modus
 eius in ſtatu gratia. Cap. 1111.*

Quibus verbis iuſtificationis impij deſcri-
 ptio inſinuat, vt ſit translatio ab eo ſta. Galat. 4.
 tu, in quo homo naſcitur filius primi Adę, Titū 3.
 in ſtatu gratia, & adoptionis filiorum Dei 1. Cor. 15
 C 2 per

Ioh. 3.

per secundum Adam Iesum Christum, saluato rem nostrum, quæ quidem translatio post Euangelium promulgatum sine lauacro regenerationis, aut eius voto fieri nõ potest, sicut scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

De necessitate preparationis ad iustificationem in adultis, & unde sit. Cap. V.

Declarat præterea, ipsius iustificationis exordium in adultis à Deo per Christum Iesum præueniente gratia sumendum esse, hoc est, ab eius vocatione, qua nullis eorum existentibus, meritis vocatur, vt qui per peccata à Deo auersi erant, per eius excitantem, atque adiuuantem gratiam ad conuertendum se ad suam ipsorum iustificationem, eisdem gratia liberè assentiendo, & cooperando, disponatur, ita vt, tangente Deo cor hominis per Spiritum sancti illuminationem: neque homo ipse nihilominus, inspirationem illam recipiens; quippe qui illam, & abijcere potest, neque tamen sine gratia Deumouere se ad iustitiam coram illo libera sua voluntate possit: vnde in sacris literis, cum dicitur:

Inf. cã. 3.

Zacar. 1.
Ioel. 2.
Ier. in fine orationis.

Conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos; libertatis nostræ admonemur. Cum respondemus: Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur. De nos gratia præueniri confitemur.

Modus preparationis. Cap. VI.

Disponuntur autem ad ipsam iustitiam, dum excitantur diuina gratia, & adiuti, fidem ex auditu concupiscentes, liberè mouent in Deum; credentes vera esse, quæ diuinitus reuelata, & promissa sunt: atque illud in primis, a Deo iustificari impiũ per gratiam eius, & redemptionem, quæ est in Christo Iesu, & dum peccatores

peccatores se esse intelligentes, à diuina iustitiæ timore, quo vtiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se conuertendo, in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore, illumque tanquam omnium iustitiæ fontem diligere incipiunt: ac propterea mouentur aduersus peccata per odium aliquod, & derestationem, hoc est, per eam penitentiam, quæ ante Baptismum, agi oportet: unde dum proponunt suscipere Baptismum, inchoate nouam vitam, & seruare diuina mandata. De hac dispositione scriptum est, Accedentem ad Deum oportet credere quia est, & quod inquiruntibus se remunerator sit. Et confide fili, remittatur tibi peccata tua. Et timor Domini expellit peccatum. Et, Penitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus Sancti. Et, Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, docentes eos seruare quæcunque mandauimus vobis. Denique præparate corda vestra Domino.

Inf. c. 14.
& Scilicet 4.
can. 4. de Contr.
Heb. 11.
Matth. 2.
& 3.

Ecc. 1.
Act. 2.

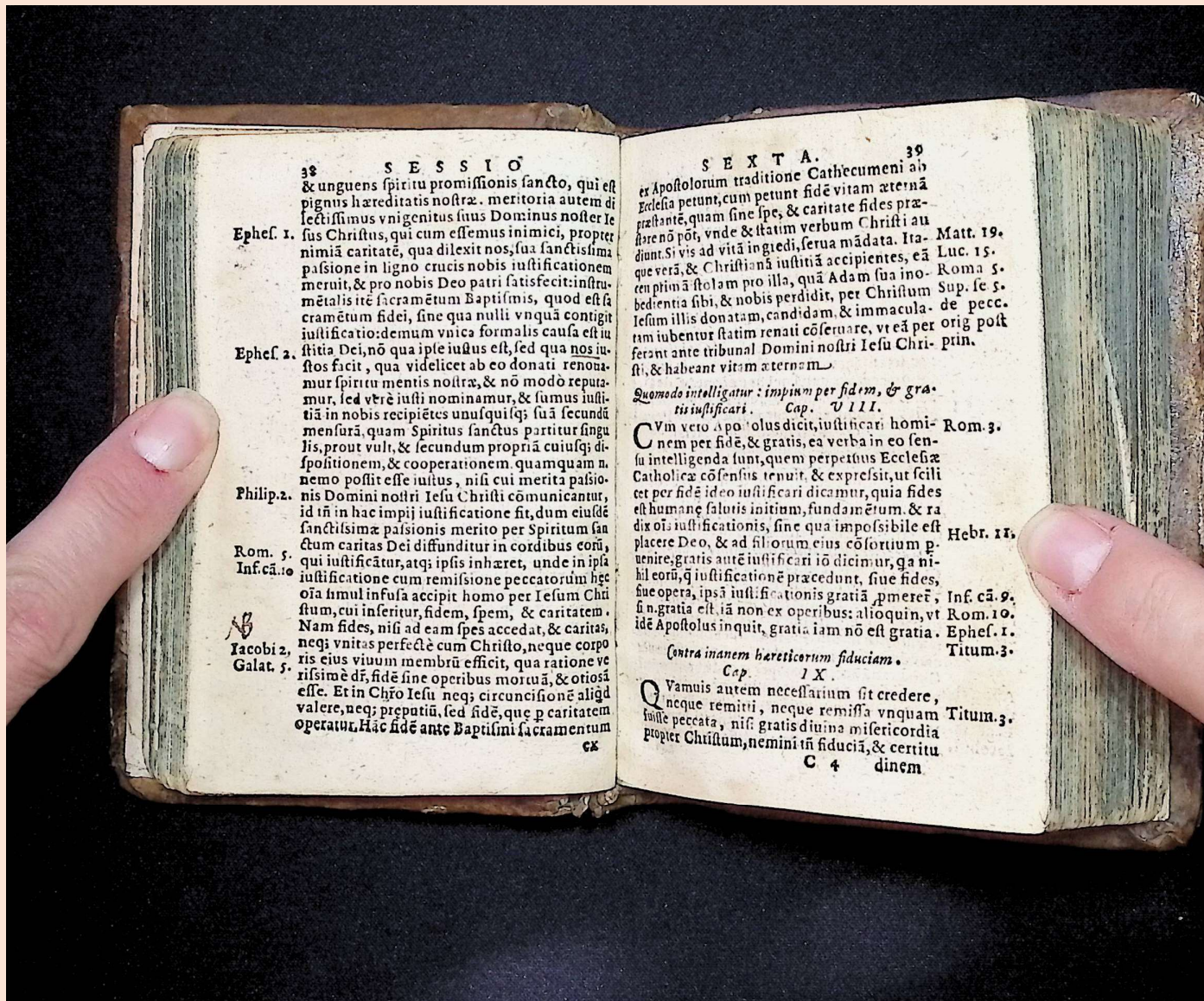
Mat. 26.
Luc. 24.
1. Reg. 7.

Quid sit iustificatio impij, & qua eius causa. Cap. VII.

Hanc dispositionem, seu preparationem, iustificatio ipsa consequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renouatio, interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum, vnde homo ex iniusto fit iustus, & ex inimico amicus, vt sit huiusmodi res secundum spem vite æternæ. Huius iustificationis causæ sunt, finalis quidem, gloria Dei, & Christianæ vite æternæ: efficiens verò misericors Deus qui gratuito abluit, & sanctificat, signans

1. Tim. 5.

C 8 & vno

& unguens spiritu promissionis sancto, qui est pignus hereditatis nostrae. meritoria autem dilectissimi unigeniti sui Dominus noster Iesus Christus, qui cum essemus inimici, propter nimiam caritatem, qua dilexit nos, sua sanctissima passione in ligno crucis nobis iustificationem meruit, & pro nobis Deo patri satisfecit: instrumentalis ite sacramentum Baptismis, quod est sacramentum fidei, sine qua nulli unquam contigit iustificatio: demum unica formalis causa est iustitia Dei, non qua ipse iustus est, sed qua nos iustos facit, qua videlicet ab eo donati renouamur spiritu mentis nostrae, & non modo reputamur, sed vere iusti nominamur, & sumus iustitia in nobis recipientes unusquisque suam secundum mensuram, quam Spiritus sanctus partitur singulis, prout vult, & secundum propriam cuiusque dispositionem, & cooperationem. quamquam nemo possit esse iustus, nisi cui merita passionis Domini nostri Iesu Christi comunicantur, id tamen in hac impij iustificatione fit, dum eiusdem sanctissimae passionis merito per Spiritum sanctum caritas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui iustificatur, atque ipsis inharet, unde in ipsa iustificatione cum remissione peccatorum haec omnia simul infusa accipit homo per Iesum Christum, cui inferitur fides, spes, & caritatem. Nam fides, nisi ad eam spes accedat, & caritas, neque unitas perfecte cum Christo, neque corporis eius viuum membrum efficit, qua ratione verissime dicitur, fide sine operibus mortuam, & otiosam esse. Et in Christo Iesu neque circumcisione aliquid valere, neque preputium, sed fidem, quae per caritatem operatur. Hac fide ante Baptismi sacramentum

Ephes. 1.

Ephes. 2.

Philip. 2.

Rom. 5.
Inf. ca. 10.

Galat. 5.

ex Apostolorum traditione Cathaecumeni ab Ecclesia petunt, cum petunt fidem vitam aeternam praestantem, quam sine spe, & caritate fides praestare non potest, unde & itatum verbum Christi audiunt. Si vis ad vitam ingredi, serua mandata. Itaque vera, & Christiana iustitia accipientes, eam Matt. 19. Luc. 15. Roma 5. Sup. le 5. de pecc. prin. Iesum illis donatam, candidam & immaculatam iubentur statim renati conseruare, ut ea perferant ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, & habeant vitam aeternam.

Quomodo intelligatur: impij per fidem, & gratia iustificari. Cap. V III.

Quoniam vero Apostolus dicit, iustificari hominem per fidem, & gratis, ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiae Catholicae consensus tenuit, & expressit, ut scilicet per fidem id eo iustificari dicamur, quia fides est humanae salutis initium, fundamentum, & radix omnis iustificationis, sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum eius consortium pervenire, gratis autem iustificari id dicitur, quia nihil eorum, quae iustificationem praecedunt, siue fides, siue opera, ipsae iustificationis gratiam promerent, si non gratia est, iam non ex operibus: alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia iam non est gratia.

Matt. 19.
Luc. 15.
Roma 5.
Sup. le 5.
de pecc. prin.

Hebr. 11.

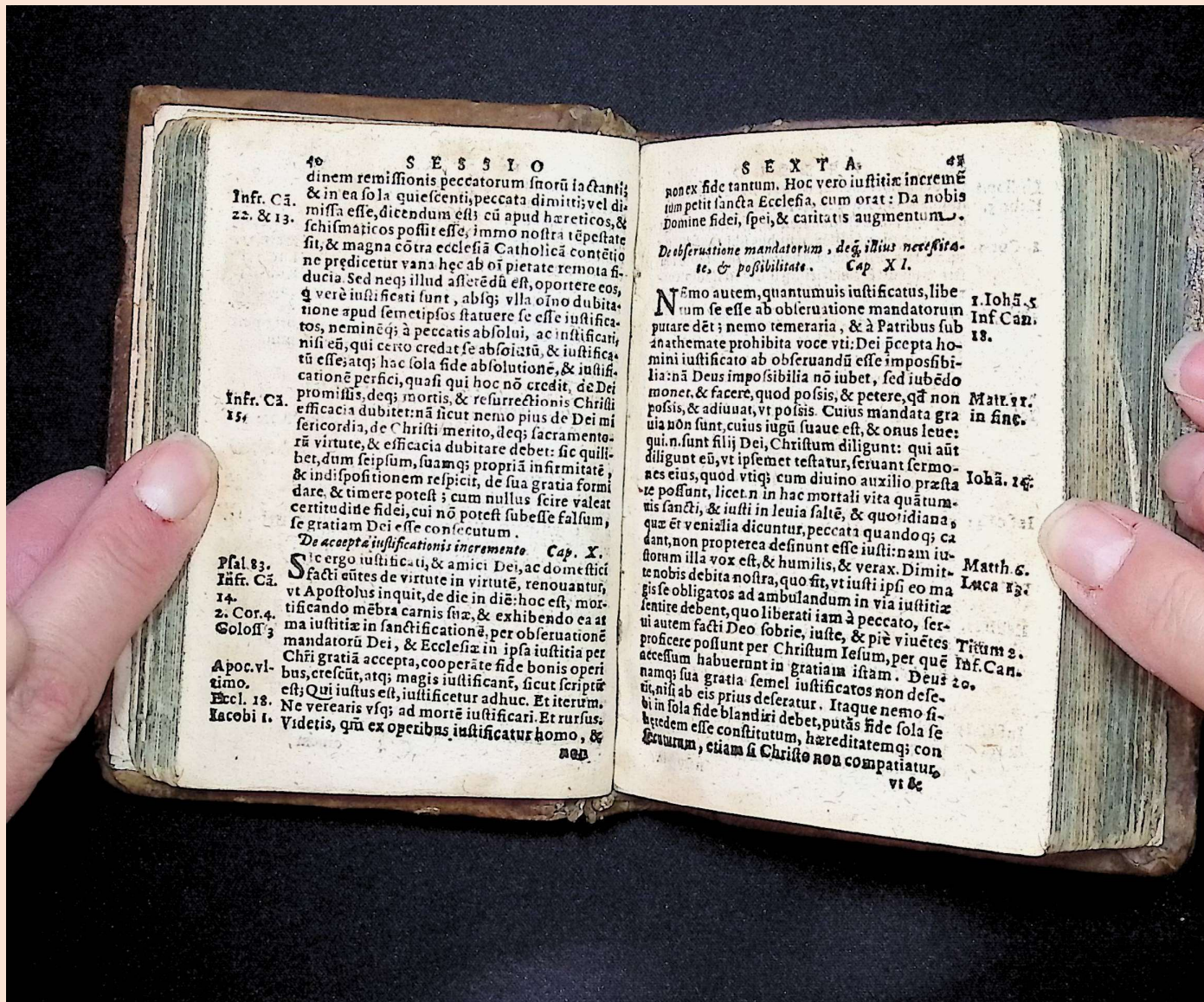
Inf. ca. 9.
Rom. 10.

Ephes. 1.
Titum. 3.

Contra inanem haereticorum fiduciam. Cap. IX.

Quamuis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa unquam fuisse peccata, nisi gratis divina misericordia propter Christum, nemini tamen fiducia, & certitudo

Titum. 3.

40 S E S S I O

Infr. Ca. 22. & 13. dinem remissionis peccatorum sistorū lastanti; & in ea sola quiescenti; peccata dimitti; vel dimissa esse, dicendum est; cū apud hareticos, & schismaticos possit esse, immo nostra tēpitate sit, & magna cōtra ecclesiā Catholicā contētio ne predicetur vana hæc ab oī pietate remota fiducia. Sed neq; illud asserēdū est, oportere eos, q; verē iusti facti sunt, absq; vlla oīno dubitatione apud semetipsos statuere se esse iustificatos, neminēq; à peccatis absolui, ac iustificari, nisi eā, qui certo credat se absolutū, & iustificatū esse; atq; hac sola fide absolutiōe, & iustificatiōe perfici, quasi qui hoc nō credit, de Dei promissis, deq; mortis, & resurrectionis Christi efficaciac dubitet: nā sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deq; sacramentorū virtute, & efficaciac dubitare debet: sic quilibet, dum seipsum, suamq; propriā infirmitatē, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest; cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui nō potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum.

Infr. Ca. 15. De accepta iustificationis incremento Cap. X. Sic ergo iustificati, & amici Dei, ac domestici facti cūtes de virtute in virtutē, renouantur, vt Apostolus inquit, de die in diē: hoc est, mortificando mēbra carnis suā, & exhibendo ea at ma iustitiā in sanctificationē, per obseruationē mandatorū Dei, & Ecclesiā in ipsa iustitia per Chri gratiā accepta, cooperatē fide bonis operibus, crescit, atq; magis iustificat, sicut scriptū est; Qui iustus est, iustificetur adhuc. Et iterum. Ne verearis vsq; ad mortē iustificari. Et rursus. Videtis, quā ex operibus iustificatur homo, &

Psal. 83.
Infr. Ca. 14.
2. Cor. 4.
Coloss. 3.
Apoc. vi. timo.
Ecl. 18.
Iacobi 1.

SEXTA. 41

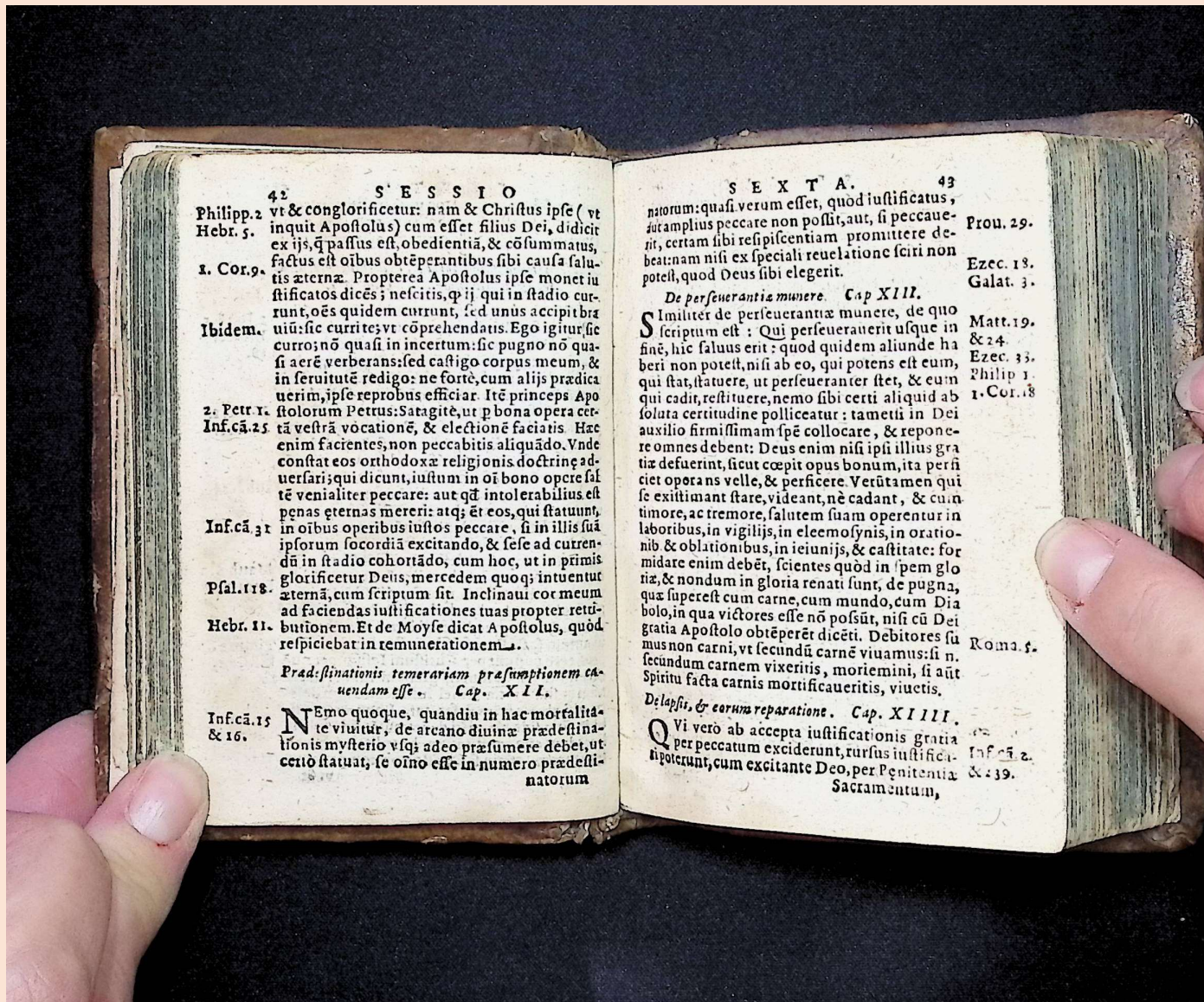
non ex fide tantum. Hoc verō iustitiæ incrementum petit sancta Ecclesia, cum orat: Da nobis Domine fidei, spei, & caritatis augmentum.

De obseruatione mandatorum, deq; illius necessitate, & possibilitate. Cap. XI.

Nemo autem, quantumuis iustificatus, libet se esse ab obseruatione mandatorum putare dēt; nemo temeraria, & à Patribus sub anathemate prohibita voce vti: Dei pcepta homini iustificato ab obseruandū esse impossibilia: nā Deus impossibilia nō iubet, sed iubēdo monet, & facere, quod possis, & petere, qd non possis, & adiuuat, vt possis. Cuius mandata gratia non sunt, cuius iugū suauē est, & onus leuē: qui. n. sunt filij Dei, Christum diligunt: qui aut diligunt eū, vt ipsemet testatur, seruant sermones eius, quod vtiq; cum diuino auxilio præstare possunt, licet n. in hac mortali vita quātumuis sancti, & iusti in leuia saltē, & quotidiana, quæ ē venialia dicuntur, peccata quandoq; cadant, non propterea desinunt esse iusti: nam iustorum illa vox est, & humilis, & verax. Dimitte nobis debita nostra, quo fit, vt iusti ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in via iustitiæ sentire debent, quo liberati iam à peccato, serui autem facti Deo sobrie, iuste, & piē viuētes proficere possunt per Christum Iesum, per quē accessum habuerunt in gratiam istam. Deus namq; sua gratia semel iustificatos non deseruit, nisi ab eis prius deseratur. Itaque nemo fidei in sola fide blandiri debet, putās fide sola heredem esse constitutum, hereditatemq; consequutum, cuiam si Christo non compatiatur, vt &

1. Ioh. 5. 18.
Inf. Can. 18.
Matth. 23. in fine.
Ioh. 14.
Matth. 6.
Luca 12.
Titum 2.
Inf. Can. 20.

Concilium Tridentinum, 1564, Latin

42 S E S S I O

Philipp. 2. vt & conglorificetur: nam & Christus ipse (vt
Hebr. 5. inquit Apostolus) cum esset filius Dei, didicit
ex ijs, q̄ passus est, obedientiā, & cōsummatuſ,
factuſ est oibſ obtēperantibſ sibi causa salu-
t̄is æternæ. Propterea Apostolus ipse monet iu-
stificatos dicēs; nescitis, q̄ ij qui in stadio cur-
runt, oēs quidem currunt, sed unus accipit bra-
uiū: sic currite; vt cōprehendatis. Ego igitur sic
Ibidem. curro; nō quasi in incertum: sic pugno nō qua-
si aerē verberans: sed castigo corpus meum, &
in seruitutē redigo: ne fortē, cum alijs prædica-
uerim, ipse reprobuſ efficiar. Itē princeps Apo-
stolorum Petrus: Satagite, ut p̄ bona opera cet-
2. Petr. 1. tā vestrā vocationē, & electionē faciatis. Hæc
Inf. cā. 25. enim facientes, non peccabitis aliquādo. Vnde
constat eos orthodoxæ religionis doctrinæ ad-
uerſari; qui dicunt, iustum in oī bono opere sal-
tē venialiter peccare: aut qđ intolerabilius est
penas æternas mereri: atq; ēt eos, qui statuunt,
Inf. cā. 31. in oibſ operibus iustos peccare, si in illis suā
ipſorum ſocordiā excitando, & sese ad currendū
in stadio cohortādo, cum hoc, ut in primis
glorificetur Deus, mercedem quoq; intuentur
Psal. 118. æternā, cum scriptum sit. Inclinaui cor meum
ad faciendas iustificationes tuas propter retribu-
tionem. Et de Moyſe dicat Apostolus, quōd
Hebr. 11. respiciebat in remunerationem.

Prædestinationis temerariam præsumptionem cauendam esse. Cap. XII.

Inf. cā. 15 & 16. **N**emo quoque, quandiu in hac mortalitate uiuitur, de arcano diuinæ prædestinationis mysterio vsq; adeo præsumere debet, ut cenſo ſtatuat, se oīno esse in numero prædestinatorum

S E X T A. 43

natorum: quasi verum esset, quod iustificatus, aut amplius peccare non possit, aut, si peccauerit, certam sibi respicientiam promittere debeat: nam nisi ex speciali reuelatione sciri non potest, quod Deus sibi elegerit.

De perseverantia munere. Cap. XIII.

Similiter de perseverantiæ munere, de quo scriptum est: Qui perseverauerit usque in finē, hic saluus erit: quod quidem aliunde haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est eum, qui stat, statuere, ut perseveranter stet, & eum qui cadit, restituere, nemo sibi certi aliquid ab solata certitudine polliceatur: tamen in Dei auxilio firmissimam sp̄e collocare, & reponere omnes debent: Deus enim nisi ipi illius gratiæ defuerint, sicut cœpit opus bonum, ita perficiet opora nſ velle, & perficere. Verū tamen qui se existimant stare, videant, nē cadant, & cum timore, ac tremore, salutem suam operentur in laboribus, in vigilijs, in elemosynis, in orationibſ & oblationibus, in ieiunijs, & castitate: for- midare enim debēt, scientes quōd in 'pem gloria, & nondum in gloria renati sunt, de pugna, quæ superest cum carne, cum mundo, cum Diabolo, in qua victores esse nō possūt, nisi cū Dei gratia Apostolo obtēperēt dicētī. Debitores sumus non carni, vt secundū carnē viuamus: si aut secundum carnem vixeritis, moriemini, si aut Spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

De lapsis, & eorum reparatione. Cap. XIII.

Qui verō ab accepta iustificationis gratia per peccatum exciderunt, rursus iustificari poterunt, cum excitante Deo, per Penitentia Sacramentum,

Sacramentum, merito Christi amissam gratiā recuperare procurauerint; hic n. iustificationis modus est lapsus reparatio, quā secundam post naufragiū deperditā gratiā tabulam S. Patres apte nuncuparūt. Etenim pro ijs, qui post Baptismū in peccata labūtur, Christus Iesus Sacramentū instituit Penitentię, cū dixit Accipite Spiritum Sanctū, quorū remisistis peccata, remittuntur eis, & quorū retinueritis, retēta sunt. Vnde docendū est, Christiani hominis penitentiā post lapsum multo aliā esse à baptismali eaq; contineri non mō cessationē à peccatis, & corū detestationē, aut cor contritū, & humiliatū, veniēt eorundē sacramentalē confessionē, saltē in voto, & suo tēpore faciendā, & sacerdotalē absolutionē; item q; Satisfactionē, per ieiunia elemosinas, orationes, & aliā pia spiritualis vitę exercitiā; non quidē pro pōna xterna quę vel Sacramento, vel Sacramenti voto vnā cū culpa remittitur, sed pro pena tēporali; quę, vt sacra literę docent, non tota semper, (vt in Baptismo fit), dimittitur illis, qui gratię Dei, q̄ acceperūt, ingrati Spiritū Sanctū contristauerunt, & templum Dei violare non sunt veriti. De qua penitentiā scriptū est, Memor esto, vnde excideris, age penitentiā, & prima opera fac. Et iterum: Quę secundum Deum tristitia est, penitentiā in salutem stabilē operatur. Et rursum: Penitentiā agite, & facite fructus dignos penitentię.

Johā 20. Matt. 16.

Psal. 20.

Ephes. 4.

1. Cor 3.

Apoc. 2.

2. Cor 8.

Mat. 3. & 4.

Luc. 3.

In f. Can. 27.

Rom. 16.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem. Cap. XV.

Adversus etiam hominum quorundam caeca auda ingenia: qui per dulces sermones, & bene-

benedictiones seducunt corda innocētium, asserēdum est, non modō infidelitate; per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocunq; alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam iustificationis gratiam amitti, diuinę legis doctrinam defendendo, quę à regno Dei nō solū in fideles excludit, sed & fideles quoq; fornicarios, adulteros, molles, masculorū cocubitores, fures, auaros, ebriosos, maledicos, rapaces, catrosq; oēs, q̄ talia cōmittunt peccata, à quibus cū diuinā gratiā adiunēto abstinere possūt, & pro quibus à Christi gratia separātur.

1 Tim.

De fructu iustificationis, hoc est: de merito bonorum operum: de q; ipsius meriti ratione. Cap. XVI.

HAcigitur ratione iustificatis hominibus: siue acceptam gratiam perpetuo cōseruauerint, siue amissam recuperauerint; proponenda sunt Apostoli verba. Abūdate in omni opere bono, scientes, q̄ labor vester non est inanis in domino, non. n. iniustus est Deus, vt obliuiscatur operis vestri, & dilectionis, quā ostēdistis in nomine ipsius Et nolite amittere cōfidentia vestra, quę magnā habet remunerationem. Atq; ideo bene operātib; vsq; in finē, & in Deo sperantibus proponēda est vita xterna, & tāquam gratis filijs Dei per Christum Iesum misericorditer promissa; & tanquā merces, ex ipsius Dei promissione bonis iplorū operibus, & meritis fideliter reddēda, hęc est. n. illa corona iustitię, quā post suū certamen, & cursum repositam sibi esse aiebat Apostolus, à iusto iudice sibi reddēda, non solum autem sibi, sed & omnibus, qui

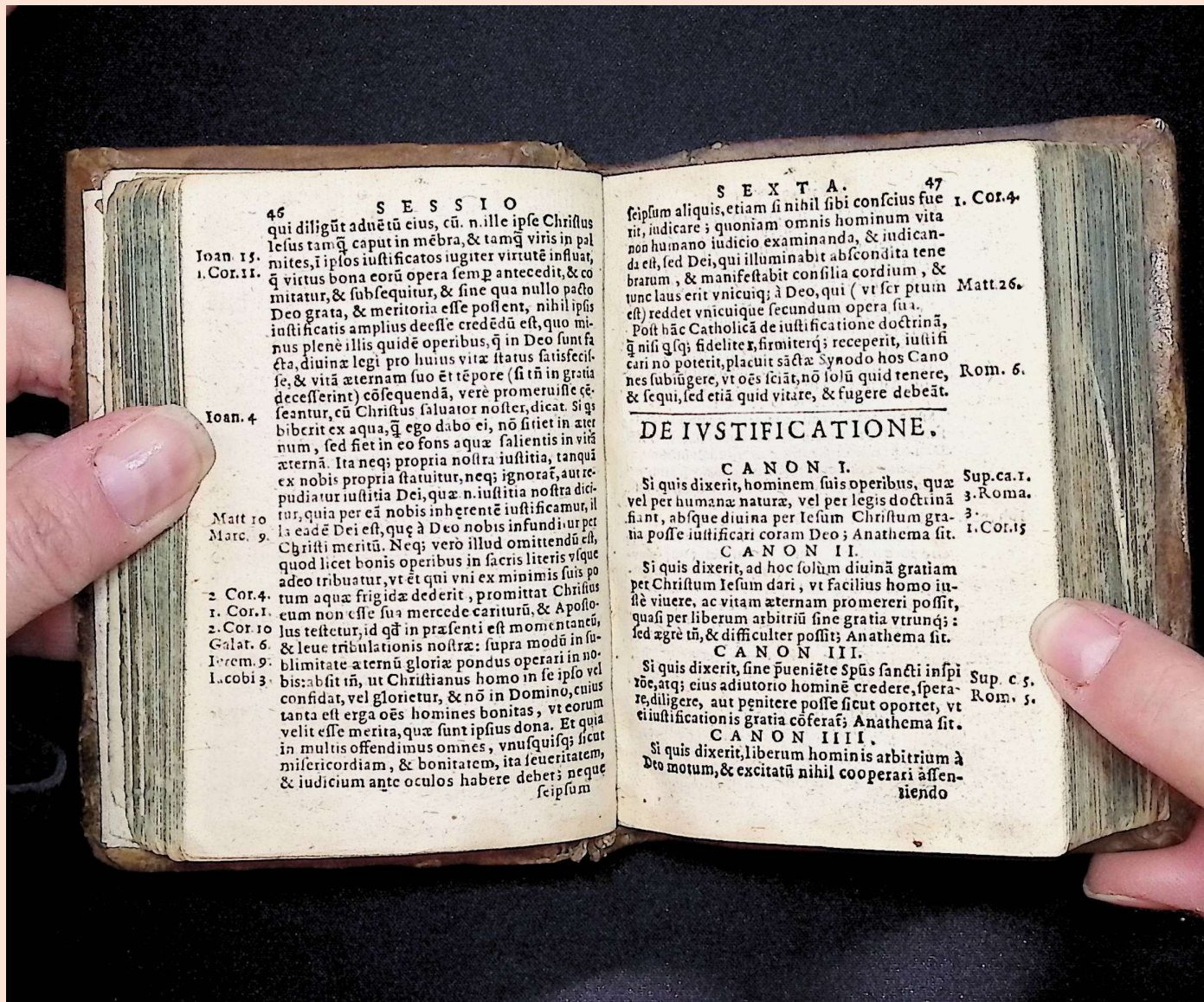
1 Cor. 13

Hebr. 6.

Hebr. 10.

Inf. cā. 26

1. Tim. 4.

46 **S E S S I O**
 qui diligūt aduētū eius, cū. n. ille ipse Christus
 Iesus tamq̄ caput in mēbra. & tamq̄ uir in pal-
 mites, i ipsos iustificatos iugiter uirtutē in fluat,
 q̄ uirtus bona eorū opera semp̄ antecedit, & co-
 mitatur, & subsequitur, & sine qua nullo pacto
 Deo grata, & meritoria esse possent, nihil ipsis
 iustificatis amplius deesse credēdū est, quo mi-
 nus plenē illis quidē operibus, q̄ in Deo sunt fa-
 cta, diuinā legi pro huius uitā status satisfecisse,
 & uitā aeternam suo ē tēpore (si tñ in gratia
 decesserint) cōsequendā, uerē promeruisse cō-
 seantur, cū Christus saluator noster, dicat. Si q̄
 biberit ex aqua, q̄ ego dabo ei, nō sitiet in aeternum,
 sed fiet in eo fons aquae salientis in uitā
 aeternā. Ita neq; propria nostra iustitia, tanquā
 ex nobis propria statuitur, neq; ignorat, aut re-
 pudiat iustitia Dei, quā n. iustitia nostra dicitur,
 quia per eā nobis inherētē iustificamur, illa
 eadē Dei est, quae à Deo nobis infunditur per
 Christi meritū. Neq; uerō illud omittendū est,
 quod licet bonis operibus in sacris literis uel
 adeo tribuatur, ut et qui uini ex minimis suis po-
 tum aquae frigidae dederit, promittat Christus
 eum non esse sui mercede cariturū, & Aposto-
 lus testetur, id qd̄ in praesenti est momentaneū,
 & leue tribulationis nostrae: supra modū in su-
 blimitate aeternū gloriae pondus operari in no-
 bis: absit tñ, ut Christianus homo in se ipso uel
 confidat, uel gloriatur, & nō in Domino, cuius
 tanta est erga oēs homines bonitas, ut eorum
 uelit esse merita, quae sunt ipsius dona. Et quia
 in multis offendimus omnes, unusquisq; sicut
 misericordiam, & bonitatem, ita seueritatem,
 & iudicium ante oculos habere debet; neque
 seipsum

Joan. 15.
 1. Cor. 11.
 Ioan. 4.
 Matt. 10.
 Marc. 9.
 2. Cor. 4.
 1. Cor. 1.
 2. Cor. 10.
 Galat. 6.
 Ierem. 9.
 Iacobi 3.

47 **S E X T A.**
 seipsum aliquis, etiam si nihil sibi conscius fue-
 rit, iudicare; quoniam omnis hominum uita
 non humano iudicio examinanda, & iudican-
 da est, sed Dei, qui illuminabit abscondita tene-
 brarum, & manifestabit consilia cordium, &
 tunc laus erit unicuiq; à Deo, qui (ut ser ptum
 est) reddet unicuique secundum opera sua.
 Post hanc Catholicā de iustificatione doctrinā,
 q̄ nisi q̄sq; fideliter, firmiterq; receperit, iustifi-
 cari nō poterit, placuit sacrae Synodo hos Cano-
 nes subiungere, ut oēs sciat, nō solū quid tenere,
 & sequi, sed etiā quid uitare, & fugere debeāt.

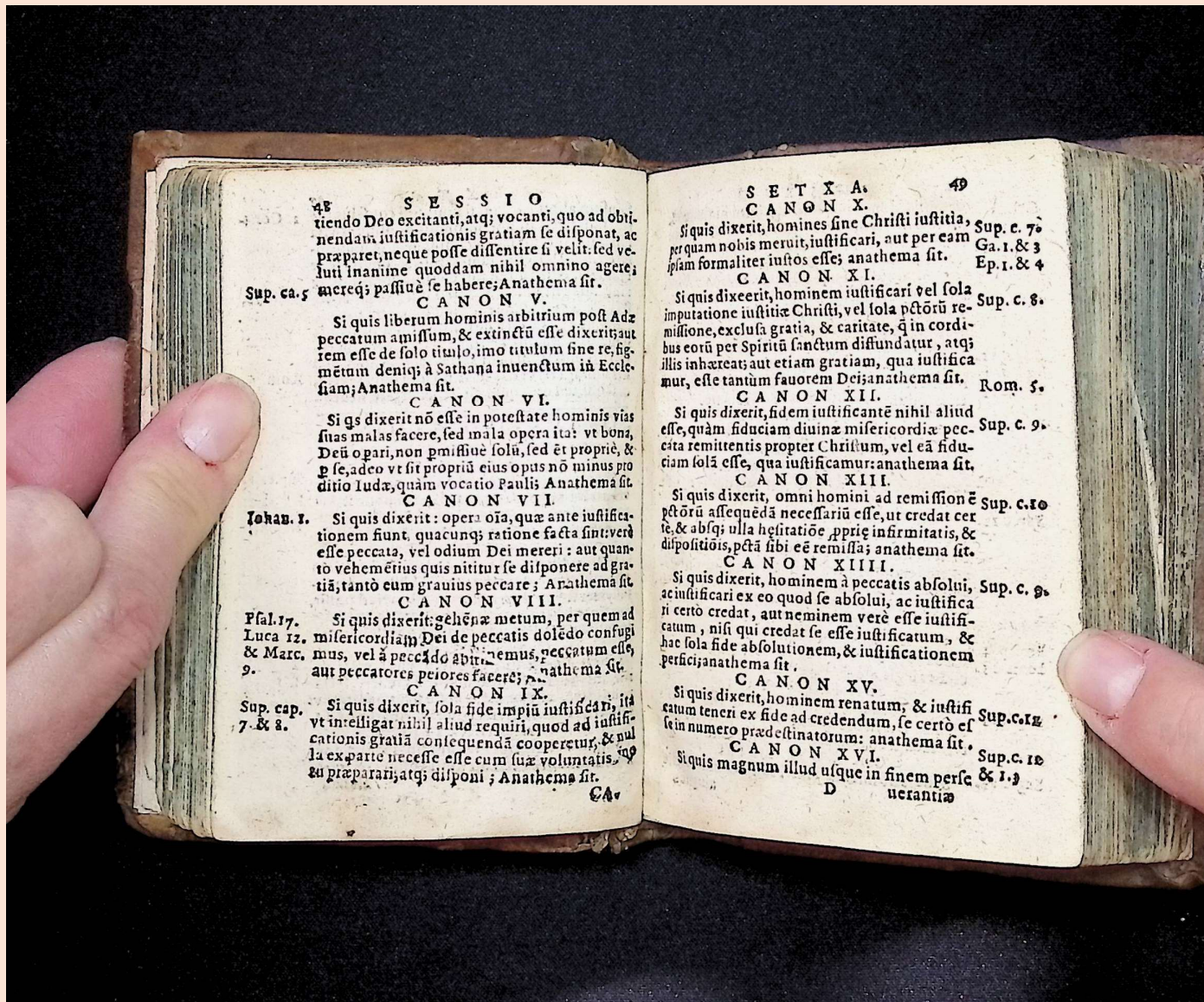
1. Cor. 4.
 Matt. 26.
 Rom. 6.

DE IUSTIFICATIONE.

CANON I.
 Si quis dixerit, hominem suis operibus, quae
 uel per humana naturā, uel per legis doctrinā
 fiant, absque diuina per Iesum Christum gra-
 tia posse iustificari coram Deo; Anathema sit.
CANON II.
 Si quis dixerit, ad hoc solum diuinā gratiam
 per Christum Iesum dari, ut facilius homo ius-
 tē uiuere, ac uitam aeternam promereri possit,
 quasi per liberum arbitriū sine gratia utrunq;
 sed xgrē tñ, & difficulter possit; Anathema sit.
CANON III.
 Si quis dixerit, sine pueniēte Spūs sancti inspi-
 rōe, atq; eius adiutorio hominē credere, spera-
 re, diligere, aut penitere posse sicut oportet, ut
 ei iustificationis gratia cōferat; Anathema sit.
CANON IIII.
 Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium à
 Deo motum, & excitatū nihil cooperari assen-
 tiendo

Sup. ca. 1.
 3. Roma.
 3.
 1. Cor. 15.
 Sup. c. 5.
 Rom. 5.

Concilium Tridentinum, 1564, Latin

SESSIO

tiendo Deo excitanti, atq; vocanti, quo ad ob-
tendam justificationis gratiam se disponat, ac
præparet, neque posse dissentire si velit: sed ve-
luti inanime quoddam nihil omnino agere;
mereq; passivè se habere; Anathema sit.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ
peccatum amissum, & extinctū esse dixerit; aut
rem esse de solo titulo, imo titulum sine re, fig-
mētum deniq; à Sathana inuentum in Ecce-
siam; Anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit nō esse in potestate hominis vias
sitas malas facere, sed mala opera ita: vt bona,
Deū opari, non pmissivè solū, sed et proprie, &
p se, adeo vt sit propriū eius opus nō minus pro
ditio ludæ, quā vocatio Pauli; Anathema sit.

CANON VII.

Johan. 1. Si quis dixerit: opera oīa, quæ ante iustifica-
tionem fiunt, quacūq; ratione facta sint: verè
esse peccata, vel odium Dei mereri: aut quan-
to vehemētius quis nititur se disponere ad gra-
tiā, tantò eum gravius peccare; Anathema sit.

CANON VIII.

Psal. 17. Si quis dixerit: gehēnæ metum, per quem ad
Luca 12. misericordiam Dei de peccatis dolēdo confugi
& Marc. mus, vel à peccādo abstinemus, peccatum esse,
9. aut peccatores peiores facere; Anathema sit.

CANON IX.

Sup. cap. Si quis dixerit, sola fide impiū iustificari, ita
7. & 8. vt intelligat nihil aliud requiri, quod ad iustifi-
cationis gratiā consequendā cooperetur, & nul-
la ex parte necesse esse cum suæ voluntatis
se præparari, atq; disponi; Anathema sit.

CA.

SETXA.
CANON X.

Si quis dixerit, homines sine Christi iustitia, ^{Sup. c. 7.}
per quam nobis meruit, iustificari, aut per eam ^{Ga. 1. & 3}
ipiam formaliter iustos esse; anathema sit. ^{Ep. 1. & 4}

CANON XI.

Si quis dixerit, hominem iustificari vel sola ^{Sup. c. 8.}
imputatione iustitiæ Christi, vel sola pctorū re-
missione, exclusa gratia, & caritate, q̄ in cordi-
bus eorū per Spiritū sanctum diffundatur, atq;
illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua iustifica-
mur, esse tantum fauorem Dei; anathema sit. ^{Rom. 5.}

CANON XII.

Si quis dixerit, fidem iustificante nihil aliud ^{Sup. c. 9.}
esse, quā fiduciam diuinæ misericordiæ: pec-
cata remittentis propter Christum, vel eā fidu-
ciam solā esse, qua iustificamur; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionē ^{Sup. c. 10}
pctorū assequendā necessariū esse, ut credat cer-
te, & absq; ulla hesitatiōe, p̄prie infirmitatis, &
dispositiōis, p̄tā sibi eē remissa; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, hominem à peccatis absolui, ^{Sup. c. 9.}
ac iustificari ex eo quod se absolui, ac iustifica-
ri certo credat, aut neminem verè esse iustifica-
tum, nisi qui credat se esse iustificatum, &
hac sola fide absolutionem, & iustificationem
perficij; anathema sit.

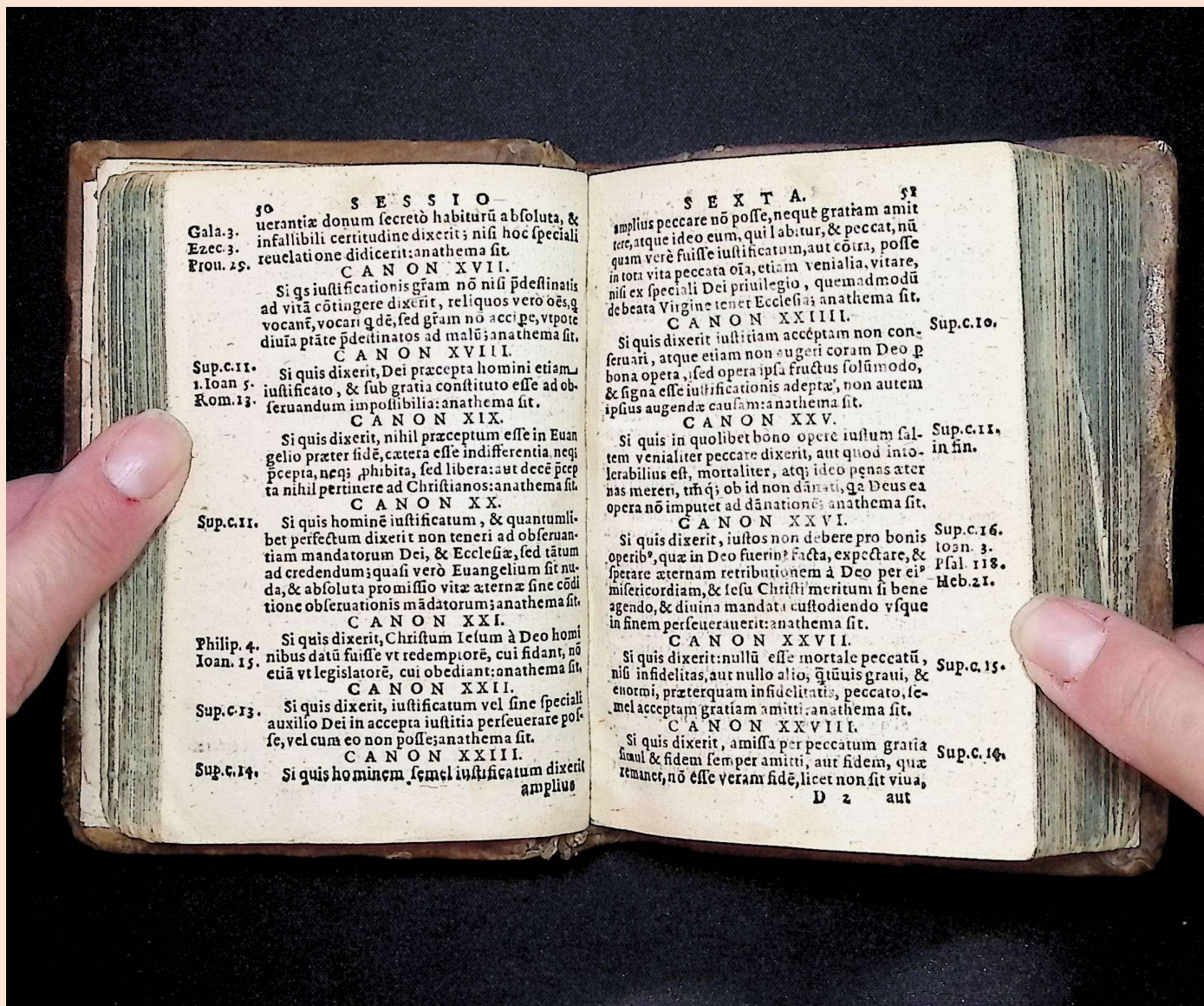
CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & iustifi- ^{Sup. c. 12}
catum teneri ex fide ad credendum, se certò ef-
se in numero prædestinatorum; anathema sit.

CANON XVI.

Si quis magnum illud usque in finem perse- ^{Sup. c. 10}
cutantia ^{& 1. 3}

D

50 S E S S I O

Gala. 3. uerantia donum secretò habiturū absoluta, & infallibili certitudine dixerit; nisi hoc speciali reuelatione didicerit; anathema sit.

CANON XVII.

Sup. c. 11. Si quis iustificationis grām nō nisi p̄destinatis ad vitā cōtingere dixerit, reliquos uero oēs, q̄ uocant, uocari q̄ dē, sed grām nō accipere, utpote diuina p̄tate p̄destinatos ad malū; anathema sit.

CANON XVIII.

1. Ioan. 5. Si quis dixerit, Dei p̄cepta homini etiam iustificato, & sub gratia constituto esse ad obseruandum impossibilia; anathema sit.

CANON XIX.

Rom. 13. Si quis dixerit, nihil p̄ceptum esse in Euangelio p̄ter fidē, cetera esse indifferentia neq; p̄cepta, neq; p̄hibita, sed libera; aut decē p̄cepta nihil pertinere ad Christianos; anathema sit.

CANON XX.

Sup. c. 11. Si quis hominē iustificatum, & quantumlibet perfectum dixerit non teneri ad obseruantiam mandatorum Dei, & Ecclesie, sed tātum ad credendum; quasi uerò Euangelium sit nuda, & absoluta promissio uitæ æternæ sine cōditione obseruationis mādatorum; anathema sit.

CANON XXI.

Philip. 4. Si quis dixerit, Christum Iesum à Deo hominibus datū fuisse ut redemptorē, cui fidant, nō etiā ut legislatorē, cui obediunt; anathema sit.

CANON XXII.

Sup. c. 13. Si quis dixerit, iustificatum uel sine speciali auxilio Dei in accepta iustitia perseuerare posse, uel cum eo non posse; anathema sit.

CANON XXIII.

Sup. c. 14. Si quis hominem semel iustificatum dixerit amplius

51 S E X T A.

Sup. c. 10. Si quis dixerit iustitiam acceptam non conseruari, atque etiam non egeri coram Deo p̄ bona opera, sed opera ipsa fructus solummodo, & signa esse iustificationis adeptæ, non autem ipsius augendæ causam; anathema sit.

CANON XXIV.

Sup. c. 11. Si quis in quolibet bono opere iustum saltem uenialiter peccare dixerit, aut quod intolerabilius est, mortaliter, atq; ideo penas æternas mereri, nisi q; ob id non dānari, q̄ Deus ea opera nō imputet ad dānationē; anathema sit.

CANON XXV.

Sup. c. 16. Si quis dixerit, iustos non debere pro bonis operib; quæ in Deo fuerint facta, expectare, & sperare æternam retributionem à Deo per eius misericordiam, & Iesu Christi meritum si bene agendo, & diuina mandata custodiendo usque in finem perseuerauerit; anathema sit.

CANON XXVI.

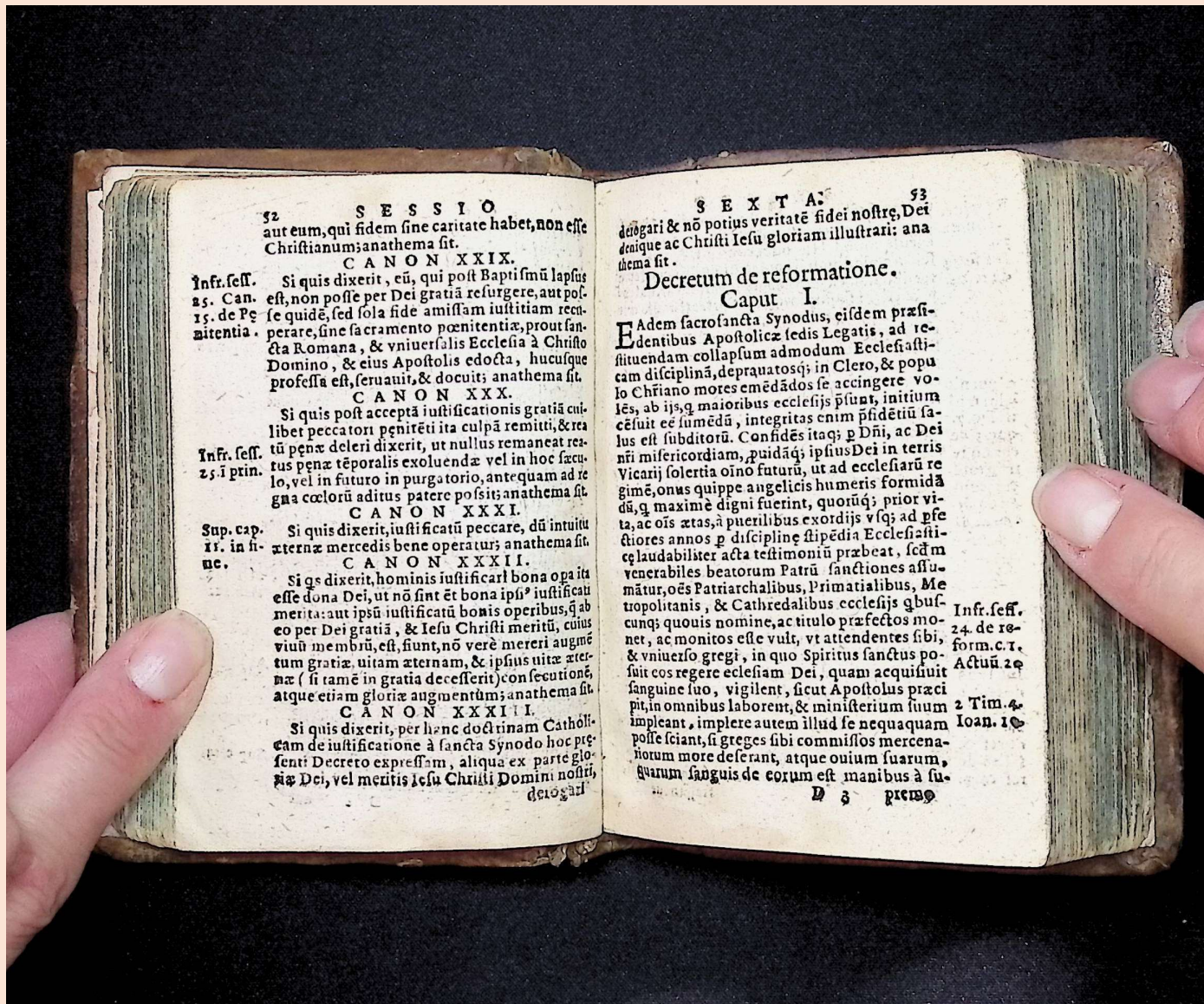
Sup. c. 15. Si quis dixerit: nullū esse mortale peccatū, nisi infidelitas, aut nullo alio, quāuis graui, & enormi, p̄terquam infidelitatis, peccato, semel acceptam gratiam amitti; anathema sit.

CANON XXVII.

Sup. c. 14. Si quis dixerit, amissa per peccatum gratia simul & fidem semper amitti, aut fidem, quæ remanet, nō esse ueram fidē, licet non sit uia,

D 2 aut

52 **S E S S I O**
aut eum, qui fidem sine caritate habet, non esse
Christianum; anathema sit.

C A N O N   X X I X .
Infr. sess. Si quis dixerit, eum, qui post Baptismum lapsus
25. **Can.** est, non posse per Dei gratiam resurgere, aut pos-
15. **de Pe** se quidem, sed sola fide amissam iustitiam recu-
nitentia. perare, sine sacramento poenitentiae, prout san-
cta Romana, & vniuersalis Ecclesia à Christo
Domino, & eius Apostolis edocta, hucusque
professa est, seruaui, & docuit; anathema sit.

C A N O N   X X X .
Si quis post acceptam iustificationis gratiam cui-
libet peccatori poenitentiam ita culpam remitti, & rea-
Infr. sess. tum poenitentiae deleri dixerit, ut nullus remaneat rea-
25. **i prin.** tum poenitentiae temporalis exoluenda vel in hoc saeculo,
vel in futuro in purgatorio, antequam ad re-
gna caelorum aditus patere possit; anathema sit.

C A N O N   X X X I .
Sup. cap. Si quis dixerit, iustificatum peccare, dum intuitu
11. **in li-** aeternae mercedis bene operatur; anathema sit.
ne.

C A N O N   X X X I I .
Si quis dixerit, hominis iustificati bona opera ita
esse dona Dei, ut non sint et bona ipsius iustificati
merita: aut ipsius iustificati bonis operibus, quae ab
eo per Dei gratiam, & Iesu Christi meritum, cuius
vium membrum est, fiunt, non verè mereri augmen-
tum gratiae, uitam aeternam, & ipsius uitae aeter-
nae (si tamè in gratia decesserit) consecutionem,
atque etiam gloriae augmentum; anathema sit.

C A N O N   X X X I I I .
Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholi-
cam de iustificatione à sancta Synodo hoc pre-
sentis Decreti expressam, aliqua ex parte glo-
riae Dei, vel meritum Iesu Christi Domini nostris,
delegari

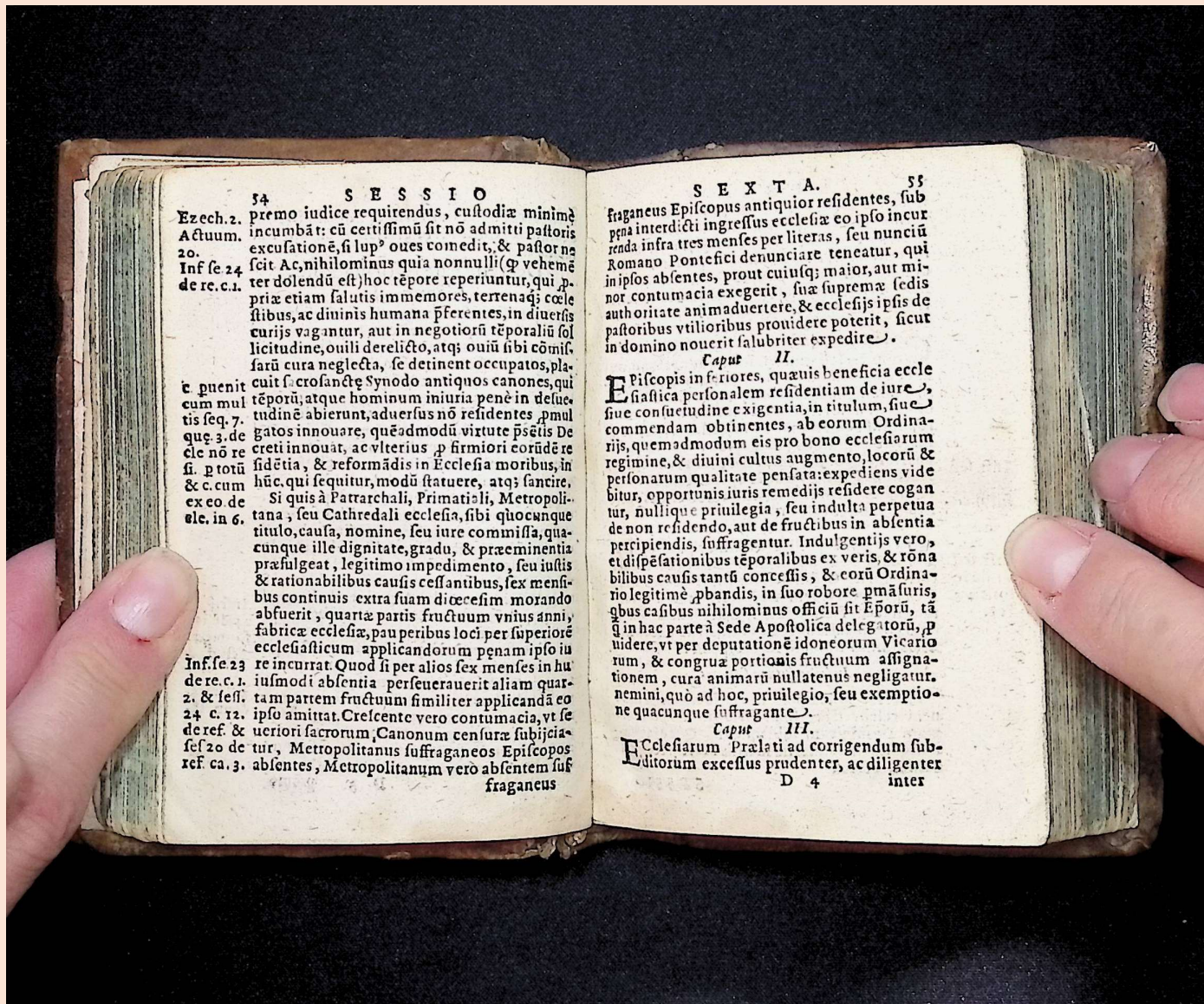
53 **S E X T A .**
delegari & non potius veritate fidei nostrae, Dei
denique ac Christi Iesu gloriam illustrari: ana-
thema sit.

Decretum de reformatione.
Caput I.

Eadem sacrosancta Synodus, eisdem praesi-
dentibus Apostolicae sedis Legatis, ad re-
stituendam collapsam admodum Ecclesiasti-
cam disciplinam, deprauatosque in Clero, & popu-
lo Christiano mores emendandos se accingere vo-
lens, ab ijs, qui maioribus ecclesijs praesunt, initium
cessit esse iudicandum, integritas enim praesidium sa-
lus est subditorum. Confidens itaque per Dominum, ac Dei
nostri misericordiam, praesidatque ipsius Dei in terris
Vicarij solertia omnino futurum, ut ad ecclesiarum re-
gimè, onus quippe angelicis humeris formidanda,
dum, qui maximè digni fuerint, quorumque prior vi-
ta, ac omnis aetas, à puerilibus exordijs usque ad praesens
stiores annos per disciplinam stipendia Ecclesiasti-
ca laudabiliter acta testimonium praestent, sed in
venerabiles beatorum Patrum sanctiones assu-
matur, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Me-
tropolitans, & Cathedralibus ecclesijs quibus-
cunque quouis nomine, ac titulo praefectos mo-
net, ac monitos esse vult, ut attendentes sibi,
& vniuerso gregi, in quo Spiritus sanctus pos-
sunt eos regere ecclesiam Dei, quam acquisiuit
sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus praeci-
pit, in omnibus laborent, & ministerium suum
impleant, implere autem illud se nequaquam
posse sciant, si greges sibi commissos mercena-
riorum more deserant, atque ouium suarum,
quarum sanguis de eorum est manibus à su-

Infr. sess.
24. **de re-**
form. c. 1.
Actu 2o
2 Tim. 4.
Ioan. 1o
D 3   p r e m o

Concilium Tridentinum, 1564, Latin

54 S E S S I O

Ezech. 2. primo iudice requirendus, custodiae minime
Actuum. incumbat: cui certissimum sit non admitti pastoris
20. excusatione, si lupus oves comedit, & pastor ne-
scit. Ac, nihilominus quia nonnulli (quod vehemē-
ter dolendum est) hoc tempore reperiuntur, qui pro-
priae etiam salutis immemores, terrenaeque coele-
stibus, ac divinis humanae praeferebant, in diversis
curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium sol-
licitudine, ovis derelicto, atque ovium sibi commis-
sorum cura neglecta, se detinent occupatos, pla-
cuit sacrosanctae Synodo antiquos canones, qui
temporum, atque hominum iniuria penes in desue-
tudinē abierunt, adversus non residentes, promul-
gatos innovare, quae admodum virtute praesentis De-
creti innovat, ac ulterius per firmiori eorumdem re-
solutions, & reformandis in Ecclesia moribus, in-
huc, qui sequitur, modum statuere, atque sancire.
Si quis a Patriarchali, Primatili, Metropolita-
na, seu Cathedrali ecclesia, sibi quocumque
titulo, causa, nomine, seu iure commissa, qua-
cumque ille dignitate, gradu, & praesentia
praesulgeat, legitimo impedimento, seu iustis
& rationabilibus causis cessantibus, sex mensi-
bus continuis extra suam dioecesim morando
absuerit, quartae partis fructuum unius anni,
fabricae ecclesiae, pauperibus loci per superiorem
ecclesiasticum applicandorum penam ipso iu-
re incurrat. Quod si per alios sex menses in hu-
iusmodi absentia perseveraverit aliam quartae
partem fructuum similiter applicandam eo
24 c. 12. ipso amittat. Crescente vero contumacia, ut se-
de ref. & ueriori factorum, Canonum censurae subijcia-
sef 20 de tur, Metropolitanus suffraganeus Episcopus
ref. ca. 3. absentes, Metropolitanum vero absentem sus-
fraganeus

S E X T A. 55

fraganeus Episcopus antiquior residentes, sub
pena interdicti ingressus ecclesiae eo ipso incur-
renda infra tres menses per literas, seu nunciū
Romano Pontifici denunciare teneatur, qui
in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut mi-
nor contumacia exegerit, sua supremae sedis
auctoritate animadvertere, & ecclesiae ipsis de
pastoribus utilioribus providere poterit, sicut
in domino noverit salubriter expedire.
Capitulum II.
Episcopis infirmiores, quibus beneficia eccle-
siastica personalem residentiam de iure,
sive consuetudine exigentia, in titulum, sive
commendam obtinentes, ab eorum Ordina-
riis, quemadmodum eis pro bono ecclesiarum
regimine, & divini cultus augmento, locorum &
personarum qualitate pensata: expediens vide-
bitur, opportunitatis iuris remedijs residere cogan-
tur, nullique privilegia, seu indulta perpetua
de non residendo, aut de fructibus in absentia
percipiendis, suffragentur. Indulgentijs vero,
et dispensationibus temporalibus ex veris & rōna-
bilibus causis tantum concessis, & eorum Ordina-
rio legitime praesentandis, in suo robore perman-
suris, quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tam-
quam in hac parte a Sede Apostolica delegatorum, pro-
videre, ut per deputationem idoneorum Vicario-
rum, & congrua portione fructuum assigna-
tionem, cura animarum nullatenus negligatur.
nemini, quod ad hoc, privilegio, seu exemptio-
ne quacumque suffragante.
Capitulum III.
Ecclesiarum Praesentium ad corrigendum sub-
ditorum excessus prudenter, ac diligenter
D 4 inter

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

56 S E S S I O
intendant, & nemo secularis Clericus, cuiusvis
personalis, vel regularis extra monasterium de
gens, etiam sui ordinis privilegij prae-textu tu-
tus censetur, quo minus, si deliquerit, ab Or-
dinario loci, tanquam super hoc à Sede Apos-
tolica delegato, secundum canonicas functiones
visitari, puniri, & corrigi valeat.

Capitulum IIII.

Capitula Cathedralium, & aliarum maio-
rum ecclesiarum, illorumque personarum, nul-
lis exemptionibus, consuetudinibus, senten-
tijs, iuramentis, concordijs, quae tantum suos
obligent auctores, non etiam successores, tueri
se possint, quo minus à suis episcopis, & alijs
maioribus praelatis per se ipsos, vel illis, qui-
bus sibi videbitur, adiunctis, iuxta canonicas
functiones, toties quoties opus fuerit, visitari,
corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apos-
tolica, possint, & valeant.

Infr. sess.
vit. de re
form. c. 6.

Capitulum V.

Nulli Episcopo liceat cuiusvis privilegij p-
textu Pontificalia in alterius diocesis exer-
cere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia,
& in personas eidem Ordinario subiectas tan-
tum, si secus factum fuerit, Episcopus ab exer-
cicio pontificalium, & sic ordinati ab execu-
tione ordinum sint ipso iure suspensi.

Infr. sess.
24 de re-
for. c. 23.
& 8.

Indicium futurae sessionis.

Placetne vobis proximam futuram sessio-
nem celebrari die Iovis feria quinta post pri-
mam Dominicam subsequentis Quadragesi-
mae, quae erit dies tertia mensis Martij? Respon-
derunt, Placet.

S E S S I O

57 S E S S I O S E P T I M A
Celebrata die iij. Mensis Martij.
M. D. XLVII.

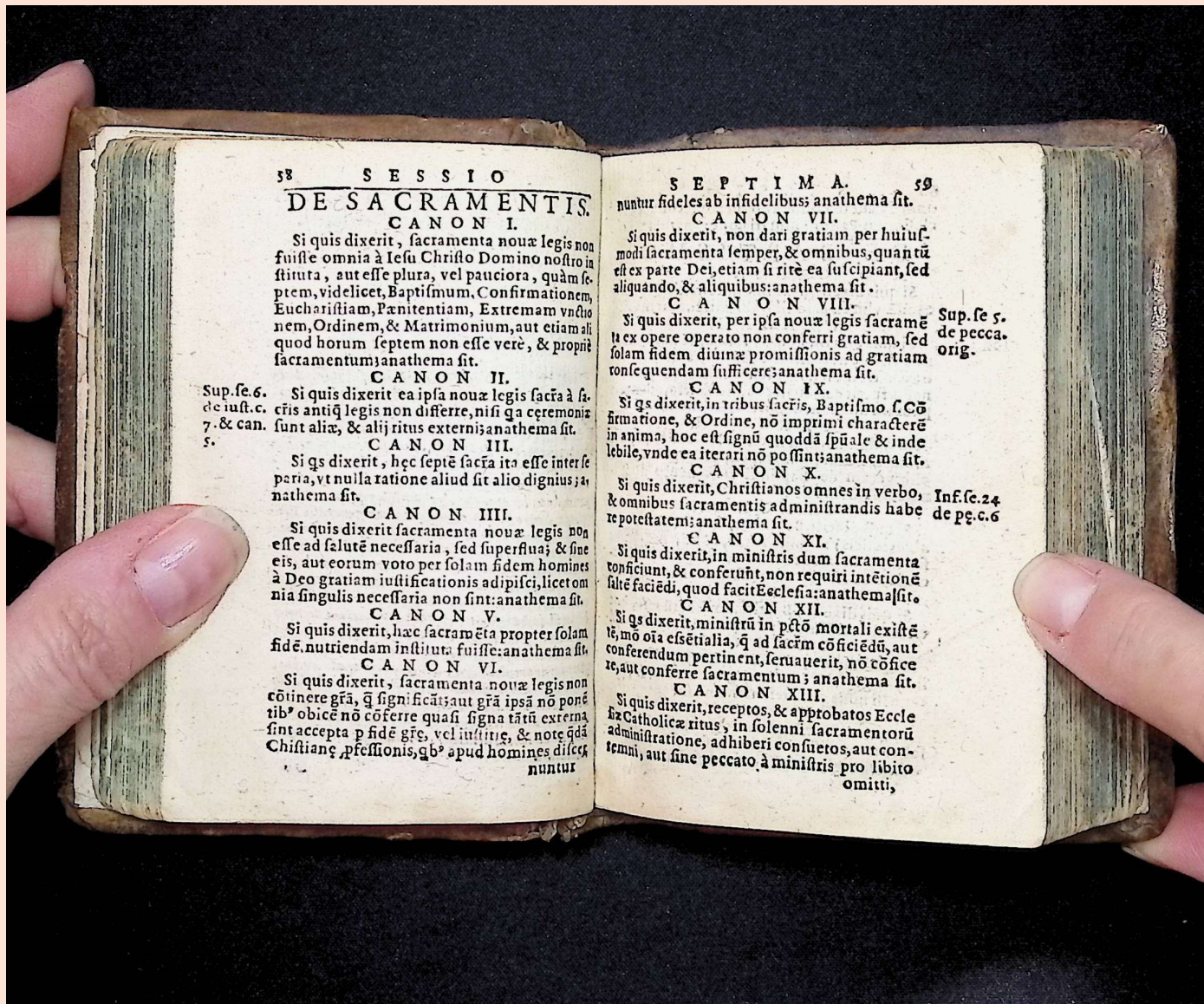
Decretum de Sacramentis.

P R O O E M I V M.

Ad consummationem salutaris de-
ificationis doctrine, qua in pro-
cedenti proxima sessione uno om-
nium Patrum consensu promul-
gata fuit, consensu etiam visum
est de Sanctissimis Ecclesia Sacra-
mentis agere per qua omnis vera iustitia vel inci-
pi, vel capta augetur, vel amissa reparatur: pro-
pterea Sacrosancta aecumenica, & generalis Tri-
dentina Synodus in Spiritu Sancto legitime congre-
gata praesidentibus in ea a se ipso Apostolica Sede
Legatis, ad errores eliminandos & extirpandos ha-
ereses, qua circa Sanctissimum ipsa Sacramentum, hac
vstra tempestate tum de damnatis olim à Patri-
bus nostris haeresibus suscitata, tum etiam de nouo
adinventis sunt, qua Catholica Ecclesia puritati,
& Animarum salutis magno opere officit, sanctarum
scripturarum doctrina, Apostolicis traditionibus,
atque aliorum Conciliorum, & Patrum consensu in-
terdum habentibus presentes Canones statuendos & decer-
nendos censuit, reliquos, qui supersunt ad capiti ope-
ris perfectionem deinceps a Divino Spiritu adiuvata
seruanda.

DE

58 S E S S I O
DE SACRAMENTIS.
C A N O N I.

Si quis dixerit, sacramenta nouæ legis non fuisse omnia à Iesu Christo Domino nostro instituta, aut esse plura, vel pauciora, quàm septem, videlicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Penitentiam, Extremam vñtionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam ali quod horum septem non esse verè, & propriè sacramentum; anathema sit.

C A N O N II.

Sup. se. 6. Si quis dixerit ea ipsa nouæ legis sacra à sa-
de iust. c. c. rīs antiq̄ legis non differre, nisi quia ceremoniz
7. & can. sunt alia, & alij ritus externi; anathema sit.

C A N O N III.

Si quis dixerit, hæc septē sacra ita esse inter se paria, vt nulla ratione aliud sit alio dignius; anathema sit.

C A N O N IIII.

Si quis dixerit sacramenta nouæ legis non esse ad salutē necessaria, sed superflua; & sine eis, aut eorum voto per solam fidem homines à Deo gratiam iustificationis adipisci, licet omnia singulis necessaria non sint; anathema sit.

C A N O N V.

Si quis dixerit, hæc sacramēta propter solam fidē, nutriendam instituta fuisse; anathema sit.

C A N O N VI.

Si quis dixerit, sacramenta nouæ legis non continere grā, q̄ significat; aut grā ipsā non ponētib⁹ obicē non conferre quasi signa tantū externa sint accepta p̄ fidē grē, vel institū, & notē q̄dā Christianæ p̄fessionis, q̄b⁹ apud homines disceruntur

59 S E P T I M A.

nuntur fideles ab infidelibus; anathema sit.

C A N O N VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiusmodi sacramenta semper, & omnibus, quantum est ex parte Dei, etiam si ritè ea suscipiant, sed aliquando, & aliquibus; anathema sit.

C A N O N VIII.

Si quis dixerit, per ipsa nouæ legis sacramēta ex opere operato non conferri gratiam, sed solam fidem diuinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere; anathema sit.

C A N O N IX.

Si quis dixerit, in tribus sacris, Baptismo sc̄ Confirmatione, & Ordine, nō imprimi characterē in anima, hoc est signū quoddā spūale & indelebile, vnde ea iterari nō possint; anathema sit.

C A N O N X.

Si quis dixerit, Christianos omnes in verbo, & omnibus sacramentis adminitrandis habere potestatem; anathema sit.

C A N O N XI.

Si quis dixerit, in ministris dum sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intētionē saltē faciēdi, quod facit Ecclesia; anathema sit.

C A N O N XII.

Si quis dixerit, ministrū in p̄tō mortali existēte, mō oia esēntialia, q̄ ad sac̄m cōficiēdū, aut conferendum pertinent, serauerit, nō cōficere, aut conferre sacramentum; anathema sit.

C A N O N XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesie Catholice ritus, in solenni sacramentorū administratione, adhiberi consuetos, aut contēnni, aut sine peccato à ministris pro libito omitti,

Sup. se. 5.
de pecca.
orig.

Inf. se. 24
de p̄. c. 6

60 **S E S S I O**
omitti, aut in nouos alios per quecunque ec-
clesiarum Pastore mutari posse; anathema sit.

DE BAPTISMO.
CANON I.

Si quis dixerit, Baptismum Iohannis habuisse
eandem vim cum Baptismo Christi; anathema sit.

CANON II.

Ioh. 3. Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem
non esse de necessitate Baptismi, atque ideo ver-
ba illa Domini nostri Iesu Christi, nisi quis re-
natus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, ad meta-
phoram aliquam detorsit; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, que om-
nium ecclesiarum mater est, & magistra; non
esse veram de Baptismi sacramento doctri-
nam; anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Baptismum, qui etiam datur
ab hereticis in nomine Patris, & filij, & Spiritus
sancti, cum intentione faciendi quod facit Ec-
clesia, non esse verum Baptismum; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptismum liberum esse, hoc
est non necessarium ad salutem; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Baptizatum non posse etiam
si velit, gratiam amittere, quantumcumque pec-
cet, nisi nolit credere; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptismum ipsum
solum tantum fidei debitores fieri, non autem
vniuersis legis Christi seruandis; anathema sit.

CA.

61 **S E P T I M A.**
CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos esse ab om-
nibus sancte Ecclesie preceptis, quae vel scri-
pta, vel tradita sunt, ita ut ea obseruare non te-
neantur, nisi se sua sponte illis submittere vo-
luerint; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos esse homines
ad Baptismi suscepti memoriam, ut vota omnia,
quae post Baptismum sunt in promissionis, in
Baptismo ipso iam facta, irrita esse intelligant,
quasi per ea & fidei, quam professi sunt, detra-
hatur, & ipsi Baptismo; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quae post baptismum
sunt, sola recordatione, & fide suscepti Bap-
tismi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & rite collatum Ba-
ptismum iterandum esse illi, qui a pud infideles
fidem Christi negauerit, cum ad penitentiam
conuerterit; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit neminem esse baptizandum,
nisi ea aetate, qua Christus baptizatus est, vel in
ipso mortis articulo; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, paruulos, eo quod actum cre-
dendi non habent, suscepto Baptismo inter fi-
deles computandos non esse, ac propterea, cum
ad annos discretionis peruenerint, esse rebap-
tizandos; aut praestare omnium eorum Baptizata,
quam eos non esse proprio credentes bap-
tizatos; anathema sit.

Sup. se. 5.
de pecc.
orig. Si
quis pe-
tuulos.

CA.

62
SESSIO
CANON XIII.

Sup. ibi. Si quis dixerit, huiusmodi paruulos baptizatos, cum adoluerint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt, & ubi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos, nec alia interim poena ad Christianam vitam cogendos, nisi vt ab Eucharistia, aliorum, que sacramentum perceptione arceantur, deo nec respiciant; anathema sit.

DE CONFIRMATIONE
CANON I.

Si quis dixerit, confirmationem baptismatorum otiosam ceremoniam esse, & non potius verum, & proprium sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quam catechesim quandam, qua adolescentia proximi fidei suae rationem coram ecclesia exponebant; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, iniurios esse spiritui sancto eos, qui sacro confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, sancte confirmationis ordinarii ministrum non esse solum Episcopum, sed quemuis simplicem sacerdotem; anathema sit.

Decretum de reformatione.

Sup. fef. 6. can. & infr. fef. 23. c. 1. In fr. fef. vi. de refor. c. 21. Eadem sacrosancta Synodus, eisdem praesentibus, & Legatis, inceptum residentiae & reformationis negotium ad Dei laudem, & Christianae religionis incrementum proseguendum, vt sequitur, statuendum censuit, saluti saepe in omnibus sedis Apostolicae auctoritate
Capit

SEPTIMA. 63

Capit I.

AD Cathedralium ecclesiarum regimen nullus, nisi ex ultimo matrimonio natus, & aetate matura, grauitate morum, literarumque scientia, iuxta constitutionem Alexandri Tertij, que incipit, cum in cunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, praeditus assumatur.

Capit II.

Nemo quacunque etiam dignitate, gradu, aut praeceminencia praefulgens, plures Metropolitanas, seu cathedrales ecclesias, in titulum, siue commendam, aut alio quouis nomine, contra sacrorum Canonum instituta, recipere, & simul retinere praesumat, cum valde felix sit ille censendus, cui vniam ecclesiam bene, ac fructuosam, & cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit. Qui autem plures ecclesias contra praesentis Decreti tenorem nunc detinent, vna, quam maluerint, retenta, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicae dispositionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur, alioquin ecclesiae ipsae, vltimo obtenta duntaxat excepta, eo ipso vacare censentur.

Capit III.

Inferiora beneficia ecclesiastica, praesertim curam animarum habentia, personis dignis, & habilibus, & quae in loco residere, ac per se ipsos curam ipsam exercere valeant, iuxta constitutionem Alexandri Tertij, in Lateranensi, que incipit. Quia nonnulli, & aliam Gregorij Decimi, in generali Lugdunensi Concilio, que incipit, Licet cano, edita, conferantur, aliter autem facta collatio, que prouisio, omnino irritetur, & or-

Infr. fef. c. 2. & fef. 23. c. 1. de ref. ca. cu. in cunctis. de elect.

Infr. fef. 14. de refor. c. 17.

cap. quia non nulli. de clerico. non reu. cap. licet can. de elect. in 6. graue nimis de preben.

SESSIO

3. graue nimis de praben. & ordinarius collator poenas constitutionis Concilij generalis, quae incipit. Graue nimis, se. no. uent incurrunt

Caput IIII.

Infr. sess. 24. de re. ca. 17. Vicunq; de cetero plura curata, aut alia incompatibilia beneficia ecclesiastica, siue per uiam unionis ad vitam, seu commenda perpetua, aut alio quocunq; nomine, & titulo, contra formam sacrorum Canonum, & praesertim constitutionis Innocentij Tertij, quae incipit De multa, recipere, ac simul retinere praesumpserit beneficijs ipsius iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure etiam praesentis Canonis vigore, priuatus existat.

Caput V.

Infr. sess. 24. ca. 17. Ordinarij locorum quocunq; plura curata, aut alia incompatibilia beneficia ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districte compellantur, & alias praecedat iuxta constitutionem Gregorij Decimi, in generali Lugdunensi concilio editam, quae incipit Ordinarij, quae eadem est. Synodus in noua cesset, & in noua, addenda in super. quae ipsi ordinarij etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congrua portione fructuum designationem omnino provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipsa debitis obsequijs minimè defraudentur: appellationibus, priuilegijs, & exemptionibus quibuscunq; etiam cum iudicij specialium deputatione, & illorum inhibitionibus in praemissis nemini suffragantibus.

Caput VI.

Infr. sess. 24. de re. ca. 12. & sess. 5. de re. ca. 9. & sc. 14. c. 9. Uniones perpetuae, a quadraginta annis contra factae, examinari ab Ordinarijs, & quam a sede Apostolica delegatis, possint, & per subre-

SEPTIMA.

per subreptionem, vel obreptionem obtenta fuerint, irritae declarantur: illae uero, quae a dicto tempore citra coefferunt nondum in toto, vel in parte sortitae sunt effectum, & quae deinceps ad cuiusuis instantiam fieri, nisi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus causis coram loci Ordinario, uocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per subreptionem obtenta praesumantur, ac propterea, nisi aliter a sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Caput VII.

Infr. sess. 14. ca. 9. de re. Beneficia ecclesiastica curata, quae Cathedralibus, collegiatis, seu alijs ecclesijs, vel monasterijs, beneficijs, aut pijs locis quibuscunq; perpetuo unita, & annexa reperiuntur, ab Ordinario locorum annis singulis uisitentur, qui sollicitè providere procurat, ut per idoneos Vicarios, et perpetuos, nisi ipsis Ordinarijs pro bono ecclesiarum regimine aliter expedire uidebitur, ab eis cum tertiae partis fructuum aut maiori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinarij, portio ne sit super certa re assignanda, ibidem deputando, animarum cura laudabiliter exerceatur, appellationibus, priuilegijs, exemptionibus, et cum iudicij deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscunq; in praemissis minimè suffragantibus.

Caput VIII.

Infr. sess. 24. de re. ca. 9. & sess. 21. cap. 8. Locorum Ordinarij ecclesias quascunq; quomodolibet exemptas, auctoritate Apostolica singulis annis uisitare teneantur, & opportunitatis iuris remedijs providere, ut quae reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, si qua illis imminet, alijsque debitis obsequijs minimè defraudetur, appellationibus, priuilegijs, & exemptionibus quibuscunq; in praemissis minimè suffragantibus.

Infr. sess. 14. ca. 9. de re.

Sup. c. 5. Infr. sess. vltim. de re. c. 6.

Infr. sess. 24. de re. ca. 9. & sess. 21. cap. 8.

66 S E S S I O
priuilegijs, consuetudinibus etiā ab immemorable tempore præscriptis, iudicum deputationibus, & illorū inhibitionibus penitus exclusis.

Caput IX.

Infr. sess. 25. de re. ca. 2. **A**D maiores ecclesias promoti munus consecrationis infra tempus à iure statutum suscipiant, & prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur.

Caput X.

Non liceat Capitulis ecclesiarum, Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiā, aut literas dimissoriales, seu reuocandas, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quā etiā cuiusuis priuilegij, aut consuetudinis vigore alicui, qui beneficij ecclesiastici recepti, siue recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere. Si secus fiat, Capitulum contraueniens Ecclesiastico subiaceat interdicto, & sic ordinati, si in minoribus ordinibus constituti fuerint nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant; in maioribus vero, ab executione ordinum, ad beneplacitum futuri prælati, sint ipso iure suspensi.

Infr. sess. 23. de re. ca. 10.

Caput XI.

Facultates de promouendo à quocunq; non suffragentur, nisi habentibus legitimā causam, ob quā à proprijs Episcopis ordinari non possint in iure exprimendam, & tunc non ordinentur, nisi ab Episcopo in sua diocesi residente, aut pro eo pontificalia exercente, & diligenti præuio examine.

Caput XII.

Facultates de non promouedo, præterquam in casibus à iure expressis, concessæ, ad alium tantum suffragentur.

Caput

S E P T I M A . 67

Caput XIII.

Presentati, seu electi, vel nominati à quibusuis Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nuncijs, ad quauis Ecclesiastica beneficia non instituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiusuis priuilegij, seu consuetudinis, etiā ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius à locorum Ordinarijs examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quominus examen subire teneatur: presentatis tamē electis, seu nominatis ab vniuersitatibus, seu collegijs generalium studiorum exceptis.

Infr. sess. 14. ca. si. de ref. & sess. 25. c. 9.

Caput XIII.

In exemptorum causis constitutio Innocentij Quarti, quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunensi edita, seruetur, quam eadem sacrosancta Synodus innouādā censuit, & innouat, addendo insuper, quod in ciuilibus causis mercedū, & miserabiliū personarū clericis secularibus, aut regulares extra monasteriū degentes quomodolibet exempti: etiam si certum iudicē à Sede Apostolica deputatū, in partibus habeant, in alijs verō, si ipsum iudicem non habuerint, coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipsa Sede delegatis, conueniri, & iure merito ad soluendum debitum cogi, & compelli possint: priuilegijs exemptionibus, conseruatorū deputationibus, & eorum inhibitionibus aduersus præmissa nequaquam valituris.

Ca. 1. de priuileg. in 6.

Infr. sess. 14. d. ref. c. 6. in fi.

Caput XV.

Carent Ordinarij, vt hospitalia quæcunq; à suis administrationibus, quocunq; illi nomine censeantur, etiā quomodolibet exemptis

E 2 ptis

68 **SESSIO SEPTIMA.**
Clemen-
tia q̄a cōtin-
git̄ rel-
domi. &
fess. vlti.
de ref. c.
8.

pus fideliter, & diligenter gubernentur, cōstitu-
tionis Concilij Viennensis, que incipit. Quia cō-
tingit, forma seruata, quā quidē constitutionē
eadem sancta Synodus innouandam duxit, &
innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ sessionis.
Item hac sacrosancta Synodus statuit, & de-
creuit proximam futuram sessionem tenendam,
& celebrandam esse die Iouis, feria quinta post
sequentem Dominicam in Albis, quæ erit 21.
mensis April. præsentis anni. M. D. X L VII.

**B V L L A
F A C V L T A T I S**
Transferendi Concilij.

RAVLVS Episcopus, seruus seruo-
rū Dei: venerabili fratri, Iohannis
Mariz Episcopo Pnestino, & dile-
ctis filijs Marcello tit. S. Crucis in
Ierusalem Presbytero, ac Reginal-
do S. Mariæ in Comedini Diacono, Cardinali-
bus, nostris, & Apostolicæ Sedis Legatis de la-
tere, salutem & Apostolicam benedictionem.

RE G I M I N I vniuersalis Ecclesiæ, meri-
tis licet imparibus, disponente Domino, præsi-
dentes, nostri officij partes esse putamus, vt, si
quid grauius causa Reipublicæ Christianæ con-
stituendum sit, id non modò tempore oppor-
tuno, verum etiam loco commodo, & idoneo
perficiatur. Cum itaque nos nuper, postquam
suspensionem celebrationis facti documenti,
& vlti-

69
& vniuersalis Concilij, assens per nos in ciuitate
Tridentina ex causis tunc expressis, de venera-
bilitum fratrum nostrorū S. R. E. Card. consilio,
& assensu indicti, ex certis alijs et tunc expres-
sis causis, vsq; ad aliud opportunius, & commo-
dus tēpus per nos declarandum, de simili con-
silio, & assensu factā, audita pace inter carissi-
mos in Christo filios nostros. Carolū Romano-
rū Imperatorē semper Augustum, & Franciscū
Francorū Regem Christianissimū, conciliata,
pari cōsilio, & assensu susuleramus, & amoue-
rimus, nequeuntes ipsi tūc legitime impediti,
ad dictā ciuitatem personaliter accedere, & ei-
dē Concilio interelle, vos nostros, & Apostoli-
cæ Sedis Legatos de latere, in eodē Cōcilio de
simili cōsilio cōstituerimus, & deputauerimus,
vsq; ad eandē ciuitatē, tāquam pacis angelos,
destinauerimus, prout in diuersis nostris desu-
per cōfectis literis plenius cōtinetur. Nos, nē tā
sanctum celebrationis Concilij hmōi opus ex
incommoditate loci, aut alijs, quouis mō impe-
diat, aut plus debito differatur, opportunē pro-
uidere volentes. Motu proprio, & ex certa sciē-
tia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, pa-
tr̄q; consilio, & assensu, vobis in simul, aut duo-
bus ex vobis, reliquo legitimo impedimēto de-
tēto, seu inde fortē absente, quod docunq; vobis
videbitur, Conciliū prædictum de eadē ciuita-
te Tridentina ad quācunq; aliā commodiorē,
& opportuniorem, seu tutiorem ciuitatem, de
qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mu-
tandi, ac illud in ipsa ciuitate Tridentina suppri-
mendi, & dissolnendi, nec non Prælati, & alijs
personis Concilij huiusmodi, nē in eo ad vltē-
riora

72
procedēdū, donec Sāctissimo Dño nostro, & fa-
ero Cōcilio expedire videbitur, vt ad hunc, seu
aliū locum, cōcilio et cōsilio cū Inuictissimo
Cesare, Christianissimo Rege, & alijs Regibus,
ac Principibus Christianis, ipsum Cōciliū re-
duci possit, & debeat? Responderunt. Placet.

SESSIO NONA BONONIE CELE- brata die xxj. Mensis Aprilis, M. D. XLVII.

Decretum de prorogatione sessionis.

HÆC sacrosancta œcumenica, &
generalis Synodus, quæ dudū in
ciuitate Tridenti cōgregata erat,
nūc Bononiæ in Spiritu sancto le-
gitimè congregata, præsidētibus
in ea nomine sanctissimi in Chri-
sto Patris, & Dñi Pauli diuina prouidētia Papæ
Tertij, eiusdē Reuerēdissimi Dñis, D. Iohan. Ma-
ria, Epo Prænestino, de Monte, & Marcello, tit.
Sanctæ Crucis in Ierusalem presbitero, S. R. E.
Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis,
considerās quod die vndecima mensis Martij,
præsentis anni in generali publica sessione, in
eadē ciuitate Tridenti, & in loco consueto cele-
brata, oibuscūq; agēdis de more peractis, ex cau-
sis tunc instantibus, urgentibus, & legitimis, in-
terueniente et auctoritate S. Sedis Apostolicæ,
eisdem

73
eisdē Reuerēdissimis præsidētibus etiā spe-
cialiter concessa, decreuit, & ordinauit, Cōciliū
ex eo loco in hanc ciuitatem transferendū
esse, sicuti transiit: itemq; sessionem pro præ-
senti die vigesima prima Aprilis, illic indictā,
vt de sacramentorum, & reformationis mate-
rijs, de quibus tractandum proposuerat, Cāno-
nes sancirentur, & promulgarentur, in hac ip-
sa ciuitate Bononiæ celebrari debere: conside-
ransq; nōnullos ex Patribus, qui in hoc Cōcilio
interesse cōsueuerunt, his superioribus ma-
ioris hebdomada, & solennitatis Paschalis die-
bus, in proprijs ecclesijs occupatos, aliquos etiā
alijs impedimentis detentos, huc nondum ac-
cessisse, quos tū breui affuturos sperandum est,
ac propterea factū esse, vt non ea, quam sancta
Synodus desiderabat, prælatorum frequentia
potuerint materia ipsa sacramentorum, & re-
formationis, & examinari, & discuti, vt oīa ma-
turo consilio, cum dignitate, & grauitate debi-
ta fiant, bonum, opportunum, & expediens cō-
suetū, censetq; sessionem prædictam, quæ hoc ip-
so die, vt præfertur, celebrāda erat, ad diem Ie-
uis, infra octauam Pētecostes proximè futurā,
quò ad ipsas materias expediendas, differendā,
& prorogandam esse, quemadmodum differt,
ac prorogat, quam diem, & rei gerendā maxi-
mè opportunam, & Patribus præsertim absenti-
bus per commodam, iudicauit, & indicat. Hoc
tamen adiecto, qd terminum ipsum ipsa sancta
Synodus, pro eius arbitrio, & voluntate, sicuti
rebus Concilij putauerit expedire, etiam in pri-
uata Congregatione resisteret, & imminue-
re possit, & valcat.

§ E S-

74
S E S S I O D E C I M A
B O N O N I Æ C E L E -
b r a t a d i e i j . m e n s i s I u n i j ,
M . D . X L V I I .

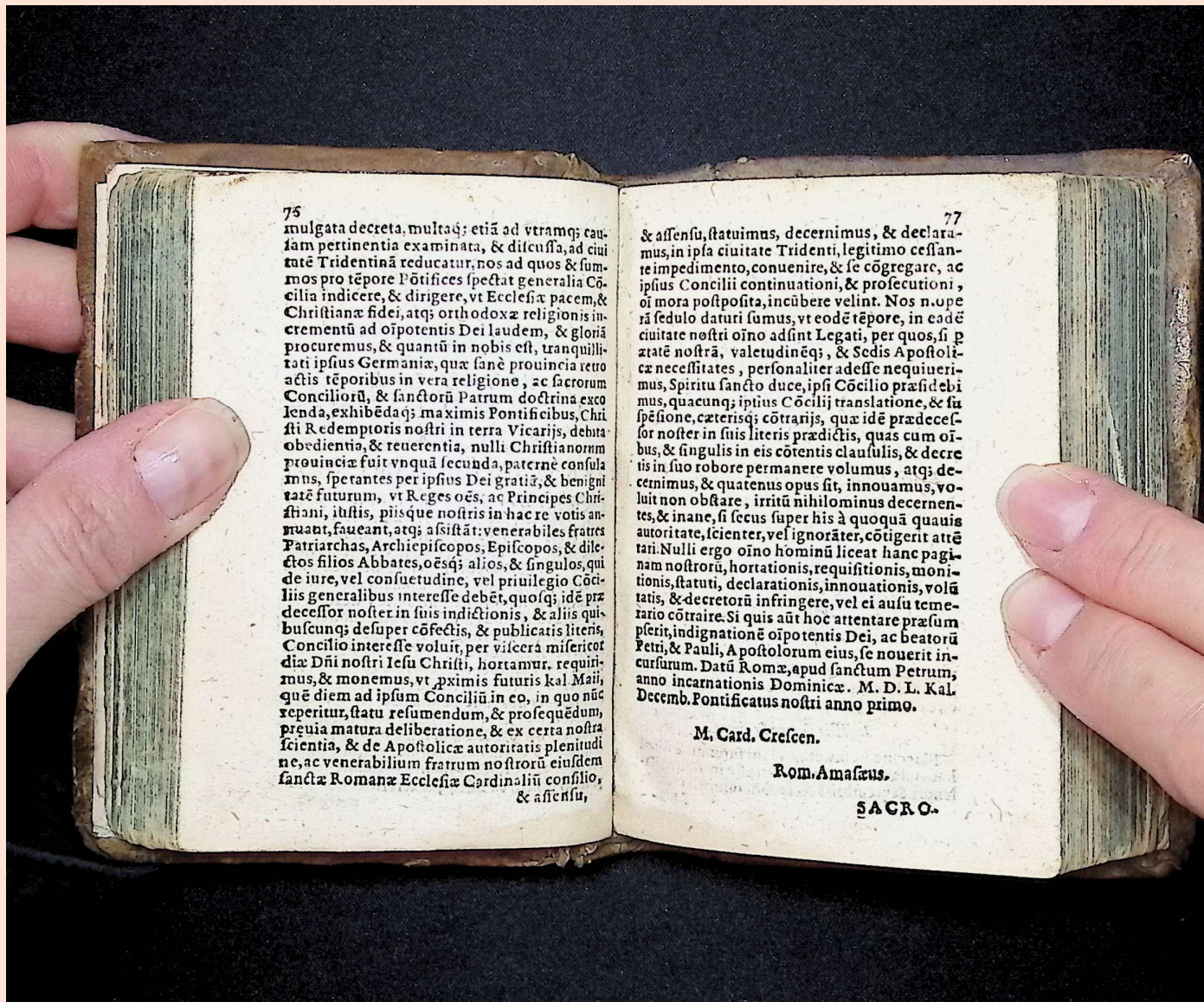
Decretum prorogationis sessionis.

V A M V I S h a c s a c r o s a n c t a e c c l e -
s i a , & g e n e r a l i s S y n o d u s s e s -
s i o n e m , q u a d i e x x j . m e n s i s A p r i l i s ,
p r o x i m e p r a e t e r i t i , s u p e r s a c r a m e n -
t o r u m , & r e f o r m a t i o n i s m a t e r i j s i n
h a c i n c l y t a c i u i t a t e B o n o n i a e e x D e c r e . i n v i b e
T r i d e n t i n a , i n p u b l i c a s e s s i o n e , d i e x j . m e n s i s
M a r t i j p r o m u l g a t a , c e l e b r a n d a e r a t , p r o p t e r a l l i
q u a s c a u s a s , a c p r a e s e r t i m p p a b s e n t i a n o n u l l o
r u m P a t r u m , q u o s b r e v i a s s u t u r o s s p e r a b a t : a d
h u n c p r a e s e n t e d i e m d i f f e r e n d a , & p r o r o g a n d a
e s s e d e c r e u e r i t : v o l e n s t a m e n i j s q u i n o n v e n -
r u n t , e t a d h u c b e n i g n e a g e r e , e a d e m s a c r o s a n c t a
S y n o d u s i n s p i r i t u s a n c t o l e g i t i m e c o g r e g a t a ,
p r a e s i d e n t i b u s i n e a e i s d e m S . R . E . C a r d i n a l i b u s ,
& A p o s t o l i c a e S e d i s L e g a t i s , i t a t u i t , & d e c e r n i t
s e s s i o n e m i p s a m , q u a d i e s e c u n d a m e n s i s I u -
n i j , p r a e t e n u s a n n i m i l l e s i m i q u i n g e t e s i m i q u a
d r a g e s i m i s e p t i m i , c e l e b r a r e d e c r e u e r a t , a d d i e m
I o u i s p o s t f e s t u m n a t i u i t a t i s b e a t a e M a r i a e V i r -
g i n i s , q u a e r i t x v . m e n s i s S e p t e m b r i s p r o x i m e s u -
t u r i , q u o a d p r e d i c t a s , & a l i a s m a t e r i a s e x p e d i e
d a s , d i f f e r e n d a , & p r o r o g a n d a m e s s e , q u e m a d -
m o d u m d i f f e r t , & p r o r o g a t a i t a t a m e , q u o d p r o -
s e c u t i o d i s c u s s i o n i s , & e x a m i n a t i o n i s , t a m c o -
r u m , q u a e a d d o g m a t a , q u a m a d r e f o r m a t i o n e m
p e r t i -

75
p e r t i n e n t : i n t e r i m n o n o m i t t a t u r , & t e r m i n u m
i p s u m i p s a s a n c t a S y n o d u s , p r o e i u s l i b i t o , &
v o l u n t a t e , e t i a m i n p r i u a t a C o n g r e g a t i o n e , a b
b r e u i a r e , & p r o r o g a r e l i b e r e p o s i t , & v a l e a t .
D i e X I I I . S e p t e m b r . M . D . X L V I I .
i n C o n g r e g a t i o n e g e n e r a l i B o n o n i a e p r o r o g a -
t a f u i t s e s s i o , q u a e f u t u r a e r a t d i e s e q u e n t i , a d
b e n e p l a c i t u m s a c r i C o n c i l i j .

B V L L A
R E S V M P T I O N I S
C o n c i l i j T r i d e n t i n i .
S V B I V L I O I I I . P O N T . M A X .

V L I V S E p i s c o p u s , s e r u i u s s e r u o r u m
D e i , a d f u t u r a m r e i m e m o r i a m .
C V M a d t o l l e n d a r e l i g i o n i s n o -
s t r a d i s s i d i a , q u a e i n G e r m a n i a l o n -
g o t e m p o r e n o n s i n e t o t i u s C h r i s t i a -
n i o r b i s p e r t u r b a t i o n e , & s c a n d a l o v i g e r u n t ,
b o n a , o p p o r t u n a , & e x p e d i e s e s s e v i d e a t u r , s i -
c u t i e t i a c a r i s s i m u s i n C h r i s t o f i l i u s n o s t e r C a -
r o l u s R o m a n o r u m I m p e r a t o r s e m p e r A u g u s t u s
n o b i s p e r s u a s l i t e r a s , & n u n c i o s s i g n i f i c a r i f e -
c i t , v t s a c r u m e c c l e s i a e g e n e r a l e C o n c i l i u m p e r
s e l . r e c . P a u l u m P a p a m I I I . p r a e d e c e s s o r e m n o s t r u m i n -
d i c t u m , & p e r n o s t u n c C a r d i n a l a t u s h o n o r e f a n -
g e t e s , a t q ; i p s i u s p r a e d e c e s s o r i s n o m i n e , v n a e u -
d u o b u s a l i j s S . R . E . C a r d . i p s i C o n c i l i o p r e s i d e -
r e s , i n c e p t u m , o r d i n a t u m , & c o n t i n u a t u m , i n q u o p l u -
r e s p u b l i c a e , & s o l e n e s h a b i t a e f u e r u n t s e s s i o n e s ,
p l u r a q ; t a m i n c a s a f i d e i , q u a r e f o r m a t i o n i s p r a -
m u l g a t a .

75
 mulgata decreta, multaq; etiã ad vtramq; cau-
 sam pertinentiã examinata, & discussa, ad ciui-
 tatẽ Tridentinã reducat, nos ad quos & sum-
 mos pro tẽpore Põtifices spectat generalia Cõ-
 cilia indicere, & dirigere, vt Ecclesiã pacem, &
 Christianã fidei, atq; orthodoxã religionis in-
 crementũ ad oipotentis Dei laudem, & gloriã
 procuremus, & quantũ in nobis est, tranquilli-
 tati ipsius Germania, quã sanẽ prouincia reuo-
 actis tẽporibus in vera religione, ac sacrorum
 Conciliorũ, & sanctorũ Patrum doctrina exco-
 lenda, exhibendaq; maximis Pontificibus, Chri-
 sti Redemptoris nostri in terra Vicarijs, debita
 obedientia, & reuerentia, nulli Christianorum
 prouinciã fuit vnquã secunda, paternẽ consula-
 mus, sperantes per ipsius Dei gratiã, & benigni-
 tatẽ futurum, vt Reges oēs, ac Principes Chri-
 stiani, iustis, pijsq; nostris in hac re votis an-
 nuant, faueant, atq; assistãt: venerabiles fratres
 Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dile-
 ctos filios Abbates, oēsq; alios, & singulos, qui
 de iure, vel consuetudine, vel priuilegio Cõci-
 lijs generalibus interesse debẽt, quosq; idẽ præ-
 decessor noster in suis indictionis, & alijs qui-
 buscunq; desuper cõfectis, & publicatis literis,
 Concilio interesse voluit, per viscera misericor-
 dia Dñi nostri Iesu Christi, hortamur, requiri-
 mus, & monemus, vt pximis futuris kal Maii,
 quẽ diẽ ad ipsum Conciliũ in eo, in quo nũc
 reperitur, statu resumendum, & proseguẽdum,
 præuia matura deliberatione, & ex certa nostra
 scientia, & de Apostolica autoritatis plenitudi-
 ne, ac venerabilium fratrum nostrorũ eiusdem
 sanctã Romanã Ecclesiã Cardinaliũ consilio,
 & assensu,

77
 & assensu, statuimus, decernimus, & declara-
 mus, in ipsa ciuitate Tridenti, legitimo cessan-
 te impedimento, conuenire, & se cõgregare, ac
 ipsius Concilii continuationi, & prosecutioni,
 oĩ mora postposita, incubere velint. Nos no-
 pẽ sedulo daturi sumus, vt eodẽ tẽpore, in eadẽ
 ciuitate nostri oĩno adfint Legati, per quos, si p-
 ztatẽ nostrã, valetudinẽq; , & Sedis Apostoli-
 cã necessitates, personaliter adesse nequueri-
 mus, Spiritu sancto duce, ipsi Cõcilio præsidebi-
 mus, quacunq; ipsius Cõciliij translatione, & su-
 spensione, cæterisq; cõtrarijs, quã idẽ prædeces-
 sor noster in suis literis prædictis, quas cum oĩ-
 bus, & singulis in eis cõtentis clausulis, & decre-
 tis in suo robore permanere volumus, atq; de-
 cernimus, & quatenus opus sit, innouamus, vo-
 luit non obstatẽ, irritũ nihilominus decernen-
 tes, & inane, si secus super his à quoquã quauis
 autoritate, scienter, vel ignorãter, cõtigerit attẽ-
 tari. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hanc pagi-
 nam nostrorũ, hortationis, requisitionis, moni-
 tionis, statuti, declarationis, innouationis, volũ-
 tatis, & decretorũ infringere, vel ei ausu teme-
 rario cõtrairẽ. Si quis autẽ hoc attentare præsum-
 pserit, indignationẽ oipotentis Dei, ac beatorũ
 Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se noverit in-
 cursurum. Datũ Romã, apud sanctum Petrum,
 anno incarnationis Dominicã. M. D. L. Kal.
 Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

M. Card. Crescen.

Rom. Amalaeus.

SACRO.

⁷⁸
SACROSANCTI
OECUMENICI,

Et generalis Concilij Tridentini.

SESSIO VNDECIMA,
Quæ est Prima.

SVB IVLIO III. PONT. MAX.
Celebrata Kalend. Maij.
M. D. L. I.

Decretum de resumendo Concilio.

DLACET ne vobis ad laudem, & gloriam sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & filij, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ: sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum; iuxta formam, & tenorem literarum sanctissimæ Domini nostri resumi debere, & procedendum esse ad vltiora? Responderunt, Placet.

Indicium future Sessionis.

Placetne vobis, proximam futuram sessionem habendam, & celebrandam esse in futuris Kalendis Septembris? Responderunt, Placet.

S E S -

⁷⁹
S E S S I O XII.

Quæ est Secunda.

SVB IVLIO III. PONT. MAX.
Celebrata die j. Septembris,
M. D. L. I.

Decretum prorogationis sessionis.

SACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitime cõgregata, presidentibus in ea eiusdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs: quæ in proxime præterita sessione sequentem hanc hodie habendam, & ad vltiora procedendum esse, decreuerat, cū ob inclitæ Germanicæ nationis, cuius præcipuè cõagitur, absentiam, ac non magnam caterorũ Patrũ frequentiam procedere hæctenus distulerit, de venerabiliũ in Christo fratrũ, & filiorum suorũ, Maguntini, & Treuerensis Archiepiscoporũ, ac sacri Romani Imperij Principum Electorũ, & cõplurium ipsius, aliarumq; prouinciãrũ Episcoporum, sub hanc ipsam diem aduentu in Dño exultans, & dignas ipsi omnipotenti Deo agens gratias, firmamq; spem cõcipiens quamplurimos alios, tam ipsius Germanicæ, q̃ aliarum nationũ Prælatos, & sui officij debito, & hoc exemplo cõmotos: propediem esse venturos, futuram Sessionem ad xl diem, quæ erit xj. mensis Octob. proximè sequetis, indicit: & Con-

80 **SESSIO**
 & Concilium ipsum in statu, in quo reperitur,
 prosequendo. Cū in præteritis sessionibus de
 præ sacramentis nouæ legis in genere, & in spe
 cie de Baptismate, & Confirmatione definitum
 fuerit, statuit, & decernit de sanctissima Eucha
 ristia sacramento, necnō, quo ad reformationē
 attinet, de reliquis, q̄ ad facilitatē, & cōmodio
 rē Prælatorū residētā pertinet, & agi, & tracta
 ri debere; ac monet, & hortatur oēs Patres, vt
 interim Dñi nostri Iesu Christi exēplo, quantū
 tū humana fragilitas patiet, ieiuniis, & oratio
 nibus vacet, vt tandē placatus, qui in sacula sit
 benedictus, Deus corda hominū ad verē suā fi
 dei agnitionē & sanctæ matris Ecclesiæ unita
 tē, ac rectē viuēdi noxam reducere dignetur.

Matt. 4.
 Marc. 1.
 Luc. 4.
 Iohā 17.
 Luc. 6.

SESSIO XIII.
 Quæ est Tertia.
 SVB IVLIO III. PONT. MAX.
 Celebrata die xj. Octobris,
 M. D. LI.

*Decretum de sanctissimo Eucha
 ristia Sacramento.*

SACROSANCTA œcumenica,
 & generalis Tridēntina Synodus,
 in Spiritu sancto legitimē cōgre
 gata, præsidētibus in ea eiusdē san
 ctæ sedis Apostolicæ Legatos, &
 Nuncios, & sin cum finē, non absq; peculiarian
 s. ductu, & gubernatione conuenerit, vt veram,
 & anti-

81 **DECIMADERTIA.**
 & antiquam de fide, & sacramentis doctrinam
 exponeret, & in heresibus oibus, & alijs grauif
 simis incommodis, quibus Dei Ecclesia miserē
 nūc exagitat, & in multis, & varias partes scin
 ditur, remedium afferret, hoc præteritū iam in
 de à principio in votis habuit, vt spiritus con
 uelleret zizania execrabilium errorū, & schif
 matum, quæ inimicus homo his nostris calami
 tosis temporibus, in doctrina fidei, vsu, & cultu
 sacrosanctæ Eucharistia supereminavit; quam
 alioqui Saluator noster in Ecclesia sua, tanquā
 Symbolū reliquit eius unitatis, & caritatis, qua
 Christianos omnes inter se cōiunctos, & copu
 latus esse voluit. Itaq; eadem sacrosancta Syno
 dus sanam & sinceram illā de venerabili hoc,
 & diuino Eucharistia sacramento doctrinā tra
 dens, quam semper Catholica Ecclesia, ab ipso
 Iesu Christo Domino nostro, & eius Apostolis,
 eundem, atq; à Spiritu Sancto, illi omnē verita
 tē in dies suggerētē, edocta, retinuit, & ad finē
 vsq; sæculi conseruabit oibus, Christi fidelibus
 iterū dicit, ne posthac de sanctissima Eucharistia
 aliter credere, docere aut p̄dicare audeat, quam
 vt est hoc p̄senti decreto explicatū, atq; definitū.
 De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi
 in sanctis. Eucharistia sacramen
 to. Cap. 1.

Matt. 13.

Ephes. 4.
 Luc. 22.
 Infr. sess.
 22. can. 1.
 & supra
 sess. 5.

Pincipio docet sancta Synodus, & apertē,
 ac simpliciter profitetur in almo Sanctæ Iohan. 1.
 Eucharistia Sacramento, post panis, & vini
 consecrationem, Dominum nostrum Iesum
 Christum, verum Deum, atq; hominem, verē, Sup. sess.
 realiter, ac substantialiter sub specie illarū re
 rum sensibilibus continēti, nec enim hoc inter bolo.
 1. in Sym
 se pu-

82 S E S S I O

Ephes. 1. pugnat, ut ipse Saluator noster semper ad dex-
teram Patris in caelis assideat, iuxta modum
Psal. 15. existendi naturalem, & ut multis nihilominus
& 109. alijs in locis sacramentaliter presens sua subdi-
Matt. 2. tia nobis adsit, ea existendi ratione, quam & in
Mar. 12. verbis exprimere vix possumus, possibilem
& 16. esse Deo, cogitatione per fidem illustrata, affe-
Hebr. 10. qui possumus, & costantissimè credere debemus,
Act. 7. ita enim maiores nostri omnes quotquot in ve-
Col. 3. ra Christi Ecclesia fuerunt, q̄ de sanctissimo hoc
Sacramento disseruerunt, apertissimè professi
sunt, hoc tamen admirabile sacramentum in vlti-
tima coena Redemptorem nostrum instituisse,
cum post panis, viniq; benedictionem se suum
ipsius corpus illis præbere, ac suū sanguinē, di-
fertis, ac perspicuis verbis testat̄ est que verba
Matt. 19. à Sanctis Euangelistis commemorata, & à dno
Luc. 1. Paulo postea repetita, cum propria illam, &
Mar. 14. apertissimā significationē præferant, secun-
Luc. 12. dum quam à Patribus intellecta sunt, indignis-
simum sane flagitium est, ea à quibusdā coten-
tiosis, & prauis hominibus ad fictitios, & ima-
ginarios tropos, quibus veritas carnis, & sangui-
nis Christi negatur, contra vniuersum Ecclesie
sensem detorqueri, quæ tanquā columna, & fir-
mamentum veritatis, hæc ab impijs hominibus
excogitata commenta, velut satanica detestata
est: grato semper, & memore animo præstantis-
simum hoc Christi beneficium agnoscens.

De ratione institutionis Sanctissimi huius Sacramenti. Cap. 11.
Ergo Saluator noster discessurus ex hoc mundo ad patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo diuitias diuini sui erga homines

DECIMATERTIA.

83 mines amoris velut effudit, memoriam faciens
mirabilem suorum, & in illius sumptione cole-
re nos sui memoriam præcepit, suamque annū-
ciare mortem, donec ipse ad iudicandum mun-
dum veniat Summi autem voluit sacramentum
hoc, tanquam spirituales animarum cibum, quo alantur,
& confortentur viuentes, ut illius qui dixit Qui manducat me, & ipse viuet propter me, & itaquam antidotum, quo liberemur à cul-
pis quotidianis, & à peccatis mortalibus pserue-
mur Pignus præterea id esse voluit futuræ no-
stræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis, adeoq; sym-
bolū vnius illius corporis, cuius ipse caput exi-
sit, cuique nos tanquam membra arctissima fi-
dei, spei, & caritatis, connexionē astrictos esse
voluit, ut id ipsum omnes diceremus. Nec ef-
ferent in nobis schismata.

De excellentia Sanctissimi Eucharistia super reliqua sacramenta. Cap. 111.

Commune hoc quidem est Sanctissimi Eucharistia cum cæteris Sacramentis, symbolum esse rei sacræ, & inuisibilis gratiæ formam visibilem: verum illud in ea excellens, & singulari reperitur, quod reliqua sacramenta tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis utitur, at in Eucharistia ipse sanctitatis autor ante usum est, nondum enim Eucharistiam de manu Domini Apostoli susceperant, cum verè tamen ipse affirmaret corpus suum esse, quod præbebat, & semper hæc hædes in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem verum Domini nostri corpus, verumque eius sanguinem sub panis, & vini specie, vna cū ipsius anima, & diuinitate existere, sed corpus qui-

Psal. 110.
Luc. 22.
1. Cor. 11.
Iohan. 6.
Ephes. 2.
1. Cor. 12.
Ep. 3. Roma. 12.
1. Cor. 5.
Luca 22.
Matt. 26.
Mar. 14.
1. Cor. 11.
Inf. c. 1.
E 2 dec.

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

84 S E S S I O

dem sub specie panis, & sanguinē sub vini specie, ex vi verborum, ipsam autē corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animam quē sub utraq; vi naturalis illius connexionis, & concomitantia, qua partes Christi Domini, qui iam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur: Diuinitatem porro propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypostaticam vnionem. Quapropter verissimum est tantundem sub alterutra specie, atq; sub utraq; contineri: totus enim & integer Christus sub panis specie, & sub quouis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sub eius partibus existit.

De transubstantiatione. Cap. IIII.

Luc. 22. **Q**uoniam autem Christus, Redemptor noster corpus suum id, quod sub specie panis offerbat, vere esse dixit: ideo persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idq; nunc denuo sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis, & vini cōuersionē fieri totius substantiæ panis in substantiā corporis Christi Dñi Nostri, & totius substantiæ vini in substantiā sanguinis eius, quæ cōuersione cōueniēter, & propriē à Sancta Catholica Ecclesia trāsubstantiatio est appellata.

De cultu, & ueneratione huic sanctissimo Sacramento exhibenda. Cap. V.

Nullus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto latriæ cultum, qui uero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in ueneratione adhibeant, neque enim

DECIMATERTIA. 85

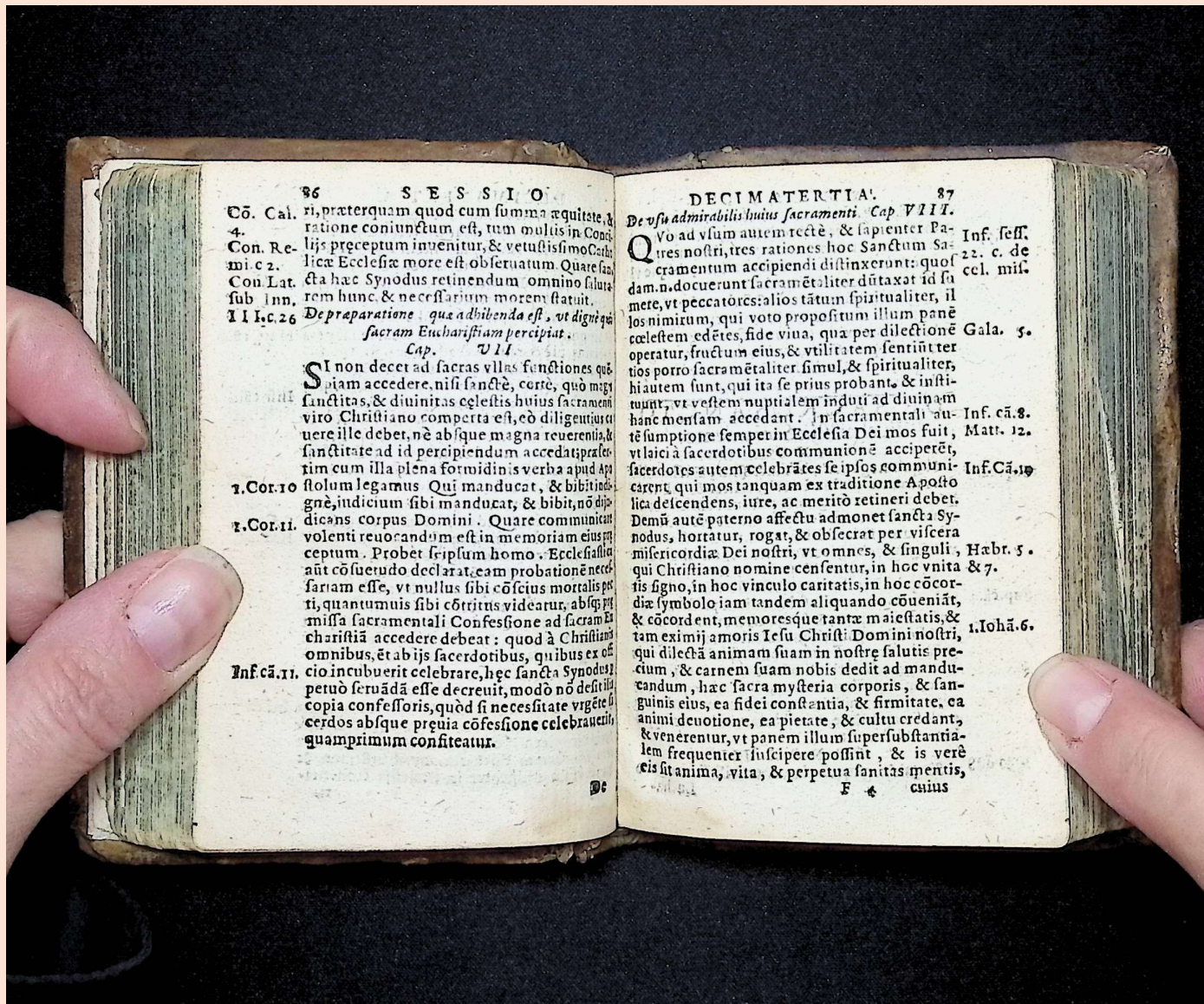
enim ideo minus est adorandum, quod fuerit à Christo Domino, ut sumatur, institutum: nam illum eundem Deum præsentem adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbē terrarum, dicit. Et adorent eum omnes Angeli Dei, quem Magi procedentes adorauerunt, quē denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, piē & religiosē admodum in Dei Ecclesiā inductū fuisse hūc morem, ut singulis annis peculiari quodā & festo die p̄cellum hoc, & uenerabile sacramentū singulari ueneratione, ac solēnitare celebraretur, utque in processionibus reuerētē, & honorificē illud per uias, & loca publica circumferretur, acquisitū est n. sacros aliquos statutos esse dies, cū Chriani omnes singulari, ac rara quadā significatione gratos, & memores testentur animos erga communem dominum, & redemptorem pro tam ineffabili, & planē diuino beneficio, quo mortis eius victoria, & triumphus representatur, atque sic quædam oportuit uictoricē ueritatem de mēdacio, & heresi triumphum, ut eius aduersarij in conspectu tanti splendoris, & in tāta uniuersæ Ecclesiæ lætitiā positi, uel debilitati, & fracti tabescant uel pudore affecti, & confusi aliqui respiscant.

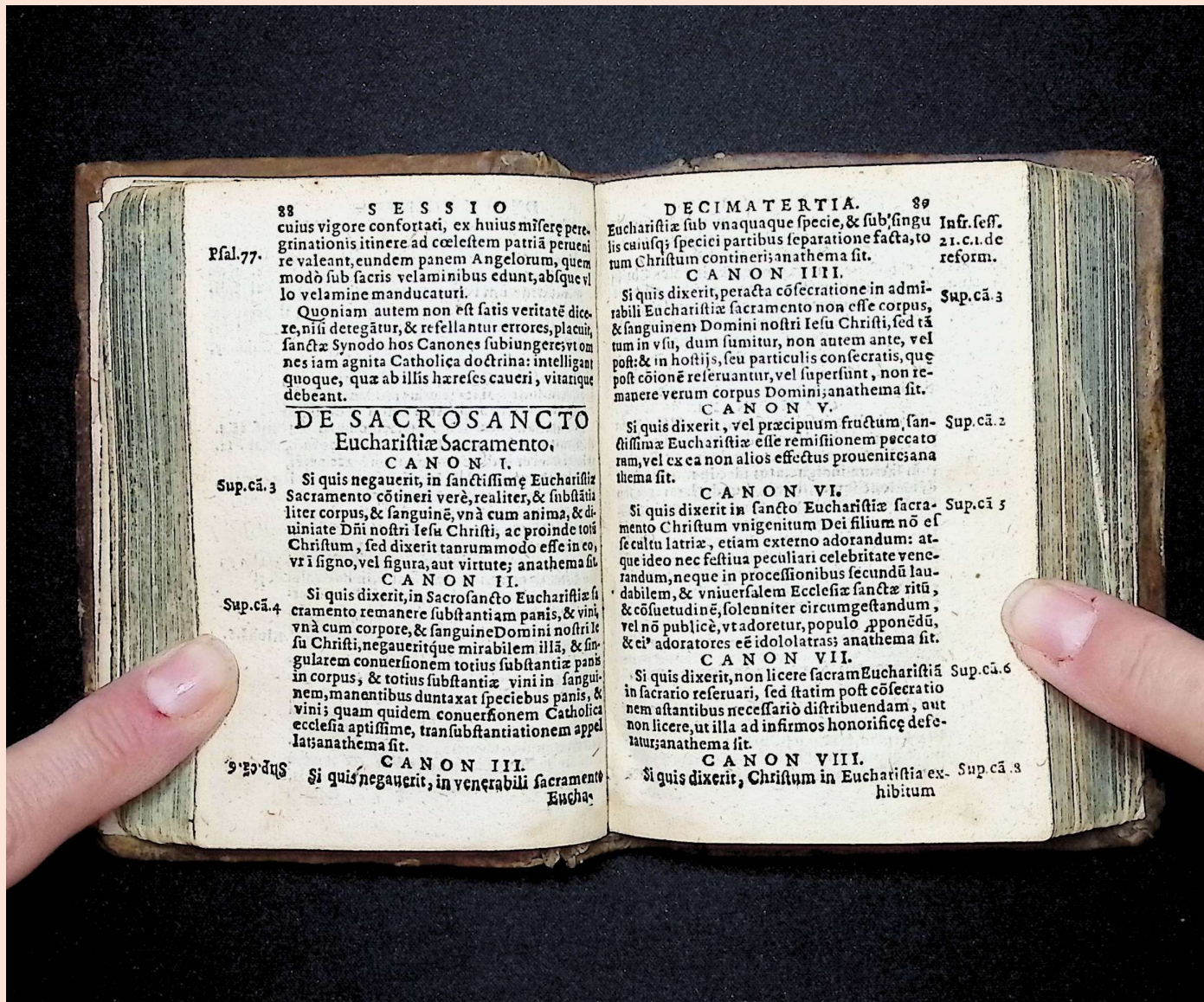
De asseruando sacra Eucharistia sacramento, & ad infirmos deferendo.

Cap. VI

Consuetudo asseruandi in sacratio sanctam Eucharistiam, adeo antiqua est, ut etiam sæculum Niceni Cōciliij agnouerit. Porro deferri ipsam sacram Eucharistiam ad infirmos, & hunc usum diligenter in Ecclesijs conserua-

88 S E S S I O

Pfal. 77.

cuius vigore confortati, ex huius misere peregrinationis itinere ad caelestem patriam pervenire valeant, eundem panem Angelorum, quem modò sub sacris velaminibus edunt, absque ulla velamine manducaturi.

Quoniam autem non est satis veritate dice-re, nisi deregatur, & refellantur errores, placuit, sanctae Synodo hos Canones subiungere, ut omnes iam agnita Catholica doctrina: intelligant quoque, quae ab illis haereses caueri, vitarique debeant.

DE SACROSANCTO Eucharistiae Sacramento.

CANON I.

Sup. c. 3 Si quis negaverit, in sanctissimo Eucharistiae Sacramento contineri verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinè, unà cum anima, & divinitate Domini nostri Iesu Christi, ac proinde totum Christum, sed dixerit tantummodo esse in eo, vel in signo, vel figura, aut virtute; anathema sit.

CANON II.

Sup. c. 4 Si quis dixerit, in Sacrosancto Eucharistiae sacramento remanere substantiam panis, & vini, unà cum corpore, & sanguine Domini nostri Iesu Christi, negaveritque mirabilem illam, & singularem conversionem totius substantiae panis in corpus, & totius substantiae vini in sanguinem, manentibus duntaxat speciebus panis, & vini; quam quidem conversionem Catholica ecclesia aptissime, transubstantiationem appellat; anathema sit.

CANON III.

Sup. c. 5 Si quis negaverit, in venerabili Sacramento Eucharistiae

DECIMATERTIA.

89

Eucharistiae sub unaquaque specie, & sub singulis carnisque speciei partibus separatione facta, totum Christum contineri; anathema sit.

CANON IIII.

Sup. c. 3 Si quis dixerit, peracta consecratione in admirabili Eucharistiae sacramento non esse corpus, & sanguinem Domini nostri Iesu Christi, sed tantum in usu, dum sumitur, non autem ante, vel post; & in hostijs, seu particulis consecratis, quae post consecrationem reaseruantur, vel supersunt, non remanere verum corpus Domini; anathema sit.

CANON V.

Sup. c. 2 Si quis dixerit, vel praecipuum fructum, sanctissimae Eucharistiae esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire; anathema sit.

CANON VI.

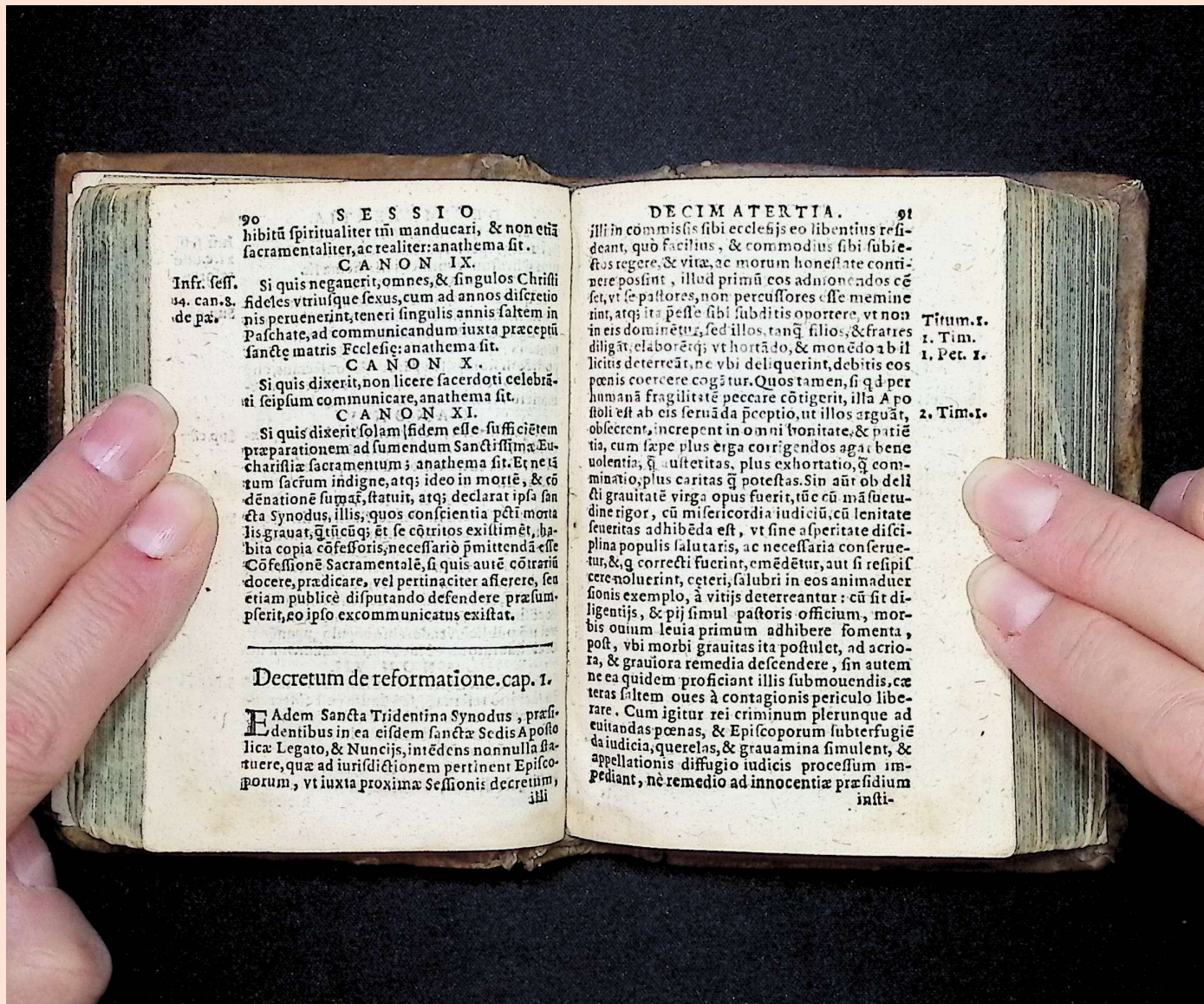
Sup. c. 5 Si quis dixerit in sancto Eucharistiae sacramento Christum unigenitum Dei filium non esse cultu laetiae, etiam externo adorandum: atque ideo nec festiva peculiari celebritate venerandum, neque in processionibus secundum laudabilem, & universalem Ecclesiae sanctae ritum, & consuetudinem, solemniter circumgestandum, vel non publice, ut adoretur, populo proponendum, & eius adoratores esse idololatrias; anathema sit.

CANON VII.

Sup. c. 6 Si quis dixerit, non licere sacramentum Eucharistiae in sacrario reservari, sed statim post consecrationemstantibus necessario distribuendam, aut non licere, ut illa ad infirmos honorifice deferatur; anathema sit.

CANON VIII.

Sup. c. 8 Si quis dixerit, Christum in Eucharistia exhibitum

90 S E S S I O
hibitū spiritualiter tñ manducari, & non etiā
sacramentaliter, ac realiter: anathema sit.

C A N O N IX.

Infr. sess. 24. can. 3. de pa. Si quis negauerit, omnes, & singulos Christi
fideles vtriusque sexus, cum ad annos discretio
nis peruenerint, teneri singulis annis saltem in
Paschate, ad communicandum iuxta præceptū
sanctę matris Ecclesię: anathema sit.

C A N O N X.

Si quis dixerit, non licere sacerdoti celebrā-
ti seipsum communicare, anathema sit.

C A N O N XI.

Si quis dixerit, solam fidem esse sufficiētem
preparationem ad sumendum Sanctissimę Eu-
charistię sacramentum; anathema sit. Et ne tñ
tum sacrum indigne, atq; ideo in mortē, & cō-
dēnationē sumat, statuit, atq; declarat ipsa san-
cta Synodus, illis, quos conscientia pñti morta-
lis grauat, qñcūq; ēt se cōritos exillimēt, ha-
bita copia cōfessoris, necessariō pmitteñdā esse
Cōfessionē Sacramentālē, si quis autē cōtrariū
docere, predicare, vel pertinaciter asserere, seu
etiā publicē disputando defendere præsum-
perit, eo ipso excommunicatus existat.

Decretum de reformatione. cap. 1.

Adem Sancta Tridentina Synodus, præsi-
dentibus in ea eisdem sanctę Sedis Apos-
tolice Legato, & Nuncijs, intēdēns nonnulla sta-
tuere, quę ad iurisdictionem pertinent Episco-
porum, vt iuxta proxima Sessiois decretum,
illi

DECIMATERTIA. 91

illi in commissis sibi ecclesijs eo libentius resi-
deant, quō facilius, & commodius sibi subie-
ctos regere, & vitę, ac morum honestate conti-
nere possint, illud primū eos admonēdos cō-
set, vt se pastores, non percussores esse memine-
rint, atq; ita peste sibi subditis oportere, vt non
in eis dominētur, sed illos, tanq; filios, & fratres
diligāt, elaborētq; vt hortādo, & monēdo ab il-
licitis deterreāt, ne vbi deliquerint, debitis eos
pœnis coercere cogantur. Quos tamen, si qd per
humanā fragilitatē peccare cōtigerit, illa Apo-
stoli est ab eis seruāda pceptio, ut illos arguāt,
oblectent, increpent in omni bonitate, & patiē-
tia, cum sape plus erga corrigēdos agat bene-
uolentię, q̄ austeritatis, plus exhortatio, q̄ com-
minatio, plus caritas q̄ potestas. Sin autē ob deli-
cti grauitatē virga opus fuerit, tñc cū māfuetu-
dine rigor, cū misericordiā iudiciū, cū lenitate
seueritas adhibēda est, vt sine asperitate disci-
plina populis salutaris, ac necessaria conseruetur,
& q̄ correcti fuerint, emēdētur, aut si resipis-
cere noluerint, ceteri, salubri in eos animadu-
ersionis exemplo, a vitijs deterreantur: cū sit di-
ligentijs, & pij simul pastoris officium, mor-
bis ontium leuia primū adhibere fomenta,
post, vbi morbi grauitas ita postulet, ad acro-
ta, & grauiora remedia descendere, sin autem
ne ea quidem proficiant illis submouendis, cæ-
teras saltem oues a contagionis periculo libe-
rare. Cum igitur rei criminum plerunque ad
euitandas pœnas, & Episcoporum subterfugie-
da iudicia, querelas, & grauamina simulent, &
appellationis diffugio iudicis processum im-
pediant, nē remedio ad innocentię præsidium
insti-

Titum. r.
1. Tim.
1. Pet. 1.

2. Tim. r.

92 **S E S S I O**
 instituto, ad iniquitatis defensionem abutatur,
 atque ut huiusmodi eorum calliditati, & tergiver-
 sationi occurratur, ita statuit, & decreuit. In
 causis visitationis, & correctionis, siue habilita-
 tis, & inhabilitatis, necnon criminalibus, ab Epi-
 scopo, seu illius in spiritualibus Vicario genera-
 li, ante definitiuam sententiam, ab interlocuto-
 ria, vel alio quocunque grauamine, non appelle-
 tur, nec Episcopus, seu Vicarius appellationi hu-
 iusmodi, tanquam friuola, deferre teneat, sed
 ea, quacunque inhibitione ab appellationis iudice
 emanata, necnon omni stylo, & consuetudine,
 ne, etiam immemorabili, contraria non obstant
 te, ad vltiora valeat procedere, nisi grauamē
 huiusmodi per definitiuam sententiam repa-
 rari, vel ab ipsa definitiuā appellari non possit,
 quibus casibus sacrorum, & antiquorum Cano-
 num statuta illibata persistant.

Inf. Sess.
 22. c. 1. &
 se. 24. cā.
 20. de re.

c. 1. vt de
 hitus. de
 app cum
 simil.

Capitulum III.

A Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus
 Vicarij generalis in criminalibus appella-
 tionis causa, vbi appellationi locus fuerit, si
 Apostolica auctoritate in partibus eā committi
 contigerit. Metropolitano, seu illius etiam Vi-
 cario in spiritualibus generali, aut si ille aliqua
 de causa suspectus foret, vel vltra duas legales
 dietas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, vni
 ex vicinioribus Episcopis, seu illorum Vicarijs,
 non autem inferioribus iudicibus committatur.

Capitulum IIII.

R Eus, ab Episcopo, aut eius Vicario in spi-
 ritualibus generali, in criminali causa, ap-
 pellans coram iudice, ad quem appellabit,
 acta primæ instantiæ omnino producat, &

DECIMATERTIA. 93

& iudex, nisi illis visis ad eius absolutionē mi-
 nimē procedat. Is autem, a quo appellatum fue-
 rit, intra triginta dies, acta ipsa postulanti gratis
 exhibeat, alioqui absque illis causa appellatio-
 nis huiusmodi, prout iustitia suaserit, terminet.

Capitulum IIIII.

C Vm verò tam graua nonusquam sint deli-
 cta, ab Ecclesiasticis commissis personis, vt ob
 eorū atrocitatē à sacris ordinibus deponēda, &
 curia sint tradendā seculari, in quo secundū sa-
 croscanones certus Episcoporum numerus requi-
 ritur, quos si oēs adhibere difficile esset, debita
 iuris executio differretur, si quā autē interuenire
 possent, eorū residentia intermitteretur, propte-
 rea statuit, & decreuit, Episcopū per se seu illius
 Vicarium in spiritualibus generalē contra Cleri-
 cum, in sacris etiam presbyteratus Ordinibus cō-
 stitutum, et ad illius cōdemnationē, necnon ver-
 balem depositionē, & per seipsum etiā ad actua-
 lem, atque solennē degradationē ad ipsos Ordini-
 bus, & gradibus Ecclesiasticis, in casibus, in
 quibus aliorum Episcoporum presentia, in nume-
 ro à canonibus definito requiritur, etiā absque
 illis procedere liceat, adhibitis tamen, & in hoc
 sibi assistentibus totidem Abbatibus, vsu mī-
 tre, & baculi ex priuilegio Apostolico habenti-
 bus, si in ciuitate, aut diocesi reperiuntur, & cōmodē
 interesse possint, alioquin alijs personis, in Ec-
 clesiastica dignitate constitutis, quæ ætate gra-
 ues, ac iuris scientia commendabiles existant.

Degrada-
 tio actua-
 lis quo-
 modo fa-
 cienda.

c. Si quis
 cum seq.
 14. q. 7. c.
 de grada-
 tio. de pe-
 ni. in 6.

Capitulum V.

E T quoniam per fictas causas, quæ tamē sa-
 tis probabiles videntur, interdum accidit, vt
 non-

nōnulli eiusmodi extorqueāt, p̄ quas p̄negilla
Ep̄orū iusta seueritate inflicta, aut remittuntur
omnino, aut minuuntur, cum non ferendum sit
vt mendacium, quod tantopere Deo displicet,
Exo. 23. non modo ipsū impunitum sit, verum etiā al-
Leuit. 9. terius delicti veniam impetret mentienti. iccir-
Prou. 6. 8. co, vt sequitur, statuit, & decreuit Episcopus apud
12. & 19. Ecclesiam suā residens, de surreptione, & obte-
ptione gratiæ q̄ super absolutione alicuius pu-
blici criminis, vel delicti, de quo ipse inquirere
coeperat, aut remissione p̄næ, ad quam crimi-
nolus per eum condemnatus fuerit, falsis p̄ci-
bus impetrata, per se ipsum, tanquā Sedis Apo-
stolicæ delegatus, etiam summa rē cognoscat,
ipsamque gratiam, postquam per falsi narra-
tionem, aut veri taciturnitatem, obtentam esse, le-
gitimē confiteri non admittat.

Caput VII.

Infr. sess. 24. de re-
for. ca. 1. **Q**uoniam vero subditi Episcopo, tametsi ius
re correpti fuerit, magnopere tamen eum
odisse, & tāquā iniuria affecti sint, falsa illi
crimina obijcere solent, vt quoquo pacto pos-
sint, ei molestiam exhibeant, cuius vexationis
timor plerumque illum ad inquirenda, & pu-
nienda eorum delicta segniorē reddat: iccir-
co, ne is magno suo, & Ecclesiæ incōmodo gre-
gem sibi creditum relinquere, ac non sine Epi-
scopalis dignitatis diminutione vagari cogat,
ita statuit, & decreuit, Episcopus, nisi ob causam,
ex qua deponendus, siue priuandus veniret, etiā
si ex officio, aut per inquisitionem, seu denun-
tiationē, vel accusationē, siue alio quouis mo-
do procedatur, vt personaliter compareat, ad-
quaquam citetur, vel moueatur.

Caput

Caput VII.

Estes in causa criminali ad informationē,
vel indicia, seu aliās in causa principali cō-
tra Episcopum, nisi contestes, & bonæ cōuersa-
tionis, existimationis, & famę fuerint, non reci-
piantur, & si odio, temeritate, aut cupiditate ali-
quid deposuerint, grauibus p̄nis multentur.

Caput VIII.

Causæ Episcoporum, cum pro criminis obie-
ctione qualitate comparere debeant, corā Pon-
tifici Max. referantur, ac per ipsum terminentur.
Dantur prorogationis definitionis quatuor arti-
culorum de sacramento Eucharistiæ, & sal-
ui conductus Protestantibus dandi.

Adem sancta Synodus errores omnes, qui
super hoc Sanctissimo Sacramento repulla-
uant, tanquam vepres ex agro Domini euelle-
re, ac omniū fidelium salutē aspiciere cupiens,
quandianis p̄cibus Deo oipotētī piē oblati in-
ter alios ad hoc sac̄ū ptinētes articulos, dilige-
ntissimā veritatis Catholicæ inquisitione tracta-
tos plurimis, accuratissimisq; p̄ rerū grauitate
disputationibus habitis, cognitis quoq; p̄statif-
simorū Theologorū sententijs, hos et tractabat.
An necessariū sit ad salutē, & diuino iure p̄ce-
ptū, vt singuli Ch̄i fideles sub vtraq; sp̄e ipsū
venerabile sac̄m accipiāt. Et, Nū min⁹ sumat,
q̄ sub altera, q̄ qui sub vtraq; cōicet. Et: An erra-
nent sancta mater Ecclesiā, laicos, & non cele-
brantes sacerdotes, sub panis specie dūtaxat cōi-
cendo. Et: An paruuli et cōmunicandi sint. Sed
etiam ex nobilissima Germaniæ prouincia
p̄ se se Protestantes nominant, super his ip-
sis articulis, antequam definiantur, audiri a
sancta

Infr. sess.
21. c. cū
seq. &
can. 1.
Infr. sess.
22. in de-
cret. de
pen. eal.
Infr. sess.
21. c. 4. &
can. vlt.

sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidei publicam ab illa postularunt, vt ipsi tuto huc venire, & in hac vrbe commorari, ac libere coram Synodo dicere, & que proponere, quæ senserint, & postea, cum libuerit, recedere liceat: sancta ipsa Synodus, licet magno desiderio eorum aduentum multos antea mensis expectarit, tamē vt pia mater, quæ ingemiscit, & parturit, sumopere id desiderans, ac laborans, vt in ijs, qui Christiano nomine cēsētur, nulla sint schismata, sed quemadmodum eundem omnes Deum redemptorem agnoscunt, ita idem dicant, idem credant, idem sapiant: confidens Dei misericordia, & sperans fore, vt illi in sanctissimam, & salutarem vnus fidei, spei, caritatisque cōcordiā redigantur, libenter eis in hac re morem gerēs, securitatem, & fidem, vt petierunt, publicam, quam saluum conductū vocant, quō ad se petiuerit, eius, qui infra script⁹ erit, tenoris, dedit, atq; concessit, & eorum causa diffinitionem illorū articulorum ad secundam sessionem distulit, vt illi commodē ei interesse possent, in diem festum conuersionis D. Pauli, quæ erit vigesima quinta die mensis Ianuarij, anni sequentis, indi xii. Illudque preterea statuit, vt in eadem sessione de sacrificio Missæ agatur, propter magnam vtriusque rei cōnexionem; interea sessione proxima de poenitentia, & extremæ vnctionis sacramentis tractandum, illam autem die festo D. Catharinæ virginis, & martyris, quæ erit vigesima quinta Nouemb. habendam esse decreuit, si mulque vt in vtraque materiam reformationis profleatur.

SALVVS

97
SALVVS CONDVCTVS
datus Protestantibus.

SACROSANCTA generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitime congregata, præsiditibus in ea eiusdem sanctæ sedis Apostolica Legato, & Nuncijs omnibus, & singulis, siue Ecclesiasticis, siue secularibus personis vniuersæ Germaniæ cuiuscunq; Gradus, Status, conditionis, qualitatibus sint, quæ ad æcumenicum hoc, & generale Conciliū accedere voluerint, vtdijs rebus, quæ in ipsa Synodo tractari debent, omni libertate cōferre, proponere, & tractare, ac ad ipsum æcumenicum Conciliū libere, & tuto venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quos illis videbitur, tam scripto, quam verbo offerre, proponere, & cū Patribus, siue ijs, qui ab ipsa sancta Synodo delecti fuerint, conferre, & absque vllis Conuictijs, & contumelijs disputare, nec non, quando illis placuerit, recedere possint, & valeant, publicam fidem, & plenam securitatem, quam Saluum conductum appellant, cum omnibus, & singulis clausulis, & decretis necessarijs, & opportunis, etiam si specialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expressis haberi voluit, quantum ad ipsam sanctam Synodum spectat, concedit. Placuit præterea sanctæ Synodo, vt, si pro maiori libertate, ac securitate eorum, certius tam pro commissis, quam pro committendis per eos delictis, indices eis deputari cupiant, illi sibi beneuolos nominent, etiam si delicta illa quantumcumque enormia, ac hæretica sapientia

G S E S

98
S E S S I O X I I I I .
Quæ est Quarta.

S V B I V L I O I I I . P O N T . M A X .
Celebrata die xxv. Nouemb.
M . D . L I .

*Doctrina de sanctissimis Pœnitentiæ, et
extrema Vnctionis Sacramentis.*

Sup. sc. 6

SA C R O S A N C T A œcumenica,
& generalis Tridēna Synodus, in
Spiritu sancto legitime cōgregata,
præsidentibus in ea eisdē sancta se-
dis Apoitolicę Legato, & Nuncijs:
quãuis in Decreto de Iustificacione multus fue-
rit de Pœnitentiæ sacramento, pp̄ locorū cogni-
tionē necessaria quadā ratione sermo interpo-
situs, tanta nihilominus circa illud nostra har-
aritate diuersorū errorum est multitudo, vt non
parū publica vtilitatis retulerit, de eo exactio-
rē, & pleniorē definitionē tradidisse, in qua de
mōstratis, & cōuulsis, Spiritus sancti præsidio,
vniuersis erroribus Catholica veritas p̄spicua,
& illustris fieret, quā nunc sancta hæc Synodus
Christianis oībus perpetuō seruandā proponit.
*De necessitate, & institutione sacramenti Pœni-
tentie. Cap. 1.*

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga
Deum esset, vt iustitiam, in Baptismo ipsius
benefi-

DECIMA QVARTA. 99

beneficio, & gratia, susceptā, constanter tueren-
tur, non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo sa-
cramentū ad peccatorum remissionē esse initi-
atum. Quoniam autē Deus, diues in misericor-
dia, cognouit figmentū nostrum, illis ēt vitæ re-
mediū contulit, qui sese postea in peccati serui-
tutē, & Dæmonis potestatē tradidissent, sacra-
mentū videlicet Pœnitentiæ, quo lapsis post Ba-
ptismum, beneficiū mortis Christi applicatur. 6.
Fuit quidē Pœnitentiæ vniuersis hominibus, qui
se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis
tēpore ad gratiā, & iustitiā allequēdam neces-
saria, illis et, qui Baptismi sacramento ablui pe-
tuissent, vt peruersitate abiecta, & emendata,
tantum Dei offensionem cū peccati odio, & pio
animo dolore detestarentur: vnde Propheta ait .
Conuertimini, & agite pœnitentiā ab oībus
iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinā
iniquitas: Dominus ēt dixit, nisi pœnitentiā ege-
ritis, oēs similiter peribitis. Et princeps Aposto-
lorum Petrus peccatoribus Baptismo initiādis,
pœnitentiā commendans, dicebat Pœnitentiā
agite, & baptizetur vnusquisq; vestrum . Porro
nec ante aduentū Christi pœnitentiā erat sacra-
mentum nec est post aduentum illius cuiquam
ante Baptismum. Dominus autē sacramentum
Pœnitentiæ tunc præcipuē instituit, cum à mor-
tuis excitatus, in sufflauit in discipulos suos, di-
cens Accipite Spiritum sanctū, quorum remise-
ritis peccata, remittuntur eis, & quorum reti-
neritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto,
& verbis tam perspicuis, potestatem remitten-
di, & retinendi peccata, ad reconciliandos fide-
les, post Baptismū lapsos, Apostolis, & eorum
Actuum.
Iohā 20.
Matt. 16.
& 18. &
in fr. cā 8
& can. 3.

Luc. ca. 1
Psal. 102.
Ephet. 2.

Sup. sc. 6.

Ezec. 18.
& 33. &
Ioel 2.
Luc. 13.

Actuum.

Iohā 20.
Matt. 16.
& 18. &
in fr. cā 8
& can. 3.

G 2 legi-

100
legitimis successoribus fuisse communicatam
vniuersorum patrum consensus semper intel-
lexit. Et Nouatianos, remittendi potestatem
olim pertinaciter negantes, magna ratione Ec-
clesia Catholica, tanquam hereticos explosit,
atque condemnauit. Quare verissimum hunc
illorum verborum Domini sensum sancta hęc
Synodus probans, & recipiens, damnat eorum
commentitias interpretationes, qui verba illa
ad potestatem predicandi verbum Dei, & Chri-
sti Euangelium annunciandi contra huiusmo-
di sacramenti institutionem falso detorquent.

*De differentia sacramenti Pœnitentię, & Ba-
ptismi. Cap. 11.*

Sup. sess. 6. de iur. & iust. ca. 14. & inf. ca. 2.
Ceterum hoc sacramentum multis ratio-
nibus à Baptismo differre dignoscitur, nam
præterquam, quòd materia, & forma, quibus
sacramenti essentia perficitur, longissimè diffi-
det, cõstat certè Baptismi ministrum iudicè esse
se non oportere, cum Ecclesia in nemine iudi-
ciũ exerceat, qui non prius in ipsam per Bap-
tismi ianuã fuerit ingressus. Quid n. mihi, inquit
Apostolus, de ijs, qui foris sunt, iudicare: secus
est de domesticis fidei, quos Christus Dominus
lauacro Baptismi sui corporis mēbra semel effe-
cit, nã hos si se postea crimine aliquo contami-
nauerint, non iã repetito Baptismo ablui (cum
id in Ecclesia Catholica nulla ratione liceat,
sed ante hoc tribunal, tamquã reos, sibi voluit,
vt per sacerdotũ sententiam nõ semel, sed quo-
ties ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentię
confugerint, possent liberari. Alius est præterea
Baptismi, & alius Pœnitentię fructus, per Ba-
ptismũ

DECIMA QVARTA. 107

pissimum enim Christũ induentes, noua pro-
fus in illo efficiuntur creatura, plenam, & inte-
gram peccatorum omnium remissionem con-
sequentes, ad quam tamen nouitatem, & inte-
gritatem per sacramentum Pœnitentię, sine ma-
gis nostris fletibus, & laboribus, diuina id exi-
gere iustitia, peruenire nequaquam possumus,
vt meritò Pœnitentiã laboriosius quidam Ba-
ptismus à sanctis Patribus dictus fuerit. Est autẽ
hoc sacramentum Pœnitentię lapsis post Ba-
ptismum ad salutem necessarium, vt nondum
regeneratis ipse Baptismus.

Gal 3. &
2. Cor. 5.

*De partibus, & fructibus huius sacramenti.
Capus 111.*

Docet præterea sancta Synodus, sacramen-
ti Pœnitentię formam, in qua præci-
puè ipsius vis sita est, in illis ministrũ verbis de-
positam esse. Ego te absoluo, &c. quibus quidẽ
de ecclesiã sanctã more preces quedam lauda-
biliter adiunguntur, quæ ad ipsius tamẽ formæ
essentiam nequaquam spectant, neq; ad ipsius
sacramenti administrationem sunt necessariæ.
Sunt autem quasi materia huius sacramenti ip-
sius Pœnitentię actus, nempe contritio, cõfessio,
& satisfactio. Qui quatenus in Pœnitente ad
integritatem sacramenti, ad plenamquẽ, & per-
fectam peccatorum remissionem ex Dei insti-
tutione requiruntur, hac ratione Pœnitentię par-
tes dicuntur. Sanè verò res, & effectus huius sa-
cramenti, quantum ad eius vim, & efficaciam
pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam in-
terdum in viris pijs, & cum deuotione hoc sa-
cramen-

Sup. sess.
6. de iust.
ca. 14. &
inf. ca. 4.

102: **S E S S I O**
 cramentum percipientibus, conscientia pax, ac
 serenitas, cum vehemēti spiritus consolatio-
 ne consequi solet. Hæc de partibus, & effectu
 huius sacramenti, sancta Synodus tradens, si-
 mul eorum sententias damnat, qui Pœnitentia
 partes, incusso conscientia terrores, & æ-
 dem esse contendunt.

De contritione. Cap. IIII.

Sup. sess. **C**ontritio, quæ primum locum inter dictos
 6. de inst. 6. penitentis actus habet, animi dolor, ac de-
 testatio est de peccato commisso, cum propo-
 sito non peccandi de cætero. Fuit autē quouis tē-
 pore ad impetrandā veniā peccatorum hic con-
 tritionis motus necessarius, & in homine post
 Baptismū lapsō, ita demum preparat ad remis-
 sionem peccatorum, si cum fiducia diuinæ mi-
 sericordia, & voto præstandi reliqua cōiunctus
 fit, quæ ad ritē suscipiendum hoc sacramētum
 Infr. cā. 5. requiruntur. Declarat igitur sancta Synodus,
 hæc Contritionem non solum cessationē à pec-
 cato, & vitæ nouæ propositum, & inchoationē,
 Ezecl. 18. sed veteris etiam odium continere, iuxta illud.
 Projicite à vobis omnes iniquitates vestras, in
 quibus prauaricati estis, & facite vobis cor no-
 uum, & spiritum nouum. Et certē, qui illos san-
 ctorum clamores considerauerit Tibi sibi pec-
 caui, & malum corā te feci. Laboraui in gemitu
 meo, lauabo per singulas noctes lectū meū,
 Psal. 50. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritu-
 dine animæ meæ. & alios huiusmodi gene-
 ris: facile intelliget, eos ex vehemēti quodam
 Psal. 6. antea vitæ odio, & ingenti peccatorum de-
 testatione manasse. Docet præterea, & si Con-
 tritionem.

DECI MA QVART A. 103
 tritionem hanc aliquando caritate perfectam
 esse contingat, hominemq; Deo reconciliare,
 priusquā hoc sacramentum actu suscipiatur ip-
 sam nihilominus reconciliationē ipsi Contri-
 tionis sine sacramenti voto, quod in illa includi-
 tur non esse adscribendā. Illam vero Contritio-
 nē imperfētā, quæ Attritio dicitur, quoniā vel
 ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex
 gehennæ, & pœnarum metu cōmuniter concipi-
 tur, si voluntatem peccādi excludat, cum spe
 veniæ, declarat non solum non facere hominē
 hypocritā, & magis peccatorem, verum etiam
 donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsū,
 non adhuc quidem in habitantis, sed tantū mo-
 uentis, quo penitens adiutus viam sibi ad iusti-
 tiam parat. Et quamuis sine Sacramento Pœni-
 tentiæ per se ad iustificationē perducere pecca-
 torem nequeat, tamen eū ad Dei gratiam in Sa-
 cramēto Pœnitentiæ impetrandā disponit, hoc
 enim timore vitiliter cōcussi Niniuæ ad Ionæ
 prædicationem, plenā terroribus pœnitentiā
 egerunt, & misericordiam à Domino impetra-
 runt. Quamobrem falsō quidam calumnian-
 tur catholicos scriptores, quasi tradiderint sa-
 cramentum Pœnitentiæ, absq; bono motu sus-
 cipientium, gratiam conferre, quod numquā
 Ecclesia Dei docuit, nec sensit, sed & falsō do-
 cent, Contritionem esse extortam, & coactam,
 non liberam, & voluntariam.

De confessione. Cap. V.

EX institutione sacramenti Pœnitentiæ
 Luc. 5. & 17. etiam explicata vniuersa Ecclesia semper
 intellexit, institutum etiam esse à Domino Iacob 5.
 G. 4. integram.

Ionæ 5.
 Matt 10.
 Luc. 11.

134 S E S S I O

integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptifinum lapsis iure diuino necessariam exiftere, quia Dñs noster Iesus Christus è terris ascensurus ad cœlos, sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tanquam præfides, & iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint, quo pro potestate clauium remissionis, aut retentionis peccatorum sententiã pronuncient. Constat, sacerdotes iudicium hoc incognita causa exercere nõ potuisse, neq; zquitatem quidem illos poenis iniungendis seruare potuisse, si in genere distaxat, & non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur oportere à Pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in confessione recitari, etiam si occultissima illa sint, & tantum aduersus duo vltima Decalogi præcepta commissa, quæ nonnunquam animum grauius laedant, & periculosiora sunt ijs, quæ in manifesto admittuntur, nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam rectè, & vtiliter, citra quom omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominum vsus demonstrat, taceri tamen citra culpam, multisq; alijs remedijs expiari possunt. Verum, cū vniuersa mortalia peccata etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant, necessum est omnium èi veniam, cum aperta, & verecunda confessione, à Deo querere. Itaq; dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi fideles confiteri student, proculdubio omnia diuinæ misericordiam

DECIMAQVARTA. 135

fericordiam agnoscenda exponant, qui verò secus faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per sacerdotem remittendū proponunt: si enim erubescat agrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina nõ curat. Colligitur præterea, etiam eas circumstantias in Confessione explicandas esse, quæ speciem peccati mutant, quæ sine illis peccata ipsa neq; à penitentibus integrè, exponantur, nec iudicibus innotescant, & fieri nequeat, vt de grauitate criminum rectè censere possint, & penam, quam oportet, pro illis penitentibus imponere: vnde alienum à ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse, aut vnam tantum circumstantiam cõsuetudinem esse, nempe peccasse in fratrem. Sed, & impium est, Confessione, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibile dicere, aut carnificinam illã conscientiarum appellare constat enim, nihil aliud in ecclesia à penitentibus exigi, quam vt, postquam quisque, diligentius se excusserit, & conscientiam suam sinus omnes, & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminert, reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in vniuersum, eadem Confessione inclusa esse intelliguntur, pro quibus fideliter cum Propheta dicimus, Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa verò huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia grauis quidem videtur, nisi tot, tantisque commodis, & consolationibus leuaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc sacramentum accedentibus, per

per Absolutionem certissimè conferuntur. Ceterum quo ad modum confitendi secretò apud solum sacerdotem, etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationè, cum ob aliorum exemplum, tū ob ecclesiæ offensæ adificationè, delicta sua publicè confiteri possit, non est tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec satis consultiè humana aliqua lege præciperetur, vt delicta præferim secreta, publica essent Confessione aperienda: vnde cū à sanctissimis, & antiquissimis Patribus magno, vnanimiq; consensu, secreta Confessio sacramentalis, qua ab initio Ecclesiæ sancta vsa est, & modò etiam vitur, fuerit semper cõmendata, manifestè refellitur inanis eorū calumnia, qui eā à diuino mandato alienā, & inuētum humanū esse, atq; à patribus in Concilio Lateranèsi congregatis initium habuisse, docere nõ verentur: neq; enim per Lateranen. Conciliū Ecclesiæ statuit, vt Christi fideles cõfiterentur, quod iure diuino necessarium, & institutū esse intellexerat, sed vt præceptū Confessionis, saltè semel in anno, ab oibus, & singulis, cū ad annos discretionis peruenissent, impleretur: vnde iam in vniuersa Ecclesiæ, cum ingenti animarum fidelium fructu, obseruatur mos ille sacrularis cõfiteudi, sacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadragesimæ, què morem hæc sancta Synodus maximè probat, & amplectitur. tamquam pium, & merito retinendum.

De ministro huius sacramenti, & Absolutione:

Caput VI.

Circa ministrum, autem huius sacramenti, declarat sãcta Synodus, falsas esse, & à veritate:

In Concil. Cabi. cap. 8. & 33.

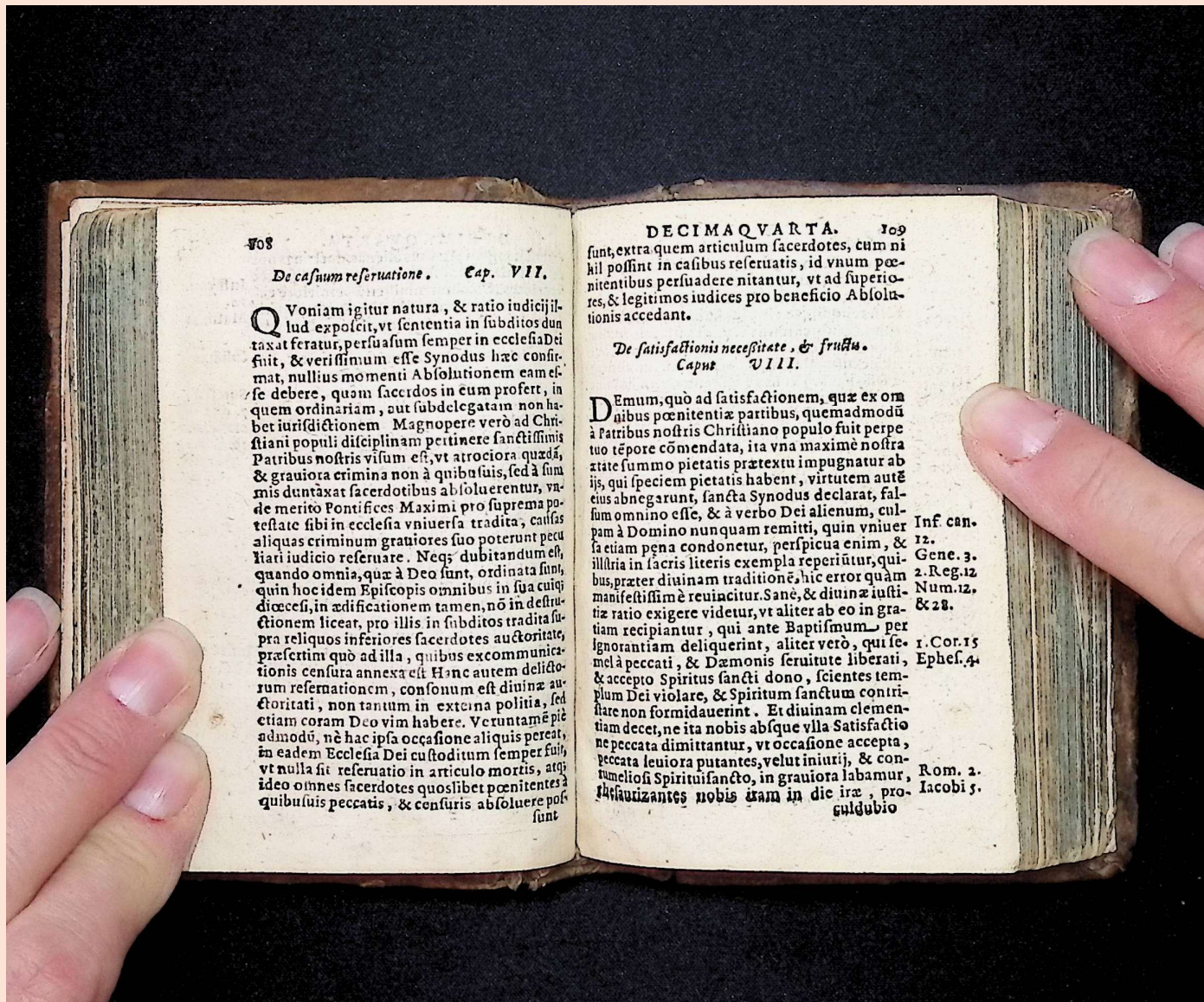
Infr. can. 8 & 14. Concil. Latera. sub Innoc. 3. can. 21.

ritate Euangelij pœnitens alienas, doctinas omnes, q; ad alios quosuis homines, præter Ep̄os, & sacerdotes, Clauium ministeriū perniciosè extendunt, putâtes verba illa Dñi. Quæcunq; alligaueritis super terrâ, erunt alligata, & in cœlo, & quæcunq; solueritis super terrâ, erunt soluta, & in cœlo. & quorū remiseritis peccata, remittuntur eis. & quorū retinueritis, retenta sunt, ad oēs Christi fideles indifferenter, & promissuè contra institutionè huius Sacramenti, ita fuisse dicta, vt quiuis potestati habeat remittiendi peccata, publica quidè per correptionè, si correpus acquieuerit, secreta verò per spontaneam Confessionè, cuiusq; factâ. Docet quoq; et sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus sancti, in ordinatione collatam, tanquã Christi ministros, functionè remittendi peccata exercere, eosq; prauè sentire, qui in malis sacerdotibus hanc potestati non esse contentunt. Quamuis autè Absolutio sacerdotis alieni beneficij sit dispensatio, tū non est solum nudū ministeriū, vel annunciandi Euangelii, vel de clarandi remissa esse peccata: sed ad instar actus iudicialis ab ipso, velut à iudice, sententia pronuntiatur, atque ideo non debet penitens adeo sibi de sua ipsius fide blandiri, vt etiam si nulla illi adsit contritio, aut sacerdoti animus serio agendi, & verè absoluendi, desit, putet tamè se propter suam solâ fidem, verè, & coram Deo esse absolutum: nec. n. fides sine Penitentia remissionem vllam peccatorum præstaret, nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui sacerdotem ioco se absoluentem cognosceret. & non alium serio agentem, sedulo requireret.

Infr. can. 10. Matth. 16. Iohã. 20. Sup. sess. 7. de Sacra. can. 10.

Infr. cã. 91.

De

QVonia igitur natura, & ratio iudicij illud expolit, vt sententia in subditos duntaxat feratur, persuasum semper in ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quæ a sacerdote in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionem. Magnopere verò ad Christiani populi disciplinam pertinere sanctissimis Patribus nostris visum est, vt atrociora quædam, & grauiora crimina non à quibusuis, sed à summis duntaxat sacerdotibus absoluerentur, vnde merito Pontifices Maximi pro suprema potestate sibi in ecclesia vniuersa tradita, causas aliquas criminum grauiores suo poterunt peculiari iudicio reservare. Neq; dubitandum est, quando omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuiusq; diocesi, in ædificationem tamen, nõ in destructionem liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores sacerdotes auctoritate, præsertim quò ad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Hæc autem delictorum reservationem, consonum est diuinæ auctoritati, non tantum in externa politia, sed etiam coram Deo vim habere. Veruntamē piè admodum, nè hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, vt nulla sit reservatio in articulo mortis, atq; ideo omnes sacerdotes quoslibet poenitentes à quibusuis peccatis, & censuris absoluerè possunt.

sunt, extra quem articulum sacerdotes, cum nihil possint in casibus reservatis, id vnum poenitentibus persuadere nitantur, vt ad superiores, & legitimos iudices pro beneficio Absolutionis accedant.

De satisfactionis necessitate. & fructu. Caput VIII.

DEmum, quò ad satisfactionem, quæ ex omnibus poenitentia partibus, quemadmodum à Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita vna maxime nostra parte summo pietatis prætextu impugnatur ab ijs, qui speciem pietatis habent, virtutem autem eius abnegarunt, sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & à verbo Dei alienum, culpam à Domino nunquam remitti, quin vniuersa etiam pena condonetur, perspicua enim, & illustria in sacris literis exempla reperiuntur, quibus, præter diuinam traditionem, hic error quam manifestissimè reuiacitur. Sanè, & diuinæ iustitiæ ratio exigere videtur, vt aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint, aliter verò, qui semel à peccati, & Dæmonis seruitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono, scientes templum Dei violare, & Spiritum sanctum contristare non formidauerint. Et diuinam clementiam decet, ne ita nobis absque vlla Satisfactione peccata dimittantur, vt occasione accepta, peccata leuiora putantes, velut iniurij, & contumeliosi Spiritui sancto, in grauiora labamur, & defauizantes nobis iram in die iræ, proculdubio

Inf can. 12. Gene. 3. 2. Reg. 12. Num. 12. & 28.

1. Cor. 15. Ephes. 4.

Rom. 2. Iacobi 3.

culdubio enim magnopere à peccato reuocet,
& quasi freno quodam coercent hæ satisfactoria
pena, cautioreq; & vigilantiores in futu-
rū penitentes efficiunt, medentur quoq; pecca-
torū reliquijs, & vitiosos habitus, malè viuēdo
comparatos, cōtrarijs virtutū actionib; tollunt.
Ierem. 3. Neq; vero lecurior vlla via in ecclesia Dei vn-
quā existimata fuit, ad amouendā imminētē
à Dño penā, q̄ vt hæc penitētia opera homines
cū vero animi dolore frequentent. Accedit ad
hæc, quod, dū satisfaciendo patimur, pro pecca-
tis, Christo Iesu, qui pro peccatis nostris satisfacit,
ex quo ois nostra sufficientia est, cōformes
efficimur, certissimā quoq; inde arham habē-
tes, quod si cōpatimur, & conglorificabimur.
Neq; vero ita nostra est satisfactio hæc, q̄ pro
peccatis nostris exoluimus, vt nō sit per Christū
Iesum, nā q̄ ex nobis, tanq̄ ex nobis, nihil possu-
mus, eo cooperante, qui nos confortat, oīa possu-
lumus, ita non habet homo, vnde gloriatur, sed
ois gloriatio nostra in Christo est, in quo viuim-
us, in quo meremur, in quo satisfacimus, faciētes
fructus dignos penitentiæ, q̄ ex illo vim
habēt, ab illo offeruntur Patri, & per illū acce-
pantur à Patre. Debent ergo sacerdotes Dñi,
quantum spiritus, & prudentia suggererit, pro
qualitate criminū, & poenitentū facultate, &
conuenientes satisfactioes iniungere, ne, si
fortē peccatis conueniant, & indulgentius cum
penitentibus agant, leuissima quædam opera
pro grauissimis delictis iniungēdo, alienorum
peccatorum participes efficiantur. Habeāt au-
tem præ oculis, vt satisfactio, quam imponunt,
non sit tantum ad nouæ vitæ custodiām, & in-
firmitatis

Ezec. 33.
Iona. 3.
Ierem. 3.
13. & 25.
Ica. 30.
Ecl. 12.
Marc. 34
12 & 18.
Ephes. 4.
Actū 3.
Rom. 5.
1. Iohā. 2.
2. Cor. 3.
Roma. 8.
2. Ro. 5.
Philip. 4.
1. Cor. 1.
2. Cor. 10.
Gala. 6.
Act. 17.
Matt. 34.
Luc. 3. 10
& 17.

firmitatis medicamentum: sed est ad præterito-
rum peccatorū vindictam, & castigationē: nam
Claves sacerdotum nō ad soluendū duntaxat,
sed & ad ligādum concessas, et antiqui Patres,
& credunt & docēt, nec propterea existimant
sacramentum Penitentiæ esse forum iræ, vel pe-
narum, sicut nemo vnquā Catholicus sensit ex
hmōi nostris satisfactioibus vim meriti, & sa-
tisfactionis Dñi nostri Iesu Christi, vel obscura
ri, vel aliqua ex parte imminui, quod dum no-
matōres intelligere nolunt, ita optimam Pœni-
tentiam nouam vitam esse docent, vt omnem
satisfactionis vim, & vsū tollant.

Ma tt. 16.
Iohā. 20.
Sup can.
2. i fine.
Infr can.
3 & vlti.
de penit.
Infr. can.
13.

De operibus Satisfactionis. Cap. IX.

Docet præterea, tantam esse diuinā munifi-
centiæ largitatem, vt non solū pœnis spō-
te à nobis pro vindicādo peccato susceptis, aut
sacerdotis arbitrio, pro mensura delicti imposi-
tis, sed etiam, quod maximum amoris argumē-
tum est, temporalibus flagellis à Deo inflctis,
& à nobis patienter toleratis, apud Deum pa-
trem per Christū Iesum satisfacere valeamus.

Act. 14.
Rom. 5.

DOCTRINA DE SACRAMENTO EXTREMÆ VNCTIONIS.

Vltimum est autē sanctæ Synodo, præcedenti
doctrinæ de Penitentiā adiungere ea, quæ
sequuntur de sacramento extremæ Vnctionis;
quod

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

quod non modò Penitentia, sed & totius Christiana vita, quæ perpetua penitètia esse debet, cõsummatiũ existimatũ est à Patribus. Primũ itaq; circa illius institutionem declarat, & docet, q̄ clementissimus Redēptor noster, qui seruis suis quouis tēpore voluit de salutaribus remedijs aduersus omnia omnium hostium tele esse prospectũ, quemadmodũ auxilia maxima in sacramentis alijs preparauit, quibus Christiani conseruare se integros, dum viuerent, ab oĩ grauiore spiritus incommodo possint, ita extrema vnctionis sacramento finē vitæ, tanquã firmissimo quodã præsidio, munuit, nam eiusmodi uersarius nos ter occasiones per omnē vitã querat, & capret, vt deuorare animas nostras quoquo mō possit, nullum tñ tempus est, quò uehementius ille omnes suas uersutias intendat ad perdendos nos pœnitus, & à fiducia etiã, si possit, diuinæ misericordiæ deturbandos, quã cum impendere nobis exitum vitæ perspicit.

Inf. cã. 1. de sacra. extr. vnctio. Ephes. 6. 1. Petr. 5. Genes. 6. Inf. can. 21. in fin.

De institutione Sacramenti extremae Vnctionis. Cap. 1.

Instituta est aut sacra hæc Vnctio infirmoũ, tanquã verè, & propriè sacramentũ noui Testamenti, à Christo Dño nostro, apud Marcum quidem insinuatũ, per Iacobum autem Apostolũ, & Dñi fratrem fidelibus commendatũ, ac promulgatũ. Infirmatur, inquit, quis in uobis, inducat presbyteros Ecclesiæ, & orēt super eum, ungentes eum oleo in nomine Dñi, & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, & si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus uerbis, vt c. Apostolica traditione, per

Marc. 6. Iacobi 5.

p̄ manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium ministrũ, & effectum huius salutaris sacramenti, intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum: nam Vnctio aprissimè Spiritus sancti gratiam, qua inuisibiliter anima ægrotantis inungitur, representat, formam deinde esse illa uerba, Per istam Vnctionem, &c.

De effectu huius Sacramenti Cap. II.

Res porro, & effectus huius sacramenti illis uerbis explicatur. Et oratio fidei saluabit infirmum: & alleuiabit eum Dominus, & si in peccatis sit, dimittentur ei: res etenim hæc gratia est Spiritus sancti; cuius vnctio delicta, si q̄ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit; & ægroti animam alleuiat, & confirmat, magnam in eo diuinæ misericordiæ fiduciã excitando, qua infirmus subleuatus, & morbi incommoda, ac labores leuius fert, & tentationibus demonis calcaneo insidiantis, facilius resistit, & sanitatem corporis interdum, ubi salutis animæ expeditur, consequitur.

Iacobi 5. Inf cã. 2. de sacra. extr. vnct.

Gene. 3.

De ministro huius sacramenti, & tempore, quo dari debeat. Cap. III.

Am uerò, quod attinet ad præscriptionẽ eorum, q̄ & suscipere, & ministrare hoc sacm̄ habent, haud obscure fuit illud et in uerbis p̄dictis traditum: nam & ostenditur illic, p̄prios huius sacri ministros esse Ecclesiæ Præsbyteros quo nomine, eo loco, non etate seniores, aut primores in populo intelligēdi ueniūt, sed aut Ep̄i, aut sacerdotes ab ipsis ritè ordinati, p̄ positionẽ manuũ psbyteri, Declarat et, eẽ hæc vnctionẽ infirmis adhibēdã, illis uero præsertim, q̄

1. Tim. 4.

H tam

174 S E S S I O
 tam periculose decumbunt, vt in exitu vitæ cõ-
 fituti videantur, vnde & sacramentum exeu-
 tum nuncupatur. Quod si infirmi post susce-
 ptam hanc vnctionem conualuerint, iterum hu-
 ius sacramenti subsidio iuari poterunt, cum
 in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Qua-
 re nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam
 apertam, & dilucidam Apostoli Iacobi senten-
 tiam docent, hanc vnctionem, vel signum
 esse humanam, vel ritum à patribus acceptum
 nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ
 habentem, & qui illam iam cessasse asserunt,
 quasi ad gratiam curationum duntaxat in pri-
 mitiua Ecclesia referenda esset, & qui, dicunt ri-
 tum, & vsum, quem sancta Romana Ecclesia in
 huius sacramenti administratione obseruat, Ia-
 cobo Apostoli sententiæ repugnare, atque ideo
 in alium commutandum esse, & denique qui
 hanc extremam Vnctionem à fidelibus sine pec-
 cato contemni posse affirmant: hæc enim om-
 nia manifestissimè pugnant cum perspicuis tã-
 ti Apostoli verbis. Nec profecto Ecclesia Rom-
 na, aliorum orum mater, & magistra, aliud in hac
 administranda Vnctione, quantum ad ea, quæ hu-
 ius sacramenti substantiam perficiunt, obseruat,
 quam quod beatus Iacobus præscripsit. Nec v-
 ro tanti sacramenti contemptus, abiq; ingenti
 scelere, & ipsius Spiritus sancti iniuria esse possit.
 Hæc sunt, quæ de pœnitentiæ, & extreme Vn-
 ctionis factis hæc sancta œcumenica Synodus
 profiteretur, & docet, atq; oibus Christi fidelibus
 credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem
 Canones inuiolabiliter seruandos esse tradit, & al-
 terius contrarium pœnitentiæ dicitur, & anatematizat.

175
 DE SANCTISSIMO
 Pœnitentiæ Sacramento.
 CANON I.
 Si quis dixerit, in Catholica Ecclesia pœnitentiæ
 sacramentum non esse verè, & propriè sacramentum
 pro fidelibus, quoties post Baptismum in pec-
 cata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, à Chri-
 sto Domino nostro institutum; anathema sit.
 CANON II.
 Si quis sacramenta confundens, ipsum Ba-
 ptismum Pœnitentiæ sacramentum esse dixerit,
 quasi hæc duo sacramenta distincta non sint,
 atque ideo Pœnitentiæ non rectè secundam
 post naufragiū tabulam appellari, anathema sit.
 CANON III.
 Si quis dixerit, verba illa Domini Saluatoris:
 Accipite spiritum sanctum, quorum remiseri-
 tis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueri-
 tis, retenta sunt, non esse intelligenda, de pote-
 state remittendi, & retinendi peccata in sacra-
 mento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia Catholica ab
 initio semper intellexit, detorsit autè, contra
 institutionem huius sacramenti, ad auctoritatem
 prædicandi Euangelium; anathema sit.
 CANON IIII.
 Si quis negauerit, ad integram, & perfectam pœnitentiæ
 remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi
 materiam faciendi pœnitentiæ, videlicet, contritionem, con-
 fessionem, & satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ par-
 tes dicuntur, aut dixerit, duas tantum esse pœnitentiæ
 partes, terrores scilicet incusso conscientie, agna-
 tionem, & satisfactionem; anathema sit.

Sup. ca. 1.
 Iohã. 2. 01.
 Matt. 16.
 Luca. 1. 4.
 Sup. ca. 5.
 & Iess. 6.
 & c. 14. de
 de iustif.
 Ioan. 2. 01.
 Matt. 15.
 Sup. ca. 1.
 & Iess. 6.
 ca. 14. de
 iustif.
 Sup. ca. 3.
 de pœnit.

116 S E S S I O

to peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel absolutionem, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit.

CANON V.

Sup.ca.4. Si quis dixerit, eam contritionem, quae paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animae suae, ponderando peccatorum suorum grauitatem, multitudinem, foeditatem, amissionem aeternae beatitudinis, & aeternae damnationis incursum, cum proposito melioris vitae, non esse verum, & utilem dolorem, nec praeparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, demum, illum esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema sit.

CANON VI.

Sup.ca.1. Si quis negauerit, confessionem sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse iure diuino, aut dixerit modum secreti confitendi soli sacerdoti, quae Ecclesiae catholicae ab initio semper obseruauit, & obseruat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & iniustum esse humanum; anathema sit.

CANON VII.

Sup.c.5. Si quis dixerit, in sacramento poenitentiae ad remissionem peccatorum necessarium non esse iure diuino, confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita diligenti praedicatione habeatur, et occulta, quae sunt contra duo vltima Decalogi praecipua: & circumstantias, quae peccati speciem mutant, sed eam Confessionem tantum esse utilem ad erudiendum, & consolandum poenitentem, & olim obseruatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponendam, aut dixerit

DECIMA QVARTA. 117

rit, eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle diuinae misericordiae ignoscendum, aut demum, non licere confiteri peccata venialia; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia seruat, esse impossibile, & traditionem humanam a pijs abolendam, aut ad eam non teneri omnes, & singulos, vtriusque sexus Christi fideles, iuxta magni concilij Lateranensis constitutionem semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, vt non confiteantur tempore Quadragesimae, anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Absolutionem sacramentalem sacerdotis non esse actum iudiciale, sed nudum ministerium pronuntiandi, & declarandi remissa esse peccata confitendi, modo tantum credidit, se esse absolutum, aut sacerdos non serio, sed ioco absoluat, aut dixerit, non requiri Confessionem poenitentis, vt sacerdos eum absolute possit; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, sacerdotes, qui in peccato mortali sunt, potestatem ligandi, & soluendi non habere aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus, & singulis Christi fidelibus esse dictum. Quaecumque ligaueritis super terram erunt ligatae & in caelo; & quaecumque solueritis super terram, erunt soluta & in caelo; & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt, quorum verborum virtute quilibet absoluere possit peccata; publicam quidem per correptionem dicitur, si correptus acquiescit

Sup.ca.5. & sess.13 c.9 de sa. Euch.

Con La. sub Inn. 3. can. & c. omnis. de pe. & remis.

Sup.ca.6. iust. in fi. & c. 5. in prin.

Sup.ca.7. & c.6 de poen.

Matt.10. Ioan.20.

S E S S I O
Decretum de reformatione.

P R O O E M I V M.

Sup. sess.
3. de ref.
ca.
1. Cor. 9.

*V*M propriè Episcoporum munus sit: subditorum omnium vitia redarguere, hoc illis præcipue cauendum erit, nè Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint: neq; inhonestam vitam ipsi conuidentibus ducant: nam si eos prauis, & corruptis moribus esse permittant, quo pacto laicos de ipsorum vitijs redarguent, qui uno ab eis sermone conuinci possent, quod Clerici ipsi patiuntur esse deteriores? Quia etiam libertatis & 20. laicos corripere poterunt sacerdotes, cum taciti sibi ipsi respondeant, eadem se admisisse, quæ corripiunt? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos in quacunque ordine fuerint, ut conuersatione, sermone, & scientia commisso sibi Dei populo præeant, memoret eius, quod scriptum est: sancti estote, quia & ego sanctus sum. Et iuxta Apostoli vocem, Nemini dent ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium eorum, sed in omnibus exhibeant se sicut ministros Dei, ne illud prophete dictum impleatur in eis, Sacerdotes Dei contaminans sancta, & reprobans legem. Vt autem ipsi Episcopi ad liberius exequi: ut quoquam prætextu de super impediri nequeant, eadem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præsentibus in ea eisdem Apostolicis sedis Legatis, & Nuncijs hos quis sequuntur, Canonice statuendos, & discernendos duxit.

Capitulum I.

Cum honestius, ac tutius sit subiecto, debili præpositis obedientiâ impedendo in inferiori ministerio deservire, quàm cum præpositis scâda

121
DECIMAQUARTA.
lo graduû altiorû appetere dignitatem, ei cui accessus ad sacros ordines à suo Prælato ex quacunque causa etiam ob occultum crimen quomodolibet etiam extra iudicialiter, fuerit interdictus, aut quia suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licetia de se promoueri faciêdo, aut ad priores Ordines gradus, & dignitates, siue honores restitutio suffragetur.

Capitulum II.

ET, quoniam nonnulli Episcopi Ecclesiarum quæ in patribus infidelium constitunt, clerico carentes, & populo Christiano, cum ferè vagabundi sint, & permanetê sedê nō habeant, nō q̄ Iesu Christi, sed alienas oves inficio proprio Pastore quærentes, dū per hanc sanctâ Synodū se Pontificalia officia in alterius diocesis, nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinarij subiectas tñ, exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contēptū, quasi Episcopale cathedrâ in loco nullius diocesis sua temeritate eligunt, & quoscunque ad se venientes, et si suorum Episcoporum, seu prælatorum literas cōmendatitias nō habeat, clericali caractere insignire, & ad sacros et presbyteratus Ordines promouere p̄sumūt, quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episcopo tanquam inhabiles, & indigni reiecti fuerint, ordinati, nec diuina officia peragere, nec ecclesiastica Sacramenta rectè valeat ministrare. Nemo Episcoporum, quod Titulares vocatur, et si in loco nullius diocesis, & exempto, aut aliquo monasterio cuiuslibet ordinis

Infr c. 8.
sup. sess.
6. de ref.
ca. 5.

dinis resederint, aut moram traxerint, vigore cuiusvis priuilegij sibi de promouendo quoscunque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis continua commensalitatatis suæ, absque sui proprii prelati expresso consensu, aut literis dimissorijs ad aliquos sacros, aut minores ordines, vel primam Tonfuram promouere, seu ordinare valeat; contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum, taliter vero promotus ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo prelato visum fuerit, ipso iure sint suspensi.

Caput III.

Episcopus quoscunque suos Clericos præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatiuijs literis, quacunque autoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, à quo ordinati sunt, probatos, quos ad diuina officia celebranda, seu Ecclesiastica sacra ministranda minus idoneos, & capaces reperit à susceptorijs Ordinibus exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis ne in altari, aut aliquo Ordine ministrarent, interdicere possit.

Caput IIII.

Omnes ecclesiarum Praelati, qui ad corrigendum subditorum excessus diligenter intendere debent, & à quibus nullus Clericus per huius sanctæ Synodi statuta, cuiusvis priuilegij prætextu, tutus censetur, quo minus iuxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit, si in Ecclesijs suis resederint, quoscunque seculares Clericos, qualitercunque exemptos, qui aliàs suæ iurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus, & delictis, quo-

quoties, & quando opus fuerit, etiam extravitiationem, tanquam ad hoc Apostolica Sedis delegati, corrigendi, & castigandi facultatem habeant, quibuscunque exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum suos obligent autores, ipsi Clerici, ac eorum consanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & alijs quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione, & intuitu minimè suffragantibus.

Caput V.

Insuper, cum nonnulli qui sub prætextu quod sit per bonis, & rebus, ac viribus suis diuersa ei iniuria, ac molestia inferantur, certos iudices per literas Cõseruatorias deputari obtinent, quos illos à molestijs, & iniurijs huiusmodi tuentur, ac defendunt, & in possessione, seu quasi bonorum, rerum, ac iurium suorum maneat, & cõseruet, nec super illos eos molestari permittant, eiusmodi literas in plerisque contra concedentis mentem in re publicæ sensu detorqueant: iccirco nemini omnino, cuiuscunque dignitatis, & conditionis sit, et si Capitulum fuerit, Cõseruatoria litera, cum quibuscunque clausulis, aut decretis, quouiscunque iudicium deputatione, quocunque et alio prætextu, aut colore concessa, suffragentur ad hoc, ut coram suo Episcopo, siue alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit, aut quo minus, si qua iura ei ex cessione competierint, super illis libere valeat apud iudicem ordinarium conueniri. In ciuilibus etiã causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos Cõseruatores iudices in iudicium tra-

124 S E S S I O

here minime liceat. Quod si in his causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo conseruator, ab actore suspectus esse dicatur, aut si qua inter ipsos iudices, Conseruatorum, & Ordinarium controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, super suspitione, aut iurisdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiaribus uero eius, qui huiusmodi literis Conseruatorijs tueri se solent, nihil ille proficiat, praeterquam duobus duntaxat, si tamen illi proprijs eius sumptibus uixerint. Nemo et similia literarum beneficio ultra quinquenium gaudere possit. Non liceat quoque, conseruatoribus iudicibus ullum habere tribunal erectum. In causis uero mercedum, aut miserabilium personarum huius sanctae Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. Vniuersitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, necnon hospitalia, actu hospitalitatem seruantia, ac uniuersitatum, Collegiorum, locorum, & hospitalium huiusmodi personae in presenti Canonice minimè comprehensae, sed exemptae omnino sint, & esse intelligantur.

Capitulum VII.

Q Via uero (etiam habitus non facit monachum) oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant, tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religionis quoque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem parvipendentes, vestes

Sup. fest. 7. cap. 14.

DECIMA QVARTA. 125

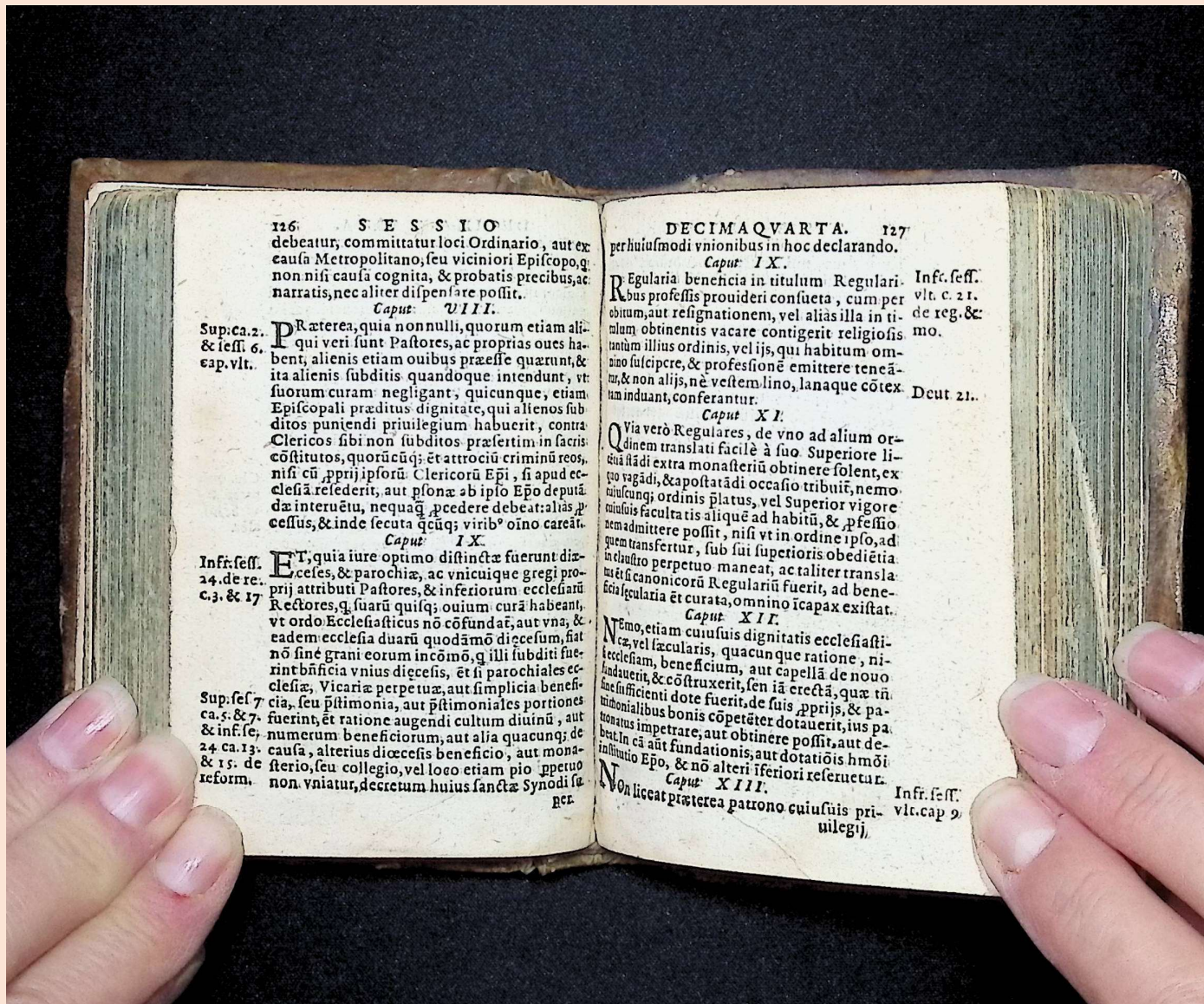
vestes etiam deferant publicè laicales, pedes in diuersis ponentes, unum in diuinis, alterum in carnalibus, prope omnes ecclesiasticae personae, quantumcumque exemptae, quae aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualia cumque Ecclesiastica obtinuerint, si postquam ab episcopo suo, et per edictum publicum moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ipsorum beneficiorum, necnon, si semel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum, & beneficiorum huiusmodi coerceri possint, & debeant, constitutione Clementis quinti, in concilio Viennensi, editam, quae incipit. Quoniam. innouando, & ampliando.

Capitulum VII.

U M etiam qui per industriam occiderit proximum suum, & per inuidias, ab altari auelli debeat, qui sua uoluntate homicidium perpetrauerit, etiam si crimen id, nec ordine iudicario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica beneficium, etiam si curam non habeat animarum, conferri liceat, sed omni Ordine, ac beneficio, & officio Ecclesiastico perpetuo careat. Si uero homicidium non ex proposito, sed casu, uel uim uel repellendo, ut quis se a morte defenderet, fuisse commissum narretur, quae ob causam est ad sacrorum Ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quae cumque ac dignitates, iure quodammodo dispensatio

Cle. quoniam de vi. & hoc cler.

Exod. 21.

126. S E S S I O
debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex
causa Metropolitano, seu viciniore Episcopo, q.
non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac
narratis, nec aliter dispensare possit.

Caput VIII.

Sup. ca. 2. P Ræterea, quia nonnulli, quorum etiam ali-
& sess. 6. qui veri sunt Pastores, ac proprias oves ha-
esp. vlt. bent, alienis etiam ouibus præesse quærunt, &
ita alienis subditis quandoque intendunt, vt
suorum curam negligant, quicunque, etiam
Episcopali præditus dignitate, qui alienos sub-
ditos puniendi priuilegium habuerit, contra
Clericos sibi non subditos præsertim in sacris
cõstitutos, quorũcũq; et atrocium criminũ reos,
nisi cũ pprijs ipsoꝝ Clericorũ Ep̃i, si apud ec-
clesiã residerit, aut psona ab ipso Ep̃o deputã
da interuẽtu, nequaquã pcedere debeat: alias p-
cessus, & inde secuta quicũq; viribꝝ oino careãt.

Caput IX.

Infr. sess. E T, quia iure optimo distincta fuerunt dia-
24. de re. ceses, & parochia, ac vnicuique gregi pro-
c. 3. & 17. prijs attributi Pastores, & inferiorum ecclesiãrum
Rectores, q. suarũ quisq; ouium curã habeant,
vt ordo Ecclesiasticus nõ cõfundat, aut vna, &
eadem ecclesia duarũ quodãmo diecesum, fiat
nõ sine grani eorum in cõmõ, q. illi subditi fue-
rint bñficia vnus diecesis, et si parochiales ec-
clesia, Vicaria perpetua, aut simplicia benefi-
cia, seu p̃tmonia, aut p̃tmoniales portiones
ca. 5. & 7. fuerint, et ratione augendi cultum diuinũ, aut
& infr. se. numerum beneficiorum, aut alia quacunq; de
24. ca. 13. causa, alterius diecesis beneficio, aut mona-
& 15. de sterio, seu collegio, vel loco etiam pio p̃petuo
reform. non vniantur, decretum huius sancta Synodi sa-
per.

DECIMA QVARTA. 127

per huiusmodi vnionibus in hoc declarando.

Caput IX.

R egularia beneficia in titulum Regulari-
bus professis prouideri consueta, cum per
obitum, aut resignationem, vel alias illa in ti-
tulum obtinentis vacare contigerit religiosis
tantum illius ordinis, vel ijs, qui habitum om-
nino suscipere, & professionẽ emittere teneã-
tur, & non alijs, nõ vestem lino, lanaque cõtex-
tum induant, conferantur. Infr. sess.
vlt. c. 21.
de reg. &
mo.

Caput XI.

Q uia verò Regulares, de vno ad alium or-
dinem translati faciliẽ a suo Superiore li-
centia siã di extra monasteriũ obtinere solent, ex
quo vagandi, & apostatãdi occasio tribuit, nemo
autem vnusq; ordinis platus, vel Superior vigore
cuiusvis facultatis aliquẽ ad habitũ, & p̃fessio-
nem admittere possit, nisi vt in ordine ipso, ad
quem transfertur, sub sui superioris obediẽtia
in claustris perpetuo maneat, ac taliter transla-
tus et si canonicorũ Regulariũ fuerit, ad bene-
ficia secularia et curata, omnino incapax existat.

Caput XII.

Nemo, etiam cuiusvis dignitatis ecclesiasti-
ca, vel secularis, quacunque ratione, ni-
ludauerit, beneficium, aut capellã de nouo
sine sufficienti dote fuerit, de suis pprijs, & pa-
trimonialibus bonis cõpetẽter dotauerit, ius pa-
tronatus impetrare, aut obtinere possit, aut de-
beat. In eã aut fundationis, aut dotatiõis hmõi
instituto Ep̃o, & nõ alteri inferiori reseruetur.

Caput XIII.

Nõ liceat præterea patrono cuiusvis pri-
uilegij, Infr. sess.
vlt. cap 9

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

118
Infr. sess.
24. ca. 18.
de refor.

S E S S I O
uilegij prætextu aliquem ad beneficia sui iuris
patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad
quæ prouiso seu institutio ipsius beneficij, ces-
sante priuilegio, iure p̄tineret, quoquomodo
præsentare, aliàs præsentatio, ac institutio, for-
san secuta, nullæ sint, & esse intelligantur.

Caput XIII.

Declarat præterea sancta Synodus, in futu-
ra sessione, quam ad 25. diem Ian subse-
quentis anni M. D. LII. habendam esse iam de-
creuit, vnâ cum sacrificio Missæ agendû, & tra-
ctandû et esse de sacramento Ordinis, & prole-
quendam esse materiam de reformatione.

S E S S I O XV.

Quæ est Quinta.

SVBIVLIO III. PONT. MAX.

Celebrata die xxv. Ianua.

M. D. LII.

Decretum prorogationis Sessionis.

VM ex eo, q̄ p̄ximis Sessioni-
bus decretû fuit, sãcta hæc, &
vniuersalis Synod⁹ p̄ hos dies
accuratissime, diligentissimeq;
tractauerit ea, q̄ ad sãctissimû
Missæ sacrificium & ad sacm̄
Ordinis spectant, ut hodierna
sessione, quæadmodû Sp̄s sanct⁹ suggestisset,
decreta de his reb. & quatuor p̄terea articulos
ad sanctissimû Eucharistiæ sacm̄ p̄tinetes in
hac tandē Sessionem dilatos publicaret, atq; in-
terim affuturos eē putauerit, ad hoc sacrosãctû
Concilium, eos, qui protestantes se vocāt, quorû
causa

DECIMA QVARTA. 129

causa eorum. publicationē articulorum distu-
lerat, & ut libere, ac sine cunctatione ulla hæc
uenirent, fidem eis publicā, siue saluū cōductū
rōcesserat: n̄, cū illi nondum uenerint, & corū
nomine supplicatū huic sanctæ Synodo fuerit,
et publicatio, quæ hodierno die faciēda fuerat,
in sequentem sessionē differatur, certa spe alla-
ta, affuturos eos esse oīno multo ante illam ses-
sionem, saluo conductū amplioris formæ inte-
rim accepto, eadē sancta Synodus in Sp̄s san-
cto legitime congregata, ipsdem Legato, & Nū-
cijijs præsentibus, nihil magis optans, q̄ ex præ-
stantissima natione Germanica oēs de religio-
ne dissensiones, & schismatu tollere, ac eius ge-
niti, paci otioque consiliet parata ipsos, si uene-
rint, & humaniter excipere, & benignè audire,
cōdensque eos nō fidei Catholice peruenaci-
ter oppugnāda, sed ueritatis cognoscēda siu-
dio esse uenturos, & ut Euangelicę ueritatis stu-
diosos decet, sanctę matris Ecclesiæ decretis, ac
disciplinæ ad extremū esse acquieturos sequē-
te sessionē ad cōdenda, & publicāda ea, quæ su-
pra cōmemorata sunt, in diē festū sancti Iose-
phi, qui erit die xix. mēsis Martij, distulit, ut sa-
tis illi ipsis, & spatij habeant, nō solū ad ueniē-
dū, uerum et ad ea, quæ uoluerint, antequam is
dies ueniat, proponēda. Quibus ut oēm cun-
ctādi diutius eām adimat, fidem publicā, siue
saluū conductum eius, q̄ recitabitur, tenoris, &
sententię, libenter dat, & cōcedit. Interea uerò
de Matrimonij sacramento, agēdū, & de eo, præ-
ter superiorū decretorū publicationē, de finie-
ndum esse, eadem sessionē statuit, & decernit, &
prolequendam esse materiam reformationis.

I Saluus

128 **S E S S I O**
 uilegij prættextu aliquem ad beneficia sui
 patronatus, nisi Episcopo loci ordinario,
 quæ prouisio seu institutio ipsius beneficii
 tante priuilegio, iure pteneret, quoque
 præsentare, aliàs præsentatio, ac institutio,
 san secuta, nullæ sint, & esse intelligantur.
Caput XIII.

Declarat præterea sancta Synodus, in
 ra sessione, quam ad 25. diem Ian
 uentis anni M. D. LII. habendam esse
 creuit, vnà cum sacrificio Missæ agendū,
 et adū et esse de sacramento Ordinis, & p
 quendam esse materiam de reformatione

S E S S I O X V.
 Quæ est Quinta.
SVBIBLIO III. PONT. MA.
 Celebrata die xxv. Ianua.
 M. D. LII.

Decretum prorogationis Sessionis
 V M ex eo, qd proximo Se
 bus decretū fuit, sacra he
 vniuersalis Synod^{us} p
 accuratissime, diligenti
 tractauerit ea, q ad sac
 Missæ sacrificium & ad
 Ordinis spectant, ut h
 sessione, quæadmodū Spūs sanct^{us} suggest
 decreta de his reb. & quatuor præterea ar
 ad sanctissimū Eucharistiæ sacrum p
 hanc tandē Sessionem dilatos publicaret,
 terim affuturos eē putauerit, ad hoc fact
 Concilium, eos, qui protestantes se vocat

129 **DECIMA QVARTA.**
 causa eorum publicationē articulorum distu
 lerat, & ut libere, ac sine cunctatione ulla huc
 uenirent, fidem eis publicā, siue saluū cōductū
 cōcesserat: nū, cū illi nondum uenerint, & corū
 nomine supplicatū huic sanctæ Synodo fuerit,
 ut publicatio, qua hodierno die faciēda fuerat,
 in sequentem sessionē differatur, certa spe alla
 ta, affuturos eos esse oino multo ante illam ses
 sionem, saluo conductu amplioris formæ inte
 rim accepto, eadē sancta Synodus in Spū san
 cto legitime congregata, iisdem Legato, & Nū
 cius præsentibus, nihil magis optans, q ex præ
 stantissima natione Germanica oēs de religio
 ne disēssiones, & schismatu tollere, ac eius ge
 ti, paci otioque consuleret parata ipsos, si uene
 rint, & humaniter excipere, & benignē audire,
 cōfidensque eos nō fidei Catholice pernaciter
 oppugnāda, sed ueritatis cognoscēda stu
 dio esse uenturos, & ut Euangelice ueritatis stu
 dios decet, sanctę matris Ecclesię decretis, ac
 disciplinæ ad extremū esse acquieturos sequē
 tē sessionē ad edēda, & publicāda ea, qua su
 pra cōmemorata sunt, in diē festū sancti Iose
 phi, qui erit die xix. mensis Martij, distulit, ut
 satis illi tps, & spatij habeant, nō solū ad ueniē
 dū, uerum et ad ea, quæ uoluerint, antequam is
 dies ueniat, proponēda. Quibus ut oēm cun
 ctā diūtius cām adimat, fidem publicā, siue
 saluū conductum eius, q recitabitur, tenoris, &
 sententię, libenter dat, & cōcedit. Interea uerò
 de Matrimonij sacramento, agēdū, & de eo, præ
 ter superiorū decretorū publicationē, de finē
 dum esse, eadem sessione statuit, & decernit, &
 prosequendam esse materiam reformationis.

I Saluus

Concilium Tridentinum, 1564, Latin

730
SALVVS CONDVCTVS
 datus Protestantibus.

SACROSANCTA œcumenica,
 & generalis Tridentina Synodus, in
 Spiritu sancto legitime cœgregata, praesidentibus in ea eiusdē sanctæ sedis Apostolica Legato, & Nuncijs inharendo
 saluo conductu, in penultima sessione dato, & illum
 iuxta tenorem infra scriptū, ampliando Vniuersi-
 tati facit, quæ oibus, & singulis sacerdotibus, Electoribus,
 Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus,
 Baronibus, Nobilibus, militariibus, popularibus, &
 alijs quibuscumq; viris, cuiuscumq; status, & condi-
 tionis, aut qualitatē existant, Germanicæ provincie, &
 nationis, ciuitatibus, ac alijs locis eiusdē, & omnibus
 alijs Ecclesiasticis, & secularibus, præsertim Augu-
 stana confessionis personis qui, aut qua unâ cū ipsi
 ad hoc generale Tridentinū Concilium uenturi, aut
 mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusq; uenerunt,
 quocumq; nomine censeantur, aut ualeant nuncupari,
 tenore presentiu publicæ fidei, & plenissimæ, uerissi-
 mæq; securitatē, q̄ saluo conductu appellent, libere
 ad hanc Tridentinā ciuitatē uenendi, ibidēq; manen-
 di, stanti, morandi, proponendi, loquendi, unâ cū ipsa
 Synodo de quibuscumq; negotijs tractandi, examina-
 di, discutendi, & oia quacumq; ipsis libuerit, ac arti-
 culos quoslibet ita scripto, q̄ uerbo libere offerendi, præ-
 palandi, eorūq; scripturis sacris, & beatorū patrū uer-
 bis, sententijs, & rationibus declarandi, astruendi, &
 persuadendi, & si opus fuerit, etiam ad ebeſta Con-
 cilijs generalis respondendi, & cum ijs, qui à Conci-
 lio delicti fuerint, disputandi Christiano, aut cari-
 tatiue

731
 tatiue absq; oī impedimento conferendi: opprobrijs,
 ac contumelijs penitus se motis, & signatè quod cau-
 sa controuersæ, secundum sacram Scripturā & Apo-
 stolorū traditiones, probata Concilia, Catholica Eccle-
 sia consensum, & sanctorū patrū auctoritates in præ-
 dicto Concilio Tridentino tractentur: illo et addito, ut
 religionis prætextu, aut delictorū circa eā commissio-
 nū, aut committendorū minime puniantur, impartitur,
 ac oīno cœcedit: sic etiā ut propter illorum præsentia
 neq; in itinere, aut quocumq; locorum eundo, manen-
 do, aut redeundo, nec in ipsa ciuitate Tridentina à di-
 uinis officijs quouis modo cessetur. Et ut his, peractis,
 uel non peractis, quando unque ipsis libuerit, aut ma-
 iori suorum mandato, & assensu ad propria reuert
 optabunt, aut aliquis eorum optabit: mox absq; ulla
 renitentia, & occasione, aut mora, saluis rebus eo-
 rum, & suorū pariter honore, & personis uice uer-
 so possint iuxta beneplacitum libere, & securè redi-
 re, de scientia tamē ab eadē Synodo deputandorū, ut
 tunc opportunè eorū securitati, absq; dolo, & fraude
 prouideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publi-
 ca fide, saluoq; conductu, oēs quascumque clausulas in-
 cludat, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro ple-
 na efficacā, & sufficienti securitate, in eundo, stan-
 do, & redeundo, necessaria, & opportuna fuerint. Il-
 lud etiam ad maiorem securitatem, & pacis, ac con-
 ciliationi bonum exprimens, quod si quispian, aut
 illorum aliqui siue in itinere Tridentinum ueniendo,
 siue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme,
 quod absq; gerint, aut commiserint, quo posset huius
 fidei publicæ, & assurationi: beneficium eis concef-
 sum annullari, aut cassari, uult, & concedit, ut in
 huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis duntaxat, &
 non ab alijs condignā animaduersione cum emenda
 sufficienti

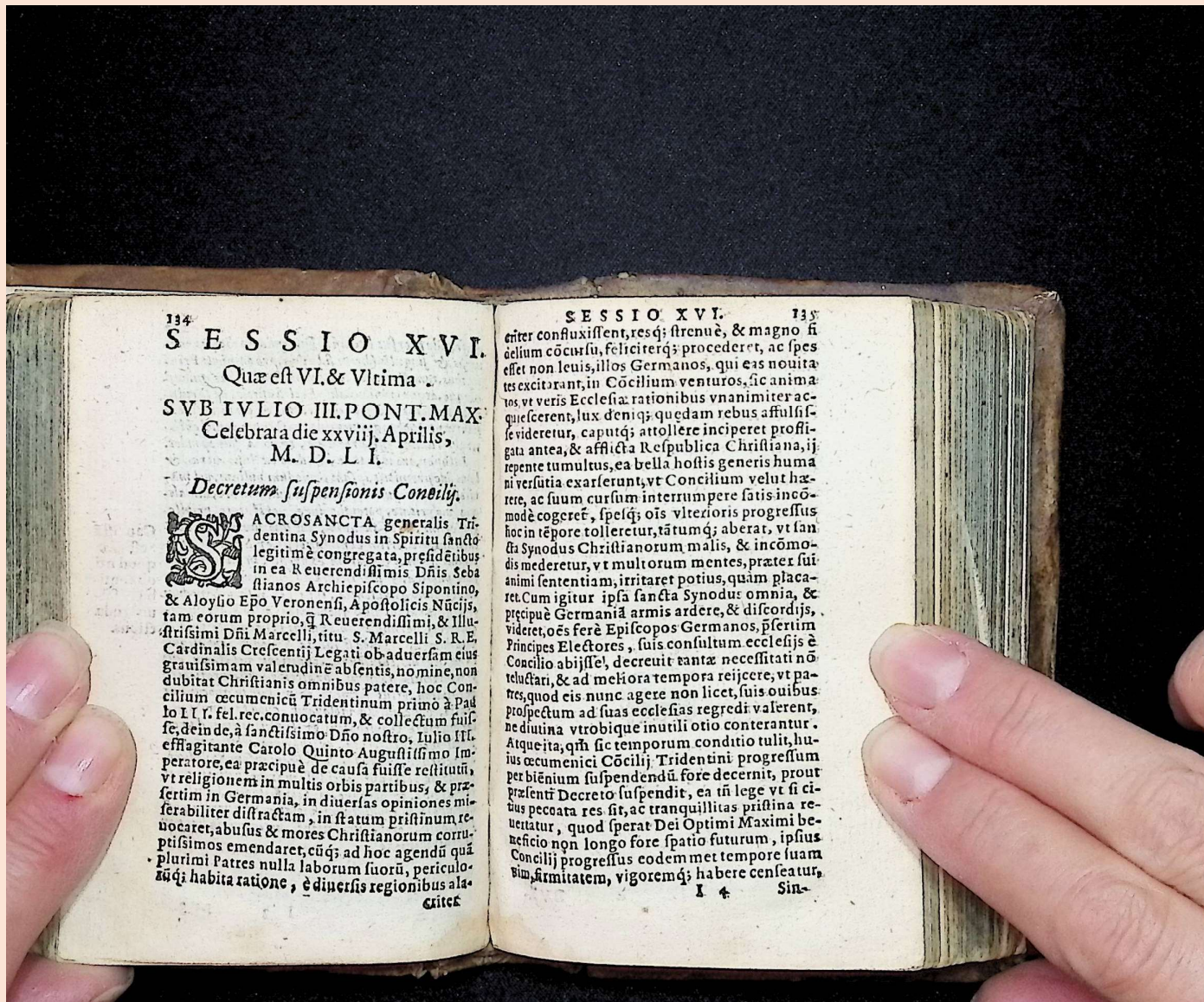

sufficiēti per partem ipsius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum assicuratiōnis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pari formiter etiam vult: ut si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, sine in itinere, aut mandato, aut redeundo, aliquid enorme, quod ablit, egerit, aut commiserit, quo possit huius fidei publicae, & assicuratiōnis officium violari, aut quoquomodo tolli, in huiusmodi facinore deprehensi ab ipsa Synodo duntaxat, & non ab alijs cōdigna animaduersione, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustanae confessionis, tunc hic praesentium, merito laudanda & approbanda, mox puniantur: praesentis assicuratiōnis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult praeterea ipsa Synodus, quod licet ipsi Ambasiatoribus oribus, & singulis toties, quousque, opportunum fuerit, seu necessarium, ad aeternam capiendam exire de ciuitate Tridentina, & reuertī ad eandem, nec non nuncios, vel nuncios suos ad quaecunque loca pro suis necessarijs negotijs ordinandis libere mittere, seu destinare: ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel aliqui per deputandos Concilij societur, qui eorum securitati prouideāt, vel prouideat. Qui quidem saluum condūctus, & securitas stare, ac curare debeat, a tempore, & per tempus quo in ipsius Synodi, & suorum missionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perducit, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursus, post sufficientem audientiam habitam, spatio viginti dierum praemisso, cum ipsi petierint, aut Concilium habita huiusmodi audientia, ipsi recessum indixerit, a Tridento usque in quem quisque elegerit sibi locum futurum, Deo favente, restituer, doli, & fraude

& fraude proorsus exclusis. Quae quidem oīa pro universis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quam secularibus quibuscunque, atque omnibus alijs Ecclesiasticis, & secularibus personis, cuiuscunque status, & conditionis extiterint, aut quocunque nomine censeantur, inuiolabiliter obseruanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam, vel manifeste, vel occulte occasionem quaesituram, aut aliqua auctoritate, potentia iure, vel situro priuilegio legum, vel Canonum, aut quorumcunque Conciliorum, praesertim Constantiensis, & Senensis, quacunque forma verborum expressa, in aliquod huius fidei publicae, & plenissima assicuratiōnis, ac publicae, & liberae audientiae, ipsi per ipsam Synodum concessa, praedictum quouis modo usurā, aut quemquam uti permissuram, quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscunque, conditionis vel status, aut praesentia existens, praescripta assicuratiōnis, & salucondūctus formam, & modum in quocunque puncto, vel clausula violauerit, quod tamen digniter auertero Omnipotens & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, ex ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes penas, quas iure diuino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi saluorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Can. ista
Sess. 19. c.
quod nō
obstantibus
saluis cōdu-
ctibus.

134
SESSIO XVI.

Quæ est VI. & Ultima .

SVB IVLIO III. PONT. MAX.
Celebrata die xxviii. Aprilis,
M. D. L I.

Decretum suspensionis Concilij.

SACROSANCTA generalis Tri-
dentina Synodus in Spiritu sancto
legitimè congregata, presidētibus
in ea Reuerendissimis Dñis Seba-
stianos Archiepiscopo Sipontino,
& Aloyio Epō Veronensi, Apostolicis Nūcijs,
tam eorum proprio, q̄ Reuerendissimi, & Illu-
strissimi Dñi Marcelli, titu. S. Marcelli S. R. E.
Cardinalis Crescentij Legati ob aduersam eius
grauissimam valitudinē absentis, nomine, non
dubitat Christianis omnibus patere, hoc Con-
cilium œcumenicū Tridentinum primò à Pad-
lo I. I. fel. rec. conuocatum, & collectum fuisse,
deinde, à sanctissimo Dño nostro, Iulio III.
effragitante Carolo Quinto Augustissimo Im-
peratore, ea præcipuè de causâ fuisse restitutum,
vt religionem in multis orbis partibus, & præ-
sertim in Germania, in diuersas opiniones mi-
serabiliter distractam, in statum pristinum re-
uocaret, abusus & mores Christianorum corru-
ptissimos emendaret, cūq; ad hoc agendū quā
plurimi Patres nulla laborum suorū, periculo-
sūq; habita ratione, è diuersis regionibus ala-

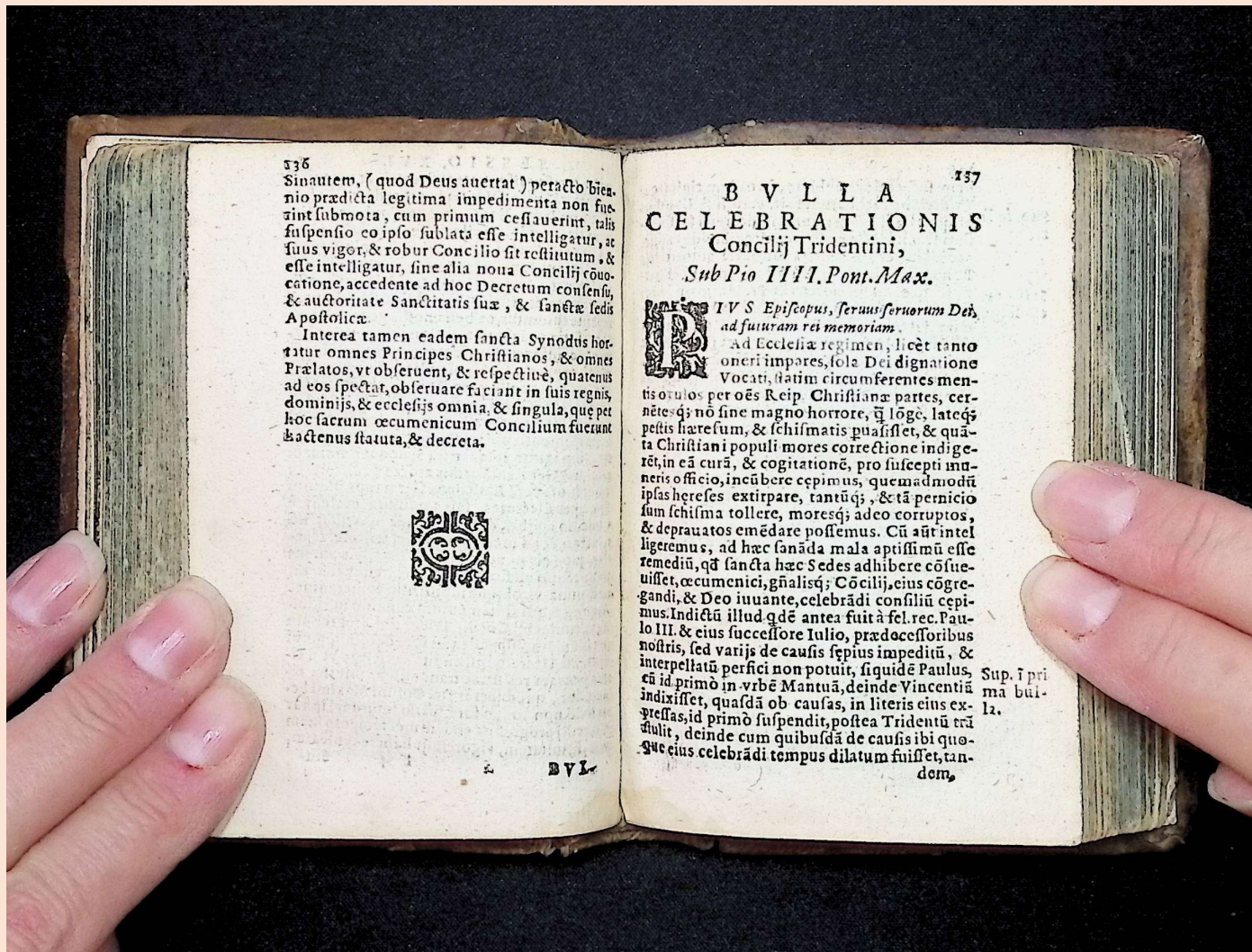
crites

SESSIO XVI. 135

riter confluisissent, resq; strenuè, & magno fi-
delium cōkursu, feliciterq; procederet, ac spes
esset non leuis, illos Germanos, qui eas nouita-
tes excitabant, in Cōcilium venturos, sic anima-
tos, vt veris Ecclesia: rationibus vnanimiter ac-
quiescerent, lux deniq; quedam rebus affluis-
se videretur, caputq; attollere inciperet profligata
antea, & afflictâ Respublica Christiana, ij
repente tumultus, ea bella hostis generis huma-
ni versutia exarserunt, vt Concilium velut hæ-
rere, ac suum cursum interrompere satis incō-
modè cogeret, spēs q; oīs vltioris progressus
hoc in tēpore tolleretur, tātūq; aberat, vt san-
cta Synodus Christianorum malis, & incōmo-
dis mederetur, vt multorum mentes, præter sui
animi sententiam, irritaret potius, quam placaret.
Cum igitur ipsa sancta Synodus omnia, &
præcipuè Germaniâ armis ardere, & discordijs,
videret, oēs ferè Episcopos Germanos, p̄sertim
Principes Electores, suis consultum ecclesijs è
Concilio abiisse, decreuit tantæ necessitati nō
reluctari, & ad meliora tempora reijcere, vt pa-
tres, quod eis nunc agere non licet, suis ouibus
prospectum ad suas ecclesias regredi valerent,
ne diutina vtrouique inutili otio conterantur.
Atque ita, qm̄ sic temporum conditio tulit, hu-
ius œcumenici Cōcilij, Tridentini progressum
per biēnium suspendendū fore decernit, prout
præsentī Decreto suspendit, ea tū lege vt si ci-
uius peccata res sit, ac tranquillitas piissima re-
uertatur, quod sperat Dei Optimi Maximi be-
neficio non longo fore spatium futurum, ipsius
Concilij progressus eodem met tempore suam
viam, firmitatem, vigoremq; habere censeatur.

I 4 Sin-

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

156
 Sin autem, (quod Deus auertat) peracto bea-
 nio predicta legitima impedimenta non fue-
 rint submota, cum primum cessauerint, talis
 suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac
 suus vigor, & robur Concilio sit restitutum, &
 esse intelligatur, sine alia noua Concilij conuo-
 catione, accedente ad hoc Decretum consensu,
 & auctoritate Sanctitatis suae, & sanctae sedis
 Apostolicae.

Interea tamen eadem sancta Synodus hor-
 titur omnes Principes Christianos, & omnes
 Praelatos, ut obseruent, & respectiue, quatenus
 ad eos spectat, obseruare faciant in suis regnis,
 dominijs, & ecclesijs omnia, & singula, quae per
 hoc sacrum oecumenicum Concilium fuerant
 haecenus statuta, & decreta.

BVL-

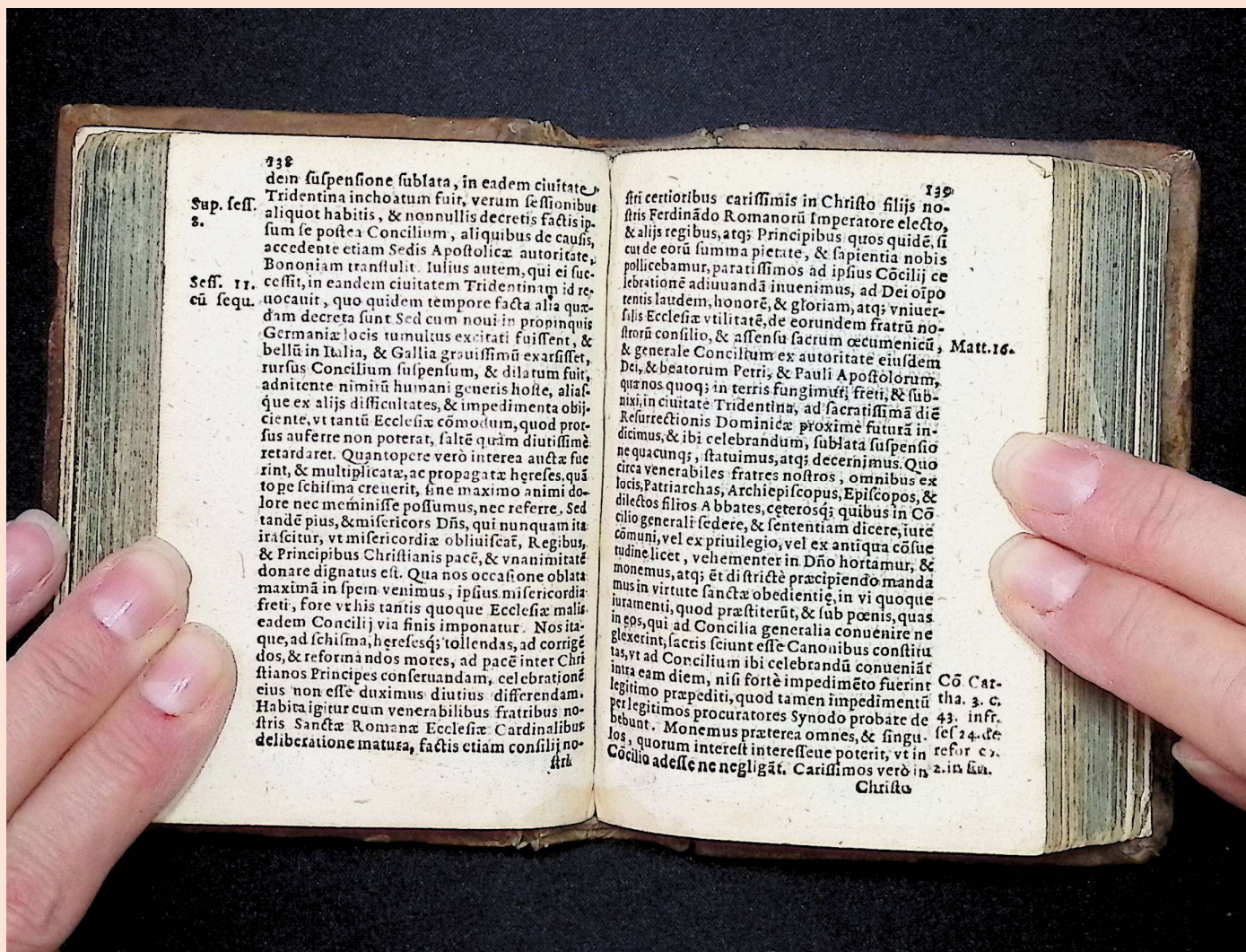
157
 BULLA
 CELEBRATIONIS
 Concilij Tridentini,

Sub Pio IIII. Pont. Max.

PIVS Episcopus, seruus seruorum Dei,
 ad futuram rei memoriam.

Ad Ecclesiae regimen, licet tanto
 oneri impares, sola Dei dignatione
 Vocati, statim circumferentes men-
 tis oculos per oēs Reip. Christianae partes, cer-
 nentesq; nō sine magno horrore, q̄ lōgē, lateq;
 pestis haereticum, & schismatis pualisset, & quā-
 ta Christiani populi mores correctione indige-
 rēt, in eā curā, & cogitationē, pro suscepti mu-
 neris officio, incūbere cepimus, quemadmodū
 ipsas hereses extirpare, tantūq; & tā pernicio-
 sum schisma tollere, moresq; adeo corruptos,
 & deprauatos emēdare possemus. Cū aut̄ intel-
 ligeremus, ad haec sanāda mala aptissimū esse
 remediū, qđ sancta haec Sedes adhibere cōsue-
 uisset, oecumenici, gñalisq; Cōcilij, eius cōgre-
 gandi, & Deo iuuante, celebrādi consiliū cepi-
 mus. Indictū illud qđ antea fuit à fel. rec. Pau-
 lo III. & eius successore Iulio, praedecessoribus
 nostris, sed varijs de causis sepius impeditū, &
 interpellatū perfici non potuit, siquidē Paulus,
 eū id primō in urbē Mantuā, deinde Vincentiā
 indixisset, quasdā ob causas, in literis eius ex-
 pressas, id primō suspendit, postea Tridentū trā-
 tulit, deinde cum quibusdā de causis ibi quo-
 que eius celebrādi tempus dilatatum fuisset, tan-
 dem,

Sup. i pri-
 ma bul-
 la.

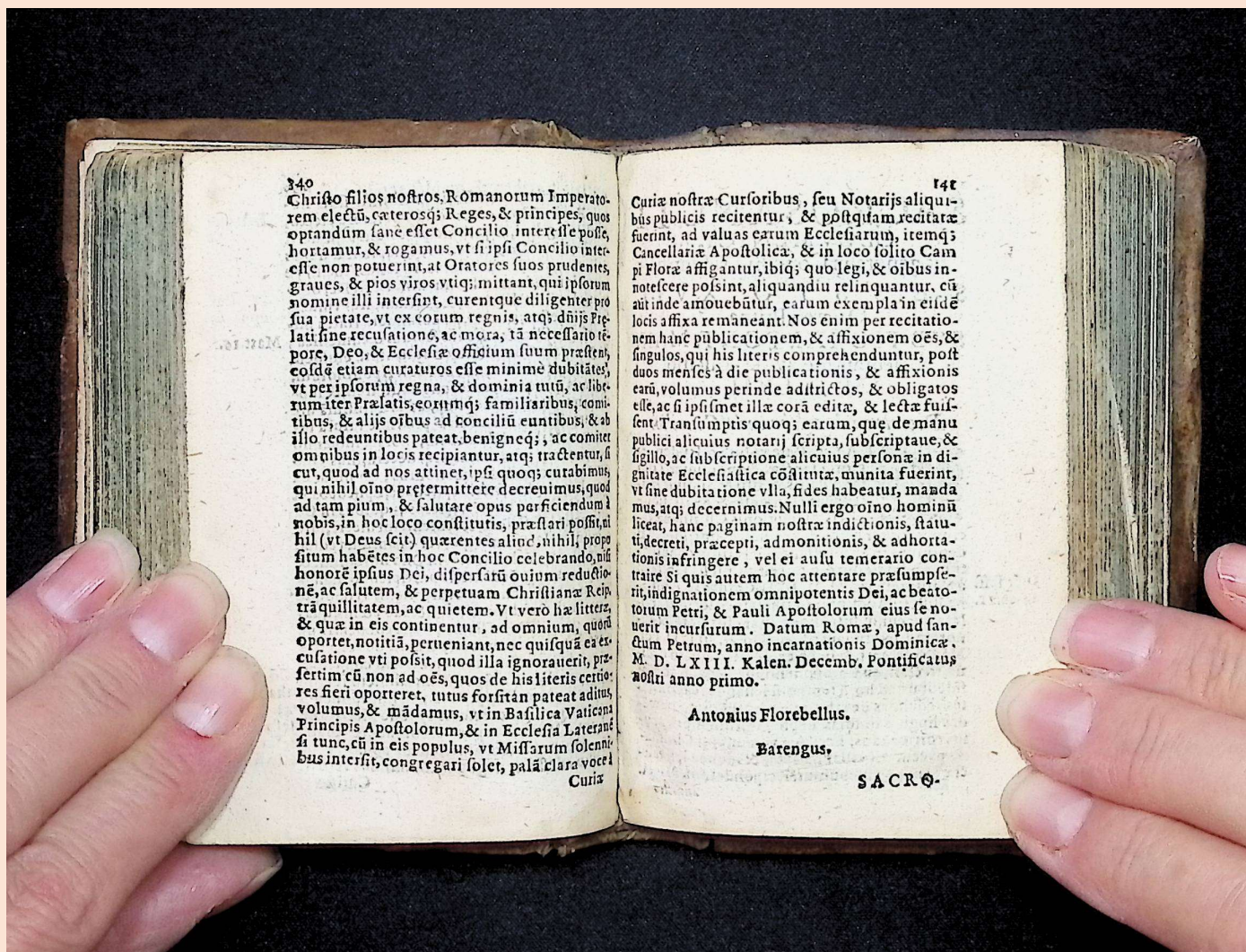

138
 dein suspensione sublata, in eadem ciuitate
 Tridentina inchoatum fuit, verum sessionibus
 aliquot habitis, & nonnullis decretis factis ip-
 sum se postea Concilium, aliquibus de causis,
 accedente etiam Sedis Apostolicæ autoritate,
 Bononiam transfuit. Iulius autem, qui ei suc-
 cessit, in eandem ciuitatem Tridentinam id re-
 uocauit, quo quidem tempore facta alia qua-
 rdam decreta sunt. Sed cum noui in propinquis
 Germaniæ locis tumultus excitati fuissent, &
 bellū in Italia, & Gallia grauissimū exarsisset,
 rursus Concilium suspensum, & dilatum fuit,
 adnitente nimirū humani generis hoste, aliā-
 que ex alijs difficultates, & impedimenta obij-
 ciente, vt tantū Ecclesiæ cōmodum, quod prof-
 fus auferre non poterat, saltē quā diutissimē
 retardaret. Quantopere verò interea aucta fue-
 rint, & multiplicata, ac propagata hæreses, quā
 tope schisma creuerit, sine maximo animi do-
 lore nec meminisse possumus, nec referre. Sed
 tandē pius, & misericors Dñs, qui nunquam ita
 irascitur, vt misericordiam obliuiscat, Regibus,
 & Principibus Christianis pacē, & vnanimitatē
 donare dignatus est. Qua nos occasione oblata
 maximā in spem venimus, ipsius misericordiam
 freti, fore vt his tantis quoque Ecclesiæ malis
 eadem Concilij via finis imponatur. Nos ita-
 que, ad schisma, hæresesq; tollendas, ad corrigē-
 dos, & reformāndos mores, ad pacē inter Chri-
 stianos Principes conseruandam, celebrationē
 eius non esse duximus diutius differendam.
 Habita igitur cum venerabilibus fratribus no-
 stris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus
 deliberatione matura, factis etiam consilij no-
 stris

139
 stri certioribus carissimis in Christo filiis no-
 stris Ferdinādo Romanorū Imperatore electo,
 & alijs regibus, atq; Principibus quos quidē, si
 cut de eorū summa pietate, & sapientia nobis
 pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilij ce-
 lebrationē adiuuandā inuenimus, ad Dei oīpo-
 tentis laudem, honorē, & gloriam, atq; vniuer-
 salis Ecclesiæ vtilitatē, de eorundem fratrum no-
 strorū consilio, & assensu sacrum œcumenicū,
 & generale Concilium ex autoritate eiusdem
 Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum,
 quā nos quoq; in terris fungimur, freti, & sub-
 nisi, in ciuitate Tridentina, ad sacratissimā diē
 Resurrectionis Dominicæ proximē futurā in-
 dicimus, & ibi celebrandum, sublata suspensio-
 ne quacunq;, statuimus, atq; decernimus. Quo
 circa venerabiles fratres nostros, omnibus ex
 locis, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, &
 dilectos filios Abbates, ceterosq; quibus in Cō-
 cilio generali sedere, & sententiam dicere, iurē
 cōmuni, vel ex priuilegio, vel ex antiqua cōsue-
 tudine licet, vehementer in Dño hortamur, &
 monemus, atq; et di strictē præcipiendō manda-
 mus in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque
 iuramenti, quod præstiterūt, & sub poenis, quas
 in eos, qui ad Concilia generalia conuenire ne-
 glexerint, sacris sciunt esse Canonibus constitu-
 tas, vt ad Concilium ibi celebrandū conueniāt
 intra eam diem, nisi fortē impedimēto fuerint
 legitimo præpediti, quod tamen impedimētū
 per legitimos procuratores Synodo probare de-
 bebunt. Monemus præterea omnes, & singu-
 los, quorum interest interesse poterit, vt in
 Concilio adesse ne negligāt. Carissimos verò in
 Christo

Matt. 16.

Cō Car-
 tha. 3. c.
 43. infr.
 scilicet 24. de
 refer. c. 1.
 2. in lra.

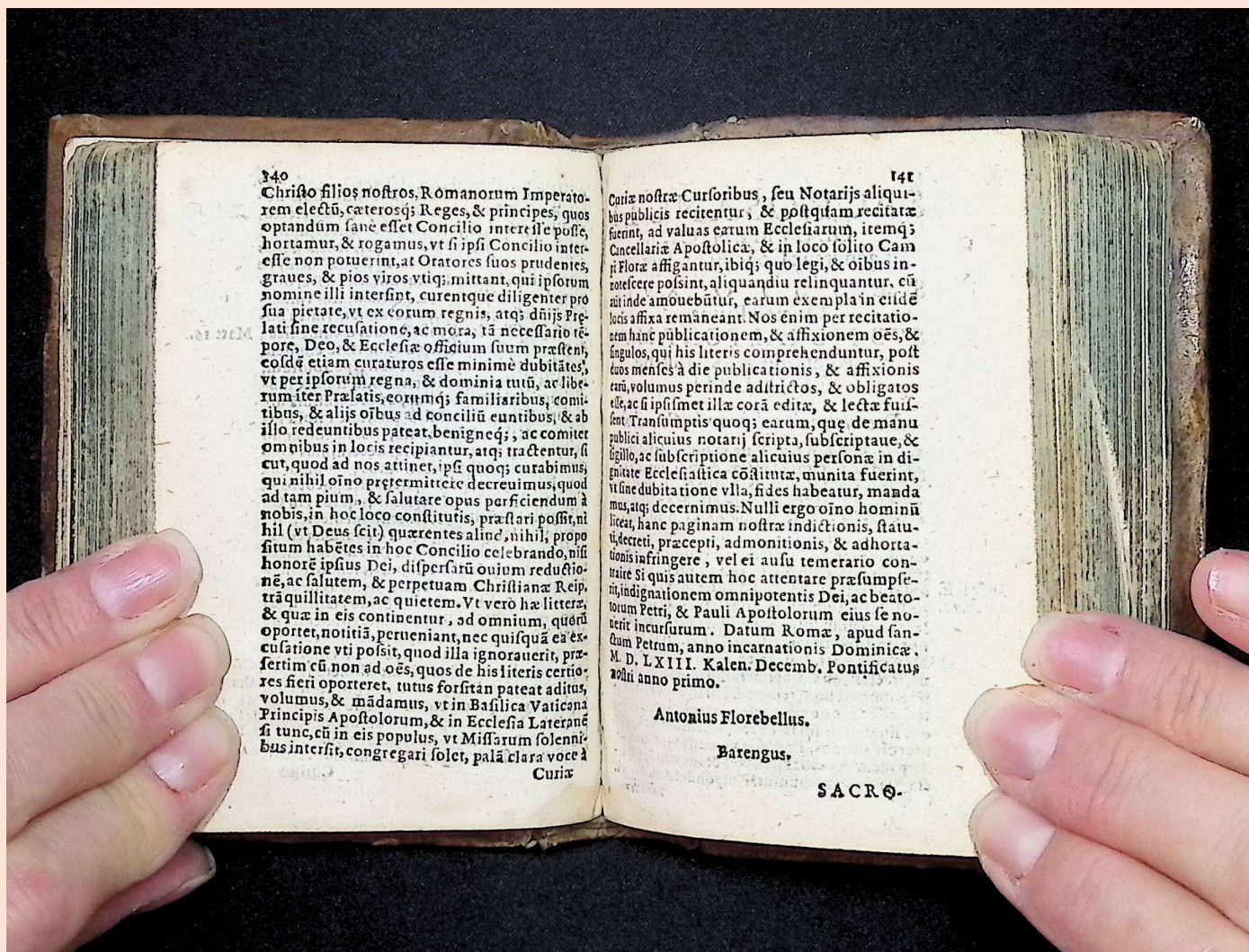
340
 Christo filios nostros. Romanorum Imperato-
 rem electū, ceterosq; Reges, & principes, quos
 optandum sanē esset Concilio interesse posse,
 hortamur, & rogamus, vt si ipsi Concilio inter-
 esse non potuerint, at Oratores suos prudentes,
 graues, & pios viros vtiq; mittant, qui ipsorum
 nomine illi interfint, curentque diligenter pro
 sua pietate, vt ex eorum regnis, atq; dñijs Pre-
 lati sine recusatōe, ac mora, tā necessario tē-
 pore, Deo, & Ecclesiæ officium suum præstent,
 eosdē etiam curaturos esse minimē dubitantes,
 vt per ipsorum regna, & dominia tutū, ac libe-
 rum iter Prælati, eorumq; familiaribus, comi-
 tibus, & alijs oibus ad conciliū euntibus, & ab
 illo redeuntibus pateat, benigneq; , ac comiter
 omnibus in locis recipiantur, atq; tractentur, si-
 cut, quod ad nos attinet, ipsi quoq; curabimus,
 qui nihil oīno præmittere decreuimus, quod
 ad tam pium, & salutare opus perficiendum à
 nobis, in hoc loco constitutis, præstari possit, ni-
 hil (vt Deus scit) quærentes aliud, nihil, propo-
 situm habentes in hoc Concilio celebrando, nisi
 honorē ipsius Dei, dispersarū ouium redemptio-
 nē, ac salutem, & perpetuam Christianæ Reipub-
 licæ tranquillitatem, ac quietem. Vt verò hæc litteræ,
 & quæ in eis continentur, ad omnium, quorū
 oportet, notitiā, perueniant, nec quisquā ea ex-
 cusatione vti possit, quod illa ignorauerit, præ-
 fertim cū non ad oēs, quos de his literis certio-
 res fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus,
 volumus, & mādamus, vt in Basilica Vaticana
 Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranē
 si tunc, cū in eis populus, vt Missarum solenni-
 bus interfit, congregari solet, palā clara voce à
 Curia

141
 Curia nostræ Cursoribus, seu Notarijs aliqui-
 bus publicis recitentur, & postquam recitata
 fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemq;
 Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Cam-
 pi Floræ affigantur, ibiq; quo legi, & oibus in-
 notescere possint, aliquandiu relinquantur. cū
 aut inde amouebūtur, earum exempla in eisdē
 locis affixa remaneant. Nos enim per recitatio-
 nem hanc publicationem, & affixionem oēs, &
 singulos, qui his literis comprehenduntur, post
 duos menses à die publicationis, & affixionis
 earū, volumus perinde adstrictos, & obligatos
 esse, ac si ipsismet illa corā editæ, & lectæ fuis-
 sent. Transumptis quoq; earum, quæ de manu
 publici alicuius notarij scriptæ, subscriptæ, &
 sigillo, ac subscriptione alicuius personæ in di-
 gnitate Ecclesiastica cōstituta, munita fuerint,
 vt sine dubitatione vlla, fides habeatur, manda-
 mus, atq; decernimus. Nulli ergo oīno hominū
 liceat, hanc paginam nostræ indictionis, statu-
 ti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhorta-
 tionis infringere, vel ei ausu temerario con-
 traire. Si quis autem hoc attentare præsumpse-
 rit, indignationem omnipotentis Dei, ac beato-
 rum Petri, & Pauli Apostolorum eius se no-
 uerit incursurum. Datum Romæ, apud san-
 ctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ
 M. D. LXXIII. Kalen. Decemb. Pontificatus
 nostri anno primo.

Antonius Florellus.

Barengus.

SACRO.

Christo filios nostros, Romanorum Imperatorem electum, ceterosque Reges, & principes, quos optandum sane esset Concilio interesse posse, hortamur, & rogamus, ut si ipsi Concilio interesse non poterint, at Oratores suos prudentes, graues, & pios viros utique mittant, qui ipsorum nomine illi intersint, curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorum regnis, atque dominis Praelati sine reculatione, ac mora, tam necessario tempore, Deo, & Ecclesiae officium suum praestent, eosdem etiam curaturos esse minime dubitantes, ut per ipsorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Praelatis, eorumque familiaribus, comitibus, & alijs omnibus ad concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur, si cut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino pretermittere decreuimus, quod ad tam pium, & salutare opus perficiendum a nobis, in hoc loco constitutis, praestari possit, nihil (ut Deus scit) quaerentes aliud, nihil, propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum omnium reductionem, ac salutem, & perpetuam Christianae Reipublicae tranquillitatem, ac quietem. Ut vero haec litterae, & quae in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam, perueniant, nec quisquam eas excusatione uti possit, quod illa ignorauerit, praefertim cum non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi si tunc, cum in eis populus, ut Missarum solenni- bus intersit, congregari solet, palam clara voce a Curia

Curiae nostrae Cursoribus, seu Notarijs aliquibus publicis recitentur, & postquam recitatae fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariae Apostolicae, & in loco solito Camerae Florentinae affigantur, ibique quo legi, & oibus intellescere possint, aliquandiu relinquuntur, cum autem inde amouebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc publicationem, & affixionem omnes, & singulos, qui his litteris comprehenduntur, post duos menses a die publicationis, & affixionis eorum, volumus perinde adstrictos, & obligatos esse, ac si ipsiismet illa coram editae, & lectae fuissent. Transumptis quoque earum, quae de manu publici alicuius notarij scriptae, subscriptae, & sigillo, ac subscriptione alicuius personae in dignitate Ecclesiastica constituta, munita fuerint, ut sine dubitatione vlla, fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae indictionis, statuti, decreti, praeccepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romae, apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicae. M. D. LXXIII. Kalen. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florellus.

Barengus.

SACRO

SACROSANCTI
OECUMENICI,

Et generalis Concilij Tridentini.

SESSIO XVII.

Quæ est Prima.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die xvij. Nouemb.

M. D. LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLACET ne vobis ad laudem, & gloriam sanctam, & indiuiduam Trinitatis, Patris, & filij & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum in Spiritu sancto legitime congregatum, ab hodierno die, qui est 18. mensis Ianuarii à Natiuitate Do. M. D. LXII. Cathedræ Romanæ B. Petri Apostolorum Principis consecrato, sublata quacunq; suspensione, iuxta formam, & tenorem literarum sanctissimi Do. N. Pij IIII. Pont. Max. celebrari, & in eo ea, debito seruatō ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis, ac prefidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, deprauatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, atq; Christianam pacem conciliandam apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur: Responderunt, Placet.

Indistincto

Infr. sess.
24. ca. 21.

Indistinctio futura sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post festam eadem Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die xxvi. mensis Februarij: Responderunt, Placet.

SESSIO XVIII.

Quæ est Secunda.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die xxvj. Februarij,

M. D. LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SA C R O S A N C T A œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, presidentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis Legatis, nõ humanis quidem viribus confisa, sed Dñi nostri Iesu Christi, qui os, & sapientiã Ecclesiæ suæ daturum se promissit, ope, & auxilio freta, illud precipue cogitat, vt Catholicæ fidei doctrinam multo inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam & obscuratam, in suam puritatem, & splendorem aliquando restituat, & mores, qui à veteri instituto deflexerunt, ad meliorem vitam rationem reuocet, corque patrum ad filios

Luc. 21.

Infr. seff.
vlt. circa
fin.

lios, & cor filiorum ad patres conuertat. Cum itaque omnium primum animaduertit, hoc tempore suspectorum, ac perniciosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & lōgē lateque diffunditur, numerum nimis excreuisse, quod quidem in causa fuit, vt multae censurae in varijs prouincijs, & praesertim in alma vrbe Roma, pio quodam zelo editae fuerint, neque tamē huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarem vllam profuisse medicinā, censuit, vt delecti ad hanc disquisitionem. Patres de censuris, librisque, quid factū opus esset diligenter considerarent atque etiam ad eandē sanctam Synodum suo tempore referrent, quo facilius ipsa possit varias, & peregrinas, doctrinas, tanquam zizania, à Christianae veritatis titulo separare, deque his commodius deliberare, & statuere, quae ad scrupulū ex complurimū animis eximendum, & tollendas multarū querelarum causas, magis opportuna videbuntur. Hae autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta esse vult, prout etiam praesenti Decreto deducit, vt si quis ad se pertinere aliquo modo putauerit, quae vel de hoc librorum, & censurarum negotio, vel de alijs, quae in hoc generali Concilio tractanda praedixit, non dubitet à sancta Synodo se benignē auditum iri.

Quoniam vero eadem sancta Synodus ex corde optat. Deumque enixē rogat, quae ad pacem sunt Ecclesiae, vt vniuersi communem matrem in terris agnoscentes, quae, quos peperit, obliuisci non possit vnanimis, vno ore, glorificemus Deum, & patrem Domini nostri Iesu Christi, per viscera misericordiae eiusdem

eiusdem Dei, & Domini nostri, omnes, qui nobiscum communionem non habent ad concordiam, & reconciliationem, & ut ad hanc sanctam Synodum ueniant, inuitat, atque hortatur, vique caritatem, quod est uinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Christi exultantem in cordibus suis, praeserant, in quam uocati sunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus sancti uocem audientes, ne obdurent corda sua, sed in suo sensu non ambulantes, neque sibi placentes ad tam piā, & salutarem matris suae admonitionem excitentur, & conuertantur, omnibus enim caritatis officijs sancta Synodus eos ut inuitat, ita complectetur. Insuper eadem sancta Synodus decreuit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse, & eandem uim habituram, eiusdemque roboris, & momenti futuram, ac si in publica sessione data, & decreta fuisset.

Indictio futurae Sessionis.

Eadem sacrosancta Synodus Tridentina, in Spiritu sancto legitime congregata, praesidentibus in ea eiusdem Apostolicae Sedis Legatis, statuit, & decernit proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quae erit die XIII. mensis Maij.

K S'ALVVS

posset huius fidei publica, & asecurationis beneficium eis concessum annullari, aut cassari, vult & concedit, ut in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsa duntaxat & non ab aliis condigna animadversione cum emenda sufficiantur, p. partem ipsius Synodi merito approbata, & laudanda, mox puniantur, illorum asecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pari formiter et vult, ut si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, sine in itinere, aut mandato, aut redeundo aliquo enorme, quod absit, egerint aut commiserint, quo possit huius fidei publica, & asecurationis beneficium violari, aut quoquomodo tolli, in huiusmodi facinore deprehensi ab ipsa Synodo duntaxat, & non ab aliis condigna animadversione, & emenda sufficiantur p. partem Dominorum Germanorum Augustanae confessionis, iuxta hic presentis, merito laudanda, & approbata, mox puniantur, presentis asecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis, vult praeterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus, omnibus, & singulis toties, quotiescunque opportunum fuerit, seu necessarium, ad astra capienda exire de civitate Tridentina, & reverti ad eadem, necnon nuncios, vel nuncios suos ad quaecunque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis libere mittere, seu destinare, ac ipsos missos seu destinatos, seu missos, & destinatos suscipere toties, quoties eis videbitur expedire ita quod aliqui, vel aliqui deputandos Concilii faciantur, qui eorum securitati provideant vel provideant, qui eorum salus conditio, & securitas stare, ac durare debeat, a tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum institutionum curam ipsi suscipi contigerit, & usque ad Tridentinum per dies, ac toto tempore missionis eorum ibidem, & rursus post sufficientem audientiam habitam spatio unius diei praesidio, cum ipsi praesententur.

sterint, aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsi recessum indixerit, a Tridento usque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo fauente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis. Quae quidem omnia pro universis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus principibus, tam Ecclesiasticis, quam secularibus quibuscunque, atque omnibus alijs ecclesiasticis ac secularibus personis, cuiuscunque status, & conditionis existant, aut quocunque nomine censeantur, inuoluntate observanda esse permittit, & bona fide sperdet. Insuper omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide promittit ipsam Synodum nullam, vel manifestam vel occulte occasionem quaesituram, aut aliquam autoritate, potentia, iure, vel statuto, privilegio legum vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, praesertim Constantiensis, & Senensis, quocunque forma verborum expressa, in aliquo huius fidei publica, & plenissime asecurationis, ac publica, & libera audientia, ipsi per ipsam Synodum concessa, praedictum quovis modo usuram, aut quomquam vii permissuram, quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliqui ex ea, vel sui, aut cuiuscunque conditionis, vel status, aut praesentis & existens, praescriptae asecurationis, & saluandus formans, & modum in quocunque puncto vel clausula violaverit, quod tamen dignetur avertente Omnipotens, & sufficiens emenda non fuerit motus sussecuta, ex ipsorum arbitrio merito approbata, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, in cunctis in omnes penas, quae iure divino, & humano aut consuetudine huiusmodi saluorum conditionum violatores incurrere possunt, absque omni exceptione, aut quavis in hac parte contradictione.

Con. C6.
Sess. 19. ca.
quod non
obstat.

850 Extensio ad alias nationes.

E Adem sacrosancta Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, presidentibus in ea eisdem Apostolica sedis de latere Legatis, omnibus, & singulis aliis, qui nobiscum in iis, qua sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscunque regnis, nationibus, provinciis, ciuitatibus, ac locis, in quibus publice, & impune predicatur, vel docetur, siue creditur contrarium eius, quod sancta Romana sentit Ecclesia, dat fidem publicam, siue saluum conductum sub eadem forma, eisdem verbis, quibus datur Germanis.

SES-

851 S E S S I O X I X.

Quæ est Tertia.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.
Celebrata die XIII. Maij.
M. D. LXII.

Decretum Prorogationis Sessionis.

SACROSANCTA recumena, & generalis Tridentina synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, presidentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præsentii sessione statuenda, ac facienda erant, iustis nonnullis, ac honestis causis, in feriam quintam, post proximam solennitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Iunij proroganda esse censuit, ac prorogari, dictæque die sessionem habendam esse, ac celebrandam omnibus indicit. Interea rogandus est Deus, & Pater Domini nostri Iesu Christi, auctor pacis, vt sanctificet corda omnium, quo adiuuante, sancta Synodus, & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertineant.

SES-

X 4 SES-

152
SESSIO VIGESIMA.
Quæ est Quarta.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.
Celebrata die IIII. Iul.
M. D. LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

ACROSANCTA æcumenica,
& generalis Tridentina Synodus,
in Spiritu sancto legitime con-
gregata, præsentibus in ea eisdem
Apostolica sedis Legatis, p-
pter varias difficultates ex diuer-
fis causis exortas, atque etiam vt congruè
maioris; cum deliberatione oia procedant, ne
pe ut dogmata cū ijs, quæ ad reformationē spe-
ctant; simul tractentur, & sanciantur ea quæ illa
ruenda uidebuntur, tam de reformatione, q̄ de
Dogmatibus, in proxima sessione, q̄ omnibus
indicit in diē sextamdecimā subsequēntis men-
sis Iulij, definienda esse decreuit. Hoc tamen
adfecto, quod dictum terminum ipsa sancta Sy-
nodus pro eius arbitrio, & voluntate: sicuti re-
bus Concilij putauerit expedire: etiam in gene-
rali congregatione, restringere, & prorogare li-
bere possit, & valeat.

SESSIO

153
SESSIO XXI.
Quæ est Quinta.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.
Celebrata die XVII. Iul.
M. D. LXII.

*Doctrina de communione sub utraque
specie, & paruulorum.*

ACROSANCTA æcumenica,
& generalis Tridentina Synodus,
in Spiritu sancto legitime congre-
gata, præsentibus in ea eisdem
Apostolicæ sedis Legatis, cum de-
remēdo, & sanctissimo Eucharistiæ sacramen-
to uaria diuersis in locis errorum monstra-
quissimi demōnis artibus circumferantur ob-
quæ in nonnullis prouincijs multi à Catholicæ
Ecclesiæ fide, atque obedientia uideantur dif-
cessisse, censuit ea, quæ ad Cōionem sub utra-
que specie, & paruulorum pertinent, hoc loco
exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fi-
delibus interdicit, ne posthac de ijs aliter crede-
re, vel docere, vel prædicare audeāt, quàm est
his decretis explicatum, atq; definitum.
*Laicos, & Clericos non conficiētes, non affringi iu-
re diuino ad Communionem sub utra-
que specie. Cap. I.*

Itaque sancta ipsa Synodus à Spiritu san-
cto, qui spiritus est sapientiæ, & intelle-
ctus, spiritus consilij, & pietatis, edocta, atq; ip-
sus

ius ecclesie iudicium, & consuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo diuino precepto Laicos, & Clericos non conficientes obligari ad Eucharistiae Sacramentum sub vtraque specie solum dum neque vilo pacto, salua fide, dubitari posse quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat, nam & si Christus Dominus in vltima coena venerabile hoc sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit, non tamen illa institutio, & traditio extendunt, vt omnes Christi fideles statuto Domini ad vtramque speciem accipiendam astringantur. Sed neque ex sermone illo, apud Iohannem sexto recte colligitur, vtriusque speciei Communionem a Domino preceptam esse, vt unquam iuxta varias sanctorum Patrum, & doctorum interpretationes intelligatur, namque qui dixit. Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis, dixit quoque. Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in aeternum Et qui dixit. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam, dixit et, Panis, quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita, & denique qui dixit. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo, dixit nihilominus. Qui manducat hunc panem, viuet in aeternum.

Ecclesia potest circa dispositionem Sacramenti

Eucharistiae Cap. II.

Potest declarare, hanc potestatem perpetuam in Ecclesia fuisse, vt in Sacramentorum dispensatione, salua illorum substantia ea statueret, vel mutaret, quae suscipientibus vtilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi,

Matt. 26.
Marc. 14.
Luc. 22.
1. Cor. 11.

Iohan. 6.

ni, pro rerum, temporum, & locorum varietate magis expedire iudicaret, id autem Apostolus non obsecutus visus est inuuisse, cum ait, Sic nos existimet homo, vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei, atque ipsum quidem hoc potestate vsum esse satis conitit, cum in multis alijs, tum in hoc ipso sacramento, cum ordinatis nonnullis circa eius vsum cetera, inquit, mater ecclesia hanc suam in administratione sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianae religionis non infrequens vtriusque speciei vsum fuisse, tamen progressu temporis, latissime iam mutata illa consuetudine, grauius, & iustis causis adducta, hanc consuetudinem sub altera specie communicandi approbavit, & pro lege habendam decreuit, qua reprobare, aut sine ipsius ecclesiae auctoritate prohibito mutare non licet.

Tantum, & integrum Christum, ac verum sacramentum sub qualibet specie sumi. Cap. III.

Insuper declarat, quamuis redemptor noster (vt antea dictum est) in suprema illa caena hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit, tamen fatendum esse, etiam sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi, ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari, qui vnam speciem solum accipiunt.

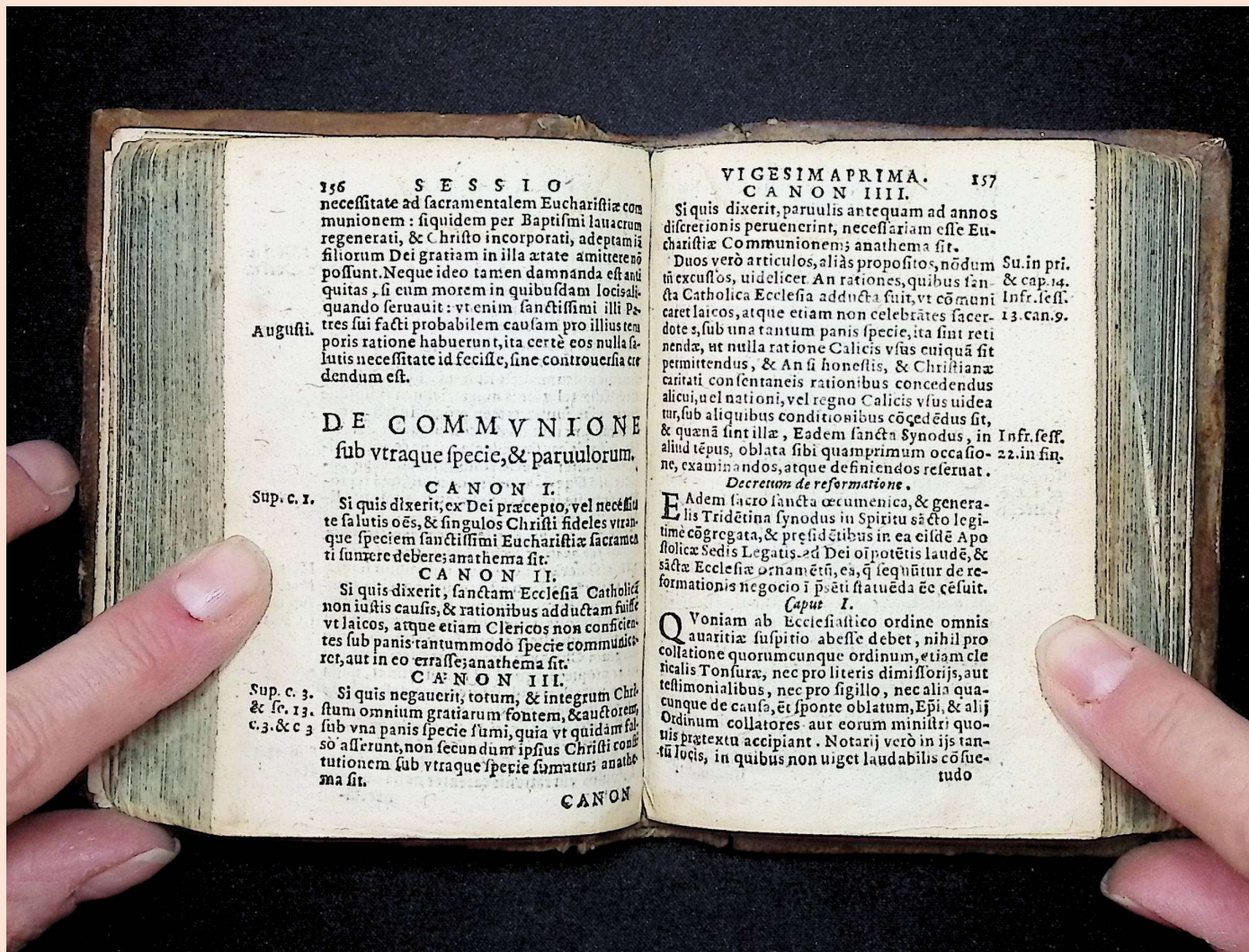
Paruos non obligari ad Communionem sacramentalem. Cap. IIII.

Denique eadem sancta synodus docet, paruos vni rationis carentes nulla obligari necessi-

1. Cori. 4.
2. Cori. 6.
1. Co. II.

Matt. 26
Marc. 14
Sup. ca. 1.
1. Cor. 11

Sup. ca. 8
& 9.

156 S E S S I O
 necessitate ad sacramentalem Eucharistiæ com-
 munionem: siquidem per Baptismi lavacrum
 regenerati, & Christo incorporati, adeptam iam
 filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non
 possunt. Neque ideo tamen damanda est anti-
 quitas, si cum morem in quibusdam locis ali-
 quando servauit: ut enim sanctissimi illi Pa-
 tres sui facti probabilem causam pro illius tem-
 poris ratione habuerunt, ita certè eos nulla sa-
 lutis necessitate id fecisse, sine controuersia cer-
 dendum est.

Augusti.

DE COMMUNIONE
 sub vtraque specie, & paruulorum.

CANON I.

Sup. c. 1. Si quis dixerit, ex Dei præcepto, vel necessi-
 te salutis oēs, & singulos Christi fideles vtra-
 que speciem sanctissimi Eucharistiæ sacrame-
 ti sumere debere; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiã Catholicã
 non iustis causis, & rationibus adductam fuisse
 ut laicos, atque etiam Clericos non conscien-
 tes sub panis tantummodo specie communi-
 cetur, aut in eo errasse; anathema sit.

CANON III.

Sup. c. 3. Si quis negauerit, totum, & integrum Chris-
 tum omnium gratiarum fontem, & auctorem,
 sub vna panis specie sumi, quia ut quidam sal-
 sò asserunt, non secundum ipsius Christi com-
 munionem sub vtraque specie sumatur; anathe-
 ma sit.

CANON

VIGESIMA PRIMA. 157
 CANON IIII.

Si quis dixerit, paruulis antequam ad annos
 discretionis peruenerint, necessariam esse Eu-
 charistiæ Communionem; anathema sit.

Duos verò articulos, alijs propositos, nõdum
 in excussos, uidelicet An rationes, quibus san-
 cta Catholica Ecclesiã adducta fuit, ut comuni-
 caret laicos, atque etiam non celebrantes sacer-
 dotes, sub una tantum panis specie, ita sint reti-
 nenda, ut nulla ratione Calicis vsus cuiquã sit
 permittendus, & An si honestis, & Christianæ
 caritati consentaneis rationibus concedendus
 alicui, uel nationi, uel regno Calicis vsus uidea-
 tur, sub aliquibus conditionibus cõcedendus sit,
 & quana sint illa, Eadem sancta Synodus, in
 aliud tẽpus, oblata sibi quamprimum occasio-
 ne, examinandos, atque definiendos referuat.

Su. in pri.
 & cap. 14.
 Infr. sess.
 13. can. 9.

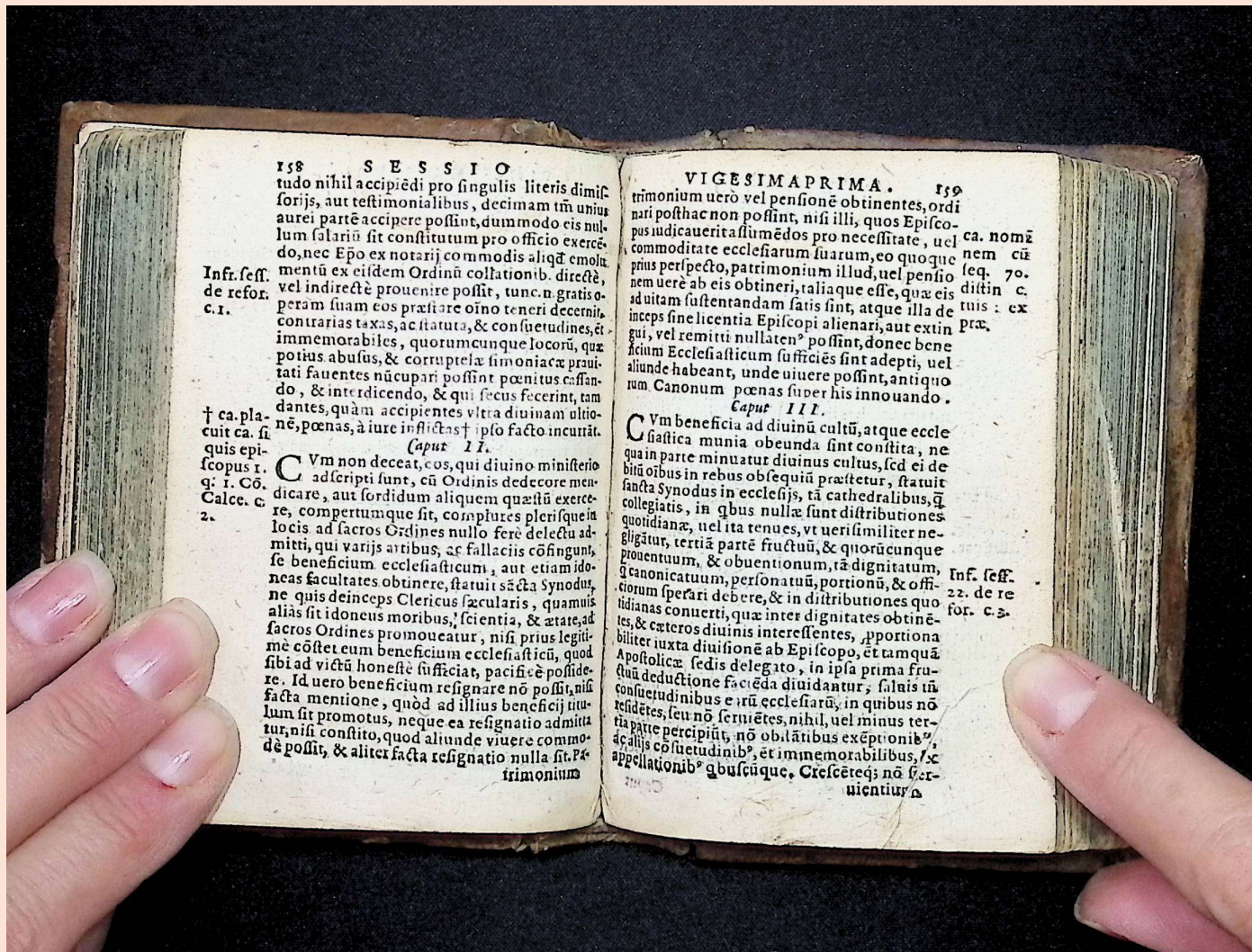
Infr. sess.
 22. in fin.

Decretum de reformatione.

Adem sacro sancta œcumenica, & genera-
 lis Tridentina Synodus in Spiritu sãcto legi-
 time cõgregata, & præsidẽtibus in ea eisdẽ Apo-
 stolica Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudẽ, &
 sancta Ecclesiæ ornãmẽtũ, ea, q̃ sequuntur de re-
 formationis negocio i præti statuẽda eẽ cõsult.

Caput I.

Quoniam ab Ecclesiastico ordine omnis
 auaritiæ suspitio abesse debet, nihil pro
 collatione quorumcunque ordinum, etiam cle-
 ricalis Tonsuræ, nec pro literis dimissorijs, aut
 testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia qua-
 cunque de causa, et sponte oblatum, Ep̃i, & alij
 Ordinum collatores aut eorum ministri quo-
 nis prætextu accipiant. Notarij verò in ijs tan-
 tũ locis, in quibus non uiget laudabilis cõsue-
 tudo

158 S E S S I O

tudo nihil accipiendi pro singulis literis dimissio-
forijs, aut testimonialibus, decimam tamen unius
aurei partem accipere possint, dum modo eis nul-
lum salariū sit constitutum pro officio exercen-
do, nec Epō ex notarij commodis aliq̄ emolū-
mentū ex eisdem Ordinū collationib. directē,
vel indirectē prouenire possit, tunc n. gratis o-
peram suam eos praestare oīno teneri decernit,
contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, et
immemorabiles, quorumcunque locorū, quae
potius abusus, & corruptela simoniaca prauit-
ati fauente nūcupari possint p̄cinitus cassan-
do, & interdicendo, & qui secus fecerint, tam-
dantes, quā accipientes ultra diuinam ultio-
nē, poenas, à iure inflictas ipso facto incurat.

Infr. sess.
de refor.
c. 1.

† ca. pla-
cuit ca. si
quis epi-
scopus r.
q. 1. Co.
Calce. c.
2.

Caput 11.

¶ Vm non deceat, eos, qui diuino ministerio
adscripti sunt, cū Ordinis dedecore men-
dicare, aut sordidum aliquem quæstū exercere,
compertumque sit, complures plerisque in
locis ad sacros Ordines nullo ferē delectu ad-
mitti, qui varijs artibus, ac fallacijs cōfingunt,
se beneficium ecclesiasticum, aut etiam ido-
neas facultates obtinere, statuit sacra Synodus,
ne quis deinceps Clericus secularis, quamuis
alias sit idoneus moribus, scientia, & aetate, ad
sacros Ordines promoueat, nisi prius legiti-
mē cōstet eum beneficium ecclesiasticū, quod
sibi ad victū honestē sufficiat, pacificē posside-
re. Id uero beneficium resignare nō possit, nisi
facta mentione, quod ad illius beneficij titu-
lum sit promotus, neque ea resignatio admitta-
tur, nisi constituto, quod aliunde uiuere commo-
dē possit, & aliter facta resignatio nulla sit. Pa-
trimonium

VIGESIMAPRIMA. 159

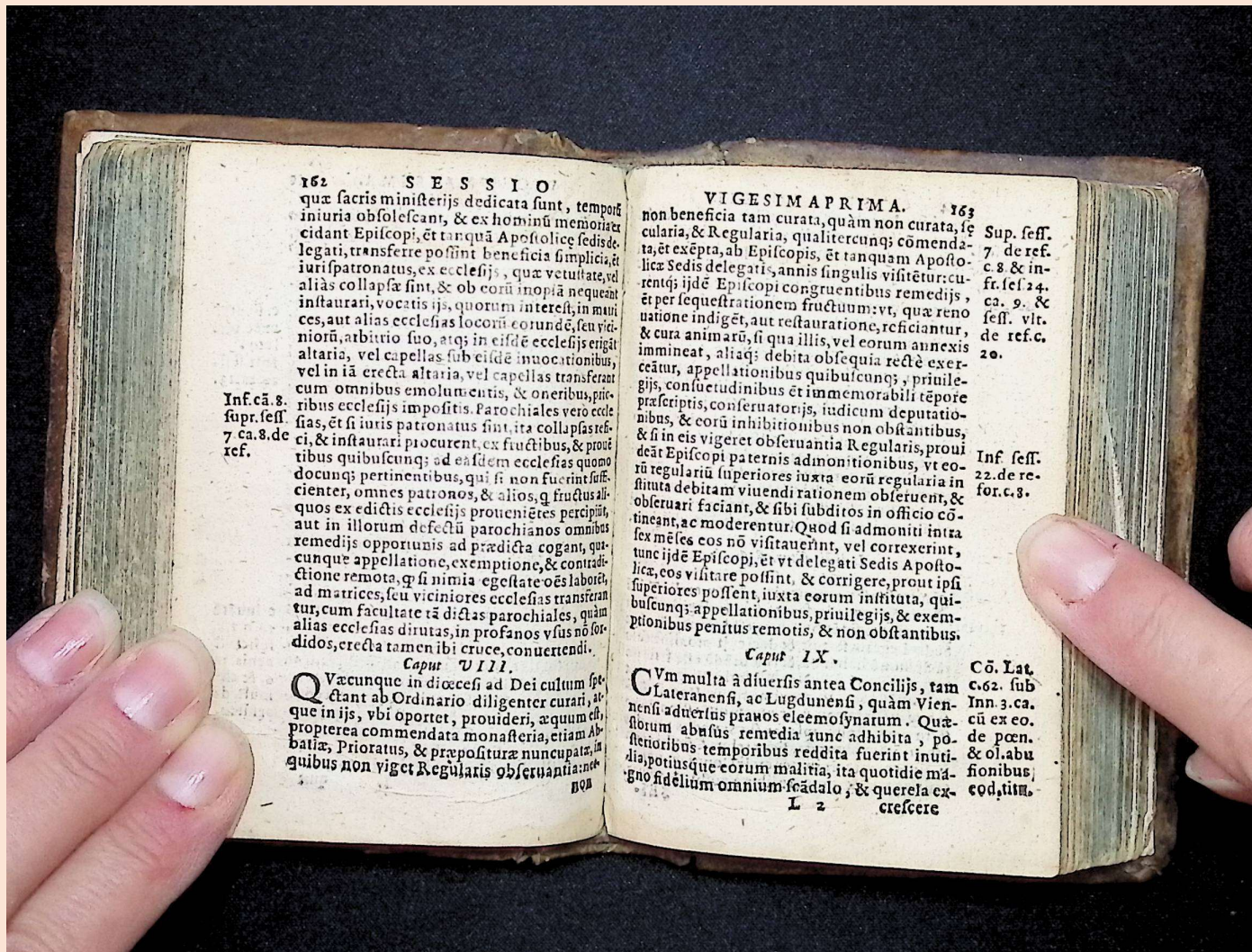
trimonium uero vel pensionē obtinentes, ordi-
nari posthac non possint, nisi illi, quos Episco-
pus iudicauerit assūmēdos pro necessitate, uel
commoditate ecclesiarum suarum, eo quoque
prius perspecto, patrimonium illud, uel pen-
sionem uerē ab eis obtineri, taliaque esse, quae eis
ad uitam sustentandam satis sint, atque illa de
inceps sine licentia Episcopi alienari, aut extin-
gui, vel remitti nullatenus possint, donec bene-
ficiū Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, uel
aliunde habeant, unde uiuere possint, antiquo-
rum Canonum poenas super his innoquando.

Caput 111.

¶ Vm beneficia ad diuinū cultū, atque eccle-
siastica munia obeunda sint constituta, ne
qua in parte minuatur diuinus cultus, sed ei de-
bitū oibus in rebus obsequiū praestet, statuit
sancta Synodus in ecclesijs, tā cathedralibus, q̄
collegiatis, in qbus nullae sunt distributiones
quotidianae, uel ita tenues, ut uerisimiliter ne-
gligantur, tertiā partē fructū, & quorūcunque
prouentuum, & obuentium, tā dignitatum,
q̄ canonicatum, personarū, portionū, & offi-
cium sperari debere, & in distributiones quo-
tidianas conuerti, quae inter dignitates obtinē-
tes, & ceteros diuinis interessentes, proportio-
nabiliter iuxta diuisionē ab Episcopo, et tamquā
Apostolica sedis delegato, in ipsa prima fru-
ctū deductione faciēda diuidantur, saluis tū
consuetudinibus eorū ecclesiarū, in quibus nō
residētes, seu nō seruētes, nihil, uel minus ter-
tia parte percipiūt, nō oblatibus exceptio-
nis, & alijs cōsuetudinib., et immemorabilibus, &
appellationib. quibuscunque. Crescētq; nō ser-
uientur.

ca. nomē
nem cū
seq. 70.
distin. c.
tuis: ex
pra.

Infr. sess.
22. de re
for. c. 3.

quæ sacris ministerijs dedicata sunt, tempore iniuria obsolescant, & ex hominũ memoria excidant Episcopi, et tanquã Apostolicę sedis legati, transferre possunt beneficia simplicia, et iuris patronatus, ex ecclesijs, quæ vetustate, vel alijs collapsa sint, & ob eorũ inopiã nequeant instaurari, vocatis ijs, quorum interest, in matricibus, aut alias ecclesijs locorũ eorundẽ, seu viciniorũ, arbitrio suo, atq; in eisdẽ ecclesijs erigãt altaria, vel capellas sub eisdẽ invocationibus, vel in iã erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, precibus ecclesijs impositis. Parochiales vero ecclesijs, et si iuris patronatus sint, ita collapsas refici, & instaurari procurent, ex fructibus, & prout tribus quibuscunq; ad easdem ecclesias quomodocunq; pertinentibus, qui si non fuerint sufficienter, omnes patronos, & alios, q; fructus aliquos ex edictis ecclesijs provenientes percipiunt, aut in illorum defectũ parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant, quacunque appellatione, exemptione, & contradictione remota, q; si nimia egestate oẽs labores, ad matricibus, seu vicinioribus ecclesijs transferantur, cum facultate tã distas parochiales, quam alias ecclesias dirutas, in profanos vsus nõ fordidos, erecta tamen ibi cruce, conuertendi.

Capitulum VIII.

Quæcunque in diocesi ad Dei cultum spectant ab Ordinario diligenter curantur, atque in ijs, vbi oportet, provideri, æquum est, propterea commendata monasteria, etiam Abbatia, Prioratus, & præposituræ nuncupate, in quibus non viget Regularis observantia, non

Inf. cã. 8. sup. sess. 7. ca. 8. de ref.

163 non beneficia tam curata, quam non curata, secularia, & Regularia, qualitercunq; commendata, et excepta, ab Episcopis, et tanquam Apostolica Sedis delegatis, annis singulis visitentur: curentq; iidẽ Episcopi congruentibus remedijs, et per sequestrationem fructuum: vt, quæ renovatione indigẽt, aut restauratione, reficiantur, & cura animarũ, si qua illis, vel eorum annexis immineat, aliq; debita obsequia rectẽ exerceantur, appellationibus quibuscunq;, privilegijs, consuetudinibus et immemorabili tempore præscriptis, conservatorijs, iudicum deputacionibus, & eorũ inhibitionibus non obstantibus, & si in eis vigeret observantia Regularis, prout deãt Episcopi paternis admonicionibus, vt eorũ regulariũ superiores iuxta eorũ regularia in sumta debitam viuendi rationem obseruent, & obseruari faciant, & sibi subditos in officio cõtineant, ac moderentur. Quod si admoniti intra sex menses eos nõ visitauerint, vel correxerint, tunc iidẽ Episcopi, et vt delegati Sedis Apostolica, eos visitare possint. & corrigere, prout ipsi superiores possent, iuxta eorum instituta, quibuscunq; appellationibus, privilegijs, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

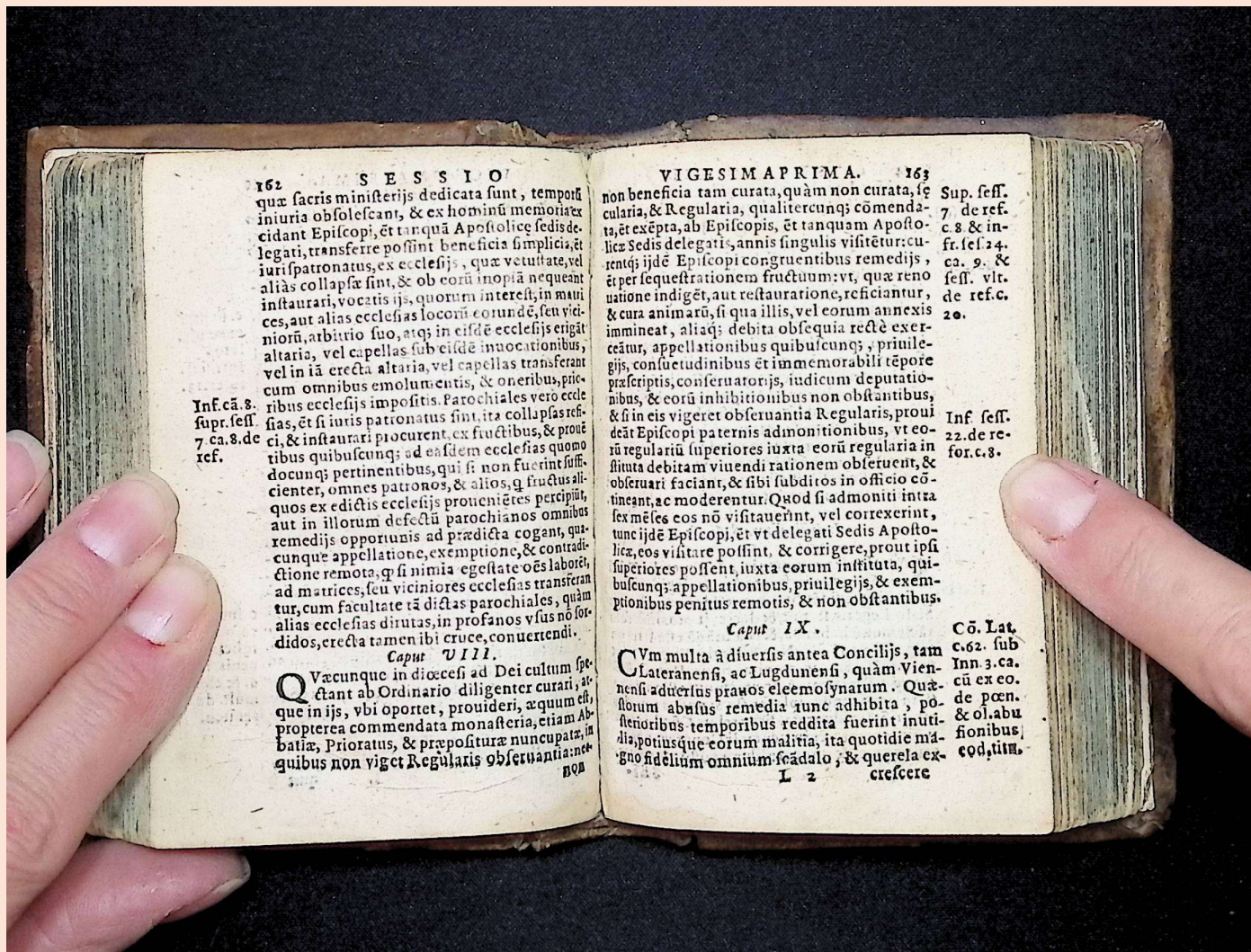
Capitulum IX.

Cum multa à diuersis antea Concilijs, tam Lateranensi, ac Lugdunensi, quam Viennensi aduersus prauos elemosynarum. Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusque eorum malitia, ita quotidie magno fidelium omnium scãdalo, & querela excrescere

Sup. sess. 7. de ref. c. 8. & infr. sess. 24. ca. 9. & sess. vlt. de ref. c. 20.

Inf. sess. 22. de refor. c. 3.

Cõ. Lat. c. 62. sub Inn. 3. ca. de pen. & ol. abusionibus. eod. tit.

162 S E S S I O

quæ sacris ministerijs dedicata sunt, tempore iniuria obsolescant, & ex hominũ memoria excidant Episcopi, et tanquã Apostolicę sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, et iurispatronatus, ex ecclesijs, quæ vetustate, vel alias collapsæ sint, & ob eorũ inopiã nequeant instaurari, vocatis ijs, quorum interest, in manibus, aut alias ecclesias locorum eorundẽ, seu viciniorũ, arbitrio suo, atq; in eisdẽ ecclesijs erigat altaria, vel capellas sub eisdẽ invocationibus, vel in iã erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, precibus ecclesijs impositis. Parochiales vero ecclesias, et si iuris patronatus sint, ita collapsas reſci, & instaurari procurent, ex fructibus, & proventibus quibuscunq; ad eandẽ ecclesias quomodocunq; pertinentibus, qui si non fuerint sufficienter, omnes patronos, & alios, q; fructus aliquos ex edictis ecclesijs provenientes percipiunt, aut in illorum defectũ parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant, quacunq; appellatione, exemptione, & contradictione remota, q; si nimia egestate oēs laborent, ad matrices, seu viciniores ecclesias transferantur, cum facultate tã distas parochiales, quã alias ecclesias dirutas, in profanos vsus nõ sortidos, erecta tamen ibi cruce, conuertendi.

Inf. cã. 8. supr. sess. 7 ca. 8. de ref.

Capitulum VIII.

Quæcunq; in diocesi ad Dei cultum spectant ab Ordinario diligenter curari, atque in ijs, vbi oportet, provideri, æquum est, propterea commendata monasteria, etiam Abbatia, Prioratus, & præpositura nuncupata, in quibus non viget Regularis observantia, neq;

VIGESIMA PRIMA. 163

non beneficia tam curata, quã non curata, secularia, & Regularia, qualitercunq; commendata, et excepta, ab Episcopis, et tanquam Apostolicę Sedis delegatis, annis singulis visitentur: currentq; iisdẽ Episcopi congruentibus remedijs, et per sequestrationem fructuum: vt, quæ renovatione indigẽt, aut restauratione, reſciantur, & cura animarũ, si qua illis, vel eorum annexis imminet, aliq; debita obsequia rectẽ exercantur, appellationibus quibuscunq; , privilegijs, consuetudinibus et inmemorabili tẽpore præscriptis, conservatorijs, iudicum deputacionibus, & eorũ inhibitionibus non obstantibus, & si in eis vigeret observantia Regularis, prout deã Episcopi paternis admonicionibus, vt eorũ regulariũ superiores iuxta eorũ regularia in summa debitam vivendi rationem observent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti intra sex menses eos nõ visitaverint, vel correxerint, tunc iisdẽ Episcopi, et vt delegati Sedis Apostolicę, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi superiores possent, iuxta eorum instituta, quibuscunq; appellationibus, privilegijs, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

Sup. sess. 7 de ref. c. 8 & inf. sess. 24. ca. 9. & sess. vii. de ref. c. 20.

Inf. sess. 22. de reform. c. 8.

Capitulum IX.

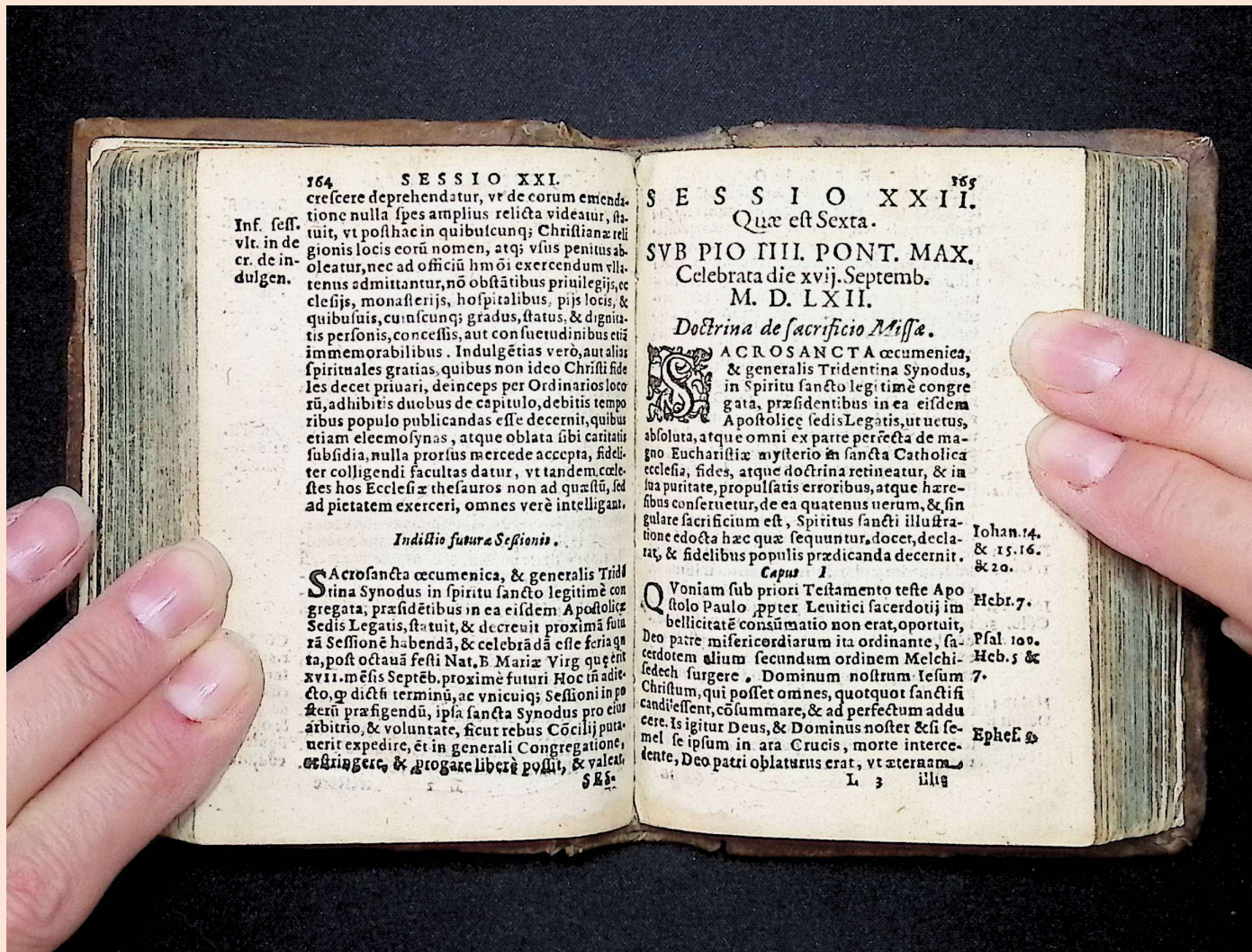
Utm multa à diversis antea Concilijs, tam Lateranensibus, ac Lugdunensibus, quã Viennensibus adversus pravos elemosynarum. Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusque eorum malitia, ita quotidie magis, et no fidelium omnium scãdalo, & querela ex-

Cõ. Lat. c. 62. sub Inn. 3. ca. cõ ex eo. de pæn. & ol. abusibus, eod. tit.

L 2 crescere

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

164   S E S S I O XXI.
 crescere deprehendatur, ut de eorum emenda-
 tione nulla spes amplius relicta videatur, sta-
 tuit, ut posthac in quibuscumque Christiana reli-
 gionis locis eorum nomen, atque usus penitus ab-
 oleatur, nec ad officium huiusmodi exercendum villa-
 tenus admittantur, non obstantibus privilegijs, ec-
 clesijs, monasterijs, hospitalibus, pijs locis, &
 quibusvis, cumscumque gradus, status, & dignita-
 tis personis, concessis, aut consuetudinibus eius-
 dem memorabilibus. Indulgentias vero, aut alias
 spirituales gratias, quibus non ideo Christi fide-
 les decet priuari, deinceps per Ordinarios loco-
 rum, adhibitis duobus de capitulo, debitis tempo-
 ribus populo publicandas esse decernit, quibus
 etiam elemosynas, atque oblata sibi caritatis
 subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fide-
 liter colligendi facultas datur, ut tandem eccle-
 stes hos Ecclesie thesauros non ad quaestum, sed
 ad pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

Indicium futurae Sessionis.

Sacrosancta oecumenica, & generalis Tri-
 dentina Synodus in spiritu sancto legitime con-
 gregata, praesidentibus in ea eisdem Apostolice
 Sedis Legatis, statuit, & decrevit proximam futu-
 ram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria qua-
 rta, post octavam festi Natiuitatis Mariae Virginitatis
 xv. mensis Septembris, proximè futuri. Hoc tamen adite-
 rium praesigendum, ipsa sancta Synodus pro eius
 arbitrio, & voluntate, sicut rebus Concilij para-
 uerit expedire, et in generali Congregatione,
 extingere, & progare liberè possit, & valeat.

S 25.

165
 S E S S I O XXII.
 Quae est Sexta.
 SVB PIO IIII. PONT. MAX.
 Celebrata die xvij. Septemb.
 M. D. LXII.

Doctrina de sacrificio Missae.

SACROSANCTA oecumenica,
 & generalis Tridentina Synodus,
 in Spiritu sancto legitime congre-
 gata, praesidentibus in ea eisdem
 Apostolice sedis Legatis, ut uetus,
 absoluta, atque omni ex parte perfecta de ma-
 gno Eucharistiae mysterio in sancta Catholica
 ecclesia, fides, atque doctrina retineatur, & in
 sua puritate, propulsatis erroribus, atque hære-
 sibus conseruetur, de ea quatenus uerum, & sin-
 gulare sacrificium est, Spiritus sancti illustra-
 tione edocta haec quae sequuntur, docet, decla-
 rat, & fidelibus populis praedicanda decernit.

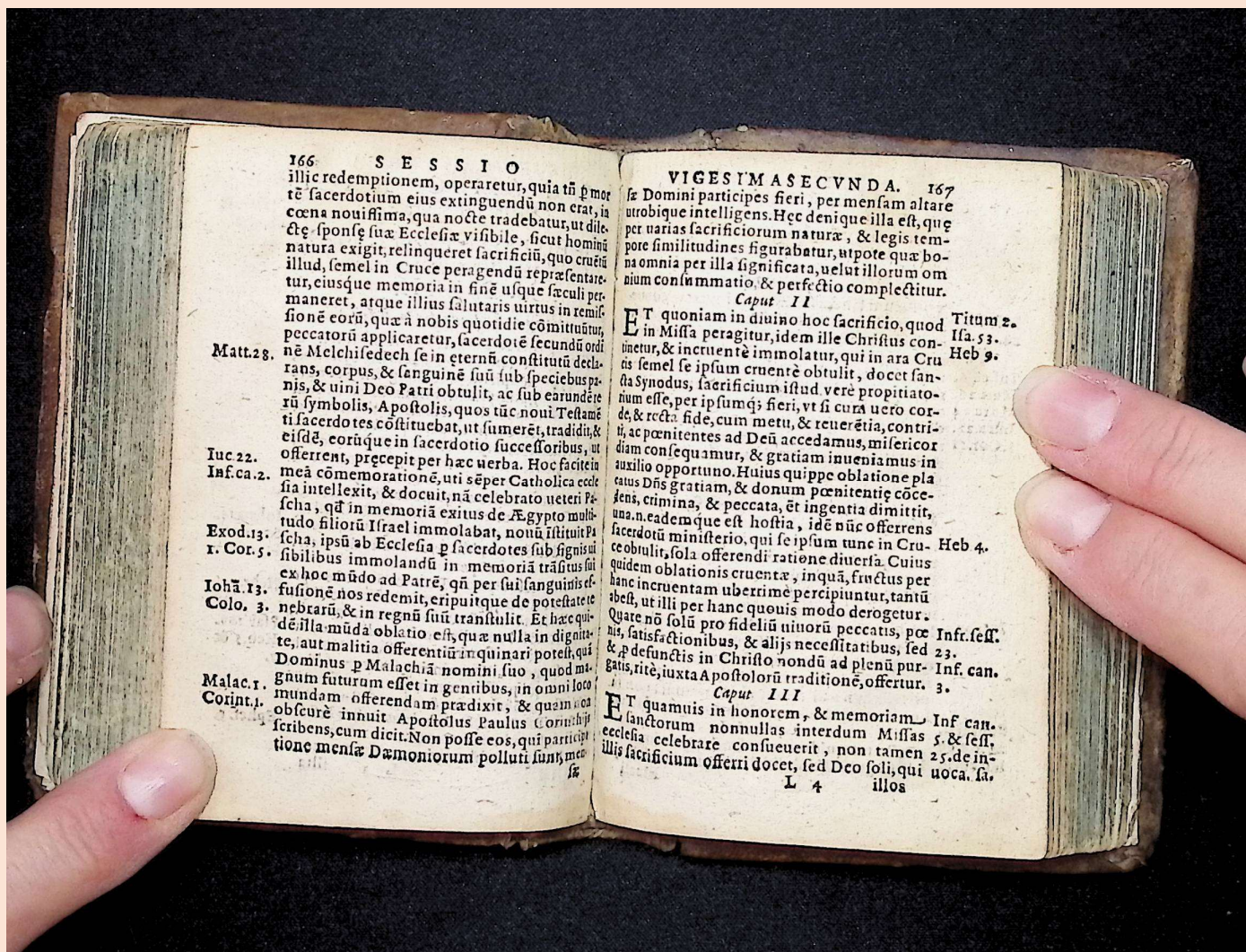
Iohan. 14.
 & 15. 16.
 & 20.

Capitulum I.

Quoniam sub priori Testamento teste Apo-
 stolo Paulo propter Leuitici sacerdotij im-
 bellicitatem consummatio non erat, oportuit,
 Deo patre misericordiarum ita ordinante, sa-
 cerdotem alium secundum ordinem Melchi-
 sedech surgere, Dominum nostrum Iesum
 Christum, qui posset omnes, quotquot sanctifi-
 candi essent, consummare, & ad perfectum addu-
 cere. Is igitur Deus, & Dominus noster & si se-
 mel se ipsum in ara Crucis, morte interce-
 dente, Deo patri oblaturus erat, ut aeternam

Hebr. 7.
 Psal. 100.
 Heb. 5 &
 7.
 Ephes. 5.

L 3 illis

166 S E S S I O

illic redemptionem, operaretur, quia tñ p mor-
 tē sacerdotium eius extinguendū non erat, in
 ecena nouissima, qua nocte tradebatur, ut dile-
 ctę sponsę suę Ecclesię visibile, sicut hominū
 natura exigit, relinqueret sacrificiū, quo crucis
 illud, semel in Cruce peragendū representaretur,
 eiusque memoria in finē usque sæculi per-
 maneret, atque illius salutaris uirtus in remis-
 sionē eorū, quę à nobis quotidie cōmittuntur,
 peccatorū applicaretur, sacerdotē secundū ordi-
 nē Melchisedech se in ęternū constitutū decla-
 rans, corpus, & sanguinē suū sub speciebus pa-
 nis, & uini Deo Patri obtulit, ac sub earundē re-
 rū symbolis, Apostolis, quos tūc noui Testamē-
 ti sacerdotes cōstituebat, ut sumerēt, tradidit, &
 eis idē, eorūque in sacerdotio successoribus, ut
 offerrent, pręcepit per hæc uerba. Hoc facite in
 meā cōmemorationē, uti sēper Catholica eccle-
 sia intellexit, & docuit, nā celebrato ueteri Pa-
 schæ, qđ in memoriā exitus de Ægypto multitu-
 tudo filiorū Israel immolabat, nouū instituit Pa-
 schæ, ipsū ab Ecclesia p sacerdotes sub signis ui-
 sibilibus immolandū in memoriā trāsitus sui
 ex hoc mūdo ad Patrē, qđ per sui sanguinis ef-
 fusionē nos redemit, eripuitque de potestate te-
 nebrarū, & in regnū suū trāsulit. Et hæc qui-
 dē illa mūda oblatio est, quę nulla in dignita-
 te, aut malitia offerentiū inquinari potest, quā
 Dominus p Malachiā nomini suo, quod ma-
 gnum futuram esset in gentibus, in omni loco
 mundam offerendam prädixit, & quem loca
 obscure innuit Apostolus Paulus Corinthiis
 scribens, cum dicit. Non posse eos, qui participā-
 tione mensę Dæmoniorum polluti sunt, mee-
 re

VIGESIMA SECUNDA. 167

sz Domini participes fieri, per mensam altare
 utrobique intelligens. Hęc denique illa est, quę
 per varias sacrificiorum naturę, & legis tem-
 pore similitudines figurabatur, utpote quę bo-
 na omnia per illa significata, uelut illorum om-
 nium consummatio, & perfectio complectitur.

Capitulum II

ET quoniam in diuino hoc sacrificio, quod
 in Missa peragitur, idem ille Christus con-
 tinetur, & incruentē immolatur, qui in ara Cru-
 cis semel se ipsum cruentē obtulit, docet san-
 cta Synodus, sacrificium istud uere propitiato-
 num esse, per ipsumq; fieri, ut si cura uero cor-
 de, & recta fide, cum metu, & reuerentiā, contri-
 ti, ac pœnitentes ad Deū accedamus, misericor-
 diam consequamur, & gratiam inueniamus in
 auxilio opportuno. Huius quippe oblatione pla-
 catus Dñs gratiam, & donum pœnitentię cōce-
 dens, crimina, & peccata, et ingentia dimittit,
 una, n. eademque est hostia, idē nūc offerrens
 sacerdotū ministerio, qui se ipsum tunc in Cru-
 ce obtulit, sola offerendi ratione diuersa. Cuius
 quidem oblationis cruentę, inquā, fructus per
 hanc incruentam uberrimē percipiuntur, tantū
 abest, ut illi per hanc quouis modo derogetur.
 Quare nō solū pro fidelium uitorū peccatis, pœ
 nis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, sed
 & p defunctis in Christo nondū ad plenū pur-
 gatis, ritē, iuxta Apostolorū traditionē, offertur. 3.

Capitulum III

ET quamuis in honorem, & memoriam
 sanctorum nonnullas interdum Missas
 ecclesia celebrare consueuerit, non tamen
 illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui uoca. sū.
 L 4 illos

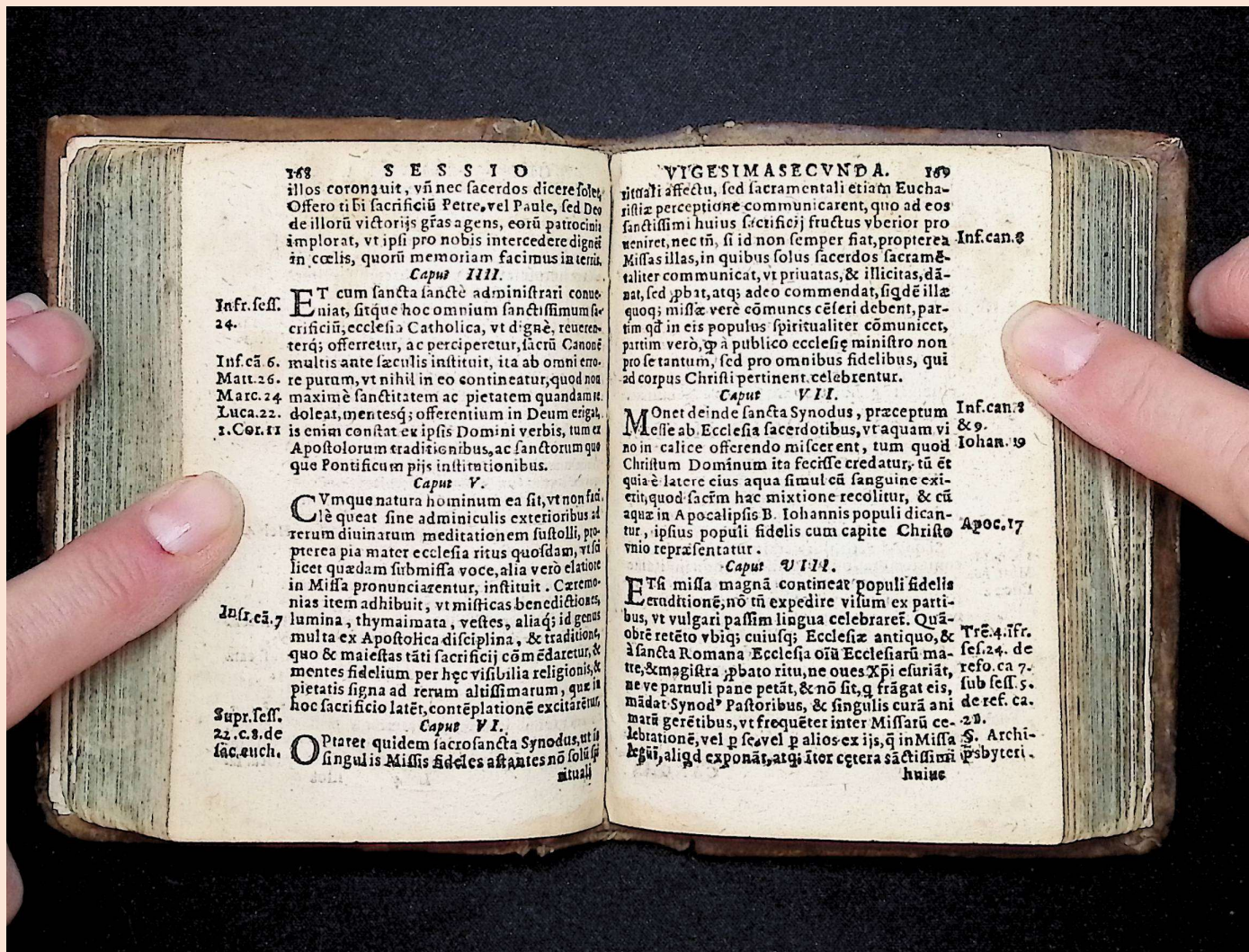
Titum 2.
 Ista 53.
 Heb 9.

Heb 4.

Inf. sess.

Inf. can.

25. de in-

168 S E S S I O

illos coronauit, vñ nec sacerdos dicere solet, Offero tibi sacrificiũ Petre, vel Paule, sed Deo de illorũ victorijs gr̃as agens, eorũ patrocinij implorat, vt ipsi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorũ memoriam facimus in terris.

Caput IIII.

ET cum sancta sanctè administrari conueniat, sitque hoc omnium sanctissimum sacrificiũ, ecclesia Catholica, vt dicitur, reuerenterq; offerretur, ac perciperetur, sacri Canonẽ multis ante sæculis instituit, ita ab omni errorum puram, vt nihil in eo contineatur, quod non maximè sanctitatem ac pietatem quandam. Luca. 22. doleat, mentesq; offerentium in Deum erigat, is enim constat ex ipsis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificum pijs institutionibus.

Caput V.

Cumque natura hominum ea sit, vt non facillè queat sine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem sustollì, propterea pia mater ecclesia ritus quosdam, vt si licet quadam submissa voce, alia verò elatione in Missa pronunciarentur, instituit. Ceremonias item adhibuit, vt mysticas benedictiones, lumina, thymamata, vestes, aliq; id genus multa ex Apostolica disciplina, & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij cõmẽdaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis, & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latet, contemplationẽ excitarentur.

Caput VI.

Optaret quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles assistentes nõ solum

Supr. sess. 22. c. 3. de sac. euch.

Infr. c. 7.

VIGESIMASECVNDA. 169

nitenti affectu, sed sacramentali etiã Eucharistia perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus vberior proueniret, nec tñ, si id non semper fiat, propterea Missas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, vt priuatas, & illicitas, dicitur, sed pbat, atq; adeo commendat, siquẽ illæ quoq; missæ vere cõmunes ceteri debent, partim quã in eis populus spiritualiter cõmunicet, partim verò, q̃ a publico ecclesie ministro non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur.

Caput VII.

Monet deinde sancta Synodus, præceptum Messæ ab Ecclesia sacerdotibus, vt aquam vino in calice offerendo miscerent, tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum et quia è latere eius aqua simul cõ sanguine exiit, quod sacrm hac mixtione recolitur, & cõ aqua in Apocalipsis B. Iohannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cum capite Christo vniõ representatur.

Caput VIII.

Et si missa magnã contineat populi fidelis eruditionẽ, nõ tñ expedire visum ex partibus, vt vulgari passim lingua celebrare. Quã obrem retẽto vbiq; cuiusq; Ecclesie antiquo, & à sancta Romana Ecclesia oĩũ Ecclesiarũ matre, & magistra p̃bato ritu, ne oues Xpi esuriat, ne ve paruuli pane petat, & nõ sit, q̃ frãgat eis, madaat Synod⁹ Pastoribus, & singulis curã animarũ gerentibus, vt frequẽter inter Missarũ celebrationẽ, vel p se vel p alios ex ijs, q̃ in Missa legũt, aliqd exponat, atq; iter cetera sanctissimi huius

Inf. can. 3

Inf. can. 3 & 9.

Iohan. 19

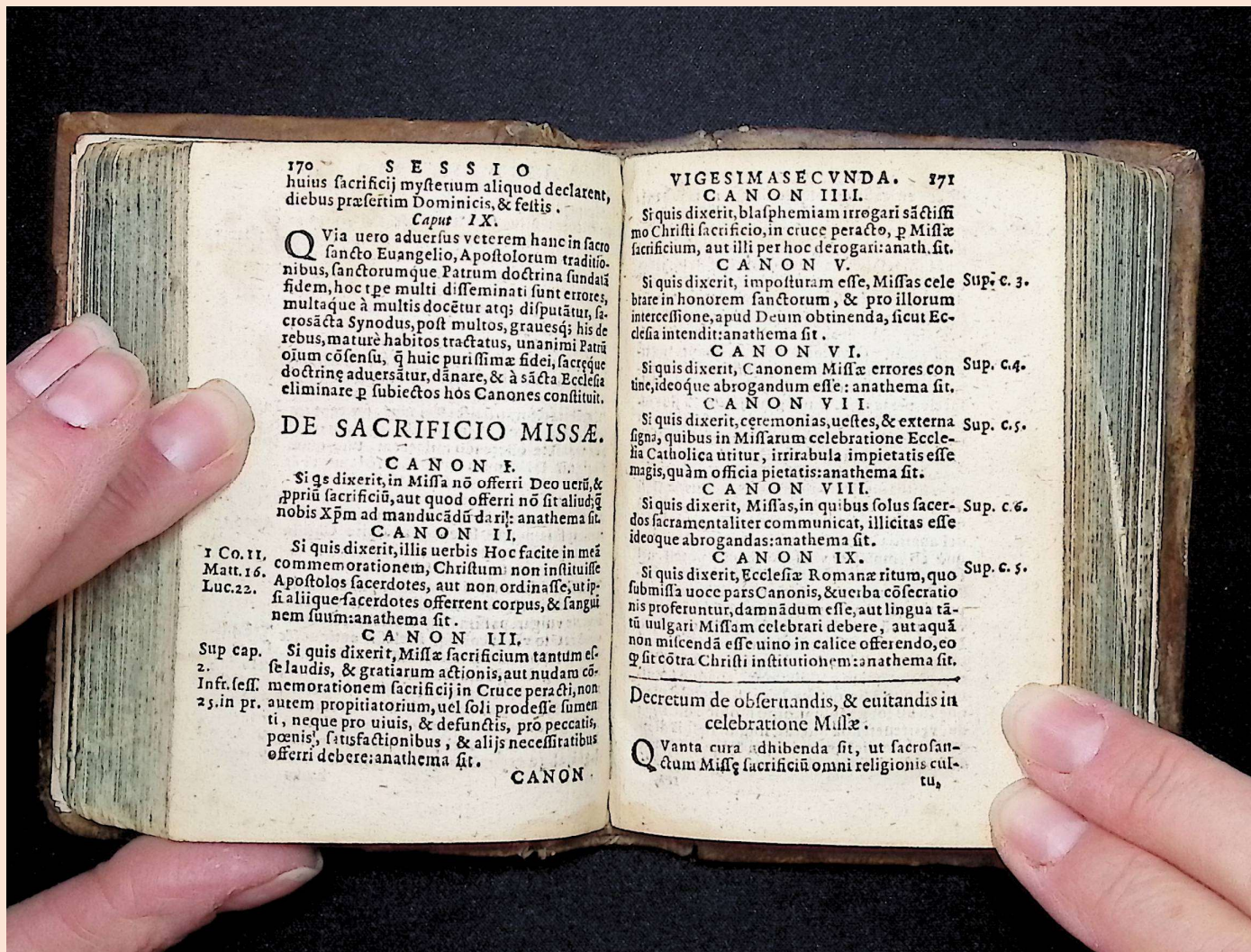
Apoc. 17

Trẽ. 4. infr. sess. 24. de ref. ca. 7.

sub sess. 5. de ref. ca. 21.

S. Archiep̃sbyteri.

huius

170 S E S S I O
huius sacrificij mysterium aliquod declarent,
diebus præsertim Dominicis, & festis.

Caput IX.

Quia uero aduersus veterem hanc in sacro
sancto Euangelio, Apostolorum traditi-
onibus, sanctorumque Patrum doctrina fundatâ
fidem, hoc tpe multi disseminati sunt errores,
multaque à multis docentur atq; disputantur, sa-
crosancta Synodus, post multos, grauesq; his de
rebus, mature habitos tractatus, unanimi Patrum
oium cōsensu, q̄ huic purissimæ fidei, sacræque
doctrinæ aduersatur, dānare, & à sancta Ecclesia
eliminare p̄ subiectos hos Canones constituit.

DE SACRIFICIO MISSÆ.

CANON I.

Si quis dixerit, in Missa nō offerri Deo uerū, &
ppriū sacrificiū, aut quod offerri nō sit aliud, q̄
nobis Xpm̄ ad manducandū dari: anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis uerbis Hoc facite in meâ
commemorationem, Christum non instituisse
Apostolos sacerdotes, aut non ordinasse, ut ip-
si aliique sacerdotes offerrent corpus, & sangui-
nem suum: anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantum esse
laudis, & gratiarum actionis, aut nudam cō-
memorationem sacrificij in Cruce peracti, non
autem propitiatorium, uel soli prodesse sumen-
ti, neque pro uiuis, & defunctis, pro peccatis,
pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus
offerri debere: anathema sit.

CANON

VIGESIMASECVNDA. 171

CANON IIIII.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissi-
mo Christi sacrificio, in cruce peracto, p̄ Missæ
sacrificium, aut illi per hoc derogari: anath. sit.

CANON V.

Si quis dixerit, imposturam esse, Missas cele-
brare in honorem sanctorum, & pro illorum
intercessione, apud Deum obtinenda, sicut Ec-
clesia intendit: anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Canonem Missæ errores con-
tine, ideoque abrogandum esse: anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, ceremonias, uestes, & externa
signa, quibus in Missarum celebratione Eccle-
sia Catholica utitur, irribula impietatis esse
magis, quàm officia pietatis: anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Missas, in quibus solus sacer-
dos sacramentaliter communicat, illicitas esse
ideoque abrogandas: anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritum, quo
submissa uoce pars Canonis, & uerba cōsecratio-
nis proferuntur, damnandū esse, aut lingua tā-
tū uulgari Missam celebrari debere, aut aquā
non miscendā esse uino in calice offerendo, eo-
q̄ sit cōtra Christi institutionem: anathema sit.

Decretum de obseruandis, & euitandis in
celebratione Missæ.

Quanta cura adhibenda sit, ut sacrosan-
ctum Missæ sacrificiū omni religionis cul-
tu,

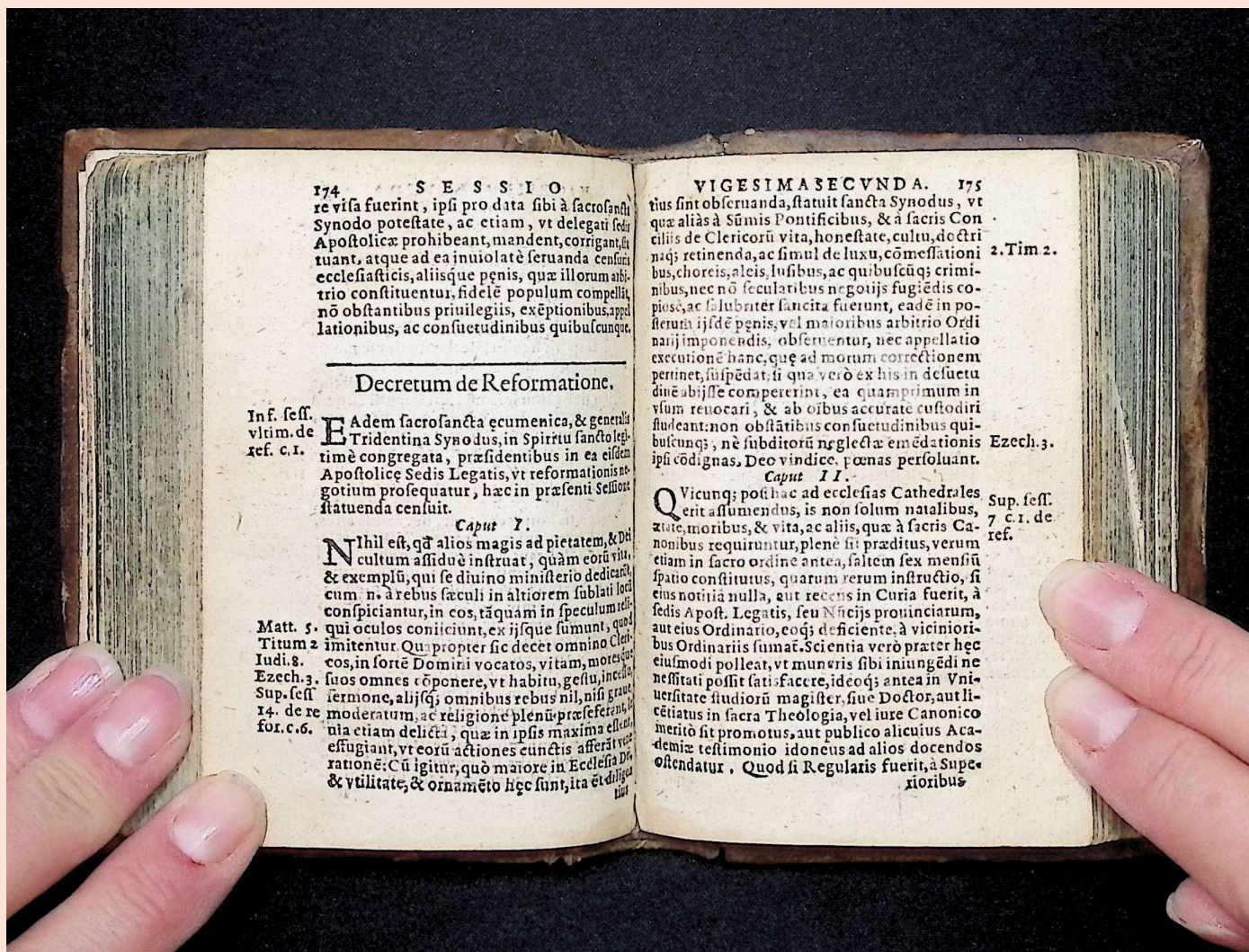

fere. 48.
 172 ac veneratione celebretur, quibus facillè ex-
stimare poterit, q cogitarit, maledictū in sacris
litteris cum uocari, q facit opus Dei negligenter.
Quod si necessario fatemur, nullum aliud
opus a deo sanctū, ac diuinū à Xpi fidelibus tra-
ctari posse, q hoc ipsum tremendū mysterium,
quo uiuifica illa hostia, quæ Deo Patri reconciliati
sumus, in altari per sacerdotes quotidie immo-
latur, satis et appareat oem operam, & dili-
gentiam in eo ponendam esse, ut quanta maxi-
mè fieri potest interiori cordis munditia, & pu-
ritate, atque exteriori deuotionis, ac pietatis
specie peragatur. Cum igitur multa iam siue te-
porū uitio, siue hominum incuria, & improbi-
tate irrepsisse uideatur, quæ à tanti sacrificij di-
gnitate aliena sunt, ut ei debitus honor, & cul-
tus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificatio-
nè restituantur, decernit sancta Synodus, ut Ordi-
narij locorū Episcopi, ea oia prohibere, atque è
medio tollere sedulo curent, ac teneantur, quæ
uel auaritia idolorū seruitus, uel irreuerentia,
quæ ab impietate uix seiuncta esse potest, uel
superstitio ueræ pietatis fallax imitatrix indu-
xit. Atque ut multa paucis cõprehendantur, in-
primis, quæ ad auaritiã pertinet, cuiusuis gene-
ris mercedū cõditiones, pacta, & quicquid pro
Missis nouis celebrandis datur, nec nõ impor-
tunas, atque illiberales elemosynarū exactio-
nes, potius quàm postulationes, aliaque huius-
modi, quæ à simoniaca labe, uel certè à turpi
questu nõ longè absunt, oino prohibeant. Dein-
de, ut irreuerentia uitetur, singuli in suis dio-
cesibus interdiciat, ne cui uago, & ignoto sacer-
doti Missas celebrare liceat. Neminem præte-
rea,

173 res, qui publicè, & notoriè criminofus sit, aut
sancto altari ministrare, aut sacris interesse per-
mittant, Neq; patiantur priuatis in domibus, at
que oino extra ecclesiam, & ad diuinum tantū
cultum dedicata oratoria, ab eisdẽ Ordinarijs
designanda, & uisitanda: sanctum hoc sacrificiū
à secularibus, aut Regularibus quibuscunque
peragi, ac nisi prius qui interfuit: decenter com-
posito corporis habitu, declarauerint se mente
et, ac deuoto cordis affectu, nõ solum corpore,
adesse. Ab ecclesijs uero musicas eas, ubi siue
organo, siue cantu lasciuū, aut impurū aliquid
miscetur, itè saculares oes actiones, uana, atq;
adeo profana colloquia, deambulationes, stre-
pitus, clamores arceant, ut domus Dei uerè de-
mus orationis esse uideat, ac dici possit. Postre-
mò, ne superstitionis locus aliquis detur, edicto,
& penis propositis caueant, nè sacerdotes alijs,
quàm debitus horis celebrent, ne ritus alios,
aut alias ceremonias, & preces in Missarū cele-
bratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia
probata, ac frequenti, & laudabili usu receptæ
fuerint. Quorundã uerò Missarum, & candelæ
certum numerum, qui magis à superstitioso
cultu, quàm à uera religione inuentus est, oino
ab Ecclesia remoueat: doceantque populum,
quis sit, & à quo potissimū proueniat sanctissi-
mi huius sacrificij tam preciosus, ac celestis fra-
ctus. Moneant etiam eundem populum, ut fre-
quenter ad suas parochias, saltè diebus Do-
minicis, & maioribus festis accedat. Hæc igitur
omnia, quæ summam enumerata sunt, oibus
locorum Ordinarijs ita proponuntur, ut non
solum ea ipsa, sed quæcunque alia huc pertine-
re

Matt. 21.
Isaia 36.
Ierc. 71.

Sup. sess.
7. c. 13.

174 S E S S I O
 re visa fuerint, ipsi pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam, vt delegati sedis Apostolicæ prohibeant, mandent, corrigant, statuunt, atque ad ea inuiolatè seruanda censuris ecclesiasticis, aliisque penis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelè populum compellunt, nõ obstantibus priuilegijs, exceptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscunque.

Decretum de Reformatione.

In f. sess. vltim. de ref. c. 1. **E** Adem sacrosancta ecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, vt reformationis negotium prosequatur, hæc in præsentis Sessionis statuenda censuit.

Caput I.

Nihil est, quàm alios magis ad pietatem, & Deum cultum assidue instruat, quàm eorum vitam, & exemplum, qui se diuino ministerio dedicauerunt, cum non à rebus sæculi in altiore sublati loca conspiciantur, in eos, tãquam in speculum reflectantur, qui oculos coniciunt, ex hisque sumunt, quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos, in sorte Domini vocatos, vitam, mores, & sermonem, alijsq; omnibus rebus nil, nisi graue, moderatum, ac religionè plenè præferant, nulla etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, vt eorum actiones cunctis afferantur ratione: Cũ igitur, quod maiore in Ecclesia Dei, & utilitate, & ornamento hæc sunt, ita et diligenter

Matt. 5.
Titum 2.
Iudi. 8.
Ezech. 3.
Sup. sess. 14. de re for. c. 6.

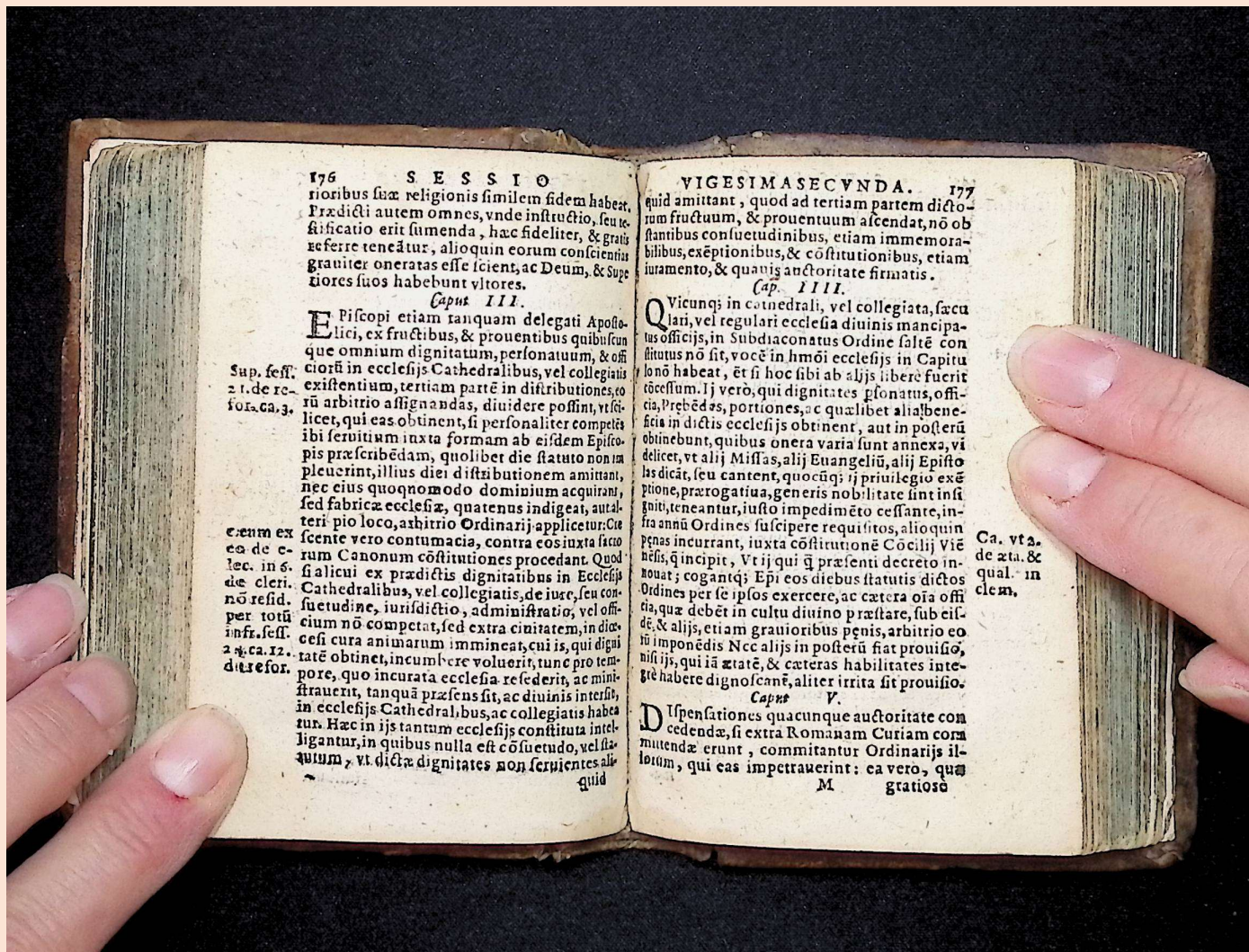
VIGESIMA SECVNDA. 175

tius sint obseruanda, statuit sancta Synodus, vt quæ aliàs à Sumis Pontificibus, & à sacris Concilijs de Clericorũ vita, honestate, cultu, doctrinaq; retinenda, ac simul de luxu, comestationibus, choreis, aleis, iustibus, ac quibuscũq; criminibus, nec nõ secularibus negotijs fugiendis copiose, ac salubriter sancita fuerunt, eadẽ in posterum iisdẽ penis, vel maioribus arbitrio Ordinarij imponendis, obseruentur, nec appellatio executionẽ hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, suspēdat, si qua verò ex his in delictu diuè abijisse compererint, ea quamprimum in vsum renouari, & ab oibus accurate custodiri studeant: non obstantibus consuetudinibus quibuscũq; nõ subditorũ neglectæ emendationis ipsi cõdignas. Deo vindice, pœnas perfoluant.

Caput II.

Quicunq; post hæc ad ecclesias Cathedralis erit assumendus, is non solum natalibus, & moribus, & vita, ac alijs, quæ à sacris Canonibus requiruntur, plenè sit præditus, verum etiam in sacro ordine antea, saltem sex mensũ spatio constitutus, quarum rerum instructio, si eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, à sedis Apost. Legatis, seu Nuncijs prouinciarum, aut eius Ordinarijs, eoq; deficiente, à vicinioribus Ordinarijs sumat. Scientia verò præter hæc eiusmodi polleat, vt muneris sibi iniungēdi necessitati possit satis facere, idẽq; antea in vniuersitate studiorũ magister, siue Doctor, aut licentiatus in sacra Theologia, vel iure Canonico merito sit promotus, aut publico alicuius Academicæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quod si Regularis fuerit, à Superioribus

Ezech. 3.
Sup. sess. 7 c. 1. de ref.

tionibus sacrae religionis similem fidem habeat. Praedicti autem omnes, unde instructio, seu re-
fificatio erit sumenda, hac fideliter, & gratis
referre teneatur, alioquin eorum conscientias
grauiter oneratas esse scient, ac Deum, & Suppe-
tiores suos habebunt ultores.

Capitulum III.

Sup. sess.
21. de re-
for. ca. 3.

E piscopi etiam tanquam delegati Aposta-
lici, ex fructibus, & prouentibus quibuscum-
que omnium dignitatum, personatum, & offi-
ciorum in ecclesijs Cathedralibus, vel collegiatis
existentium, tertiam partem in distributiones, co-
rum arbitrio assignandas, diuidere possint, ut sci-
licet, qui eas obtinent, si personaliter competi-
tibus seruitium iuxta formam ab eisdem Episco-
pis praescribendam, quolibet die statuto non im-
pleuerint, illius diei distributionem amittant,
nec eius quoquo modo dominium acquirant,
sed fabricae ecclesiae, quatenus indigeat, aut al-
teri pio loco, arbitrio Ordinarij applicetur: Cuius-
sciente vero contumacia, contra eos iuxta sacro-
rum Canonum constitutiones procedant. Quod
si alicui ex praedictis dignitatibus in Ecclesijs
Cathedralibus, vel collegiatis, de iure, seu con-
suetudine, iurisdictio, administratio, vel offi-
cium non competat, sed extra ciuitatem, in dila-
tate obtinet, incumbere voluerit, tunc pro tem-
pore, quo incurata ecclesia resederit, ac mini-
straueit, tanquam praesens sit, ac diuinis intersit,
in ecclesijs Cathedralibus, ac collegiatis habea-
tur. Hac in ijs tantum ecclesijs constituta intel-
ligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel sta-
utum, ut dictae dignitates non seruietes alle-

e. cum ex
eo de e-
lec. in 6.
de cler.
no resid.
per totum
infr. sess.
21. ca. 12.
de re for.

quid

quid amittant, quod ad tertiam partem disto-
rum fructuum, & prouentuum ascendat, non ob-
stantibus consuetudinibus, etiam immemora-
bilibus, exceptionibus, & constitutionibus, etiam
iuramento, & quavis auctoritate firmatis.

Capitulum IIII.

Q uicunque in cathedrali, vel collegiata, sacra-
lati, vel regulari ecclesia diuinis mancipa-
tus officijs, in Subdiaconatus Ordine saltim con-
stitutus non sit, vocem in homini ecclesijs in Capitu-
lo non habeat, et si hoc sibi ab alijs liberè fuerit
concessum. Ij verò, qui dignitates personatus, offi-
cia, Praebendas, portiones, ac qualibet alia bene-
ficia in dictis ecclesijs obtinent, aut in posterum
obtinere debent, quibus onera varia sunt annexa, vi-
delicet, ut alij Missas, alij Euangelium, alij Episto-
las dicant, seu cantent, quocumque; ij priuilegio ex-
ceptione, praerogatiua, generis nobilitate sint in-
gniti, teneantur, iusto impedimento cessante, in-
tra annum Ordines suscipere requisiti, alioquin
penas incurrant, iuxta constitutionem Concilij Vi-
nensis, quae incipit, Ut ij qui praesenti decreto in-
nouat; cogantur; Epi eos diebus statutis dictos
Ordines per se ipsos exercere, ac caetera oia offi-
cia, quae debent in cultu diuino praestare, sub cil-
de, & alijs, etiam grauioribus penis, arbitrio eo-
rum imponendis. Nec alijs in posterum fiat prouisio,
nisi ijs, qui iam praesentem, & caeteras habilitates inte-
grè habere dignoscant, aliter irrita sit prouisio.

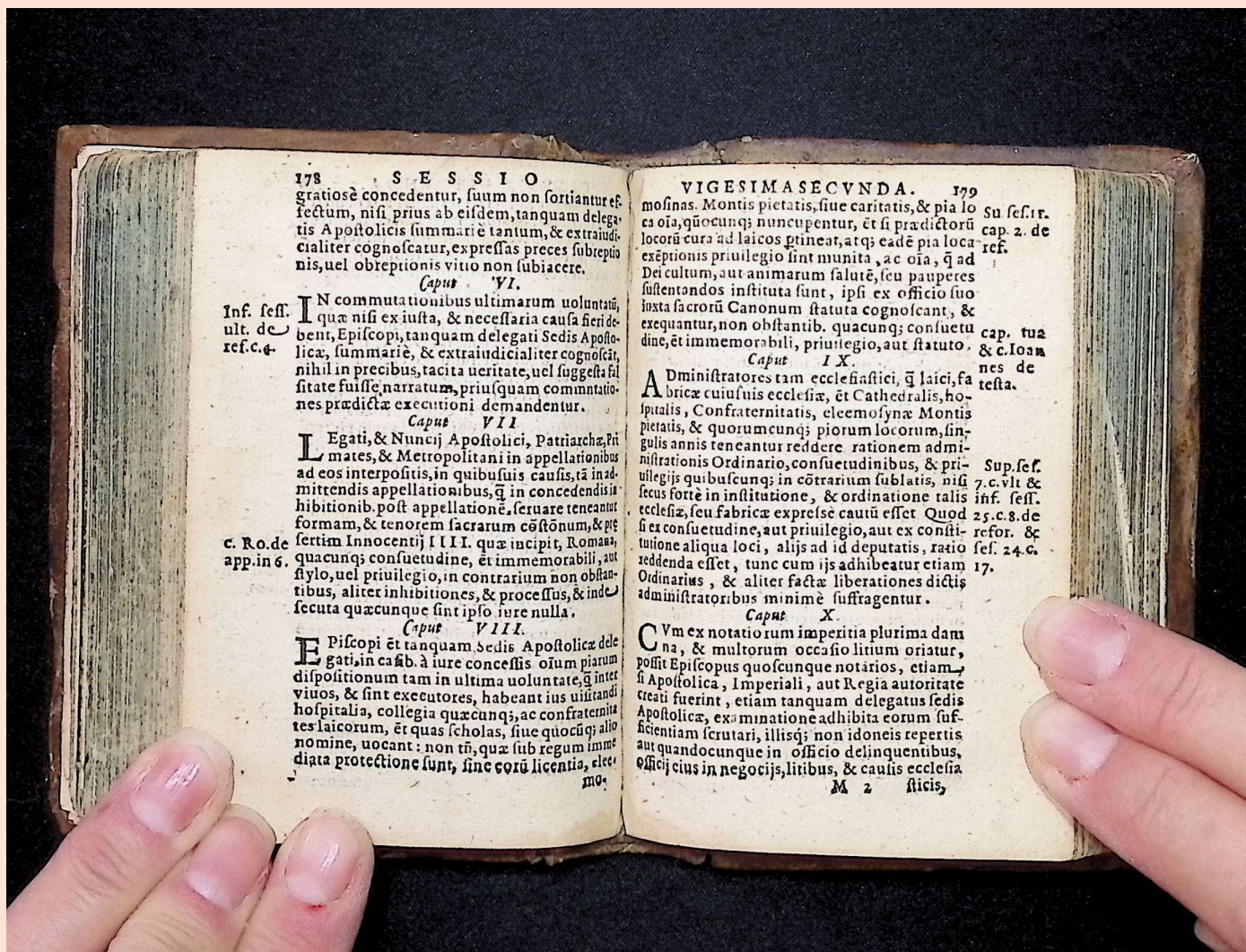
Capitulum V.

D ispenationes quacunque auctoritate con-
cedendae, si extra Romanam Curiam con-
mutandae erunt, committantur Ordinarijs il-
lorum, qui eas impetrauerint: ea vero, quae
gratiosae

Ca. vt a.
de sta. &
qual. in
clera.

M

gratiosae

178 S E S S I O
gratiosè concedentur, suum non fortiantur ef-
fectum, nisi prius ab eisdem, tanquam delega-
tis Apostolicis summarie tantum, & extrajudi-
cialiter cognoscatur, expressas preces subrepto-
nis, uel obreptionis vitio non subiacere.

Caput VII.

Inf. sess. I N commutationibus ultimarum uoluntatu,
ult. de qua nisi ex iusta, & necessaria causa fieri de-
ref. c. 4. bent, Episcopi, tanquam delegati Sedis Aposto-
lica, summarie, & extrajudicialiter cognoscant,
nihil in precibus, tacita ueritate, uel suggesta fal-
sitate fuisse narratum, priusquam commutationes
prædictæ executioni demandentur.

Caput VIII.

L Egati, & Nuncij Apostolici, Patriarchæ, Pri-
mates, & Metropolitanæ in appellationibus
ad eos interpositis, in quibusuis causis, tã in ad-
mittendis appellationibus, q̄ in concedendis in-
hibitionibus post appellationem, seruare teneantur
formam, & tenorem sacrarum cõstitutionum, & præ-
sertim Innocentij III. quæ incipit, Romanus,
c. Ro. de quacunq; consuetudine, et immemorabili, aut
app. in 6. stylo, uel priuilegio, in contrarium non obsta-
ntibus, aliter inhibitiones, & processus, & in-
secuta quacunq; sint ipso iure nulla.

Caput IX.

E piscopi et tanquam Sedis Apostolicæ dele-
gati, in casibus à iure concessis oïum piarum
dispositionum tam in ultima uoluntate, q̄ in ter-
tios, & sint exsecutores, habeant ius uisitandi
hospitalia, collegia quacunq; ac confraternita-
tes laicorum, et quas scholas, siue quocunq; alio
nomine, uocant: non tñ, quæ sub regum imme-
diata protectione sunt, sine eorũ licentia, elec-
mo.

179 VIGESIMASECVNDA.
mosinas. Montis pietatis, siue caritatis, & pia lo-
ca oïa, quocunq; nuncupentur, et si prædictorũ
locorũ cura ad laicos p̄tineat, atq; eadẽ pia loca
exemptionis priuilegio sint munita, ac oïa, q̄ ad
Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes
sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo
iuxta sacrorũ Canonum statuta cognoscant, &
exequantur, non obstantib. quacunq; consuetu-
dine, et immemorabili, priuilegio, aut statuto.

Caput X.

A dministratores tam ecclesiastici, q̄ laici, fa-
bricæ cuiusuis ecclesiæ, et Cathedralis, ho-
spitalis, Confraternitatis, elemosinæ Montis
pietatis, & quorumcunq; piorum locorum, sin-
gulis annis teneantur reddere rationem admi-
nistrationis Ordinario, consuetudinibus, & pri-
uilegijs quibuscunq; in contrarium sublati, nisi
secus forte in institutione, & ordinatione talis
ecclesiæ, seu fabricæ expresse cautũ esset. Quod
si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex consti-
tutione aliqua loci, alijs ad id deputatis, ratio
reddenda esset, tunc cum ijs adhibeatur etiam
Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis
administratoribus minimè suffragentur.

Caput XI.

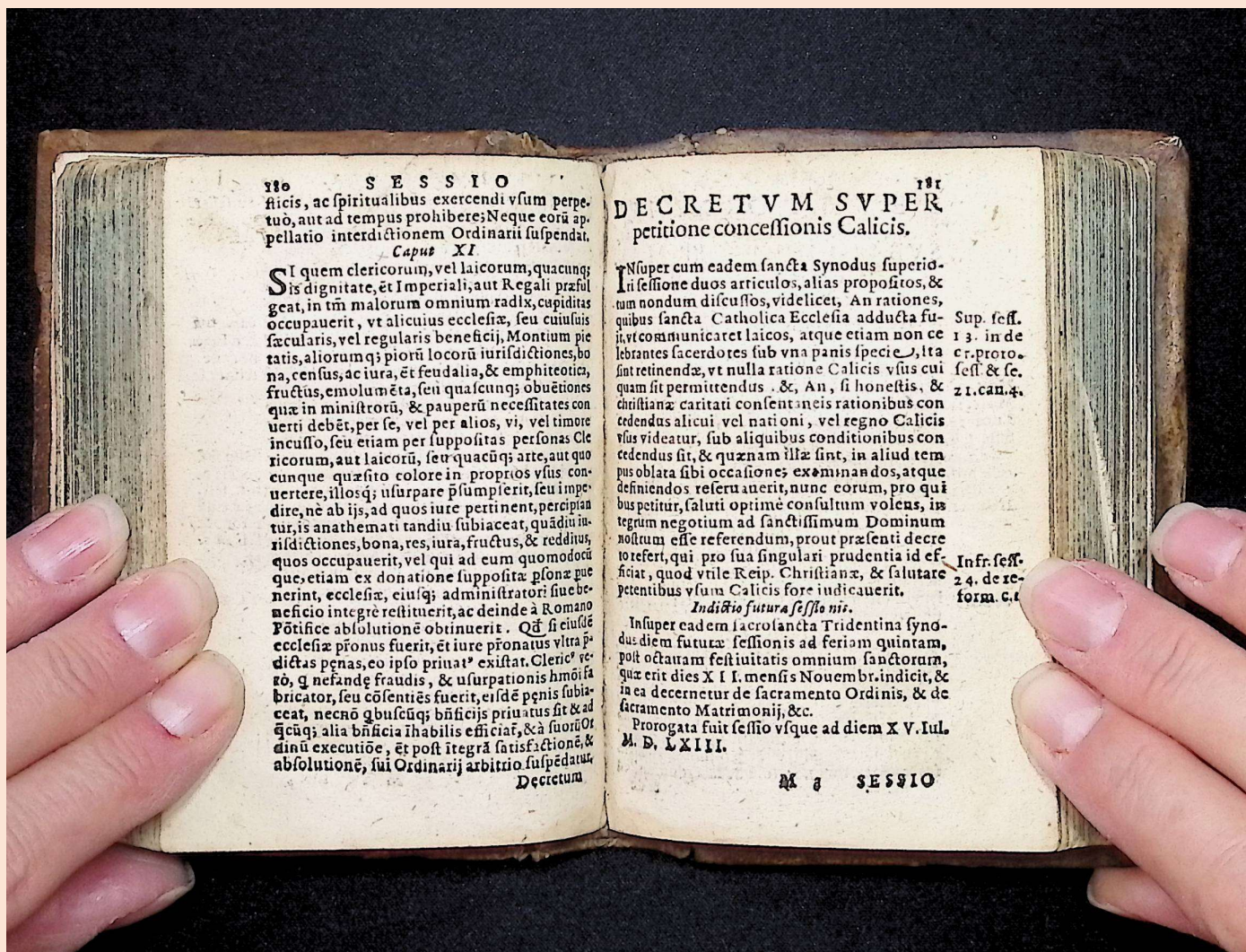
C um ex notariorum imperitia plurima da-
na, & multorum occasio litium oriatur,
possit Episcopus quoscunq; notarios, etiam
si Apostolica, Imperiali, aut Regia autoritate
creati fuerint, etiam tanquam delegatus sedis
Apostolicæ, examinatione adhibita eorum suf-
ficientiam scrutari, illisq; non idoneis repertis
aut quodocunq; in officio delinquentibus,
officij eius in negocijs, litibus, & causis ecclesiæ
M 2 sticis,

Su sess. Ir.
cap. 2. de
ref.

cap. tua
& c. Ioan-
nes de
testa.

Sup. sess.
7. c. vi. &
inf. sess.
25. c. 8. de
refor. &
ref. 24. c.
17.

180   S E S S I O
 ficis, ac spiritualibus exercendi usum perpetuo, aut ad tempus prohibere; Neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii suspendat.

Capitulum XI

SI quem clericorum, vel laicorum, quacunque dignitate, et Imperiali, aut Regali praefulgeat, in tantum malorum omnium radice, cupiditas occupaverit, ut alicuius ecclesiae, seu cuiusvis secularis, vel regularis beneficii, Montium pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura, et feudalia, & emphiteotica, fructus, emolumenta, seu quascunque obventiones quae in ministrorum, & pauperum necessitates converti debent, per se, vel per alios, vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum, aut laicorum, seu quacunque arte, aut quocunque quaesito colore in proprios usus convertere, illosque usurpare praesumpserit, seu impedire, ne ab iis, ad quos iure pertinent, percipiantur, is anathemati tandiu subiaceat, quoad iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocunque, etiam ex donatione suppositae personae pervenerint, ecclesiae, eiusque administratori sine beneficio integre restituerit, ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdem ecclesiae praesonus fuerit, et iure pronatus ultra praedictas penas, eo ipso privati existat. Clerico vero, qui nefandae fraudis, & usurpationis homicidiae, seu consentiens fuerit, eiusdem penis subiaceat, necnon quibuscunque beneficiis privatus sit & ad quoscunque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a suorum ordinum executione, et post integram satisfactionem, & absolutionem, sui Ordinarii arbitrio suspendatur.

Decretum

181
 D E C R E T U M S V P E R
 petitione concessionis Calicis.

Insuper cum eadem sancta Synodus superiorum sessione duos articulos, alias propositos, & tum nondum discussos, videlicet, An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuerit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes sacerdotes sub vna panis specie, ita sint retinenda, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus. & An, si honestis, & Christianae caritati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quae illae sint, in aliud tempus oblata sibi occasiones examinandos, atque definiendos refererent, nunc eorum, pro quibus petitur, saluti optime consultum volens, istud negotium ad sanctissimum Dominum nostrum esse referendum, prout praesenti decreto refert, qui pro sua singulari prudentia id efficiat, quod utile Reip. Christianae, & salutare petentibus usum Calicis fore iudicaverit.

Indictio futurae sessionis.

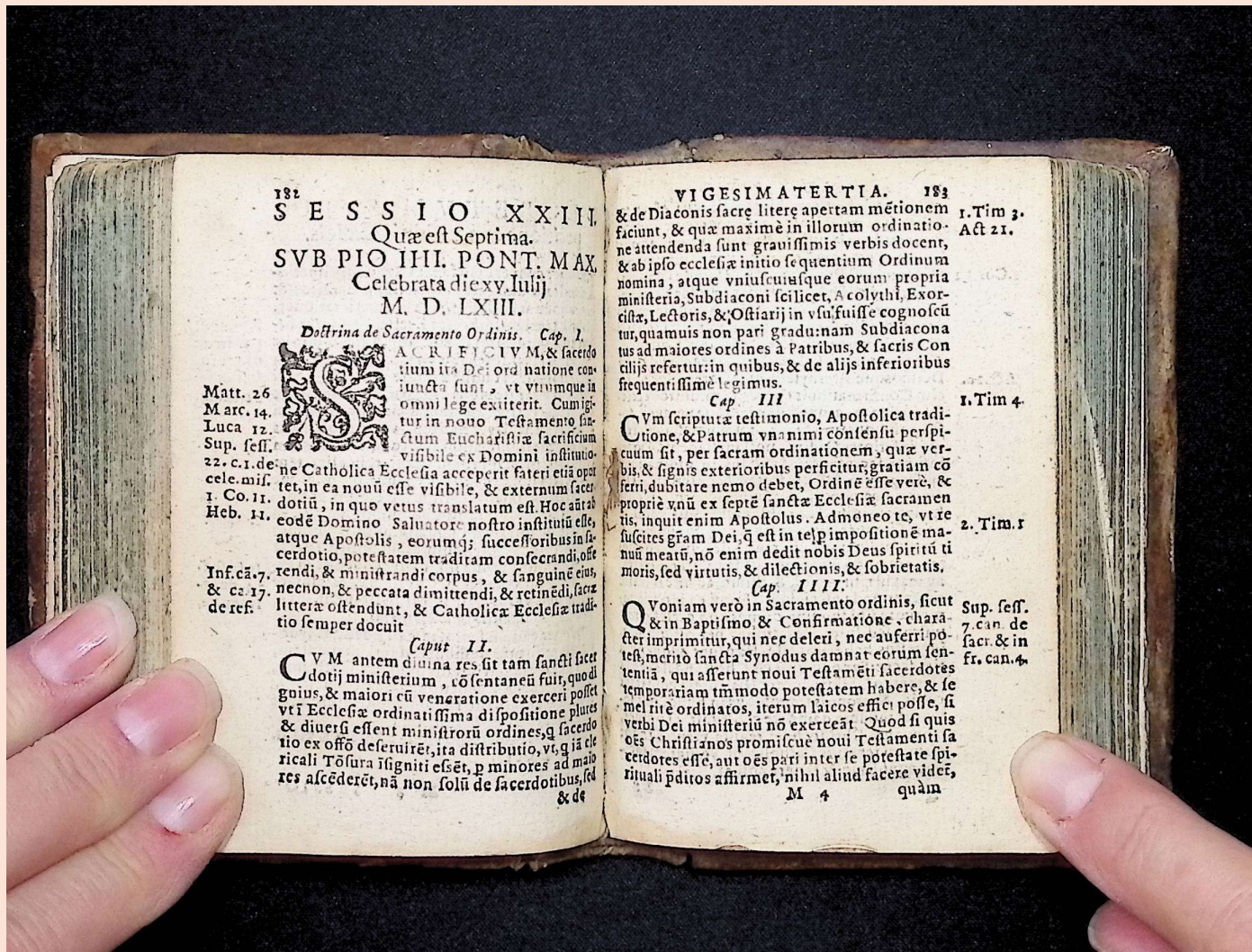
Insuper eadem sacrosancta Tridentina synodus diem futurae sessionis ad feriam quintam, post octavam festivitatis omnium sanctorum, quae erit dies XI. mensis Novembris indicit, & in ea decerneretur de sacramento Ordinis, & de sacramento Matrimonii, &c.

Prorogata fuit sessio usque ad diem XV. Iulii. M. D. LXIII.

M 3   S E S S I O

Sup. sess. 13. in decreto. prorog. sess. & c. 21. can. 4.

Infr. sess. 24. de reform. c. 1.

182
S E S S I O XXIII.
Quæ est Septima.
SVB PIO IIII. PONT. MAX.
Celebrata die xij. Iulij
M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Ordinis. Cap. I.

S

Matt. 26
Marc. 14.
Luca 12.
Sup. sess.
22. c. 1. de
cele. mis.
1. Co. 11.
Heb. 11.
Inf. c. 7.
& ca. 17.
de ref.

ACRIFICIVM, & sacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta sunt, vt vtrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in nouo Testamento situm Eucharistia sacrficium visibile ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceperit fateri etiã oportet, in ea nouũ esse visibile, & externum sacerdotiũ, in quo vetus translatum est. Hoc autẽ eodẽ Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumq; successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus, & sanguinẽ eius, necnon, & peccata dimittendi, & retinendi, sacre littere ostendunt, & Catholica Ecclesie traditio semper docuit

Caput II.

CVM autem diuina res sit tam sancti sacerdotij ministerium, cõsentaneũ fuit, quod dignius, & maiori eũ veneratione exerceri posset, vt i Ecclesie ordinatissima dispositione plures & diuersi essent ministrorũ ordines, q; sacerdotio ex offõ deseruierẽt, ita distributio, vt, q; iã clericali Tõsura signiti essẽt, p; minores ad maiores ascenderẽt, nã non solũ de sacerdotibus, sed & de

VIGESIMATERTIA. 183

& de Diaconis sacre litere apertam mensionem faciunt, & quæ maximẽ in illorum ordinatione attendenda sunt grauissimis verbis docent, & ab ipso ecclesie initio sequentium Ordinum nomina, atque vniuscuiusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolythi, Exorcista, Lectoris, & Ostiarij in vsu fuisse cognoscitur, quamuis non pari gradu: nam Subdiaconatus ad maiores ordines à Patribus, & sacris Concilijs refertur: in quibus, & de alijs inferioribus frequentissimẽ legimus.

Cap. III.

CVM scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum vnanimi cõsensu perspicuum sit, per sacram ordinationem, quæ verbis, & signis exterioribus perficitur, gratiam cõferri, dubitare nemo debet, Ordinẽ esse verẽ, & propriẽ vnũ ex septẽ sanctæ Ecclesie sacramentis, inquit enim Apostolus. Admoneo te, vt resuscites grãm Dei, q; est in te: p; impositionẽ manũ mearũ, nõ enim dedit nobis Deus spiritũ timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

Cap. IIII.

QVONIAM verò in Sacramento ordinis, sicut & in Baptismo & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest, merito sancta Synodus damnat eorum sententiã, qui asserunt noui Testamẽti sacerdotes temporariam tm modo potestatem habere, & semel ite ordinaros, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministeriũ nõ exerceãt. Quod si quis oēs Christianos promiscue noui Testamenti sacerdotes esse, aut oēs pari inter se potestate spiritali pãtros assermet, nihil aliud facere videret, quã

1. Tim. 3.
Act. 21.

1. Tim. 4.

2. Tim. 1.

Sup. sess.
7. can. de
sac. & in
fr. can. 4.

M 4

184 S E S S I O
 quàm ecclesiasticam hierarchiã, quæ est vt ca-
 sitorum acies ordinata, confundere, perinde
 si contra beati Pauli doctrinam omnes Aposto-
 li, omnes prophete, omnes Euangeliste, omnes
 Pastores, oēs sint Doctores. Proinde sacrosan-
 cta Synodus declarat, præter cæteros Ecclesi-
 sticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum lo-
 cum successerunt, ad hunc hierarchicum Ord-
 nem præcipue pertinere, & positos, sicut idem
 Apostolus, ait à spiritu sancto, regere Ecclesi-
 am Dei; eosque Presbyteris superiores esse, ac sa-
 cram Confirmationis conferre, ministros eccle-
 siæ ordinare, atque alia pleraque peragere ip-
 sos posse, quarum functionum potestatem reli-
 qui inferiores Ordines nullam habent. Docet
 in super sacrosancta Synodus in ordinatione
 episcoporum, & sacerdotum, & cæterorum Or-
 dinum nec populi, nec cuiusvis secularis pote-
 statis, & magistratus consensum, siue vocatio-
 nem, siue auctoritatem ita requiri, vt sine ca-
 rita sit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui
 tantummodo à populo, aut seculari potestate,
 ac magistratu vocati, & instituti, ad hæc minist-
 ria exercenda ascendunt, & qui ea propria te-
 meritate sibi sumunt, omnes non ecclesiæ mi-
 nistros, sed fures, & latrones per ostium non
 ingressos habendos esse. Hac sunt que genera-
 tim sacræ Synodo visæ est Christi fideles de sa-
 cramento Ordinis docere. His autem contraria
 certis, & proprijs Canonibus in hunc, qui se-
 quitur, modum damnare constituit, vt omnes,
 adiuuante Christo, fidei regula vtentes, in tot
 errorum tenebris Catholicam veritatem facili-
 us agnoscere, & tenere possint,

185
 De Sacramento Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, non esse in nouo testamento sacerdotium visibile, & externum, vel non esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum corpus, & sanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi, sed officium tantum, & nudum ministerium prædicandi Euangelium, vel eos, qui non prædicant, prius, non esse sacerdotes; anathema sit.

Sup. ca. 1.
 Matth. 16
 Ioan. 20.

CANON II.

Si quis dixerit, præter sacerdotium non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & maiores, & minores, per quos, velut per gradus quosdam in sacerdotium tendatur; anathema sit.

Sup. ca. 2.
 Sup. sel. 8
 de re. c. 1.

CANON III.

Si quis dixerit, Ordinem, siue sacram ordinationem verè & propriè sacram à Christo Domino institutum, vel esse figuratum quoddam humanum exco-
 gitatum à viris rerum ecclesiasticarum imperitis, aut esse tantum ritum quendam eligendi ministros verbi Dei, & sacramentorum; anathema sit.

Sup. ca. 1.
 Matth. 16
 Ioan. 20.

CANON IIII.

Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopum dicere, Accipe spiritum sanctum, aut per eum non imprimi characterem, vel eum qui sacerdos factus sit, laicum rursus fieri posse, anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, sacram Vnctionem, qua Ecclesia in sancta ordinatione vitur, non tantum non requiri, sed contra mandam, & periculosam

186 S E S S I O
nicioſam eſſe ſimiliter & alias Ordinis cæremo-
nias; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in eccleſia Catholica non eſſe
hierarchiam diuina ordinatione inſtitutam,
quæ conſtat ex Episcopis, Præbyteris, & mini-
ſtris; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Episcopos non eſſe Præbyte-
ris ſuperiores, vel non habere potestatem con-
firmandi, & ordinandi, vel eam, quam habent,
illis eſſe cum præbyteris communem, vel Or-
dines ab iſſis collatos ſine populi, vel potesta-
tis ſæcularis conſenſu, aut uocatione irritos eſſe,
aut eos qui nec ab eccleſiaſtica, & canonica
potestate ritè ordinati, nec miſſi ſunt, ſed a huius-
de ueniunt, legitimos eſſe uerbi, & Sacramen-
torum miniſtros; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit Episcopos, qui auctoritate Ro-
mani Põtiſicis aſſumuntur, non eſſe legitimos,
& ueros Episcopos, ſed ſignè humanum
anathema ſit.

Decretum de reformatione.

Adem ſacroſancta Tridentina Synodus
reformationis materiam proſequens, hæc
quæ ſequuntur, ſua præſenti decernenda eſſe
ſtatuit, & decernit.

Caput I.

an. 21.
20. Cvm præcepto diuino mandatum ſit om-
nibus, quibus animarum cura commiſſa
eſt, oues ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium of-
ferre, uerbiq; diuini prædicationè, Sacramen-
torum

VIGESIMATERTIA. 187

porum adminiſtratione, ac bonorum omnium
operum ex Eplo paſcere, pauperum, aliarumq;
miſerabilium perſonarum curam paternã ge-
rere, & in cætera munia paſtoralia incumbere
quæ omnia nequaquam ab iſs præſtari, & im-
pleri poſſunt, qui gregi ſuo non inuigilat, neq;
miſſi ſunt, ſed mercenariorum more deſerunt,
ſacroſancta Synodus eos admonet, & horta-
tur, ut diuinorum præceptorum memores, facti
que forma gregis in iudicio, & ueritate paſcãt,
& regant. Ne uero ea, qua de reſidentia ſanctè
& uiliteriam ante ſub ſel. rec. Paulo III. ſan-
citi fuerũt, in ſenſus a ſacroſanctæ Synodi men-
te alienos trahantur, ac ſi uigore illius decreti
quinque menſibus continuis abeſſe liceat, illis
inhærendo, declarat ſacroſancta Synodus om-
nes Patriarchalibus, Primatibus, Metropol-
itanis, ac Cathedralibus eccleſiis quibuſcunq;
quocunq; nomine, & titulo præſectos, etiam
ſi S. R. E. Cardinales ſint, obligari ad persona-
lem in ſua eccleſia, vel diœceſi reſidentiam, ubi
iniuncto ſibi officio deſungi teneantur, neq; ab
eſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis.
Nã cũ Chriſtiana caritas, ugens neceſſitas, de-
bita obediẽtia, ac euidens eccleſiæ, uel Reipub.
utilitas aliquos nõnunquã abeſſe poſſent, &
exigãt, decernit eadẽ ſacroſancta Synodus, hæc
legitimè abſentia cauſas à beatiſſi Rom. Pon-
tificis, aut à Metropolitanano, uel eo abſente, ſuf-
fraganeo Epõ antiquiori, reſidẽte, q idẽ Metro-
politani abſentia probare debeat, i ſcriptis ef-
ſe approbãdas, niſi cũ abſentia incidit, ppter
aliquò munus, & Reipub. officia, Episcopatibus
adiunctũ, cuius quã cauſa ſunt notoria, & inter-
dum

1. Pet. 5.

Sup. ſeſſ.
6. de reſ.

Inſt. in
Bulla Pij
4 ſuper
reſident.

dum repentina, ne eas quidem significari Metropolitanano necesse erit, ad eundem in concilio provinciali spectabit iudicare de licentijs a se, vel a suffraganeo datis, & uidere, ne quis eo iure abutatur, & ut poenis canonicis errantes puniatur. Interea meminerint discessuri, ita quibus suis providendum, ut quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantisper tamen absent, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reversuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illud absentiam spatium singulis annis, siue continuam, siue interruptam, extra predictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere, & haberi rationem, ut id aqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento, quod an ita sit, absentium conscientiam reliquit, quam sperat reuerentiam, & timoratum fore, cum Deo corda parateant, cuius opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eisdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Dominici aduentus, Quadragesimae, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in domino gaudere pastoris praesentia vult, nisi ab Ecclesia sua Cathedrali diocesi eos alio vocent.

Ses. 24. de
ref. c. 21.

1. Reg. 16
3. Reg. 8.
Baruc. 3.

Si quis autem (quod utinam nunquam eveniat) contra huius decreti dispositionem ab poenis adversus non residentes sub Paulo III. impositas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, cum pro rata tem-

absentia fructus suos non facientia, alia etiam declarata sibi detinere posse, sed tamen, per superiorem ecclesiam, prohibita quacunque corruptione, quae pro fructibus appellatur, ex qua etiam praesentibus quibuscunque privilegio, aut pro parte, ei remittitur, omnino, etiam quoad fructuum & poenas de curia, & alijs quibuscunque, quae ecclesiasticum curam animarum, ut quandoque eos, & probata, abesse idoneum, ab ipso Ordine debita mercedis assignandi autem licentiam, non obtineat, quod si non personaliter, eorum esse vult Ordinarijs per litteras, & sequestratione, & alijs iuris remedia, & familiaritate, ex quo, si auctoritate confirmata, memorabili, quae potius corruptione appellatio, aut inhibita vel vigore Eugenii

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

dum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitanano necesse erit, ad eundem cum Cælio prouinciali spectabit iudicare de licentia se, vel à suffraganeo datis, & uidere, ne quis iure abutatur, & ut pœnis canonicis errantes niatur Interea meminerint discessuri, ita omnia suis prouidendū, ut quantum fieri poterit, ex foris absentia nullū damnum accipiant. Quos qui aliquantisper tū abluunt, ex veterum Canonū sententia nō videntur abesse, quia si uerfuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illis sententiæ spatium singulis annis, siue cōtinuè siue interruptū, extra prædictas causas, nullo modo debere duos, aut ad summū tres menses excedere, & haberi rōnem, ut id æqua ex causa fiat, absq; ullo gregis detrimento, quod an ita sit, ab secedentium conscientia reliquit, quā sperat religiofam, & timorata fore, cum Deo conditeant, cuius opus non fraudulenter agere, in periculo tenentur. Eosdē interim admodum, in Dño hortatur, nē per illius tēporis spatium Dominici aduentus, Quædragessimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, Ascensionis, & Corporis Christi diebus, quibus resicere mense, & in domino gaudere pastoris præsentibus debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali vilo pacto absint, nisi Episcopalia munia in illa diocesi eos alio vocent.

Si quis autem (quod vñam nunquam emendat) contra huius decreti dispositionem errauerit, statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduersus non residentes sub Paulo III. constitutas, & innouatas, ac mortalis peccati reprobata

horis absentia fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non seuta illos sibi detinere posse, sed teneri aut ipso cessante, per superiorem ecclesiasticum illos fabricæ ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacunq; conuentione, vel compositione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte, ei remitterentur, non obstantibus quibuscunq; priuilegijs cuicunq; Collegio, aut fabricæ concessis.

Eadem omnino, etiam quò ad culpam, amissionem fructuum & pœnas de curatis inferioribus, & alijs quibuscunq; qui beneficiū aliquod ecclesiasticum curā animarum habēs, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit ita tū, ut quandocunq; eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandū, cū debita mercedis assignatione relinquāt. Discendendi autem licentiam in scriptis, gratisq; cōcedendā ultra bimestre tēpus, nisi ex grati causa, non obtineat, Quod si per edictum citari etiam nō personaliter, cōtumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs per censuras ecclesiasticas, & sequestrationē, & subtractionē fructuū, aliaq; iuris remedia, et usq; ad priuationē cōpellere, nec excutiōe hāc quolibet priuilegio, Inia, familiaritate, exceptioe, et rōne cuiuscunq; bñficij, pactioe, statuto, et iurō, vel quacūq; auctoritate confirmato, consuetudine et immemorabili, q̄ ponus corruptela censēda est, siue appellatiōe, aut inhibitionē et i Romana Curia, vel vigore Eugeniænæ constitutionis suspē-

Sup. ses. 6.
de ref. c. 1
inf. in bul
la Pij 4. su
pra relid.

Sup. ses. 6
de ref. c. 1

Infr. sess.
24 de re
c. 12.

c. cum ne
nerabilis
& c. si de
cōsueta.
Extraua.
diuina d
priui. fa.
ref. 6. de
ref. c. 1.

spēdi posse. Postremò. tam decretum illud
Paulo III. quàm hoc ipsum in Concilijs
provincialibus, & Episcopaliibus publicari
Synodus præcipit: cupit enim quæ adeo ex
storum munere, animarumq; salute sum, ho
quenter omnium auribus, mentibusque in
vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporaria
iniuria, aut hominum obliuione, aut defu
dine aboleantur.

Caput II.

Su. ref. 7.
cap. 6.

Ecclésijs Cathedralibus, seu Superioribus,
quocunq; nomine, ac titulo præfecti, etiam
si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, si
munus consecrationis intra tres menses non
fuerint, ad fructuum perceptorum restitu
tionem teneantur si intra totidem menses pot
id facere neglexerint, ecclésijs, ipso iure
uati. Consecratio uero, si extra Curiam Rom
nam fiat, in ecclesia, ad quam promoti fuerint,
aut in provincia, si commodè fieri poterit, ce
lebrebitur.

Caput III.

Inf. ca. 8.
& 10. su.
ref. 14. de
ref. c. 3.

Episcopi per semetipsos Ordines cōferant
si agitudine fuerint impediti, subditi
suos non aliter, quam iam probatos, & exam
natos, ad alium Episcopū ord. nandos dimittat.

Caput IIII.

Prima tonsura non initiētur, qui Sacramen
tum Confirmationis non susceperint, & si
dei rudimēta edocti non fuerint, quiq; legere,
& scribere nesciant, & de quibus probabilis
iectura non sit, eos non secularis iudicij
giendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum
stent, hoc uita genus elegisse.

Caput V.

Ad minores Ordines promouendi bonum
Parocho, & a magistro scholæ, in qua edu
cantur testimonium habeat. Hi uero, qui ad sin
gulos maiores erūt assumendi, per mensem an
te ordinationem Ep̄m adeant, qui Parocho, aut
alteri, cui magis expedire uidebitur, cōmittat,
ut nominibus, ac desiderio eorum, qui uolent
promoueri, publicè in ecclesia propositis, de ip
sorum ordinandorum natalibus, etate, morib; &
uita a fide dignis diligēter inquirat, & literas te
stimoniales ipsam inquisitionē factā cōtinētes,
ad ipsum Episcopum quamprimū transmittat.

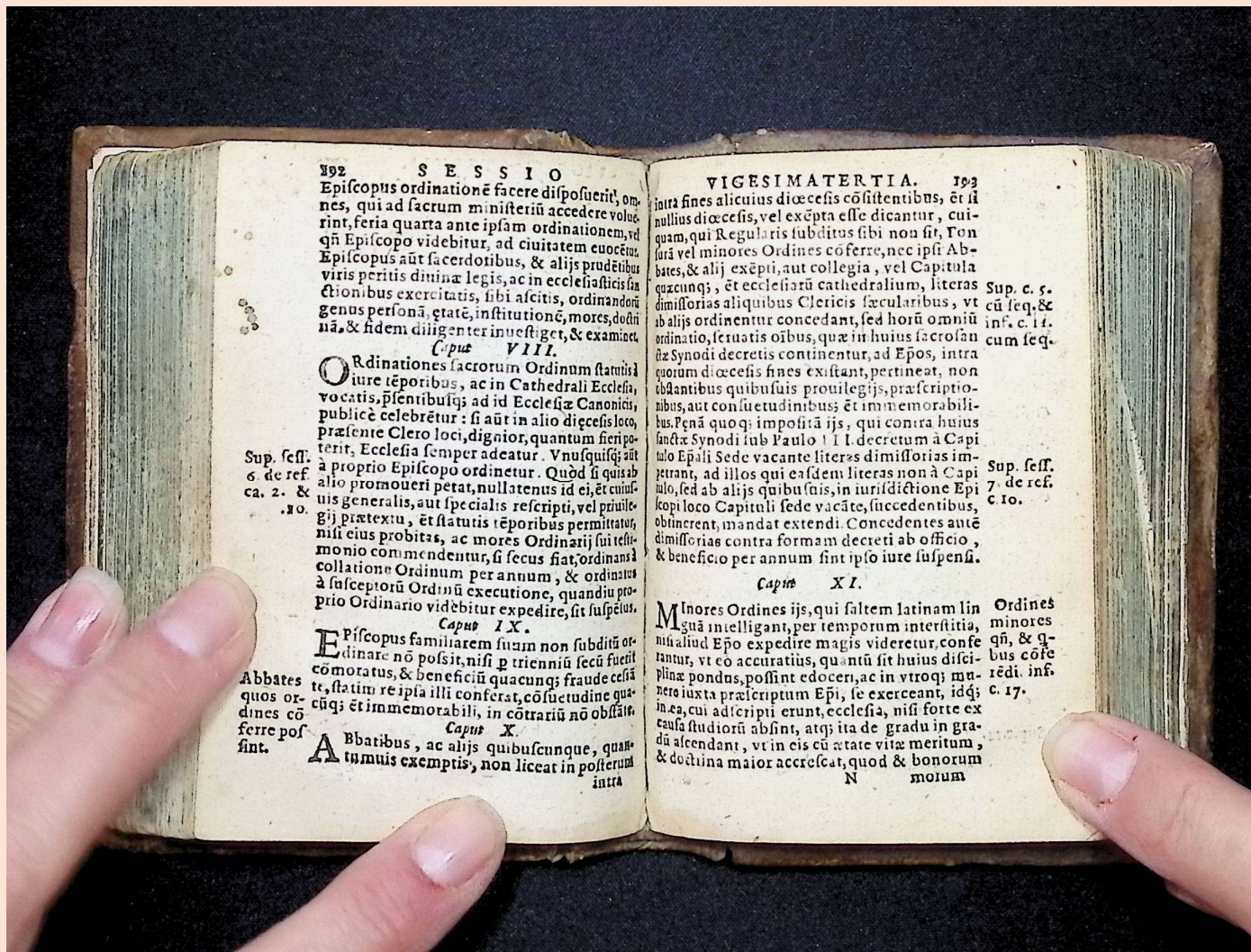
Caput VI.

Nullus prima Tonsura initiatus, aut et in
minoribus Ordinib; constitutus, ante de
cimū quartum annum beneficium possit ob
tinere. Is et fori priuilegio non gaudeat, nisi be
neficium ecclésiasticum hēat, aut Clericalē ha
bitū, & tonsuram deferens, alicui ecclesiæ, ex
mandato Ep̄i inseruiat, uel in seminario Cleri
corum, aut in aliqua schola, uel uniuersitate, de
licentia Ep̄i, quasi in uia ad maiores Ordines su
scipiendos uerletur. In Clericis uero coniugatis
seruetur constitutio Bonifacij IX. q̄ incipit, Cle
rici, qui cum unicis. Modo hi Clerici alicuius ec
clesiæ seruitio, uel ministerio ab Ep̄o de
putati, eidem ecclesiæ seruiant, uel ministrent:
& Clericali habitu, & Tonsura utantur; nemini
quò ad hoc priuilegio, uel consuetudine, etiam
immemorabili suffragante

Caput VII.

Sancta Synodus antiquorum Canonum
uestigijs inuigendo, decernit, ut quando
Epi.

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

Episcopus ordinationē facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministeriū accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quā Episcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Episcopus autē sacerdotibus, & alijs prudētibus viris peritis diuinae legis, ac in ecclesiasticis institutionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandiū genus personā, etatē, institutionē, mores, doctrinā, & fidem diligenter inuestiget, & examinet.

Capitulum VIII.

Ordinationes sacrorum Ordinum statutis à iure tēporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, plēnibusq; ad id Ecclesiae Canonicis, publicē celebrētur: si autē in alio diocesis loco, praesente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper audeatur. Vnusquisq; autē à proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, et cuiuscunq; generalis, aut specialis rescripti, vel privilegij praetextu, et statutis tēporibus permittatur, nisi eius probitas, ac mores Ordinarij sui testimonio commendentur, si secus fiat, ordinans à susceptorū Ordiniū executione, quandiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspēsus.

Capitulum IX.

Episcopus familiarem suum non subditū ordinare nō possit, nisi p̄ trienniu secū fuerit cōmoratus, & beneficiū quacunq; fraude cessante, statim re ipsa illi conferat, cōsuetudine quacūq; et immemorabili, in cōtrariū nō obstante.

Capitulum X.

Abbatibus, ac alijs quibuscunq; quatuordecim exemptis, non liceat in posterum intra

Sup. sess. 6. de ref. ca. 2. & .10.

Abbatibus quos ordines conferre possint.

intra fines alicuius diocesis cōsistentibus, et si nullius diocesis, vel excepta esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonlarā vel minores Ordines cōferre, nec ipsi Abbates, & alij excepti, aut collegia, vel Capitula quacunq; et ecclesiarū cathedralium, literas dimissorias aliquibus Clericis secularibus, vt ab alijs ordinentur concedant, sed horū omniū ordinatio, seruatis oibus, quae in huius sacrosanctae Synodi decretis continentur, ad Epōs, intra quorū diocesis fines existant, pertineat, non obstantibus quibusuis prouilegijs, praescriptionibus, aut consuetudinibus; Et immemorabilibus. Penā quoq; impositā ijs, qui contra huius sanctae Synodi sub Paulo III. decretum à Capitulo Epāli Sede vacante literas dimissorias impetrant, ad illos qui easdem literas non à Capitulo, sed ab alijs quibusuis, in iurisdictione Episcopi loco Capituli sede vacante, succedentibus, obtulerint, mandata extendi. Concedentes autē dimissorias contra formam decreti ab officio, & beneficio per annum sint ipso iure suspēsi.

Capitulum XI.

Minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguā intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Epō expedire magis videretur, conferantur, vt eo accuratius, quantum sit huius disciplinae pondus, possint edoceri, ac in vtroq; numero iuxta praescriptum Episcopi, se exercent, idq; in ea, cui adscripti erunt, ecclesia, nisi forte ex causa studiorū absint, atq; ita de gradu in gradū ascendant, vt in eis cū aetate vitae meritum, & doctrina maior accrescat, quod & bonorum

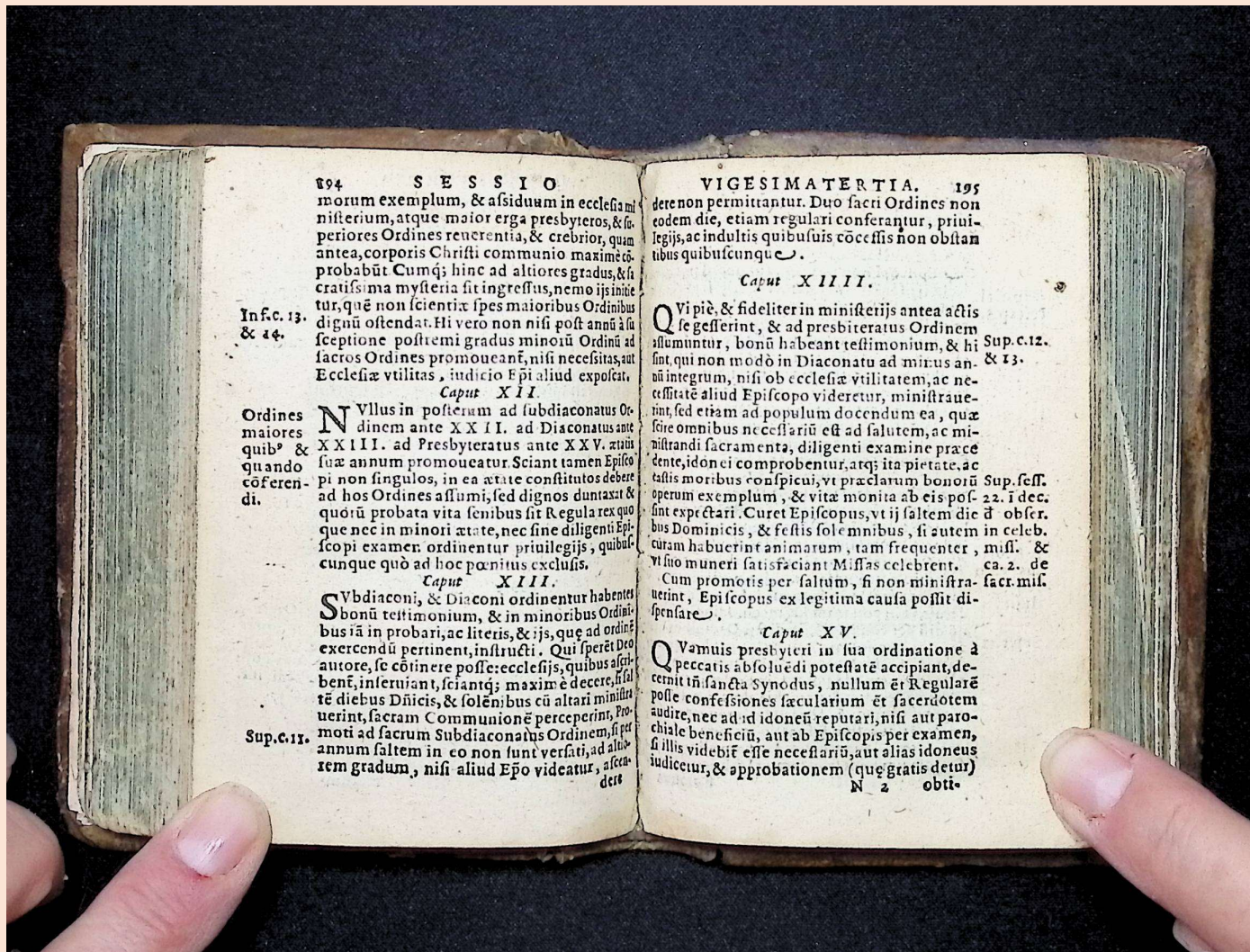
Sup. c. 5. cū seq. & inf. c. 14. cum seq.

Sup. sess. 7. de ref. c. 10.

Ordines minores quos conferre debent inf. c. 17.

N morum

194 S E S S I O

morum exemplum, & assiduum in ecclesia ministerium, atque maior erga presbyteros, & superiores Ordines reuerentia, & crebrior, quam antea, corporis Christi communio maximè comprobabit. Cumq; hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus, nemo ijs initiatur, què non scientia spes maioribus Ordinibus dignè ostendat. Hi vero non nisi post annu à susceptione postremi gradus minoru Ordinū ad sacros Ordines promoueant, nisi necessitas, aut Ecclesie utilitas, iudicio Epi aliud exposcat.

In f. c. 13. & 14.

Caput XII.

Nullus in postquam ad subdiaconatus Ordinem ante XXII. ad Diaconatus ante XXIII. ad Presbyteratus ante XXV. status suæ annum promoueatur. Sciant tamen Episcopi non singulos, in ea ætate constitutos debere ad hos Ordines assumi, sed dignos duntaxat & quoru probata vita senibus sit Regula rex quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examene ordinentur priuilegijs, quibuscunque quò ad hoc pœnitus exclusis.

Ordines maiores quib' & quando conferendi.

Caput XIII.

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur habentes bonu testimonium, & in minoribus Ordinibus iam in probari, ac literis, & ijs, quæ ad ordinem exercendu pertinent, instructi. Qui speret Deo autore, se continere posse: ecclesijs, quibus ascribenē, interueniat, sciantq; maximè decere, si saltem diebus Diuicis, & solēmbus cū altari ministrauerint, sacram Communionē perceperint, Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sunt versati, ad altiorē gradum, nisi aliud Epi videatur, a secedere

Sup. c. 11.

VIGESIMATERTIA. 195

dere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam regulari conferantur, priuilegijs, ac indultis quibusuis concessis non obstantibus quibuscunque.

Caput XIII.

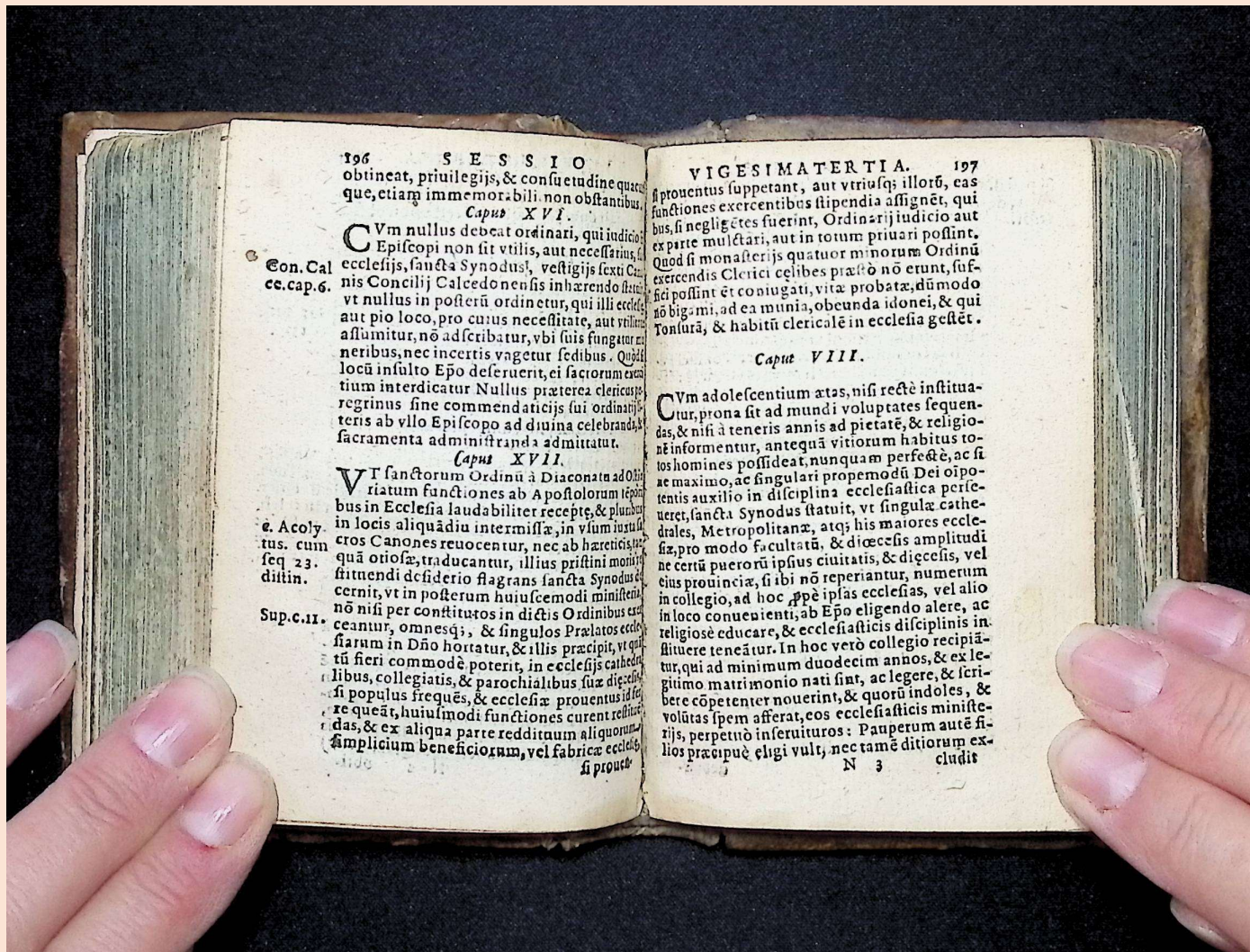
Qui piè, & fideliter in ministerijs antea actis se gesserint, & ad presbyteratus Ordinem assumuntur, bonu habeant testimonium, & hi sint, qui non modò in Diaconatu ad mirus annu integrum, nisi ob ecclesie utilitatem, ac necessitate aliud Episcopo videretur, ministraverint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessariu est ad salutem, ac ministrandi sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur, atq; ita pietate, ac castis moribus conspicui, ut præclarum bonoru operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut ij saltem diebus Dominicis, & festis solēmbus, si autem in celeberram habuerint animarum, tam frequenter, missi, & ut suo muneri satisfaciant Missas celebrent. Cum promoti per saltum, si non ministrauerint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

Sup. c. 12. & 13.

Caput XV.

Quamuis presbyteri in sua ordinatione à peccatis absoluedi potestate accipiant, decernit tñ sancta Synodus, nullum èt Regularè posse confessiones secularium èt sacerdotem audire, nec ad idoneu reputari, nisi aut parochiale beneficiu, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessariu, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem (quæ gratis detur)

N 2 obit.

obtineat, priuilegijs, & consuetudine quaque, etiam immemorabili non obstantibus.

Capitulum XVI.

Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio Episcopi non sit utilis, aut necessarius, in ecclesijs, sancta Synodus, vestigijs sexti Canonis Concilij Calcedonenfis inhaerendo statuit, vt nullus in posterum ordinetur, qui illi ecclesiae, aut pio loco, pro cuius necessitate, aut utilitate assumitur, non adscribitur, vbi suis fungatur reuerentibus, nec incertis vagetur sedibus. Quod si locum insulto Episcopo deseruerit, ei factorum exercitium interdicatur Nullus praeterea clericus peregrinus sine commendatione sui ordinarij, nec ab illo Episcopo ad diuina celebranda, & sacramenta administranda admittatur.

Capitulum XVII.

Vt sanctorum Ordinum à Diaconata ad Oblationum functiones ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptae, & plurimum in locis aliquandiu intermissae, in usum iustitiae, & quae otiosa, traducantur, nec ab haereticis, & infirmis desiderio flagrans sancta Synodus cernit, vt in posterum huiusmodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur, omnesque, & singulos Praelatos ecclesiarum in Domino hortatur, & illis praecipit, vt quantum fieri commodè poterit, in ecclesijs cathedralibus, collegiatis, & parochialibus suis diocesis, si populus frequens, & ecclesiae prouentus id ferre queat, huiusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte reddituum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricae ecclesiae si prouide

Con. Calce. cap. 6.

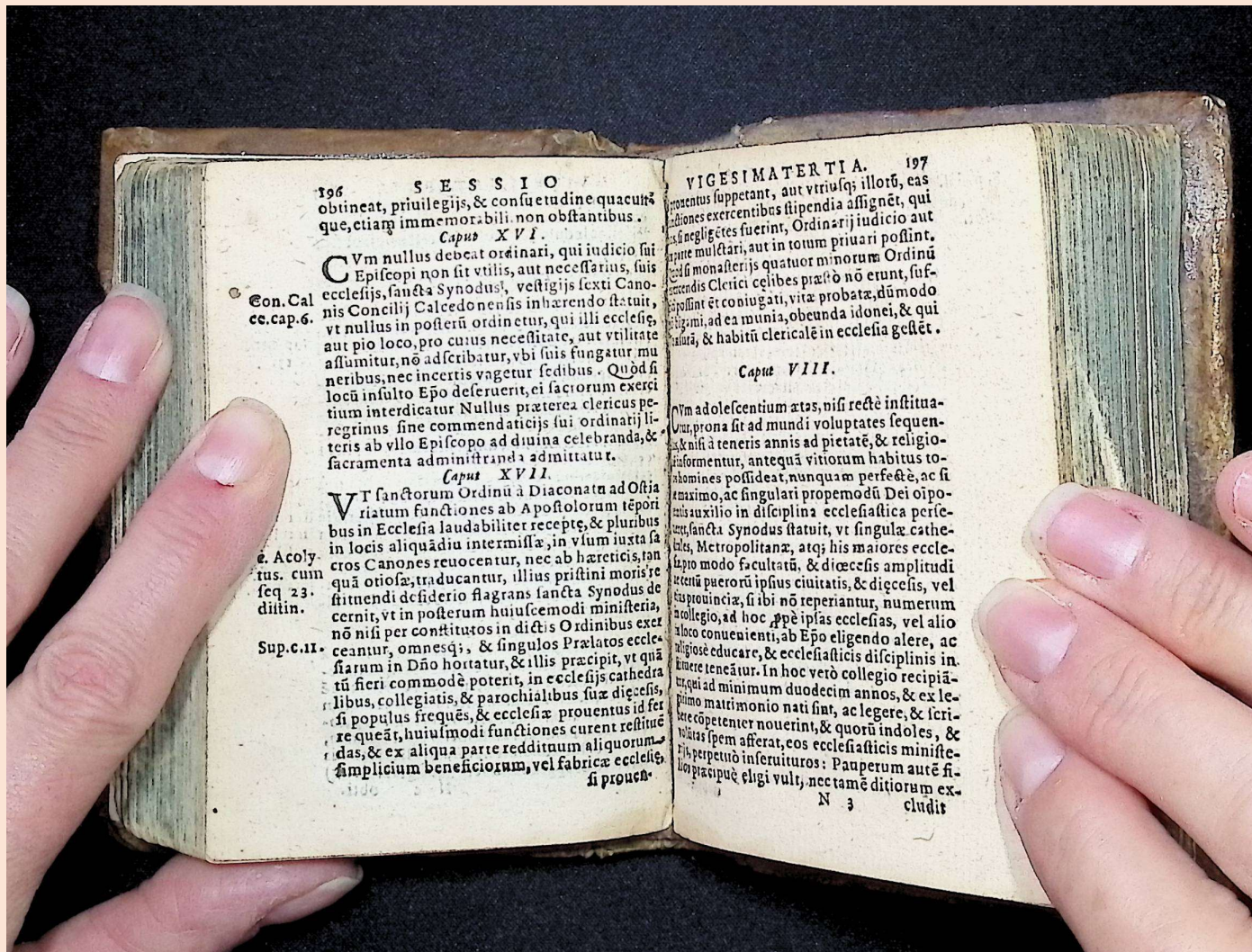
e. Acolytus. cum seq. 23. diutin.

Sup. c. 11.

si prouentus suppetant, aut vtriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignet, quibus, si negligentes fuerint, Ordinarij iudicio aut ex parte mulctari, aut in totum priuari possint. Quod si monasterijs quatuor minorum Ordinum exercentis Clerici cœlibes praeter non erunt, sufficere possint et coniugati, vita probata, dummodo non bigami, ad ea munia, obeunda idonei, & qui tonsuram, & habitum clericalem in ecclesia gesserint.

Capitulum VIII.

Cum adolescentium aetas, nisi rectè instituta, prona sit ad mundi voluptates sequendas, & nisi à teneris annis ad pietatem, & religionem informantur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, nunquam perfectè, ac siue maximo, ac singulari propemodum Dei ope potentis auxilio in disciplina ecclesiastica perfecterent, sancta Synodus statuit, vt singulae cathedrales, Metropolitanæ, atque his maiores ecclesiae, pro modo facultatum, & diocesis amplitudine certum pueroꝝ ipsius ciuitatis, & diocesis, vel eius prouinciae, si ibi non reperiantur, numerum in collegio, ad hoc prope ipsas ecclesias, vel alio in loco conuenienti, ab Episcopo eligendo alere, ac religiosè educare, & ecclesiasticis disciplinis instruere teneatur. In hoc verò collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scribere competenter nouerint, & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos ecclesiasticis ministerijs, perpetuò inseruituros: Pauperum autem filios praecipue eligi vult, nec tamè ditiorum excludit

196 S E S S I O
obtainat, privilegij, & consuetudine quacumque
que, etiam immemorabili non obstantibus.

Capitulum XVI.

Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio sui
Episcopi non sit utilis, aut necessarius, suis
ecclesijs, sancta Synodus, vestigijs sexti Cano-
nicis Concilij Calcedonenfis in harendo statuit,
vt nullus in posterum ordinetur, qui illi ecclesie,
aut pio loco, pro cuius necessitate, aut utilitate
assumitur, non describatur, vbi suis fungatur mu-
neribus, nec incertis vagetur sedibus. Quod si
locum insulto Episcopo deseruerit, ei sacrorum exerci-
tium interdicitur Nullus praeterea clericus pe-
regrinus sine commendaticijs sui ordinarij li-
teris ab illo Episcopo ad diuina celebranda, &
sacramenta administranda admittatur.

Capitulum XVII.

Vt sanctorum Ordinum a Diaconatu ad Osta-
riatum functiones ab Apostolorum tempori-
bus in Ecclesia laudabiliter recepte, & pluribus
in locis aliquandiu intermissa, in vnum iuxta sa-
cros Canones reuocentur, nec ab haereticis, tan-
quam otiosa, traducantur, illius pristini moris re-
sistendi desiderio flagrans sancta Synodus de-
cernit, vt in posterum huiusmodi ministeria,
non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exer-
ceantur, omnesque, & singulos Praelatos eccle-
siarum in Domino hortatur, & illis praecipit, vt qua-
ntum fieri commodum poterit, in ecclesijs cathedra-
libus, collegiatis, & parochialibus suis diocesis,
si populus frequens, & ecclesiae prouentus id fer-
re queat, huiusmodi functiones curent restituere,
simplicium beneficiorum, vel fabricarum ecclesiarum,
si prouen-

Con. Cal
ce. cap. 6.

e. Acoly-
tus. cum
seq. 23.
distin.

Sup. c. 11.

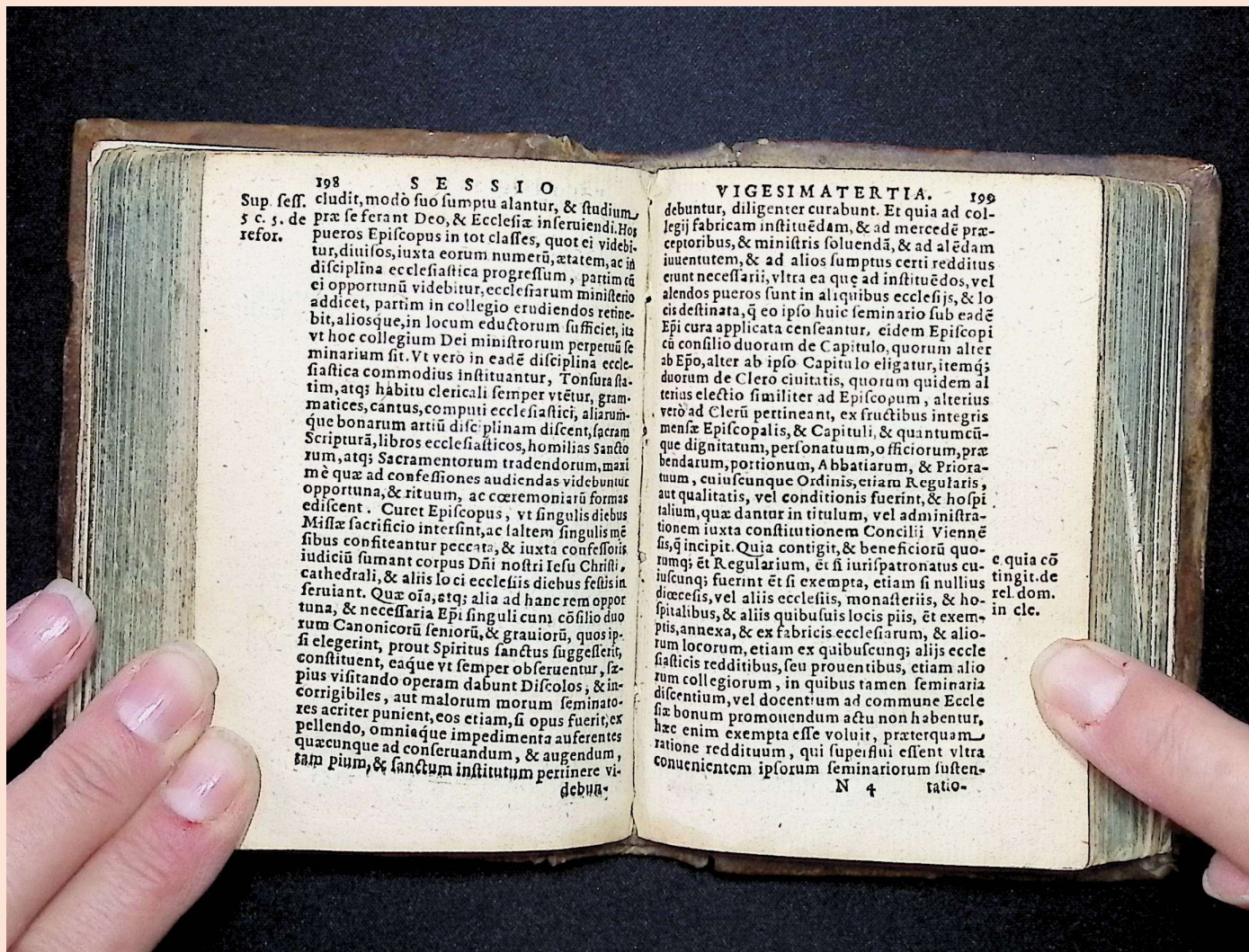
197 VIGESIMATERTIA.

proventus suppetant, aut vtriusque illorum, eas
functiones exercentibus stipendia assignent, qui
si negligentes fuerint, Ordinarij iudicio aut
parte multari, aut in totum priuari possint.
Quod si monasterijs quatuor minorum Ordinum
concedendis Clerici ceteris praeter non erunt, suf-
ficienter et coniugati, vita probata, dummodo
sufficiant ad ea munia, obeunda idonei, & qui
habitu, & habitum clericalem in ecclesia gestent.

Capitulum VIII.

Vm adolescentium aetas, nisi recte institua-
tur, prona sit ad mundi voluptates sequen-
das, & nisi a teneris annis ad pietatem, & religio-
sum formetur, antequam vitiorum habitus to-
tally homines possideat, nunquam perfecti, ac si
maximo, ac singulari propemodum Dei oipo-
tentis auxilio in disciplina ecclesiastica perfe-
rentur, sancta Synodus statuit, vt singulae cathedra-
les, Metropolitanae, atque his maiores eccle-
siae proprio modo facultati, & diocesis amplitudi
proportione paucorum ipsius ciuitatis, & diocesis, vel
eius provinciae, si ibi non reperiantur, numerum
in collegio, ad hoc propter ipsas ecclesias, vel alio
loco conuenienti, ab Episcopo eligendo alere, ac
religiose educare, & ecclesiasticis disciplinis in-
struere teneantur. In hoc vero collegio recipiantur
qui ad minimum duodecim annos, & ex le-
gitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scri-
bere competenter nouerint, & quorum indoles, &
voluntas spem afferat, eos ecclesiasticis ministe-
rijs perpetuo inseruituros: Pauperum autem fi-
lios praecipue eligi vult, nec tamen ditiorum ex-
cludit

N 3 cludit

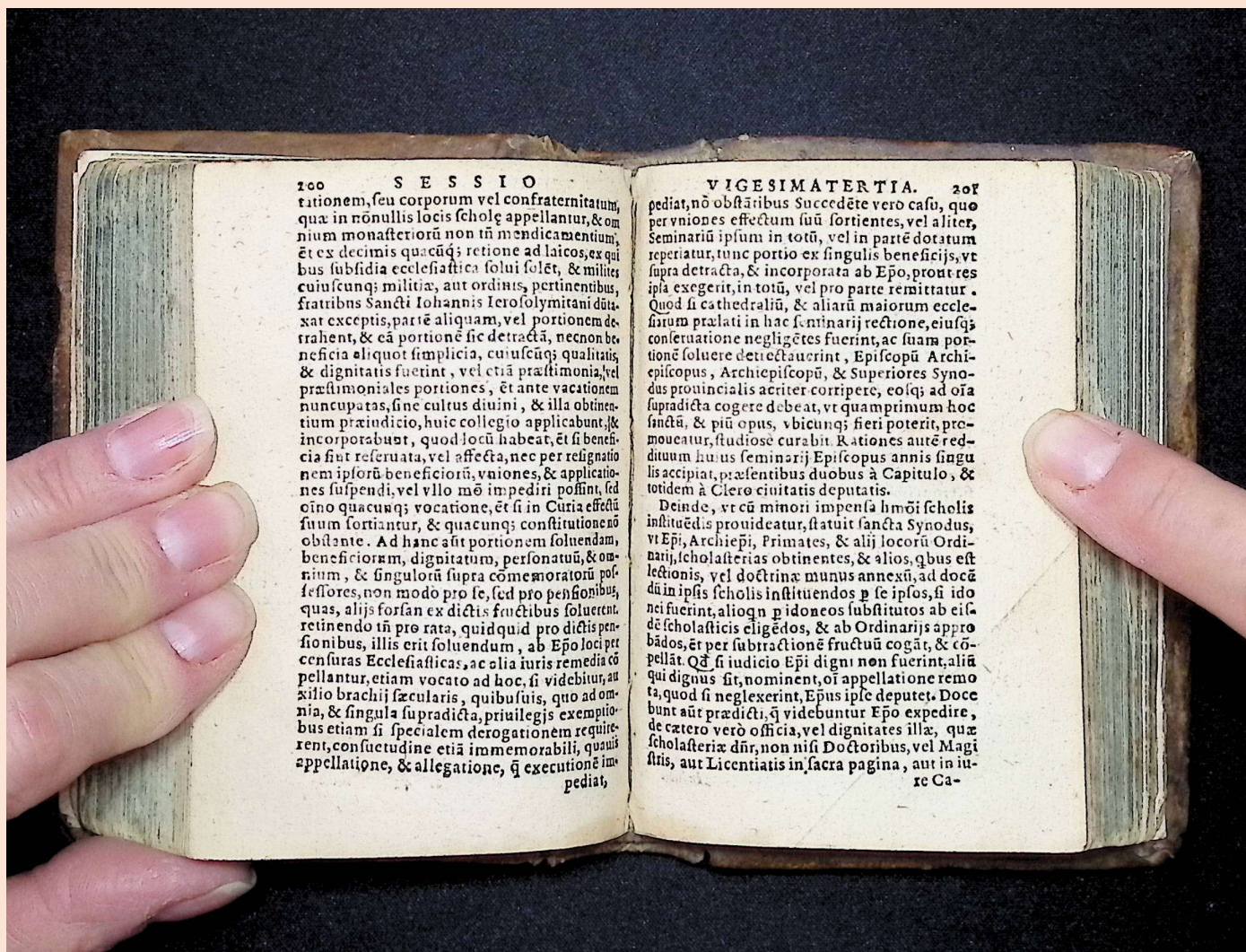

198 S E S S I O
 Sup. sess. 5 c. 3. de refor.
 cludit, modo suo sumptu alantur, & studium præ se ferant Deo, & Ecclesia inseruiendi. Hos pueros Episcopus in tot classes, quot ei videbitur, diuisos, iuxta eorum numerū, ætatem, ac in disciplina ecclesiastica progressum, partim cū ei opportunū videbitur, ecclesiarum ministerio addicet, partim in collegio erudiendos retinebit, aliosque, in locum educatorum sufficere, ita ut hoc collegium Dei ministrorum perpetuū seminarium sit. Ut vero in eadē disciplina ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim, atq; habitu clericali semper uterentur, grammatices, cantus, computi ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinam discant, sacram Scripturā, libros ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atq; Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cœremoniārum formas ediscant. Curet Episcopus, ut singulis diebus Missæ sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & iuxta confessionis iudiciū sumant corpus Dñi nostri Iesu Christi, cathedrali, & aliis locis ecclesiis diebus festis inseruiant. Quæ oīa, atq; alia ad hanc rem opportuna, & necessaria Episcopi singuli cum cōsilio duorum Canonicoꝝ seniorū, & grauiorū, quos ipsi elegerint, prout Spiritus sanctus suggererit, constituent, eaque ut semper obseruentur, sæpius visitando operam dabunt Discipulos, & incorrigibiles, aut malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo, omniaque impedimenta auferentes quæcunque ad conseruandum, & augendum, sapientium, & sanctum institutum pertinere videbuntur.

VIGESIMATERTIA. 199
 debuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegij fabricam instituendam, & ad mercedē præceptoribus, & ministris soluendam, & ad aliam iuuentutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarii, vltra ea que ad instituendos, vel alendos pueros sunt in aliquibus ecclesijs, & locis destinata, q̄ eo ipso huic seminario sub eadē Epi cura applicata censeantur, eidem Episcopi cū consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Ep̄o, alter ab ipso Capitulo eligatur, itemq; duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerū pertineant, ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quantumcūque dignitatum, personatum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratum, cuiuscunque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hospitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem iuxta constitutionem Concilij Viennensis, q̄ incipit. Quia contingit, & beneficiorū quorumq; et Regularium, et si iuris patronatus cuiuscunque fuerint et si exempta, etiam si nullius diocesis, vel aliis ecclesijs, monasterijs, & hospitalibus, & aliis quibusuis locis pijs, et exemptis, annexa, & ex fabricis ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuscunque alijs ecclesiasticis redditibus, seu prouentibus, etiam aliorum collegiorum, in quibus tamen seminaria discipulorum, vel docentium ad commune Ecclesie bonum promouendum actu non habentur, hæc enim exempta esse voluit, præterquam ratione reddituum, qui superflui essent vltra conuenientem ipsorum seminariorum sustentationem.

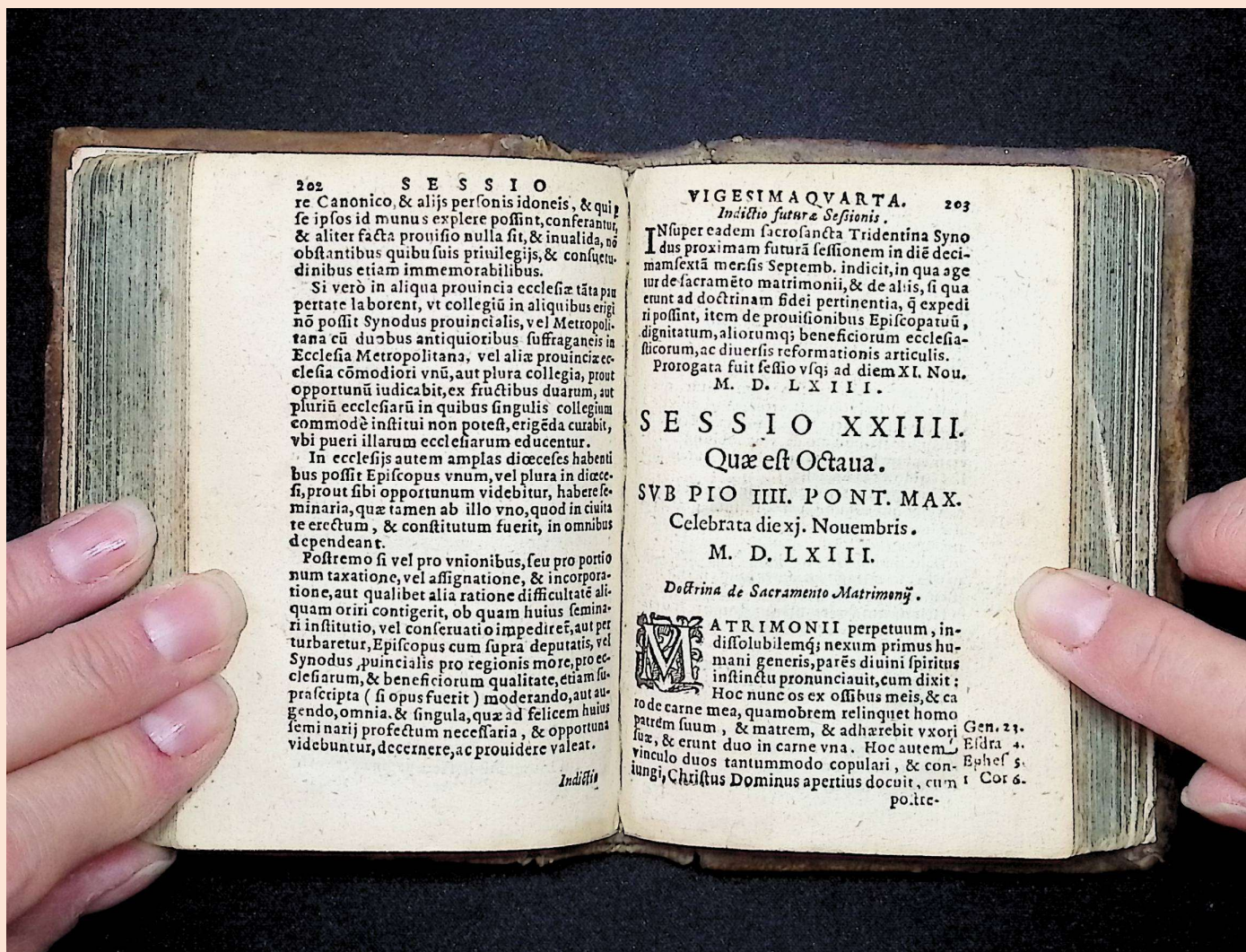
N 4 ratio-

e quia contingit de rel. dom. in cle.

200 S E S S I O
 tationem, seu corporum vel confraternitatum,
 quæ in nonnullis locis scholæ appellantur, & om-
 nium monasteriorum non tñ mendicamentium,
 et ex decimis quacumq; ratione ad laicos, ex qui-
 bus subsidia ecclesiastica solui solent, & milites
 cuiuscumq; militia, aut ordinis, pertinentibus,
 fratribus Sancti Iohannis Ierosolymitani diti-
 xat exceptis, partem aliquam, vel portionem de-
 trahent, & eam portionem sic detractam, necnon be-
 neficia aliquot simplicia, cuiuscumq; qualitatis,
 & dignitatis fuerint, vel etiam prebendam, vel
 prebendam, vel portionem, et ante vacationem
 nuncupatas, sine cultus diuini, & illa obtinen-
 tium preiudicio, huic collegio applicabunt, &
 incorporabunt, quod locum habeat, et si benefi-
 cia sint reseruata, vel affecta, nec per resignatio-
 nem ipsorum beneficiorum, unionem, & applicatio-
 nes suspendi, vel villo modo impediri possint, sed
 oino quacumq; vocatione, et si in Curia effectum
 suum sortiantur, & quacumq; constitutione non
 obstante. Ad hanc aut portionem soluendam,
 beneficiorum, dignitatum, personatum, & om-
 nium, & singulorum supra commemoratorum pos-
 sessores, non modo pro se, sed pro pensionibus,
 quas, alijs forsan ex dictis fructibus soluerent,
 retinendo tñ pro rata, quidquid pro dictis pen-
 sionibus, illis erit soluendum, ab Ep̄o loci per
 censuras Ecclesiasticas, ac omnia iuris remedia co-
 pellantur, etiam vocato ad hoc, si videbitur, au-
 xilio brachij secularis, quibusuis, quo ad om-
 nia, & singula supradicta, privilegia exemption-
 bus etiam si specialem derogationem require-
 rent, consuetudine etiam immemorabili, quavis
 appellatione, & allegatione, quæ executionem im-
 pediat,

VIGESIMATERTIA. 201
 pediat, non obstantibus Succedente vero casu, quo
 per unionem effectum suum sortientes, vel aliter,
 Seminarium ipsum in totum, vel in parte dotatum
 reperitur, tunc portio ex singulis beneficijs, vt
 supra detracta, & incorporata ab Ep̄o, prout res
 ipsa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur.
 Quod si cathedralium, & aliarum maiorum eccle-
 siarum prelati in hac seminarij rectione, eiusq;
 conseruatione negligentes fuerint, ac suam por-
 tionem soluere detrectauerint, Episcopus, Archi-
 episcopus, Archiepiscopus, & Superiores Syno-
 dus prouincialis acriter corripere, eoque ad omnia
 supradicta cogere debeat, vt quamprimum hoc
 factum, & pium opus, vbi cumq; fieri poterit, pro-
 moueatur, studiose curabit. Rationes autem red-
 dituum huius seminarij Episcopus annis singu-
 lis accipiat, presentibus duobus a Capitulo, &
 totidem a Clero ciuitatis deputatis.
 Deinde, vt cum minori impensa huiusmodi scholis
 institutis provideatur, statuit sancta Synodus,
 vt Ep̄i, Archiep̄i, Primates, & alij locorum Ordina-
 rii, scholasterias obtinentes, & alios, quibus est
 lectio, vel doctrina munus annexum, ad docen-
 dum in ipsis scholis instituendos pro se ipsos, si ido-
 nei fuerint, alioquin idoneos substitutos ab eis-
 dem scholasticis eligendos, & ab Ordinarijs appro-
 batos, et per subtractionem fructuum cogant, & co-
 pellant. Quod si iudicio Ep̄i digni non fuerint, alium
 qui dignus sit, nominent, oim appellatione remo-
 ta, quod si neglexerint, Ep̄us ipse deputet. Doce-
 bunt autem predicti, quæ videbuntur Ep̄o expedire,
 de cetero vero officia, vel dignitates illa, quæ
 scholasteria dñr, non nisi Doctoribus, vel Magi-
 stris, aut Licentiatis in sacra pagina, aut in iu-
 re Ca-

202 S E S S I O
re Canonico, & alijs personis idoneis, & qui p
se ipsos id munus explere possint, conferantur,
& aliter facta prouiso nulla sit, & inualida, nō
obstantibus quibus suis priuilegijs, & consuetu-
dinibus etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua prouincia ecclesie tāta pri-
uilegiata laeorent, vt collegiū in aliquibus erigi
nō possit Synodus prouincialis, vel Metropoli-
tana cū duobus antiquioribus suffraganeis in
Ecclesia Metropolitana, vel alia prouinciae ec-
clesia cōmodiori vnū, aut plura collegia, prout
opportunū iudicabit, ex fructibus duarum, aut
plurimū ecclesiarū in quibus singulis collegium
cōmodè institui non potest, erigēda curabit,
vbi pueri illarum ecclesiarum educantur.

In ecclesijs autem amplas dioceses habenti-
bus possit Episcopus vnum, vel plura in diocē-
si, prout sibi opportunum videbitur, habere se-
minaria, quae tamen ab illo vno, quod in ciuita-
te erectum, & constitutum fuerit, in omnibus
dependeant.

Postremo si vel pro vnionibus, seu pro portio-
num taxatione, vel assignatione, & incorpora-
tione, aut qualibet alia ratione difficultatē ali-
quam ortū contigerit, ob quam huius semina-
ri institutio, vel conseruatio impeditur, aut per-
turbaretur, Episcopus cum supra deputatis, vel
Synodus prouincialis pro regionis more, pro ec-
clesiarum, & beneficiorum qualitate, etiam su-
pra scripta (si opus fuerit) moderando, aut au-
gendo, omnia, & singula, quae ad felicem huius
seminarij profectum necessaria, & opportuna
videbuntur, decernere, ac prouidere valeat.

Indistia

VIGESIMA QVARTA. 203
Indistio futurae Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Syno-
dus proximam futurā sessionem in diē deci-
masextā mensis Septemb. indicit, in qua age-
tur de sacramento matrimonij, & de alijs, si qua
erunt ad doctrinam fidei pertinentia, q̄ expedi-
ri possint, item de prouisionibus Episcopatuū,
dignitatum, aliorumq; beneficiorum ecclesia-
sticorum, ac diuersis reformationis articulis.

Prorogata fuit sessio usq; ad diem XI. Nou.
M. D. LXIII.

S E S S I O XXIIII.

Quae est Octaua.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.

Celebrata die xj. Nouembris.

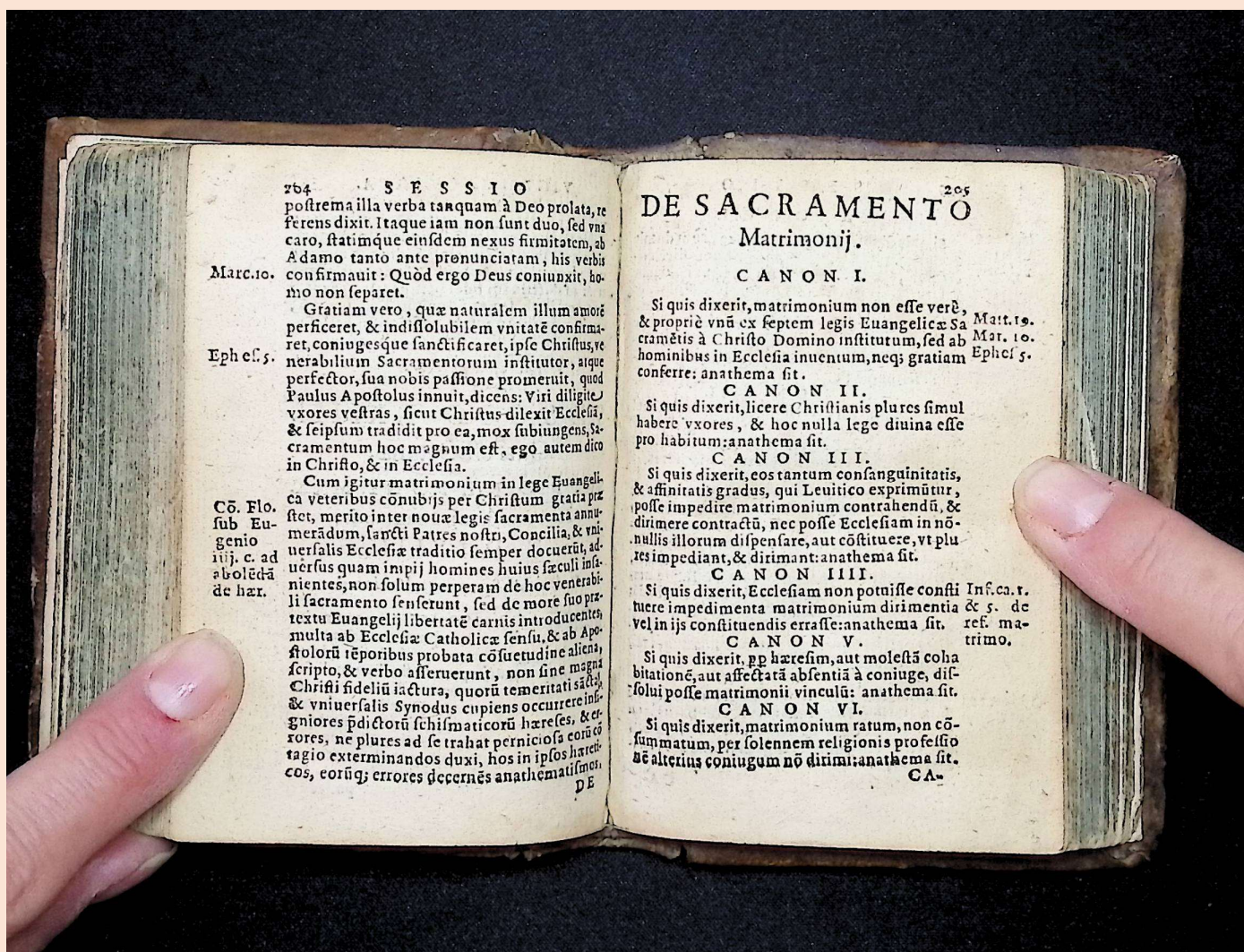
M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

MATRIMONII perpetuum, in-
dissolubilem; nexum primus hu-
mani generis, patres diuini spiritus
instinctu pronunciauit, cum dixit:
Hoc nunc os ex ossibus meis, & ca-
ro de carne mea, quamobrem relinquet homo
patrem suum, & matrem, & adhaerebit uxori
suae, & erunt duo in carne vna. Hoc autem
vinculo duos tantummodo copulari, & con-
iungi, Christus Dominus apertius docuit, cum
po. ite.

Gen. 24.
Esdra 4.
Ephes 5.
1 Cor 6.

Concilium Tridentinum, 1564, Latin

264 S E S S I O
 postrema illa verba tanquam à Deo prolata, re-
 ferens dixit. Itaque iam non sunt duo, sed vna
 caro, statimque eiusdem nexus firmitatem, ab
 Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis
 confirmavit: Quòd ergo Deus coniunxit, ho-
 mo non separet.

Marc. 10.

Eph. c. 5.

C. 6. Flo.
 sub Eu-
 genio
 iij. c. ad
 abolendā
 de hær.

Gratiam vero, quæ naturalem illum amorē
 perficeret, & indissolubilem vnitatē confirma-
 ret, coniugesque sanctificaret, ipse Christus, ve-
 nerabilium Sacramentorum institutor, atque
 perfectior, sua nobis passione promeruit, quod
 Paulus Apostolus innuit, dicens: Viri diligite
 uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiā,
 & seipsum tradidit pro ea, mox subiungens, Sa-
 cramentum hoc magnum est, ego autem dico
 in Christo, & in Ecclesia.

Cum igitur matrimonium in lege Euangeli-
 ca veteribus cōnubijs per Christum gratia pra-
 fect, merito inter nouæ legis sacramenta annu-
 merandum, sancti Patres nostri, Concilia, & vni-
 uersalis Ecclesiæ traditio semper docuerūt, ad-
 uersus quam impij homines huius sæculi insa-
 nientes, non solum perperam de hoc venerabi-
 li sacramento senserunt, sed de more suo pra-
 textu Euangelij libertatē carnis introducentes,
 multa ab Ecclesiæ Catholicæ sensu, & ab Apo-
 stolorū tēporibus probata cōsuetudine aliena,
 scripto, & verbo asseruerunt, non sine magna
 Christi fidelium iactura, quorū temeritati sicut
 & vniuersalis Synodus cupiens occurrere insi-
 gniores p̄dicatorū schismaticorū hæreses, & er-
 rores, ne plures ad se trahat perniciose eorū cō-
 tagio exterminandos duxi, hos in ipsos hæreticos,
 eorūq; errores decernēs anathematizatos.

D E

205
 DE SACRAMENTO
 Matrimonij.

CANON I.

Si quis dixerit, matrimonium non esse verū,
 & propriè vnū ex septem legis Euangelicæ Sa-
 cramentis à Christo Domino institutum, sed ab
 hominibus in Ecclesia inuentum, neq; gratiam
 conferre: anathema sit.

Matt. 19.
 Mar. 10.
 Ephes. 5.

CANON II.

Si quis dixerit, licere Christianis plures simul
 habere uxores, & hoc nulla lege diuina esse
 pro habitum: anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantum consanguinitatis,
 & affinitatis gradus, qui Leuitico exprimuntur,
 posse impedire matrimonium contrahendū, &
 dirimere contractū, nec posse Ecclesiam in nō-
 nullis illorum dispensare, aut cōstituere, vt plu-
 res impediant, & dirimant: anathema sit.

CANON IIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse confi-
 tuere impedimenta matrimonij dirimentia & s. de
 vel in ijs constituendis errasse: anathema sit. ref. ma-
 trimo.

In f. ca. r.
 de s. de
 ref. ma-
 trimo.

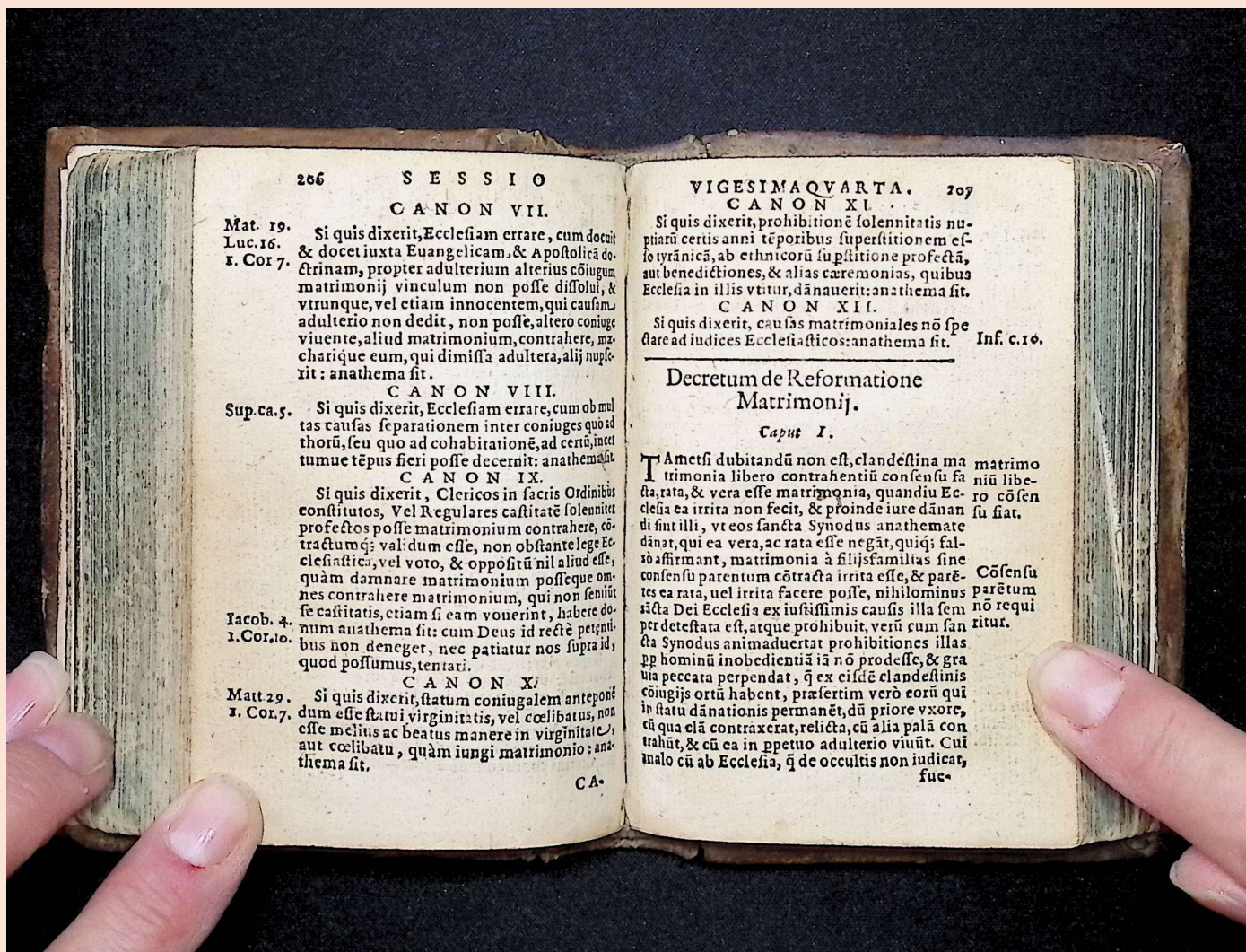
CANON V.

Si quis dixerit, p̄p hæresim, aut molestā coha-
 bitationē, aut affectatā absentiam à coniuge, dis-
 solui posse matrimonij vinculū: anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non cō-
 summatum, per solennem religionis professio-
 nem alterius coniugum nō dirimi: anathema sit.

CA-

CANON VII.

Mat. 19. Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum docuit
Luc. 16. & docet iuxta Evangelicam, & Apostolicam do-
1. Cor. 7. ctrinam, propter adulterium alterius coniugum
matrimonij vinculum non posse dissolui, &
vtrunque, vel etiam innocentem, qui causam
adulterio non dedit, non posse, altero coniuge
viuente, aliud matrimonium, contrahere, ma-
charique eum, qui dimissa adultera, alij nupse-
rit: anathema sit.

CANON VIII.

Sup. ca. 5. Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob mul-
tas causas separationem inter coniuges quoad
thorū, seu quo ad cohabitationē, ad certū, in cer-
tum tēpus fieri posse decernit: anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos in sacris Ordinibus
constitutos, Vel Regulares castitatē solenniter
professos posse matrimonium contrahere, cō-
tractumq; validum esse, non obstante lege Ec-
clesiastica, vel voto, & oppositū nil aliud esse,
quā damnare matrimonium posseque om-
nes contrahere matrimonium, qui non sentiūt
se castitatis, etiam si eam voverint, habere do-
num anathema sit: cum Deus id rectē preceptū
1. Cor. 10. bus non deneger, nec patiat nos supra id,
quod possumus, tentari.

CANON X.

Si quis dixerit, statum coniugalem antepone-
1. Cor. 7. dum esse statui, virginitatis, vel cœlibatus, non
esse melius ac beatus manere in virginitate,
aut cœlibatu, quā iungi matrimonio: ana-
thema sit.

CA.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionē solennitatis nu-
ptiarū certis anni tēporibus superstitionem ef-
fuso tyrānicā, ab ethnicorū superstitione profectā,
aut benedictiones, & alias caremonias, quibus
Ecclesia in illis vtitur, dānauerit: anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, causas matrimoniales nō spe-
ctare ad iudices Ecclesiasticos: anathema sit. Inf. c. 16.

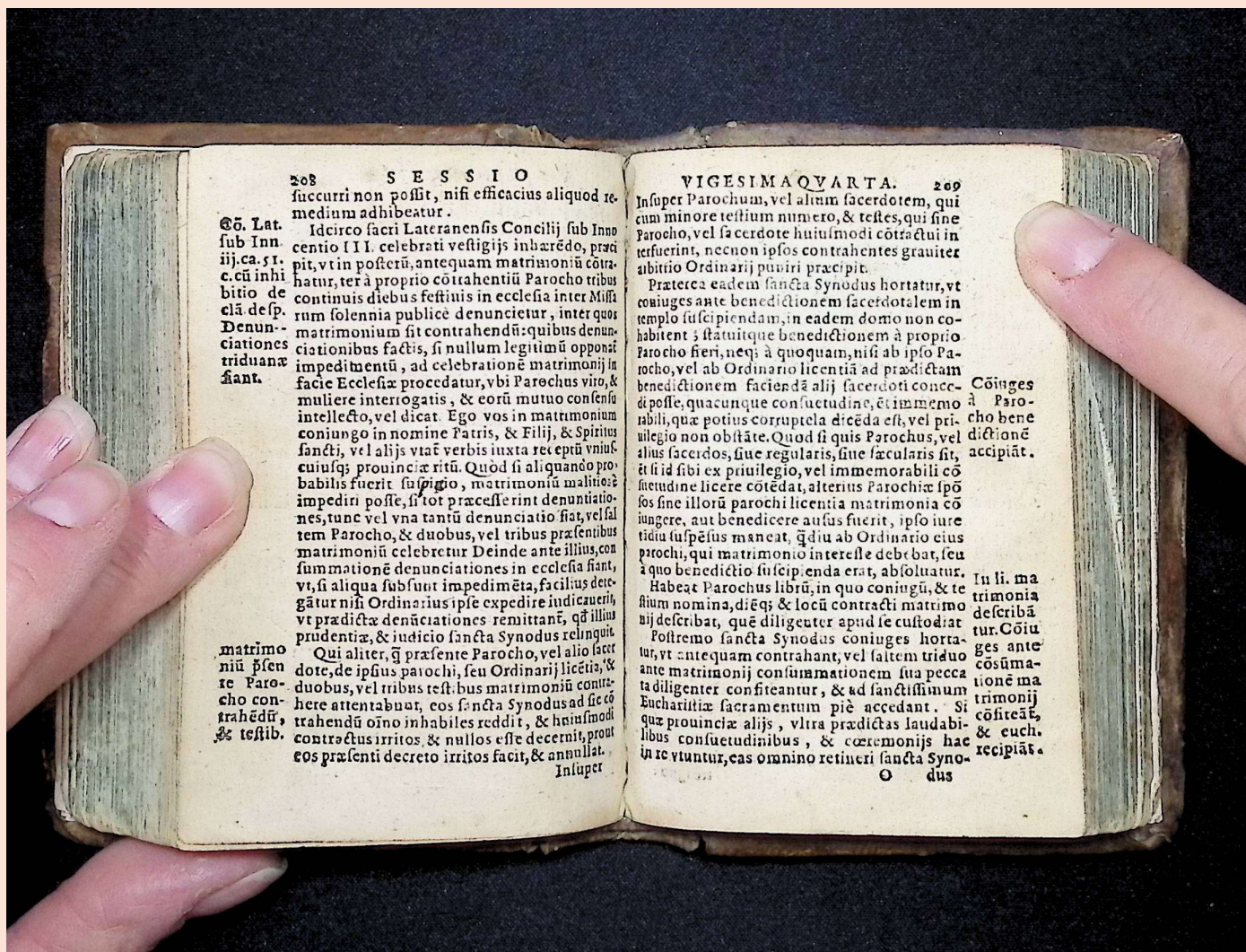
Decretum de Reformatione
Matrimonij.

Caput I.

TAmetsi dubitandū non est, clandestina ma-
trimonia libero contrahentiū consensu fa-
cta, rata, & vera esse matrimonia, quandiu Ec-
clesia ea irrita non fecit, & proinde iure dānan-
su fiat.
di sint illi, vt eos sancta Synodus anathemate
dānat, qui ea vera, ac rata esse negāt, quiq; fal-
sō affirmant, matrimonia à filijs familias sine
consensu parentum cōtracta irrita esse, & parē-
tes ea rata, uel irrita facere posse, nihilominus
sācta Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa sem-
per detestata est, atque prohibuit, verū cum san-
cta Synodus animaduertat prohibitiones illas
pp hominū inobedientiā iā nō prodesse, & gra-
uia peccata perpendat, q̄ ex eisdē clandestinis
cōiugijs ortū habent, præsertim verō eorū qui
in statu dānationis permanēt, dū priore vxore,
cū qua clā contraxerat, relicta, cū alia palā con-
trahūt, & cū ea in ppetuo adulterio viuūt. Cui
analo cū ab Ecclesia, q̄ de occultis non iudicat,
fuc-

Cōsensu
parētum
nō requi-
ritur.

succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur.

Co. Lat. sub Inn. iii. ca. 51. c. cu inhi bitio de clā de sp. Denun- ciationes triduanæ fiant.

Idcirco sacri Lateranensis Concilij sub Innocentio III. celebrati vestigijs in barredo, præcipit, ut in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festiuis in ecclesia inter Missarum solennia publicè denunciatur, inter quos matrimonium sit contrahendum: quibus denunciationibus factis, si nullum legitimū opponat impedimentū, ad celebrationē matrimonij in facie Ecclesiæ procedatur, ubi Parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat Ego vos in matrimonium coniungo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, vel alijs vitæ verbis iuxta receptū vniuersi cuiusq; prouinciæ ritū. Quod si aliquando probabili fuerit suspitio, matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denuntiationes, tunc vel vna tantū denuntiatio fiat, vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus præsentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius, consummationē denuntiationes in ecclesia fiant, ut, si aliqua subsunt impedimēta, facilius detegantur nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, ut prædictæ denuntiationes remittant, quæ illius prudentiæ, & iudicio sancta Synodus relinquit.

matrimonij p̄sentate Parocho contrahendū, & testib.

Qui aliter, quàm præsentate Parocho, vel alio sacerdote, de ipsius parochi, seu Ordinarij licentiâ, & duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahendū omnino inhabiles reddat, & huiusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, prout eos præsentate decreto irritos facit, & annullat.

Insuper

Insuper Parochum, vel aliam sacerdotem, qui cum minore testium numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote huiusmodi contractui interferunt, necnon ipsos contrahentes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit.

Præterea eadem sancta Synodus hortatur, ut coniuges ante benedictionem sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent; statuitque benedictionem à proprio Parocho fieri, neq; à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiâ ad prædictam benedictionem faciendam alij sacerdoti concedi posse, quacunque consuetudine, et immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel privilegio non obstet. Quod si quis Parochus, vel alius sacerdos, siue regularis, siue secularis sit, et si id sibi ex privilegio, vel immemorabili consuetudine licere cõtendat, alterius Parochi ipsos sine illorū parochi licentiâ matrimonia coniungere, aut benedicere ausus fuerit, ipso iure titulu suspensus maneat, quod diu ab Ordinario eius parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluitur.

Habeat Parochus librū, in quo coniugū, & testium nomina, dieq; & locū contracti matrimonij describat, quæ diligenter apud se custodiat. Postremo sancta Synodus coniuges hortatur, ut antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimum Eucharistiæ sacramentum piè accedant. Si quæ prouinciæ alijs, vltra prædictas laudabilibus consuetudinibus, & cõremonijs hæc in se viuuntur, eas omnino retineri sancta Synodus

Cõiuges à Parocho benedictionē accipiāt.

In li. matrimonia describatur. Cõiuges ante cõsummationē matrimonij cõfiteant, & eucharistiā recipiāt.

O dus

210
dus vehementer optat.
Ne verò hæc tam salubria præcepta quæquã lateant, Ordinarijs omnibus præcipit, vt cū primum poterunt, curent hoc decretũ populo publicari, ac explicari in singulis suarũ diocesium parochialibus ecclesijs; idq; in primo anno quã sepiissime fiat, deinde verò quoties, expedire viderint. Decernit insuper, vt huiusmodi decretũ in vnaquaque parochia suum robur post trīginta dies habere incipiat à die primæ publicationis, in eadem parochia facta, numerandos.

Caput II.

Docet experientia propter multitudinem prohibitionum multoties in casibus prohibitis ignorantè contrahi matrimonium, in quibus vel sine magno peccato perseveratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaq; sancta Synodus huic incòmodo providèri, & à cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit, vt unus tantũ siue uir, siue mulier, iuxta sacrorum Canonum instituta, vel ad summum vnus, & vna baptizatũ de baptismo suscipiant, inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizatũ, & baptizatum, baptizatiq; patrem, ac matrem tantum spiritualis, cognatio contrahatur.

Parochus, antequam ad baptismum conferendum accedat, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant, & eum, vel eos tantum ad illum suscipiendum admittat, & in libro eorum nomina describat, doceatq; eos quam cognationem contraxerint, nẽ igno-

ne ignorantia vlla excusari valeant, quod si alij vltra designatos baptizatũ tetigerint, cognationẽ spiritualẽ nullo pacto contrahant, constitutionibus in cõtrariũ faciẽtibus nõ obstantibus si parochi culpa, uel negligentia fecus factum fuerit, arbitrio Ordinarij puniatur.

Ea quoque cognatio, quæ ex confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum illiusque patrẽ, & matrẽ, ac tenentem nõ egreditur, omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimẽtis oĩno sublatis.

Caput III.

Ilicita publicæ non estatis impedimentum, vbi sponsalia quacunque ratione valida nõ erant, sancta Synodus pro illis tollit, vbi autẽ valida fuerint, primum gradum non excedat, quã in vltioribus gradibus tam non potest huiusmodi prohibitio abiquẽ dispensatio obseruari.

Caput IIII.

Praterea sancta Synodus, eisdem, & alijs grauissimis de causis adductis, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium postea factum dirimit, ad eos tantum qui primo, & secundo gradu coniunguntur, restringit. In vltioribus verò gradibus statuit huiusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere.

Caput V.

Si quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separatur, & spe dispensationis consequendæ caret, idque in eo multò magis locum habeat, qui non tam matrimonium contrahere, sed etiam

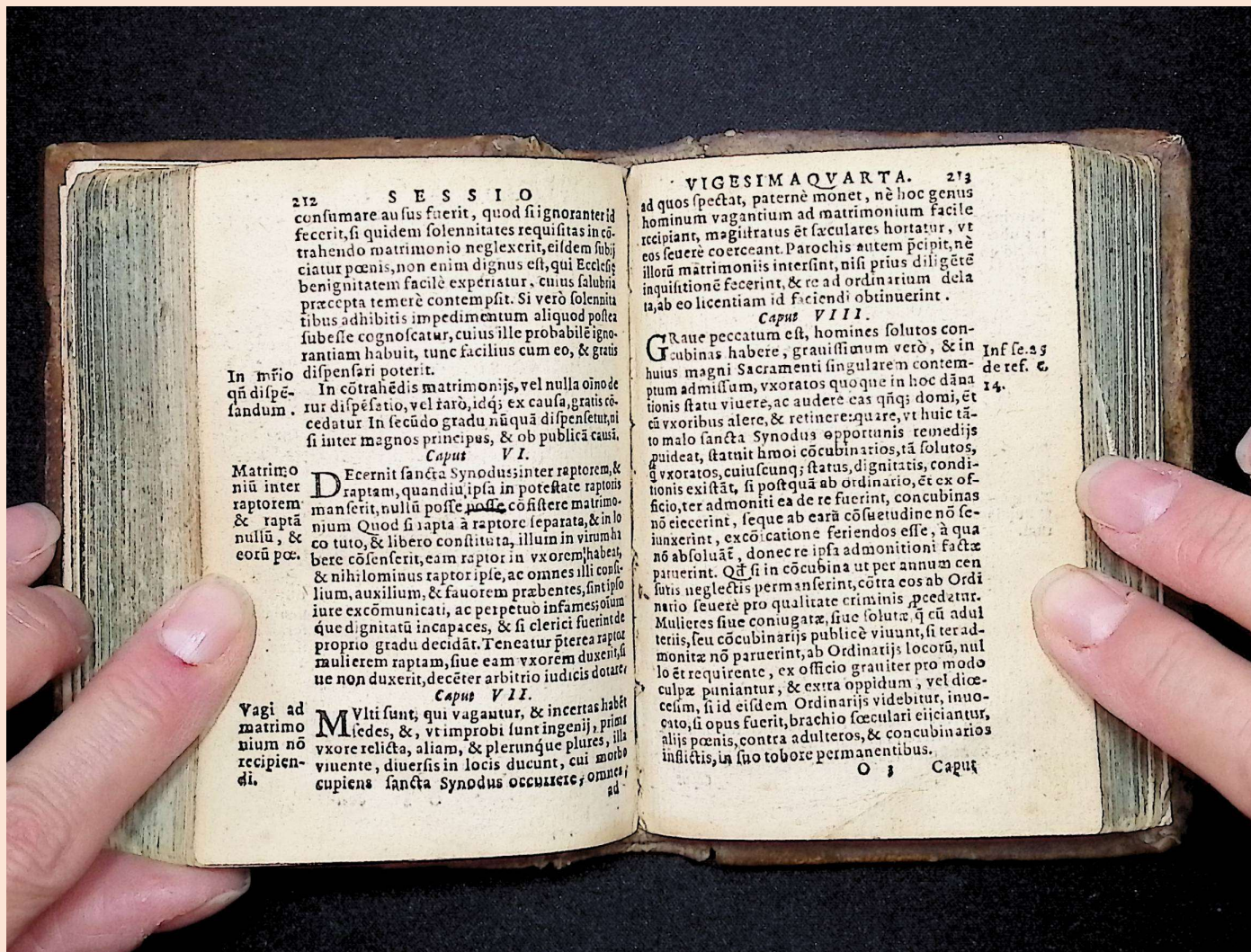
Cognatio q̄ contrahatur in cõfirmationem.

Inf i Bulla Pij V. super de claratiõne huius Decre.

Cognatio q̄ p̄ueniat ex fornicatione.

Matrimoniu q̄n & ḡo separantur.

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

212   S E S S I O
 consummare ausus fuerit, quod si ignoranter id fecerit, si quidem solennitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subiiciatur poenae, non enim dignus est, qui Ecclesie benignitatem facile experiatur. cuius salubria praecipua temere contempserit. Si vero solennitates adhibitis impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur, cuius ille probabiliter ignorantiam habuit, tunc facilius cum eo, & gratis dispensari poterit.

In mfo qñ dispensandum. In contrahendis matrimonijs, vel nulla oino de iur dispensatio, vel raro, idq; ex causa, gratis concedatur In secudo gradu nuqua dispensetur, nisi si inter magnos principes, & ob publicam causam.

Caput VII.

Matrimoniū inter raptorem & raptam nullū, & eorū poe. Decernit sancta Synodus inter raptorem, & raptam, quandiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullū posse postea consistere matrimonium Quod si raptam a raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor in uxorem habeat, & nihilominus raptor ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & fauorem praeberentes, sint ipso iure excommunicati, ac perpetuo infames; oīumque dignitatum incapaces, & si clerici fuerint de proprio gradu decidant. Teneatur praeterea raptor mulierem raptam, siue eam uxorem duxerit, siue non duxerit, deceter arbitrio iudicis dotari.

Caput VIII.

Vagi ad matrimonium non recipiendi. Multi sunt, qui vagantur, & incertas habent sedes, & ut improbi sunt ingenij, prima uxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa vivente, diversis in locis ducunt, cui moribus cupiens sancta Synodus occurrere, omnesque ad

VIGESIMA QVARTA. 213

ad quos spectat, paternè monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant, magistratus et saeculares hortatur, ut eos seuerè coerceant. Parochis autem praecipit, ne illorum matrimonijs intersint, nisi prius diligenter inquisitionem fecerint, & re ad ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

Grave peccatum est, homines solutos concubinas habere, grauiissimum vero, & in huius magni Sacramenti singularem contemptum admissum, vxoratos quoque in hoc dānationis statu viuere, ac audere eas quicquid domi, et cum vxoribus alere, & retinere: quare, ut huic tanto malo sancta Synodus opportunis remedijs prouideat, statuit huiusmodi concubinos, tam solutos, quam vxoratos, cuiuscumque status, dignitatis, conditionis existat, si postquam ab ordinario, et ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, seque ab eorum consuetudine non seiunxerint, excommunicatione feriendos esse, a qua non absoluantur, donec re ipsa admonitioni factae paruerint. Quae si in concubina ut per annum censuris neglectis permanferint, contra eos ab Ordinario seuerè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres siue coniugatae, siue solutae quae cum adulteris, seu concubinarijs publicè viuunt, si ter admonitae non paruerint, ab Ordinarijs locorum, nullo est requirente, ex officio grauiter pro modo culpae puniantur, & extra oppidum, vel diocesim, si id eisdem Ordinarijs videbitur, inuocato, si opus fuerit, brachio saeculari eiciantur, alijs poenae, contra adulteros, & concubinos inflictis, in suo toboe permanentibus.

In f. 23 de ref. c. 14.

O 3 Caput

Matrimo-
nij liber-
tas nō im-
pediēda.

ITaq; plerūque temporalium Dominorum, ac Magistratum mentis oculos terreni affectus, atq; cupiditates exerceant: vt viros, & mulieres sub eorū iurisdictione degentes, maxime diuites, vel spem magnæ hereditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum ijs matrimonium inuitos contrahere quos ipsi Domini, vel Magistratus illis prescripserunt. Quare cū maximè nefarium sit, matrimonij libertatem violare, & ab eius iniuria nasci à quibus iura expectantur, præcipit sancta Synodus omnibus cuiuscunq; gradus, dignitatis, & conditionis existant, sub anathematis pœna, quam ipso facto incurrat, nè quouis modo directè, vel indirectè subditos suos vel quoscunq; alios cogant, quo minus liberè matrimonio contrahant.

Capitulum X.

Tempo-
ra nuptia-
rum.

AB Aduentu Domini nostri Iesu Christi vsque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum, vsque in octauam, solennium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obseruari sancta Synodus præcipit, in alijs vero temporibus nuptias solènter celebrari mitit, quas Episcopi, vt ea, qua decet, modestia & honestate fiant, curabunt: sancta enim res est matrimonium, & sanctè tractandum.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Synodus, reformationis materiam persequens, hæc in præsentis Sessione statuenda decernit.

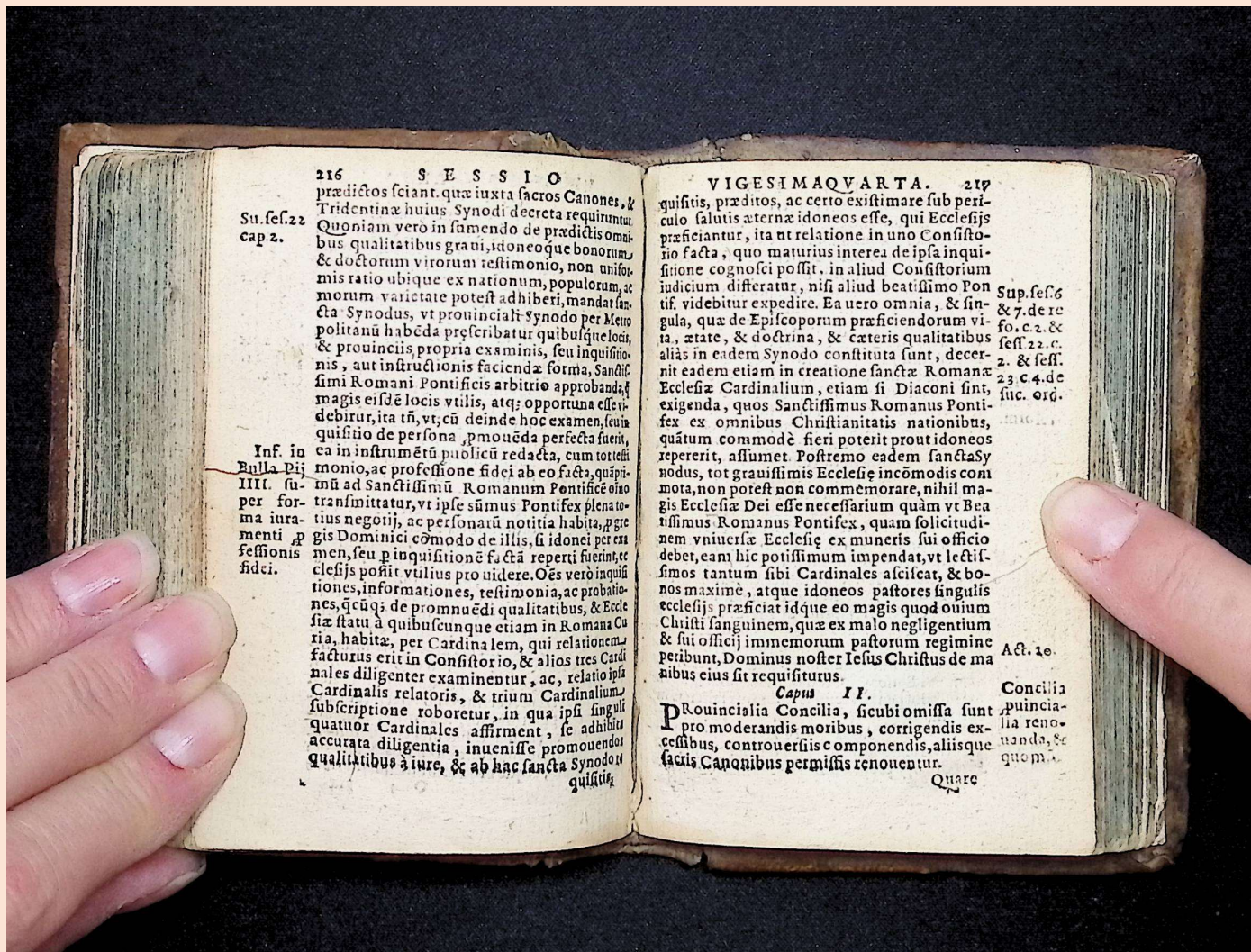
Capitulum

Capitulum I.

SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus prudēter, scienterq; curādū est, ut in Dñe domo nihil sit inordinatum, nihilq; praposterū; multo magis elaborādum est, ut in electione eius, qui supra oēs gradus cōstituitur, non erretur. nā toti⁹ familiæ Domini status, & ordo nutabit, si quod requiritur in corpore, nō inueniatur in capite; vnde, etsi aliàs sancta Synodus de promouēdis ad cathedrales, & superiores ecclesias nonnulla vtiliter decreuit, hoc tamen munus hmoi esse censet, vt si pro rei magnitudine expēdatur, nunquā satis cautum de eo videri possit. Itaq; statuit, vt cum primum ecclesia vacauerit, supplicationes, ac preces publicè, priuatimque habeantur, atq; à Capitulo per ciuitatem, & diocēsim indicantur, quibus Clerus, populufq; bonū à Deo pastorē valeat impetrare. Oēs verò, & singulos, qui ad promotionē p̄ficiēdorū, quodcunq; ius, quacunq; ratione à Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam præstant, nihil in ijs pro præsentis temporū ratione innouādo, hortatur, & monet, vt in primis meminerint nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem vtilius posse facere, quam si bonos Pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoueri studeant, eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & ecclesiæ magis vtilēs ipsi iudicauerint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curauerint, & quo ex legitimo matrimonio natos, & vita, etate, doctrina, atque alij omnibus qualitatibus

Sup. sess.
6. de ref.
ca. 1. sess.
7. c. 1. &
3. e. 22.
cap. 2.

O 4 præ-

Sup. fess. 22 cap. 2.

prædictos sciant quæ iuxta sacros Canones, & Tridentinæ huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam vero in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus graui, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate potest adhiberi, mandat sancta Synodus, vt prouinciali synodo per Metropolitanam habenda præscribatur quibusque locis, & prouincijs propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, & magis eis dẽ locis utilis, atq; opportuna esse ridebitur, ita tñ, vt, cũ deinde hoc examen, seu inquisitio de persona, p̄ mouẽda perfecta fuerit, ea in instrumẽtũ publicũ redacta, cum tot testimonio, ac professione fidei ab eo facta, quã p̄mitti ad Sanctissimũ Romanum Pontificẽ oratio transmittatur, vt ipse sumus Pontifex plena totius negotij, ac personarũ notitia habita, p̄ gregis Domini comodo de illis, si idonei per examen, seu inquisitionẽ factã reperti fuerint, ecclesijs possit vtilius pro uiderẽ. Oes verò inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes, quẽq; de promouẽdi qualitatibus, & Ecclesiæ statu à quibuscunq; etiam in Romana Curia, habita, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac, relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium, subscriptione roboretur, in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirmant, se adhibita accurata diligentia, inuenisse promouendos qualitatibus à iure, & ab hac sancta Synodo requisitos.

Inf. in Bulla. Di. III. supra per forma iuramenti p̄ sessionis fidei.

quisitis, præditos, ac certo existimare sub periculo salutis aternæ idoneos esse, qui Ecclesijs præficiantur, ita ut relatione in uno Consistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium iudicium differatur, nisi aliud beatissimo Pontif. videbitur expedire. Ea uero omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, & doctrina, & cæteris qualitatibus alijs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem etiam in creatione sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam si Diaconi sint, exigenda, quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quãtum commodẽ fieri poterit prout idoneos repererit, assumet. Postremo eadem sancta Synodus, tot grauissimis Ecclesiæ incõmodis commota, non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium quã vt Beatissimus Romanus Pontifex, quam sollicitudinem vniuersæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, vt lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat, & bonos maxime, atque idoneos pastores singulis ecclesijs præficiat idque eo magis quod ouium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium & sui officij immemorum pastorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus Christus de manibus eius sit requisiturus.

Sup. fess. 6 & 7. de re fo. c. 2. & fess. 22. c. 2. & fess. 23. c. 4. de suc. ord.

A. 1. 10.

Capitulum II.

Provincialia Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersis componendis, aliisque sacris Canonibus permisis renouentur.

Concilia prouincialia renouanda, & quomodo.

Quare

Quare Metropolitanī per seipſos, ſeu illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus à ſine præſentis Concilij, & deinde quolibet ſaltem triennio poſt octauam Paſchæ Reſurrectionis Dñi noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio cōmodiori tempore pro more prouincia nō pratermittat Synodum in prouincia ſua cogere, quo Epifcopi oēs, & alij, q̄ de iure vel conſuetudine intereſſe debent, exceptis ijs, quibus cū imminēti periculo tranſſetādum eſſet, cōuenire omnino teneātur. Nec Epi cōprouinciales prætextu cuiuſlibet conſuetudinis ad Metropolitanā eccleſiā in poſterū accedere inuiti cōpellātur. Itidē Epifcopi, q̄ nulli Archiepiſcopo ſubijciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum ſemel eligant in cuius Synodo prouincia ſi cum alijs intereſſe debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obſeruent, ac obſeruari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, atque integra maneant. Synodi quoque diœceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec Capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur, ratione tamen parochialium, aut aliarum ſæcularium eccleſiarum, etiam annexarum debeat ijs, qui illarum curam gerunt, quicunque illi ſint. Synodo intereſſe. Quod in his tam Metropolitanis, quàm Epifcopi, & alij ſupraſcripti negligentes fuerint, penas ſacris Canonibus ſancitas incurrant.

Infr. ſeſſ.
25. c. 2. de
reform.

Viſitationes quō fieri debeat quā, & à quibus.

Capitulum 111.

Patriarchæ, Primateſ, Metropolitanī, & Epifcopi propriam diœceſim per ſeipſos,

ſos aut, ſi legitimè impediti fuerint, per ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatoreſ, ſi quotannis totam propter eius latitudinem viſitare nō poterūt, ſaltem maioreſ eius partē ita tñ, ut toto biennio per ſe, vel Viſitatores ſuos compleatur, viſitare nō præmittant. A Metropolitanis verò et poſt plene viſitatam propriam diœceſim nō viſitētur cathedrales eccleſiæ, neq; diœceſes ſuorū cōprouincialium, niſi cauſa cognita, & p̄bata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autē, Decani, & alij inferiores in ijs eccleſijs vbi hætenus viſitationē exercere legitimè cōſueuerunt, debeāt quidē aſſumpto notario de conſenſu Epifcopi deinceps per ſe ipſos tñ ibi de viſitare. Viſitatores et à Capitulo deputadi, vbi Capitulum ius viſitadi habeat, prius ab Ep̄o approbētur, ſed nō ideo Epifcopus vel eo impedito, eius Viſitator eadē eccleſias ſeorſum ab his viſitare prohibeatur, cui ipſi Archidiaconi, vel alij inferiores, viſitationis facta infra menſem rōnē reddere, & de poſitiones reſtitui, ac integra acta ei exhibere teneantur, non obſtantibus quacunq; conſuetudine, etiam immemorabili, atq; exceptionibus, & priuilegijs quibſcunque. Viſitationum autem omnium iſtarum præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamque doctrinam expulſis hæreſibus inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & adminiſtrationibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendite, cætera prout locus, tempus, & occaſio fuerit ex viſitantium prudentia ad fidelium ſuſceptum conſtituere. Quæ vt facilius, feliciuſq; ſuccedant, monentur prædicti omnes, & ſinguli, ad quos

220 S E S S I O

ad quos visitatio spectat, ut paterna caritate, Christianoq; zelo omnes amplectatur, ideoq; modesto contenti, equitatu, famularuq; studio, celesti q; diligentia, visitatione ipsam absoluerit. Interimq; caueat, ne inutilibus sumptibus cuiquam graues, onerosive sint, neve ipsi, aut quisquam suorum quidquam pecuniarum causa, p visitatione, et testamentorum ad pios usus, pter id, quod ex relictis piis iure debetur, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodecunq; sit et qualitercunq; offeratur, accipiant, non obstant quacunq; consuetudine, et immemorabili, exceptis tñ visitationibus quæ sibi, ac suis frugaliter, moderatèq; p temporis tñ necessitate, & non vltra, erunt ministranda. Sit tñ in optione eorū, qui visitantur, si malint soluere id, quod erat ab ipsis antea solui, certa pecunia taxata, cōsuetū, an verò prædicta victualia subministrare, saluo itē iure conventionū antiquarū cū monasterijs, alijsve pijs locis, aut ecclesijs nō parochialibus in iis, quod illæsum permaneat. In ijs verò locis, seu provincijs, vbi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à visitationibus accipiatur, sed omnia gratis fiant, ibi id obferretur; Quod si quisquam (quod absit) aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit, is præter dupli restitutionem intra mensem faciendam, alijs etiam poenis iuxta Constitutionem Concilij Generalis Lugdunensis, quæ incipit. Exigit. necnon & alijs poenis in Synodo prouinciæ arbitrio Synodali, absque vlla spe veniæ, mulsetur. Patronatum

Exigit nodi, absque vlla spe veniæ, mulsetur. Patronatum
if cōf. 16. verò in iis, quæ ad sacramentorum administrationem

221 VI GESIMA QVARTA.

tionem spectant, nullatenus se præsumant ingerere, neque visitationi ornamentorum Ecclesiarum, aut bonorum stabilium, seu fabricarū prouentibus immisceant, nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat, sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum redditus in vltis Ecclesiarum necessarios, & vtilis, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

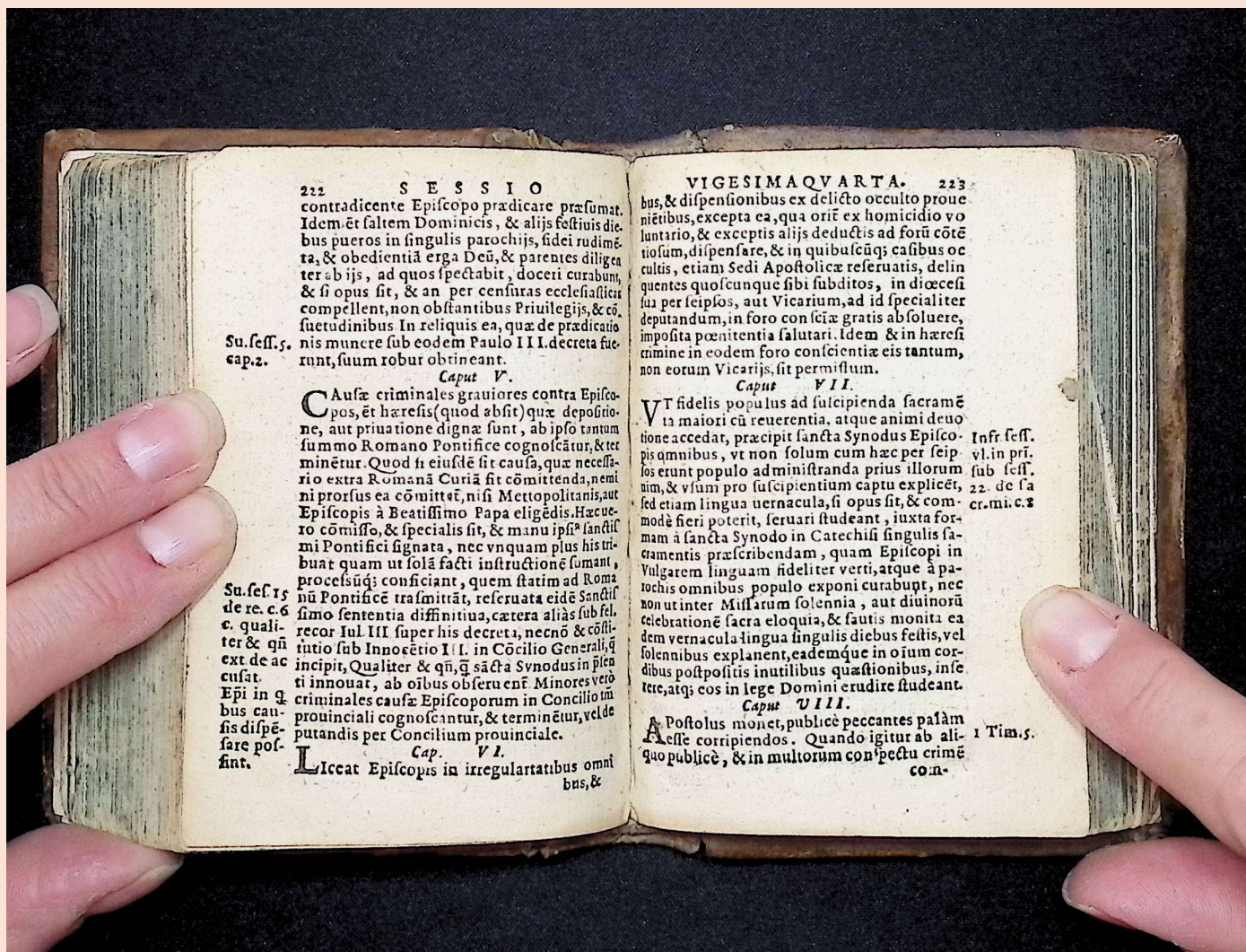
Su. fcl. 22
c. 9. de re.

Caput 1111.

Prædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus quò frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, Canones alias super hoc editos, sub fel. rec. Paulo I. II. aptius præsentium temporum vsui accommodando, mandat, ut in Ecclesia sua ipsi per se, aut si legitime impediti fuerint, per alios autem ecclesijs per parochos, siue ijs impeditis, per alios ab Episcopo, impensis eorum, quæ eas præstare, vel tenetur, vel solent, deputandos, in ciuitate, aut in quacunq; parte diocesis cōsuebūt expedire, salte oibus Dominicis, & solēnibus diebus festis tempore autem Ieiuniorum, Quadragesime & Aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus (si ita oportere duxerint) sacras scripturas, diuinamque legem annuncient, & alias quotiescunq; id opportunè fieri posse iudicauerint. Moneat que Episcopus populum diligenter, tenetū vnumquemque parochiæ suæ interesse, ubi commodè id fieri potest, ad audiendum verbum Dei. Nullus autem secularis, siue Regularis, etiam in ecclesijs quorū Ordinum

Prædicationis munus propriū Episcoporum. Su. fcl. 5
et ref. c. 2.

contra

222 **S E S S I O**
 contradicente Episcopo predicare praesumat.
 Idem et saltem Dominicis, & alijs festiuis die-
 bus pueros in singulis parochijs, fidei rudime-
 ra, & obedientiam erga Deum, & parentes diligen-
 ter ab ijs, ad quos spectabit, doceri curabunt,
 & si opus sit, & an per censuras ecclesiasticas
 compellent, non obstantibus Priuilegijs, & co-
 suetudinibus. In reliquis ea, quae de predicatio-
 nis munere sub eodem Paulo III. decreta fue-
 runt, suum robur obtineant.

Caput V.

CAUSA criminalis grauior contra Episco-
 pos, et haereticos (quod absit) quae deponitio-
 ne, aut priuatione dignae sunt, ab ipso tantum
 summo Romano Pontifice cognoscantur, & ter-
 minentur. Quod si eiusdem sit causa, quae necessa-
 rio extra Romanam Curiam sit committenda, nemi-
 ni prorsus ea committat, nisi Metropolitano, aut
 Episcopis a Beatissimo Papa eligendis. Haec ue-
 ro commisso, & specialis sit, & manu ipsius sanctis-
 simi Pontifici signata, nec vnquam plus his tri-
 buat quam ut sola facti instructione sumant,
 processusque conficiant, quem statim ad Roma-
 num Pontificem transmittat, reservata eidem sanctis-
 simo sententia definitiva, caetera alias sub fel-
 recor Jul III super his decreta, necnon & consti-
 tutio sub Innocentio III. in Concilio Generali, qui
 incipit, Qualiter & quomodo sancta Synodus in plen-
 ti innotuit, ab oibus obseruentur. Minores vero
 criminales causa Episcoporum in Concilio tantum
 provinciali cognoscantur, & terminentur, vel de-
 putandis per Concilium provinciale.

Cap. VI.

Liceat Episcopis in irregularitatibus omni-
 bus, &

Su. sess. 22.
 de re. c. 6.
 c. quali-
 ter & quomodo
 ext. de ac-
 cusat.
 Epi in quibus
 causis dispen-
 sare possunt.

VIGESIMA QVARTA. 223

bus, & dispensationibus ex delicto occulto proue-
 niens, excepta ea, quae oritur ex homicidio vo-
 luntario, & exceptis alijs deductis ad forum cotra-
 riosum, dispensare, & in quibuscunque casibus oc-
 cultis, etiam Sedi Apostolicae reservatis, delin-
 quentes quoscunque sibi subditos, in dioecesi
 sua per seipsum, aut Vicarium, ad id specialiter
 deputandum, in foro conscientiae gratis absolueret,
 imposita poenitentia salutari. Idem & in haerese
 crimine in eodem foro conscientiae eis tantum,
 non eorum Vicarijs, sit permissum.

Caput VII.

VT fidelis populus ad suscipienda sacramen-
 ta maiori cum reuerentia, atque animi deuotio-
 ne accedat, praecipit sancta Synodus Episco-
 pis omnibus, ut non solum cum haec per seip-
 sos erunt populo administranda prius illorum
 nomen, & usum pro suscipientium captu explicet,
 sed etiam lingua uernacula, si opus sit, & com-
 modè fieri poterit, seruari studeant, iuxta for-
 mam a sancta Synodo in Catechisi singulis sa-
 cramentis praescribendam, quam Episcopi in
 vulgarem linguam fideliter verti, atque a pa-
 rochis omnibus populo exponi curabunt, nec
 non ut inter Missarum solennia, aut diuinorum
 celebrationum sacra eloquia, & sacris monitu ea-
 dem vernacula lingua singulis diebus festis, vel
 solennibus explanent, eademque in oium cor-
 dibus postpositis inutilibus quaestionibus, inse-
 re, atque eos in lege Domini erudire studeant.

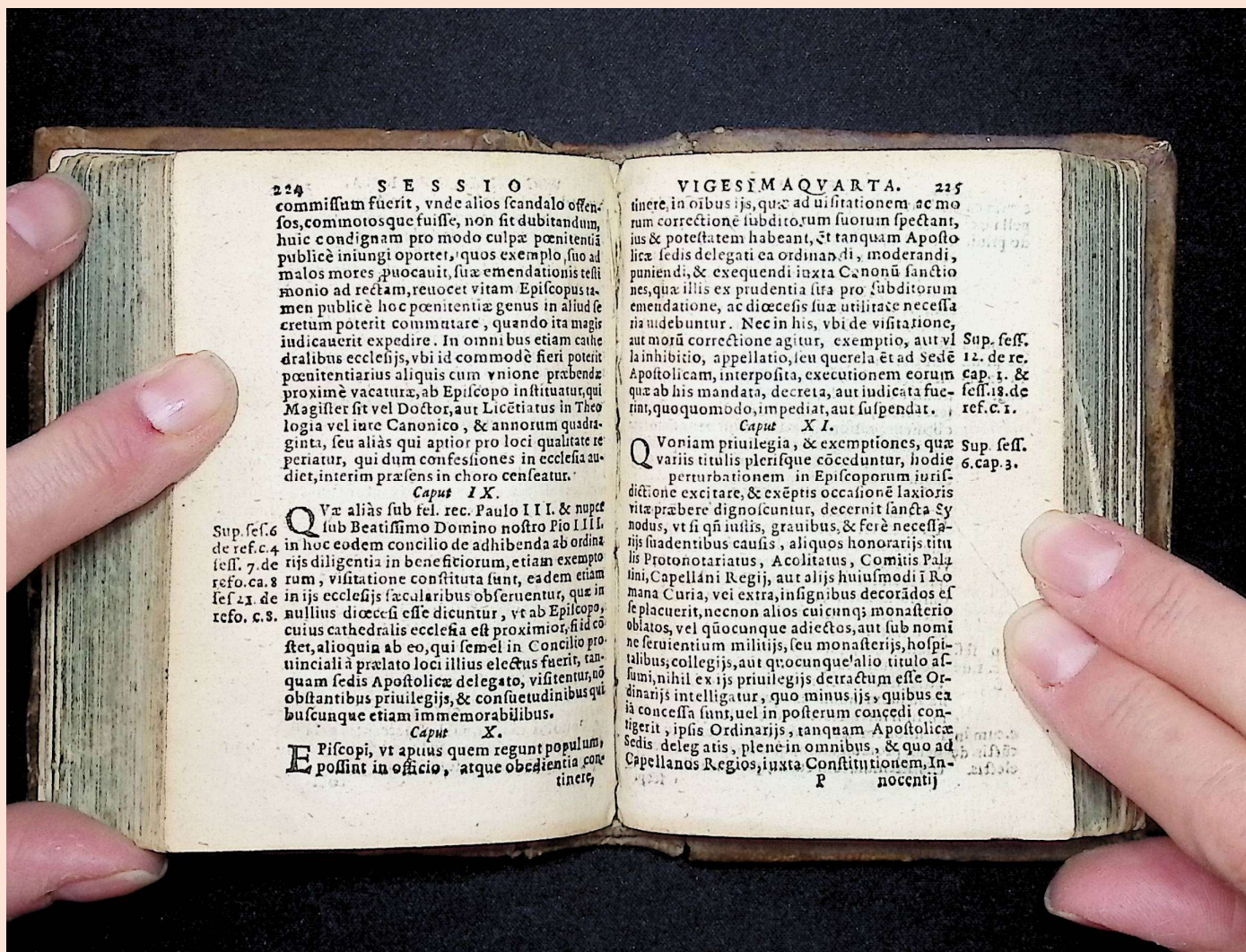
Caput VIII.

Apostolus monet, publice peccantes palam
 Aesse corripiendos. Quando igitur ab ali-
 quo publice, & in multorum conspectu crimē
 commiserit,

Infr. sess.
 vi. in pri.
 sub sess.
 22. de sa-
 cr. m. c. 3.

1 Tim. 5.
 co. n.

224 **S E S S I O**
 commissum fuerit, unde alios scandalo offen-
 sos, commotosque fuisse, non sit dubitandum,
 huic condignam pro modo culpa poenitentia
 publice iniungi oportet, quos exemplo, suo ad
 malos mores, puocauit, suae emendationis testi-
 monio ad rectam, reuocet vitam Episcopus ta-
 men publice hoc poenitentiae genus in aliud se-
 cretum poterit commutare, quando ita magis
 iudicauerit expedire. In omnibus etiam cathe-
 dralibus ecclesijs, ubi id commodè fieri poterit
 poenitentarius aliquis cum vnione praebendae
 proximè vacaturae, ab Episcopo instituitur, qui
 Magister sit vel Doctor, aut Licentiatus in Theo-
 logia vel iure Canonico, & annorum quadra-
 ginta, seu aliàs qui aptior pro loci qualitate re-
 pernatur, qui dum confessiones in ecclesia au-
 diet, interim praesens in choro censetur.

Caput IX.

Qua aliàs sub sel. rec. Paulo III. & nuper
 sub Beatissimo Domino nostro Pio III. in
 hoc eodem concilio de adhibenda ab ordina-
 rijs diligentia in beneficiorum, etiam exempto-
 rum, visitatione constituta sunt, eadem etiam
 in ijs ecclesijs saecularibus obseruentur, quae in
 nullius dioecesi esse dicuntur, vt ab Episcopo,
 cuius cathedralis ecclesia est proximior, si id co-
 stet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio pro-
 uinciali a praelato loci illius electus fuerit, tan-
 quam sedis Apostolicae delegato, visitentur, no-
 obstantibus priuilegijs, & consuetudinibus qui-
 buscunq; etiam immemorabilibus.

Caput X.

Episcopi, vt apud quem regunt populum,
 possint in officio, atque obedientia con-
 tinere,

VIGESIMA QVARTA. 225

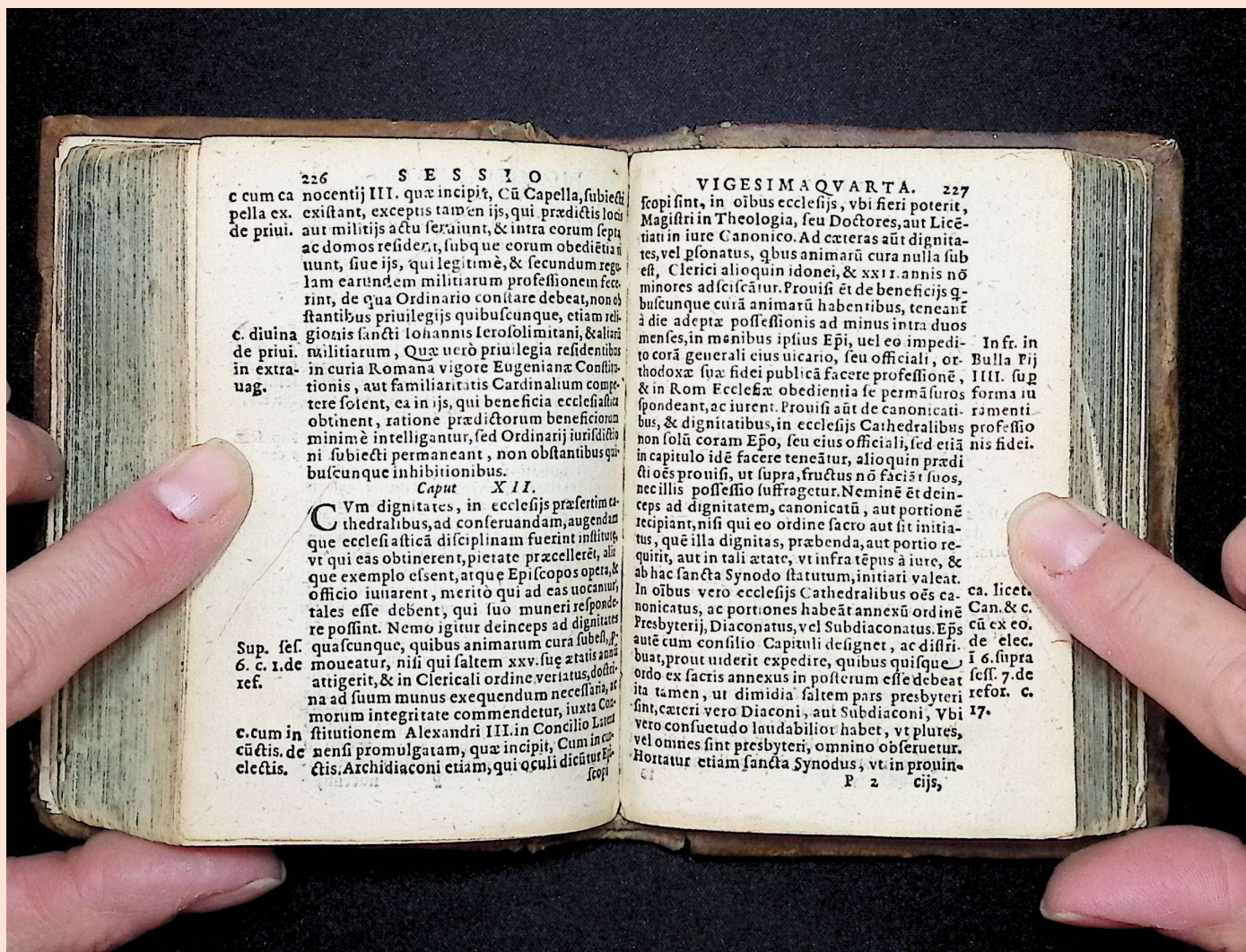
tinere, in oibus ijs, quae ad uisitationem ac mo-
 rum correctione subditorum suorum spectant,
 ius & potestatem habeant, et tanquam Aposto-
 licae sedis delegati ea ordinandi, moderandi,
 puniendi, & exequendi iuxta Canonum sanctio-
 nes, quae illis ex prudentia sua pro subditorum
 emendatione, ac dioecesis suae utilitate necessa-
 ria uidebuntur. Nec in his, ubi de uisitatione,
 aut morum correctione agitur, exemptio, aut vl-
 la inhibicio, appellatio, seu querela et ad Sedem
 Apostolicam, interposita, executionem eorum
 quae ab his mandata, decreta, aut iudicata fue-
 rint, quoquomodo, impediatur, aut suspendatur.

Sup. sess.
 12. de re.
 cap. 1. &
 sess. 18. de
 ref. c. 1.

Caput XI.

Quoniam priuilegia, & exemptiones, quae
 varijs titulis plerisque conceduntur, hodie
 perturbationem in Episcoporum iuris-
 dictione excitare, & exèptis occasioe laxioris
 ritae praebere dignoscuntur, decernit sancta Sy-
 nodus, vt si quibus iustis, grauib; & ferè necessa-
 rijs suadentibus causis, aliquos honorarijs titu-
 lis Protonotariatus, Acolitatus, Comitatus Pal-
 tini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Ro-
 mana Curia, uel extra, insignibus decorados es-
 se placuerit, necnon alios cuiusq; monasterio
 oblatos, uel quocunq; adiectos, aut sub nomi-
 ne seruientium militijs, seu monasterijs, hospi-
 talibus, collegijs, aut quocunq; alio titulo as-
 sumi, nihil ex ijs priuilegijs detractum esse Or-
 dinarijs intelligatur, quo minus ijs, quibus ea
 iam concessa sunt, uel in posterum concedi con-
 tingerit, ipsis Ordinarijs, tanquam Apostolicae
 Sedis delegatis, plene in omnibus, & quo ad
 Capellanos Regios, iuxta Constitutionem In-
 nocentij

Sup. sess.
 6. cap. 3.

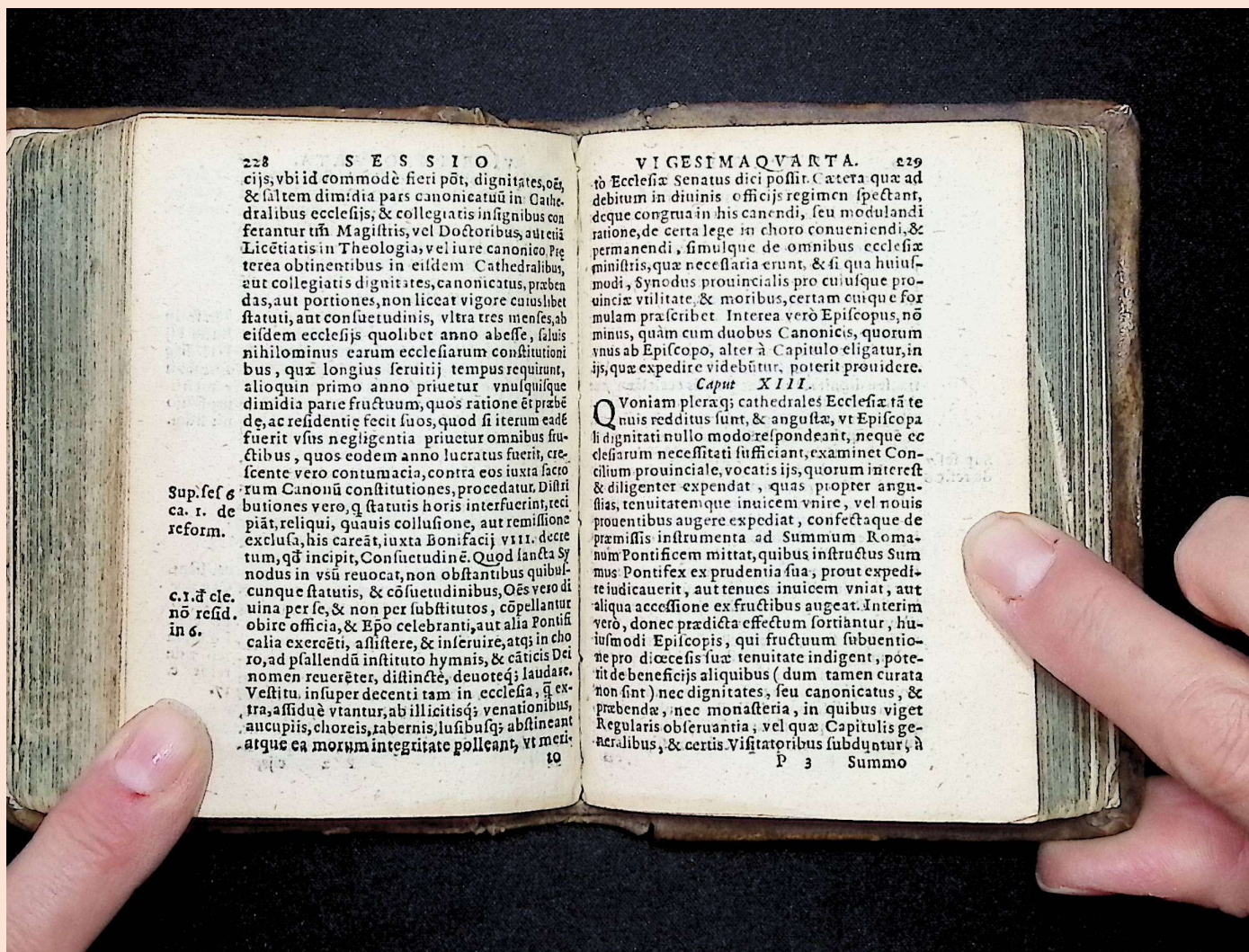
226 S E S S I O
 c. cum ca nocentij III. quæ incipit, Cū Capella, subiecta
 pella ex. existant, exceptis tamē ijs, qui predictis locis
 de priui. aut militijs actu seruiunt, & intra eorum septa
 ac domos resident, subque eorum obedientia ui-
 uunt, siue ijs, qui legitimè, & secundum regu-
 lam eandem militiarum professionem fecer-
 rint, de qua Ordinario confutare debeat, non ob-
 stantibus priuilegijs quibuscunque, etiam reli-
 gionis sancti Iohannis Ierosolimitani, & aliarū
 c. diuina militiarum, Quæ uerò priuilegia residentibus
 de priui. in curia Romana vigore Eugeniæ Con-
 in extra- uag. stitutionis, aut familiaritatis Cardinalium compe-
 tere solent, ea in ijs, qui beneficia ecclesiastica
 obtinent, ratione prædictorum beneficiorum
 minimè intelligantur, sed Ordinarij iurisdic-
 ti subiecti permaneant, non obstantibus quib-
 uscunque inhibitionibus.

Capitulum XII.

Cum dignitates, in ecclesijs præsertim ca-
 thedralibus, ad conseruandam, augendam
 que ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ,
 ut qui eas obtinerent, pietate præcellerēt, ali-
 que exemplo essent, atque Episcopos opera, &
 officio iunarent, merito qui ad eas uocantur,
 tales esse debent, qui suo muneri responde-
 re possint. Nemo igitur deinceps ad dignitates
 Sup. sess. quascunque, quibus animarum cura subest, p-
 6. c. 1. de moueatur, nisi qui saltem xxv. sue ætatis annos
 ref. attigerit, & in Clericali ordine ueritatus, doctri-
 na ad suum munus exequendum necessaria, ac
 c. cum in morum integritate commendetur, iuxta Con-
 cūctis. de nensi promulgatam, quæ incipit, Cum in
 electis. c. tis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Ep-
 scopi

VIGESIMA QVARTA. 227
 scopi sint, in oibus ecclesijs, ubi fieri poterit,
 Magistri in Theologia, seu Doctores, aut Licē-
 tiati in iure Canonico. Ad cæteras aut dignita-
 tes, uel psonatus, quibus animarū cura nulla sub-
 est, Clerici alioquin idonei, & xxij. annis nō
 minores adsciscantur. Prouisi et de beneficijs qu-
 buscunque curā animarū habentibus, teneant
 à die adeptæ possessionis ad minus intra duos
 menses, in mōnibus ipsius Epi, uel eo impedi-
 to corā generali eius uicario, seu officiali, or-
 thodoxæ suæ fidei publicā facere professionē, Bulla Pij
 & in Rom Ecclesiæ obedientia se permāuros forma iu-
 spondeant, ac iurent. Prouisi aut de canonicati-
 bus, & dignitatibus, in ecclesijs Cathedralibus profes-
 sio non solū coram Epi, seu eius officiali, sed etiā
 in capitulo idē facere teneantur, alioquin prædi-
 cti oēs prouisi, ut supra, fructus nō faciāt suos,
 nec illis possessio suffragetur. Neminē et deinceps
 ad dignitatem, canonicatū, aut portionē
 recipiant, nisi qui eo ordine sacro aut sit initia-
 tus, quæ illa dignitas, præbenda, aut portio re-
 quirat, aut in tali ætate, ut infra tēpus à iure, &
 ab hac sancta Synodo statutum, initiari ualeat.
 In oibus uero ecclesijs Cathedralibus oēs ca-
 nonicatus, ac portiones habeāt annexū ordinē
 Presbyterij, Diaconatus, uel Subdiaconatus. Eps
 autē cum consilio Capituli designet, ac distri-
 buat, prout uiderit expedire, quibus quisque
 ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat
 ita tamen, ut dimidia saltem pars presbyteri
 sint, cæteri uero Diaconi, aut Subdiaconi, Vbi
 uero consuetudo laudabilior habet, ut plures,
 uel omnes sint presbyteri, omnino obseruetur.
 Hortatur etiam sancta Synodus, ut in prouin-
 P 2 cijs,

In fr. in
 Bulla Pij
 I III. sup
 ramenti
 professio
 nis fidei.
 ca. licet.
 Can. & c.
 cū ex eo.
 de elec.
 i 6. supra
 sess. 7. de
 refor. c.
 17.

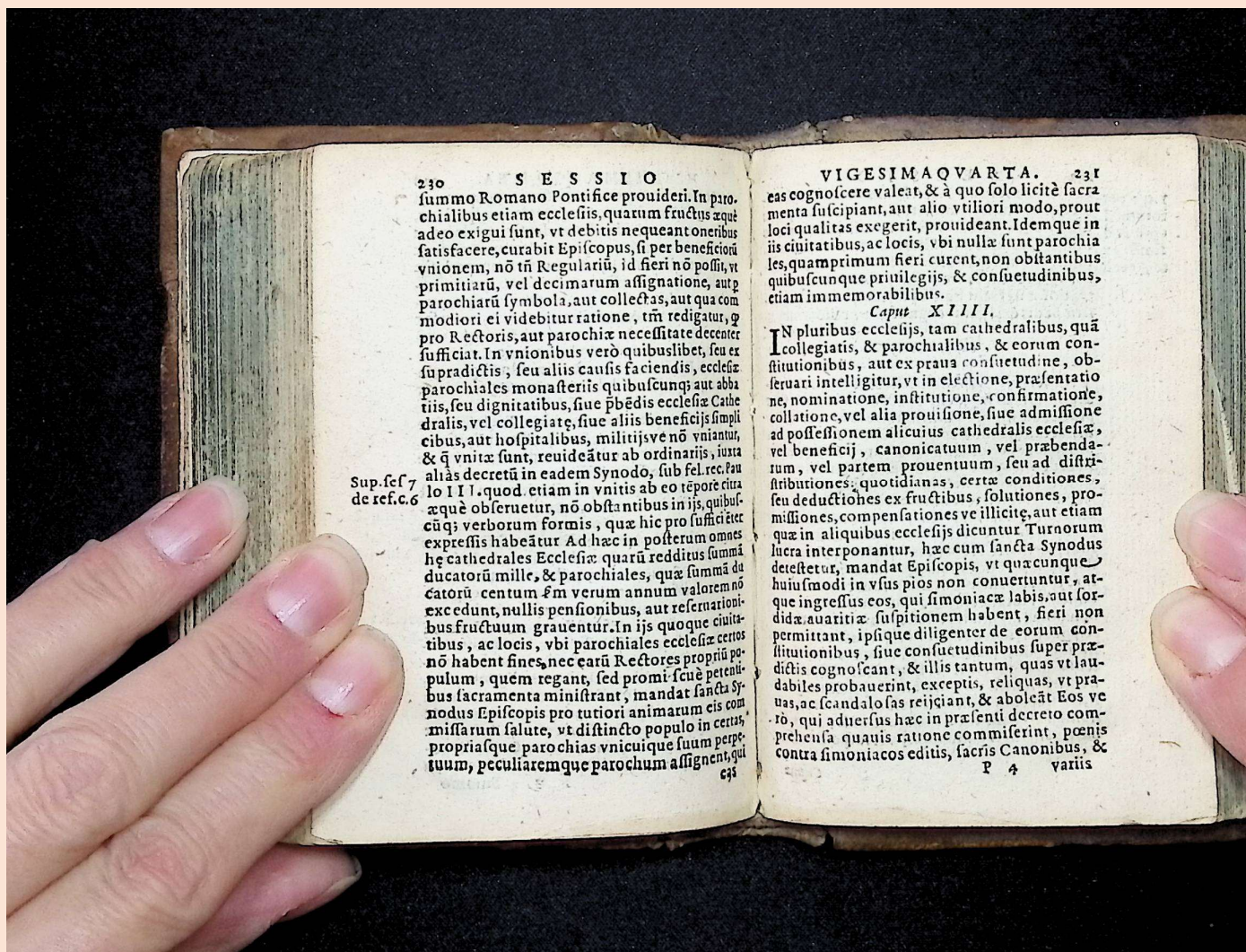
228 S E S S I O
 cijs, vbi id commodè fieri pōt, dignitates, oēs,
 & saltem dimidia pars canonicatū in Cathedra-
 libus ecclesijs, & collegiatis insignibus con-
 ferantur tñ Magistris, vel Doctoribus, aut etiā
 Licētijs in Theologia, vel iure canonico. Pre-
 terea obtinentibus in eisdem Cathedralibus,
 aut collegiatis dignitates, canonicatus, præben-
 das, aut portiones, non liceat vigore cuiuslibet
 statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses, ab
 eisdem ecclesijs quolibet anno abesse, saluis
 nihilominus earum ecclesiarum constitutioni-
 bus, quæ longius seruitij tempus requirunt,
 alioquin primo anno priuetur vnusquisque
 dimidia parte fructuum, quos ratione et præbe-
 de, ac residentie fecit suos, quod si iterum eadē
 fuerit vsus negligentia priuetur omnibus fru-
 ctibus, quos eodem anno lucratus fuerit, cre-
 scente vero contumacia, contra eos iuxta sacro-
 rum Canonū constitutiones, procedatur. Distri-
 butiones vero, q̄ statutis horis interfuerint, reci-
 piāt, reliqui, quauis collusione, aut remissione
 exclusi, his careāt, iuxta Bonifacij VIII. decre-
 tum, qd̄ incipit, Consuetudinē. Quod sancta Sy-
 nodus in vsū reuocat, non obstantibus quibus-
 cunque statutis, & cōsuetudinibus, Oēs vero di-
 uina per se, & non per substitutos, cōpellantur
 obire officia, & Ep̄o celebranti, aut alia Pontifi-
 calia exercēt, assistere, & inseruire, atq; in cho-
 ro, ad psallendū instituto hymnis, & canticis Dei
 nomen reuerēt, distincte, deuotēq; laudare.
 Vestitu. in super decenti tam in ecclesia, q̄ ex-
 tra, assidue vtantur, ab illicitisq; venationibus,
 aucupijs, choreis, tabernis, lufibusq; abstineant
 atque ea morum integritate polleant, vt meri-
 to

Sup. ses-
 ca. i. de
 reform.

c. i. de
 nō resid.
 in 6.

229 VIGESIMA QVARTA.
 to Ecclesie Senatus dici possit. Cetera quæ ad
 debitum in diuinis officijs regimen spectant,
 deque congrua in his canendi, seu modulandi
 ratione, de certa lege in choro conueniendi, &
 permanendi, simulque de omnibus ecclesie
 ministris, quæ necessaria erunt, & si qua huius-
 modi, Synodus provincialis pro cuiusque pro-
 uincie vtilitate, & moribus, certam cuique for-
 mulam præscribet. Interea verò Episcopus, nō
 minus, quàm cum duobus Canonicis, quorum
 vnus ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, in
 ijs, quæ expedire videbūtur, poterit providere.
 Caput XIII.
 Quoniam plerq; cathedrales Ecclesie tā te-
 nuis redditus sunt, & angusta, vt Episcopa-
 li dignitati nullo modo respondeant, neque ec-
 clesiarum necessitati sufficiant, examinet Con-
 ciliū provinciale, vocatis ijs, quorum interest
 & diligenter expendat, quas propter angus-
 tias, tenuitatemque inuicem vnire, vel nouis
 prouentibus augere expediat, confecta que de
 præmissis instrumenta ad Summum Roma-
 num Pontificem mittat, quibus instructus Sum-
 mus Pontifex ex prudentia sua, prout expedi-
 te iudicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut
 aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim
 verò, donec prædicta effectum sortiuntur, hu-
 iusmodi Episcopis, qui fructuum subuentio-
 ne pro diocesis suæ tenuitate indigent, pote-
 rit de beneficijs aliquibus (dum tamen curata
 non sint) nec dignitates, seu canonicatus, &
 præbendæ, nec monasteria, in quibus viget
 Regularis obseruantia, vel quæ Capitulis ge-
 neralibus, & certis Visitationibus subduntur, à
 P 3 Summo

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

230 **S E S S I O**
 summo Romano Pontifice prouideri. In parochialibus etiam ecclesiis, quarum fructus æquè adeo exigui sunt, vt debitis nequeant oneribus satisfacere, curabit Episcopus, si per beneficiorum vnionem, nõ tñ Regulariũ, id fieri nõ possit, vt primitiarũ, vel decimarum assignatione, aut p parochiarũ symbola, aut collectas, aut qua com modiori ei videbitur ratione, tm redigatur, q pro Rectoris, aut parochiæ necessitate decenter sufficiat. In vnionibus verò quibuslibet, seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis, ecclesiæ parochiales monasteriis quibuscunq; aut abbatibus, seu dignitatibus, siue pbædis ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatæ, siue aliis beneficijs simplicibus, aut hospitalibus, militijsve nõ vniantur, & q vnitæ sunt, reuocentur ab ordinarijs, iuxta aliàs decretũ in eadem Synodo, sub fel. rec. Paulo III. quod etiam in vnitis ab eo tempore citra æquè obseruetur, nõ obstantibus in ijs, quibuscunq; verborum formis, quæ hic pro sufficere expressis habeantur. Ad hæc in posterum omnes hæc cathedrales Ecclesiæ quarũ redditus summã ducatorũ mille, & parochiales, quæ summã ducatorũ centum sm verum annum valorem nõ excedunt, nullis pensionibus, aut reservationibus fructuum grauentur. In ijs quoque ciuitatibus, ac locis, vbi parochiales ecclesiæ certos nõ habent fines, nec earũ Rectores propriũ populũ, quem regant, sed promi seu perentibus sacramenta ministrant, mandat sancta Synodus Episcopis pro tutiori animarum eis commissarum salute, vt distincto populo in certis, propriasque parochias vnicique suum perpetuum, peculiaremque parochum assignent, qui

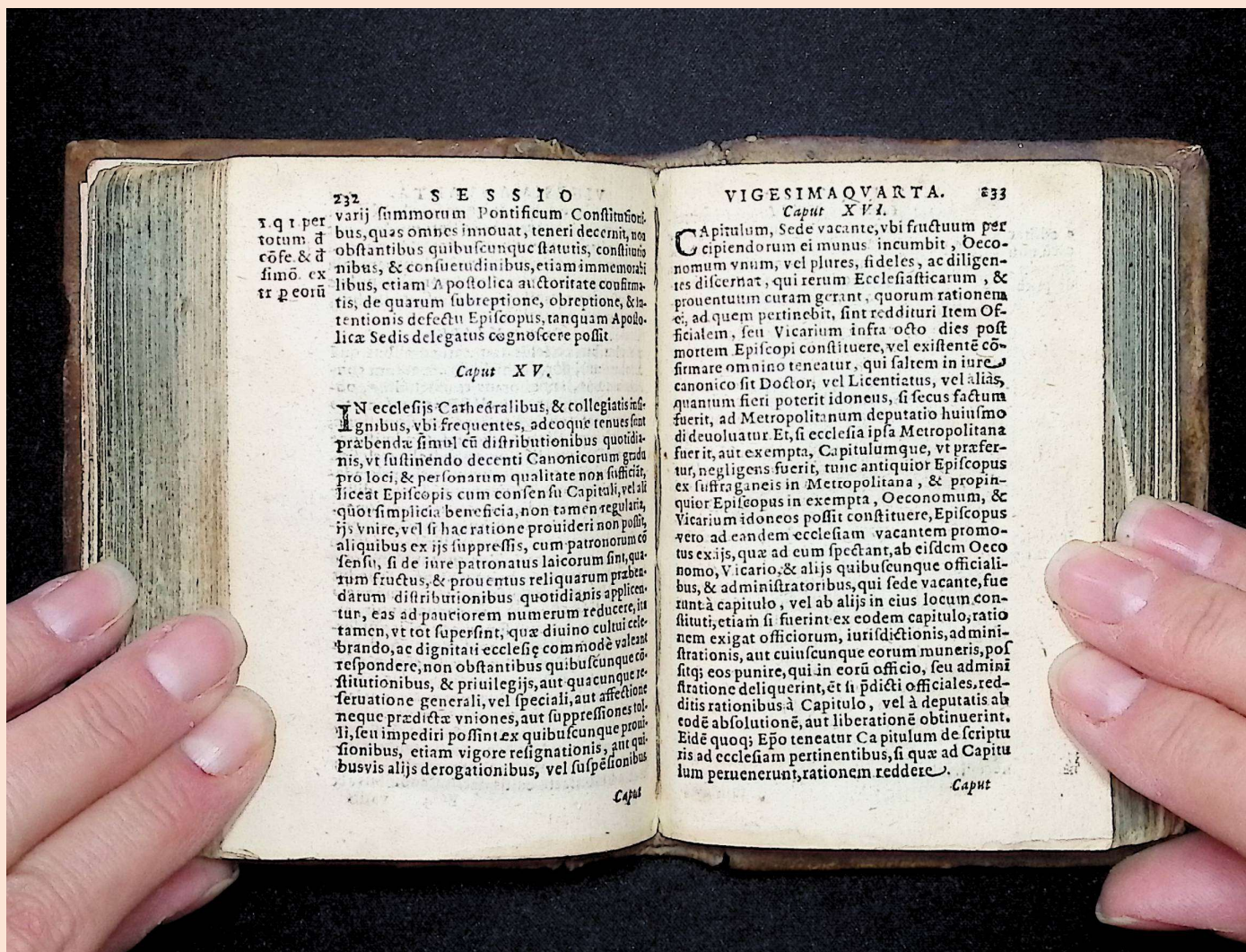
Sup. scf 7
 de ref. c. 6

231 **VIGESIMA QVARTA.**
 eas cognoscere valeat, & à quo solo licitè sacramenta suscipiant, aut alio vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idemque in iis ciuitatibus, ac locis, vbi nullæ sunt parochiales, quamprimum fieri curent, non obstantibus quibuscunque priuilegijs, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Capitulum XIII.

IN pluribus ecclesijs, tam cathedralibus, quã collegiatis, & parochialibus, & eorum constitutionibus, aut ex praua consuetudine, obseruari intelligitur, vt in electione, presentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione ad possessionem alicuius cathedralis ecclesiæ, vel beneficij, canonicatum, vel prebendam, vel partem prouentuum, seu ad distributiones, quotidianas, certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationes ve illicite, aut etiam quæ in aliquibus ecclesijs dicuntur Turnorum lucra interponantur, hæc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, vt quæcunq; huiusmodi in vsus pios non conuertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut fordide avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant, ipsique diligenter de eorum constitutionibus, siue consuetudinibus super predictis cognoscant, & illis tantum, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac scandalo sas reijciant, & aboleant. Eos vero, qui aduersus hæc in presentis decreto comprehensa quauis ratione commiserint, penis contra simoniacos editis, sacris Canonibus, & variis

P 4 variis

varijs summorum Pontificum Constitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit, non obstantibus quibuscunq; statutis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis, de quarum subreptione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tanquam Apostolica Sedis delegatus cognoscere possit.

Caput XV.

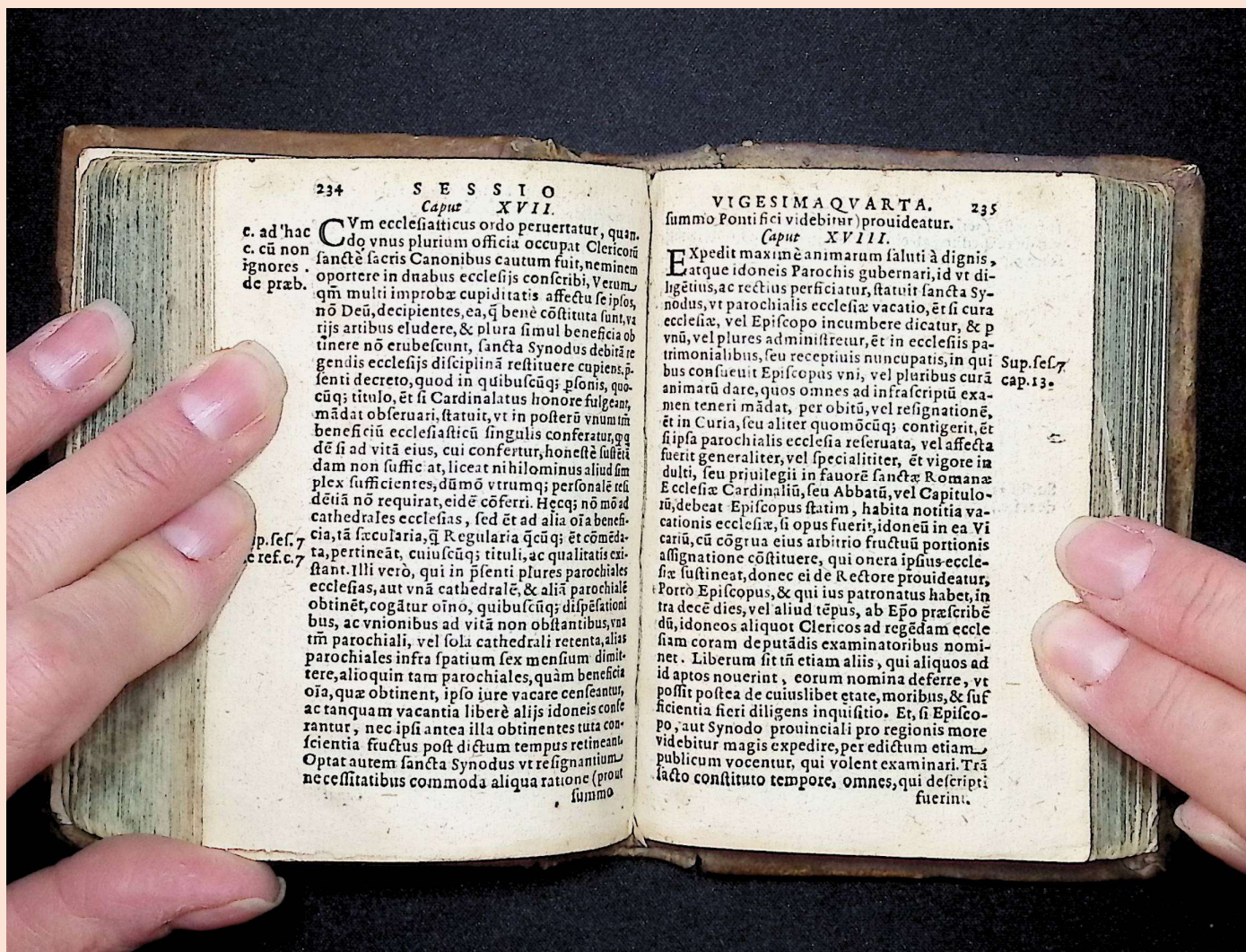
IN ecclesijs Cathedralibus, & collegiatis in quibus, ubi frequentes, adeoque tenues sunt prae bendae simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradu pro loci, & personarum qualitate non sufficiat, liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliorum simplicia beneficia, non tamen regularia, ijs vnire, vel si hac ratione prouideri non possit, aliquibus ex ijs suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quarum fructus, & prouentus reliquarum praebendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciores numerum reducere, in tamen, ut tot supersint, quae diuino cultui celebrando, ac dignitati ecclesiae commode valeant respondere, non obstantibus quibuscunq; constitutionibus, & priuilegijs, aut quacunq; reservatione generali, vel speciali, aut affectione, neque praedictarum vniones, aut suppressiones tolli, seu impediri possint, ex quibuscunq; promotionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis alijs derogationibus, vel suspensionibus.

Caput

Caput XVI.

Capitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum vnum, vel plures, fideles, ac diligentes discernat, qui rerum Ecclesiasticarum, & prouentuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem in iure canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit idoneus, si secus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuoluatur. Et, si ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut praefertur, negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta, Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere, Episcopus vero ad eandem ecclesiam vacantem promotus ex ijs, quae ad eum spectant, ab eisdem Oeconomus, Vicario, & alijs quibuscunq; officialibus, & administratoribus, qui sede vacante, fuerint a capitulo, vel ab alijs in eius locum constituti, etiam si fuerint ex eodem capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, administrationis, aut cuiuscunq; eorum muneris, possitq; eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint, et si praedicti officiales, redditus rationibus a Capitulo, vel a deputatis ab eodem absolute, aut liberatione obtinuerint. Eidem quoq; Episcopo teneatur Capitulum descripturis ad ecclesiam pertinentibus, si quae ad Capitulum peruenierint, rationem reddere.

Caput

e. ad hac
c. cū non
ignores
de prab.

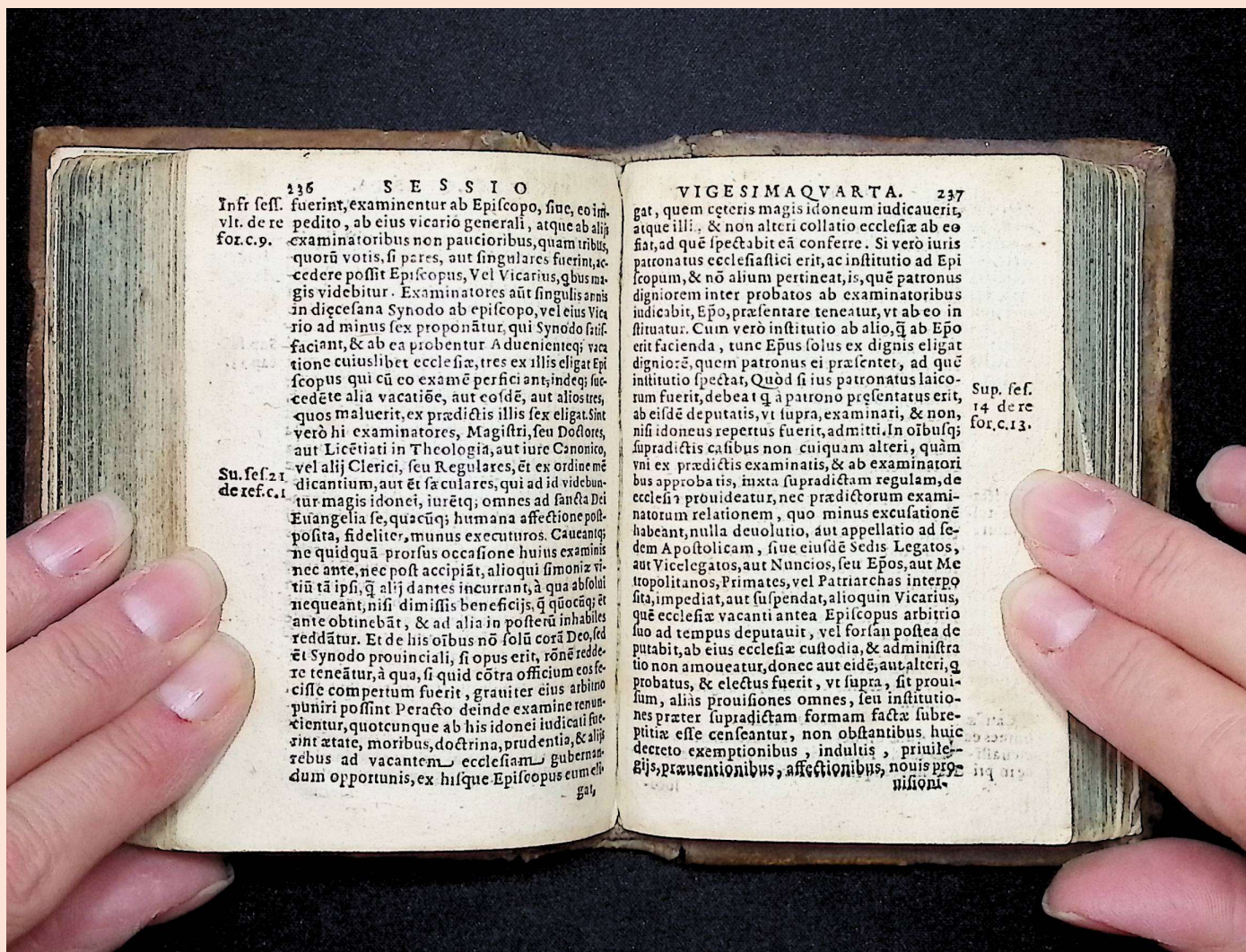
pp. sef. 7
ref. c. 7

Cum ecclesiasticus ordo peruertatur, quan-
do vnus plurium officia occupat Clericorū
sanctē sacris Canonibus cautum fuit, neminem
oportere in duabus ecclesijs consecrari, Verum
quā multi improbræ cupiditatis affectu se ipsos,
nō Deū, decipientes, ea, q̄ bene cōstituta sunt, va-
rijs artibus eludere, & plura simul beneficia ob-
tinere nō erubescunt, sancta Synodus debitā re-
gendis ecclesijs disciplinā restituere cupiens, p-
senti decreto, quod in quibuscūq; psonis, quo-
cūq; titulo, et si Cardinalatus honore fulgeant,
mādat obseruari, statuit, vt in posterū vnū tm̄
beneficiū ecclesiasticū singulis conferatur, q̄q̄
dē si ad vitā eius, cui conferatur, honestē sustē-
dam non suffic at, liceat nihilominus aliud sim-
plex sufficientes, dūmō vtrumq; personale refi-
dētiā nō requirat, eidē cōferri. Hęcq; nō mō ad
cathedrales ecclesias, sed et ad alia oīa benefi-
cia, tā secularia, q̄ Regularia q̄cūq; et cōmēda-
ta, pertineat, cuiuscūq; tituli, ac qualitatis exi-
stant. Illi verō, qui in p̄senti plures parochiales
ecclesias, aut vnā cathedralē, & aliā parochialē
obtinēt, cogātur oīno, quibuscūq; dispensationi-
bus, ac vnionibus ad vitā non obstantibus, vnā
tm̄ parochiali, vel sola cathedrali retenta, alias
parochiales infra spatium sex mensium dimitti-
tere, alioquin tam parochiales, quā beneficia
oīa, quæ obtinent, ipso iure vacare censeantur,
ac tanquam vacantia liberē alijs idoneis conse-
rantur, nec ipsi antea illa obtinentes tuta con-
scientia fructus post dictum tempus retineant.
Optat autem sancta Synodus vt resignantium
necessitatibus commoda aliqua ratione (proui-
summo

summo Pontifici videbitur) prouideatur.
Caput XVIII.

Sup. sef. 7
cap. 13.

Expedit maxime animarum saluti à dignis,
atque idoneis Parochis gubernari, id vt di-
ligētius, ac rectius perficiatur, statuit sancta Sy-
nodus, vt parochialis ecclesia vacatio, et si cura
ecclesia, vel Episcopo incumbere dicatur, & p
vnū, vel plures administrare, et in ecclesijs pa-
trimonialibus, seu receptiuis nuncupatis, in qui-
bus consuevit Episcopus vni, vel pluribus curā
animarū dare, quos omnes ad infra scriptū exa-
men teneri mādat, per obitū, vel resignationē,
et in Curia, seu aliter quomōcūq; contigerit, et
si ipsa parochialis ecclesia referuata, vel affecta
fuerit generaliter, vel specialititer, et vigore in-
dulti, seu priuilegii in fauorē sanctæ Romanæ
Ecclesiæ Cardinaliū, seu Abbatū, vel Capitulo-
rū, debeat Episcopus statim, habita notitia va-
cationis ecclesiæ, si opus fuerit, idoneū in ea Vi-
cariū, cū cōgrua eius arbitrio fructuū portionis
assignatione cōstituere, qui onera ipsius eccle-
siæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur,
Porro Episcopus, & qui ius patronatus habet, in-
tra decē dies, vel aliud tēpus, ab Ep̄o præscribē-
dū, idoneos aliquot Clericos ad regēdam eccle-
siam coram deputadis examinatoribus nomi-
net. Liberum sit tm̄ etiam alijs, qui aliquos ad
id aptos nouerint, eorum nomina deferre, vt
possit postea de cuiuslibet etate, moribus, & suf-
ficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episco-
po, aut Synodo prouinciali pro regionis more
videbitur magis expedire, per edictum etiam
publicum vocentur, qui volent examinari. Trā-
sacto constituto tempore, omnes, qui descripti
fuerint.

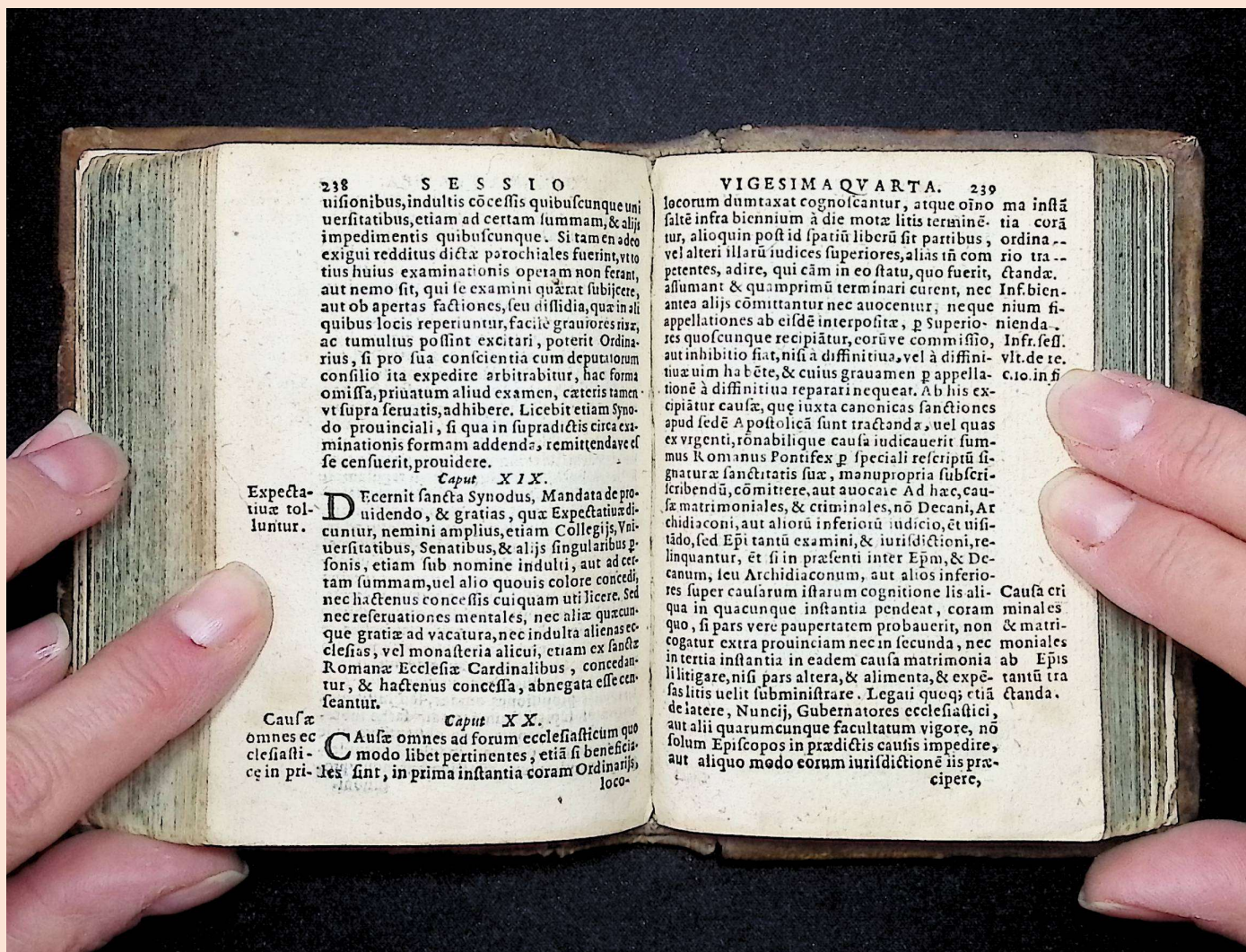

Infr. sess. fuerint, examinentur ab Episcopo, siue, eo im-
pedito, ab eius vicario generali, atque ab alijs
for. c. 9. examinadoribus non paucioribus, quam tribus,
quorū votis, si pares, aut singulares fuerint, ac-
cedere possit Episcopus, Vel Vicarius, quibus ma-
gis videbitur. Examinatores aut singulis annis
in diocesana Synodo ab episcopo, vel eius Vita-
rio ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfi-
faciant, & ab ea probentur. Aduenienteq; vacan-
tione cuiuslibet ecclesie, tres ex illis eligat Epi-
scopus qui cū eo examē perficiant, indeq; suc-
cedēte alia vacatiōe, aut eisdē, aut alios tres,
quos maluerit, ex predictis illis sex eligat. Sint
verō hi examinatores, Magistri, seu Doctores,
aut Licētiati in Theologia, aut iure Canonico,
vel alij Clerici, seu Regulares, et ex ordine me-
dicantium, aut et saculares, qui ad id videbun-
tur magis idonei, iurēq; omnes ad sancta Dei
Euangelia se, quacūq; humana affectione poll-
posita, fideliter, munus executuros. Cauentiq;
ne quidquā prorsus occasione huius examinis
nec ante, nec post accipiāt, alioqui simoniz vi-
tū tā ipsi, q̄ alij dantes incurrant, à qua absolui
nequeant, nisi dimissis beneficijs, q̄ quocūq; et
ante obtinebāt, & ad alia in posterū inhabiles
reddātur. Et de his oībus nō solū corā Deo, sed
et Synodo prouinciali, si opus erit, rōnē reddē-
re teneātur, à qua, si quid cōtra officium eos fe-
cisse compertum fuerit, grauitur eius arbitrio
puniri possint. Peractio deinde examine renun-
tiantur, quotcunq; ab his idonei iudicati fue-
rint atate, moribus, doctrina, prudentia, & alijs
rebus ad vacantem ecclesiam gubernan-
dum opportunis, ex hisque Episcopus eum elige-
gat,

Sup. sess. 14 de re for. c. 13.

gat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit,
atque illi. & non alteri collatio ecclesie ab eo
fiat, ad quē spectabit eā conferre. Si verō iuris
patronatus ecclesiastici erit, ac institutio ad Epi-
scopum, & nō alium pertineat, is, quē patronus
digniorem inter probatos ab examinadoribus
iudicabit, Epō, presentare teneatur, vt ab eo in-
stituatur. Cum verō institutio ab alio, q̄ ab Epō
erit facienda, tunc Epus solus ex dignis eligat
digniorē, quem patronus ei presentet, ad quē
institutio spectat, Quōd si ius patronatus laico-
rum fuerit, debeat q̄ a patrono presentatus erit,
ab eisdē deputatis, vt supra, examinari, & non,
nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In oībusq;
supradictis casibus non cuiquam alteri, quā
vni ex predictis examinatis, & ab examinadori-
bus approbatis, iuxta supradictam regulam, de
ecclesia prouideatur, nec predictorum exami-
nadorum relationem, quo minus excusationē
habeant, nulla deuolutio, aut appellatio ad se-
dem Apostolicam, siue eiusdē Sedis Legatos,
aut Vicelegatos, aut Nuncios, seu Epōs, aut Me-
ropolitānos, Primates, vel Patriarchas interpo-
sita, impediāt, aut suspendat, alioquin Vicarius,
quē ecclesie vacanti antea Episcopus arbitrio
suo ad tempus deputauit, vel forsā postea de-
putabit, ab eius ecclesie custodia, & administra-
tione non amoueat, donec aut eisdē, aut alteri, q̄
probatus, & electus fuerit, vt supra, sit prou-
isum, alias prouisiones omnes, seu institutio-
nes prater supradictam formam facta subre-
ptiue esse censeantur, non obstantibus hujus
decreto exemptionibus, indultis, priuile-
gijs, prauentionibus, affectionibus, nouis prou-
isioni-

Sup. sess. 14 de re for. c. 13.

238 S E S S I O
 uisionibus, indultis concessis quibuscunque uniuersitatibus, etiam ad certam summam, & alijs impedimentis quibuscunque. Si tamen adeo exigui redditus dictarum parochiales fuerint, ut otiosius huius examinationis operam non ferant, aut nemo sit, qui se examini quærat subijcere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilius grauioribus, ac tumultus possint excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, priuatim aliud examen, cæteris tamen ut supra seruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo prouinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittenda uel se censuerit, prouidere.

Caput XIX.

Expectatiua tolluntur.

Deernit sancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiua dicuntur, nemini amplius, etiam Collegijs, Uniuersitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, uel alio quouis colore concedi, nec hætenus concessis cuiquam uti licere. Sed nec reservationes mentales, nec alia quæcunque gratiæ ad vacatura, nec indulta alienas ecclesias, uel monasteria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur, & hætenus concessa, abnegata esse censentur.

Caput XX.

Causæ omnes ecclesiasticæ in pri-

Causæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodo libet pertinentes, etiã si beneficia sint, in prima instantia coram Ordinarijs locis

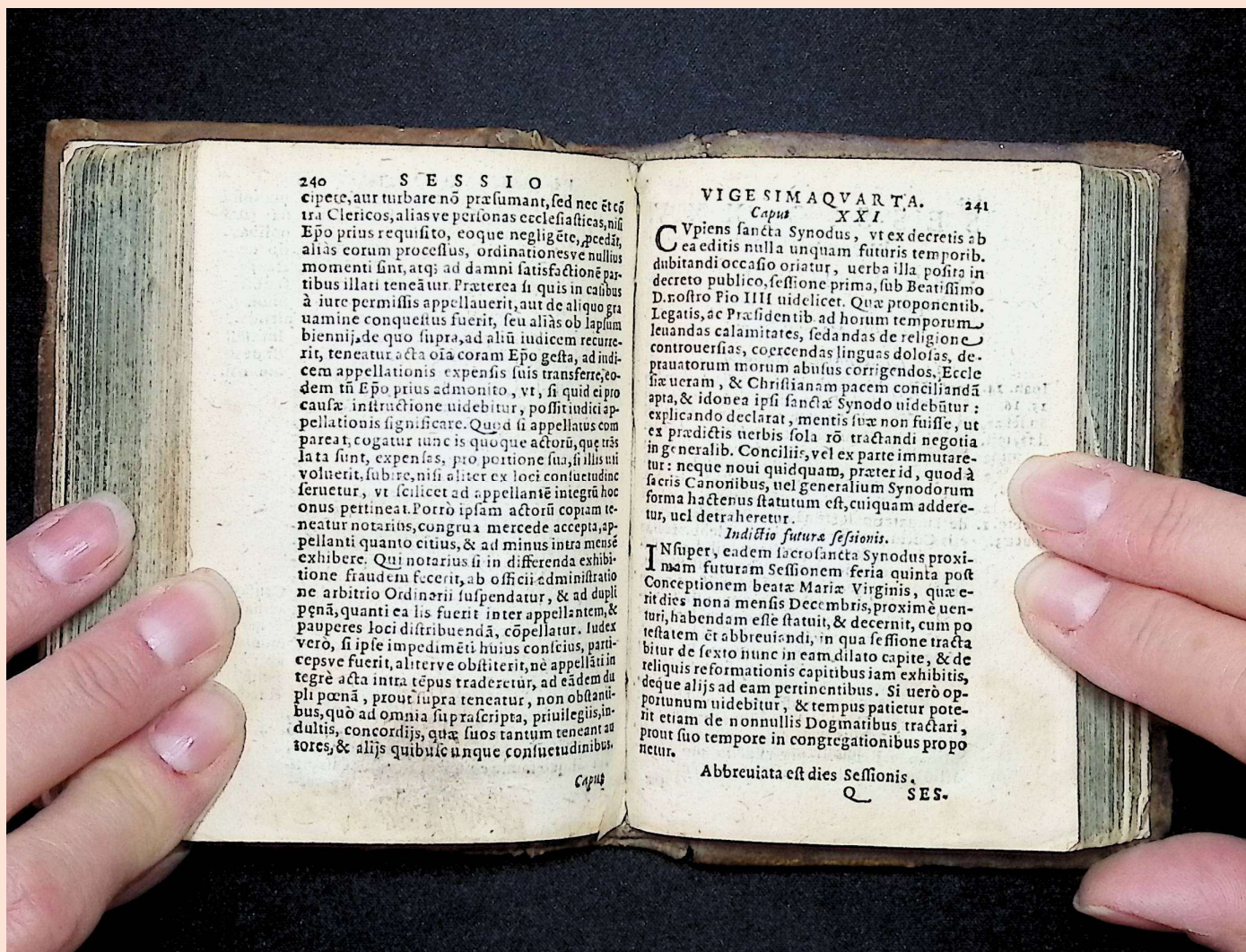
VIGESIMA QVARTA. 239

locorum dumtaxat cognoscantur, atque omnino saltem infra biennium à die motæ litis terminentur, alioquin post id spatium liberum sit partibus, uel alteri illarum iudices superiores, alias tamen committentes, adire, qui eam in eo statu, quo fuerit, standam assument & quamprimò terminari curent, nec infra biennium si appellaciones ab eisdem interpositæ, per superiores res quoscunque recipiantur, eorum uel commissio, aut inhibito fiat, nisi à diffinitiuâ, uel à diffinitiuam uim habente, & cuius grauamen per appellationem à diffinitiuâ reparari nequeat. Ab his excipiatur causa, quæ iuxta canonicas sanctiones apud sedem Apostolicam sunt tractanda, uel quas ex viginti, rationabilique causa iudicauerit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum signaturæ sanctitatis suæ, manupropria subscribendum, committere, aut auocare. Ad hæc, causas matrimoniales, & criminales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, et uisitando, sed Episcopi tantum examini, & iurisdictioni, relinquantur, et si in presenti inter Episcopum, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarum cognitione lis aliqua in quacunque instantia pendeat, coram quo, si pars uere paupertatem probauerit, non cogatur extra prouinciam nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimonia ab Episcopis litigare, nisi pars altera, & alimenta, & expensas litis uelit subministrare. Legati quoque etiã de iure, Nuncij, Gubernatores ecclesiastici, aut alij quarumcunque facultatum vigore, non solum Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum iurisdictionem incipere,

ma infra coram ordinario tractanda. Infr. sess. ult. de re. c. 10. in fi.

Causa criminalis & matrimoniales ab Episcopis tantum tractanda.

240   S E S S I O
 cipe, aut turbare nō praesumant, sed nec et eos
 tra Clericos, aliasve personas ecclesiasticas, nisi
 Epi prius requisito, eoque negligente, pcedā,
 aliās eorum processus, ordinationesve nullius
 momenti sint, atq; ad damni satisfactionē par-
 tibus illati teneantur. Præterea si quis in casibus
 à iure permissis appellauerit, aut de aliquo gra-
 uamine conuictus fuerit, seu aliās ob lapsum
 biennij, de quo supra, ad aliū iudicem recurre-
 rit, teneatur acta oīa coram Epi gesta, ad iudi-
 cem appellationis expensis suis transferre, eo-
 dem tñ Epi prius admonito, vt, si quid ei pro
 causæ instructione uidebitur, possit iudici ap-
 pellationis significare. Quod si appellatus com-
 pareat, cogatur tunc is quoque actorū, que tras-
 lata sunt, expensas, pro portione sua, si illis uis
 voluerit, subire, nisi aliter ex loci consuetudine
 feruetur, vt scilicet ad appellantē integrū hoc
 onus pertineat. Potrō ipsam actorū copiam te-
 neatur notarius, congrua mercede accepta, ap-
 pellanti quanto citius, & ad minus intra mense
 exhibere. Qui notarius si in differenda exhibi-
 tione fraudem fecerit, ab officij administratio-
 ne arbitrio Ordinarij suspendatur, & ad dupli-
 penā, quanti ea lis fuerit inter appellantem, &
 pauperes loci distribuendā, cōpellatur. Iudex
 vero, si ipse impedimētū huius conscius, parti-
 ceptusve fuerit, alterve obstituerit, nē appellāti in-
 tegrē acta intra tēpus traderetur, ad eādem du-
 pli penā, prout supra teneatur, non obstanti-
 bus, quō ad omnia supra scripta, priuilegijs, in-
 dultis, concordijs, quæ suos tantum teneant au-
 tores, & alijs quibuscunque consuetudinibus.

Capitulum

VIGESIMA QUARTA.   241
 Capitulum XXI.

C Vpiens sancta Synodus, vt ex decretis ab
 ea editis nulla unquam futuris temporib.
 dubitandi occasio oriatur, uerba illa posita in
 decreto publico, sessione prima, sub Beatissimo
 D. nostro Pio IIII uidelicet. Quæ proponentib.
 Legatis, ac Præsentib. ad horum temporum
 leuandas calamitates, sedandas de religione
 controuersias, cogrēdas linguas dolosas, de-
 prauatorum morum abusus corrigendos, Eccle-
 siæ ueram, & Christianam pacem conciliandā
 apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo uidebūtur:
 explicando declarat, mentis suæ non fuisse, ut
 ex prædictis uerbis sola rō tractandi negotia
 in generalib. Concilijs, uel ex parte immutaretur:
 neque noui quidquam, præter id, quod à
 sacris Canonibus, uel generalium Synodorum
 forma hæctenus statutum est, cuiquam addere-
 tur, uel detraheretur.

Indictio futura sessionis.

I Nsuper, eadem sacrosancta Synodus proxi-
 mam futuram Sessionem feria quinta post
 Conceptionem beatae Mariæ Virginis, quæ erit
 dies nona mensis Decembris, proximè uen-
 turi, habendam esse statuit, & decernit, cum po-
 testatem et abbreviandi, in qua sessione tracta-
 bitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de
 reliquis reformationis capitibus iam exhibitis,
 deque alijs ad eam pertinentibus. Si uerò op-
 portunum uidebitur, & tempus patietur pote-
 rit etiam de nonnullis Dogmatibus tractari,
 prout suo tempore in congregationibus propo-
 netur.

Abbreviata est dies Sessionis.
 S E S.

SESSIO XXV.
Quæ est vltima.

SVB PIO IIII. PONT. MAX.
Cœpta die iij. Absoluta die iijj Dec.
M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

Ioan. 14.
15. 16.
Su. sel. 22.
d. fa. mis.
in princ.
ca. 2. & 3.
fest. 28
Mac. 12.
Hebræ. 1.
Luca 3.

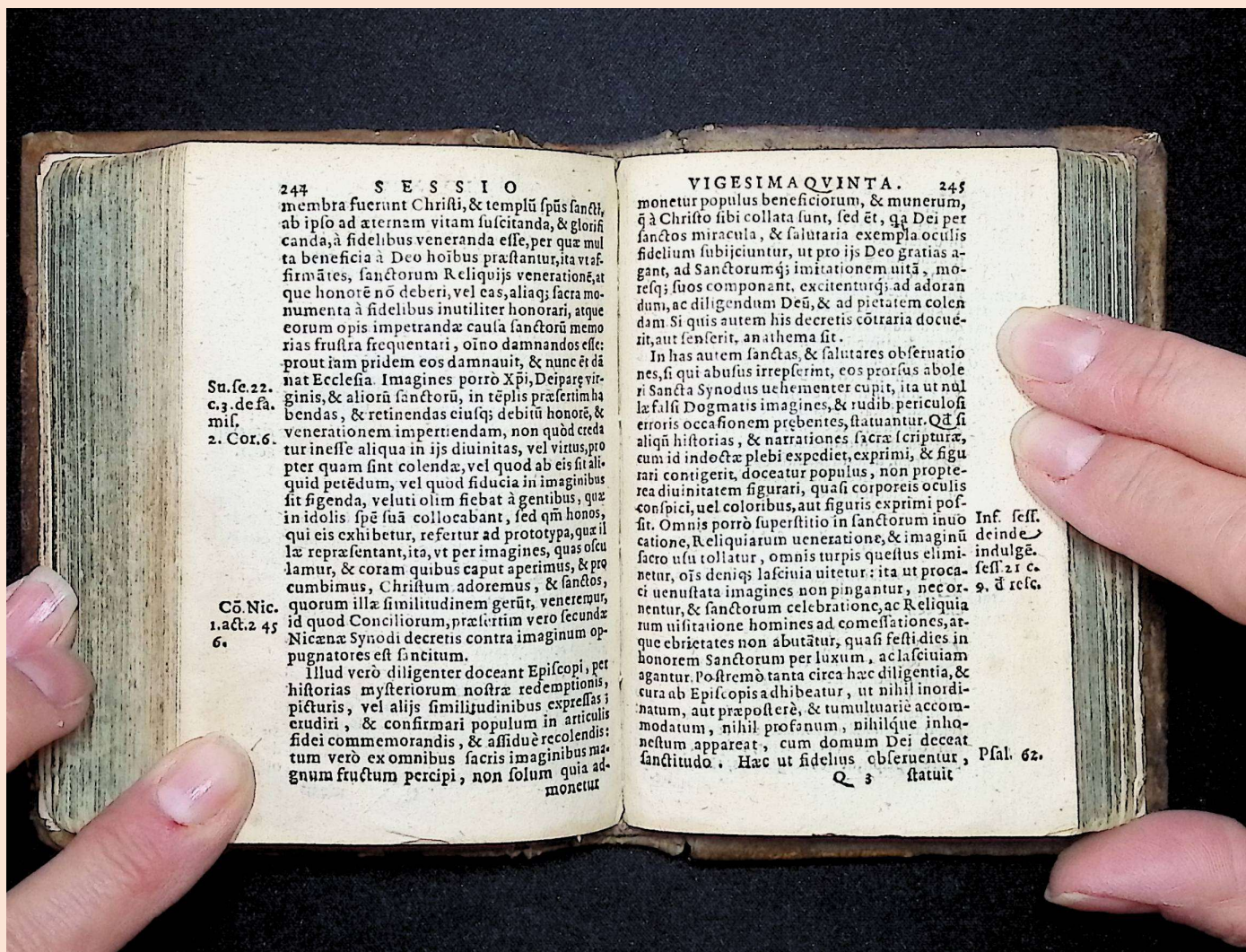
Um Catholica Ecclesia, spiritu san-
cto edocta, ex sacris literis & anti-
qua Patrum traditione, in sacris
Conciliis, & nouissimè in hac œ-
cumenica Synodo docuerit, Purga-
torium esse, animasq; ibi detentas fidelium sus-
fragiis, potissimū uero acceptabili altaris sacri-
ficio iuari, præcipit sancta Synodus Episc. ut san-
ctis Conciliis traditam, à Christi fidelibus, credi, te-
neri, doceri, & ubiq; prædicari, diligenter stu-
deant. Apud eundem uerò plebem difficiliores,
ac subtiliores quæstiones, q̄ ad ædificationem
non faciunt, & ex quib; plerunq; nulla sit pie-
tatis accessio, à popularib; concionib; secludan-
tur. Incerta item, uel quæ specie falsi laborant,
euulgari, ac tractari non permittant. Ea uerò, q̄
ad curiositatem quandam, aut superstitionem
spectant, uel turpe lucrum sapiunt: tanquam
scandala, & fidelium offendicula prohibeant.
Curent aut; Episcopi, ut fidelium uiuorum suffragiis,
Missarum, sacrificia, orationes, elemosinas,
aliaq; pietatis opera, quæ à fidelibus, pro aliis fi-
delibus defunctis fieri consueuerunt, & Eccle-
siæ

sic instituta piè, & deuotè fiant, & quæ pro illis
ex testatorum foundationibus, uel alia rōne de-
bentur; non perfunctorie, sed à sacerdotibus, &
Ecclesiæ ministris, & aliis, qui hoc præstare te-
nentur, diligenter, & accuratè personaliter.

De inuocatione, & ueneratione, & Reliquijs San-
ctorum, & sacris imaginibus.

M Andat sancta Synodus oib; Episc. & cæte-
ris docendi munus, curamq; sustinentib;
iuxta Catholica, & Apostolica Ecclesiæ usū
à primæuis Christiana religionis rporib; recep-
tum, sanctorumq; Patrum consentionem, & Cō. Cōst.
sacrorum Conciliorum decreta in primis de act. 1.
Sanctorū intercessione, inuocatione, Reliquia-
rum honore, & legitimo imaginum vsu fideles
diligenter instituant. docentes eos, sanctos una
cum Christo regnantes orōnes suas pro homi-
nibus Deo offerre; bonum, atq; utile esse suppli-
citer eos inuocare, & ob beneficia impetranda
à Deo per filium eius Iesum Christum dñm no-
strum, qui solus noster Redemptor, & Saluator
est, ad eorum orōnes, opem auxiliumq; confu-
gere: illos uero, qui negāt sanctos æterna felici-
tate in cælo fruentes, inuocandos esse, aut qui
asserūt, uel illos pro hominibus non orare, uel eo-
rum, ut p nobis et singulis orēt, inuocationem
esse idolatriā, uel pugnare cū uerbo Dei, aduer-
sariq; honori unius mediatoris Dei, & hoium
Iesu Christi, uel stultum esse in Cælo regnan-
tibus uoce, uel mēte supplicare, impiè sentire. Sū sel. 5.
Sanctorū quoque martyrum, & aliorum cū de pecca-
Christo uiuentium sancta corpora, quæ uiua origin.

Q 2 mem-

244   S E S S I O
 membra fuerunt Christi, & templū spūs sancti,
 ab ipso ad aeternam vitam suscitanda, & glorifi-
 canda, à fidelibus veneranda esse, per quæ mul-
 ta beneficia à Deo hoibus præstantur, ita ut af-
 firmātes, sanctorum Reliquijs venerationē, at
 que honorē nō debent, vel eas, aliaq; sacra mo-
 numenta à fidelibus inutiliter honorari, atque
 eorum opis impetrandæ caulā sanctorū memo-
 rias frustra frequentari, oīno damnandos esse:
 prout iam pridem eos damnauit, & nunc et̄ dā-
 nat Ecclesia. Imagines porrō Xpi, Deiparæ vir-
 ginis, & aliorū sanctorū, in tēplis præferim ha-
 bendas, & retinendas eiusq; debitū honorē, &
 venerationem impertendam, non quōd creda-
 tur inesse aliqua in ijs diuinitas, vel virtus, pro-
 pter quam sint colendæ, vel quod ab eis sit ali-
 quid petēdum, vel quod fiducia in imaginibus
 sit figenda, veluti olim fiebat à gentibus, quæ
 in idolis spē suā collocabant, sed qm̄ honos,
 qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ il-
 læ repræsentant, ita, vt per imagines, quas oſcu-
 lamur, & coram quibus caput aperimus, & pro-
 cumbimus, Christum adoremus, & sanctos,
 quorum illæ similitudinem gerūt, veneremur,
 id quod Conciliorum, præsertim vero secundæ
 Nicænæ Synodi decretis contra imaginum op-
 pugnatōres est sancitum.

Su. se. 22.
 c. 3. de fa-
 mil.
 2. Cor. 6.

Cō. Nic.
 1. act. 2 4
 6.

Illud verō diligenter doceant Episcopi, per
 historias mysteriorum nostræ redemptionis,
 picturis, vel alijs similitudinibus expressas,
 erudiri, & confirmari populum in articulis
 fidei commemorandis, & assiduè recolendis:
 tum verō ex omnibus sacris imaginibus ma-
 gnum fructum percipi, non solum quia ad-
 monetur

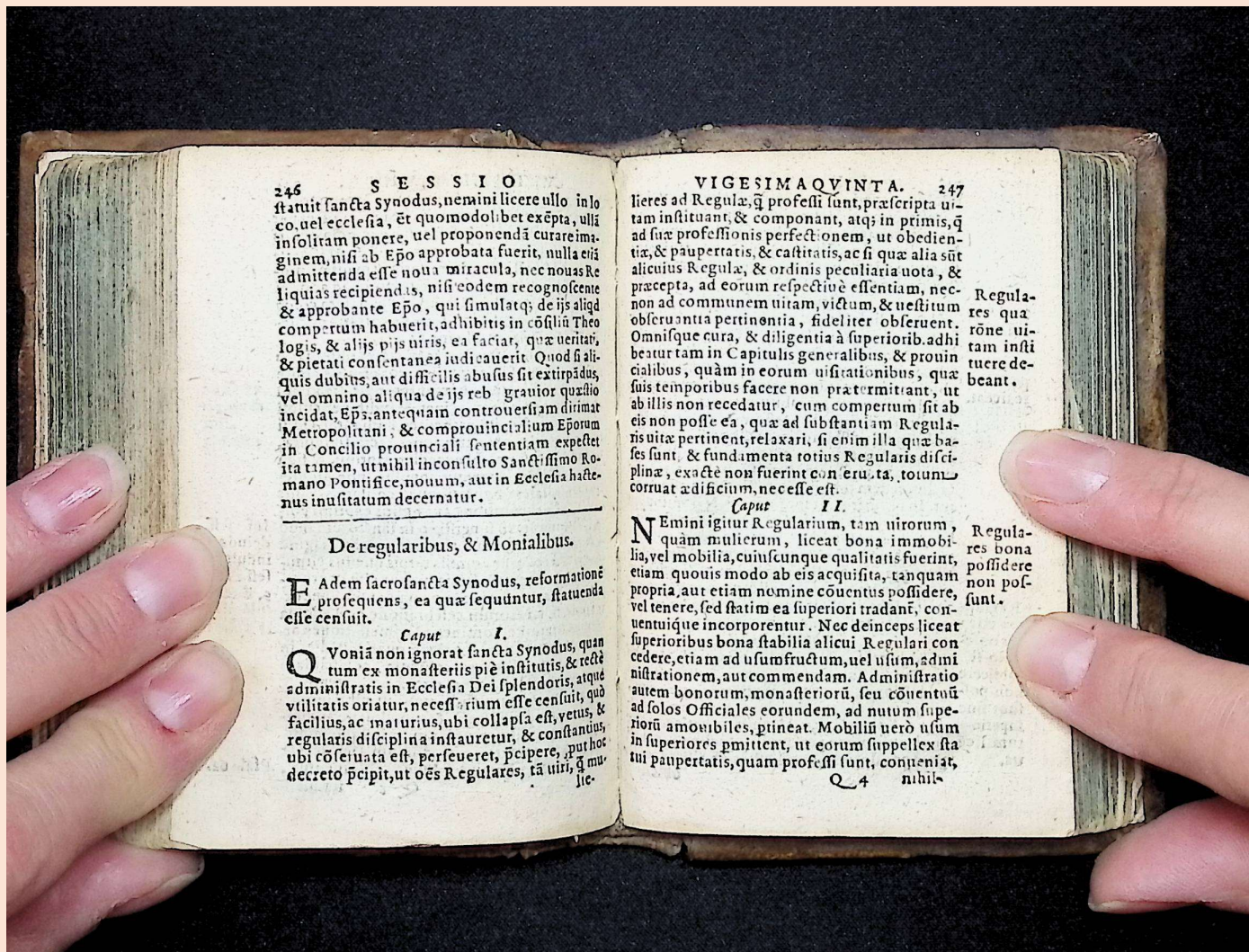
VIGESIMA QUINTA.   245

monetur populus beneficiorum, & munerum,
 q̄ à Christo sibi collata sunt, sed et̄, quæ Dei per
 sanctos miracula, & salutaria exempla oculis
 fidelium subiiciuntur, ut pro ijs Deo gratias a-
 gant, ad Sanctorumq; imitationem uitæ, mo-
 resq; suos componant, excitenturq; ad adoran-
 dum, ac diligendum Deū, & ad pietatem colen-
 dam Si quis autem his decretis cōtraria docue-
 rit, aut fenserit, anathema sit.

In has autem sanctas, & salutareſ obseruatio-
 nes, si qui abusus irrepleverint, eos prorsus abole-
 ri Sancta Synodus uehementer cupit, ita ut nul-
 læ falsi Dogmatis imagines, & iudib; periculosi
 erroris occasionem præbentes, statuantur. Quæ si
 aliquæ historias, & narrationes sacra scripturæ,
 cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figu-
 rari contigerit, doceatur populus, non propterea
 diuinitatem figurari, quasi corporeis oculis
 conspici, uel coloribus, aut figuris exprimi pos-
 sit. Omnis porrō superstitio in sanctorum inuo-
 catione, Reliquiarum ueneratione, & imaginū
 sacro usu tollatur, omnis turpis questus elimi-
 netur, oīs deniq; lasciuia uitetur: ita ut proca-
 ci uenustata imagines non pingantur, nec or-
 nentur, & sanctorum celebratione, ac Reliquia-
 rum uisitacione homines ad comestaciones, at-
 que ebrietates non abutātur, quasi festi dies in
 honorem Sanctorum per luxum, ac lasciuiam
 agantur. Postremò tanta circa hæc diligentia, &
 cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordi-
 natum, aut præposterè, & tumultuarie accom-
 modatum, nihil profanum, nihilque inhon-
 estum appareat, cum domum Dei deceat
 sanctitudo. Hæc ut fidelius obseruentur, Pſal. 62.

Inf. sess.
 deinde
 indulgē.
 sess. 21 c.
 9. d. reſc.

Q 3   statuit

246 **S E S S I O**
 statuit sancta Synodus, nemini licere ullo in loco, uel ecclesia, et quomodolibet excepta, ulli insolitam ponere, uel proponendam curare imaginem, nisi ab Epō approbata fuerit, nulla eius admittenda esse noua miracula, nec nouas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente & approbante Epō, qui simulatq; de ijs aliquid comperum habuerit, adhibitis in consiliū Theologis, & alijs pijs uiris, ea faciat, quæ ueritatis, & pietati consentanea iudicauerit. Quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, uel omnino aliqua de ijs reb; grauior quaestio incidat, Ep̄s, antequam contouersiam dirimat Metropolitanus, & comprouincialis Ep̄orum in Concilio prouinciali sententiam expectet ita tamen, ut nihil inconsulto Sanctissimo Romano Pontifice, nouum, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

De regularibus, & Monialibus.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationem proficiens, ea quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

Caput I.

Quonia non ignorat sancta Synodus, quantum ex monasteriis pie institutis, & rectè administratis in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur, necessarium esse censuit, quod facilius, ac maturius, ubi collapsa est, uetus, & regularis disciplina instauretur, & constantius, ubi conseruata est, perseveret, præcipere, per hoc decreto præcipit, ut oēs Regulares, tam uiri, quam mulieres

247 **VIGESIMA QUINTA.**
 lieres ad Regula, quæ professi sunt, præscripta uitam instituant, & component, atq; in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiam, & paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regula, & ordinis peculiaria uota, & præcepta, ad eorum respectiue essentiam, necnon ad communem uitam, victum, & uestitum obseruantia pertinentia, fideliter obseruent. Omnisque cura, & diligentia à superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & prouincialibus, quam in eorum uisitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur, cum comperum sit ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis uitæ pertinent, relaxari, si enim illa quæ bases sunt, & fundamenta totius Regularis disciplina, exactè non fuerint conseruata, totum corruat ædificium, nec esse est.

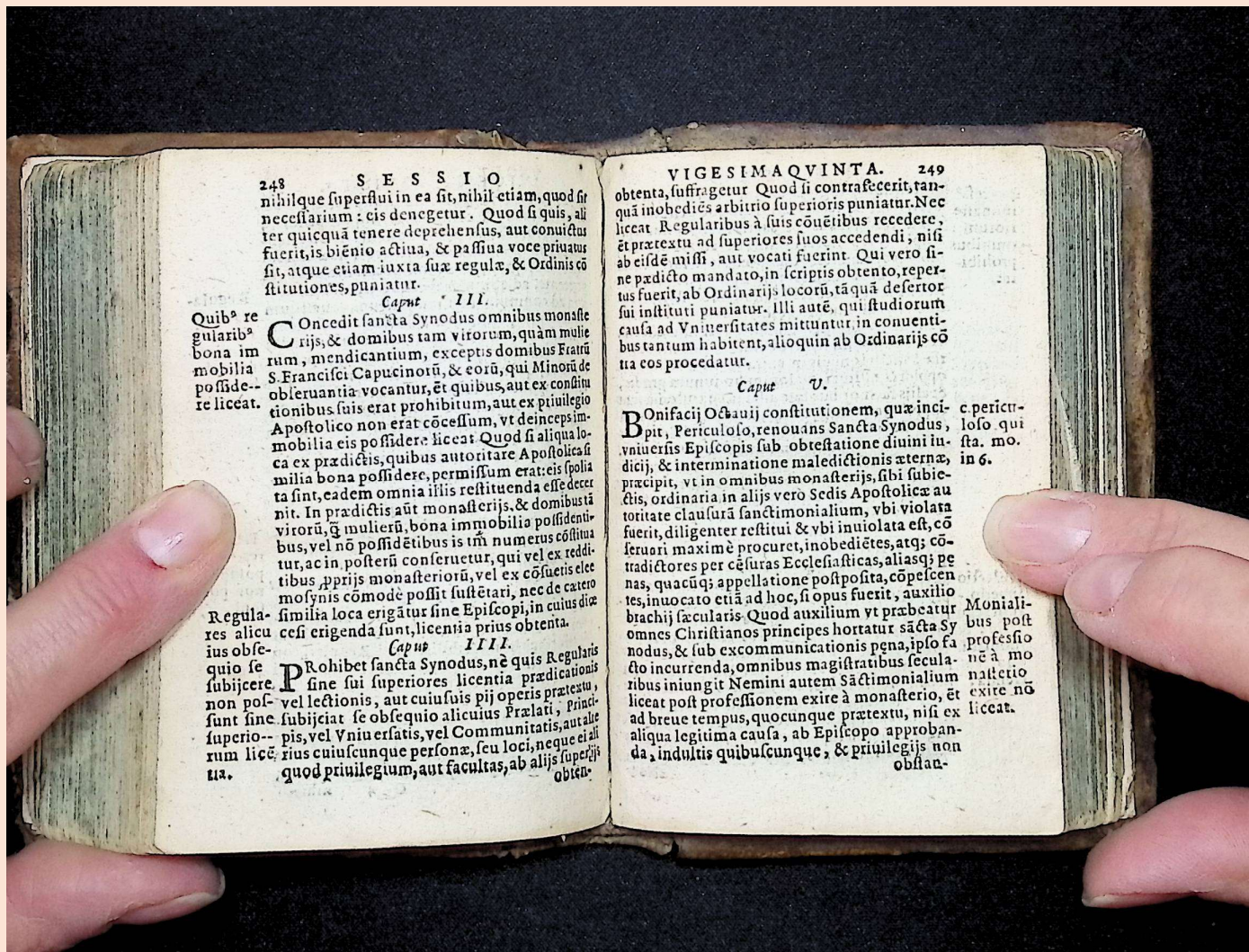
Caput II.

Nemini igitur Regularium, tam uirorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, uel mobilia, cuiuscunque qualitatibus fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita, tanquam propria, aut etiam nomine cõuentus possidere, uel tenere, sed statim ea superiori tradant, conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usum fructum, uel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum monasteriorum, seu cõuentuum ad solos Officiales eorundem, ad nutum superiorum amouibiles, pertineat. Mobilia uero usum in superiores præmittent, ut eorum suppellex statui paupertatis, quam professi sunt, conueniat,

Regulares quæ ratione uitam institueri debeant.

Regulares bona possidere non possunt.

¶ nihil

248 S E S S I O
 nihilque superflui in ea sit, nihil etiam, quod sit
 necessarium: eis denegetur. Quod si quis, ali-
 ter quicquā tenere deprehensus, aut conuictus
 fuerit, is biennio actiua, & passiua voce priuatus
 sit, atque etiam iuxta suar regularū, & Ordinis cō-
 stitutiones, puniatur.

Quib⁹ re-
 gularib⁹
 bona im-
 mobilia
 posside-
 re liceat.

Capit. III.
 Concedit sancta Synodus omnibus monaste-
 rijs, & domibus tam virorum, quā mulie-
 rum, mendicantium, exceptis domibus Fratru
 S. Francisci Capucinoꝝ, & eorū, qui Minorū de
 obseruantia vocantur, et quibus, aut ex constitu-
 tionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio
 Apostolico non erat cōcessum, vt deinceps im-
 mobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua lo-
 ca ex prædictis, quibus autoritate Apostolica si-
 milia bona possidere, permissum erat: eis spolia-
 ta sint, eadem omnia illis restituenda esse decer-
 nit. In prædictis aut monasterijs, & domib⁹ tā
 virorū, q̄ mulierū, bona immobilia possidentia
 bus, vel nō possidentibus is tm̄ numerus cōstitua-
 tur, ac in posterū conferuetur, qui vel ex reddi-
 tibus proprijs monasteriorū, vel ex cōsuetis elec-
 mosynis cōmodè possit sustentari, nec de cetero
 similia loca erigantur sine Episcopi, in cuius diocē-
 cesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

Regula-
 res alicu-
 ius obse-
 quio se
 subijcere.

Capit. IIII.
 Prohibet sancta Synodus, nē quis Regularis
 sine sui superiores licentia prædicationis
 non pos- vel lectionis, aut cuiusvis pij operis prætextu,
 sunt sine subijciat se obsequio alicuius Prælati, Princi-
 palis, vel Vniuersitatis, vel Communitatis, aut alie-
 rum licē- rius cuiuscunque persona, seu loci, neque ei ali-
 qua. quod priuilegium, aut facultas, ab alijs superijs
 obten-

VIGESIMA QVINTA. 249
 obtenta, suffragetur. Quod si contrafecerit, tan-
 quā inobediēs arbitrio superioris puniatur. Nec
 liceat Regularibus à suis cōuentibus recedere,
 et prætextu ad superiores suos accedendi, nisi
 ab eis dē missi, aut vocati fuerint. Qui vero si-
 ne prædicto mandato, in scriptis obtento, reper-
 tus fuerit, ab Ordinarijs locorū, tāquā desertor
 sui instituti puniatur. Illi autē, qui studiorum
 causa ad Vniuersitates mittuntur in conuenti-
 bus tantum habitent, alioquin ab Ordinarijs cō-
 tra eos procedatur.

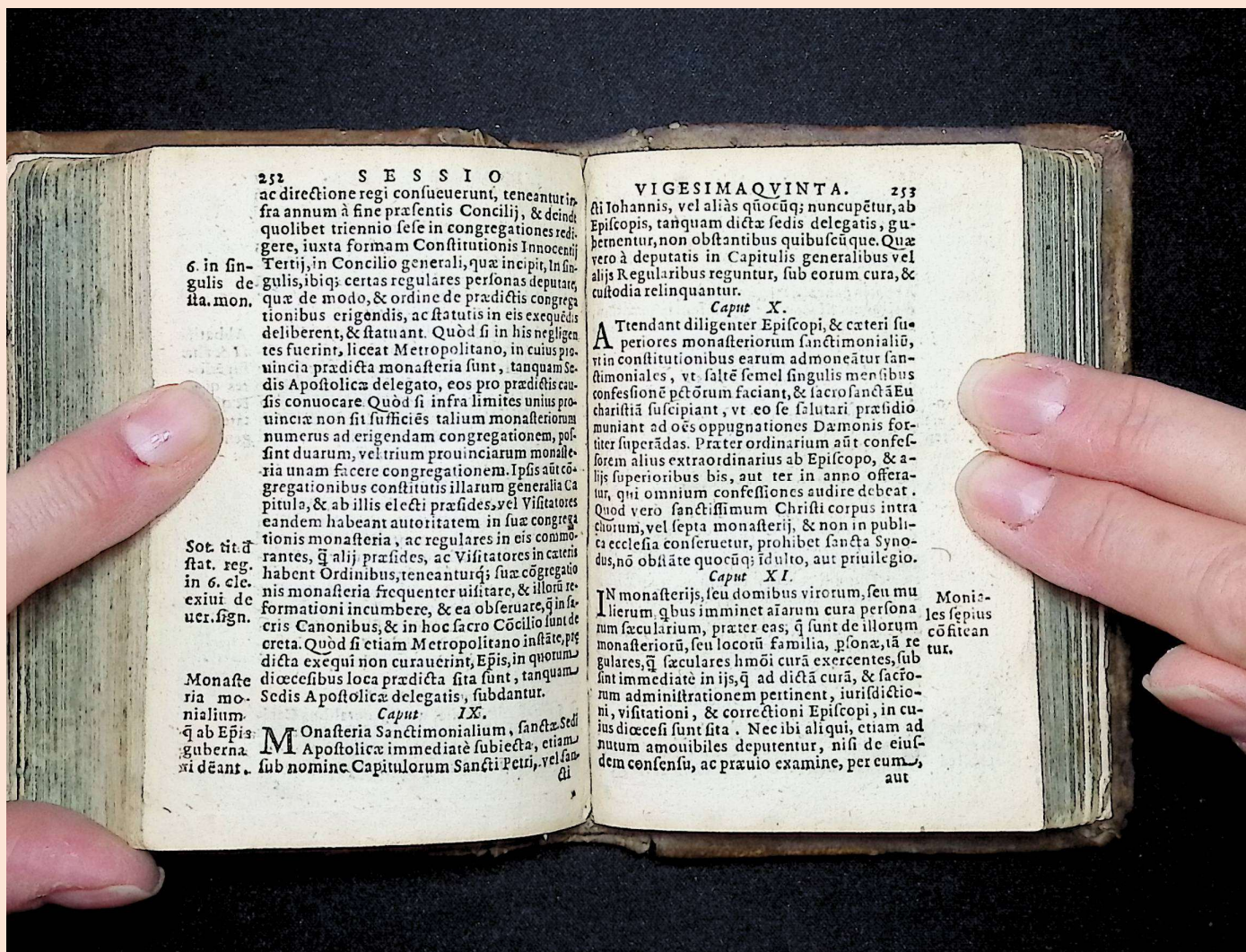
Capit. V.

Bonifacij Octauij constitutionem, quæ inci-
 pit, Periculoso, renouans Sancta Synodus,
 vniuersis Episcopis sub obtestatione diuini iu-
 dicij, & interminatione maledictionis æternæ,
 præcipit, vt in omnibus monasterijs, sibi subie-
 ctis, ordinaria in alijs vero Sedis Apostolicæ au-
 toritate clausurā sanctimonialium, vbi violata
 fuerit, diligenter restitui & vbi inuiolata est, cō-
 seruari maximè procuret, inobediētes, atq; cō-
 tradictores per cēsuras Ecclesiasticas, aliasq; pe-
 nas, quacūq; appellatione postposita, cōpescen-
 tes, inuocato etiā ad hoc, si opus fuerit, auxilio
 brachij secularis. Quod auxilium vt præbeatur
 omnes Christianos principes hortatur sancta Sy-
 nodus, & sub excommunicationis pena, ipso fa-
 cto incurrenda, omnibus magistratibus secula-
 ribus iniungit Nemini autem Sāctimonialium
 liceat post professionem exire à monasterio, et
 ad breue tempus, quocunque prætextu, nisi ex
 aliqua legitima causa, ab Episcopo approban-
 da, indultis quibuscunque, & priuilegijs non
 obstan-

c pericul-
 oso qui
 sta. mo.
 in 6.

Moniali-
 bus post
 professio-
 nē à mo-
 nasterio
 exire nō
 liceat.

252 S E S S I O

ac directione regi consueverunt, teneantur infra annum à fine presentis Concilij, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, iuxta formam Constitutionis Innocentij Tertij, in Concilio generali, quæ incipit, In singulis, ibiq; certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quod si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitanò, in cuius provincia prædicta monasteria sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis conuocare. Quod si infra limites unius provincie non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum, vel trium provinciarum monasteria unam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis illarum generalia Capitula, & ab illis electi præfides, vel Visitatores eandem habeant auctoritatem in suæ congregationis monasteria, ac regulares in eis commorantes, qui alij præfides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus, teneanturq; suæ congregationis monasteria frequenter uisitare, & illorum reformationi incumbere, & ea obseruare, quæ in sacris Canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiam Metropolitanò in statu prædicta exequi non curauerint, Episcopi, in quorum diocæsi loca prædicta sita sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

6 in singulis de illa. mon.

Sot. tit. 1. §. 1. reg. in 6. c. c. exiui de uer. sign.

Monasteria monialium. quæ ab Episcopis gubernari debent.

Capitulum IX.

Monasteria Sanctimonialium, sanctæ Sedis Apostolicæ immediatè subiecta, etiam sub nomine Capitulorum Sancti Petri, vel sancti

253 VIGESIMA QVINTA.

si Iohannis, vel aliàs quocumq; nuncupetur, ab Episcopis, tanquam dictæ sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscuque. Quæ vero à deputatis in Capitulis generalibus vel alijs Regularibus reguntur, sub eorum cura, & custodia relinquantur.

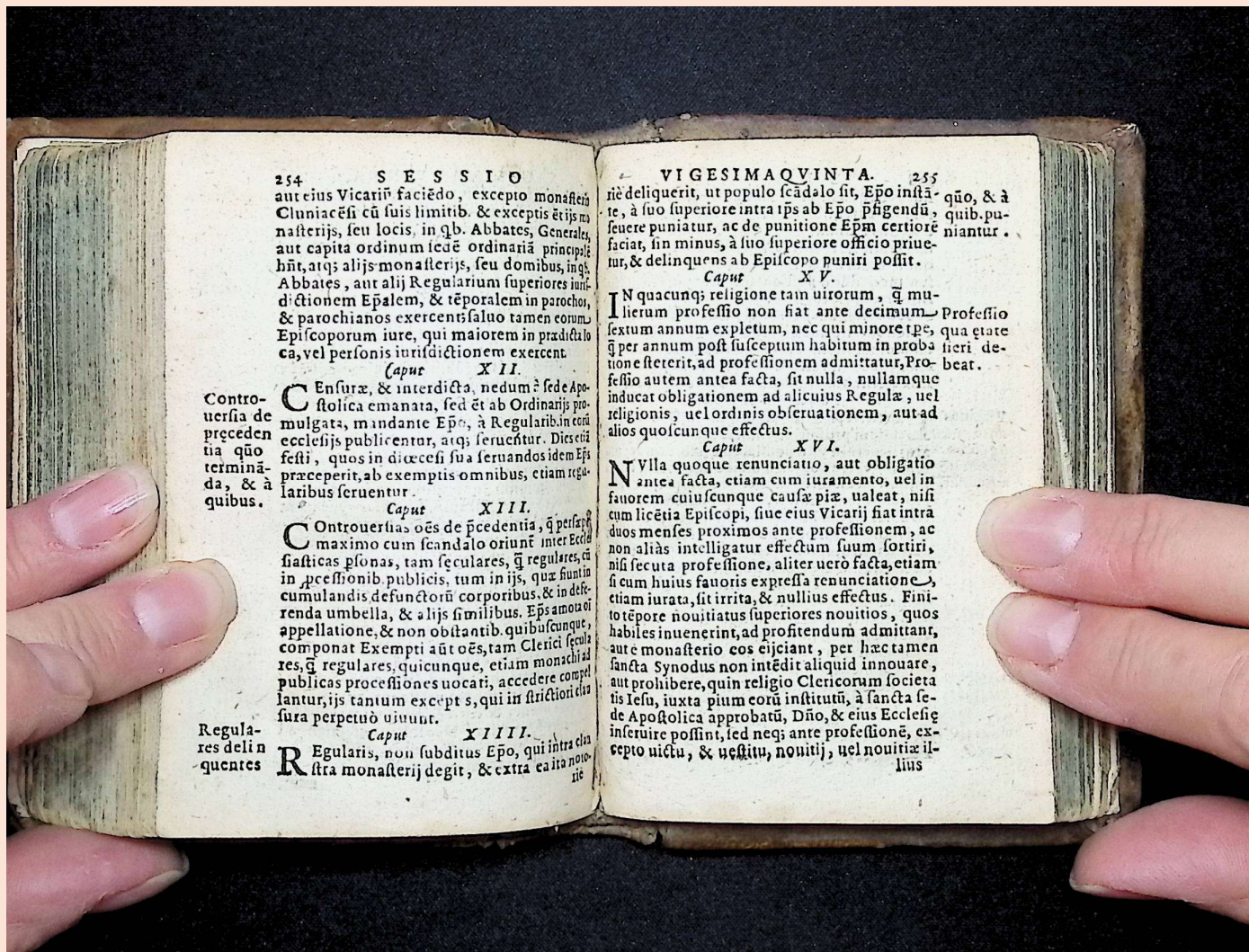
Capitulum X.

Attendant diligenter Episcopi, & cæteri superiores monasteriorum sanctimonialium, ut in constitutionibus earum admoneatur sanctimonialia, ut saltè semel singulis mensibus confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiã suscipiant, ut eo se salutari præsidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem confessorum alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. Quod vero sanctissimum Christi corpus intra chorum, vel septa monasterij, & non in publica ecclesia conferuetur, prohibet sancta Synodus, nõ obliate quocumq; idulto, aut privilegio.

Capitulum XI.

In monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum quibus imminet aiarum cura personarum secularium, præter eas, quæ sunt de illorum monasteriorum, seu locorum familia, personarum regularium, quæ saculares huiusmodi curam exercentes, sub sint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & sacrorum administrationem pertinent, iurisdictioni, uisitationi, & correctioni Episcopi, in cuius diocæsi sunt sita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles deputentur, nisi de eiusdem consensu, ac præuio examine, per eum, aut

Moniales sepius confitentur.

254 S E S S I O

aut eius Vicariū faciēdo, excepto monasteriū Cluniacēsi cū suis limitib. & exceptis et ijs monasterijs, seu locis, in quib. Abbates, Generales, aut capita ordinum eodē ordinariā principali hñt, atq; alijs monasterijs, seu domibus, in quib. Abbates, aut alij Regularium superiores iurisdictionem Epalem, & tēporalem in parochos, & parochianos exercent; saluo tamen eorum Episcoporum iure, qui maiorem in predicta loca, vel personis iurisdictionem exercent.

Caput XII.

Censuræ, & interdicta, nedum sedē Apostolica emanata, sed et ab Ordinarijs promulgata, mandante Ep̄o, à Regularibus in curi ecclesijs publicentur, atq; seruentur. Dies etiā festi, quos in diocēsi sua seruandos idem Ep̄s præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus seruentur.

Caput XIII.

Controuersias oēs de p̄cedentiā, q̄ per facta maximo cum scandalo oriunt̄ inter Ecclesiasticas p̄sonas, tam seculares, q̄ regulares, et in p̄cessionib. publicis, tum in ijs, quæ sunt in cumulandis defunctorū corporibus, & in defendenda umbella, & alijs similibus. Ep̄s amouet appellatione, & non obstantib. quibuscunque, componat Exempti aut̄ oēs, tam Clerici seculares, q̄ regulares, quicunque, etiam monachi ad publicas processiones uocati, accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò uiuunt.

Caput XIII.

Regularis, non subditus Ep̄o, qui intra claustra monasterij degit, & extra ea ita notorie

Regulares delinquentes

VIGESIMA QVINTA.

niē deliquerit, ut populo scandalo sit, Ep̄o instāte, à suo superiore intra t̄ps ab Ep̄o p̄ngendū, seuere puniatur, ac de punitione Ep̄m certiore faciat, sin minus, à suo superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

Caput XV.

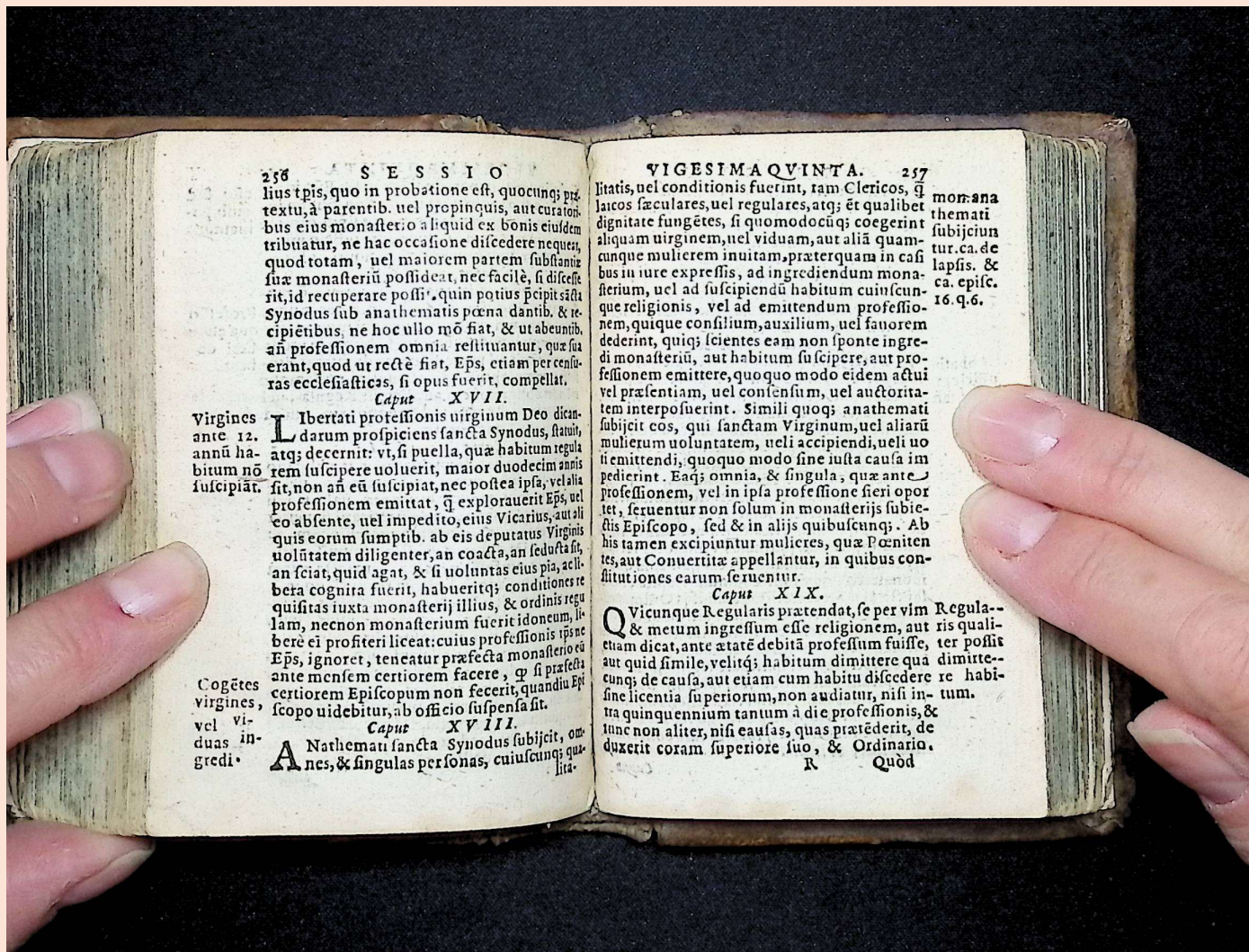
In quacunq; religione tam uirorum, q̄ mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum, nec qui minore t̄pe, quā etate q̄ per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur, Professio autem antea facta, sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, uel religionis, uel ordinis obseruationem, aut ad alios quoscunque effectus.

Caput XVI.

Nulla quoque renunciatio, aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento, uel in fauorem cuiuscunque causæ piæ, ualeat, nisi cum licētia Episcopi, siue eius Vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem, ac non aliàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione, aliter uerò facta, etiam si cum huius fauoris expressa renunciatione, etiam iurata, sit irrita, & nullius effectus. Finito tēpore nouitatus superiores nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut e monasterio eos eiciant, per hæc tamen sancta Synodus non intēdit aliquid innouare, aut prohibere, quin religio Clericorum societas Iesu, iuxta pium eorū institutū, à sancta sede Apostolica approbatū, Dño, & eius Ecclesiæ inferuire possint, sed neq; ante professionē, excepto uictu, & uestitu, nouitij, uel nouitix illius

quō, & à quib. puniantur.

lius tps, quo in probatione est, quocunq; prae-
textu, à parentib. uel propinquis, aut curaton-
ibus eius monasterio aliquid ex bonis eiusdem
tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat,
quod totam, uel maiorem partem substantiae
suae monasteriũ possideat, nec facile, si discesse-
rit, id recuperare possit. quin potius precipit sancta
Synodus sub anathematis poena dantib. & re-
cipiẽtib. ne hoc ullo mō fiat, & ut abeuntib.
aũ professionem omnia restituantur, quae sua
erant, quod ut recte fiat, Ep̄s, etiam per censu-
ras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

Caput XVII.

Virgines ante 12. annũ ha-
bitum nõ
suscipiãt.
Libertati professionis uirginum Deo dicantur
prospiciens sancta Synodus, statuit,
atq; decernit: ut, si puella, quae habitum regula-
rem suscipere uoluerit, maior duodecim annis
sit, non aũ eũ suscipiat, nec postea ipsa, uel alia
professionem emittat, q̄ explorauerit Ep̄s, uel
eo absente, uel impedito, eius Vicarius, aut ali-
quis eorum sumptib. ab eis deputatus uirginis
uoluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit,
an sciat, quid agat, & si uoluntas eius pia, ac li-
bera cognita fuerit, habueritq; conditiones re-
quisitas iuxta monasterij illius, & ordinis regu-
lam, necnon monasterium fuerit idoneum, li-
bere ei profiteri liceat: cuius professionis ipsa ne
Ep̄s, ignoret, teneatur praefata monasterio eũ
ante mensẽ certiore facere, q̄ si praefata
certiorem Episcopum non fecerit, quantum Ep̄s
scopo uidebitur, ab officio suspensa sit.

Caput XVIII.

Anathemati sancta Synodus subijcit, om-
nes, & singulas personas, cuiuscunq; qua-
lita-

Cogẽtes
virgines,
uel vi-
duas in-
gredi.

litatis, uel conditionis fuerint, tam Clericos, q̄
laicos saeculares, uel regulares, atq; et qualibet
dignitate fungẽtes, si quomodo cunq; coegerint
aliquam uirginem, uel uiduam, aut alia quam-
cunq; mulierem inuitam, praeterquam in casi-
bus in iure expressis, ad ingrediendum mona-
sterium, uel ad suscipiendũ habitum cuiuscun-
que religionis, uel ad emittendum professio-
nem, quique consilium, auxilium, uel fauorem
dederint, quiq; scientes eam non sponte ingre-
di monasteriũ, aut habitum suscipere, aut pro-
fessionem emittere, quoquo modo eidem actui
uel praesentiam, uel consensum, uel auctori-
tatem interposuerint. Simili quoq; anathemati
subijcit eos, qui sanctam uirginum, uel aliarũ
mulierum uoluntatem, uel accipiendi, uel uo-
luntati emittendi, quoquo modo sine iusta causa im-
pedierint. Ea; omnia, & singula, quae ante
professionem, uel in ipsa professione fieri oportet,
seruentur non solum in monasterijs subie-
ctis Episcopo, sed & in alijs quibuscunq;. Ab
his tamen excipiuntur mulieres, quae Poeniten-
tes, aut Conuertitae appellantur, in quibus con-
suetudines earum seruentur.

Caput XIX.

Quicunque Regularis praetendat, se per vim
& metum ingressum esse religionem, aut
etiam dicat, ante aetate debitã professum fuisse,
aut quid simile, uel itq; habitum dimittere qua-
cunq; de causa, aut etiam cum habitu discedere re-
sine licentia superiorum, non audiatur, nisi in-
tra quinquennium tantum a die professionis, &
tunc non aliter, nisi causas, quas praetenderit, de-
duxerit coram superiore suo, & Ordinario.
R Quod

mon-ana
themati
subijciun-
tur. ca. de
lapsis. &
ca. episc.
16. q. 6.

Quod si ante habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quancumque causam admittatur, sed ad monasterium redire cogatur, & tanquam apostata puniatur, interim vero nullo privilegio suae religionis iuuetur. Nemo etiam Regularis cuiuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem, nec detur licentia cuiquam Regulari occulte ferendi habitum suae religionis.

Capitulum XX.

Abbatibus officium in uisitando.

Su. fef. 21. de refor. c. 8.

Abbatibus, qui sunt ordinum Capita, ac ceteri praedictorum Ordinum superiores, Episcopi non subiecti quibus est in alia inferiora monasteria, Prioratusve legitima iurisdicção, eadem illa sibi subdita monasteria, & prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio uisitent, et si commendata existant. Quae cum Ordinum suorum Capitulis subsint, declarat sancta Synodus, in ijs, quae alias de uisitatione monasteriorum commendarum definita sunt, non esse comprehensa, teneaturque quicumque praedictorum Ordinum monasterijs praesunt, praedictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque monasteria, quae sunt Ordinum Capita, iuxta sanctae Sedis Apostolicae, & cuiusque Ordinis constitutionis uisitentur. Et quantum diu durabunt huiusmodi commenda, Priores claustrales, aut in prioratibus conuentum habentibus, Subpriors, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, uel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituuntur. In ceteris omnibus praefatorum Ordinum priuilegia, & facultates, quae ipsorum personas, loca, & iura concernunt, firma sint, & illaesa.

Capitulum

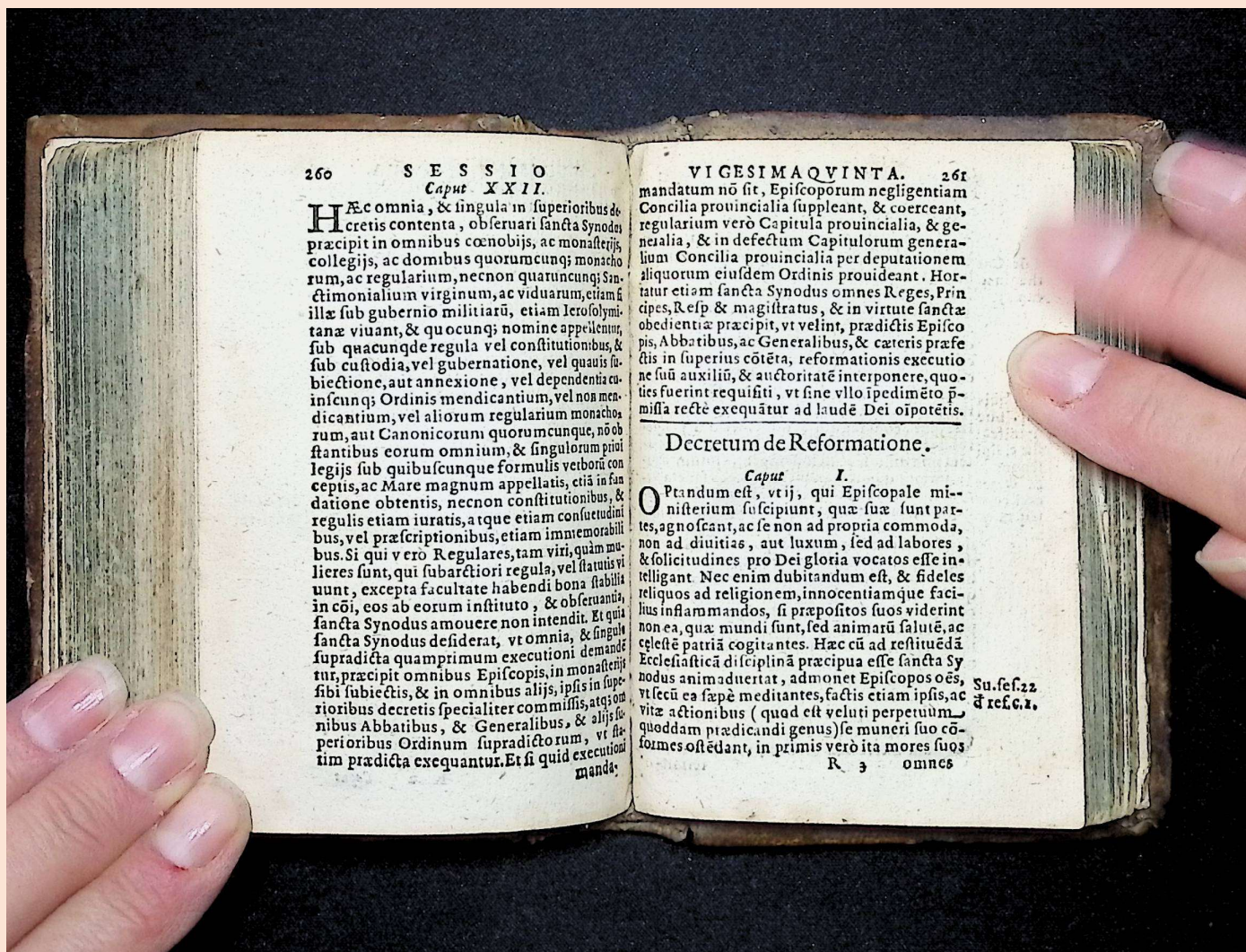
Capitulum XXI.

Cum pleraque monasteria, etiam Abbacia, Prioratus, & prepositura ex mala eorum quibus commissa fuerint, administratione, non leuiter passa fuerint tam in spiritualibus quam in temporalibus detrimenta, cupit sancta Synodus ad eam congruam monasticam uitae disciplinam omnino reuocare, uerum adeo dura, difficilisque est praesentium temporum conditio, ut nec statim omnibus, nec eodem ubique, quod optaret, remedium possit adhiberi, ut tamen nihil praetermittat, unde praedictis salubriter aliquod prouideri possit primum quidem commisit Sancta Synodus Rom. Pont. pro sua pietate, & prudentia curaturum, quantum haec tempora ferre posse uiderit, ut ijs, quae nunc commendata reperiuntur, & quae suos conuentus habent, regulares personas, eiusdem Ordinis expressè praesentia, & quae gregi praerire, & praesentia possint, praesentiantur. Quae uero in posterum uocabunt, non nisi Regularibus spectatae uirtutis, & sanctitatis conferantur. Quo ad ea uero monasteria, quae Capita sunt, ac primates Ordinum, siue Abbacia, siue Prioratus, filiae illorum Capitulum nuncupantur, teneantur illi, qui in praesentia ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore prouisum infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam sollemniter profiteri, aut ijs cedere, alias commendata praedicta ipso iure vacare censeantur. Ne autem in praedictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit, mandat sancta Synodus, ut in prouisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorum non minutim exprimatur, aliterque facta prouisio subreptitia esse censeatur, nullaque subsequenti possessione, etiam trienniali, adiueniatur.

Ses. 14. de refo. c. 10.

R 2 Capitulum

Hæc omnia, & singula in superioribus de
cretis contenta, obseruari sancta Synodus
præcipit in omnibus cœnobijs, ac monasterijs
collegijs, ac domibus quoruncunq; monacho
rum, ac regularium, necnon quaruncunq; San
ctimonialium virginum, ac viduarum, citam si
illæ sub gubernio militiarũ, etiam Ierosolymita
næ viuant, & quocunq; nomine appeilentur,
sub quacunq; regula vel constitutionibus, &
sub custodia, vel gubernatione, vel quavis su
biectione, aut annexione, vel dependentia cu
inscunq; Ordinis mendicantium, vel non men
dicantium, vel aliorum regularium monacho
rum, aut Canonicorum quoruncunq; nõ ob
stantibus eorum omnium, & singulorum p̄iõ
legijs sub quibuscunq; formulis verbõ con
ceptis, ac Mare magnum appellatis, etiã in fan
datione obtentis, necnon constitutionibus, &
regulis etiam iuratis, atq; etiam consuetudinibus,
vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus.
Si qui vero Regulares, tam viri, quã mul
ieres sunt, qui subarctiori regula, vel statutis vi
uunt, excepta facultate habendi bona stabilia
in cõi, eos ab eorum instituto, & obseruantia,
sancta Synodus amouere non intendit. Et quia
sancta Synodus desiderat, vt omnia, & singula
supradicta quamprimum executioni deman
detur, præcipit omnibus Episcopis, in monasterijs
sibi subiectis, & in omnibus alijs, ipsi in supe
rioribus decretis specialiter commissis, atq; om
nibus Abbatibus, & Generalibus, & alijs su
perioribus Ordinum supradictorum, vt sta
tutim prædicta exequantur. Et si quid executioni
manda:

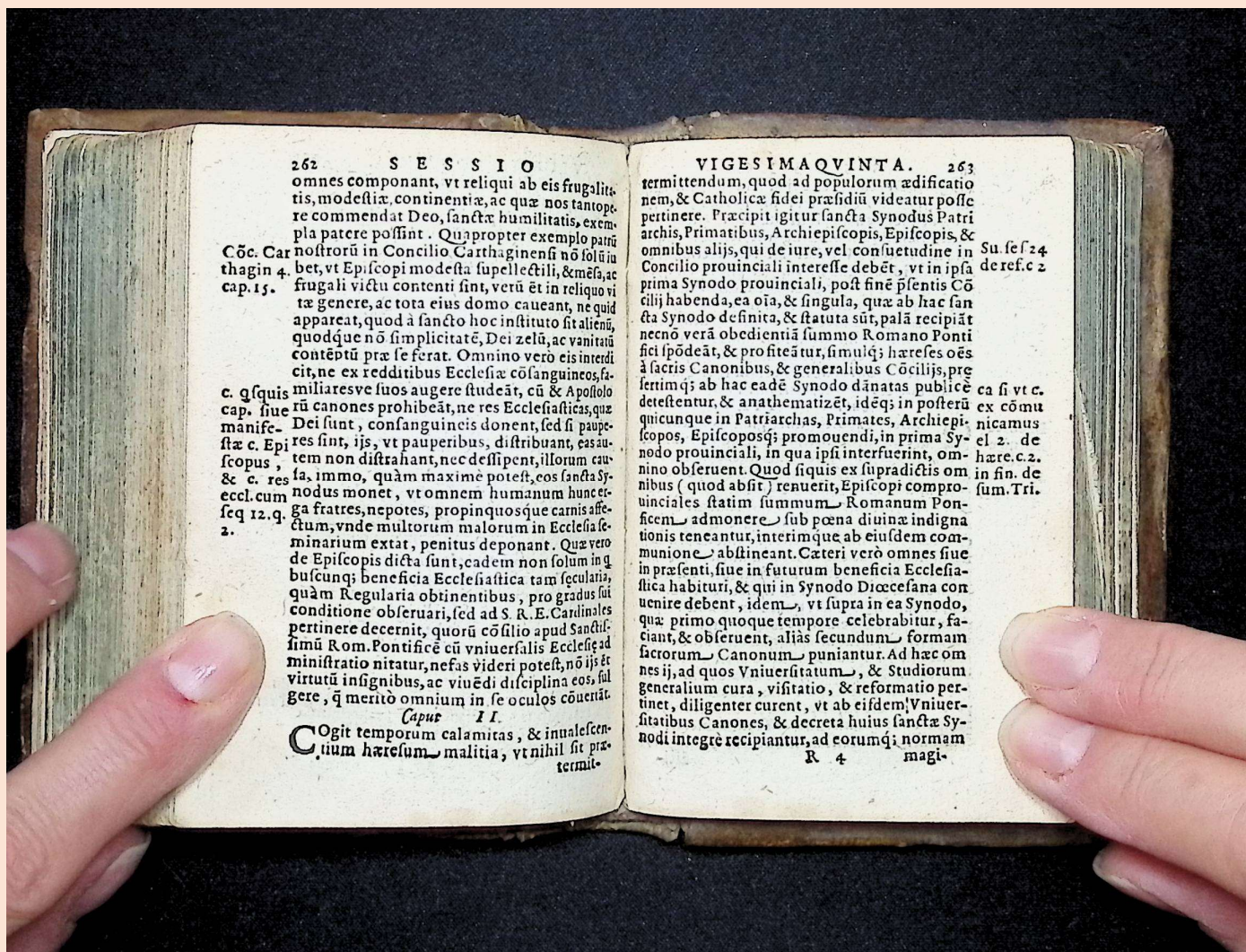
mandatum nõ sit, Episcoporum negligentiam
Concilia provincialia suppleant, & coerceant,
regularium verò Capitula provincialia, & ge
neralia, & in defectum Capitulorum genera
lium Concilia provincialia per deputationem
aliquorum eiusdem Ordinis provideant. Hor
tatur etiã sancta Synodus omnes Reges, Prin
cipes, Resp & magistratus, & in virtute sanctæ
obedienciæ præcipit, vt velint, prædictis Episco
pis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris præ
dictis in superius cõiõta, reformationis executio
ne suũ auxiliũ, & auctoritatẽ interponere, quo
ties fuerint requisiti, vt sine vllõ impedimẽto p̄
missa rectẽ exequãtur ad laudẽ Dei oipotẽtis.

Decretum de Reformatione.

Caput I.

Optandum est, vt ij, qui Episcopale mi
nisterium suscipiunt, quæ suæ sunt par
tes, agnoscant, ac se non ad propria comoda,
non ad diuitias, aut luxum, sed ad labores,
& sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse in
telligant. Nec enim dubitandum est, & fideles
reliquos ad religionem, innocentiamque faci
lius inflammandos, si præpositos suos viderint
non ea, quæ mundi sunt, sed animarũ salutẽ, ac
celestẽ patriã cogitantes. Hæc cũ ad restituẽdã
Ecclesiasticã disciplinã præcipua esse sancta Sy
nodus animaduertat, admonet Episcopos oẽs,
vt secũ ea sæpẽ meditantes, factis etiam ipsis, ac
vitz actionibus (quod est veluti perpetuum
quoddam prædicandi genus) se muneri suo cõ
formes ostendant, in primis verò ita mores suos
R 3 omnes

Su. fef. 22
d. ref. 61.

omnes component, vt reliqui ab eis frugalitate, modestia, continentia, ac quae nos tantopere commendat Deo, sanctae humilitatis, exempla patere possint. Quapropter exemplo patrum nostrorum in Concilio Carthagenensi non solum in frugali victu contenti sint, verum et in reliquo vitae genere, ac tota eius domo caueant, ne quid appareat, quod a sancto hoc instituto sit alienum, quodque non simplicitate, Dei zelum, ac vanitatum contemptum praeseferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex redditibus Ecclesiae consanguineos, familiaresve suos augere studeant, cum & Apostolorum canones prohibeant, ne res Ecclesiasticas, quae Dei sunt, consanguineis donent, sed si pauperes sint, ipsi, vt pauperibus, distribuant, eas autem non distrahant, nec desipient, illorum causa, immo, quam maxime potest, eos sancta Synodus monet, vt omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquosque carnis affectum, vnde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant. Quae vero de Episcopis dicta sunt, eadem non solum in quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis tam secularibus, quam Regularibus obtinentibus, pro gradus sui conditione obseruari, sed ad S. R. E. Cardinales pertinere decernit, quorum consilio apud Sanctissimum Rom. Pontificem cum vniuersalis Ecclesiae administratio nitatur, nefas videri potest, non ipsi et virtutum insignibus, ac viuendi disciplina eos, suscipere, quae merito omnium in se oculos conuertat.

Coc. Carthagin. cap. 15. c. q. si quis cap. siue manifeste c. Episcopus, & c. res eccl. cum seq. 12. q. 2.

Capitulum I I.

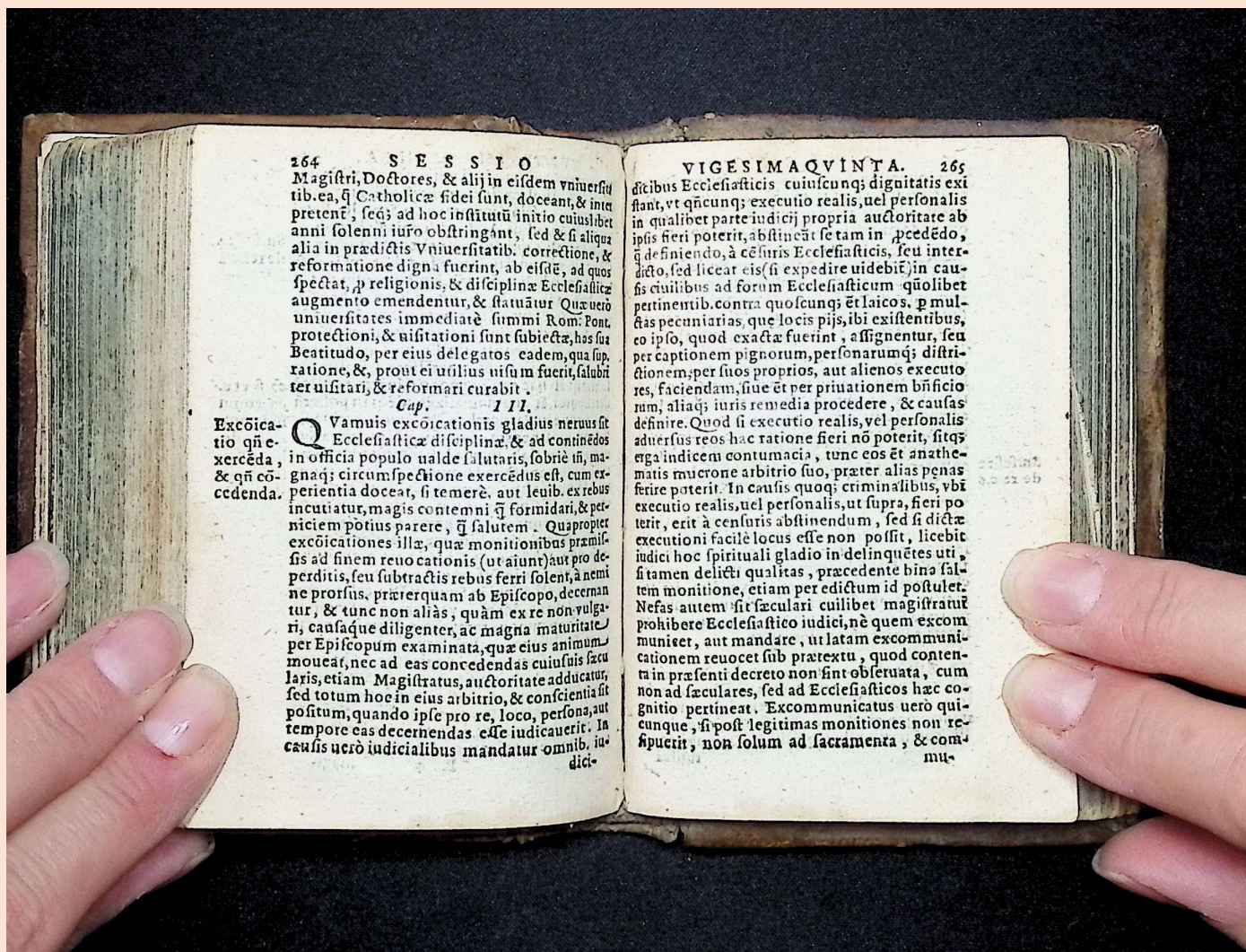
Cogit temporum calamitas, & inualecentium haereticorum malitia, vt nihil sit praetermittendum, quod ad populorum aedificationem, & Catholicam fidei praesidium videatur pertinere. Praecipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel consuetudine in Concilio provinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo provinciali, post finem praesentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quae ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt, palam recipiant necnon veram obedientiam summo Romano Pontifici praestent, & profiteantur, simulque haereses omnes a sacris Canonibus, & generalibus Concilijs, praesertimque ab hac eadem Synodo damnatas publice detestentur, & anathematizent, idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promouendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent. Quod si quis ex praedictis omnibus (quod absit) renuerit, Episcopi compromittantur, statim summum Romanum Pontificem admonere sub poena diuina indignationis teneantur, interimque ab eiusdem communionem abstinere. Caeteri vero omnes siue in praesenti, siue in futurum beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo Diocesana conuenire debent, idem, vt supra in ea Synodo, quae primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obseruent, alias secundum formam sacrorum Canonum puniantur. Ad haec omnes ipsi, ad quos vniuersitatum, & studiorum generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, vt ab eisdem vniuersitatibus Canones, & decreta huius sanctae Synodi integre recipiantur, ad eorumque normam

ca si vt c. ex communitate c. 2. de haere. c. 2. in fin. de sum. Tri-

Su. se. 24 de ref. c. 2

ca si vt c. ex communitate c. 2. de haere. c. 2. in fin. de sum. Tri-

R 4 magi-

264   S E S S I O
 Magistri, Doctores, & alij in eisdem vniuersi-
 tib. ea, q̄ Catholica fidei sunt, doceant, & inter-
 prent, seq; ad hoc institutu initio cuiuslibet
 anni solenni iuro obstringant, sed & si aliqua
 alia in praedictis vniuersitatib. correctione, &
 reformatione digna fuerint, ab eisde, ad quos
 spectat, p̄ religionis, & disciplinae Ecclesiasticae
 augmento emendentur, & statuatur. Quae vero
 vniuersitates immediatè summi Rom. Pont.
 protectioni, & uisitationi sunt subiecta, has sua
 Beatitudo, per eius delegatos eadem, qua sup.
 ratione, & prout ei uilius uisum fuerit, salubri-
 ter uisitari, & reformari curabit.

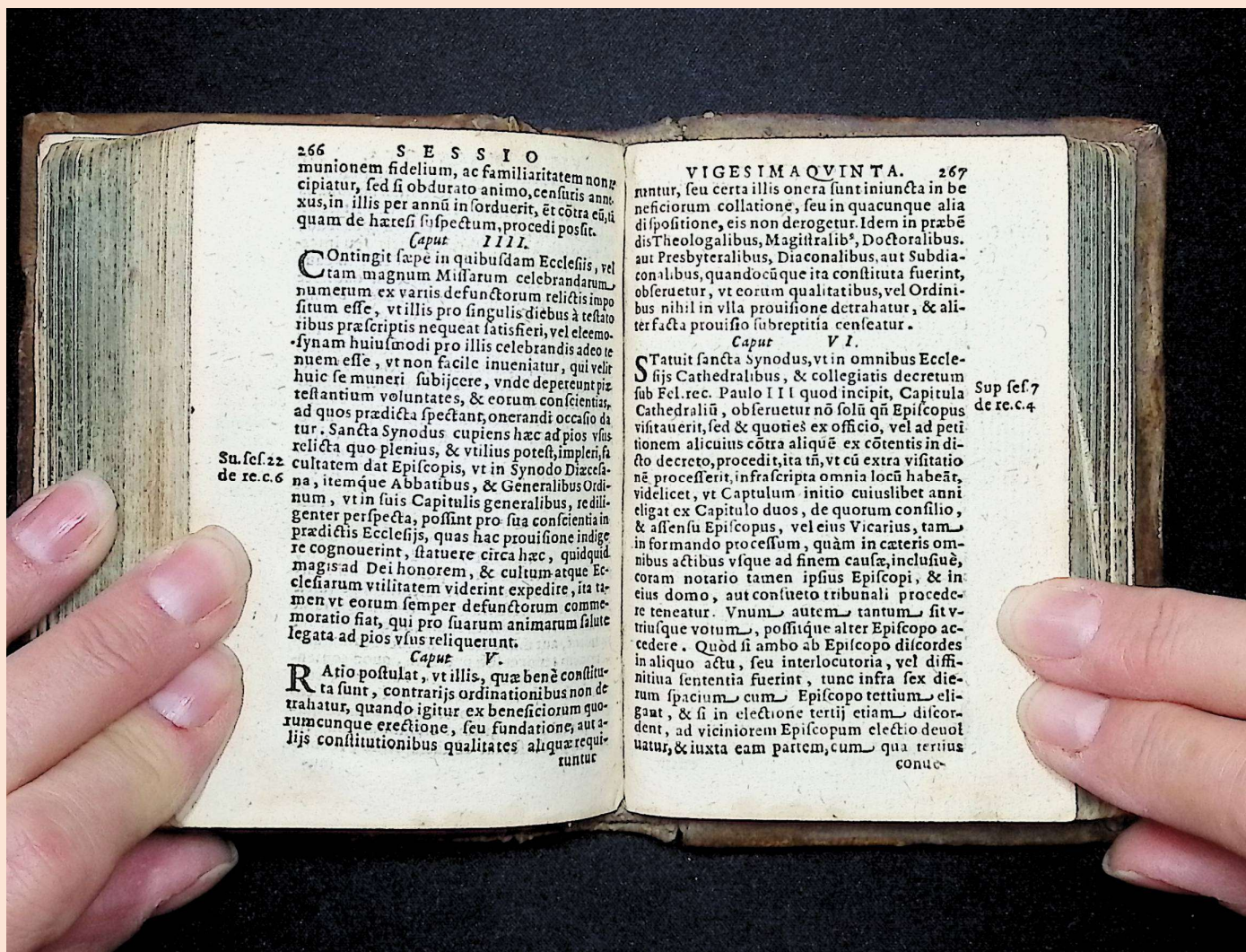
Cap. 111.

Excōica-
 tio qn̄ e-
 xercēda,
 & qn̄ cō-
 cedenda.

Quamuis excōicationis gladius nervus sit
 Ecclesiasticae disciplinae, & ad continēdos
 in officia populo ualde salutaris, sobriè in, ma-
 gnaq; circumspectione exercēdus est, cum ex-
 perientia doceat, si temerè, aut leuiter, ex rebus
 incutiatur, magis contemni q̄ fornicari, & pet-
 niciem potius parere, q̄ salutem. Quapropter
 excōicationes illae, quae monitionibus praemis-
 sis ad finem reuocationis (ut aiunt) aut pro de-
 perditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemi-
 ne profus, praeterquam ab Episcopo, decernan-
 tur, & tunc non alias, quam ex re non vulga-
 ri, causaque diligenter, ac magna maturitate
 per Episcopum examinata, quae eius animum
 moueat, nec ad eas concedendas cuiusuis saecu-
 laris, etiam Magistratus, auctoritate adducatur,
 sed totum hoc in eius arbitrio, & conscientia sit
 positum, quando ipse pro re, loco, persona, aut
 tempore eas decernendas esse iudicauerit. In
 causis uero iudicialibus mandatur omnib. iudi-
 dici-

VIGESIMA QVINTA. 265

dicibus Ecclesiasticis cuiuscunq; dignitatis exi-
 stant, ut quicumq; executio realis, uel personalis
 in qualibet parte iudicij propria auctoritate ab
 ipsis fieri poterit, abstineat se tam in pcedēdo,
 q̄ de finiēdo, à censuris Ecclesiasticis, seu inter-
 dicto, sed liceat eis (si expedire uidebit) in cau-
 sis ciuilibus ad forum Ecclesiasticum quolibet
 pertinentib. contra quoscuq; et laicos, p̄ mul-
 tas pecuniarias, que locis pijs, ibi existentibus,
 eo ipso, quod exacta fuerint, assignentur, seu
 per captionem pignorum, personarumq; distri-
 ctionem, per suos proprios, aut alienos executo-
 res, faciendam, siue et per priuationem bñficio-
 rum, aliaq; iuris remedia procedere, & causas
 definire. Quod si executio realis, uel personalis
 aduersus reos hac ratione fieri nō poterit, sitq;
 erga indicem contumacia, tunc eos et anathe-
 matis mucrone arbitrio suo, praeter alias penas
 ferire poterit. In causis quoq; criminalibus, ubi
 executio realis, uel personalis, ut supra, fieri po-
 terit, erit à censuris abstinendum, sed si dictae
 executioni facile locus esse non possit, licebit
 iudici hoc spiritali gladio in delinquentes uti,
 si tamen delicti qualitas, praecedente bina salu-
 tem monitione, etiam per edictum id postulet.
 Nefas autem sit saeculari cuiilibet magistratu
 prohibere Ecclesiastico iudici, nē quem excom-
 muniēt, aut mandare, ut latam excommuni-
 cationem reuocet sub praetextu, quod conten-
 ta in praesenti decreto non sint obseruata, cum
 non ad saeculares, sed ad Ecclesiasticos hae co-
 gnitio pertineat. Excommunicatus uero qui-
 cunque, si post legitimas monitiones non re-
 spuerit, non solum ad sacramenta, & com-
 mu-

266 S E S S I O
munionem fidelium, ac familiaritatem non
cipiatur, sed si obdurato animo, censuris anno-
xus, in illis per annū inordinuerit, et contra eū, li-
quam de hæresi suspectum, procedi possit.

Caput IIII.

Contingit sæpe in quibusdam Ecclesijs, vel
tam magnum Missarum celebrandarum
numerum ex variis defunctorum relictis impo-
situm esse, vt illis pro singulis diebus à testato-
ribus præscriptis nequeat satisfieri, vel elemo-
synam huiusmodi pro illis celebrandis adeo te-
nuem esse, vt non facile inueniatur, qui velit
huic se munerì subijcere, vnde depereunt pie-
testantium voluntates, & eorum conscientias,
ad quos prædicta spectant, onerandi occasio da-
tur. Sancta Synodus cupiens hæc ad pios vsus
relicta quo plenius, & vtilius potest, impleri, fa-
cultatem dat Episcopis, vt in Synodo Diocesa-
na, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordini-
um, vt in suis Capitulis generalibus, redili-
genter perspecta, possint pro sua conscientia in
prædictis Ecclesijs, quas hac prouisione indige-
re cognouerint, statuere circa hæc, quidquid
magis ad Dei honorem, & cultum atque Ec-
clesiarum vtilitatem viderint expedire, ita ta-
men vt eorum semper defunctorum commemo-
ratio fiat, qui pro suarum animarum salute
legata ad pios vsus reliquerunt.

Caput V.

Ratio postulat, vt illis, quæ benè constitu-
ta sunt, contrarijs ordinationibus non de-
trahatur, quando igitur ex beneficiorum quo-
rumcunque erectione, seu fundatione, aut a-
lijs constitutionibus qualitates aliquæ requi-
runtur

Sa. sc. 22
de re. c. 6

VIGESIMA QVINTA. 267

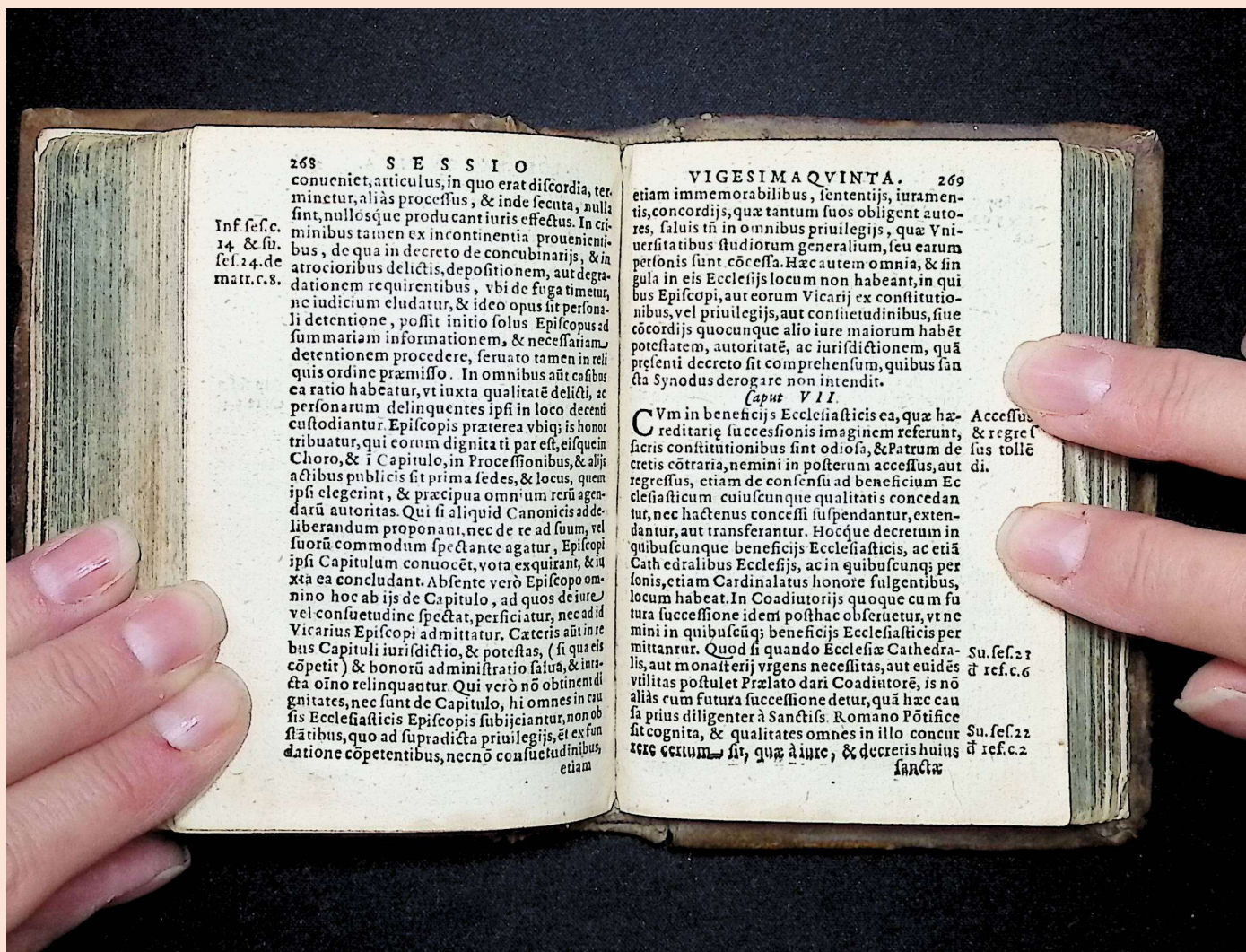
rantur, seu certa illis onera sunt iniuncta in be-
nificiorum collatione, seu in quacunque alia
dispositione, eis non derogetur. Idem in præbē-
dis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus,
aut Presbyteralibus, Diaconalibus, aut Subdia-
conalibus, quancūque ita constituta fuerint,
obseruetur, vt eorum qualitatibus, vel Ordini-
bus nihil in vlla prouisione detrahatur, & ali-
ter facta prouiso subreptitia censeatur.

Caput VI.

Statuit sancta Synodus, vt in omnibus Eccle-
sijs Cathedralibus, & collegiatis decretum
sub Fel. rec. Paulo III quod incipit, Capitula
Cathedraliū, obseruetur nō solū qñ Episcopus
visitauerit, sed & quories ex officio, vel ad peti-
tionem alicuius cōtra aliquē ex cōtentis in di-
cto decreto, procedit, ita tñ, vt cū extra visitatio-
nē processerit, infra scripta omnia locū habeāt,
videlicet, vt Capitulum initio cuiuslibet anni
eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio,
& assensu Episcopus, vel eius Vicarius, tam-
in formando processum, quàm in ceteris om-
nibus actibus vsque ad finem causæ, inclusuē,
coram notario tamen ipsius Episcopi, & in
eius domo, aut consueto tribunali procede-
re teneatur. Vnum autem tantum sit v-
triusque votum, possitque alter Episcopo ac-
cedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes
in aliquo actu, seu interlocutoria, vel diffi-
nitiva sententia fuerint, tunc infra sex die-
rum spacium cum Episcopo tertium eli-
gant, & si in electione tertij etiam discordent,
ad viciniorem Episcopum electio deuol-
uatur, & iuxta eam partem, cum qua tertius
conue-

Sup sc. 7
de re. c. 4

conue-

Inf. f. c. 14 & fu. f. c. 24. de matr. c. 8.

conueniet, articulus, in quo erat discordia, terminetur, alias processus, & inde secuta, nulla sint, nullosque producant iuris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinarijs, & in atrocioribus delictis, depositionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timeatur, ne iudicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione, possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere, seruato tamen in reliquis ordine praemisso. In omnibus aut casibus ea ratio habeatur, ut iuxta qualitatem delicti, ac personarum delinquentes ipsi in loco decerni custodiantur. Episcopis praeterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est, eiusque in Choro, & in Capitulo, in Processionibus, & alijs actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & praecipua omnium rerum agenda autoritas. Qui si aliquid Canonice ad deliberandum proponant, nec de re ad suum, vel suorum commodum spectante agatur, Episcopi ipsi Capitulum conuocent, vota exquirant, & iuxta ea concludant. Absente vero Episcopo omnino hoc ab ijs de Capitulo, ad quos de iure, vel consuetudine spectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Caeteris aut in rebus Capituli iurisdictio, & potestas, (si qua eis competat) & honorum administratio salua, & intacta omnino relinquatur. Qui vero non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, hi omnes in causis Ecclesiasticis Episcopis subijciantur, non obstantibus, quo ad supradicta priuilegijs, et exemptione competentibus, nec non consuetudinibus, etiam

etiam immemorabilibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quae tantum suos obligent autores, saluis tamen in omnibus priuilegijs, quae Vniuersitatibus studiorum generalium, seu earum personis sunt concessa. Haec autem omnia, & singula in eis Ecclesijs locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarij ex constitutionibus, vel priuilegijs, aut consuetudinibus, siue concordijs quocumque alio iure maiorum habent potestatem, autoritatem, ac iurisditionem, quam praesenti decreto sit comprehensum, quibus sancta Synodus derogare non intendit.

Capitulum VII.

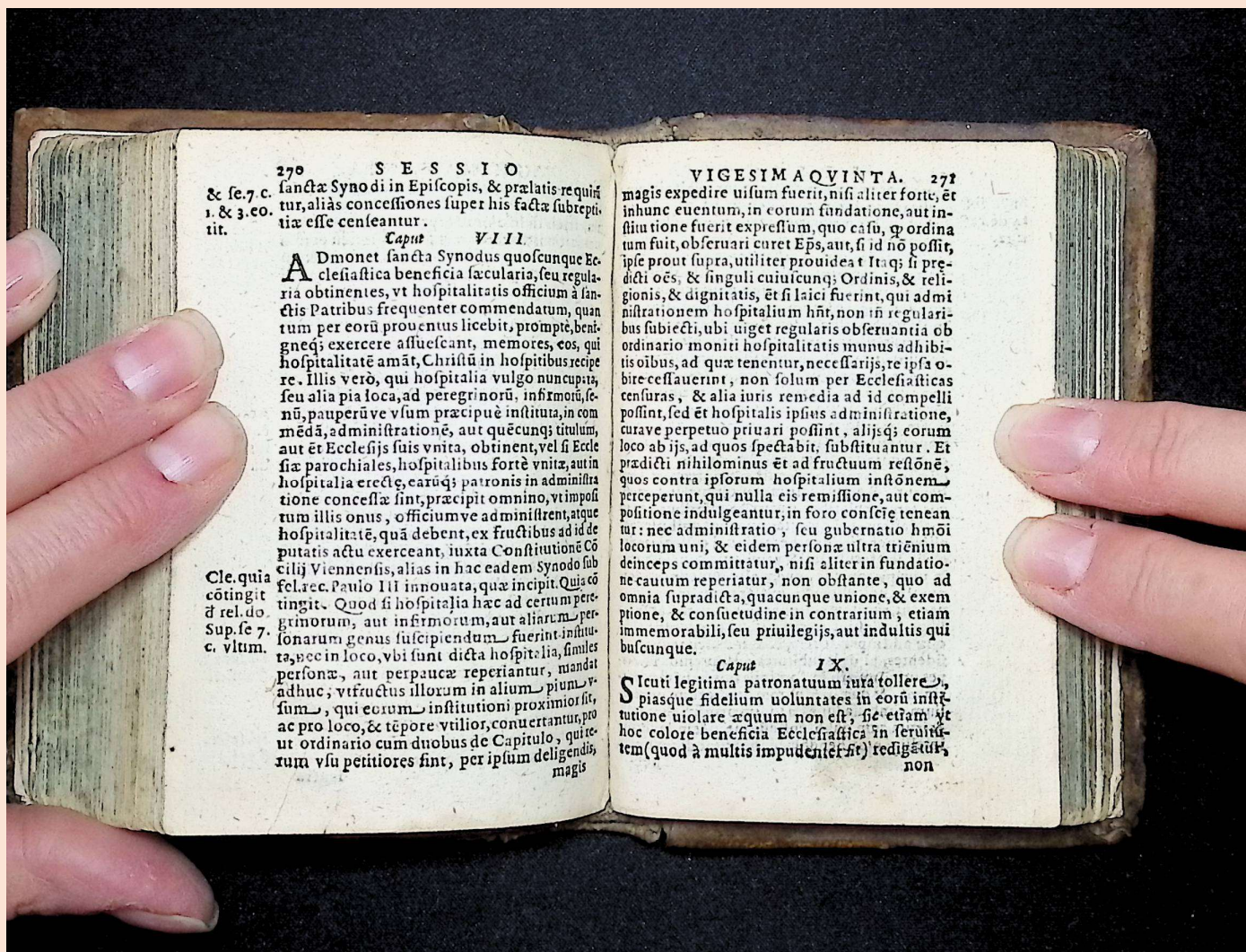
Quoniam in beneficijs Ecclesiasticis ea, quae haereditarie successione imaginem referunt, & regrestis constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria, nemini in posterum accessus, aut regressus, etiam de consensu ad beneficium Ecclesiasticum cuiuscumque qualitatis concedatur, nec haecenus concessi suspendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis, ac etiam Cathedralibus Ecclesijs, ac in quibuscumque personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutorijs quoque cum futura successione idem posthac obseruetur, ut nemini in quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis permittantur. Quod si quando Ecclesiae Cathedralis, aut monasterij virgens necessitas, aut euidens utilitas postulet Praelato dari Coadiutorem, is non alias cum futura successione detur, quam haec causa prius diligenter a Sanctis. Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quae a iure, & decretis huius sanctae

Accessus & regrestus tollendi.

Su. f. c. 27 d. ref. c. 6

Su. f. c. 22 d. ref. c. 2

270 S E S S I O
& se. 7. c. sancta Synodi in Episcopis, & praelatis requiritur, alias concessionibus super his factis subreptitiis esse censentur.

Capitulum VII.

Admonet sancta Synodus quoscunque Ecclesiastica beneficia secularia, seu regularia obtinentes, ut hospitalitatis officium a sanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, prompte, benigneque exercere assuescant, memores, eos, qui hospitalitatem amant, Christum in hospitibus recipere. Illis vero, qui hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperum uel sum praecipue instituta, in commenda, administratione, aut quocunque titulo, aut et Ecclesijs suis unita, obtinent, uel si Ecclesijs parochiales, hospitalibus forte unita, aut in hospitalia erecta, earumque patronis in administratione concessa sint, praecipit omnino, ut in posterum illis onus, officium uel administrarent, atque hospitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Constitutionem Concilii Viennensis, alias in hac eadem Synodo sub fel. rec. Paulo III innouata, quae incipit. Quia contingit. Quod si hospitalia haec ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta, nec in loco, ubi sunt dicta hospitalia, similes personae, aut perpaucae reperiantur, mandatur adhuc, ut fructus illorum in alium primum usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, et tempore utilior, conuertantur, pro ut ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum usu petitiones sint, per ipsum diligendis, magis

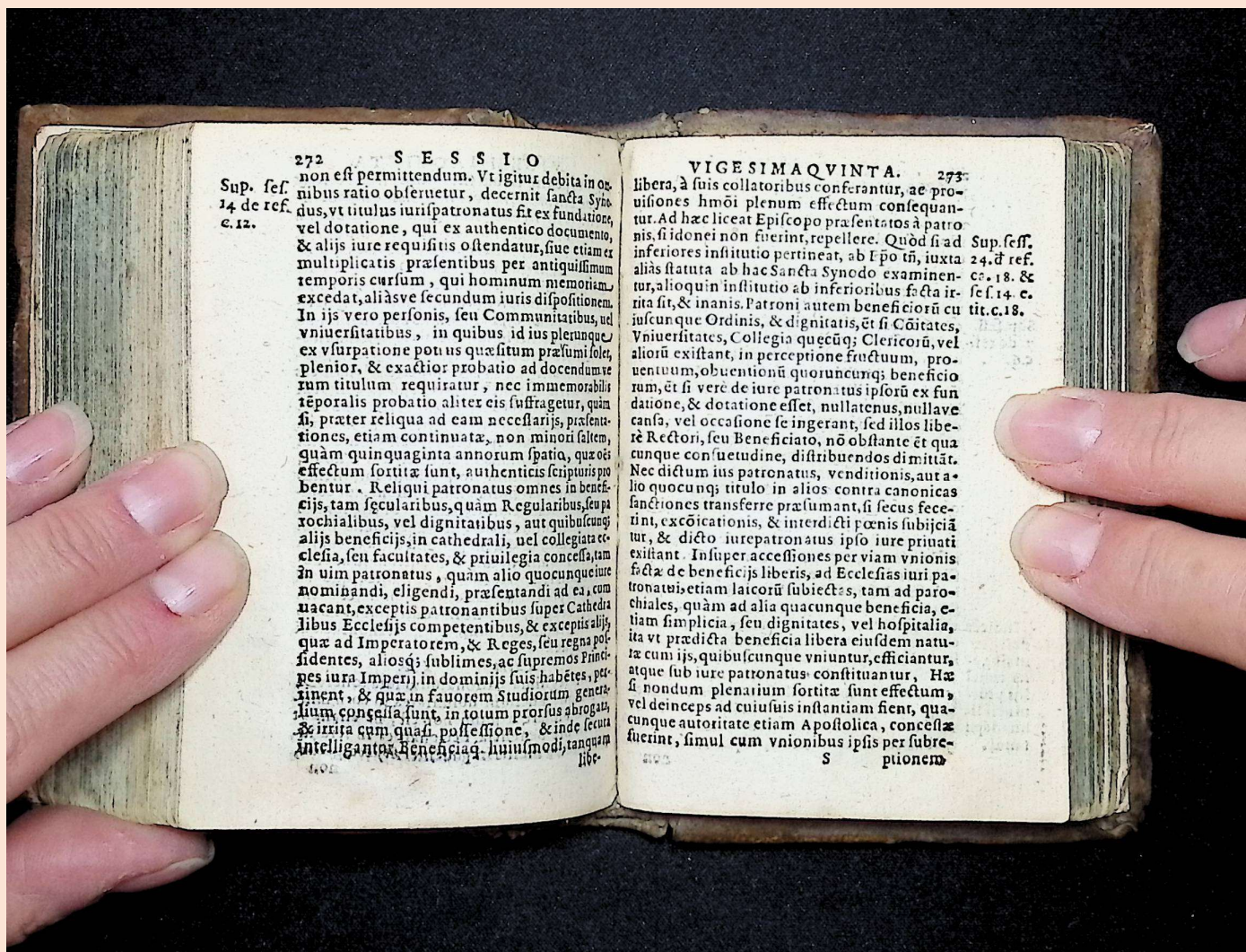
Cle. quia contingit d. rel. do. Sup. se. 7. c. vltim.

VIGESIMA QVINTA. 271

magis expedire uisum fuerit, nisi aliter forte, et in hunc euentum, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum, quo casu, quod ordinatum fuit, obseruari curet Episcopus, aut, si id non possit, ipse prout supra, utiliter provideat. Itaque si praedicti omnes, & singuli cuiuscunque Ordinis, & religionis, & dignitatis, et si laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non in regularibus subiecti, ubi uiget regularis obseruantia ob ordinario moniti hospitalitatis munus adhibitum oibus, ad quae tenentur, necessarijs, re ipsa obire cessauerint, non solum per Ecclesiasticas censuras, & alia iuris remedia ad id compelli possint, sed et hospitalis ipsius administratione, curae perpetuo priuari possint, alijsque eorum loco ab ipsis, ad quos spectabit, substituantur. Et praedicti nihilominus et ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperunt, qui nulla eis remissione, aut compositione indulgeantur, in foro conscientiae teneantur: nec administratio, seu gubernatio hominum locorum uni, & eidem personae ultra triennium deinceps committatur, nisi aliter in fundatione cautum reperiat, non obstante, quo ad omnia supradicta, quacunque unione, & exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu priuilegijs, aut indultis quibuscunque.

Capitulum IX.

Scuti legitima patronatum iura tollere, et spiasque fidelium uoluntates in eorum institutione uiolare aequum non est, sed etiam ut hoc colore beneficia Ecclesiastica in seruilitatem (quod a multis impudenter fit) redigantur, non

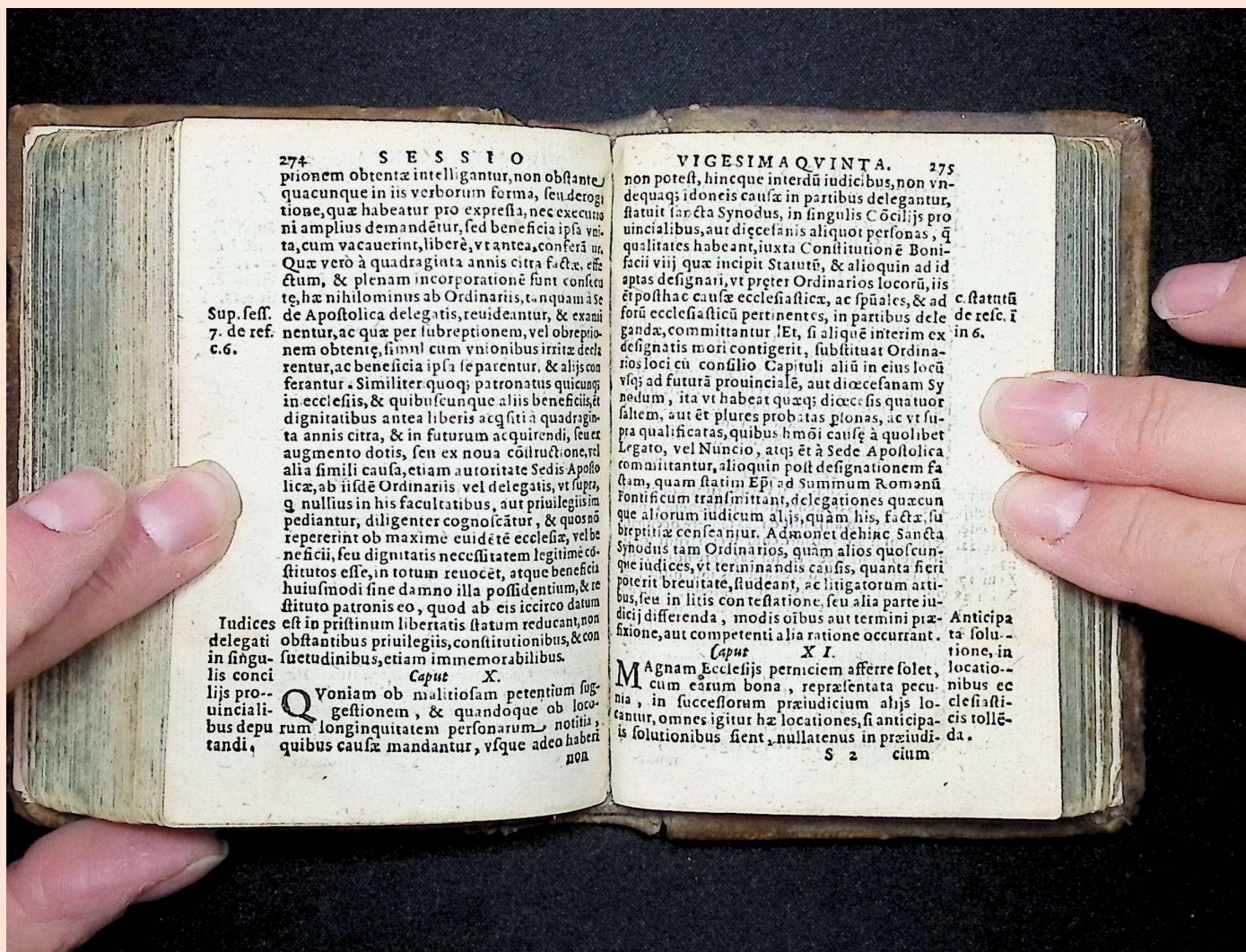

272 S E S S I O
 non est permittendum. Vt igitur debita in op-
 nibus ratio obseruetur, decernit sancta Syno-
 dus, vt titulus iurispatronatus sit ex fundatione,
 vel dotatione, qui ex authentico documento,
 & alijs iure requisitis ostendatur, siue etiam ex
 multiplicatis presentibus per antiquissimum
 temporis cursum, qui hominum memoriam
 excedat, alijsve secundum iuris dispositionem.
 In ijs vero personis, seu Communitatibus, vel
 vniuersitatibus, in quibus id ius plerumque
 ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet,
 plenior, & exactior probatio ad docendum ve-
 rum titulum requiratur, nec immemorabilis
 temporalis probatio aliter eis suffragetur, quin
 si, præter reliqua ad eam necessarios, presentia-
 tiones, etiam continuata, non minori saltem,
 quam quinquaginta annorum spatia, quæ oes
 effectum sortita sunt, authenticis scripturis pro-
 bentur. Reliqui patronatus omnes in benefi-
 cijs, tam secularibus, quam Regularibus, seu pa-
 rochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque
 alijs beneficijs, in cathedrali, vel collegiata ec-
 clesia, seu facultates, & priuilegia concessa, tam
 in vim patronatus, quam alio quocumque iure
 nominandi, eligendi, presentandi ad ea, cum
 uacant, exceptis patronantibus super Cathedra-
 libus Ecclesijs competentibus, & exceptis alijs,
 quæ ad Imperatorem, & Reges, seu regna pos-
 sidentes, aliosque sublimes, ac supremos Princi-
 pes iura Imperij in dominijs suis habentes, per-
 tinent, & quæ in fauorem Studiorum genera-
 lium concessa sunt, in totum prorsus abrogata,
 & irrita cum quasi possessione, & inde secuta
 intelligentur. Beneficiaq; huiusmodi, tanquam
 libe-

VIGESIMA QVINTA. 273
 libera, à suis collatoribus conferantur, ac pro-
 uisiones hmoi plenum effectum consequan-
 tur. Ad hæc liceat Episcopo presentatos à patro-
 nis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad
 inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tñ, iuxta
 alias statuta ab hac Sancta Synodo examinæn-
 tur, alioquin institutio ab inferioribus facta ir-
 rita sit, & inanis. Patroni autem beneficiorū cu-
 iuscunque Ordinis, & dignitatis, et si Cōitates,
 Vniuersitates, Collegia quæcūq; Clericorū, vel
 aliorū existant, in perceptione fructuum, pro-
 uentuum, obuentionū quoruncumque beneficio-
 rum, et si vere de iure patronatus ipsorū ex fun-
 datione, & dotatione esset, nullatenus, nullave
 causa, vel occasione se ingerant, sed illos libe-
 re Rectori, seu Beneficiato, nō obstante et qua-
 cunque consuetudine, distribuendos dimittāt.
 Nec dictum ius patronatus, venditionis, aut a
 lio quocumque titulo in alios contra canonicas
 sanctiones transferre præsumant, si secus fece-
 rint, excommunicationis, & interdicti pœnis subijciā-
 tur, & dicto iure patronatus ipso iure priuati
 existant. Insuper accessiones per viam vnionis
 factæ de beneficijs liberis, ad Ecclesias iuri pa-
 tronatus, etiam laicorū subiectas, tam ad paro-
 chiales, quam ad alia quacunque beneficia, et-
 iam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia,
 ita vt prædicta beneficia libera eiusdem natu-
 ræ cum ijs, quibuscumque vniuntur, efficiantur,
 atque sub iure patronatus constituentur. Hæc
 si nondum plenarium sortita sunt effectum,
 vel deinceps ad cuiusvis instantiam fieri, qua-
 cunque autoritate etiam Apostolica, concessæ
 fuerint, simul cum vnionibus ipsis per subre-
 ptionem

Sup. sess.
 14. de ref.
 c. 12.

Sup. sess.
 24. d. ref.
 c. 18. &
 se. f. 14. c.
 tit. c. 18.

274 S E S S I O

ptionem obtenta intelligantur, non obstante quacunq; in iis verborum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa, nec executioni amplius demandetur, sed beneficia ipsa vacata, cum vacauerint, liberè, vt antea, conferantur. Quæ verò à quadraginta annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem sunt consecrate, hæc nihilominus ab Ordinariis, tanquam à Sede Apostolica delegatis, reuidentur, & examinentur, ac quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ, simul cum vnionibus irritæ declarantur, ac beneficia ipsa separentur. & alijs conferantur. Similiter quoq; patronatus quicumq; in ecclesijs, & quibuscunq; alijs beneficijs, et dignitatibus antea liberis acquisiti à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis, seu ex noua cõstructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab iisdem Ordinariis vel delegatis, vt supra, nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impendantur, diligenter cognoscantur, & quos non repererint ob maxime euidetẽ ecclesiæ, vel beneficii, seu dignitatis necessitatem legitime constitutos esse, in totum reuocet, atque beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium, & restituito patronis eo, quod ab eis iccirco datum

Judices est in pristinum libertatis statum reducant, non obstantibus priuilegijs, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem personarum, notitia, tandi, quibus causæ mandantur, vsque adeo haberi non

VIGESIMA QVINTA.

275

non potest, hincque interdum iudicibus, non vndequaq; idoneis causæ in partibus delegantur, statuit sancta Synodus, in singulis Concilijs provincialibus, aut diocesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonifacii viij quæ incipit Statuti, & alioquin ad id aptas designari, vt preter Ordinarios locorum, iis et posthac causæ ecclesiasticæ, ac spuales, & ad forũ ecclesiasticũ pertinentes, in partibus deleganda, committantur. Et, si aliquẽ interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarios loci cũ consilio Capituli aliũ in eius locũ vsq; ad futurã provincialem, aut diocesanam Synodum, ita vt habeat quæq; diocesis quatuor saltem, aut et plures probatas personas, ac vt supra qualificatas, quibus hmoi causæ à quolibet Legato, vel Nuncio, atq; et à Sede Apostolica committantur, alioquin post designationem factam, quam statim Episcopus ad summum Romanũ Pontificum transmittant, delegationes quæcunq; aliorum iudicum alijs, quam his, factæ, subreptione censeantur. Admonet de hinc Sancta Synodus tam Ordinarios, quam alios quoscunq; iudices, vt terminandis causis, quanta fieri poterit breuitate, studeant, ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis oibus aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

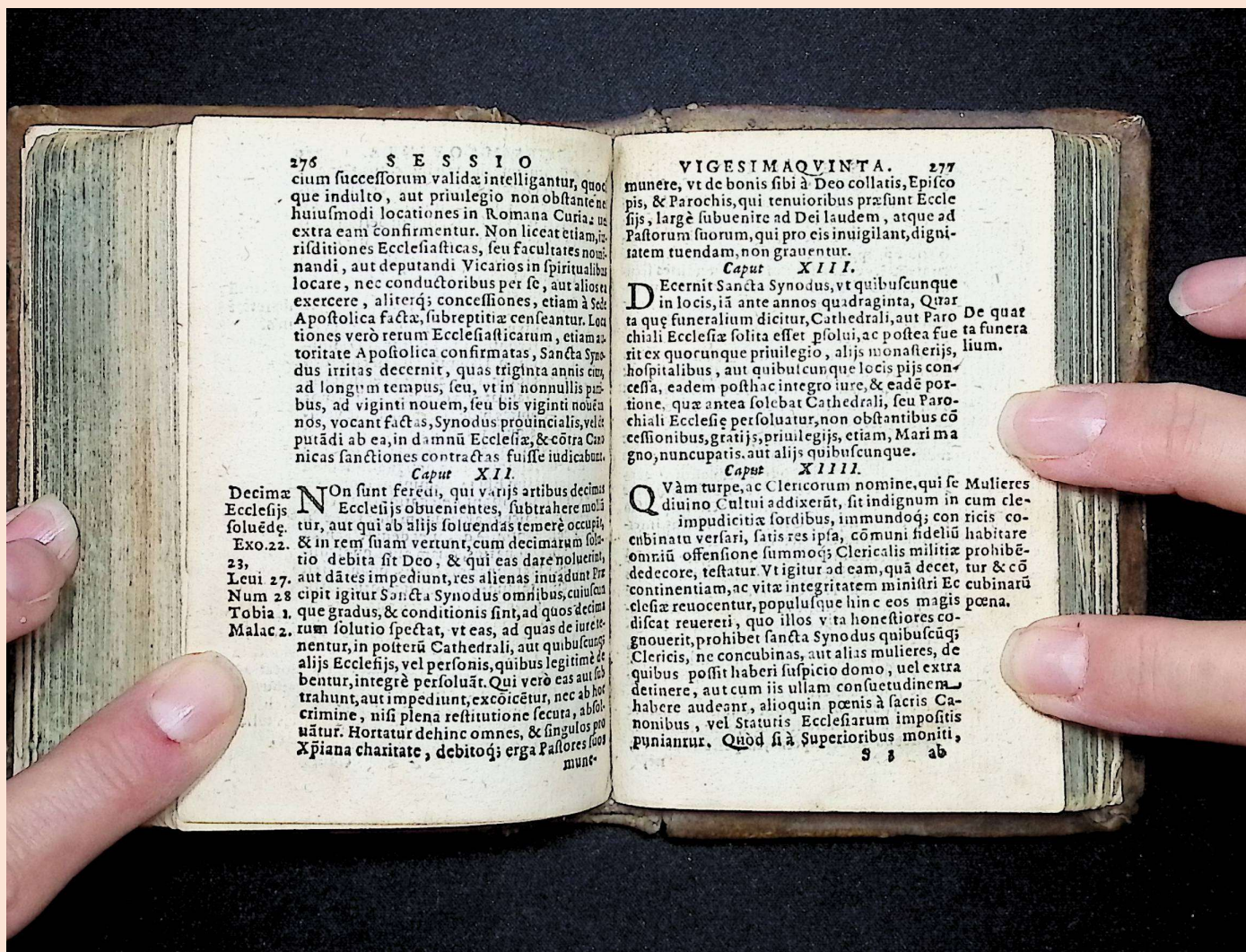
Caput XI.

Magnam Ecclesijs perniciem afferre solet, cum earum bona, representata pecunijs locantur, in successorum præiudicium alijs locentur, omnes igitur hæc locationes, si anticipatis solutionibus sicut, nullatenus in præiudicium

c. statuti de resc. i. in 6.

Anticipata solutione, in locationibus ecclesiasticis tollenda.

S 2 cium

276 S E S S I O
 cium successorum validæ intelligantur, quocumque indulto, aut privilegio non obstante huiusmodi locationes in Romana Curia: ne extra eam confirmantur. Non liceat etiam, jurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare, nec conductoribus per se, aut alios exercere, aliterque concessiones, etiam à Sede Apostolica factas, subreptitiâ censeantur. Locationes verò rerum Ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, Sancta Synodus irritas decernit, quas triginta annis cum, ad longum tempus, seu, ut in nonnullis pub- bus, ad viginti novem, seu bis viginti novem nos, vocant factas, Synodus provincialis, vel putadi ab ea, in dâmnû Ecclesiæ, & cõtra Canonicas sanctiones contractas fuisse iudicabunt.

Caput XIII.

Decima Non sunt ferendi, qui varijs artibus decimas Ecclesijs obveniunt, subtrahere moluntur, aut qui ab alijs solvendas temerè occupant. Exo. 22. & in rem suam vertunt, cum decimarum solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, Leui 27. aut dâtes impediunt, res alienas inuadunt. Pre Num 28 cipit igitur Sancta Synodus omnibus, cuiuscumque Tobia 1. que gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de iure tenentur, in potestâ Cathedrali, aut quibuscumque alijs Ecclesijs, vel personis, quibus legitime debentur, integrè persoluât. Qui verò eas aut subtrahunt, aut impediunt, excoicetur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absoluat. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro xpiana charitate, debitoque erga Pastores munere.

VIGESIMA QVINTA. 277

munere, ut de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præfunt Ecclesijs, largè subuenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

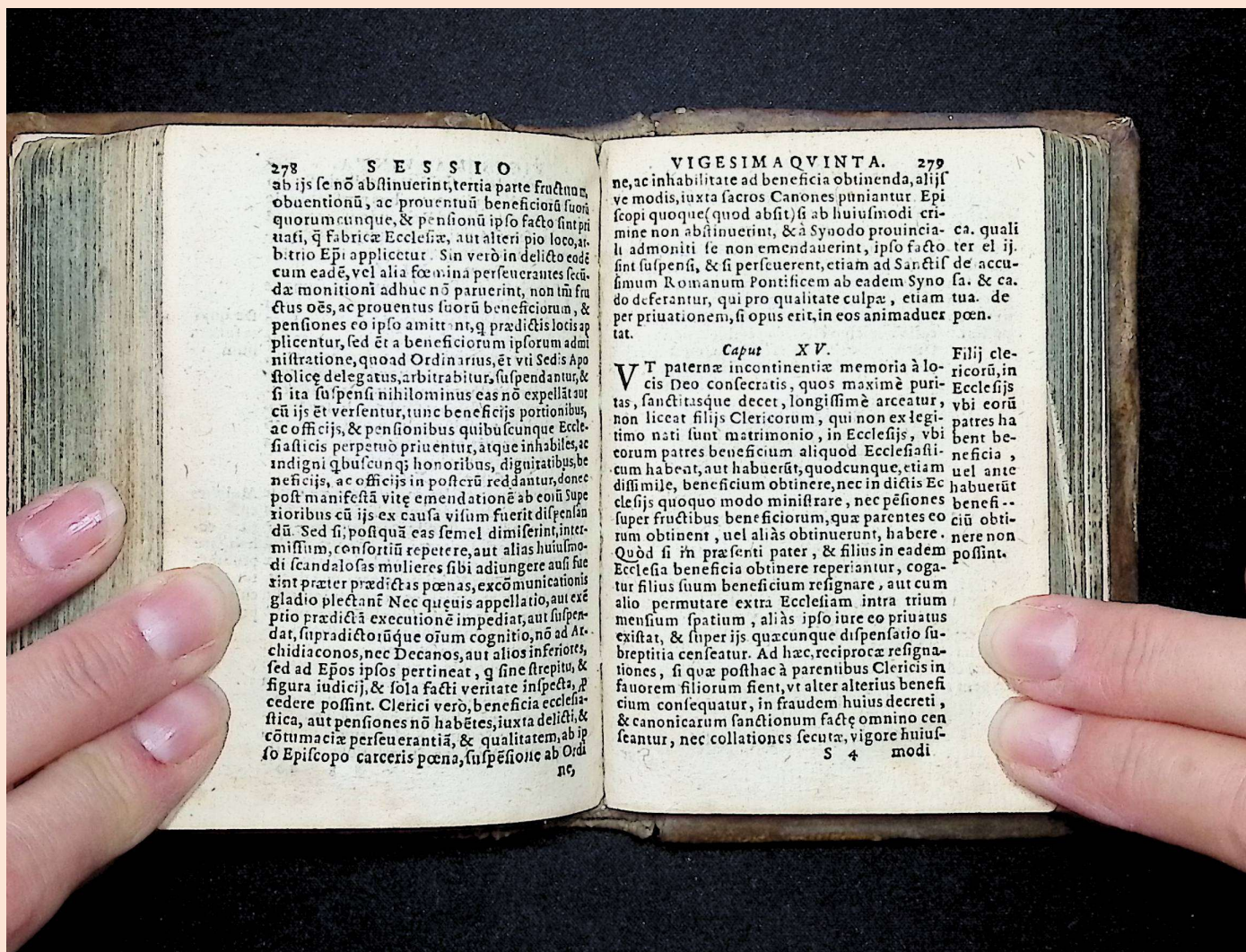
Caput XIII.

Decernit Sancta Synodus, ut quibuscumque in locis, iâ ante annos quadraginta, Quarta que funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocumque privilegio, alijs monasterijs, hospitalibus, aut quibuscumque locis pijs concessa, eadem posthac integro iure, & eadè portione, quæ antea solebat Cathedrali, seu Parochiali Ecclesiæ persolui, non obstantibus concessionibus, gratijs, privilegijs, etiam, Mari magno, nuncupatis, aut alijs quibuscumque.

De quarta funeralium.

Caput XIII.

Quàm turpe, ac Clericorum nomine, qui se diuino Cultui addixerunt, sit indignum in cum impudicitia sordibus, immundoque concubinato versari, satis res ipsa, cõmuni fidelium habitare omnium offensione summoque Clericalis militiæ prohibèdedecore, testatur. Ut igitur ad eam, quæ decet, tur & cõ continentiam, ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ reuocentur, populusque hinc eos magis pœna discat reuereri, quo illos vitæ honestiores cognouerit, prohibet sancta Synodus quibuscumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio domo, uel extra detinere, aut cum iis ullam consuetudinem habere audeant, alioquin pœnis à sacris Canonibus, vel Statutis Ecclesiarum impositis puniantur. Quod si à Superioribus moniti, s ab

278 **S E S S I O**
 ab ijs se nō abstinuerint, tertia parte fructuum, obventionū, ac proventuū beneficiorū suorum quorumcunque, & pensionū ipso facto sint privati, q̄ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco, a b. trio Epi applicetur. Sin verò in delicto eodē cum eadē, vel alia fœmina perseverantes secūda monitioni adhuc nō paruerint, non tñ fructus oēs, ac proventus suorū beneficiorū, & pensiones eo ipso amittunt, q̄ prædictis locis applicentur, sed et a beneficiorū ipsorum administratione, quoad Ordinarius, et vii Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur, suspendantur, & si ita suspensi nihilominus eas nō expellāt aut eū ijs et versentur, tunc beneficijs portionibus, ac officijs, & pensionibus quibuscunque Ecclesiasticis perpetuò priuentur, atque inhabiles, ac indigni quibuscunq; honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs in posterū reddantur, donec post manifestā vitæ emendationē ab eorū Superioribus cū ijs ex causa visum fuerit dispensandū. Sed si, postquā eas semel dimiserint, intermissum, consortiū repetere, aut alias huiusmodi scandalosas mulieres sibi adiungere ausi fuerint præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectant. Nec quis appellatio, aut exēptio prædictā executionē impediāt, aut suspendat, supradictorūque oīum cognitio, nō ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Epōs ipsos pertineat, q̄ sine strepitu, & figura iudicij, & sola facti veritate inspecta, recedere possint. Clerici verò, beneficia ecclesiastica, aut pensiones nō habētes, iuxta delicti, & cōtumaciæ perseverantiā, & qualitatem, ab ipso Episcopo carceris pœna, suspēsiōne ab Ordī-

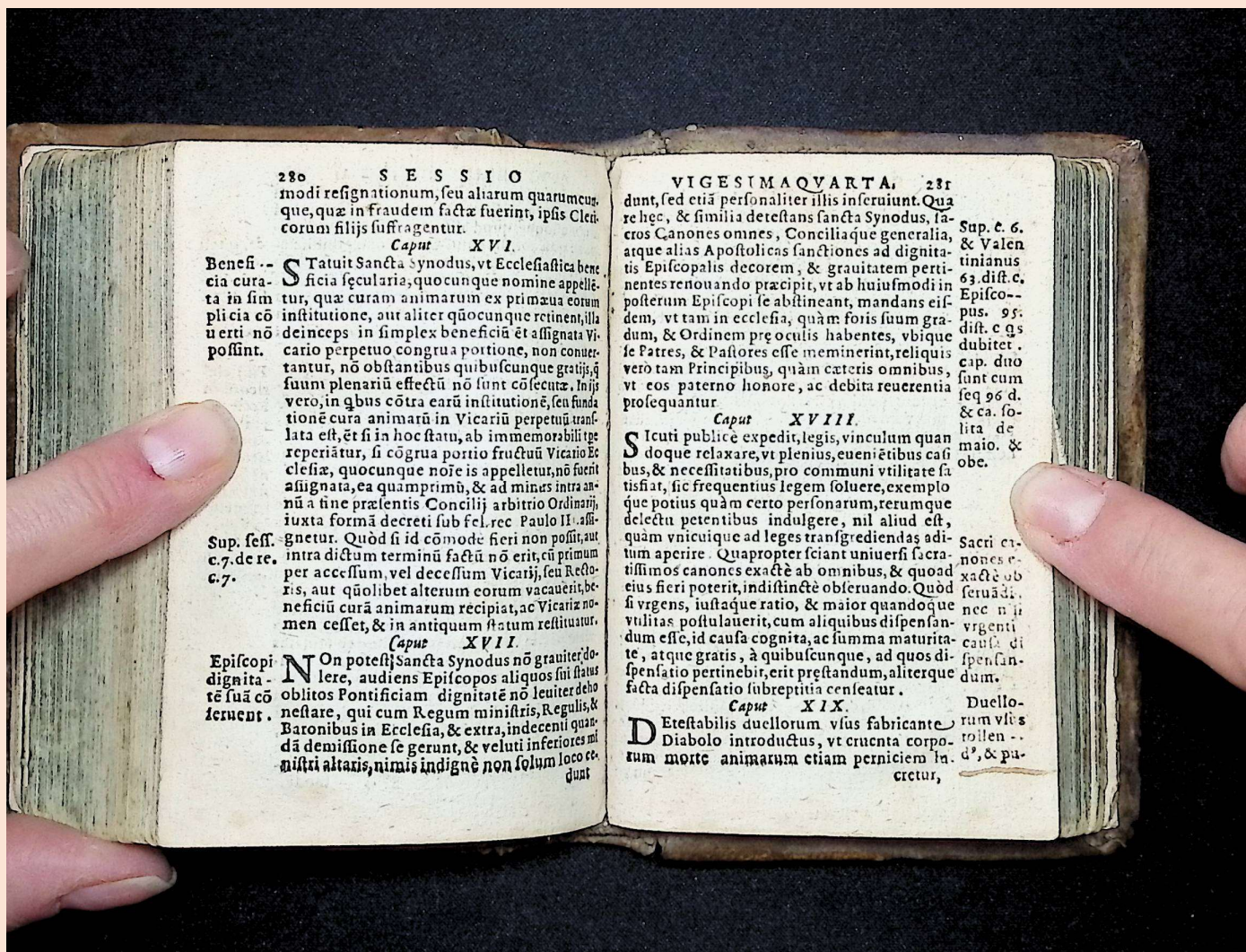
279 **VIGESIMA QUINTA.**
 ne, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijsve modis, iuxta sacros Canones puniantur. Episcopi quoque (quod absit) si ab huiusmodi crimine non abstinuerint, & à Synodo provinciali admoniti se non emendauerint, ipso facto ter el ijs sint suspēsi, & si perseverent, etiam ad Sanctissimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, etiam de per priuationem, si opus erit, in eos animaduer-

ca. quali
 ter el ij.
 sa. & ca.
 tua. de
 poen.

Caput XV.

VT paternæ incontinentiæ memoria à clericis Deo consecratis, quos maximè puritas, sanctitasque decet, longissimè arceatur, non liceat filijs Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesijs, vbi eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habeant, aut habuerūt, quodcunque, etiam dissimile, beneficium obtinere, nec in dictis Ecclesijs quoquo modo ministrare, nec pēssiones super fructibus beneficiorū, quæ parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere. Quod si in præsentī pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiam intra trium mensium spatium, aliàs ipso iure eo priuatus existat, & super ijs quacunque dispensatio subreptitia censeatur. Ad hæc, reciproca resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, vt alter alterius beneficium consequatur, in fraudem huius decreti, & canonicarum sanctionum factæ omnino censeantur, nec collationes secuta, vigore huius-

Filij clericorū, in Ecclesijs vbi eorū patres habent beneficia, uel ante habuerūt beneficium obtinere non possint.

280 S E S S I O
modi resignationum, seu aliarum quarumcu-
que, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsi Cleri-
corum filijs suffragentur.

Caput XVI.

Beneficia secularia, quo cunque nomine appella-
ta in sim-
plicia cõ-
uerti nõ
possint.

Statuit Sancta Synodus, vt Ecclesiastica bene-
ficia secularia, quo cunque nomine appella-
tur, quæ curam animarum ex primæua eorum
institutione, aut aliter quocunque retinent, illa
deinceps in simplex beneficia et assignata Vi-
cario perpetuo congrua portione, non conuer-
tantur, nõ obstantibus quibuscunque gratijs, q̃
suum plenariũ effectũ nõ sunt cõsecuta. In ijs
vero, in quibus cõtra earũ institutionẽ, seu funda-
tionẽ cura animarũ in Vicariũ perpetuũ tran-
slata est, et si in hoc statu, ab immemorabili tẽpore
reperiatur, si cõgrua portio fructuũ Vicario Ec-
clesiæ, quocunque nomine appellatur, nõ fuerit
assignata, ea quamprimũ, & ad minus intra an-
nũ a fine præsentis Concilij arbitrio Ordinarij,
iuxta formã decreti sub fel. rec. Paulo II. assi-
gnetur. Quod si id cõmode fieri non possit, aut
intra dictum terminũ factũ nõ erit, cũ primũ
per accessum, vel decessum Vicarij, seu Recto-
ris, aut quolibet alterum eorum vacauerit, be-
neficiũ curæ animarum recipiat, ac Vicarij no-
men cesset, & in antiquum statum restituatur.

Caput XVII.

Episcopi dignitate suã cõseruent.

Non potest Sancta Synodus nõ grauius do-
lere, audiens Episcopos aliquos sui status
oblitos Pontificiam dignitatẽ nõ leuiter deho-
nestare, qui cum Regum ministris, Regulis, &
Baronibus in Ecclesia, & extra, indecenti qua-
dã demissione se gerunt, & veluti inferiores mi-
nistrũ altaris, nimis indignẽ non solum loco ce-
dunt

Sup. sess.
c. 7. de re.
c. 7.

VIGESIMA QVARTA, 281

dunt, sed etiã personaliter illis inseruiunt. Qua-
re hæc, & similia detestans sancta Synodus, sa-
cros Canones omnes, Conciliaque generalia,
atque alias Apostolicas sanctiones ad dignita-
tis Episcopalis decorem, & grauitatem perti-
nentes renouando præcipit, vt ab huiusmodi in-
posterum Episcopi se abtineant, mandans eis-
dem, vt tam in ecclesia, quàm foris suum gra-
dum, & Ordinem præ oculis habentes, vbique
se Patres, & Pastores esse meminerint, reliquis
vero tam Principibus, quàm ceteris omnibus,
vt eos paterno honore, ac debita reuerentia
prosequantur.

Caput XVIII.

Sicuti publicè expedit, legis, vinculum quan-
doque relaxare, vt plenius, euenientibus cas-
ibus, & necessitatibus, pro communi vtilitate sa-
tis fiat, sic frequentius legem soluere, exemplo
que potius quàm certo personarum, rerumque
delectu petentibus indulgere, nil aliud est,
quàm vnicuique ad leges transgrediendas adi-
tum aperire. Quapropter sciant uniuersi sacra-
tissimos canones exactè ab omnibus, & quoad
eius fieri poterit, indistinctè obseruando. Quod
si virgens, iustaque ratio, & maior quandoque
vulitas postulauerit, cum aliquibus dispensan-
dum esse, id causa cognita, ac summa maturita-
te, atque gratis, à quibuscunque, ad quos di-
spensatio pertinebit, erit præstandum, aliterque
facta dispensatio subreptitiã censetur.

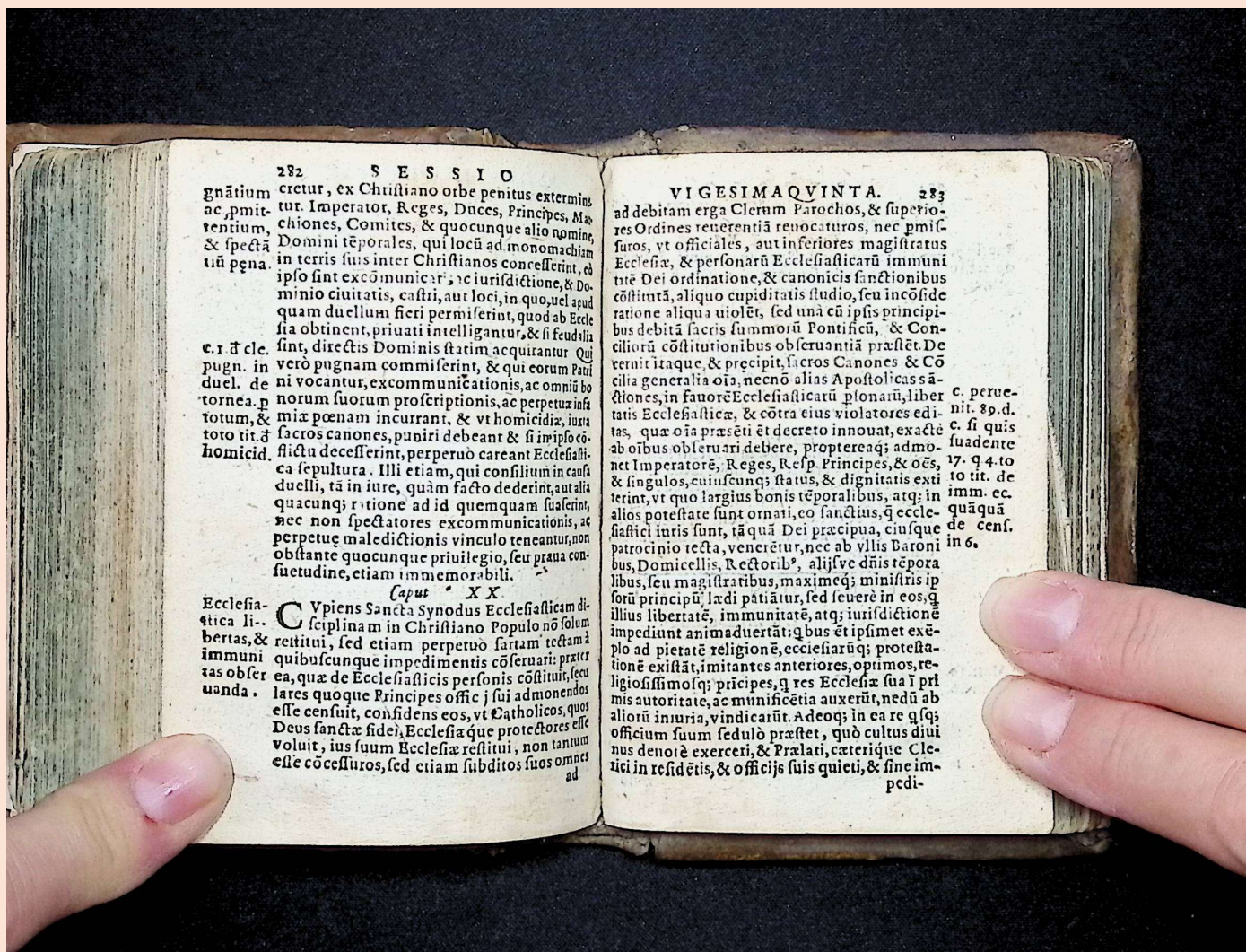
Caput XIX.

Detestabilis duellorum vsus fabricante
Diabolo introductus, vt cruenta corpo-
rum morte animarum etiã perniciem la-
cretur,

Sup. c. 6.
& Valen-
tinianus
63. dist. c.
Episco-
pus. 95.
dist. c. 93.
dubiter.
cap. duo
sunt cum
seq. 96 d.
& ca. so-
lita de
maio. &
obe.

Sacri ca-
nones ex-
actè ob-
seruãdi.
nec nisi
virgenti
causa di-
spensan-
dum.

Duello-
rum vsus
rollen-
dus, & pa-
-

282 S E S S I O

gnatium cretur, ex Christiano orbe penitus exterminatur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocunque alio nomine Domini temporales, qui locū ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eō ipso sint excommunicati; & iurisdictione, & Dominio ciuitatis, castri, aut loci, in quo, uel apud quam duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, priuati intelligantur, & si feudalia sint, directis Dominis statim acquirantur. Qui

c. i. de cle. pugn. in duel. de torne. p. totum, & toto tit. de homicid. verō pugnam commiserint, & qui eorum Patrum ni vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum procriptionis, ac perpetuam infamiam pœnam incurrant, & ut homicidiz, iuxta toto tit. de homicid. si factu decesserint, perpetuo careant Ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tā in iure, quam facto dederint, aut alia quacunque ratione ad id quemquam suaserint, nec non spectatores excommunicationis, ac perpetuę maledictionis vinculo teneantur, non obstante quocunque priuilegio, seu praua consuetudine, etiam immemorabili.

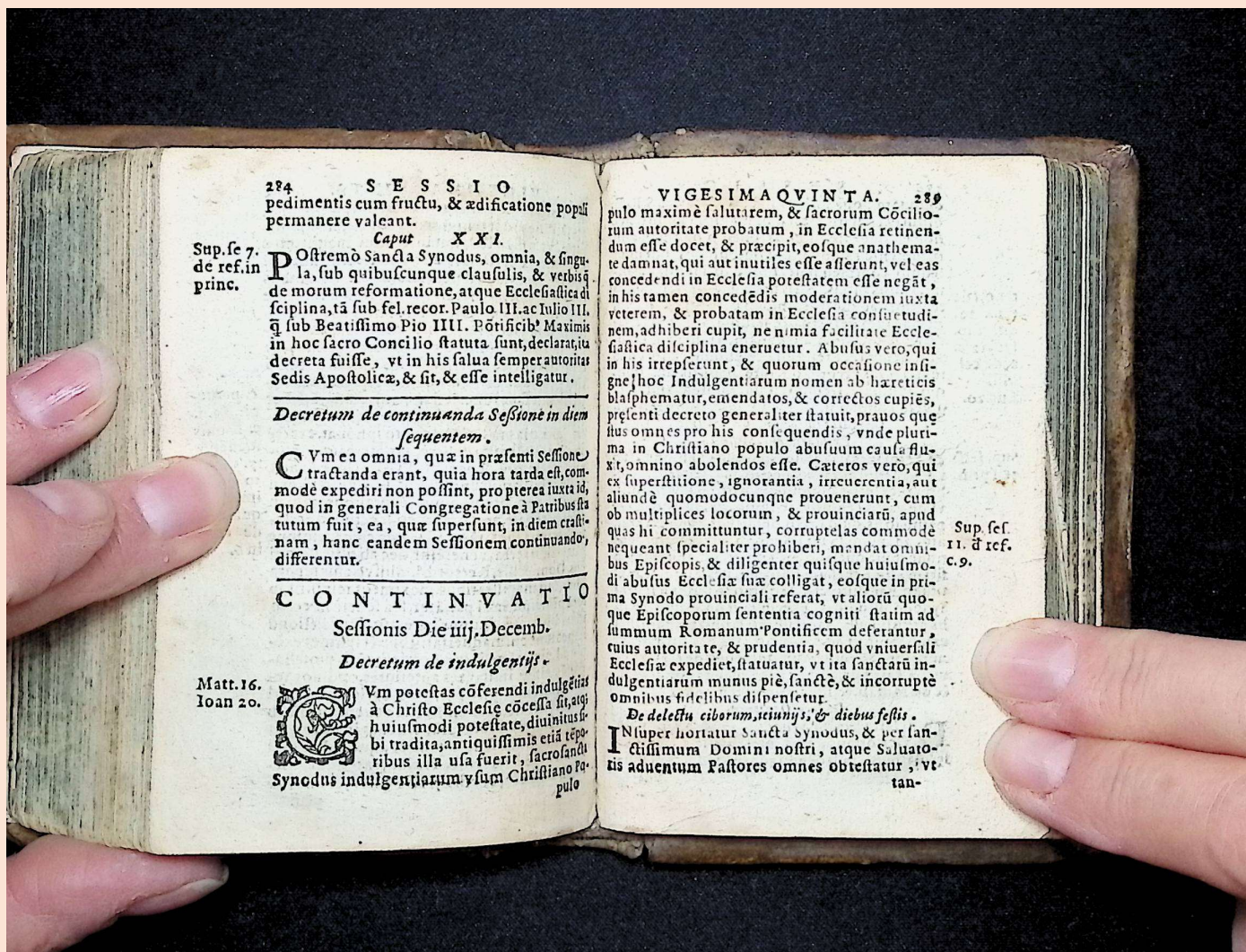
Caput XX

Ecclesiastica libertas, & immunitas obseruanda. C Vpiens Sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano Populo nō solum restituit, sed etiam perpetuo sartam rectam & quibuscunque impedimentis cōseruari: prater ea, quę de Ecclesiasticis personis cōstituit, seuulares quoque Principes officij sui admonendos esse censuit, confidens eos, ut Catholicos, quos Deus sanctę fidei, Ecclesię quę protectores esse voluit, ius suum Ecclesię restitui, non tantum esse cōcessuros, sed etiam subditos suos omnes ad

283 VIGESIMA QVINTA.

ad debitam erga Clerum Parochos, & superiores Ordines reuerentiā reuocatuos, nec pmissuros, ut officiales, aut inferiores magistratus Ecclesię, & personarū Ecclesiasticarū immunitatē Dei ordinatione, & canonicis sanctionibus cōstitutā, aliquo cupiditatis studio, seu incōsideratione aliquā uiolēt, sed unā cū ipsis principibus debitā sacris summorū Pontificū, & Conciliorū cōstitutionibus obseruantia præsēt. De remittit itaque, & precipit, sacros Canones & Concilia generalia oīa, necnō alias Apostolicas auctoritates, in fauorē Ecclesiasticarū personarū, libertatis Ecclesiasticę, & cōtra eius violatores editas, quę oīa præsētū ēt decreto innouat, exacte ab oībus obseruari debere, propterea quę admonet Imperatorē, Reges, Resp. Principes, & oēs, & singulos, cuiuscunq; status, & dignitatis extiterint, ut quo largius bonis temporalibus, atq; in alios potestate sunt ornati, eo sanctius, quę ecclesiastici iuris sunt, tā quā Dei præcipua, eiusque patrocinio recta, venerētur, nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectorib; alijsue dñis temporalibus, seu magistratibus, maximeq; ministris ipsorū principū, laedi patiātur, sed seuerē in eos, quę illius libertatē, immunitatē, atq; iurisdictionē impediunt animaduertāt: quibus ēt ipsimet exemplo ad pietatē religionē, ecclesiasticęq; protestationē existāt, imitantes anteriores, optimos, religiosissimosq; principes, quę res Ecclesię suę i prius autoritate, ac munificētia auxerūt, nedū ab aliorū iniuria, vindicariūt. Adeoq; in ea re quę officium suum sedulō præsēt, quō cultus diuinus denorē exerceri, & Prælati, ceteriq; Clerici in residētis, & officijs suis quieti, & sine im-

c. peruenit. 89. d. c. si quis suadente 17. q. 4. to tit. de imm. ec. quāquā de cens. in 6.

284 S E S S I O
pedimentis cum fructu, & ædificatione populi
permanere valeant.

Sup. se 7.
de ref. in
princ.

Caput XXI.
Postremò Sancta Synodus, omnia, & singula, sub quibuscunque clausulis, & verbis quæ de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tam sub fel. recor. Paulo III. ac Julio III. quàm sub Beatissimo Pio III. Pontificibus Maximis in hoc sacro Concilio statuta sunt, declarata, ita decreta fuisse, ut in his salva semper autoritas Sedis Apostolica, & sit, & esse intelligatur.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

Cum ea omnia, quæ in præsentì Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commodè expediri non possint, propterea iuxta id, quod in generali Congregatione à Patribus statutum fuit, ea, quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eandem Sessionem continuando, differantur.

C O N T I N U A T I O
Sessionis Die iij. Decemb.

Decretum de indulgentiis.

Matt. 16.
Ioan. 20.

Quia potestas conferendi indulgentiis à Christo Ecclesie concessa sit, atque huiusmodi potestate, diuinitus sibi tradita, antiquissimis etiã temporibus illa usa fuerit, sacrosancta Synodus indulgentiarum ysum Christiano Populo

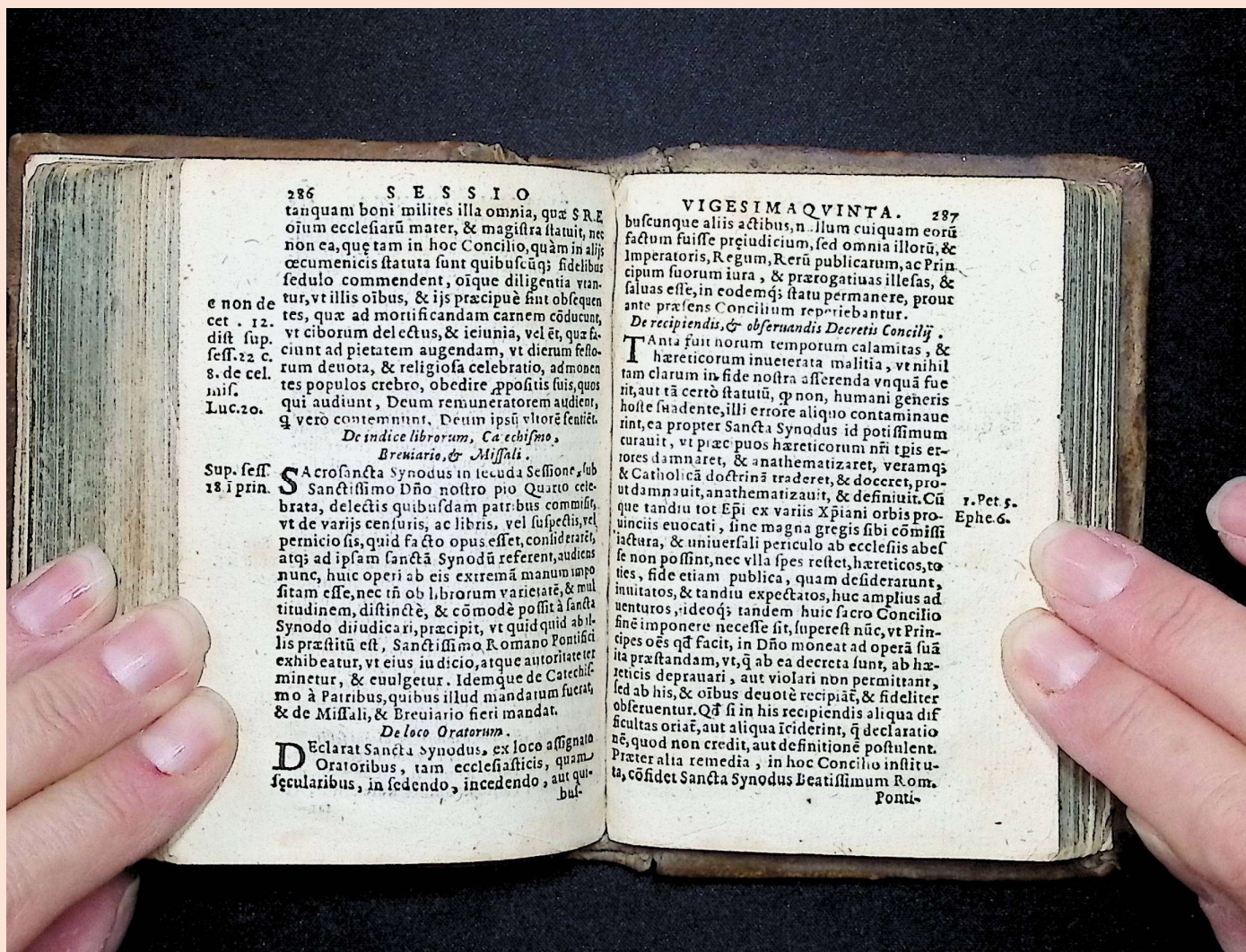
VIGESIMA QVINTA. 289

pulo maximè salutarem, & sacrorum Conciliorum autoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit, eosque anathematizat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant, in his tamen concedendis moderationem iuxta veterem, & probatam in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit, ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina eneruetur. Abusus vero, qui in his irrepserunt, & quorum occasione insigni hoc Indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos, & correctos cupiens, præsentì decreto generaliter statuit, prauos quoslibet omnes pro his consequendis, vnde plurima in Christiano populo abusus causa fluxit, omnino abolendos esse. Ceteros vero, qui ex superstitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde quomodocunque prouenerunt, cum ob multiplices locorum, & prouinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commodè nequeant specialiter prohiberi, mandat omnibus Episcopis, & diligenter quisque huiusmodi abusus Ecclesie sue colligat, eosque in prima Synodo prouinciali referat, ut aliorum quoque Episcoporum sententia cogniti statim ad summum Romanum Pontificem deferantur, cuius autoritate, & prudentia, quod vniuersali Ecclesie expediet, statuatur, ut ita sanctorum indulgentiarum inuisum piè, sanctè, & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur.

Sup. ses.
11. d. ref.
c. 9.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus festis.
Insuper hortatur Sancta Synodus, & per sanctissimum Dominum nostrum, atque Saluatoris aduentum Pastores omnes obtestatur, ut tan-

tanquam boni milites illa omnia, quæ S. R. E. oïum ecclesiarum mater, & magistra statuit, nec non ea, quæ tam in hoc Concilio, quam in alijs œcumenicis statuta sunt quibuscumq; fidelibus sedulo commendent, oïque diligentia vian- tur, vt illis oïbus, & ijs præcipuè sint obsequen- tes, quæ ad mortificandam carnem cõducunt, vt ciborum delictus, & ieiunia, vel et, quæ faci- ciunt ad pietatem augendam, vt dierum festo- rum deuota, & religiosa celebratio, admonen- tes populos crebro, obedire ppositis suis, quos qui audiunt, Deum remuneratorem audiunt, q; verò contemnunt, Deum ipsũ vhorè sentiet.

e non de
cet . 12.
dist sup.
sess. 22 c.
8. de cel.
miss.
Luc. 20.

*De indice librorum, Ca. ecclisimo,
Breniario, & Missali.*

Sup. sess. 18 i prin. SACROSANCTA Synodus in secunda Sessione, sub Sanctissimo Dño nostro pio Quarto cele- brata, delectis quibusdam patribus commissis, vt de varijs censuris, ac libris, vel suspectis, vel perniciosis, quid factò opus esset, consideret, atq; ad ipsam sanctã Synodũ referent, audiens nunc, huic operi ab eis extremã manum impo- sitam esse, nec in ob librorum varietatẽ, & mul- titudinem, distinctẽ, & cõmodè possit à sancta Synodo diiudicari, præcipit, vt quidquid ab il- lis præstitũ est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur, vt eius iudicio, atque autoritate ter- minetur, & euulgetur. Idemque de Catechis- mo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Missali, & Breuiario fieri mandat.

De loco Oratorum.

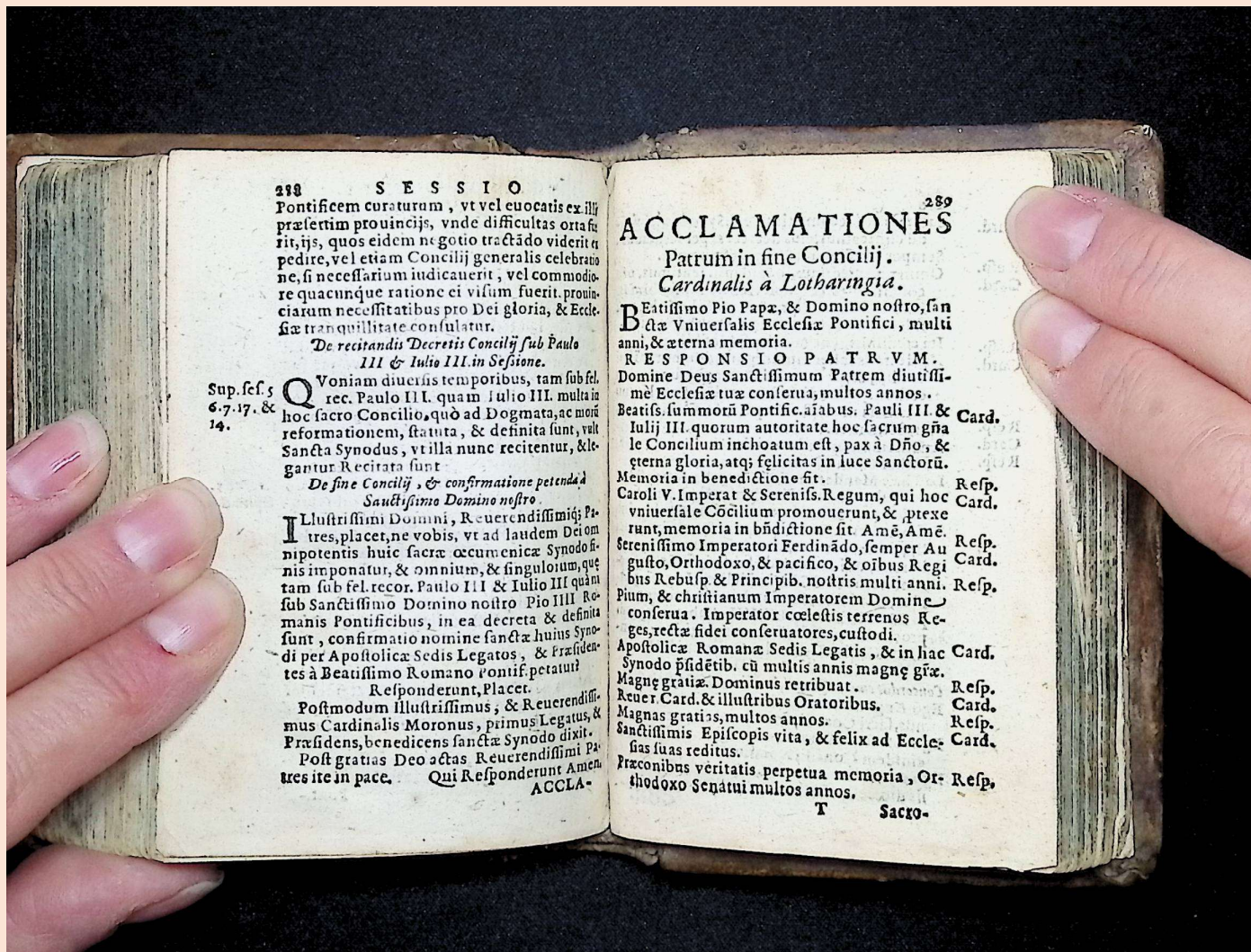
DECLARAT Sancta Synodus, ex loco assignato Oratoribus, tam ecclesiasticis, quam se- cularibus, in sedendo, incedendo, aut qui- bus-

buscunque alijs actibus, nullum cuiquam eorũ factum fuisse præiudicium, sed omnia illorũ, & Imperatoris, Regum, Rerũ publicarum, ac Prin- cipum suorum iura, & prærogatiuas illesas, & saluas esse, in eodemq; statu permanere, prout ante præsens Concilium reperiiebantur.

De recipiendis, & obseruandis Decretis Concilij.

TANTA sunt norum temporum calamitas, & hæreticorum inueterata malitia, vt nihil tam clarum in fide nostra asserenda vnquã fue- rit, aut tã certò statutũ, q non, humani generis hoste sadente, illi errore aliquo contaminaue- rint, ea propter Sancta Synodus id potissimum curauit, vt præcipuos hæreticorum nũ tps er- rores damnaret, & anathematizaret, veramq; & Catholicã doctrinã traderet, & doceret, pro- ut damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cũ que tandiu tot Ep̃i ex varijs Xpiani orbis pro- uincijs euocati, sine magna gregis sibi cõmissi iactura, & uniuersali periculo ab ecclesijs abes- se non possint, nec villa spes restet, hæreticos, to- ties, fide etiam publica, quam desiderarunt, inuitatos, & tandiu expectatos, huc amplius ad- uenturos, id eoq; tandem huic sacro Concilio finẽ imponere necesse sit, superest nũc, vt Prin- cipes oës qd facit, in Dño moneat ad operã suã ita præstandam, vt, q ab ea decreta sunt, ab hæ- reticis deprauari, aut violari non permittant, sed ab his, & oïbus deuotè recipiãt, & fideliter obseruentur. Qd si in his recipiendis aliqua dif- ficultas oriat, aut aliqua iciderint, q declaratio- nẽ, quod non credit, aut definitionẽ postulent. Præter alia remedia, in hoc Concilio instituta, cõfidet Sancta Synodus Beatissimum Rom. Ponti-

7. Pet. 5.
Eph. 6.

288 **SESSIO**
Pontificem curaturam, vt vel euocatis ex illi
præteritum prouincijs, vnde difficultas orta fu-
rit, ijs, quos eidem negotio tractado viderit ex-
pedire, vel etiam Concilij generalis celebratio-
ne, si necessarium iudicauerit, vel commodio-
re quacunq; ratione ei visum fuerit, prouin-
ciarum necessitatibus pro Dei gloria, & Eccle-
siae tranquillitate consulatur.

*De recitandis Decretis Concilij sub Paulo
III & Iulio III. in Sessione.*

Sup. scilicet 5
6. 7. 17. &
14.
Quoniam diuentis temporibus, tam sub fel.
rec. Paulo III. quam Iulio III. multa in
hoc sacro Concilio, quod ad Dogmata, ac mori-
reformationem, statuta, & definita sunt, vult
Sancta Synodus, vt illa nunc recitentur, & de-
legantur Recitata sunt

*De fine Concilij, & confirmatione petenda à
Sanctissimo Domino nostro*

Illustrissimi Domini, Reuerendissimiq; Pa-
tres, placet, ne vobis, vt ad laudem Dei om-
nipotentis huic sacrae œcumenicæ Synodo fi-
nis imponatur, & omnium, & singulorum, quæ
tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quam
sub Sanctissimo Domino nostro Pio III. Re-
manis Pontificibus, in ea decreta & definita
sunt, confirmatio nomine sanctæ huius Syno-
di per Apostolicæ Sedis Legatos, & Præsiden-
tes à Beatissimo Romano Pontifici petatur

Responderunt, Placet.

Postmodum Illustrissimus, & Reuerendissi-
mus Cardinalis Moronus, primus Legatus, &
Præsident, benedicens sanctæ Synodo dixit.

Post gratias Deo actas Reuerendissimi Pa-
tres ite in pace. *Qui Responderunt Amen.*

ACCLA-

289
ACCLAMATIONES

Patrum in fine Concilij.
Cardinalis à Lotharingia.

Beatissimo Pio Papæ, & Domino nostro, san-
ctæ Vniuersalis Ecclesiæ Pontifici, multi
anni, & æterna memoria.

R E S P O N S I O P A T R V M.
Domine Deus Sanctissimum Patrem diuissi-
mè Ecclesiæ tuæ conserua, multos annos.

Beatiss. summorū Pontific. a. abus. Pauli III. & Card.

Iulij III. quorum autoritate hoc sacrum gñæ
le Concilium inchoatum est, pax à Dño, &
œterna gloria, atq; felicitas in luce Sanctorū.
Memoria in benedictione sit.

Caroli V. Imperat. & Sereniss. Regum, qui hoc
vniuersale Cōcilium promouerunt, & pte-
runt, memoria in bñdictione sit. Amē, Amē.

Serenissimo Imperatori Ferdinādo, semper Au-
gusto, Orthodoxo, & pacifico, & oibus Regi-
bus Rebusq; & Principib. nostris multi anni.

Pium, & christianum Imperatorem Domine
conserua. Imperator cœlestis terrenos Re-
ges, rectæ fidei conseruatores, custodi.

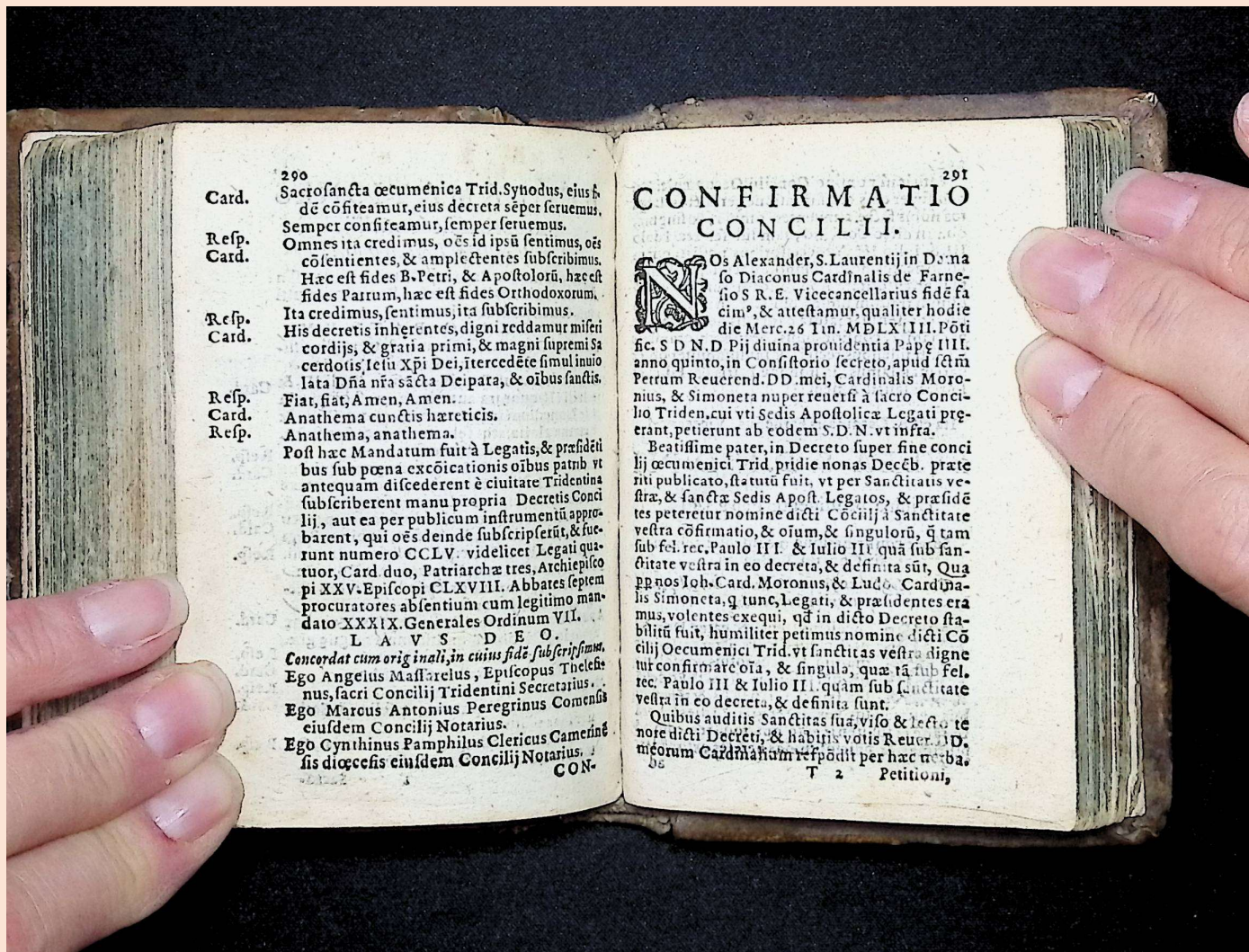
Apostolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac
Synodo p̄sidentib. cū multis annis magnæ græ.

Magnæ gratiæ Dominus retribuatur.
Reuer. Card. & illustribus Oratoribus.

Magnas gratias, multos annos.
Sanctissimis Episcopis vita, & felix ad Eccle-
sias suas reditus.

Præconibus veritatis perpetua memoria, Or-
thodoxo Senatui multos annos.

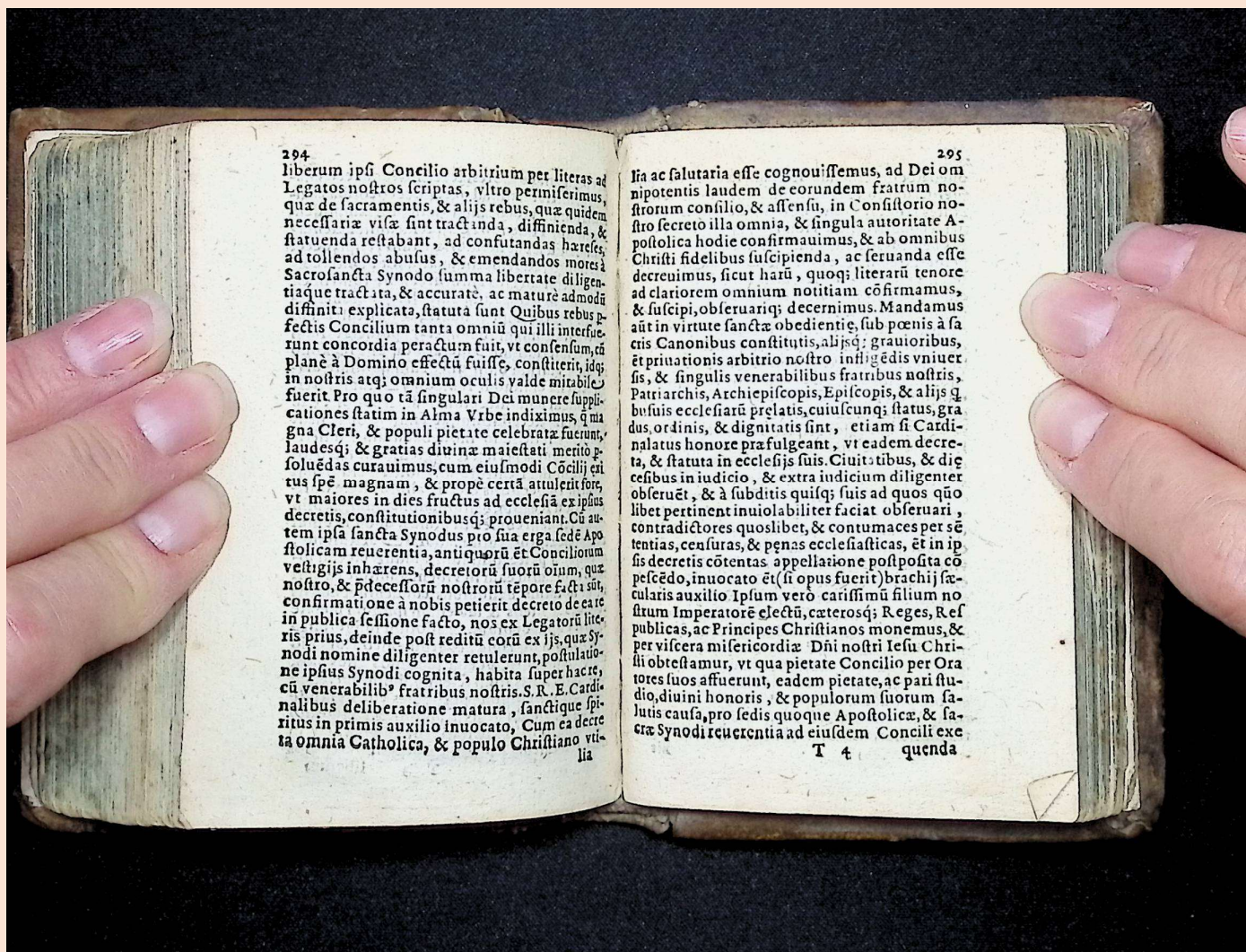
T Sacro-

290
Card. Sacrosancta oecumenica Trid. Synodus, eius b-
 de cōfiteamur, eius decreta sepe seruemus.
Resp. Semper confiteamur, semper seruemus.
Card. Omnes ita credimus, oēs id ipsū sentimus, oēs
 cōsentientes, & amplectentes subscribimus.
 Hac est fides B. Petri, & Apostolorū, hæc est
 fides Parrum, hæc est fides Orthodoxorum.
Resp. Ita credimus, sentimus, ita subscribimus.
Card. His decretis inherentes, digni reddamur miseri-
 cordijs, & gratia primi, & magni supremi Sa-
 cerdotis, Iesu Xpi Dei, intercedete simul inuio-
 lata Dña nra sacra Deipara, & oibus sanctis.
Resp. Fiat, fiat, Amen, Amen.
Card. Anathema cunctis hæreticis.
Resp. Anathema, anathema.
 Post hæc Mandatum fuit à Legatis, & præsidēti-
 bus sub pœna excōicationis oibus patribus vt
 antequam discederent è ciuitate Tridentina
 subscriberent manu propria Decretis Conci-
 lij, aut ea per publicum instrumentū appro-
 barent, qui oēs deinde subscripserūt, & fue-
 runt numero CCLV. videlicet Legati qua-
 tuor, Card. duo, Patriarchæ tres, Archiepisco-
 pi XXV. Episcopi CLXVIII. Abbates septem
 procuratores absentium cum legitimo man-
 dato XXXIX. Generales Ordinum VII.
 L A V S D E O.
Concordat cum originali, in cuius fide subscripsimus.
 Ego Angelus Maffarellus, Episcopus Thelesis
 nus, sacri Concilij Tridentini Secretarius.
 Ego Marcus Antonius Peregrinus Comensis
 eiusdem Concilij Notarius.
 Ego Cynthinus Pamphilus Clericus Camerina-
 sis diocesis eiusdem Concilij Notarius.
 CON-

291
**CONFIRMATIO
 CONCILII.**
N Os Alexander, S. Laurentij in Doma-
 so Diaconus Cardinalis de Farnesio S. R. E. Vicecancellarius fidē fa-
 cim⁹, & attestamur, qualiter hodie
 die Merc. 26 Tin. MDLXIIII. Pōti-
 fic. S. D. N. D. Pij diuina prouidentia Pape IIII.
 anno quinto, in Consistorio secreto, apud sc̄m
 Petrum Reuerend. DD. mei, Cardinalis Moro-
 nius, & Simoneta nuper reuerſi à sacro Conci-
 lio Triden. cui vti Sedis Apostolica Legati præ-
 erant, petierunt ab eodem S. D. N. vt infra.
 Beatissime pater, in Decreto super fine concilij
 oecumenici Trid. pridie nonas Decēb. præte-
 riti publicato, statutū fuit, vt per Sanctitas vestra,
 & sanctæ Sedis Apost. Legatos, & præsidē-
 tes peteretur nomine dicti Concilij à Sanctitate
 vestra cōfirmatio, & oium, & singulorū, q̄ tam
 sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quā sub sanctitate
 vestra in eo decreta, & definita sūt, Quā
 pp̄ nos Ioh. Card. Moronus, & Lud. Cardina-
 lis Simoneta, q̄ tunc Legati, & præsidētes era-
 mus, volentes exequi, qd̄ in dicto Decreto sta-
 bilitū fuit, humiliter petimus nomine dicti Con-
 cilij Oecumenici Trid. vt sanctitas vestra digne
 nō confirmare oia, & singula, quæ tā sub fel.
 rec. Paulo III. & Iulio III. quā sub sanctitate
 vestra in eo decreta, & definita sunt.
 Quibus auditis Sanctitas sua, viso & lecto tē-
 nore dicti Decreti, & habijis votis Reuer. DD.
 m̄forū Cardinalium respōdit per hæc verba.
 T 2 Petitioni,

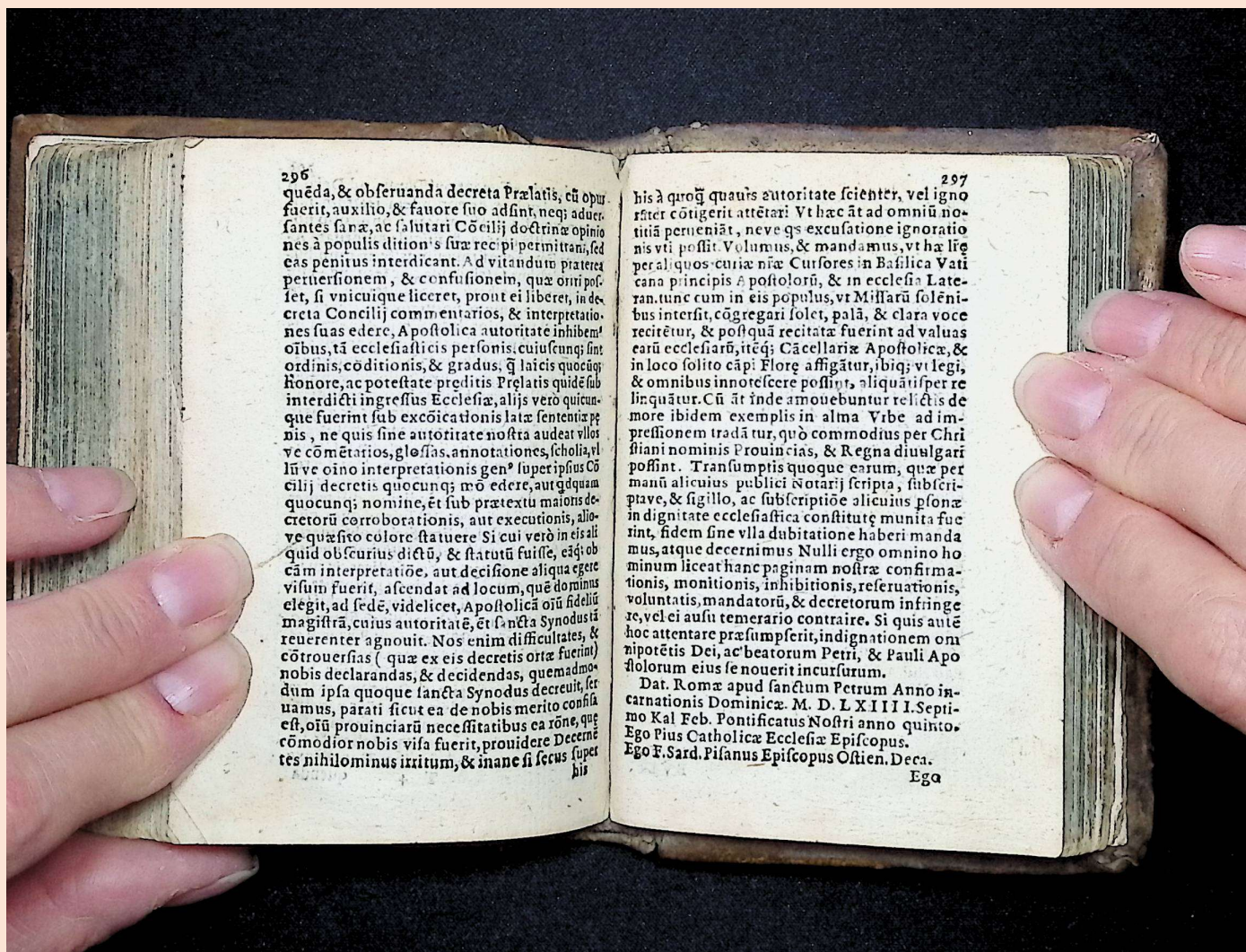
Concilium Tridentinum, 1564, Latin

294
 liberum ipsi Concilio arbitrium per literas ad
 Legatos nostros scriptas, vltro permiserimus,
 quæ de sacramentis, & alijs rebus, quæ quidem
 necessaria visa sint tractanda, diffinienda, &
 statuenda restabant, ad confutandas hæreses,
 ad tollendos abusus, & emendandos mores à
 Sacrosancta Synodo summa libertate diligen-
 tiaque tractata, & accuratè, ac maturè admodum
 diffiniti explicata, statuta sunt Quibus rebus p-
 fectis Concilium tanta omnium qui illi interfue-
 runt concordia peractum fuit, vt consensum, cum
 planè à Domino effectum fuisse, constiterit, idq;
 in nostris atq; omnium oculis valde mirabile
 fuerit Pro quo tam singulari Dei munere suppli-
 cationes statim in Alma Vrbe indiximus, quæ ma-
 gna Cleri, & populi pietate celebrata fuerunt,
 laudesq; & gratias diuinæ maiestati merito p-
 soluendas curauimus, cum eiusmodi Concilij exi-
 tus spè magnam, & propè certam attulerit fore,
 vt maiores in dies fructus ad ecclesiã ex ipsius
 decretis, constitutionibusq; proueniant. Cùm au-
 tem ipsa sancta Synodus pro sua erga sedem Apo-
 stolicam reuerentia, antiquorum et Conciliorum
 vestigijs inharens, decretorum suorum omnium, quæ
 nostro, & predecessorum nostrorum tempore facta sunt,
 confirmatione à nobis petierit decreto de eare
 in publica sessione facto, nos ex Legatorum litem-
 ris prius, deinde post reditum eorum ex his, quæ Syn-
 nodi nomine diligenter retulerunt, postulatione
 ipsius Synodi cognita, habita super hæc re,
 cum venerabilibus fratribus nostris. S. R. E. Cardi-
 nalibus deliberatione matura, sanctique spi-
 ritus in primis auxilio inuocato, cum ea decre-
 ta omnia Catholica, & populo Christiano vili-
 lia

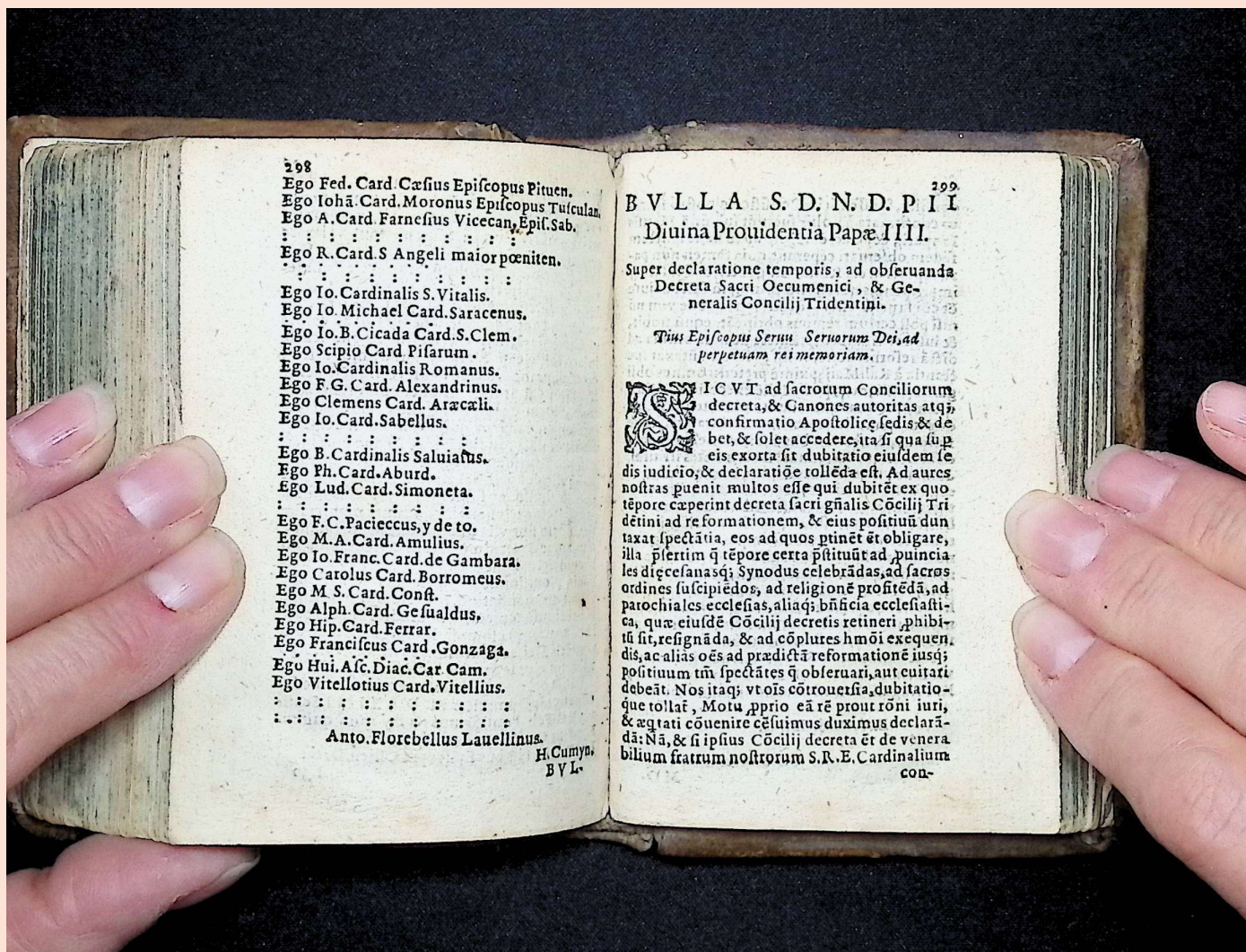
295
 lia ac salutaria esse cognouissemus, ad Dei om-
 nipotentis laudem de eorundem fratrum no-
 strorum consilio, & assensu, in Consistorio no-
 stro secreto illa omnia, & singula autoritate A-
 postolica hodie confirmauimus, & ab omnibus
 Christi fidelibus suscipienda, ac seruanda esse
 decreuimus, sicut harum, quoque literarum tenore
 ad clariorem omnium notitiam confirmamus,
 & suscipi, obseruariq; decernimus. Mandamus
 aut in virtute sanctæ obedientiæ, sub pœnis à sa-
 cris Canonibus constitutis, alijsq; grauioribus,
 et priuationis arbitrio nostro intelligendis vniuer-
 sis, & singulis venerabilibus fratribus nostris,
 Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs qui
 in suis ecclesiarum prelatibus, cuiuscumque status, gra-
 dus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardi-
 nalatus honore præfulgeant, vt eadem decre-
 ta, & statuta in ecclesijs suis. Ciuitatibus, & die-
 cesibus in iudicio, & extra iudicium diligenter
 obseruent, & à subditis quilibet suis ad quos quomodo
 libet pertinent inuiolabiliter faciat obseruari,
 contraditores quoslibet, & contumaces per se-
 tentias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, et in ip-
 sis decretis contentas appellatione postposita con-
 pescendo, inuocato et (si opus fuerit) brachij sa-
 cularis auxilio ipsum verò carissimum filium no-
 strum Imperatorem electum, ceterosq; Reges, Res-
 publicas, ac Principes Christianos monemus, &
 per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Chri-
 sti obtestamur, vt qua pietate Concilio per Ora-
 tores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari stu-
 dio, diuini honoris, & populorum suorum sa-
 luti causa, pro sedis quoque Apostolicæ, & sa-
 cræ Synodi reuerentia ad eiusdem Concilii exe-
 quenda

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

296
 quedā, & obseruanda decreta Prælatis, cū opur-
 fuerit, auxilio, & fauore suo ad sint, neq; aduer-
 santes sanæ, ac salutaris Cōcilij doctrinæ opinio-
 nes à populis ditionis suæ recipi permittant, sed
 eas penitus interdiciant. Ad vitandum præterea
 peruersionem, & confusionein, quæ omni possit,
 si vnicique liceret, prout ei liberet, in de-
 creta Concilij commentarios, & interpretatio-
 nes suas edere, Apostolica autoritate inhi-
 bemus oībus, tã ecclesiasticis personis, cuiuscunq; sint
 ordinis, cōditionis, & gradus. q̄ laicis quocunq;
 honore, ac potestate præditis Prælatis quidē sub
 interdicti ingressus Ecclesiæ, alijs verò quicun-
 que fuerint sub excōicationis lata sententiæ pe-
 nis, ne quis sine autoritate nostra audeat villos
 ve cōmētarios, glossas, annotationes, scholia, vl
 lū ve oīno interpretationis gen^o super ipsius Cō-
 cilij decretis quocunq; mō edere, aut quocunq;
 quocunq; nomine, et sub prætextu maioris de-
 cretorū corroboracionis, aut executionis, allo-
 ye quæsito colore statuere. Si cui verò in eis ali-
 quid obscurius distū, & statutū fuisse, eaq; ob-
 scām interpretatiōe, aut decisione aliqua egere
 visum fuerit, ascendat ad locum, quē dominus
 elegerit, ad sedē, videlicet, Apostolicā oīū fidelū
 magistrā, cuius autoritatē, et sancta Synodus itā
 reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, &
 cōtrouersias (quæ ex eis decretis orta fuerint)
 nobis declarandas, & decidendas, quemadmodū
 ipsa quoque sancta Synodus decreuit, ser-
 uamus, parati sicut ea de nobis merito consilia
 est, oīū prouinciarū necessitatibus ea rōne, quæ
 cōmodior nobis visa fuerit, prouidere. Decernē-
 tes nihilominus iuratum, & inane si secus super
 his

297
 his à quoq; quauis autoritate scienter, vel igno-
 riter cōtingerit attentari. Vt hæc at ad omniū no-
 titiā perueniāt, neve q̄s excusatione ignoratio-
 nis vti possit. Volumus, & mandamus, vt hæc lre
 per alios quos curia nr̄a Cursores in Basilica Vati-
 cana principis Apostolorū, & in ecclesia Late-
 ran. tunc cum in eis populus, vt Millarū solēni-
 bus interfit, cōgregari solet, palā, & clara voce
 recitetur, & postquā recitata fuerint ad valuas
 earū ecclesiarū, iteq; Cæcellariæ Apostolicæ, &
 in loco solito cāpi Florē affigātur, ibiq; vt legi,
 & omnibus innotescere possint, aliquantisper re-
 linquātur. Cū at inde amouebuntur relictis de-
 more ibidem exemplis in alma Vrbe ad im-
 pressionem tradātur, quō commodius per Chri-
 stiani nominis Prouincias, & Regna diuulgari
 possint. Transumptis quoque earum, quæ per
 manū alicuius publici notarij scripta, subscri-
 ptave, & sigillo, ac subscriptiōe alicuius psonæ
 in dignitate ecclesiastica constitutę munita fue-
 rint, fidem sine vlla dubitatione haberi manda-
 mus, atque decernimus. Nulli ergo omnino ho-
 minum liceat hanc paginam nostræ confirma-
 tionis, monitionis, inhibitionis, referuacionis,
 voluntatis, mandatorū, & decretorum infringere,
 vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē
 hoc attentare præsumpserit, indignationem om-
 nipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apo-
 stolorum eius se nouerit incursum.
 Dat. Romæ apud sanctum Petrum Anno in-
 carnationis Dominicæ. M. D. L. X. I. I. I. Septi-
 mo Kal. Feb. Pontificatus Nostri anno quinto.
 Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
 Ego F. Sard. Pisanus Episcopus Ostien. Deca.
 Ego

298
 Ego Fed. Card. Casius Episcopus Pituen.
 Ego Iohā. Card. Moronus Episcopus Tusculan.
 Ego A. Card. Farnesius Vicecan, Epif. Sab.
 : : : : :
 Ego R. Card. S. Angeli maior pœnitent.
 : : : : :
 Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
 Ego Io. Michael Card. Saracenus.
 Ego Io. B. Cicada Card. S. Clem.
 Ego Scipio Card. Pisarum.
 Ego Io. Cardinalis Romanus.
 Ego F. G. Card. Alexandrinus.
 Ego Clemens Card. Aræcalli.
 Ego Io. Card. Sabellus.
 : : : : :
 Ego B. Cardinalis Saluiatus.
 Ego Ph. Card. Aburd.
 Ego Lud. Card. Simoneta.
 : : : : :
 Ego F. C. Pacieccus, y de to.
 Ego M. A. Card. Amulius.
 Ego Io. Franc. Card. de Gambara.
 Ego Carolus Card. Borromeus.
 Ego M. S. Card. Const.
 Ego Alph. Card. Gesualdus,
 Ego Hip. Card. Ferrar.
 Ego Franciscus Card. Gonzaga.
 Ego Hui. A. sc. Diac. Car. Cam.
 Ego Vitellotius Card. Vitellius.
 : : : : :
 : : : : :
 Anto. Florebellus Lauellinus.

H. Cumy.
 BVL.

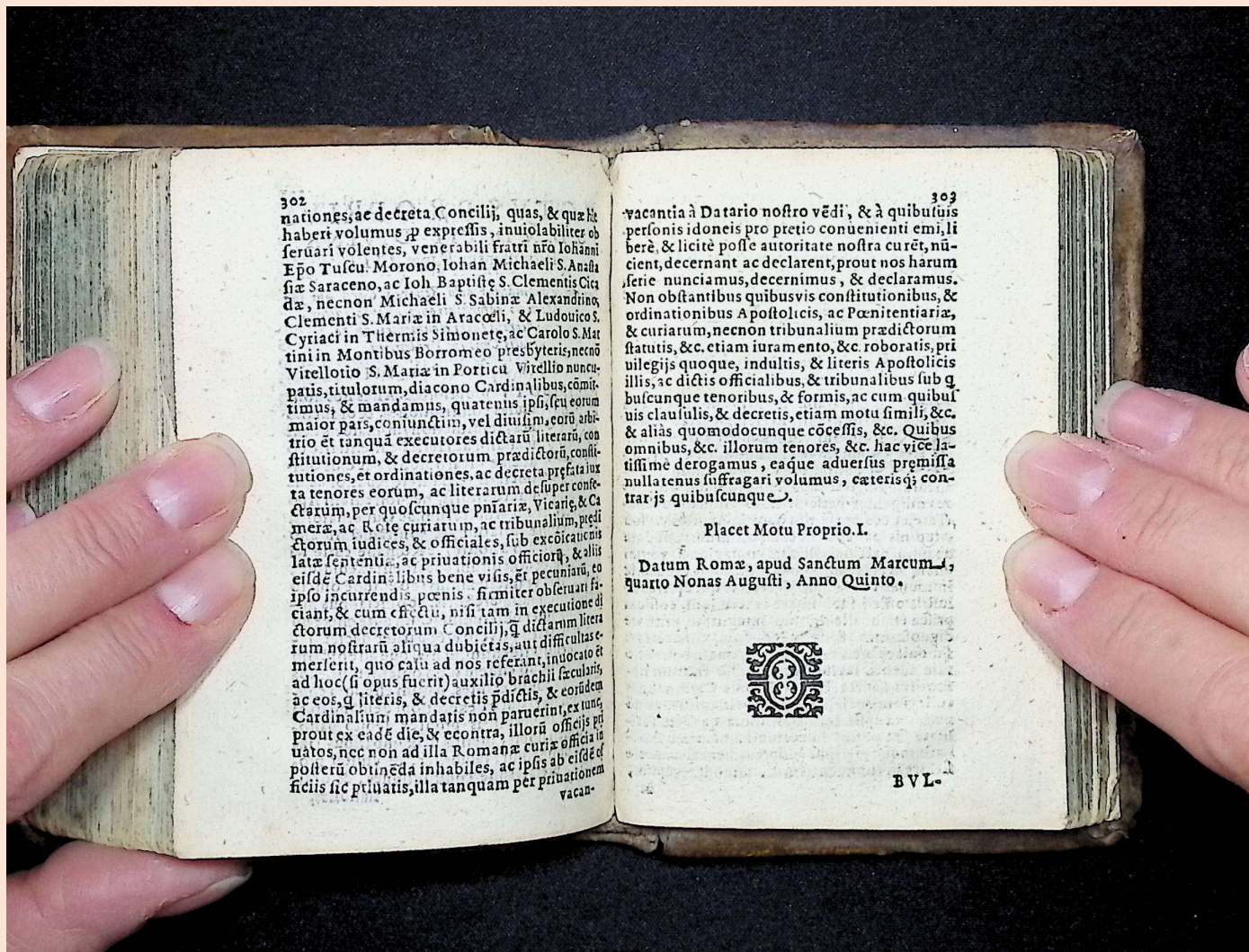
299
 B V L L A S. D. N. D. P. I. I.
 Diuina Prouidentia Papæ IIII.

Super declaratione temporis, ad obseruanda
 Decreta Sacri Occumenici, & Ge-
 neralis Concilij Tridentini.

*Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad
 perpetuam rei memoriam.*

S I C V T ad sacrorum Conciliorum
 decreta, & Canones autoritas atq;
 confirmatio Apostolicæ sedis & de-
 bet, & solet accedere, ita si qua sup-
 eis exorta sit dubitatio eiusdem se-
 dis iudicio, & declaratione tollenda est. Ad aures
 nostras puenit multos esse qui dubitēt ex quo-
 tēpore cæperint decreta sacri gñalis Cōcilij Tri-
 dentini ad reformationem, & eius positiuū dun-
 taxat spectātia, eos ad quos p̄tinēt et obligare,
 illa p̄sertim q̄ tēpore certa p̄stitūt ad puincia-
 les diœcesanasq; Synodus celebrādas, ad sacros
 ordines suscipiēdos, ad religionē profitēdā, ad
 parochiales ecclesias, aliaq; bñificia ecclesiasti-
 ca, quæ eiusdē Cōcilij decretis retineri, phibi-
 ti sit, resignāda, & ad cōplures hmōi exequen-
 dis, ac alias oēs ad prædictā reformationē iusq;
 positiuum tū spectātes q̄ obseruari, aut cuiari
 debeāt. Nos itaq; vt ois cōtrouersia, dubitatio-
 que tollat, Motu p̄prio eā rē prout rōni iuri,
 & æqtati cōuenire cēsuimus duximus declarā-
 dā: Nā, & si ipsius Cōcilij decreta er de venera-
 bilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium
 con-

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

302
 nationes, ac decreta Concilij, quas, & quæ hæc
 haberi volumus, p expressis, inuolabiliter ob
 seruari volentes, venerabili fratri nro Iohanni
 Epo Tuscu. Morono, Iohan Michaeli S. Anasta
 sia Saraceno, ac Ioh Baptiste S. Clementis Cica
 da, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino,
 Clementi S. Mariæ in Aracelli, & Ludouico S.
 Cyriaci in Thernis Simonete, ac Carolo S. Mar
 tini in Montibus Borromeo presbyteris, necno
 Vitellio S. Mariæ in Porticu Vitellio nuncu
 patis, titulorum, diacono Cardinalibus, comit
 timus, & mandamus, quatenus ipsi, seu eorum
 maior pars, coniunctim, vel diuisim, eorū arbi
 trio et tanquā executores dictarū literarū, con
 stitutionum, & decretorum prædictorū, consti
 tutiones, et ordinationes, ac decreta præfata iux
 ta tenores eorum, ac literarum de super conte
 ctarum, per quoscunque pñarias, Vicarij, & Ca
 mera, ac Rote curiarum, ac tribunalium, prædi
 ctorum iudices, & officiales, sub excoicauentis
 lata sententiæ, ac priuationis officiorū, & aliis
 eisdem Cardinalibus bene viuis, et pecuniarij, eo
 ipso incurrendis, pœnis, firmiter obseruari fa
 ciant, & cum effectu, nisi tam in executione di
 ctorum decretorum Concilij, q dictarum litera
 rum nostrarū aliqua dubietas, aut difficultas e
 meriserit, quo casu ad nos referant, inuocato et
 ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachijs secularibus,
 ac eos, q literis, & decretis prædictis, & eorūdem
 Cardinalium mandatis non paruerint, ex tunc,
 prout ex eadē die, & e contra, illorū officijs pri
 uatos, nec non ad illa Romanæ curiæ officia in
 posterū obtinēda inhabiles, ac ipsi ab eisdem of
 ficijs sic priuatis, illa tanquam per priuationem
 vacan-

303
 vacantia à Datario nostro vēdi, & à quibusvis
 personis idoneis pro pretio conuenienti emi, li
 berè, & licitè posse autoritate nostra curēt, nū
 cient, decernant ac declarent, prout nos harum
 serie nunciamus, decernimus, & declaramus.
 Non obstantibus quibusvis constitutionibus, &
 ordinationibus Apostolicis, ac Pœnitentiariæ,
 & curiarum, necnon tribunalium prædictorum
 statutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis, pri
 uilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis
 illis, ac dictis officialibus, & tribunalibus sub q
 buscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibus
 uis clausulis, & decretis, etiam motu simili, &c.
 & alijs quomodocunq; cōcessis, &c. Quibus
 omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice la
 tissimè derogamus, eaq; aduersus præmissa
 nullatenus suffragari volumus, ceterisq; con
 trarijs quibuscunq;.

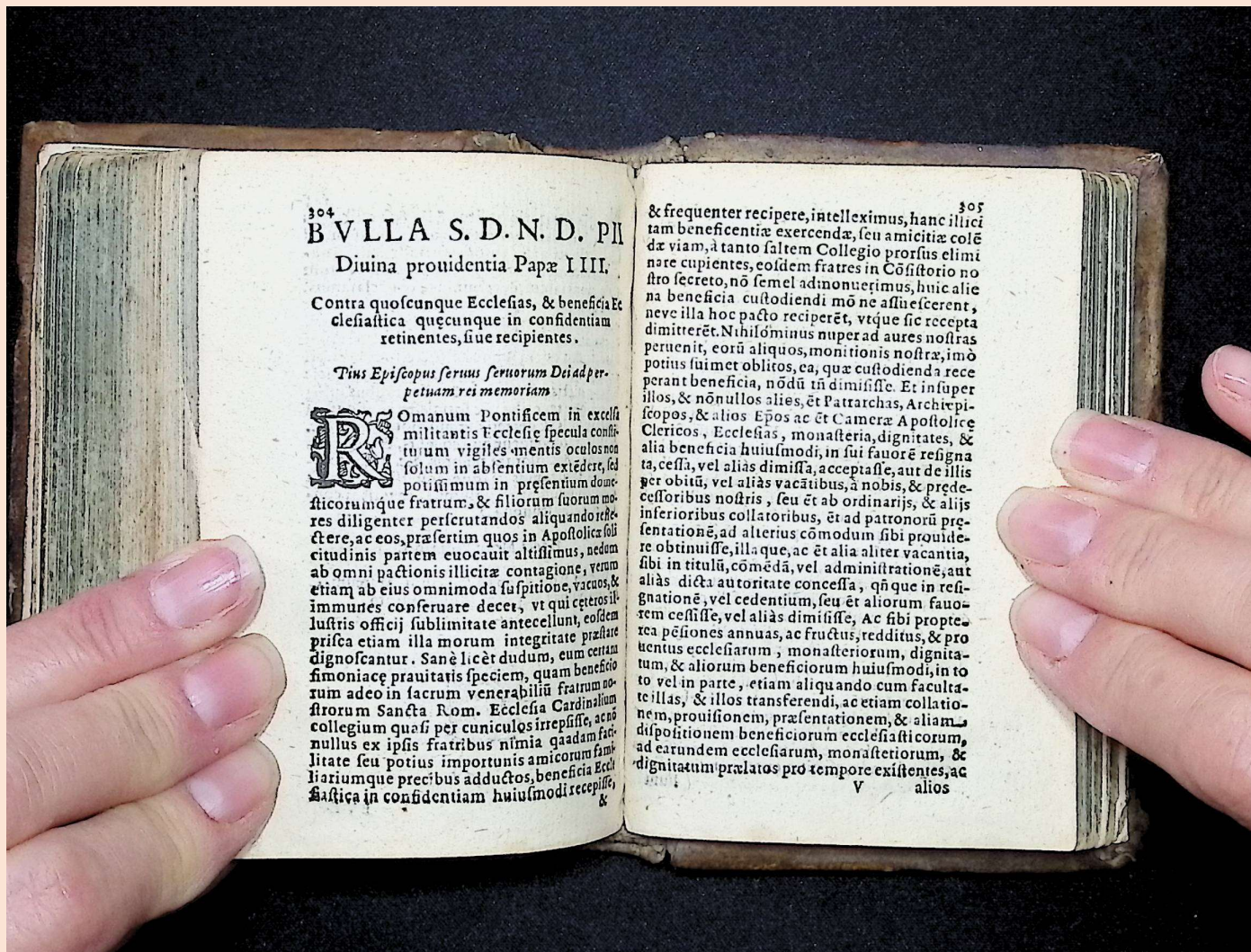
Placet Motu Proprio. I.

Datum Romæ, apud Sanctum Marcum, 4,
 quarto Nonas Augusti, Anno Quinto.

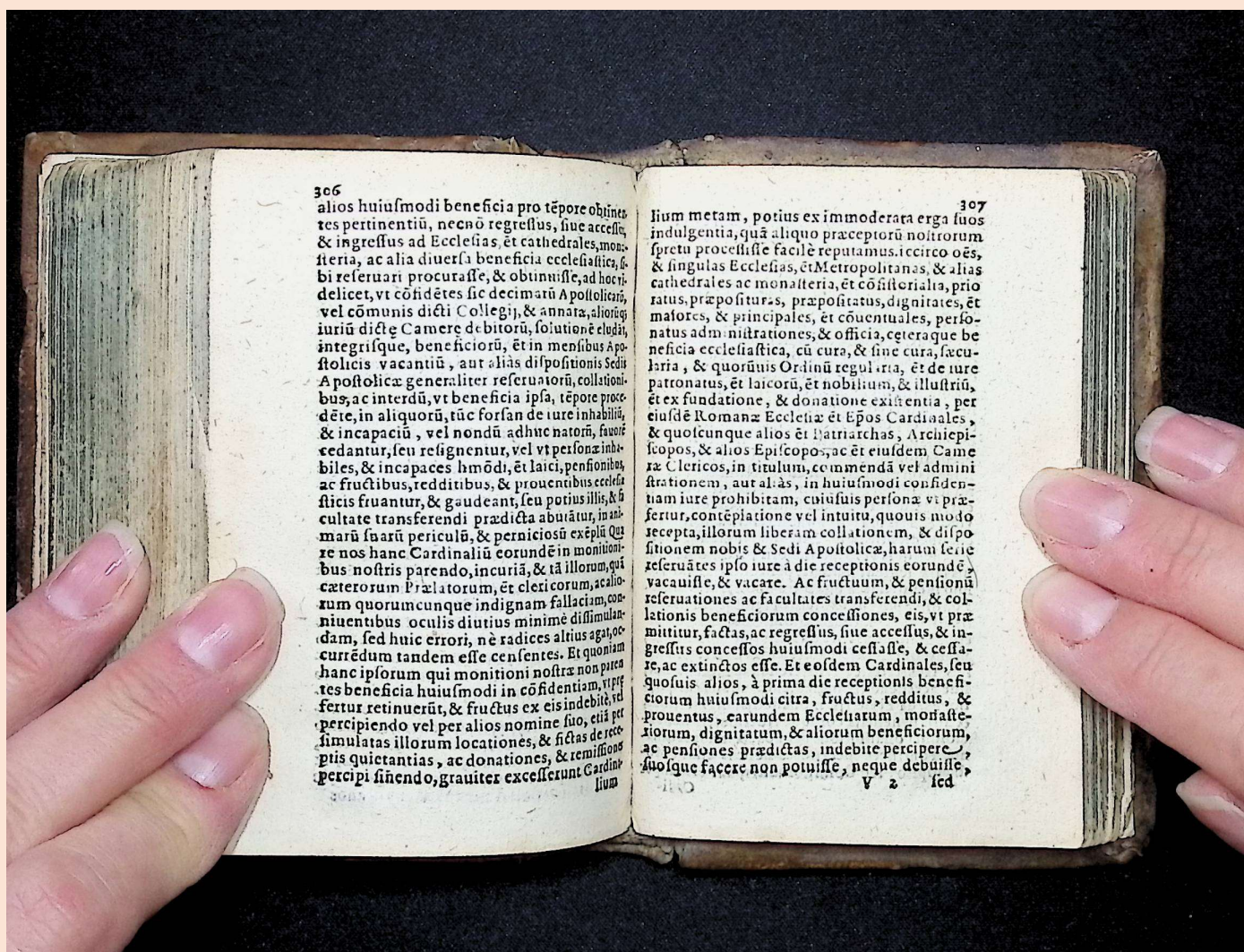

BVL

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

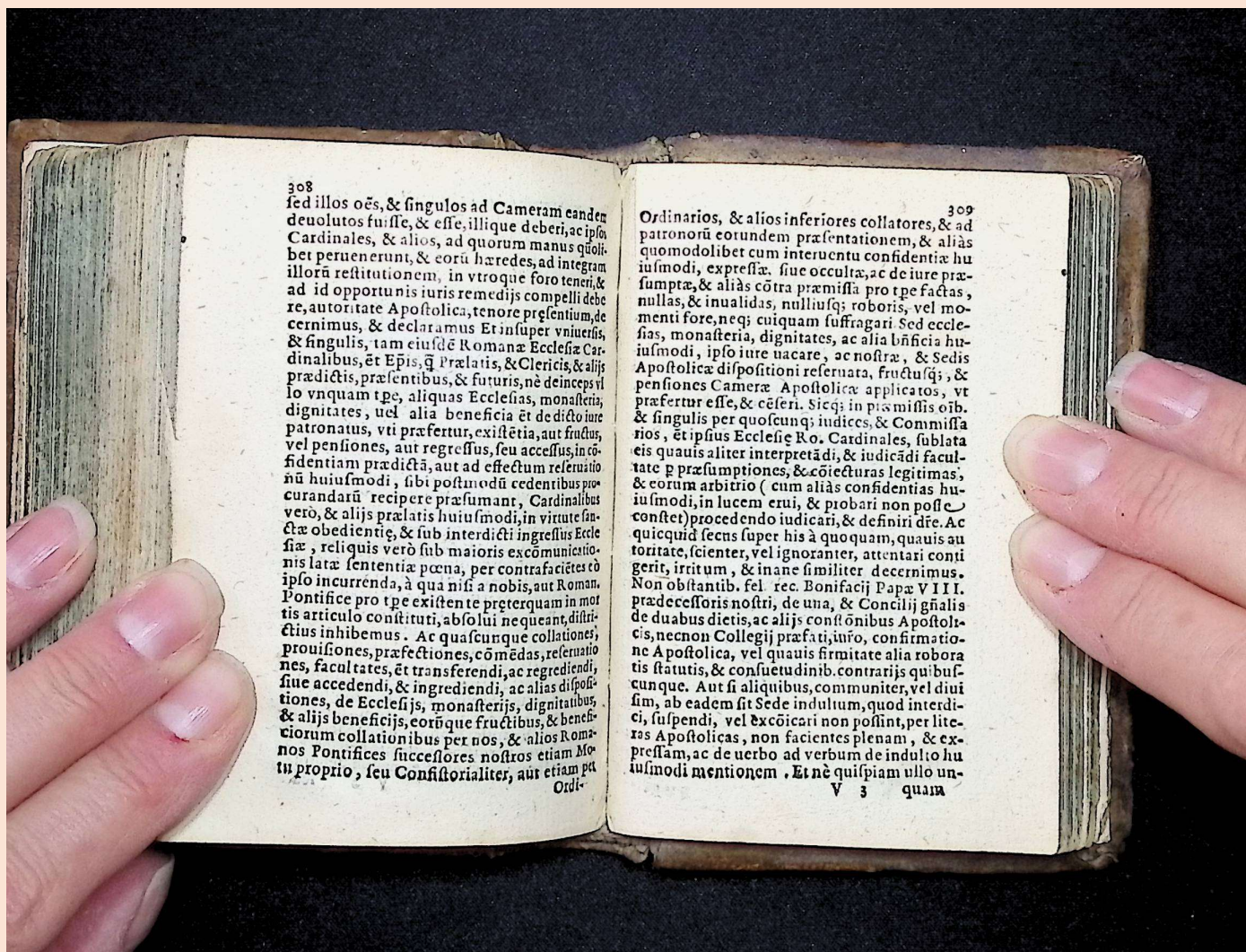

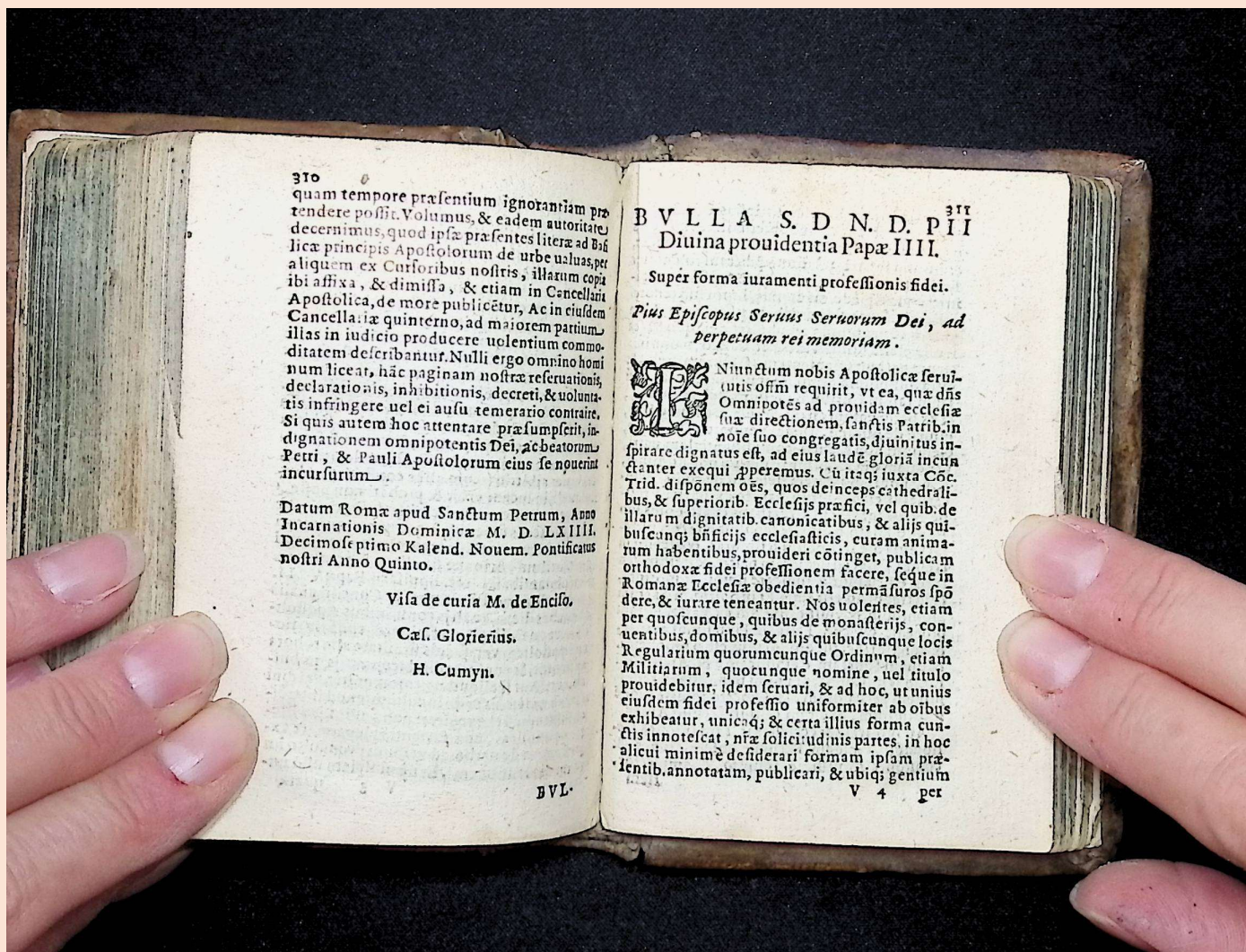
alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, siue accessus, & ingressus ad Ecclesias, et cathedrales, monasteria, ac alia diuersa beneficia ecclesiastica, sibi referuari procurasse, & obtinisse, ad hoc videlicet, ut cõsideres sic decimarum Apostolicarum, vel cõmunis dicti Collegij, & annata, aliorumq; iurium dictę Camere debitorum, solutione eludat, integritate beneficiorum, et in mensibus Apostolicis vacantiũ, aut aliis dispositionis Sedis Apostolicę generaliter referuatiõ, collationibus, ac interdũ, ut beneficia ipsa, tempore procedere, in aliquorũ, tũc forsan de iure inhabilitate, & incapaciũ, vel nondũ adhuc natorũ, fauor cedantur, seu resignentur, vel ut personę inhabiles, & incapaces huiusmodi, et laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutatur, in animarum suarũ periculũ, & perniciosũ exemplũ. Quare nos hanc Cardinaliũ eorundem in monitionibus nostris parendo, incuriã, & tã illorum, quã ceterorum Prælatorum, et clericorum, ac aliorum quorumcunque indignam fallaciam, conuenientibus oculis diutius minime dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrẽdum tandem esse censentes. Et quoniam hanc ipsorum qui monitioni nostrã non pariter beneficia huiusmodi in cõfidentiam, ut præfertur retinuerũt, & fructus ex eis indebite, vel percipiẽdo vel per alios nomine suo, etiã per simulas illorum locationes, & fictas de rebus quietantias, ac donationes, & remissiones percipi sinẽdo, grauiter exceßerunt Cardinalium

lium metam, potius ex immoderata erga suos indulgentia, quã aliquo præceptorũ nostrorum spreto processisse facile reputamus. iccirco oēs, & singulas Ecclesias, et Metropolitanas, & alias cathedrales ac monasteria, et cõsistorialia, prioratus, præposituras, præpositatus, dignitates, et maiores, & principales, et cõuentuales, personatus administrationes, & officia, ceteraque beneficia ecclesiastica, cũ cura, & sine cura, sacularia, & quorũvis Ordinũ regularia, et de iure patronatus, et laicorũ, et nobilitum, & illustrũ, et ex fundatione, & donatione existentia, per eiusdem Romanę Ecclesię et Episcopos Cardinales, & quoscunque alios et Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac et eiusdem Romanę Clericos, in titulum, commendã vel administrationem, aut alias, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam, cuiusvis personę ut præfertur, contẽplatione vel intuitu, quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis & Sedi Apostolicę, harum serie referuãtes ipso iure à die receptionis eorundem, vacauisse, & vacare. Ac fructuum, & pensionũ referuaciones ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessiones, eis, ut præmittitur, factas, ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse. Et eosdem Cardinales, seu quosuis alios, à prima die receptionis beneficiorum huiusmodi citra, fructus, redditus, & prouentus, earundem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas, indebite percipere, suoque facere non potuisse, neque debuisse.

308
 fed illos oēs, & singulos ad **Cameram** eandem
 deuolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipso
 Cardinales, & alios, ad quorum manus quolibet
 peruenerunt, & eorum haeredes, ad integram
 illorū restitutionem, in utroque foro tenent, &
 ad id opportunis iuris remedijs compelli debe-
 re, auctoritate Apostolica, tenore presentium, de-
 cernimus, & declaramus Et insuper vniuersis,
 & singulis, tam eiusdē Romanæ Ecclesie Car-
 dinalibus, et Episcopis, quā Prælatibus, & Clericis, & alijs
 prædictis, presentibus, & futuris, ne deinceps vi-
 lo vnquam tpe, aliquas Ecclesias, monasteria,
 dignitates, uel alia beneficia et de dicto iure
 patronatus, vti præfertur, existētia, aut fructus,
 vel pensiones, aut regressus, seu accessus, in cō-
 fidētiā prædictā, aut ad effectum referenti-
 ōnū huiusmodi, sibi postmodū cedentibus pro-
 curandariū recipere præsumant, Cardinalibus
 vero, & alijs prælatibus huiusmodi, in virtute san-
 ctæ obedientie, & sub interditi ingressus Eccle-
 siæ, reliquis verò sub maioris ex cōmunicatio-
 nis latæ sententiæ pœna, per contrafaciētes cō-
 ipso incurrēda, à qua nisi a nobis, aut Roman.
 Pontifice pro tpe existente præterquam in mor-
 tis articulo constituti, absolui nequeant, distri-
 ctius inhihemus. Ac quascunq; collationes,
 prouisiones, præfectiones, cōmēdas, referenti-
 nes, facultates, et transferendi, ac regrediendi,
 siue accedendi, & ingrediendi, ac alias disposi-
 tiones, de Ecclesijs, monasterijs, dignitatibus,
 & alijs beneficijs, eorūque fructibus, & benefi-
 ciorum collationibus per nos, & alios Roma-
 nos Pontifices successores nostros etiam Me-
 tu proprio, seu Consistorialiter, aut etiam per
 Ord-

309
 Ordinarios, & alios inferiores collatores, & ad
 patronorū eorundem præsentationem, & aliās
 quomodolibet cum interuentu confidentiæ hu-
 iusmodi, expressæ, siue occultæ, ac de iure præ-
 sumptæ, & aliās cōtra præmissa pro tpe factas,
 nullas, & inualidas, nulliusq; roboris, vel mo-
 menti fore, neq; cuiquam suffragari Sed eccle-
 sias, monasteria, dignitates, ac alia bñficia hu-
 iusmodi, ipso iure uacare, ac nostræ, & Sedis
 Apostolicæ dispositioni reservata, fructusq; &
 pensiones Cameræ Apostolicæ applicatos, vt
 præfertur esse, & ceteri. Sicq; in præmissis oib.
 & singulis per quosq; iudices, & Commissa-
 rios, et ipsius Ecclesie Ro. Cardinales, sublata
 eis quauis aliter interpretādi, & iudicādi facul-
 tate p præsumptiones, & cōiecturas legitimas,
 & eorum arbitrio (cum aliās confidentias hu-
 iusmodi, in lucem erui, & probari non posse)
 procedendo iudicari, & definiri dē. Ac
 quicquid secus super his à quoquam, quauis au-
 toritate, scienter, vel ignoranter, attentari conti-
 gerit, irritum, & inane similiter decernimus.
 Non obstantib. fel. rec. Bonifacij Papæ VII.
 prædecessoris nostri, de una, & Concilij gñalis
 de duabus dietis, ac alijs cōstōnibus Apostoli-
 cis, necnon Collegij præfati, iūro, confirmatio-
 ne Apostolica, vel quauis firmitate alia robora-
 tis statutis, & consuetudinib. contrarijs quibuscun-
 que. Aut si aliquibus, communiter, vel diui-
 sim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdi-
 ci, suspendi, vel excoicari non possint, per lites
 Apostolicas, non facientes plenam, & ex-
 pressam, ac de uerbo ad uerbum de indulto hu-
 iusmodi mentionem. Et ne quisquam ullo un-
 V 3 quā

370
 quam tempore praesentium ignorantiam pro-
 tendere possit. Volumus, & eadem autoritate
 decernimus, quod ipsa praesentes literae ad Basili-
 cam principis Apostolorum de urbe ualvas, per
 aliquem ex Curatoribus nostris, illarum copia
 ibi affixa, & dimissa, & etiam in Cancellaria
 Apostolica, de more publicetur, Ac in eiusdem
 Cancellaria quinterno, ad maiorem partium
 illas in iudicio producere uolentium commo-
 ditatem deseribantur. Nulli ergo omnino homi-
 num liceat, hac paginam nostrae reservationis,
 declarationis, inhibitionis, decreti, & uoluntatis
 infringere uel ei ausu temerario contraire.
 Si quis autem hoc attentare praesumpserit, in-
 dignationem omnipotentis Dei, ac beatorum
 Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit
 incursum.

Datum Roma apud Sanctum Petrum, Anno
 Incarnationis Dominicae M. D. LXIII.
 Decimo primo Kalend. Nouem. Pontificatus
 nostri Anno Quinto.

Visa de curia M. de Enciso.

Caes. Glorierius.

H. Cumyn.

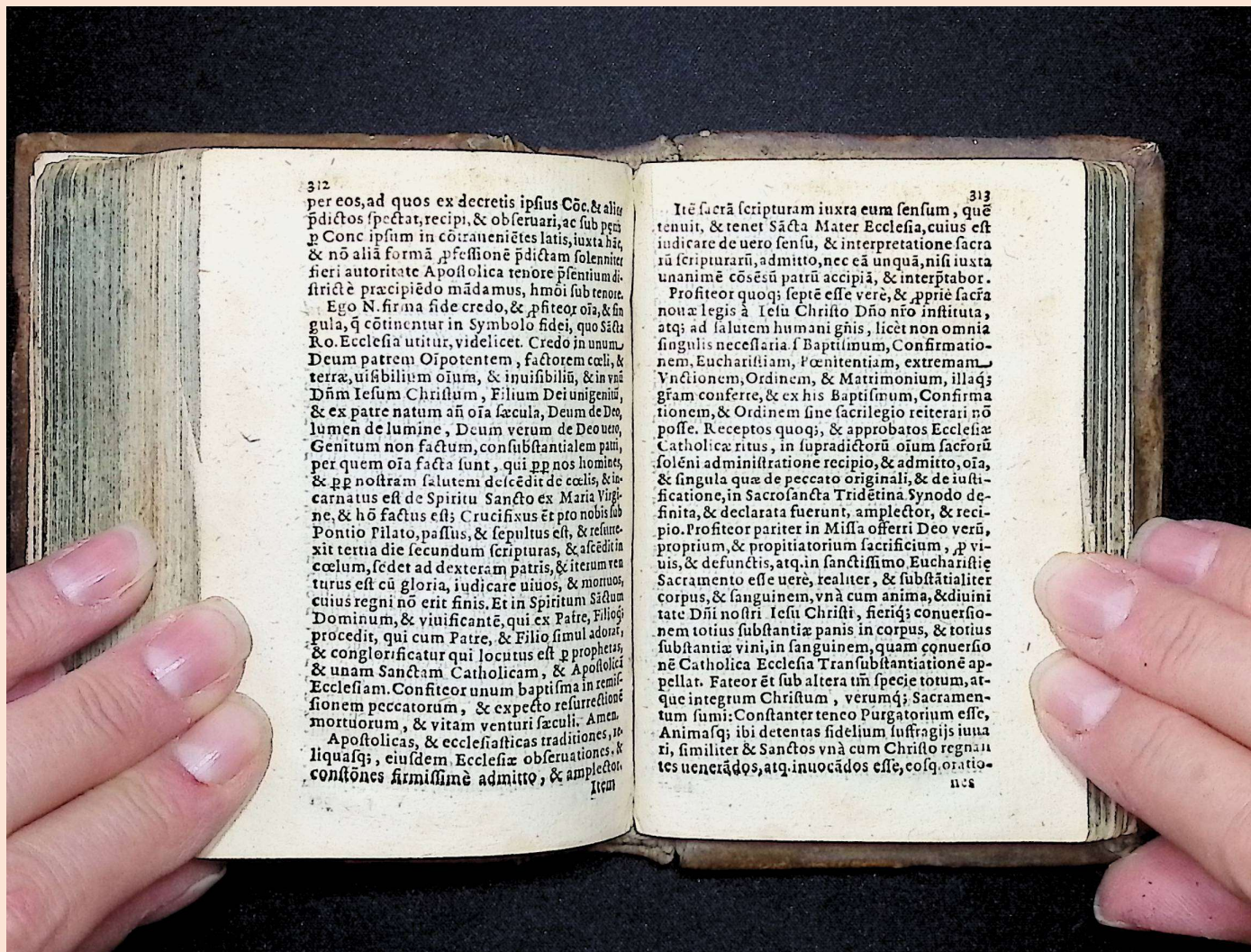
BVL.

371
 BULLA S. D. N. D. PII
 Diuina prouidentia Papae III.

Super forma iuramenti professionis fidei.

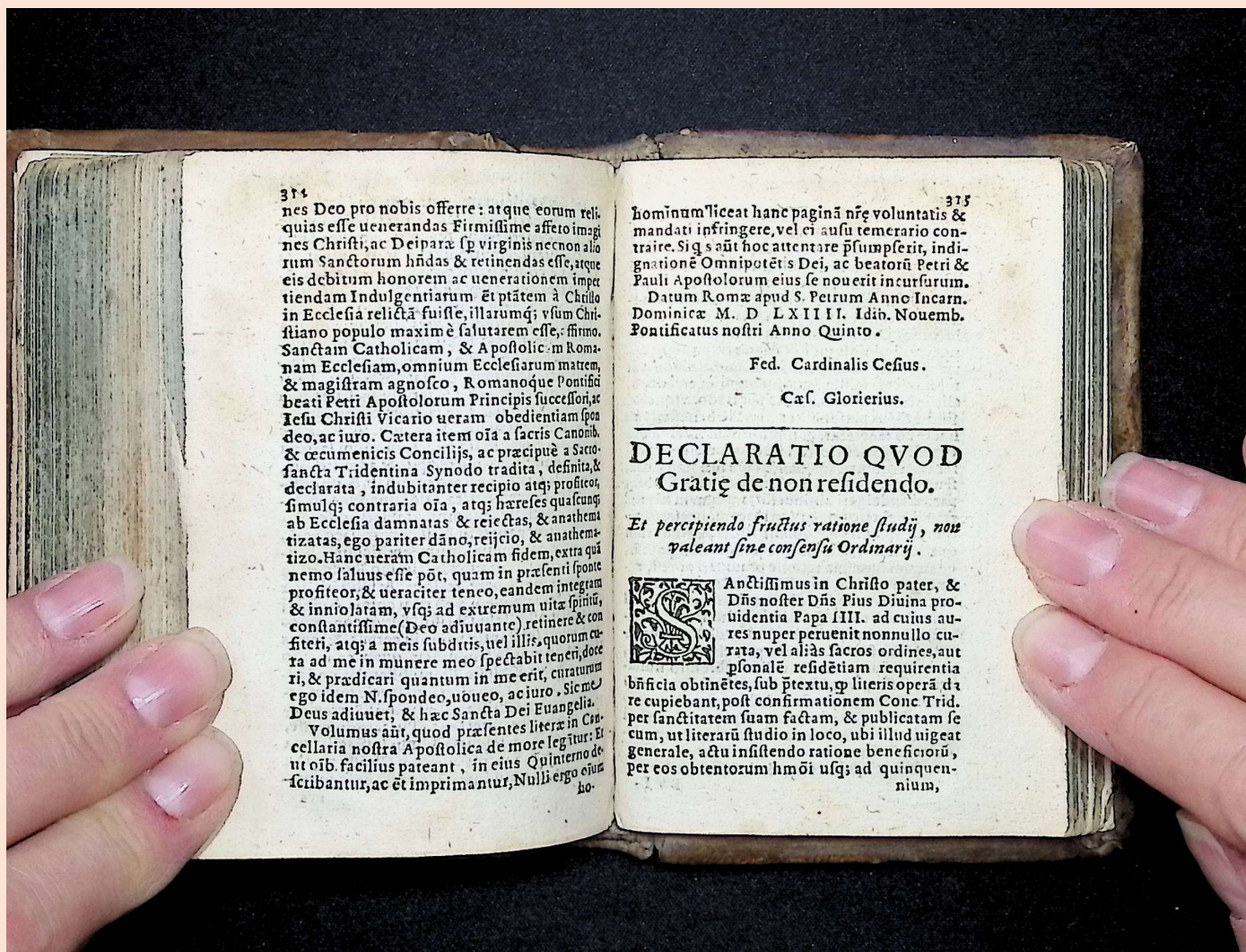
Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad
 perpetuam rei memoriam.

Nunc etiam nobis Apostolicae seru-
 utis officium requirit, ut ea, quae deus
 Omnipotens ad prouidam ecclesiae
 suae directionem, sanctis Patribus, in
 nomine suo congregatis, diuinitus in-
 spirare dignatus est, ad eius laudem gloriae incun-
 ctanter exequi apperemus. Cum itaque iuxta Concilium
 Tridentinum disponem oes, quos deinceps cathedrali-
 bus, & superioribus Ecclesiis praefici, vel quibus de
 illarum dignitatibus, canonicatibus, & alijs qui-
 buscunque beneficijs ecclesiasticis, curam anima-
 rum habentibus, prouideri contingeret, publicam
 orthodoxae fidei professionem facere, seque in
 Romanae Ecclesiae obedientia permauros spo-
 dere, & iurare teneantur. Nos uolentes, etiam
 per quoscunque, quibus de monasterijs, con-
 uentibus, domibus, & alijs quibuscunque locis
 Regularium quorumcunque Ordinum, etiam
 Militarium, quorumcunque nomine, uel titulo
 prouidebitur, idem seruari, & ad hoc, ut unius
 eiusdem fidei professio uniformiter ab oibus
 exhibeatur, unicaque; & certa illius forma cun-
 ctis innotescat, nostrae sollicitudinis partes, in hoc
 alicui minimè desiderari formam ipsam praesentibus,
 annotatam, publicari, & ubique gentium
 V 4 per

312
 per eos, ad quos ex decretis ipsius Cōc. & aliter
 p̄dictos spectat, recipi, & obseruari, ac sub p̄mi
 p̄ Conc ip̄sum in cōtraueniētes latis, iuxta h̄c,
 & nō aliā formā, p̄fessionē p̄dictam solenniter
 fieri auctoritate Apostolica tenore p̄sentium di-
 strictē præcipiēdo mādāmus, h̄mōi sub tenore.
 Ego N. firma fide credo, & p̄fiteor oīa, & sin-
 gula, q̄ cōtinentur in Symbolo fidei, quo Sācta
 Ro. Ecclesia utitur, videlicet. Credo in unum
 Deum patrem Om̄ipotentem, factorem cœli, &
 terra, uisibilem oīum, & inuisibilem, & in vnā
 Dñm Iesum Christum, Filium Dei unigenitū,
 & ex patre natum añ oīa sæcula, Deum de Deo,
 lumen de lumine, Deum verum de Deo uero,
 Genitum non factum, consubstantialem patri,
 per quem oīa facta sunt, qui p̄ nos homines,
 & p̄ nostram salutem descendit de cœlis, & in-
 carnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgi-
 ne, & hō factus est; Crucifixus ē̄ p̄o nobis sub
 Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurre-
 xit tertia die secundum scripturas, & ascendit in
 cœlum, sedet ad dexteram patris, & iterum ven-
 turus est cū gloria, iudicare uiuos, & mortuos,
 cuius regni nō erit finis. Et in Spiritum Sāctum
 Dominum, & uiuificantē, qui ex Patre, Filioq̄
 procedit, qui cum Patre, & Filio simul adoratur,
 & conglorificatur qui locutus est p̄ prophetas,
 & unam Sanctam Catholicam, & Apostolicā
 Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissio-
 nem peccatorum, & expecto resurrectionē
 mortuorum, & uitam venturi sæculi. Amen.
 Apostolicas, & ecclesiasticas traditiones, &
 liquasq̄, eiusdem Ecclesiæ obseruationes, &
 consuetudines firmissimē admitto, & amplector.

313
 Itē sacrā scripturam iuxta eum sensum, quē
 tenuit, & tenet Sācta Mater Ecclesia, cuius est
 iudicare de uero sensu, & interpretatione sacra-
 rū scripturarū, admitto, nec eā unquā, nisi iuxta
 unanīmē cōsēsū patrū accipiā, & interpretabor.
 Profiteor quoq̄; septē esse uerē, & p̄p̄riē sacra
 nouæ legis à Iesu Christo Dño nr̄o instituta,
 atq̄; ad salutem humani ḡnis, licet non omnia
 singulis necessaria. S̄ Baptismum, Confirmatio-
 nem, Eucharistiam, Pœnitentiam, extremam
 Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaq̄;
 gr̄am conferre, & ex his Baptismum, Confirma-
 tionem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari nō
 posse. Receptos quoq̄; & approbatos Ecclesiæ
 Catholicæ ritus, in supradictorū oīum sacrorū
 solēni administratione recipio, & admitto, oīa,
 & singula quæ de peccato originali, & de iusti-
 ficatione, in sacrosancta Tridētina Synodo de-
 finita, & declarata fuerunt, amplector, & reci-
 pio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo uerū,
 proprium, & propitiatorium sacrificium, p̄ ui-
 uis, & defunctis, atq̄; in sanctissimo Eucharistię
 Sacramento esse uerē, realiter, & substantialiter
 corpus, & sanguinem, vnā cum anima, & diuini-
 tate Dñi nostri Iesu Christi, fieriq̄; conuersio-
 nem totius substantiæ panis in corpus, & totius
 substantiæ uini, in sanguinem, quam conuersio-
 nē Catholica Ecclesia Transubstantiationē ap-
 pellar. Fateor ē̄t sub altera tñ specie totum, at-
 que integrum Christum, uerumq̄; Sacramen-
 tum sumi: Constantertenco Purgatorium esse,
 Animasq̄; ibi detentas fidelium suffragijs iua-
 ri, similiter & Sanctos vnā cum Christo regnan-
 tes uenerādos, atq̄; inuocādos esse, eosq̄; oratio-

314
 nes Deo pro nobis offerre: atque eorum reliquias esse uenerandas Firmissime asserto imaginibus Christi, ac Deiparæ sp̄ virginis necnon aliorum Sanctorum hñdas & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac uenerationem impertiendam Indulgentiarum Et̄ pt̄atem à Christo in Ecclesia relicta fuisse, illarumq; usum Christiano populo maximè salutarem esse, firmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco, Romanoque Pontifici beati Petri Apostolorum Principis successor, ac Iesu Christi Vicario ueram obedientiam spondeo, ac iuro. Cætera item oia a sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè a Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atq; profiteor, simulq; contraria oia, atq; hæreses quascunq; ab Ecclesia damnatas & reiectas, & anathematizatas, ego pariter dāno, rejicio, & anathematizo. Hanc ueram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentis sponte profiteor, & ueraciter teneo, eandem integram & inuiolatam, usq; ad extremum uitæ spiritum, constantissime (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atq; a meis subditis, uel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit teneri, doceri, & prædicari quantum in me erit, curatum ego idem N. spondeo, uoueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hac Sancta Dei Euangelia.

Volumus aut, quod præsentis literæ in Conciliaria nostra Apostolica de more leguntur: Et ut oib; facilius pateant, in eius Quinterno describantur, ac et̄ imprimantur, Nulli ergo oium ho-

315
 minum liceat hanc paginam nre voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis aut hoc attentare p̄sumperit, indignatione Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarn. Dominicæ M. D. LXXIII. Idibus Nouemb. Pontificatus nostri Anno Quinto.

Fed. Cardinalis Cæsus.

Cæs. Glorierius.

**DECLARATIO QVOD
 Gratię de non residendo.**

*Et percipiendo fructus ratione studij, non
 valeant sine consensu Ordinarij.*

Sanctissimus in Christo pater, & Dñs noster Dñs Pius Diuina prouidentia Papa IIII. ad cuius aures nuper peruenit nonnullo curata, uel alijs sacros ordines, aut p̄sonalẽ residẽtiam requirentia bñficia obtinẽtes, sub p̄textu, q̄ literis operã dare cupiebant, post confirmationem Conc. Trid. per sanctitatem suam factam, & publicatam secum, ut literarũ studio in loco, ubi illud uigeat generale, actu insistendo ratione beneficiorũ, per eos obtentorum hñõi usq; ad quinquen-

nium, uel aliud tps, tunc expressum, dummodo infra primum illius annum Subdiaconi fierent ad reliquos ordines promoueri minime teneantur, & tam ijdem interim, quam alii, etiam ad eosdem ordines, uel eorum aliquē, seu aliquos promoti, quod similiter studentes beneficiis per eos obtentis per Vicarios idoneos per locorum Ordinarios, etiam cōgrua fructuū beneficiorū huiusmodi portione illis assignata, uel aliās deputandos in diuinis deseruēdo, animarum curam illis imminentem exercēdo, & alia incumbētia onera su pportādo, uelque ad simile tēpus personaliter in eisdē beneficiis reside- re nō teneantur, & nihilominus interea oēs eorūdem beneficiorum fructus percipere possent per ordinariam Sanctitatis suę signaturā, seu Pœnitentiarię suę officiū dispensari, sibiq; pariter indulgeri obtinuerūt, nullum in his uel fraudi, uel circumuentioni locum, præsertim, quō ad absentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facile notitia haberi non potest, quantum humana ratione prouideri potest, relinquere uolens, concilij etiam Tridentini decretis inherendo, huiusmodi dispensationes, & indulgentias hæcenus concessa, ac tam ipsius Pœnitentiarię, quam Apostolicas, & alias desuper concessas, & conficiēdas literas, processusq; habitos, & habendos per easdem dictis absentibus, nullatenus suffragari, nisi singulorū Ordinariorū locorum, in quibus singula beneficia huiusmodi consistunt, consensus gratis præstandus ad id accedat, Apostolica autoritate declarauit, ob- cernens irritum, &c.

Placet. publicetur, & describatur. L
B V L

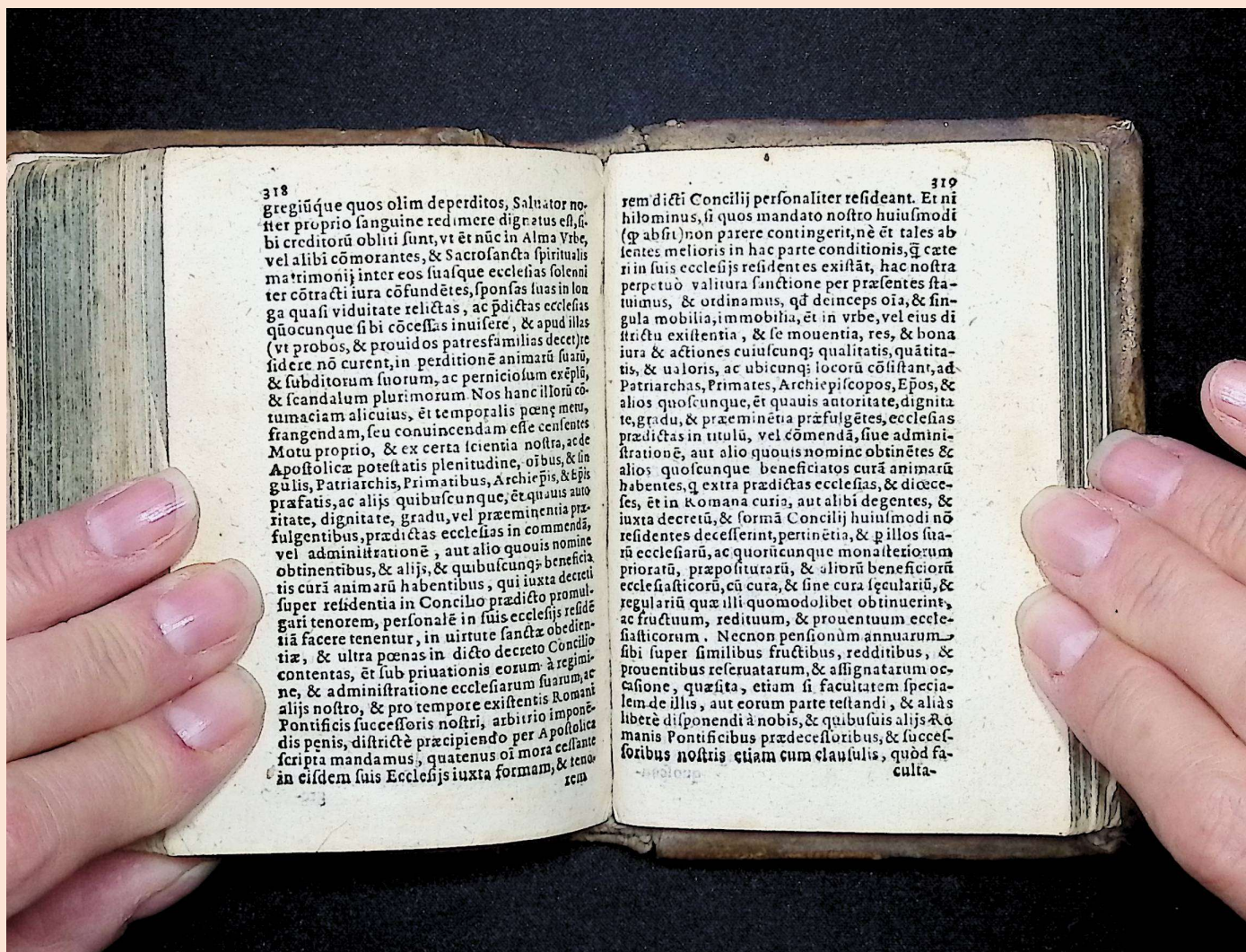
BVLLA S. D. N. D. PII

Diuina Prouidentia Papæ IIII.

Super residentia Prælatorum, Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium.

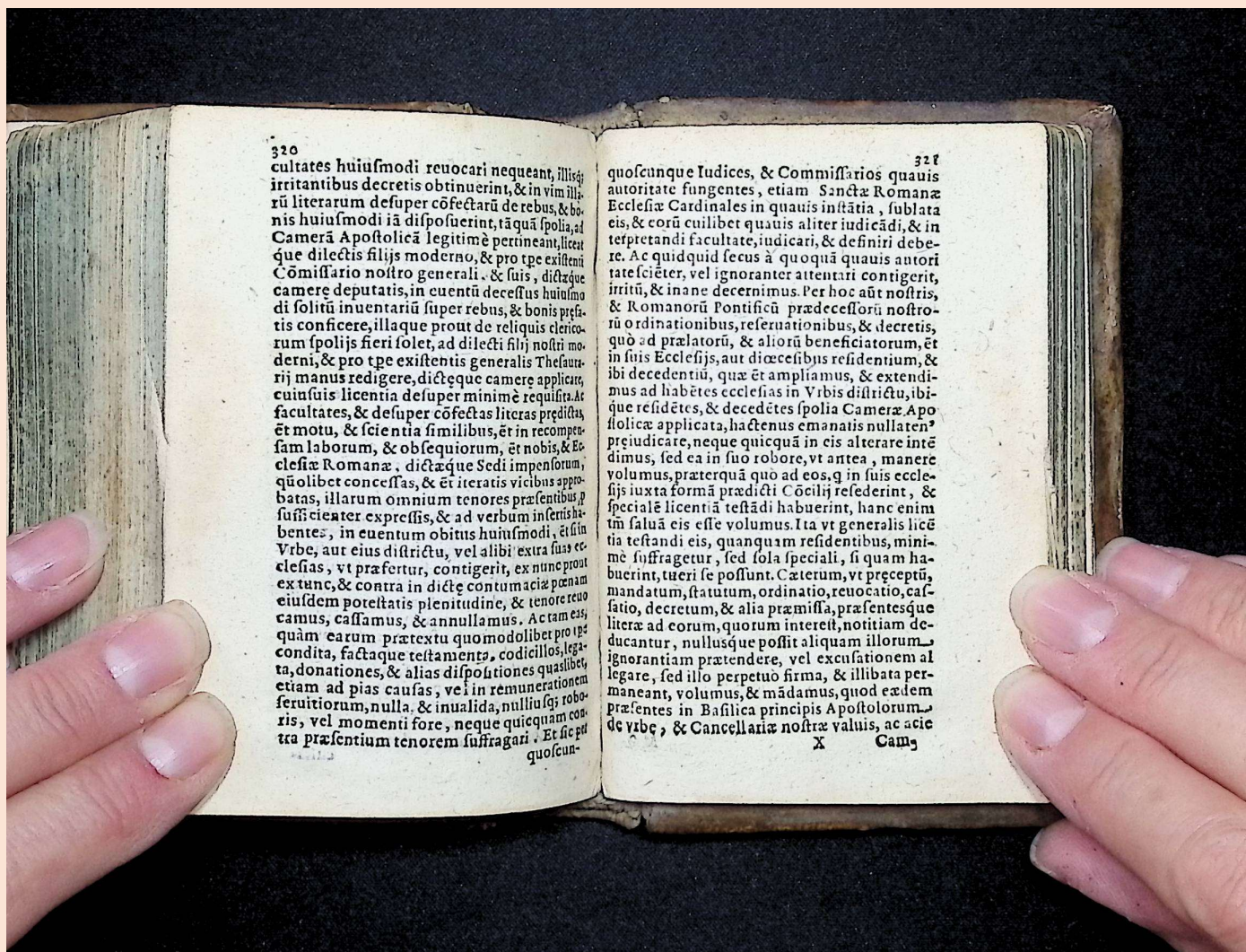
Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN suprema militantis Ecclesie specula meritis licet insufficientibus diuina dispositione constituti cunctos non solum vigilantia nostre commissos Dominicos greges, sed etiam singulorum pastorum suorum actus intensa nostra mentis acie collustrantes, studium efficax, operamque sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere, ut quemadmodum, operosum sacri Concilij Tridentini progressum, felicemque exitum, Domino cooperante, præstitimus: ita Sanctissima illius decreta, ipsorum præsertim, qui in Apostolica sollicitudinis partem uocati sunt, Pastorum officium concernentia non tepide, neque dissimulante exequamur. Sanè licet, in Concilio præfato saluberrima uerit ordinatione decretum, quod oēs, & singuli venerabiles, fratres nostri Patriarchæ, Primate, Archiepiscopi, & Episcopi, & alij beneficiati apud Ecclesias spōlas suas residere teneantur, nonnulli tamen, quod non sine animi nostri moerore referimus, adeo sui, gre-

318
gregiūque quos olim deperditos, Saluator no-
ster proprio sanguine redimere dignatus est, si-
bi creditorū oblitū sunt, vt ēt nūc in Alma Vrbe,
vel alibi cōmorantes, & Sacrosancta spiritalis
matrimonij inter eos suasque ecclesias solenni-
ter cōtracti iura cōfundētes, sponfas suas in lon-
ga quasi viduitate relictas, ac p̄dictas ecclesias
quocunq; si bi cōcessas inuisere, & apud illas
(vt probos, & prouidos patresfamilias decet) re-
sistere nō curent, in perditionē animarū suarū,
& subditorum suorum, ac perniciosum exēplū,
& scandalum plurimorum Nos hanc illorū cō-
tumaciam alicuius, et temporalis p̄cōe metu,
frangendam, seu conuincendam esse censentes
Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de
Apostolica potestatis plenitudine, oībus, & sin-
gulis, Patriarchis, Primatibus, Archiep̄is, & Ep̄is
prafatis, ac alijs quibuscunq; et quauis auto-
ritate, dignitate, gradu, vel praeuinentia pra-
fulgentibus, p̄dictas ecclesias in commendā,
vel administrationē, aut alio quouis nomine
obtinētib; & alijs, & quibuscunq; beneficia
curā animarū habentibus, qui iuxta decretū
super residentia in Concilio p̄dicto promul-
gari tenorem, personale in suis ecclesijs residē-
tiā facere tenentur, in uirtute sanctae obediē-
tiae, & ultra poenas in dicto decreto Concilio
contentas, et sub priuationis eorum a regimē-
ne, & administratione ecclesiarum suarum, ac
alijs nostro, & pro tempore existentis Romani
Pontificis successoris nostri, arbitrio imponē-
dis penis, districtē praecipiendo per Apostolica
scripta mandamus, quatenus oī mora cessante
in eisdem suis Ecclesijs iuxta formam, & teno-
rem

319
rem dicti Concilij personaliter resideant. Et ni-
hilominus, si quos mandato nostro huiusmodi
(q̄ abstit) non parere contingerit, nē et tales ab-
sentes melioris in hac parte conditionis, q̄ cate-
ri in suis ecclesijs resident es existāt, hac nostra
perpetuo ualitura functione per praesentes sta-
tuimus, & ordinamus, qd̄ deinceps oīa, & sin-
gula mobilia, immobilia, et in vrbe, vel eius di-
strictu existentia, & se mouentia, res, & bona
iura & actiones cuiuscunq; qualitatis, quātitā-
tis, & ualoris, ac ubicunq; locorū cōstant, ad
Patriarchas, Primates, Archiep̄iscopos, Ep̄os, &
alios quoscunq; et quauis autoritate, dignita-
te, gradu, & praeuinentia prafulgētes, ecclesias
p̄dictas in titulū, vel cōmendā, siue admini-
strationē, aut alio quouis nomine obtinētes &
alios quoscunq; beneficiatos curā animarū
habentes, q̄ extra p̄dictas ecclesias, & diocē-
ses, et in Romana curia, aut alibi degentes, &
iuxta decretū, & formā Concilij huiusmodi nō
residentes decesserint, perinētia, & p̄ illos suarū
ecclesiarū, ac quorūcunq; monasteriorum
prioratū, praepositarū, & aliorū beneficiorū
ecclesiasticorū, cū cura, & sine cura seculariū, &
regulariū quae illi quomodolibet obtinuerint,
ac fructuum, reddituum, & prouentuum eccle-
siasticorum. Necnon pensionū annuarum
sibi super similibus fructibus, redditibus, &
prouentibus reseruarum, & assignatarum oc-
casionē, quaesita, etiam si facultatem specia-
lem de illis, aut eorum parte testandi, & alijs
liberē disponendi a nobis, & quibusuis alijs Ro-
manis Pontificibus praedecessoribus, & succes-
soribus nostris etiam cum clausulis, quod fa-
cultate

320
 cultates huiusmodi reuocari nequeant, illisq;
 irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illi-
 rû literarum desuper cõfectorû de rebus, & bo-
 nis huiusmodi iã dispoferint, tãquã spolia, ad
 Camerã Apostolicã legitimè pertineant, liceat
 que dilectis filijs moderno, & pro tpe existentis
 Cõmissario nostro generali. & suis, dictaq;ue
 camerę deputatis, in euentû decessus huiusmo-
 di solitû in uentariû super rebus, & bonis præ-
 tis conficere, illaque prout de reliquis clerico-
 rum spolijs fieri solet, ad dilecti filij nostri mo-
 derni, & pro tpe existentis generalis Thesaur-
 rij manus redigere, dictęque camerę applicare,
 cuiusuis licentia desuper minimè requisita. At
 facultates, & desuper cõfectas literas prædictas,
 et motu, & scientia similibus, et in recompen-
 sam laborum, & obsequiorum, et nobis, & Ec-
 clesiã Romanã. dictęque Sedi impensorum,
 quolibet concessas, & et iteratis vicibus appro-
 batas, illarum omnium tenores præsentibus p-
 sufficienter expressis, & ad verbum insertis ha-
 bentes, in euentum obitus huiusmodi, et in
 Vrbe, aut eius districtu, vel alibi extra suas ec-
 clesias, vt præfertur, contigerit, ex nunc prout
 ex tunc, & contra in dictę contumacia pœnam
 eiuidem potestatis plenitudine, & tenore reuo-
 camus, cassamus, & annullamus. Ac tam eas,
 quã earum prætextu quomodolibet pro tpe
 condita, factęque testamento, codicillos, lega-
 ta, donationes, & alias dispositiones quaslibet,
 etiam ad pias causas, vel in remunerationem
 seruitiorum, nulla. & inualida, nulliusq; robo-
 ris, vel momenti fore, neque quicquam con-
 tra præsentium tenorem suffragari. Et sic p-
 quoscun-

321
 quoscunq; Iudices, & Commissarios quauis
 autoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanę
 Ecclesiã Cardinales in quauis instãtia, sublata
 eis, & corû cuilibet quauis aliter iudicãdi, & in
 terpretandi facultate, iudicari, & definiri debe-
 re. Ac quidquid secus à quoquã quauis autori-
 tate sciẽter, vel ignoranter attentari contigerit,
 irritû, & inane decernimus. Per hoc aut nostris,
 & Romanorû Pontificû prædecessorû nostro-
 rû ordinationibus, reservationibus, & decretis,
 quò ad prælatorû, & aliorû beneficiatorum, et
 in suis Ecclesijs, aut diocesisbus residentium, &
 ibi decedentiû, quæ et ampliamus, & extendi-
 mus ad habetes ecclesias in Vrbe districtu, ibi-
 que residentes, & decedentes spolia Camerę Apo-
 stolicę applicata, hætenus emanatis nullatenus
 præiudicare, neque quicquã in eis alterare intē-
 dimus, sed ea in suo robore, vt antea, manere
 volumus, præterquã quò ad eos, q in suis eccle-
 sijs iuxta formã prædicti Cõcilij resederint, &
 specialē licentiã testãdi habuerint, hanc enim
 tñ saluã eis esse volumus. Ita vt generalis licē-
 tia testandi eis, quanquam residentibus, mini-
 me suffragetur, sed sola speciali, si quam ha-
 buerint, tueri se possunt. Ceterum, vt præceptû,
 mandatum, statutum, ordinatio, reuocatio, cas-
 satio, decretum, & alia præmissa, præsentęque
 literæ ad eorum, quorum interit, notitiam de-
 ducantur, nullusque possit aliquam illorum
 ignorantiam prætere, vel excusationem al-
 legare, sed illo perpetuò firma, & illibata per-
 maneant, volumus, & mādamus, quod eadem
 præsentę in Basilica principis Apostolorum
 de vrbe, & Cancellariã nostrã valis, ac acie
 X Cap,

Campi Flore per aliquem ex cursoribus nostris affixa, copia illarum ibi dimissa, ad ea die omnes perinde ardeant, ac si illis personaliter intimata fuissent. Non obstantibus præmissis, ac in fauorem curialium per fel. rec. Sixtum IIII. Leonem X. Iulium III. & quoscunque alios Rom. Pont. prædecesores nostros, ac etiam per nos editis, & approbatis, necnon alijs literis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ præcepti, mandati, statuti, ordinationis, reuocationis, cassationis, annulationis, decreti, ampliationis, extensionis, intensiois, & uoluntatis infringere, vel ausu temerario contraire. Si quis autem hoc præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXIIII. Septimo Kalend. Decemb. Pontificatus nostræ Anno Quinto.

Visa de Curia M. de Enciso.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

M. O.

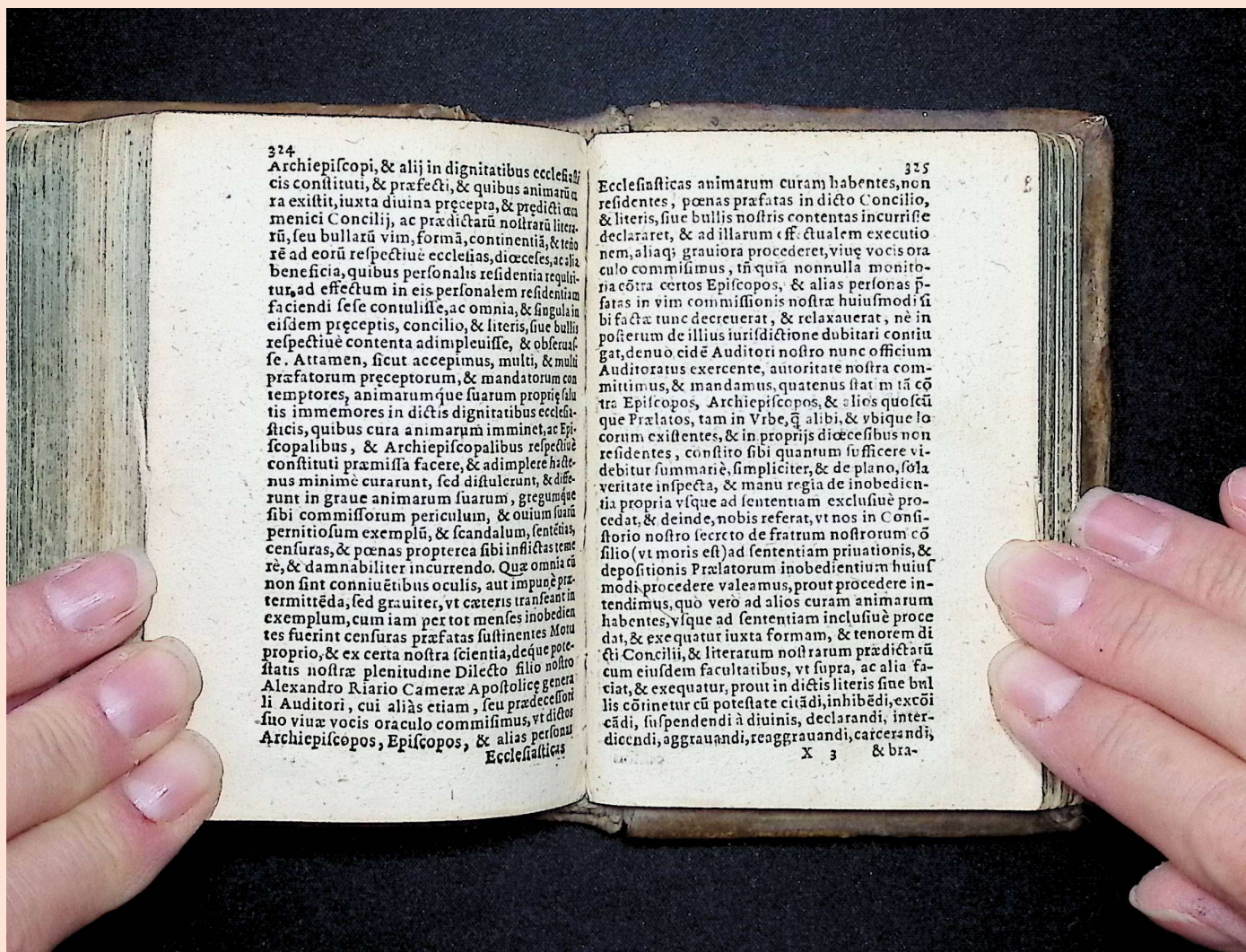
MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII DIVINA Prouidentia Papæ IIII.

Super executione Concilij, & literarum eiusdem Sanctis contra Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, & alias personas Ecclesiasticas non residentes in eorum Ecclesijs.

PIVS PAPA IIII.

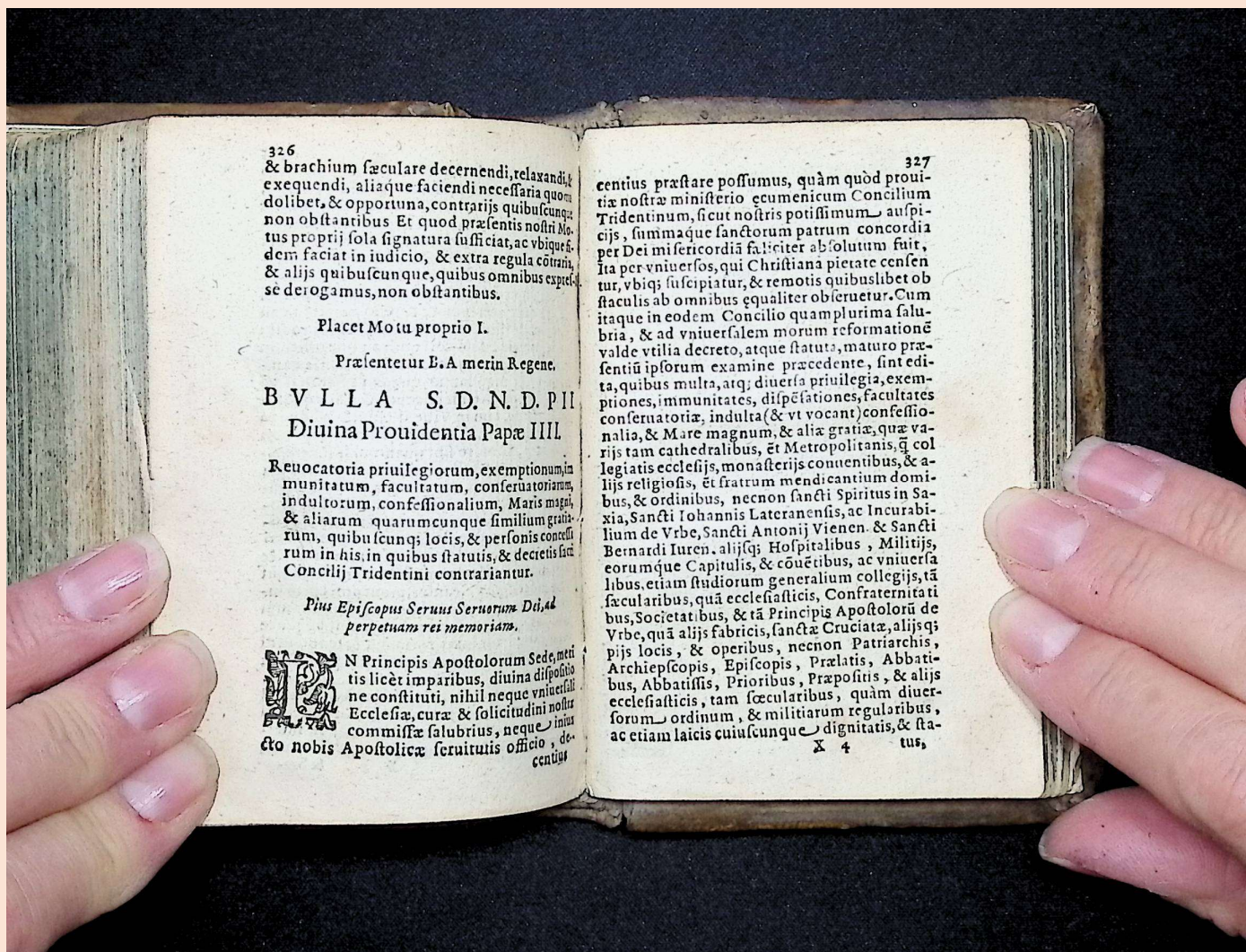
MOTV proprio, &c. cum tam per sacrosanctum œcumenicum Concil. Tridē quam etiam per nostras literas, siue bullas et desuper emanatas, & inter alias sub datum Romæ, apud S. Petrū Ann. incar. Domin. M. D. LXIIII. Septimo Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno quinto. Mandatum sit omnibus Epis, Archiepiscopis, & alijs quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, p eis sacrificiū offerre, verbiq; diuini predicatione, sacrorum administratione, ac bonorum omnium exemplo pascere, pauperum, aliarumq; miserabiliū personarum curam paternam gerere, & signanter munera pastoralia, & eis diligenter incumbere, & assistere, aliaq; facere, quæ in dicto sacro Concilio, & in dictis nostris literis, siue bullis continentur. Quæ omnia nequaquā ab eis præstari, & adimpleri possunt, cum gregibus suis non inuigilant, neque assistunt, sed mercenarium more oues suas deserunt, & propterea debuisse, & deberēt omnes, & singuli Episcopi

X 2 AK.

324
Archiepiscopi, & alij in dignitatibus ecclesiasticis constituti, & praefecti, & quibus animarum cura existit, iuxta diuina praecipua, & praedicti concilii Concilij, ac praedictarum nostrarum litterarum, seu bullarum vim, formam, continentiam, & tenorem ad eorum respectiue ecclesias, dioceses, ac alia beneficia, quibus personalis residentia requiritur, ad effectum in eis personalem residentiam faciendi sese contulisse, ac omnia, & singula in eisdem praecipuis, concilio, & literis, siue bullis respectiue contenta adimpleuisse, & obseruasse. Attamen, sicut accepimus, multi, & multi praefatorum praecipuorum, & mandatorum contemptores, animarumque suarum propriam salutem immemores in dictis dignitatibus ecclesiasticis, quibus cura animarum imminet, ac Episcopalis, & Archiepiscopalis respectiue constituti praemissa facere, & adimplere haud minus minime curarunt, sed distulerunt, & distulerunt in graue animarum suarum, gregumque sibi commissorum periculum, & ouium suorum pernitiosum exemplum, & scandalum, sententias, censuras, & poenas propterea sibi infestas tenerent, & damnabiliter incurrerent. Quae omnia cum non sint conuictibus oculis, aut impune praetermittenda, sed grauius, ut caeteris transeant in exemplum, cum iam per tot menses inobedientes fuerint censuras praefatas sustinentes Motu proprio, & ex certa nostra scientia, de qua potestatis nostrae plenitudine Dilecto filio nostro Alexandro Riario Camerae Apostolicae generali Auditori, cui alias etiam, seu praedecessoribus suis viuae vocis oraculo commissimus, ut dictos Archiepiscopos, Episcopos, & alias personas
Ecclesiasticas

325
Ecclesiasticas animarum curam habentes, non residentes, poenas praefatas in dicto Concilio, & literis, siue bullis nostris contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectiuam executionem, aliaque grauiora procederet, viuae vocis oraculo commissimus, in quia nonnulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas praefatas in vim commissionis nostrae huiusmodi siue facta tunc decreuerat, & relaxauerat, ne in posterum de illius iurisdictione dubitari contingeret, denuo eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus exercente, autoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus sit in tanta contra Episcopos, Archiepiscopos, & alios quoscunque Praelatos, tam in Vrbe, quam alibi, & vbi que eorum existentes, & in proprijs diocesis non residentes, constituto sibi quantum sufficere videbitur summarie, simpliciter, & de plano, sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria vsque ad sententiam exclusiue procedat, & deinde, nobis referat, ut nos in Consistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio (ut moris est) ad sententiam priuationis, & depositionis Praelatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus, quo vero ad alios curam animarum habentes, vsque ad sententiam inclusiue procedat, & exequatur iuxta formam, & tenorem dicti Concilij, & litterarum nostrarum praedictarum cum eiusdem facultatibus, ut supra, ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis siue bullis continetur cum potestate citandi, inhibendi, excorandi, suspendendi a diuinis, declarandi, interdicens, aggravandi, reaggravandi, carcerandi,
X 3 & bra-

326
 & brachium sæculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodo libet, & opportuna, contrarijs quibuscunque non obstantibus Et quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, ac ubique eodem faciat in iudicio, & extra regula contraria, & alijs quibuscunque, quibus omnibus expectat se derogamus, non obstantibus.

Placet Motu proprio I.

Præsentetur B. A. merin Regene.

B V L L A S. D. N. D. P. II
Diuina Prouidentia Papæ IIII.

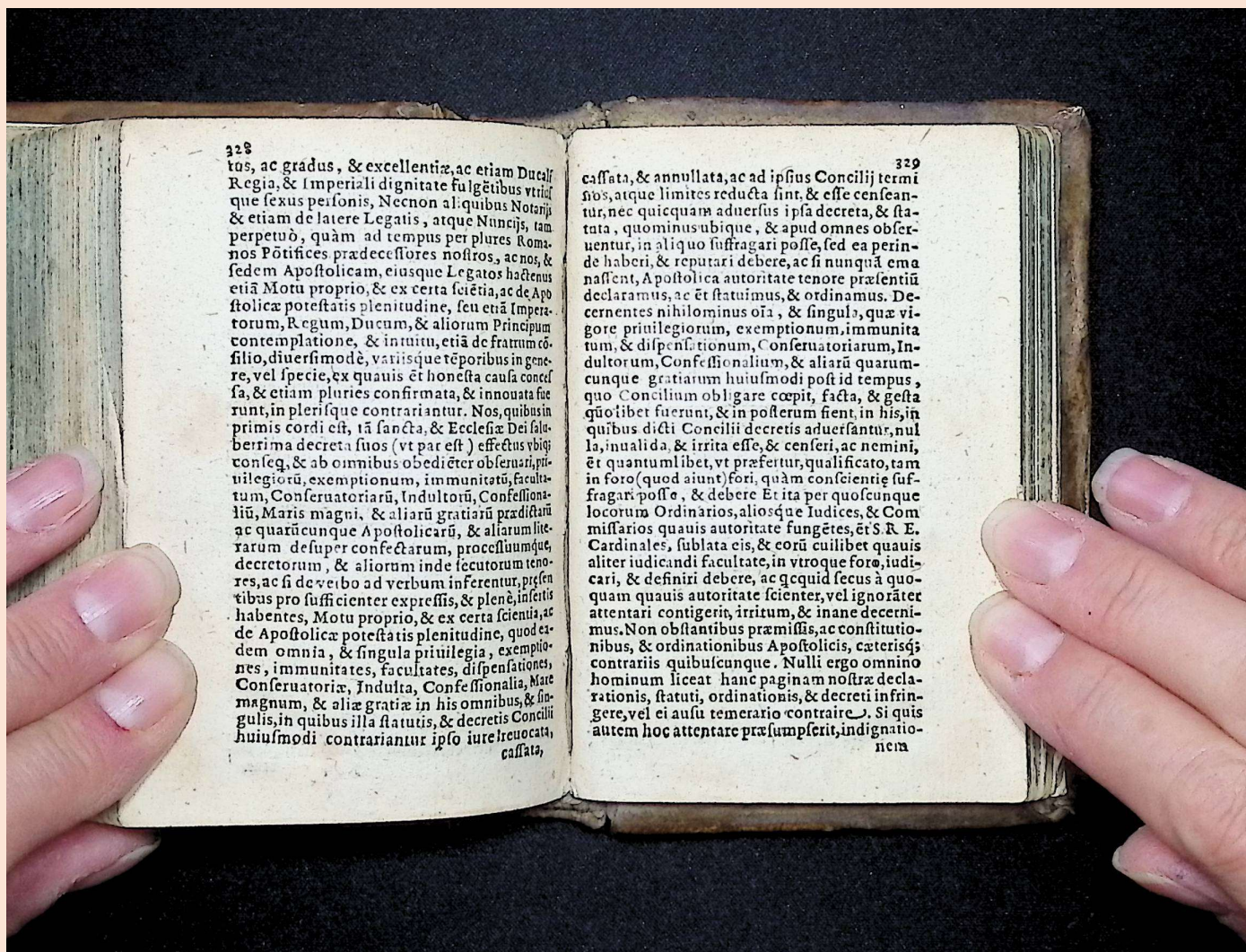
Renocatoria priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conferuariorum, indultorum, confessionalium, Maris magis, & aliarum quarumcunque similibus gratiarum, quibuscunque locis, & personis concessarum in his, in quibus statutis, & decretis sacri Concilij Tridentini contrariantur.

Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum Sede, metritis licet imparibus, diuina dispositione constituti, nihil neque vniuersali Ecclesie, cura & sollicitudini nostrae commissæ salubrius, neque inuicentius nobis Apostolicæ seruitutis officio, de-

327
 centius præstare possumus, quam quod prouidentia nostræ ministerio ecumenicum Concilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspicijs, summaque sanctorum patrum concordia per Dei misericordiam feliciter absolutum fuit, Ita per vniuersos, qui Christiana pietate censentur, ubiq; suscipiatur, & remotis quibuslibet obstaculis ab omnibus equaliter obieruetur. Cum itaque in eodem Concilio quam plurima salubria, & ad vniuersalem morum reformationem valde vtilia decreto, atque statuta, maiore præsentium ipsorum examine præcedente, sint edita, quibus multa, atq; diuersa priuilegia, exemptiones, immunitates, dispensationes, facultates conferuariorum, indulgentiarum (& ut vocant) confessionalia, & Mare magnum, & alia gratia, quæ varijs tam cathedralibus, et Metropolitanis, q̄ collegiatis ecclesijs, monasterijs conuentibus, & alijs religionis, et fratrum mendicantium domibus, & ordinibus, necnon sancti Spiritus in Saxia, Sancti Iohannis Lateranensis, ac Incurabilium de Vrbe, Sancti Antonij Vienen. & Sancti Bernardi Iuren. alijsq; Hospitalibus, Militijs, eorumque Capitulis, & cõuentibus, ac vniuersalibus, etiam studiorum generalium collegijs, tã secularibus, quã ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tã Principis Apostolorum de Vrbe, quã alijs fabricis, sanctæ Cruciatæ, alijsq; pijs locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Prælatibus, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Præpositis, & alijs ecclesiasticis, tam sæcularibus, quã diuersorum ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiuscunque dignitatis, & sta-

Concilium Tridentinum, 1564, Latin

328
 tos, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali
 Regia, & Imperiali dignitate fulgētibus vti
 que sexus personis, Necnon aliquibus Notarijs
 & etiam de latere Legatis, atque Nuncijs, tam
 perpetuò, quàm ad tempus per plures Roma-
 nos Pōtīfices prædecessores nostros, ac nos, &
 sedem Apostolicam, eiusque Legatos hæcenus
 etiā Motu proprio, & ex certa sciētia, ac de Appo-
 stolica potestatis plenitudine, seu etiā Impera-
 torum, Regum, Ducum, & aliorum Principum
 contemplatione, & intuitu, etiā de fratrum cō-
 silio, diuersimodè, variisque tēporibus in gene-
 re, vel specie, ex quavis èt honesta causa concessa,
 & etiam pluries confirmata, & innouata fue-
 runt, in plerisque contrariantur. Nos, quibus in
 primis cordi est, ita sancta, & Ecclesiæ Dei salu-
 berriima decreta suos (vt patet) effectus ubiq;
 conseq. & ab omnibus obediēter obseruari, pri-
 uilegiōrū, exemptionum, immunitatū, facultatum,
 Conseruatoriarū, Indulcorū, Confessionariū,
 Maris magni, & aliarū gratiarū prædictarū
 ac quarūcunq; Apostolicarū, & aliarū litem-
 rarum desuper concessarū, processuumq;que,
 decretorum, & aliorum inde secutorum tenores,
 ac si de verbo ad verbum inferentur, præsen-
 tibus pro sufficienter expressis, & plenè, insertis
 habentes, Motu proprio, & ex certa sciētia, ac
 de Apostolica potestatis plenitudine, quod ead-
 dem omnia, & singula priuilegia, exemptiones,
 Conseruatoria, Indulta, Confessionalia, Mare
 magnum, & aliæ gratiæ in his omnibus, & sin-
 gulis, in quibus illa statutis, & decretis Concilij
 huiusmodi contrariantur ipso iure reuocata,
 cassata,

329
 cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilij termi-
 nos, atque limites reducta sint, & esse censean-
 tur, nec quicquam aduersus ipsa decreta, & sta-
 tata, quominus ubique, & apud omnes obser-
 uentur, in aliquo suffragari posse, sed ea perinde
 haberi, & reputari debere, ac si nunquā ema-
 nassent, Apostolica autoritate tenore præsentium
 declaramus, ac èt statuimus, & ordinamus. Decernentes
 nihilominus oīa, & singula, quæ vi-
 gore priuilegiōrum, exemptionum, immunitatum,
 & dispensationum, Conseruatoriarum, Indulcorum,
 Confessionaliū, & aliarū quarūcunq;
 gratiarum huiusmodi post id tempus,
 quo Concilium obligare cœpit, facta, & gesta
 quolibet fuerunt, & in posterum fient, in his, in
 quibus dicti Concilij decretis aduersantur, nulla,
 inualida, & irrita esse, & ceteri, ac nemini,
 èt quantumlibet, vt præfertur, qualificato, tam
 in foro (quod aiunt) fori, quàm conscientię suffragari
 posse, & debere. Et ita per quoscunq;
 locorum Ordinarios, aliosq; iudices, & Commissarios
 quauis autoritate fungētes, èt S. R. E. Cardinales,
 sublata eis, & corū cuiuslibet quauis aliter
 iudicandi facultate, in vitroque foro, iudicari,
 & definiti debere, ac quicquid secus à quocunq;
 quauis autoritate sciēter, vel ignorāter attentari
 contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus
 præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus
 Apostolicis, ceterisq; contrariis quibuscunq;. Nulli
 ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ
 declarationis, statuti, ordinationis, & decreti infringere,
 vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc
 attentare præsumpserit, indignationem

330
nem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, &
Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incar.
Dominicæ, M. D. LXV. Tertio decimo Kal.
Martij. Pontificatus nostri Anno Sexto.

Cef. Glorierius.

P. Episcopus Narnien.

H. Cumyn.

MOTVS PROPRIVS

S. D. N. D. PII

Diuina Prouidentia Papæ V.

*De veritate exprimenda, &c. in dispensatio-
nibus matrimonialibus, & alijs
gratijs sub pœna falsi.*

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio, &c. Cum sicut ac-
cepimus nonnulli suæ conscientie
prodigi, ac propriæ salutis imme-
mores, vt facilius à nobis, & Sede
Apostolica dispensationes matri-
moniales, & alias gratias, & concessiones obti-
neant, gradus cōsanguinitatis, vel affinitatis, aut
cognationis spiritualis, ac sciētia illorū, aliter q̄
c. is.

331
eis, à principio ab ipsis partibus significatū, vel
narratum fuerit, exponūt, & si matrimonia hu-
iusmodi adhuc contracta non fuerunt, pro con-
tractis narrant, ac aliàs diuersimodè veram fa-
cti speciem tam in ipsis dispensationibus matri-
monialibus, quā pro alijs quibuscunque gratijs
& concessionibus obunendis immutant, ac pro-
pterea cum non solum in impetrationibus hu-
iusmodi falsitas narretur, verum etiam in parti-
bus plerūq; pro verificatione gratiarum huius-
modi veritas immutetur, & falsitas committat-
ur. Nos igitur huiusmodi abusibus, & errori-
bus obuiare cupientes, Motu proprio, &c. oēs,
& singulos procuratores tā officij pœnitentiariæ
seu contradictarum, q̄ alios quoscunq; sollicita-
tores, & scriptores, quos copitas vocant, qui ve-
ritatem facti à narratione, quam ab ipsis parti-
bus habuerūt, quo ad substantialia, & qualita-
tes necessariò exprimēdas diuersam faciūt, seu
quoquomodo inuertunt, aut immutant, depra-
uāt, & per subreptionē, & obreptionē gratias à
nobis extorquet, pœnā falsi incurrere, & ea pu-
niri oīno debere decernimus & declaramus.
Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernato-
ri, Cameræ Apostolicæ Auditori, & Vicario qua-
tenus in pmissis reos, & culpabiles repertos pœ-
na falsi, vt p̄mittitur, puniāt, cū potestate citādi
ēt p̄dictū cōsulto sū mariè de nō tuto accessu,
aliaq; dicendi, & faciēdi p̄missis necessaria, seu
quolibet opportuna. Nō obstantibus p̄missis, con-
stitutionibus, & ordinationib; apostolicis, cete-
risq; cōtrarijs nequaquā obstantib; irritū quoque
& inane, &c. diciq; &c. iudicari, & definitū dēre,
sublata, &c. decernētes. Et q̄ p̄sētis mot; p̄rij,
& ab.

334
tionibus Apostolicis alijsq; contrarijs quibus-
cunque volumus autem, q̄ presentes literæ in
Cancellaria nostra Apostolica, & in acie cam-
pi Floræ de more publicentur, & inter Consti-
tutiones perpetuò ualidas describantur. Et q̄
difficile foret presentes ad singula quæq; loca
deferri, quod earum transumptis, etiam impres-
sis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo
alicuius prælati munitis eadem prorsus fides
adhibeatur, quæ presentibus adhiberetur, si fo-
rent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino
hominum liceat, hanc paginam nostræ decla-
rationis, decreti, mandati, statuti, & uoluntatis
infringere, vel ei ausu temerario contraire.
Si quis autem hoc attentare præsumperit, in-
dignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum
Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit
incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno
Incarnationis Dominicæ M. D. L. X. V. I.
Quarto Kalend. Decemb. Pontificatus nostri
Anno Primo.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Visa de curia Io. Batengut.

BVL.

335
B V L L A S. D. N. D. PII
Diuina prouidentia Papæ IIII.

Super declaratione Concilij Tridentini, de
impedimento affinitatis ex for-
nicatione prouenientis.

*Tius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad
perpetuam rei memoriam.*

D Romanum Pontificē spectat Ca-
nonicas sanctiones, quæ expressiorē
sensum postulare videntur, re dili-
genter perspecta ita declarare, & a-
lias prouidere, vt omnis dubietas de
pijs Christi fidelium mentibus euellatur. Sanē
postquā ex eo, quod Trid. Synodus impedimē-
tum affinitatis ex fornicatione proueniens per
quod non solum Matrimonij contrahi prohi-
betur, sed et postea factum dirimitur, ad eos tā-
tum restrinxit, qui primo, & secundo gradu cō-
iunguntur, in vltioribus verò gradibus statuit
Matrimonij postea factū nō dirimi, à pluribus
Xpi fidelibus, vt accepimus, est dubitatū, an li-
cet in vltioribus gradibus huiusmodi Matrimo-
nium contractū non dirimatur, adhuc tū iuxta
antiquos Canones cōtrahi prohibeatur. Et pro-
pterea nos oēm ambiguitatē tollere, & anima-
rum tranquillitati, ac Matrimonij libertati, quā
tum cū Deo possumus, consulere volentes, De-
claramus, & Apost. autoritate decernimus nul-
lum hodie impedimentū remanere, quo minus
in vltioribus gradibus huiusmodi liberè, &
licitè matrimonij cōtrahi possit, & ita ab om-
nibus

nibus iudicari debere mandamus atque statuimus, decernentes irritum, & inane si quid secus à quoquam quacumque dignitate, autoritate, & potestate prædito contigerit iudicari. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem quod præsentis literarum in Cellaria nostra Apostolica, & in acie campi Fiora de more publicentur & inter constitutiones perpetuò valituras describantur. Et quia diffinile foret presentes ad singula queque loca deferri, quòd earum trāsmissis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alterius prelati munitis eadem prolixius fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense. Nulli ergo omnino hominum liceat hæc paginam nostre declarationis, de re iij, mandati, statuti, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno incarnationis Dominicæ, M. D. LXXIII. Decimo, septimo kal. Nouemb. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

Vila de Curia.

Io. Barenus.

DE

337
DECLARATIO CONCILII Tridentini de compaternitate, & affinitate ex fornicatione.

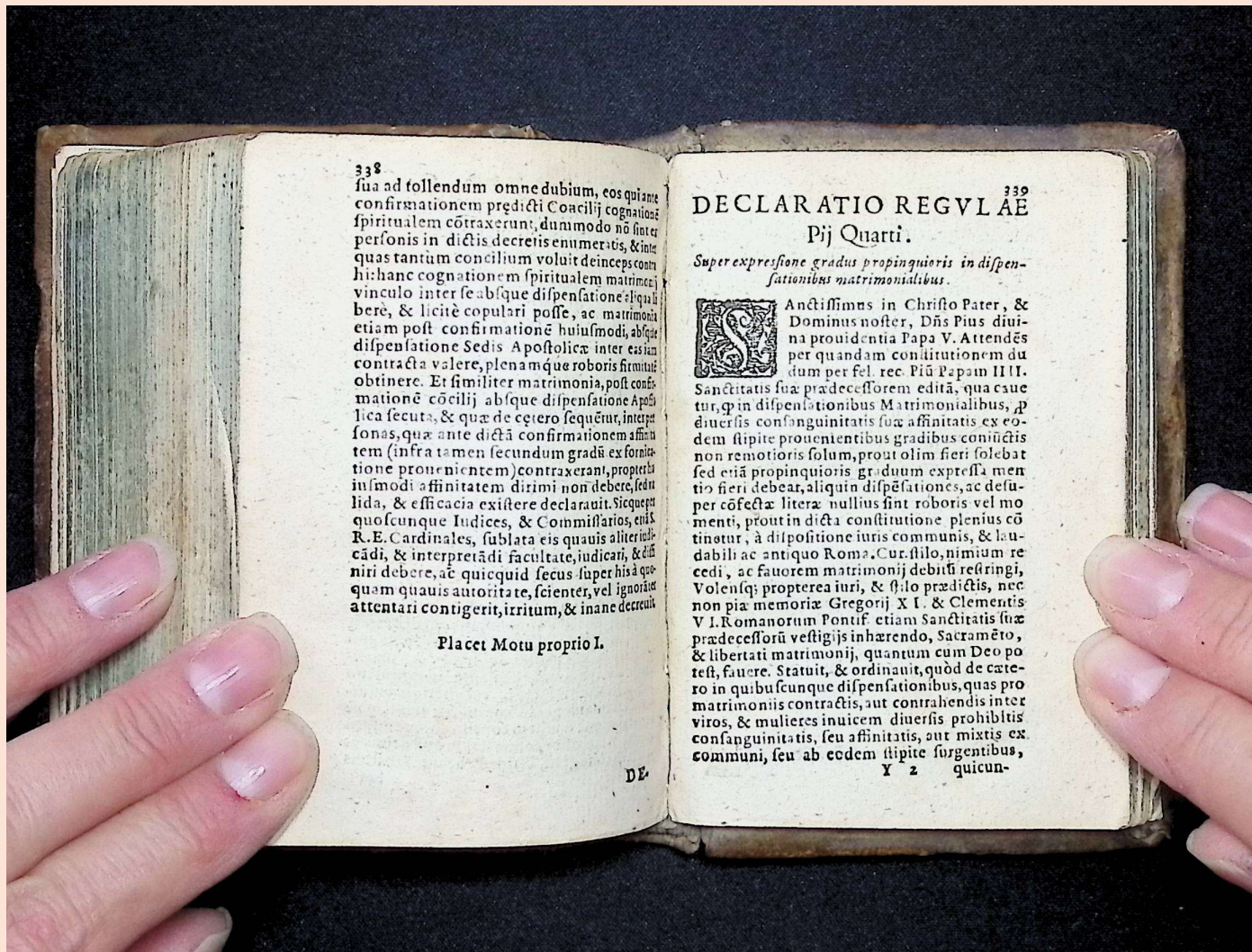
Ac matrimonij super contractu, & contrahendus.

ANCIENTISSIMVS in Christo pater, & Dominus noster Dominus Pius diuina providentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quòd cum in decretis sacri Concilii Tridentinæ tantum personarum enumeretur, inter quas daturat cognatio spiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus renocatur in dubium, an qui vltra personas in dictis decretis enumeratas quoquomodo cognatione spirituali ante confirmationem dicti Concilii contracti erant, absque dispensatione Apostolica Matrimonium post dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cætero contrahere possint, cum ante prædictam confirmationem id facere de iure minime liceret. Et insuper cum in eisdem decretis statuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis solummodo, attendi debere, quod primo, vel secundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur, An matrimonium inter personas, quæ ante confirmationem dicti Concilii tertio, vel vltiori huiusmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, post confirmationem eiusdem concilii absque dispensatione Apostolica contracta, & quæ deinceps contrahi conuergerit, dirimi debeant, Sanctitas

Y
sua

sua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem predicti Coacilij cognatione spirituales cōtraxerunt, dummodo nō sint ex personis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum concilium voluit deinceps contrahi: hanc cognationem spirituales matrimonij vinculo inter se absque dispensatione habere, & licite copulari posse, ac matrimonia etiam post confirmationē huiusmodi, absque dispensatione Sedis Apostolicæ inter eas iam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere. Et similiter matrimonia, post confirmationē cōcilij absque dispensatione Apostolica secuta, & quæ de cetero sequuntur, interpretari sonas, quæ ante dictā confirmationem affinitatem (infra tamen secundum gradū ex fornicatione proveniente) contraxerant, propter huiusmodi affinitatem dirimi non debere, sed valida, & efficacia existere declaravit. Sicque per quoscunque Iudices, & Commissarios, etiam R.E. Cardinales, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiiri debere, ac quicquid secus super his à quocunque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decretum.

Placet Motu proprio I.

DE.

DECLARATIO REGVLÆ ³³⁹
Pij Quarti.

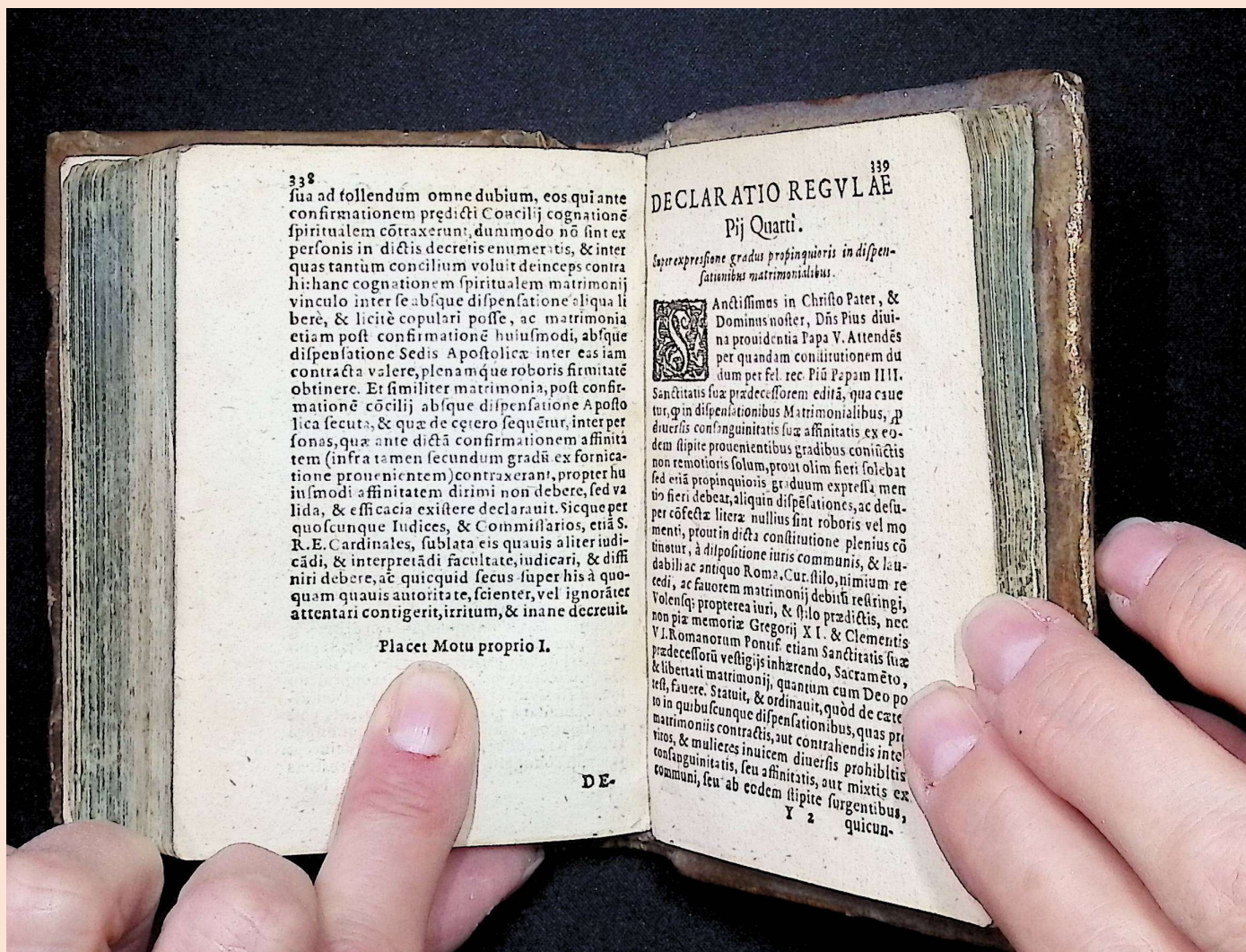
Super expressione gradus propinquois in dispensationibus matrimonialibus.

Anticissimus in Christo Pater, & Dominus noster, Dñs Pius divina providentia Papa V. Attendens per quandam constitutionem dudum per fel. rec. Piū Papam IIII. Sanctitatis suæ prædecessorem editā, qua causetur, quod in dispensationibus Matrimonialibus, per diversis consanguinitatis suæ affinitatis ex eodem stipite provenientes gradibus coniunctis non remotioris solum, prout olim fieri solebat sed etiā propinquois graduum expressa mentio fieri debeat, aliquin dispensationes, ac desuper cōfectæ literæ nullius sint roboris vel momenti, prout in dicta constitutione plenius cōtinetur, à dispositione iuris communis, & laudabili ac antiquo Romæ. Cur. stilo, nimum recedi, ac fauorem matrimonij debiti restringi, Volensque propterea iuri, & stilo prædictis, nec non pia memoriæ Gregorij X I. & Clementis V I. Romanorum Pontif. etiam Sanctitatis suæ prædecessorū vestigijs inharendo, Sacramento, & libertati matrimonij, quantum cum Deo potest, favere. Statuit, & ordinavit, quod de cetero in quibuscunque dispensationibus, quas pro matrimonijs contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres inuicem diversis prohibitis consanguinitatis, seu affinitatis, aut mixtis ex communi, seu ab eodem stipite surgentibus,

Y 2

quicun-

338
 sua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem prædicti Concilij cognatione spiritualemente contraxerunt, dummodo non sint ex personis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum concilium voluit deinceps contra hanc cognationem spiritualemente matrimonij vinculo inter se absque dispensatione aliqua liberè, & licitè copulari posse, ac matrimonia etiam post confirmationem huiusmodi, absque dispensatione Sedis Apostolicæ inter eas iam contracta valere, plenamque roboris firmitate obtinere. Et similiter matrimonia, post confirmationem concilij absque dispensatione Apostolica secuta, & quæ de cetero sequuntur, inter personas, quæ ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen secundum gradum ex fornicatione pronientem) contraxerant, propter huiusmodi affinitatem dirimi non debere, sed valida, & efficacia existere declaravit. Sicque per quoscunque Iudices, & Commissarios, etiã S. R. E. Cardinales, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quocunque quavis autoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Placet Motu proprio I.

DE-

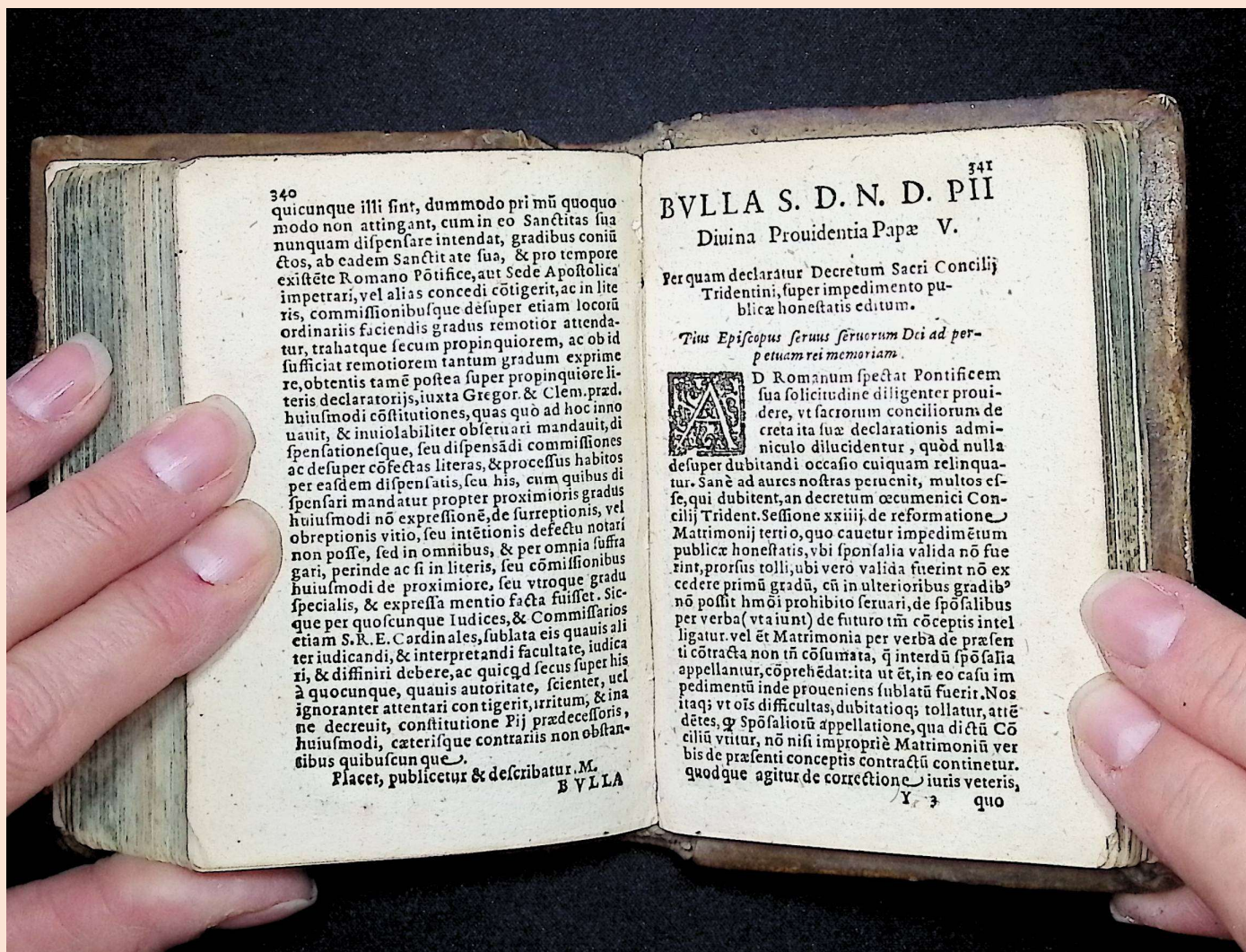
339
 DECLARATIO REGVLÆ
 Pij Quarti.

Super expressione gradus propinquois in dispensationibus matrimonialibus.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, Dñs Pius divina providentia Papa V. Attendens per quandam constitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam III. Sanctitatis suæ prædecessorem editã, qua casu tui, quoniam in dispensationibus Matrimonialibus, per diversis consanguinitatis suæ affinitatis ex eodem stipite proventibus gradibus coniunctis non remotioris solum, prout olim fieri solebat sed etiã propinquois graduum expressa mentio fieri debebat, aliquin dispensationes, ac defu- per cõfektã literã nullius sint roboris vel momenti, prout in dicta constitutione plenius cõtinetur, à dispositione iuris communis, & laudabili ac antiquo Roma. Cur. stilo, nimium recedi, ac favore matrimonij debiti restringi, Volensque propterea iuri, & stilo prædictis, nec non pia memorie Gregorij XI. & Clementis VI. Romanorum Pontif. etiam Sanctitatis suæ prædecessorũ vestigijs inhzendo, Sacramẽto, & libertati matrimonij, quantum cum Deo potest, favere. Statuit, & ordinavit, quod de cetero in quibuscunque dispensationibus, quas pro matrimonij contractis, aut contrahendis inter consanguinitatis, seu affinitatis, aut mixtis ex communi, seu ab eodem stipite surgentibus, quicun-

Y 2

340
 quicumque illi sint, dummodo pri mū quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas sua nunquam dispensare intendant, gradibus conūctos, ab eadem Sanctitate sua, & pro tempore existēte Romano Pōtifice, aut Sede Apostolica impetrari, vel alias concedi cōtigerit, ac in literis, commissionibusque desuper etiam locorū ordinariis faciendis gradus remotior attendatur, trahatque secum propinquorem, ac ob id sufficiat remotiorem tantum gradum exprime re, obtentis tamē postea super propinquiore literis declaratorijs, iuxta Gregor. & Clem. przd. huiusmodi cōstitutiones, quas quō ad hoc inno uauit, & inuolabiliter obseruari mandauit, di spensationesque, seu dispensādi commissiones ac desuper cōfectas literas, & processus habitos per easdem dispensatis, seu his, cum quibus di spensari mandatur propter proximioris gradus huiusmodi nō expressiōē, de surreptionis, vel obreptionis vitio, seu intētionis defectu notari non posse, sed in omnibus, & per ompia suffra gari, perinde ac si in literis, seu cōmissionibus huiusmodi de proximioris, seu utroque gradu specialis, & expressa mentio facta fuisset. Sic que per quoscunque Iudices, & Commissarios etiam S. R. E. Cardinales, sublatā eis quauis ali ter iudicandi, & interpretandi facultate, iudica ri, & diffiniri debere, ac quicqd secus super his à quocunque, quauis autoritate, scienter, uel ignoranter attentari contigerit, irritum, & ina ne decreuit, cōstitutione Pij prædecessoris, huiusmodi, ceterisque contrariis non obsta ntibus quibuscun que.

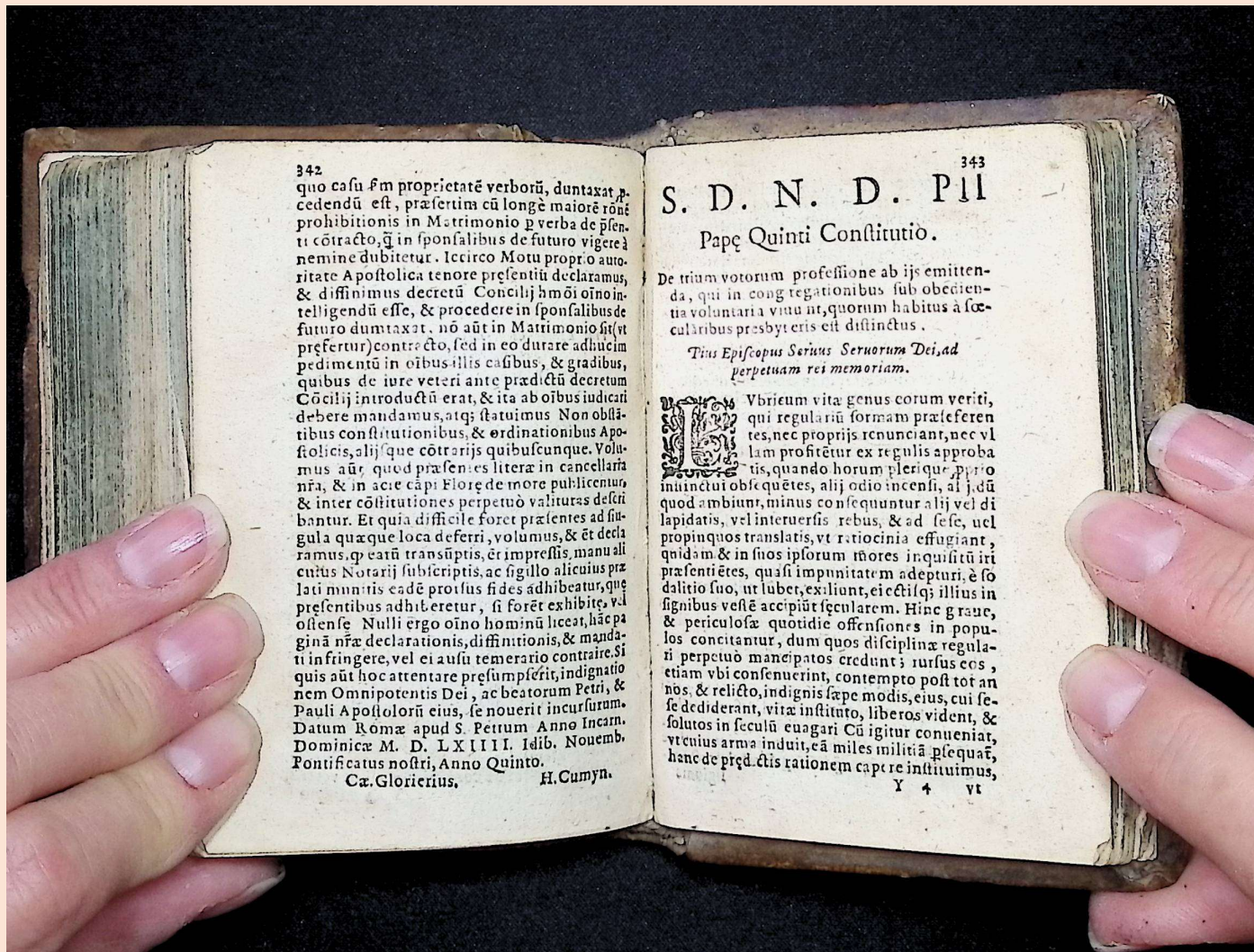
Placet, publicetur & describatur. M.
 BVLLA

341
 BVLLA S. D. N. D. PII
 Diuina Prouidentia Papæ V.

Perquam declaratur Decretum Sacri Concilij Tridentini, super impedimento pu blicæ honestatis editum.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei ad per petuam rei memoriam.

D Romanum spectat Pontificem sua solitudine diligenter prouidere, vt sacrorum conciliorum de creta ita suæ declarationis admi niculo dilucidentur, quōd nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinqua tur. Sanē ad aures nostras peruēnit, multos esse, qui dubitent, an decretum œcumenici Con cilij Tridentini Sessione xxiiij. de reformatione Matrimonij tertio, quo cauetur impedimētum publicæ honestatis, ubi sponsalia ualida nō fue rint, prorsus tolli, ubi uero ualida fuerint nō ex cedere primū gradū, cū in ulterioribus gradib⁹ nō possit hmōi prohibito seruari, de spōsali bus per uerba (ut aiunt) de futuro tm cōceptis intel ligatur, uel ēt Matrimonia per uerba de præsen ti cōtracta non tm cōsumata, q̄ interdū spōsalia appellantur, cōprehēdāta ut ēt, in eo casu im pedimentū inde proueniens sublatū fuerit. Nos itaq; vt oīs difficultas, dubitatioq; tollatur, attē dētes, q̄ spōsaliōrū appellatione, qua dictū Cō ciliū utitur, nō nisi improprie Matrimoniū uer bis de præsen ti conceptis contractū continetur, quodque agitur de correctione iuris ueteris, quo

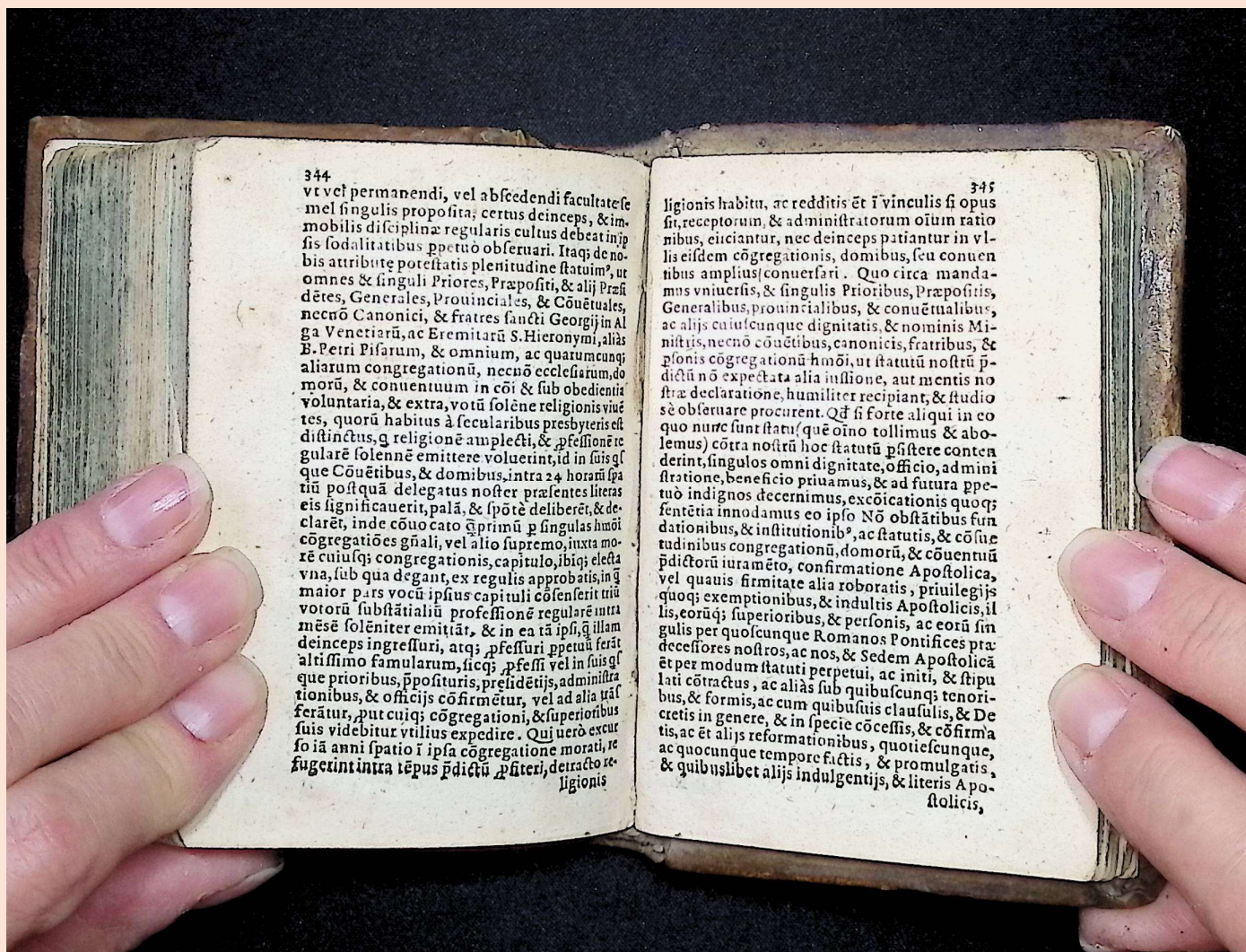
342
 quo casu s̄m proprietate verborū, duntaxat p̄cedendū est, præsertim cū longē maiore rōnt prohibitionis in Matrimonio p̄ verba de p̄sentī cōtracto, q̄ in sponalibus de futuro vigere à nemine dubitetur. Idcirco Motu proprio auctoritate Apostolica tenore p̄sentīū declaramus, & diffinimus decretū Concilij h̄mōi oīno intelligendū esse, & procedere in sponalibus de futuro duntaxat. nō autē in Matrimonio s̄t (ut p̄fertur) cōtracto, sed in eo durare adhuc im pedimentū in oībus illis casibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictū decretum Cōcilij introductū erat, & ita ab oībus iudicari debere mandamus, atq; statuimus. Non oblatibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, alijsq; cōtrarijs quibuscunq;e. Volumus autē quod p̄sentes litera in cancellaria n̄ra, & in acie cāpi Florē de more publicemur, & inter cōstitutiones perpetuō valituras describantur. Et quia difficile foret p̄sentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & et declaramus, q̄ earū transumptis, et impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius prælati munitis eadē prout fides adhibeatur, que p̄sēntibus adhiberetur, si foret exhibitæ, vel ostense. Nulli ergo oīno hominū liceat, hęc paginā n̄ra declarationis, diffinitionis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare p̄sumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorū eius, se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarn. Dominicæ M. D. LXXIIII. Idib. Nouemb. Pontificatus nostri, Anno Quinto.
 H. Cuyin.

343
 S. D. N. D. PII
 Pape Quinti Constitutio.

De trium votorum professione ab ijs emittenda, qui in congregationibus sub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus à secularibus presbyteris est distinctus.

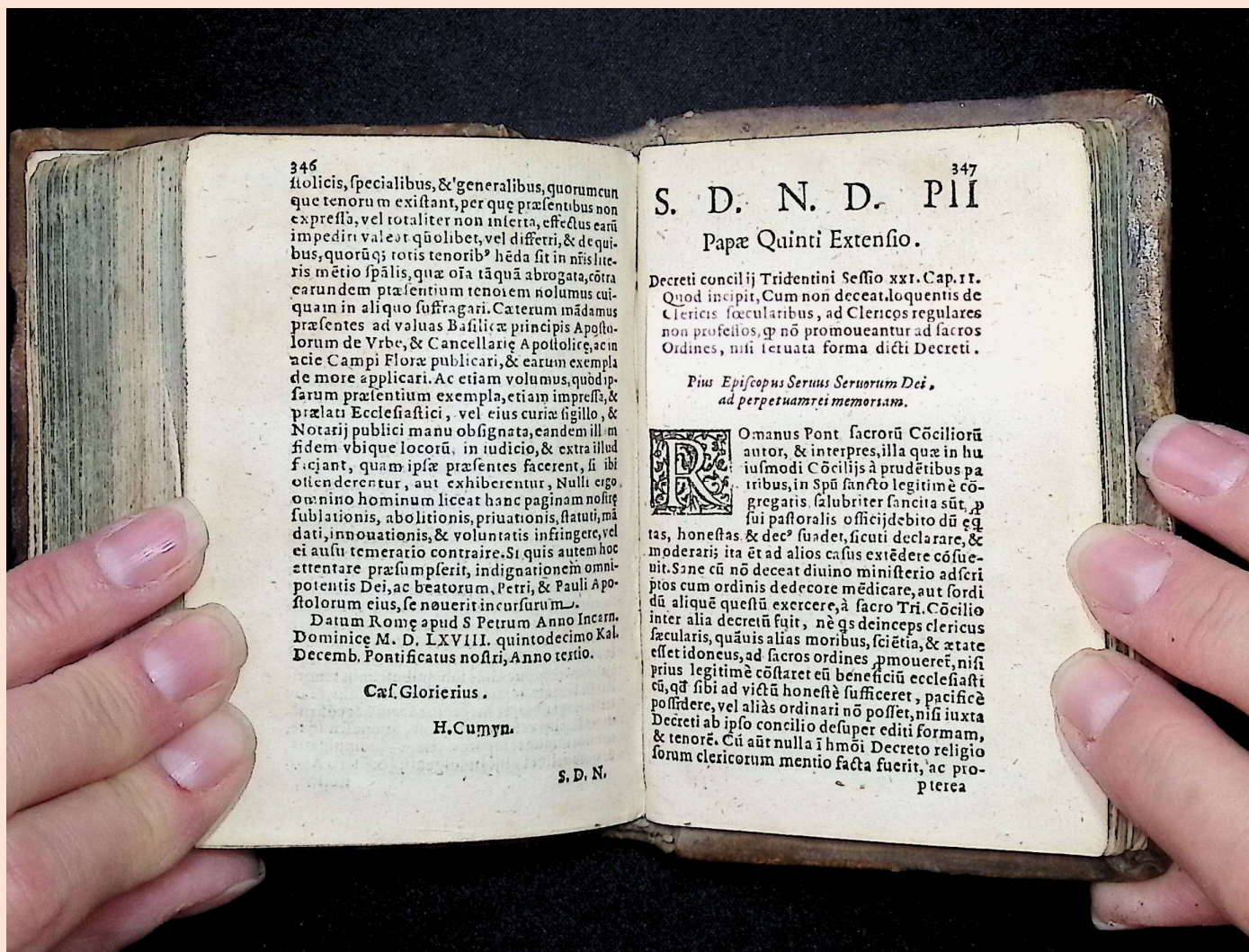
Tius Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Vbricium vita genus eorum veriti, qui regulariū formam præferentes, nec proprijs renunciant, nec vllam proficetur ex regulis approbatis, quando horum plerique pro iniuncti obsequēs, alij odio incensi, alij dū quod ambiunt, minus consequuntur alij vel dilapidatis, vel interuersis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, ut ratiocinia effugiant, quidam & in suos ipsorum mores inquisitū iri p̄sentiētes, quasi impunitatem adepturi, è sodalicio suo, ut lubet, exiliunt, ei cēstiq; illius insignibus vestē accipiūt secularem. Hinc graue, & periculosa quotidie offensiones in populos concitantur, dum quos disciplina regulari perpetuō mancipatos credunt; iursus eos, etiam vbi consenserint, contempto post tot annos, & relicto, indignis sæpe modis, eius, cui sese dederant, vitæ instituto, liberos vident, & solutos in seculū euagari. Cū igitur conueniat, ut cuius arma induit, eā miles militiā p̄sequat, hanc de p̄q̄ctis rationem capere instituimus,
 Y + vt

344
 ut vel permanendi, vel abcedendi facultate se
 mel singulis proposita; certus deinceps, & im-
 mobilis disciplina regularis cultus debeat in ip-
 sis sodalitatibus perpetuo obseruari. Itaque de no-
 bis attributa potestatis plenitudine statuim⁹, ut
 omnes & singuli Priores, Præpositi, & alij Præsi-
 dētes, Generales, Prouinciales, & Cōuentuales,
 necnō Canonici, & fratres sancti Georgij in Al-
 ga Venetiā, ac Eremitarū S. Hieronymi, aliās
 B. Petri Pisarum, & omnium, ac quarumcunq;
 aliarum congregationū, necnō ecclesiarum, do-
 morū, & conuentuum in cōi & sub obedientia
 voluntaria, & extra, votū solēne religionis viue-
 tes, quorū habitus à secularibus presbyteris est
 distinctus, q̄ religionē amplecti, & p̄fessionē re-
 gularē solennē emittere voluerint, id in suis q̄
 que Cōuentibus, & domibus, intra 24 horarū spa-
 tiū postquā delegatus noster præfentes literas
 eis significauerit, palā, & sp̄tē deliberēt, & de-
 clarēt, inde cōuocato c̄primū p̄ singulas hui⁹
 cōgregationes gnali, vel alio supremo, iuxta mo-
 rē cuiusq; congregationis, capitulo, ibiq; electa
 vna, sub qua degant, ex regulis approbatis, in q̄
 maior pars vocū ipsius capituli cōsenserit triū
 votorū substantiāliū professionē regulare intra
 mēse solēniter emittāt, & in ea tā ipsi, q̄ illam
 deinceps ingressuri, atq; p̄fessuri perpetuū ferāt,
 altissimo famularum, sicq; p̄fessi vel in suis q̄
 que prioribus, p̄posituris, p̄sidentijs, administra-
 tionibus, & officijs cōfirmētur, vel ad alia ual-
 ferātur, p̄t cuiq; cōgregationi, & superioribus
 suis videbitur vtilius expedire. Qui uerō excur-
 so iā anni spatio i ipsa cōgregatione morati, re-
 fugerint intra tēpus p̄dictū p̄fiteri, de facto re-
 ligionis

345
 ligionis habitu, ac redditis et i vinculis si opus
 sit, receptorum, & administratorum oīum ratio-
 nibus, eiciantur, nec deinceps patiantur in vl-
 lis eisdem cōgregationis, domibus, seu conuen-
 tibus amplius conuersari. Quo circa manda-
 mus vniuersis, & singulis Prioribus, Præpositis,
 Generalibus, prouincialibus, & conuentualibus,
 ac alijs cuiuscunq; dignitatis, & nominis Mi-
 nistris, necnō cōuētibus, canonicis, fratribus, &
 p̄sonis cōgregationū hui⁹, ut statutū nostrū p̄-
 dictū nō expectata alia iussione, aut mentis no-
 stræ declaratione, humiliter recipiant, & studio
 sē obseruare procurent. Q̄ si forte aliqui in eo
 quo nunc sunt statū, quē oīno tollimus & abo-
 lemus) cōtra nostrū hoc statutū p̄sistere contē-
 derint, singulos omni dignitate, officio, admini-
 stratione, beneficio priuamus, & ad futura p̄pe-
 tuū indignos decernimus, excōicationis quoq;
 sentētia inuocamus eo ipso Nō obstantibus fun-
 dationibus, & institutionib⁹, ac statutis, & cōsue-
 tudinibus congregationū, domorū, & cōuentū
 p̄dictorū iuramento, confirmatione Apostolica,
 vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs
 quoq; exemptionibus, & indultis Apostolicis, il-
 lis, eorūq; superioribus, & personis, ac eorū sin-
 gulis per quoscunq; Romanos Pontifices præ-
 decessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicā
 et per modum statuti perpetui, ac initi, & stipu-
 lati cōtractus, ac aliās sub quibuscunq; tenori-
 bus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & De-
 cretis in genere, & in specie cōcessis, & cōfirma-
 tis, ac et alijs reformationibus, quotiescunq;
 ac quocunq; tempore factis, & promulgatis,
 & quibuslibet alijs indulgentijs, & literis Apo-
 stolicis,

346
 iolicis, specialibus, & generalibus, quorumcun-
 que tenorem existant, per que presentibus non
 expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum
 impediti valeat quolibet, vel differri, & de qui-
 bus, quorumque tenoribus hęcda sit in nris lre-
 ris metio spalis, quę oĩa tãquã abrogata, cõtra
 earundem presentium tenorem nolumus cui-
 quam in aliquo suffragari. Caterum mādamus
 presentes ad valuas Basilicę principis Aposto-
 lorum de Vrbe, & Cancellarię Apollolicę, ac in
 acie Campi Florę publicari, & earum exempla
 de more applicari. Ac etiam volumus, quod ip-
 sarum presentium exempla, etiam impressa, &
 prælati Ecclesiastici, vel eius curię sigillo, &
 Notarij publici manu obfignata, eandem illi-
 fidem vbique locorũ, in iudicio, & extra illud
 ficiant, quam ipsę presentes facerent, si ibi
 ostenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo
 omnino hominum liceat hanc paginam nostrę
 sublationis, abolitionis, priuationis, statuti, mād-
 dati, innouationis, & voluntatis infringere, vel
 ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc
 attentare presumpserit, indignationem omni-
 potentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apo-
 stolorum eius, se noverit incursurum.

Datum Romę apud S Petrum Anno Incarn.
 Dominicę M. D. LXVIII. quintodecimo Kal.
 Decemb. Pontificatus nostri, Anno tertio.

Caſ. Glorierius .

H. Cumyn.

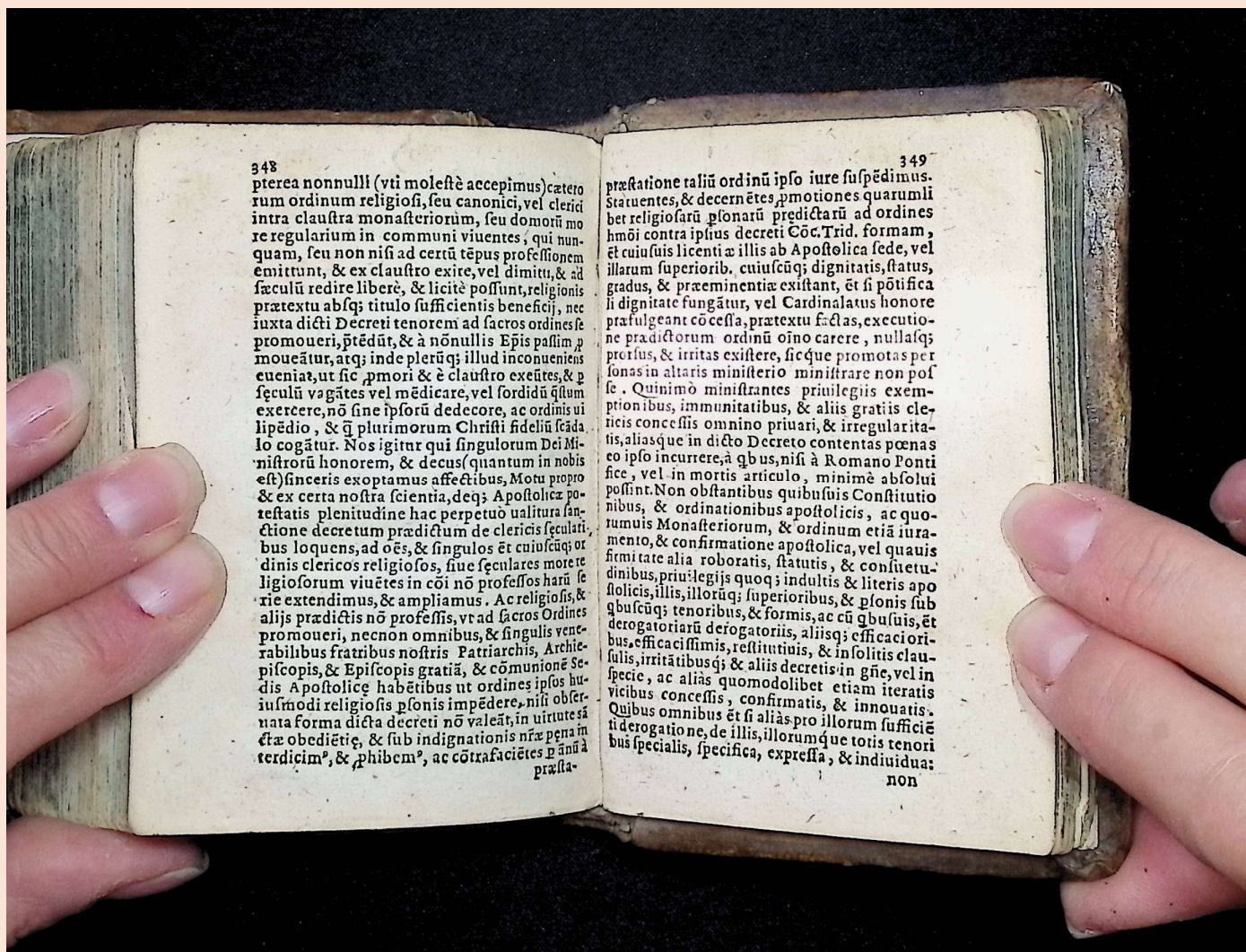
S. D. N.

347
 S. D. N. D. PII
 Papę Quinti Extensio.

Decreti concilij Tridentini Sessio XXI. Cap. II.
 Quod incipit, Cum non deceat loquentis de
 Clericis secularibus, ad Clericos regulares
 non profectos, q̄ nō promoueantur ad sacros
 Ordines, nisi seruata forma dicti Decreti.

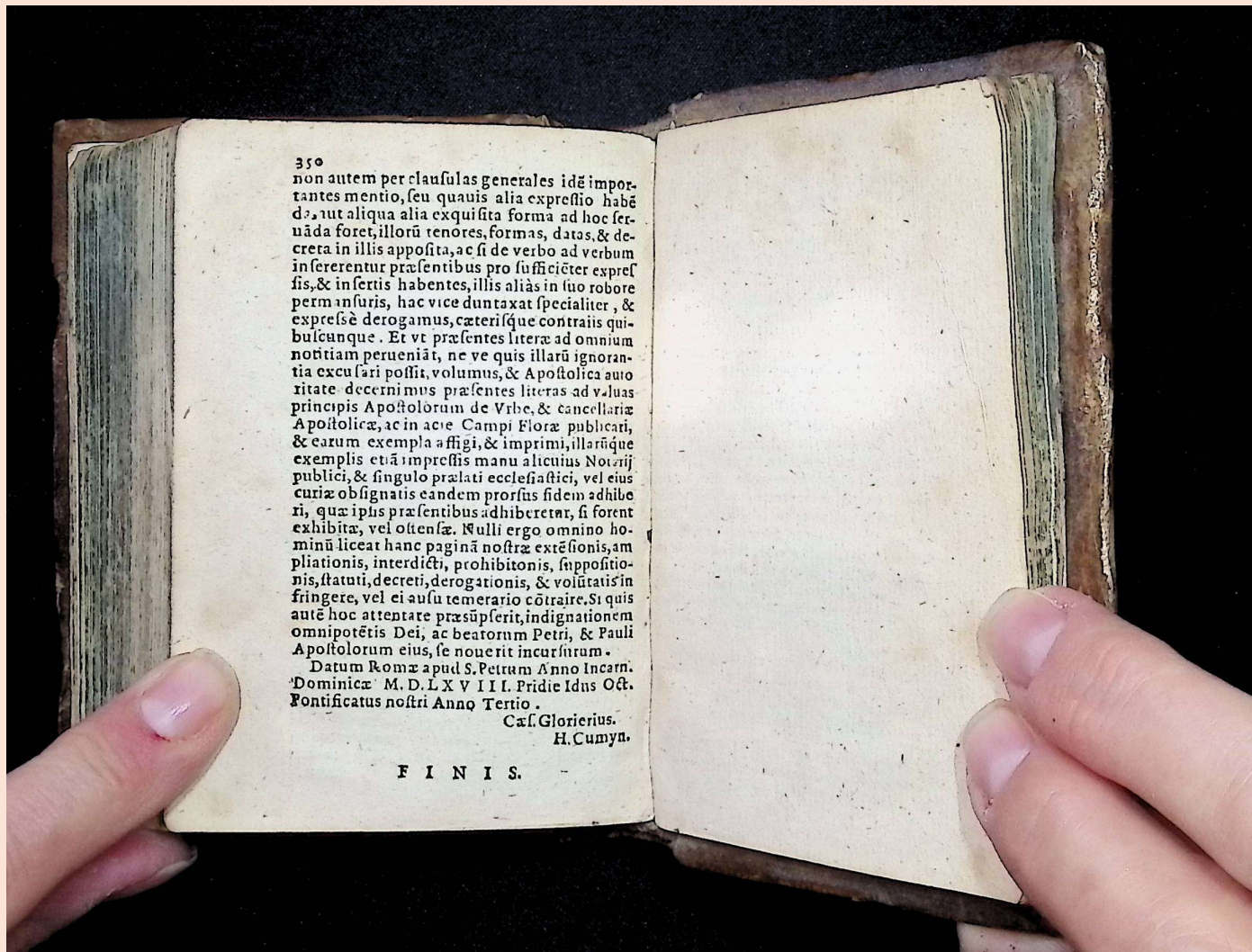
*Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei,
 ad perpetuam rei memoriam.*

Romanus Pontifex sacrorũ Conciliorũ
 autor, & interpres, illa quę in hu-
 iusmodi Concilijs a prudētibus pa-
 tribus, in Spũ sancto legitime cõ-
 gregaris salubriter sancita sũt, p̄
 sui pastoralis officij debito dũ eę-
 tas, honestas & dec̄ suadet, sicuti declarare, &
 moderari; ita et̄ ad alios casus extēdere cõsue-
 nit. Sane cũ nō deceat diuino ministerio adscri-
 ptos cum ordinis dedecore medicare, aut sordi-
 diũ alique questũ exercere, à sacro Tri. Concilio
 inter alia decretũ fuit, nē q̄s deinceps clericus
 secularis, quãuis alias moribus, sciētia, & xtate
 esset idoneus, ad sacros ordines pmouerē, nisi
 prius legitime cõstaret eũ beneficiũ ecclesiasti-
 cũ, qđ sibi ad victũ honestē sufficeret, pacificē
 possidere, vel aliã ordinari nō posset, nisi iuxta
 Decreti ab ipso concilio desuper editi formam,
 & tenorē. Cũ aut̄ nulla i hmõi Decreto religio-
 sorum clericorum mentio facta fuerit, ac pro-
 pterea

348
 pteera nonnulli (vti molestè accepimus) catero
 rum ordinum religiosi, seu canonici, vel clerici
 intra claustra monasteriorum, seu domorū mo
 re regularium in communi viuentes, qui nun
 quam, seu non nisi ad certū tēpus professionem
 emittunt, & ex claustro exire, vel dimitti, & ad
 sæculū redire liberè, & licitè possunt, religionis
 prætextu absq; titulo sufficientis beneficij, nec
 iuxta dicti Decreti tenorem ad sacros ordines se
 promoueri, p̄tēdūt, & à nōnullis Ep̄is passim p̄
 moueātur, atq; inde plerūq; illud inconueniens
 eueniat, ut sic p̄mori & è claustro exeūtes, & p̄
 sæculū vagātes vel medicare, vel sordidū q̄stum
 exercere, nō sine ipsorū dedecore, ac ordinis ui
 lipedio, & q̄ plurimorum Christi fidelū scāda
 lo cogātur. Nos igitur qui singulorum Dei Mi
 nistorū honorem, & decus (quantum in nobis
 est) sinceris exoptamus affectibus, Motu proprio
 & ex certa nostra scientia, deq; Apostolicæ san
 ctissimæ plenitudine hac perpetuò ualitura san
 ctione decretum prædictum de clericis seculari
 bus loquens, ad oēs, & singulos èt cuiuscūq; or
 dinis clericos religiosos, siue seculares more re
 ligiosorum viuētes in cōi nō p̄fessos harū se
 riè extendimus, & ampliamus. Ac religiosi, &
 alijs prædictis nō professis, vr ad sacros Ordines
 promoueri, nec non omnibus, & singulis vena
 rabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archie
 piscopis, & Episcopis gratiā, & cōmunionē Se
 dis Apostolicę habētibus ut ordines ipsos hu
 iusmodi religiosi p̄sonis imp̄dere, nisi obser
 uata forma dicta decreti nō valeāt, in uirtute sã
 ctæ obediētis, & sub indignationis nræ pena in
 terdicim⁹, & p̄hibem⁹, ac cōtrafaciētes p̄ anū à
 præsta-

349
 præstatione taliū ordinū ipso iure suspēdimus.
 Statuentes, & decernētes p̄mouiones quarumli
 bet religiosarū p̄sonarū prædictarū ad ordines
 hmōi contra ipsius decreti Cōc. Trid. formam,
 èt cuiusuis licenti & illis ab Apostolica sede, vel
 illarum superiorib; cuiuscūq; dignitatis, status,
 gradus, & præminentia existant, èt si p̄tifica
 li dignitate fungātur, vel Cardinalatus honore
 præfulgeant cōcessa, prætextu factas, executio
 ne prædictorum ordinū oīno carere, nullasq;
 prius, & irritas existere, sicque promotas per
 sonas in altaris ministerio ministrare non pos
 se. Quinimō ministrantes priuilegijs exem
 ptionibus, immunitatibus, & alijs gratis cle
 ricis concessis omnino priuari, & irregularita
 tis, aliasq; in dicto Decreto contentas p̄enas
 eo ipso incurrere, à qb us, nisi à Romano Ponti
 fice, vel in mortis articulo, minimè absolui
 possint. Non obstantibus quibusuis Constitutio
 nibus, & ordinationibus apostolicis, ac quo
 rumuis Monasteriorum, & ordinum etiā iura
 mento, & confirmatione apostolica, vel quauis
 firmitate alia roboratis, statutis, & consuetu
 dinibus, priuilegijs quoq; indultis & literis apo
 stolicis, illis, illorūq; superioribus, & p̄sonis sub
 qbuscūq; tenoribus, & formis, ac cū qbuis, èt
 derogatorijs derogatorijs, alijsq; efficaciori
 bus, efficacissimis, restitutis, & insolitis clau
 sulis, irritatibusq; & alijs decretis in ḡne, vel in
 specie, ac alijs quomodolibet etiam iteratis
 vicibus concessis, confirmatis, & innouatis.
 Quibus omnibus èt si alijs pro illorum sufficiē
 ti derogatione, de illis, illorumq; ue totis tenori
 bus specialis, specifica, expressa, & indiuidua:
 non

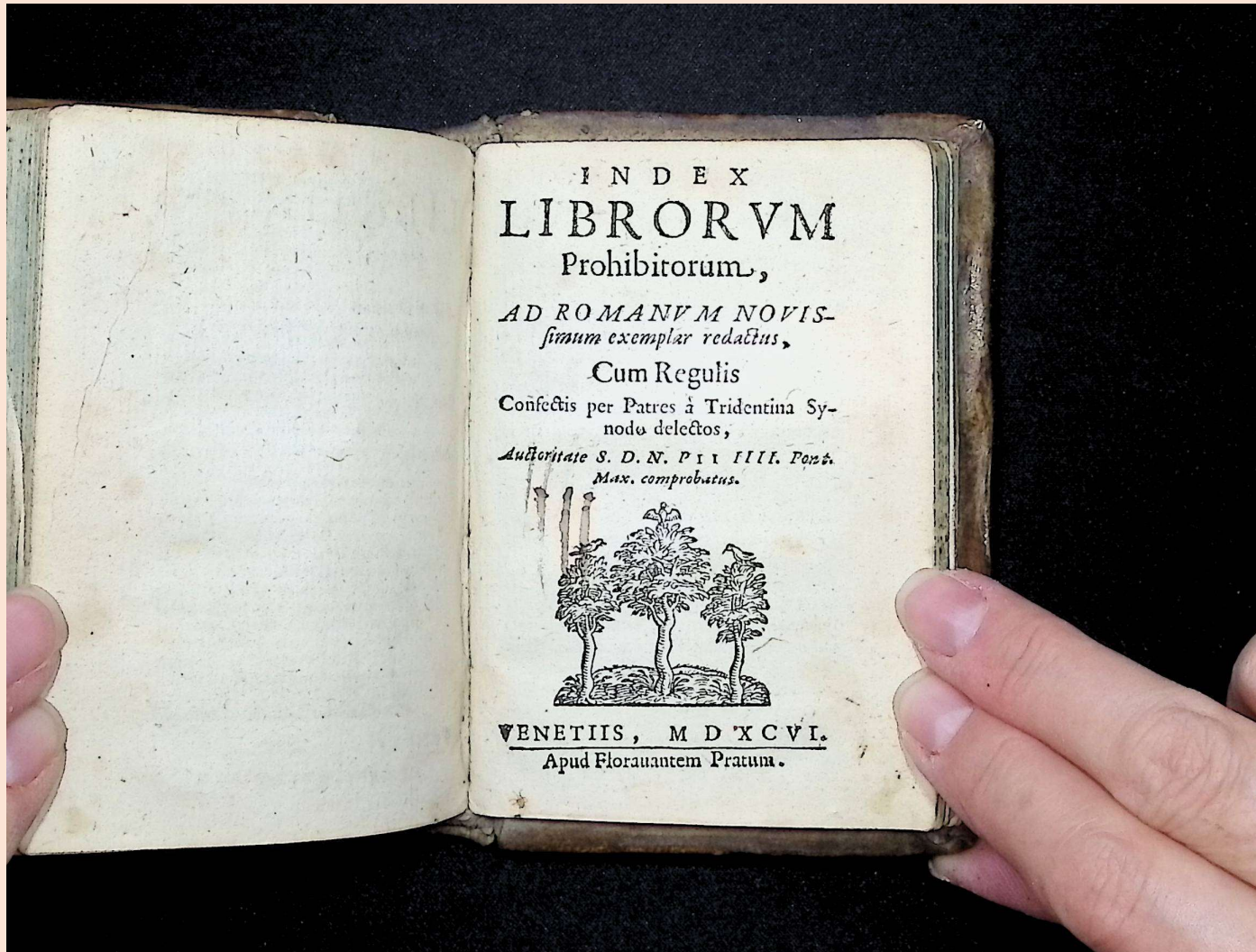
350
non autem per clausulas generales idē impor-
tantes mentio, seu quavis alia expressio habē
d. ut aliqua alia exquisita forma ad hoc ser-
uāda foret, illorū tenores, formas, datas, & de-
creta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum
in sererentur presentibus pro sufficiēter expres-
sis, & insertis habentes, illis aliās in suo robore
permanens, hac vice duntaxat specialiter, &
expressē derogamus, cæterisque contrariis qui-
bulcunque. Et ut presentes literæ ad omnium
notitiam perueniāt, ne ve quis illarū ignoran-
tia excusari possit, volumus, & Apostolica auto-
ritate decernimus presentes literas ad v. Ius
principis Apostolorum de Vrbe, & cancellariæ
Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari,
& earum exempla affigi, & imprimi, illarūque
exemplis etiā impressis manu alicuius Notarij
publici, & singulo prælati ecclesiastici, vel eius
curiæ ob signatis eandem prorsus fidem adhibe-
ri, quæ ipsius presentibus adhiberetur, si forent
exhibita, vel ostensa. Nulli ergo omnino ho-
minū liceat hanc paginā nostræ extētionis, am-
pliationis, interditi, prohibitionis, suppositio-
nis, statuti, decreti, derogationis, & voluntatis in-
fringere, vel ei ausu temerario cōtrajre. Si quis
autē hoc attentate præsupserit, indignationem
omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli
Apostolorum eius, se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarn.
Dominicæ M. D. L X V I I I. Pridie Idus Oct.
Pontificatus nostri Anno Tertio.

Caſ. Glorierius.
H. Cumy.

F I N I S.

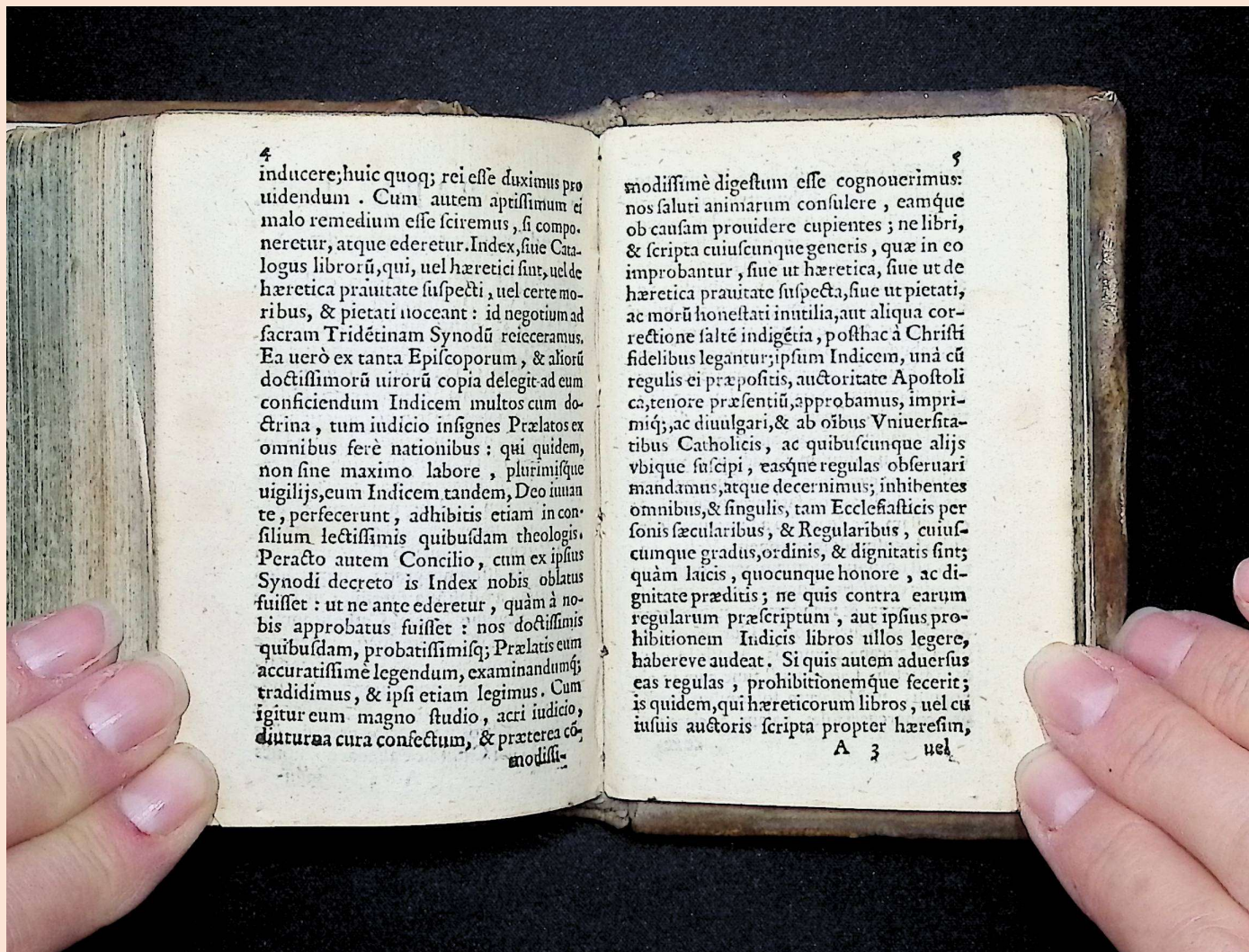

PIVS PAPA III.³

Ad futuram rei memoriam.

Dominici gregis custodiam, Domino disponente, præpositi uigilis more pastoris, non desistimus ipsi gregi ab imminenti periculo, quanta maxima possumus cura, & diligentia, præcauere; ne pro negligentiam nostram pereant oues, quæ preciosissimo Domini nostri Iesu Christi sanguine sunt redemptæ. Etsi autem quæ ad fidei ueritatem patefaciendam, & ad horum temporum hæreses confutandas pertinebant, in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, sancti Spiritus assistente gratia, nuper a deo enucleata, ac definita fuerunt; ut facile iam sit unicuique sanam, Catholicamque doctrinam à falsi, adulterinaque inter nosce re: tamen cum librorum ad hæreticis editorum lectio non modò simpliciores homines corrumpere soleat, verum sæpe et doctos, eruditosque in uarios errores, & à ueritate fidei Catholicæ alienas opiniones

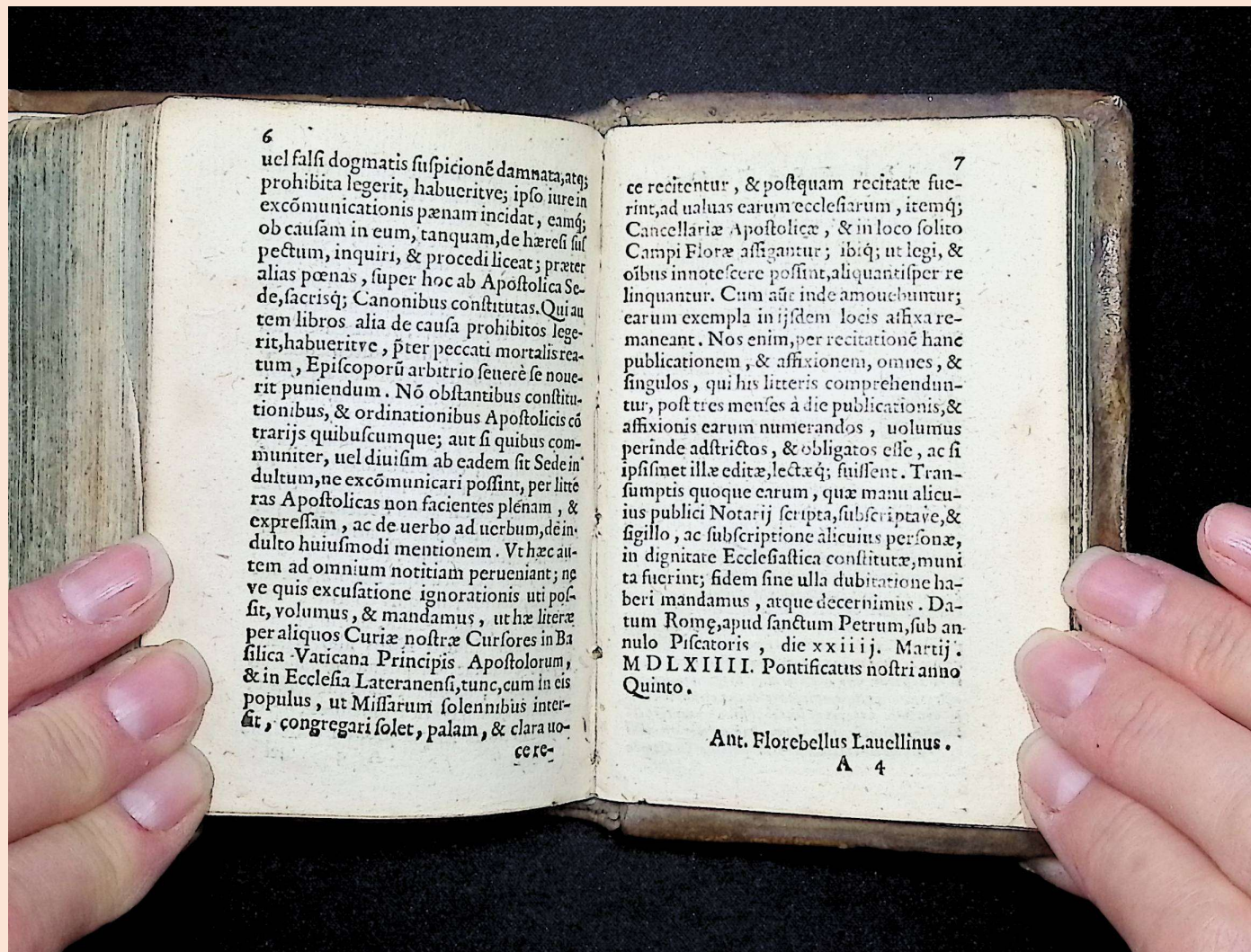
A 2 indu-

4
inducere; huic quoq; rei esse duximus pro
uidendum . Cum autem apertissimum ei
malo remedium esse sciremus , si compo-
neretur, atque ederetur. Index, siue Cata-
logus librorū, qui, uel hæretici sint, uel de
hæretica prauitate suspecti, uel certe mo-
ribus, & pietati noceant : id negotium ad
sacram Tridētinam Synodū reieceramus.
Ea uerò ex tanta Episcoporum, & aliorū
doctissimorū uirorū copia delegit ad eum
conficiendum Indicem multos cum do-
ctrina, tum iudicio insignes Prælatos ex
omnibus ferè nationibus : qui quidem,
non sine maximo labore, plurimisque
uigilijs, eum Indicem tandem, Deo iuan-
te, perfecerunt, adhibitis etiam in con-
siliū lectissimis quibusdam theologis.
Peracto autem Concilio, cum ex ipsius
Synodi decreto is Index nobis oblatas
fuisset : ut ne ante ederetur, quàm à no-
bis approbatus fuisset : nos doctissimis
quibusdam, probatissimisque Prælati-
bus eum accuratissimè legendum, examinandumq;
tradidimus, & ipsi etiam legimus. Cum
igitur eum magno studio, acri iudicio,
diuturnæ cura confectum, & præterea cō-
modissi-

5
modissimè digestum esse cognouerimus:
nos saluti animarum consulere, eamque
ob causam providere cupientes ; ne libri,
& scripta cuiuscunque generis, quæ in eo
improbantur, siue ut hæretica, siue ut de
hæretica prauitate suspecta, siue ut pietati,
ac morū honestati inutilia, aut aliqua cor-
rectione saltē indigētia, posthac à Christi
fidelibus legantur; ipsum Indicem, unā cū
regulis ei præpositis, auctoritate Apostoli-
cæ, tenore præsentis, approbamus, impri-
misque, ac diuulgari, & ab oībus Vniuersita-
tibus Catholicis, ac quibuscunque alijs
ubique suscipi, easque regulas obseruari
mandamus, atque decernimus; inhibentes
omnibus, & singulis, tam Ecclesiasticis per-
sonis sæcularibus, & Regularibus, cuius-
cunque gradus, ordinis, & dignitatis sint;
quàm laicis, quocunque honore, ac di-
gnitate præditis; ne quis contra earum
regularum præscriptum, aut ipsius pro-
hibitionem Indicis libros ullos legere,
habere ualeat. Si quis autem aduersus
eas regulas, prohibitionemque fecerit;
is quidem, qui hæreticorum libros, uel cu-
iusuis auctoris scripta propter hæresim,

A 3 uel

6
uel falsi dogmatis suspicionē damnata, atq;
prohibita legerit, habueritve; ipso iure in
excōmunicationis p̄nam incidat, eamq;
ob causam in eum, tanquam, de h̄eresi sus-
pectum, inquiri, & procedi liceat; præter
alias p̄nas, super hoc ab Apostolica Se-
de, sacrisq; Canonibus constitutas. Qui au-
tem libros alia de causa prohibitos lege-
rit, habueritve, p̄ter peccati mortalis rea-
tum, Episcoporū arbitrio senerē se noue-
rit puniendum. Nō obstantibus constitu-
tionibus, & ordinationibus Apostolicis cō-
trarijs quibuscumque; aut si quibus com-
muniter, uel diuisim ab eadem sit Sede in-
dultum, ne excōmunicari possint, per litte-
ras Apostolicas non facientes plēnam, &
expressam, ac de uerbo ad uerbum, de in-
dulto huiusmodi mentionem. Vt hæc au-
tem ad omnium notitiam perueniant; ne-
que quis excusatione ignorationis uti pos-
sit, volumus, & mandamus, ut hæc literæ
per aliquos Curie nostræ Cursores in Ba-
silica Vaticana Principis Apostolorum,
& in Ecclesia Lateranensi, tunc, cum in eis
populus, ut Missarum solennibus inter-
at, congregari solet, palam, & clara uo-
cere-

7
ce recitentur, & postquam recitate fue-
rint, ad ualvas earum ecclesiarum, itemq;
Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito
Campi Floræ affigantur; ibiq; ut legi, &
oibus innotescere possint, aliquantisper re-
linquantur. Cum autē inde amouebuntur;
earum exempla in iisdem locis affixa re-
maneant. Nos enim, per recitationē hanc
publicationem, & affixionem, omnes, &
singulos, qui his litteris comprehendun-
tur, post tres menses à die publicationis, &
affixionis earum numerandos, uolumus
perinde adstrictos, & obligatos esse, ac si
ipsi sine illæ editæ, lectæq; fuissent. Tran-
sumptis quoque earum, quæ manu alicuius
publici Notarij scripta, subscripta, &
sigillo, ac subscriptione alicuius personæ,
in dignitate Ecclesiastica constitutæ, muni-
ta fuerint; fidem sine ulla dubitatione ha-
beri mandamus, atque decernimus. Da-
tum Romæ, apud sanctum Petrum, sub an-
nulo Piscatoris, die xxiiij. Martij.
MDLXIII. Pontificatus nostri anno
Quinto.

Ant. Florebellus Lauellinus.
A 4

PRÆFATIO

In indicem librorum prohibitorum confectum à Deputatione Tridentinæ Synodi, Reverendi Patris Fratris Francisci Forerij, Ordinis Fratrum Prædicatorum, S. Theologia professoris, & eiusdem Deputationis Secretarij.

CUM SANCTA œcumenica Tridentina Synodus ijs rationibus adducta, quæ in secundæ Sessionis decretis sub Beatissimo Pio III Pont. Max. explicata sunt, censuisset, ut Patres aliquot, ex omnibus serè nationibus delecti, de librorum censuris quid statuendum esset, diligenter cogitantes, in eam tandem sententiam post diuturnam deliberationem venerunt, ut indicarent nihil utilius fieri posse, quam si Romanus ille prohibitorum librorum index ab Inquisitoribus Romæ postremo confectus, paucis tantum demptis, atque etiam additis, retineretur: quippe qui, cum magna maturitate à multis viri doctis compositus plurimos comprehendat auctores, atque in ordinem seris commodum digestus esse videatur. Quoniam verò intelligebant, propterea in aliquibus prævincijs, ac locis hætenus cum Indicem receptum non esse, quod in eo quidam libri prohiberentur, quorum lectio viri docti privati magno incommodo afficerentur; atque animadvertentes etiam in eo esse nonnulla parum explicate posita, quæ interpretatione indigerent, re multum, atque deliberationibus agitata, ac viris etiam ex omni natione Theologicæ facultatis

PRÆFATIO.

Facultatis scientissimis in cõsiliu adhibitis subiectas Regulas componendas iudicarunt, ut, quo ad eius fieri posset, doctorum hominũ comodis, & studijs, salua veritate, ac religione, prospiceretur. Illud igitur in primis observare oportet, unãquãque penè alphabeti literã tres habere Classes. In prima non tantum libri, quæ librorũ scriptores continetur, qui aut hæretici aut nota hæresis suspecti fuerunt, horum n̄ Catalogũ fieri oportet, ut oes intelligant, eorum scripta non edita solum, sed edenda et, prohibita esse. Sed illud et animadvertendum est, quod licet multi præterea sint, qui iustissimis de causis in hæc Classẽ referri poterant: Patribus tamen nõ is fuit animus, aut ad eorũ pertinẽdas instituti, ut eos ad unũ perquirerent: sed ijs p̄ne contenti fuere, qui in Romano Catalogo descripti sunt. De alijs verò eiusdem generis auctoribus: idẽ ab Ordinarijs, & Inquisitoribus statuendũ esse existimarunt. In secundam Classẽ non auctores, sed libri sunt relati, qui propter doctrinam, quã continent, non sanam, aut suspectam, aut qua offensionem etiã in moribus tantum fidelibus asferre potest, rejiciuntur, etiam si auctores, à quibus prodire, ab Ecclesia nunquam desciverunt. Tertiã verò, & ultimã Classẽ eos libros complectitur, qui sine scriptoris nomine exierunt in vulgus, & eam doctrinam continent, quã Romana Ecclesia, tanquam Catholica fidei, aut morum integritati contrariam, refutandam, ac repellendam esse decernit: non enim omnes libri, qui neminem auctoris non præferunt, damnandos putarunt, quandoquidẽ sepe viros doctos, ac sanctos notuimus, ut Christiana quidem Resp. ex eorum vigilijs fructum caperet, ipsi verò inanem gloriam curarent, libros optimos sine nomine edidisse, sed eos tantum, quia us li quidã pravam, aut dubiã fidei doctrinam, siue

10 I N D E X

sue moribus perniciosam continent. at verò, qui sunt huiusmodi, aut tales censei debeant, preter eos, qui in hoc Catalogo descripti sunt, Episcopi, & Inquisitores unà cum Theologorum Catholicorum consilio diiudicabunt sed propter nostrorum temporum molestiam, ne in posterum libri sine nomine auctoris edantur, decreto quartæ Sessionis Tridentini Concilij sub fel. rec. Paulo 111. quod incipit Sed & Impressoribus, &c. promissa est.

REGVLA PRIMA.

LIBRI omnes, quos ante annum MDXV. aut summi Pontifices, aut Concilia œcumenica damnarunt, & in hoc Indice nō sunt, eodem modo damnati esse censeantur, sicut olim dānati fuerunt.

REGVLA SECVNDÆ.

Hæresicorum libri tam eorum, qui post prædictum annū hæreses inuenerunt, uel suscitauerunt, quam qui hæreticorum capita, aut duces, sunt, uel fuerunt, quales sunt, Lutherus, Zuinglius, Calvinus, Balthasar Pacimontanus, Suuëchfeldius, & his similes, cuiusq; nominis, tituli, aut argumēti existant, oīno prohibētur. Aliorum aut hæreticorū libri, qui de religione quidem ex p̄fesso tractant, omnino damnantur. Qui uero de religione non tractant, a Theologis Catholicis iussu Episcoporū, & Inquisitorū examinati, & approbati permittuntur. Libri et Catholicæ conscripti, tam ab illis, qui postea in hære-

11 LIBRORVM PROHIB.

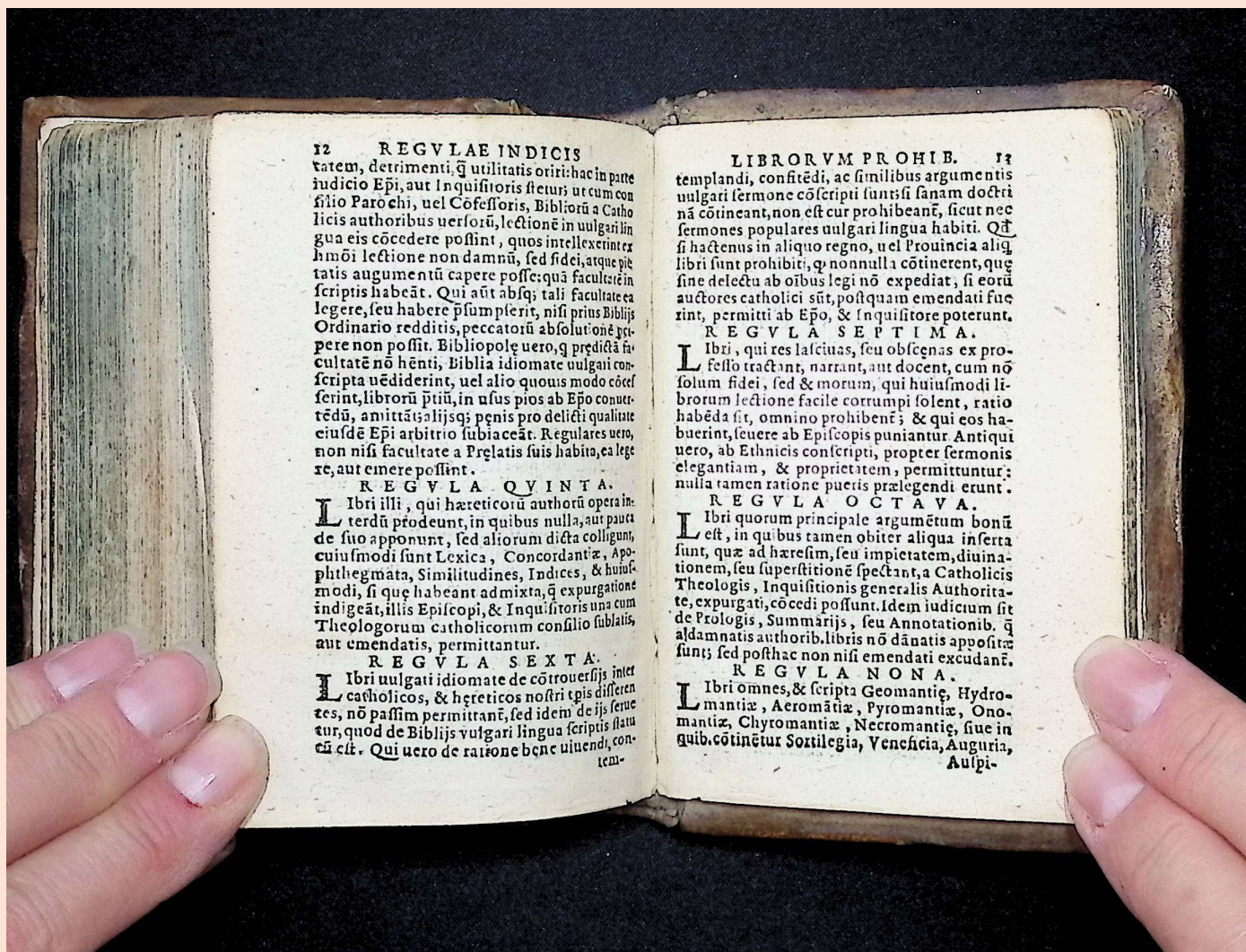
hæresim lapsi sunt, q̄ ab illis, qui post lapsum ad Ecclesię germinum rediere, approbati a facultate Theologica alicuius uniuersitatis Catholicæ, uel ab Inquisitione generali p̄mitti poterūt.

REGVLA TERTIA.

Versiones Scriptorum et Ecclesiasticorum, quæ hætenus editæ sunt a damnatis auctoribus, modo nihil cōtra sanam doctrinam continent, an permittuntur. Librorum autē veteris Testamenti uersiones uiris uñ doctis, & pijs iudicio Ep̄i concedi poterūt, modo huiusmodi uersionibus, tāquam elucidationib; vulgarę editionis ad intelligendā sacram Scripturam, non sūt tanquam sacro textu utātur. Versiones uero noui Testamenti, ab authorib; primæ Classis huius Indicis factæ, nemini cōcedantur: quia utilitatis parū, periculi uero plurimū lectoribus ex earum lectione manere solet. Si quæ uero annotationes cū huiusmodi, quæ permittuntur, uersionibus, uel cū vulgaræ editione circumferuntur, expūctis locis suspectis a facultate Theologica alicuius uniuersitatis Catholicę, aut Inquisitione generali, permitti eisdem poterunt, quibus & uersiones. Quibus conditionibus totum uolumē Bibliorum, quod uulgo Biblia Varabli dicitur, aut partes eius concedi uiris pijs, & doctis poterunt. Ex Biblijs uero Isidori Clarj Brixiani prologus, & prolegomena præcidantur: eius uero textum nemo textum vulgarę editionis esse existimet.

REGVLA QVARTA.

Cum experimento manifestum sit, si sacra Biblia uulgari lingua passim sine discrimine permittatur, plus, inde ob hominū temeritatem,

12 REGVLAE INDICIS
tatem, detrimenti, q̄ utilitatis oriri: hac in parte iudicio Ep̄i, aut Inquisitoris stetur; ut cum consilio Parochi, uel Cōfessoris, Bibliorū a Catholicis authoribus uersorū, lectionē in uulgari lingua eis cōcedere possint, quos intellexerint ex h̄mōi lectione non damnū, sed fidei, atque pietatis augmentū capere posse: quā facultatē in scriptis habeāt. Qui aut̄ absq; tali facultate ea legere, seu habere p̄sumpserit, nisi prius Biblijs Ordinario redditis, peccatorū absolutiōnē p̄cipere non possit. Bibliopolę uero, q̄ p̄dictā facultatē nō hēnti, Biblia idiomate uulgari conscripta uēdiderint, uel alio quouis modo cōcesserint, librorū p̄tū, in usus pios ab Ep̄o conuertēdū, amittā; alijsq; p̄nis pro delicti qualitate eiusdē Ep̄i arbitrio subiaceāt. Regulares uero, non nisi facultate a Prēlatis suis habita, ea legere, aut emere possint.

REGVLA QVINTA.
Ibri illi, qui hereticorū authorū opera interdū p̄fodeunt, in quibus nulla, aut pauca de suo apponunt, sed aliorum dicta colligunt, cuiusmodi sunt Lexica, Concordantię, Apophthegmata, Similitudines, Indices, & huiusmodi, si quę habeant admixta, q̄ expurgatione indigeāt, illis Ep̄iscopi, & Inquisitoris una cum Theologorum catholicorum consilio sublati, aut emendati, permittantur.

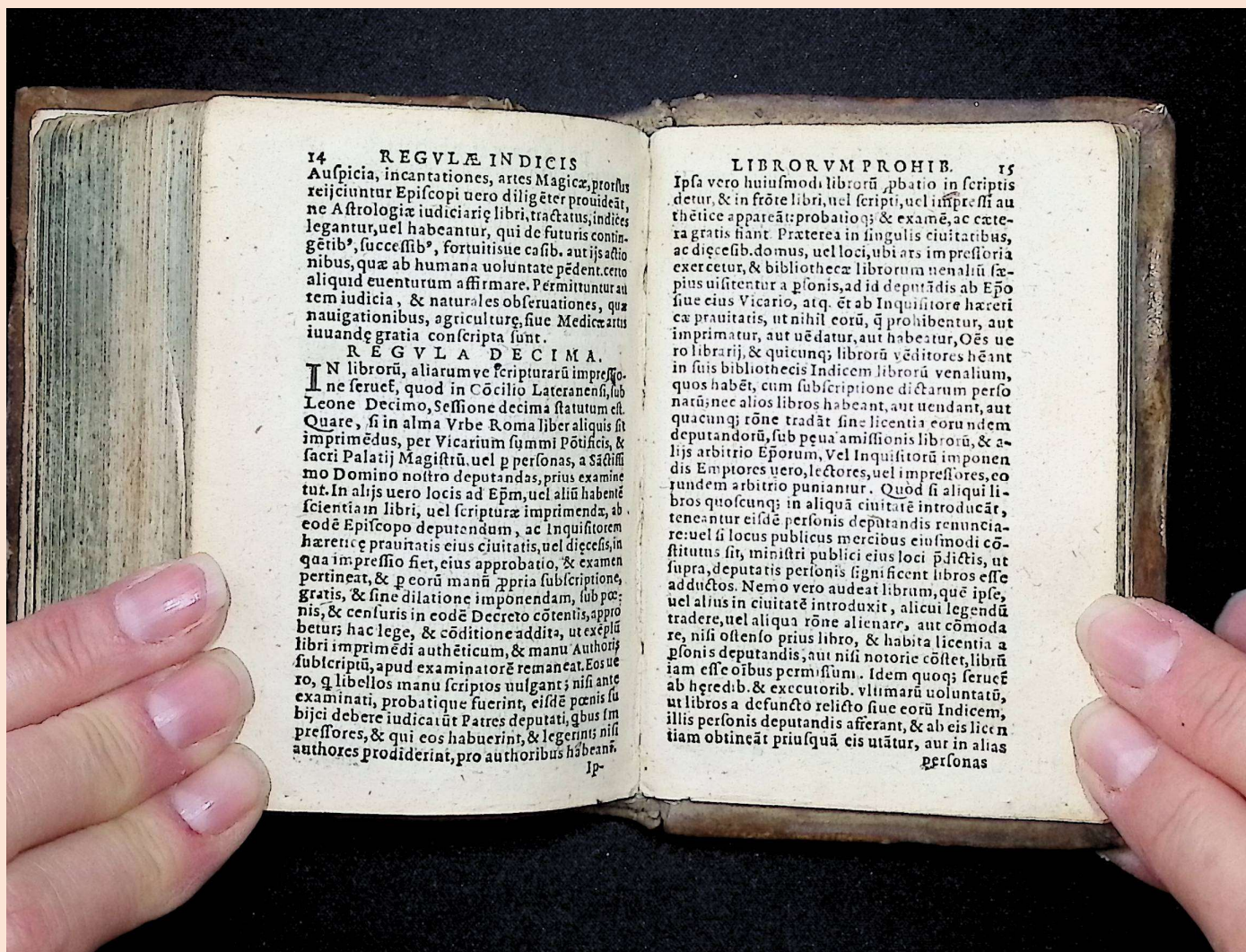
REGVLA SEXTA.
Ibri uulgati idiomate de cōtrouersijs inter catholicos, & hereticos nostri ep̄is differentes, nō passim permittant̄, sed idem de ijs seruetur, quod de Biblijs uulgari lingua scriptis statutū est. Qui uero de ratione bene uiuendi, con-

LIBRORVM PROHIB. 11
templandi, confitēdi, ac similibus argumentis uulgari sermone cōscripti sunt: si sanam doctrinā cōtineant, non est cur prohibeant̄, sicut nec sermones populares uulgari lingua habiti. Quā si hactenus in aliquo regno, uel Prouincia aliqui libri sunt prohibiti, q̄ nonnulla cōtinerent, quę sine delectu ab oibus legi nō expediat, si eorū auctores catholici sūt, postquam emendati fuerint, permitti ab Ep̄o, & Inquisitore poterunt.

REGVLA SEPTIMA.
Ibri, qui res lasciuas, seu obscenas ex professo tractant, narrant, aut docent, cum nō solum fidei, sed & morum, qui huiusmodi librorum lectione facile corrumpi solent, ratio habēda sit, omnino prohibent̄; & qui eos habuerint, se uere ab Ep̄iscopis puniantur. Antiqui uero, ab Ethnicis conscripti, propter sermonis elegantiam, & proprietatem, permittuntur; nulla tamen ratione pueris p̄legendi erunt.

REGVLA OCTAUA.
Ibri quorum principale argumētum bonū est, in quibus tamen obiter aliqua inserta sunt, quę ad heresim, seu impietatem, diuinationem, seu superstitionē spectant, a Catholicis Theologis, Inquisitionis generalis Auctoritate, expurgati, cōcedi possunt. Idem iudicium sit de Prologis, Summarijs, seu Annotationib. q̄ a damnatis authorib. libris nō dānatis appositę sunt; sed posthac non nisi emendati excudant̄.

REGVLA NONA.
Ibri omnes, & scripta Geomantię, Hydromantię, Aeromantię, Pyromantię, Onomantię, Chyromantię, Necromantię, siue in quib. cōtinētur Sortilegia, Venēficia, Auguria, Auspi-

14 REGVLÆ INDICIS

Auspicia, incantationes, artes Magicæ, prorsus reijciuntur Episcopi vero diligenter provideant, ne Astrologiæ iudiciarij libri, tractatus, indices legantur, uel habeantur, qui de futuris contingētib⁹, successib⁹, fortuitisue casib⁹. aut ijs actio nibus, quæ ab humana uoluntate pēdent. cetero aliquid euenturum affirmare. Permittuntur autem rem iudicia, & naturales obseruationes, quæ nauigationibus, agriculturæ, siue Medicæ artus iuuandę gratia conscripta sunt.

REGVLÆ DECIMA.

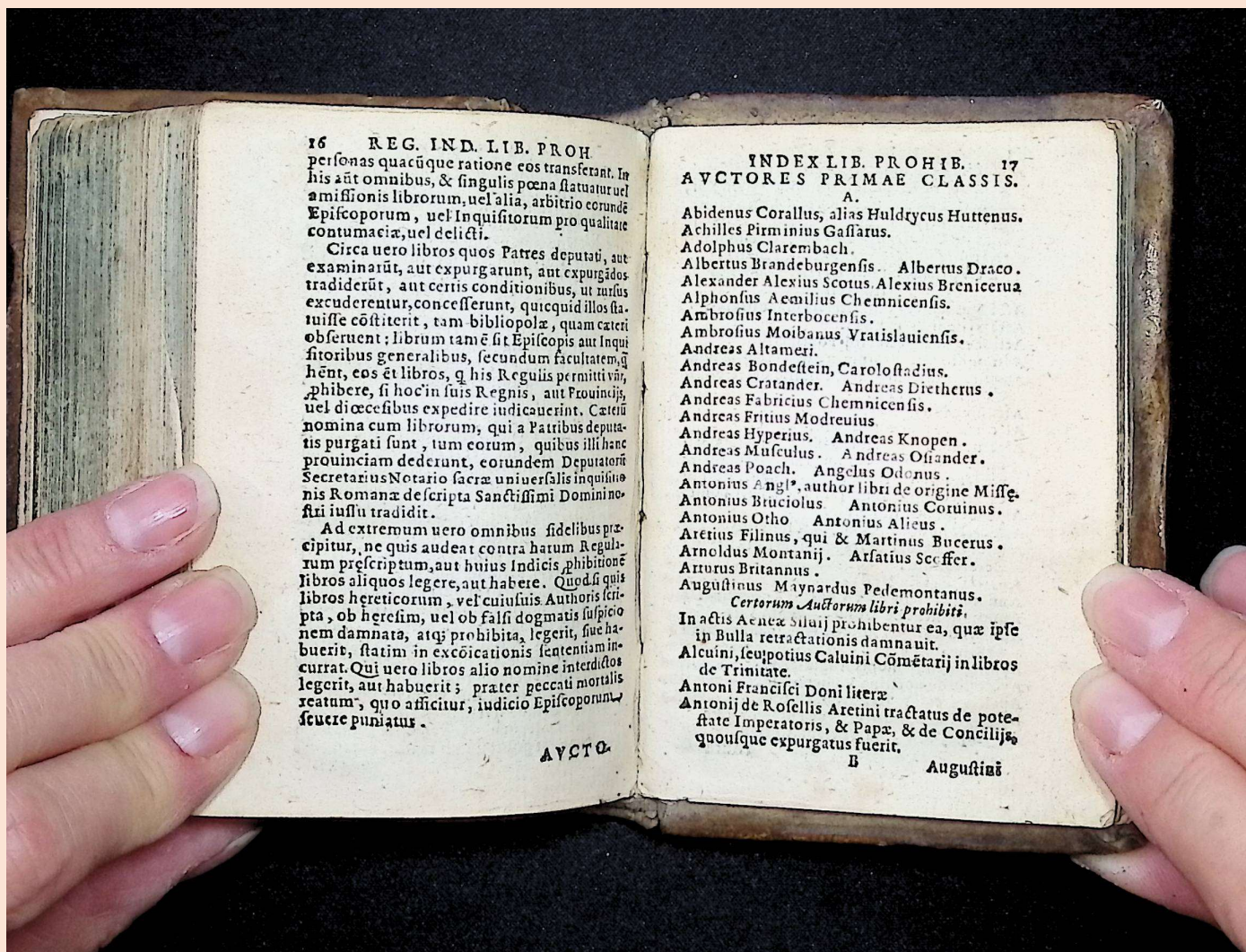
IN librorū, aliarumue scripturarū impressio-
ne seruet, quod in Cōcilio Lateranensi, sub Leone Decimo, Sessione decima statutum est. Quare, si in alma Vrbe Roma liber aliquis sit imprimendus, per Vicarium summi Pōntificis, & sacri Palatij Magistrū, uel p personas, a Sāctissi mo Domino nostro deputandas, prius examine tur. In alijs uero locis ad Ep̄m, uel aliū habentē scientiam libri, uel scripturæ imprimendæ, ab eodē Episcopo deputandam, ac Inquisitorem hæreticę prauitatis eius ciuitatis, uel diocesis, in qua impressio fiet, eius approbatio, & examen pertineat, & p eorū manū p̄pria subscriptiones, gratis, & sine dilatione imponendam, sub pœ- nis, & censuris in eodē Decreto cōtēntis, appro- betur; hac lege, & cōditione addita, ut exēplū libri imprimēdi authenticum, & manu Authoris subscriptū, apud examinatore remaneat. Eos ue- ro, q libellos manu scriptos uulgant; nisi ante examinati, probatique fuerint, eisdē pœnis su- bijci debere iudicauit Patres deputati, qbus Im- pressores, & qui eos habuerint, & legerint; nisi authores prodiderint, pro authoribus hōbeant.

1p-

LIBRORVM PROHIB. 15

Ipsa uero huiusmodi librorū p̄batio in scriptis detur, & in frōte libri, uel scripti, uel impressi au- thēticę appareāt: probatioq; & examē, ac cæte- ra gratis fiant. Præterea in singulis ciuitatibus, ac diocētib⁹, domus, uel loci, ubi ars impressoria exercetur, & bibliothecæ librorum uenaliū sa- pius uisitentur a p̄sonis, ad id deputatis ab Ep̄o siue eius Vicario, atq; ēt ab Inquisitore hæreti- cę prauitatis, ut nihil eorū, q prohibentur, aut imprimatur, aut uē datur, aut habeatur, Oēs ue- ro librarij, & quicunq; librorū uēditores hēant in suis bibliothecis Indicem librorū uenaliū, quos habēt, cum subscriptione dictarum perso- narū; nec alios libros habeant, aut uendant, aut quacunq; rōne tradāt sine licentia eorundem deputandorū, sub p̄ua amissionis librorū, & a- lijs arbitrio Ep̄orum, uel Inquisitorū imponen- dis Emptores uero, lectores, uel impressores, eo- rundem arbitrio puniantur. Quod si aliqui li- bros quoscunq; in aliquā ciuitatē introducāt, teneantur eisdē personis deputandis renuncia- re: uel si locus publicus mercibus eiusmodi cō- stitutus sit, ministri publici eius loci p̄dictis, ut supra, deputatis personis significent libros esse adductos. Nemo uero audeat librum, quē ipse, uel alius in ciuitatē introduxit, alicui legendū tradere, uel aliqua rōne alienare, aut cōmoda- re, nisi ostēso prius libro, & habita licentia a p̄sonis deputandis, aut nisi notorie cōstet, librū iam esse oibus permissum. Idem quoq; seruet ab hēredib⁹, & executorib⁹. vltimarū uoluntatū, ut libros a defuncto relicto siue eorū Indicem, illis personis deputandis afferant, & ab eis licen- tiam obtineāt priusquā eis utatur, aut in alias personas

16 REG. IND. LIB. PROH

personas quacūque ratione eos transferant. In his aut omnibus, & singulis poena statuat uel amissionis librorum, uel alia, arbitrio eorundē Episcoporum, uel Inquisitorum pro qualitate contumacia, uel delicti.

Circa uero libros quos Patres deputati, aut examinatū, aut expurgarunt, aut expurgados tradiderūt, aut certis conditionibus, ut rursus excuderentur, concesserunt, quicquid illos statuisse cōstitit, tam bibliopolæ, quam ceteri obseruent; librum tamē sit Episcopis aut Inquisitoribus generalibus, secundum facultatem, q̄ hēnt, eos ēt libros, q̄ his Regiis permittunt, prohibere, si hoc in suis Regnis, aut Prouincijs, uel diocēsis expedire iudicauerint. Ceterū nomina cum librorum, qui a Patribus deputatis purgati sunt, tum eorum, quibus illi hanc prouinciam dederunt, eorundem Deputatorū Secretarij Notario sacrae uniuersalis inquisitionis Romanae de scripta Sanctissimi Domini nostri iussu tradidit.

Ad extremum uero omnibus fidelibus precipitur, ne quis audeat contra harum Regularum prescriptum, aut huius Indicis prohibitionē libros aliquos legere, aut habere. Quod si quis libros hereticorum, uel cuiusuis Authoris scripta, ob heresim, uel ob falsi dogmatis suspitionem damnata, atq; prohibita, legerit, siue habuerit, statim in excōicationis sententiam incurrat. Qui uero libros alio nomine interdictos legerit, aut habuerit; prater peccati mortalis reatum, quo afficitur, iudicio Episcoporum, seu ree puniatur.

AVCTO

INDEX LIB. PROHIB. 17
AVCTORES PRIMAE CLASSIS.

A.

- Abidenus Corallus, alias Huldrycus Huttenus.
- Achilles Firminius Gasparus.
- Adolphus Clarembach.
- Albertus Brandeburgensis. Albertus Draco.
- Alexander Alexius Scotus. Alexius Breniceraua
- Alphonus Aemilius Chemnicensis.
- Ambrosius Interboensis.
- Ambrosius Moibanus Vratislauenensis.
- Andreas Altameri.
- Andreas Bondestein, Caroloftadius.
- Andreas Cratander. Andreas Diethernus.
- Andreas Fabricius Chemnicensis.
- Andreas Fritius Modreuius
- Andreas Hyperius. Andreas Knopen.
- Andreas Musculus. Andreas Ostiander.
- Andreas Poach. Angelus Odonus.
- Antonius Angl^o, author libri de origine Missæ.
- Antonius Bruciolus. Antonius Coruinus.
- Antonius Otho. Antonius Aleus.
- Arctius Filinus, qui & Martinus Bucerus.
- Arnoldus Montanij. Arsatius Scæffer.
- Arturus Britannus.
- Augustinus Mynardus Pedemontanus.

Certorum Auctorum libri prohibiti.

In actis Aeneæ Silij prohibentur ea, quæ ipse in Bulla retractationis damnauit.

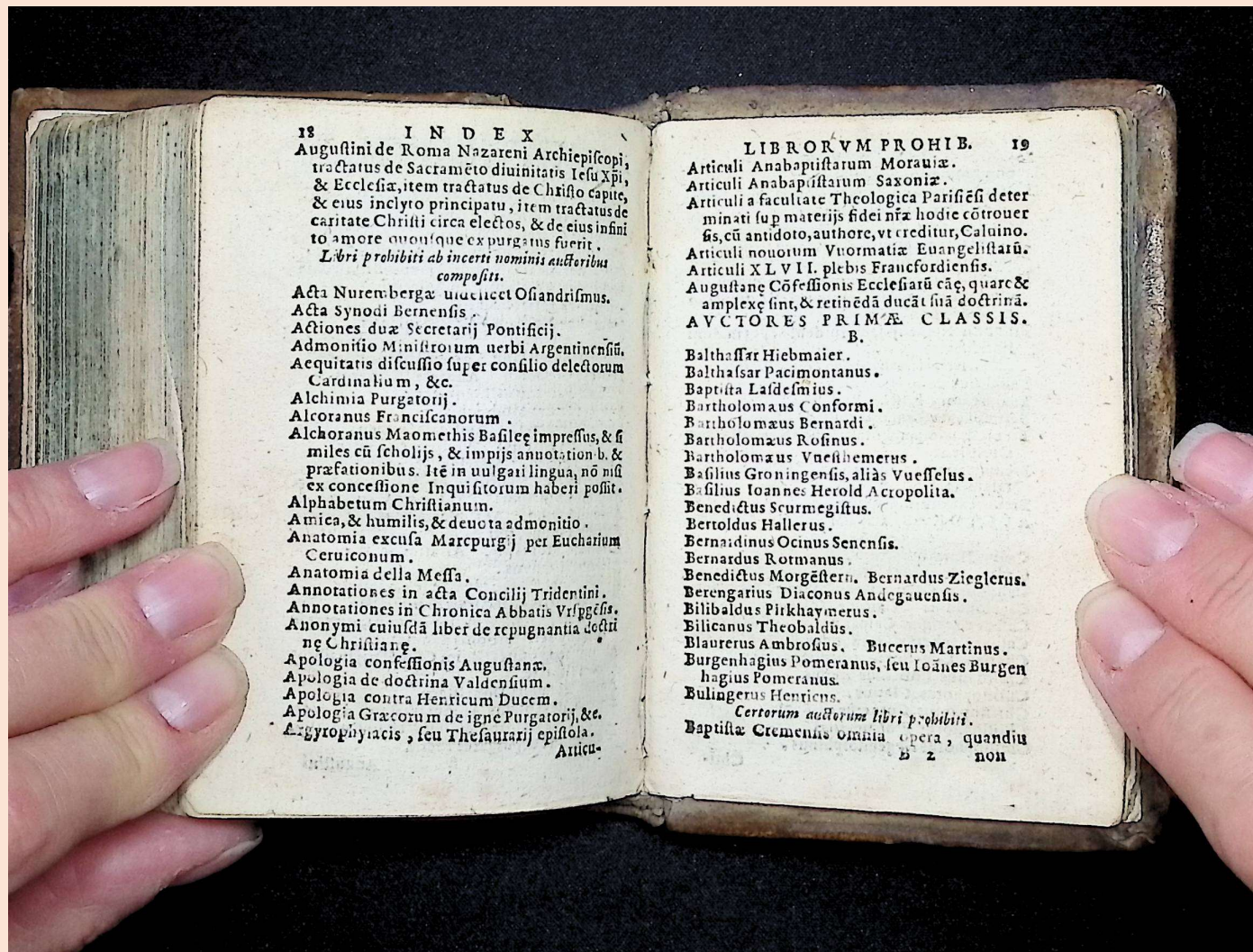
Alcuini, seu potius Caluini Cōmētarij in libros de Trinitate.

Antoni Francisci Doni literæ

Antonij de Rosellis Aretini tractatus de potestate Imperatoris, & Papæ, & de Concilijs, quousque expurgatus fuerit.

B

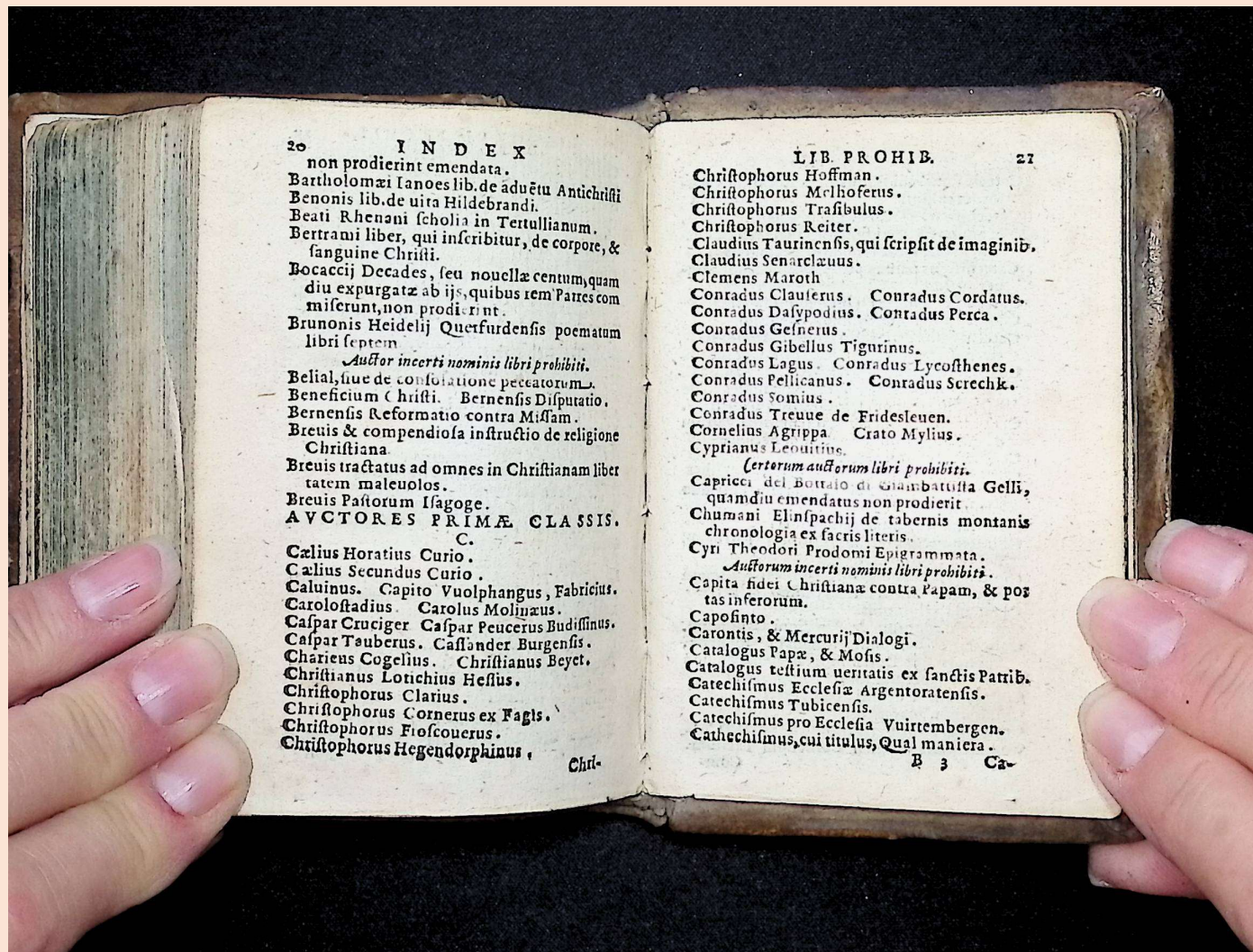
Augustinū

18 **I N D E X**
 Augustini de Roma Nazareni Archiepiscopi,
 tractatus de Sacramento diuinitatis Iesu Xpi,
 & Ecclesia, item tractatus de Christo capite,
 & eius in clyro principatu, item tractatus de
 caritate Christi circa electos, & de eius infini-
 to amore quoniamque ex purgatus fuerit.
*Libri prohibiti ab incerti nominis auctoribus
 compositi.*
 Acta Nurembergæ uocentur Osiandrisimus.
 Acta Synodi Bernensis.
 Actiones duæ Secretarij Pontificij.
 Admonitio Ministrorum uerbi Argentincnsiũ.
 Acquitatis discussio super consilio delectorum
 Cardinalium, &c.
 Alchimia Purgatorij.
 Alcoranus Franciscanorum.
 Alchoranus Maomethis Basileę impressus, & si-
 miles cū scholijs, & impijs annotationibus. Itē in uulgarī lingua, nō nisi
 ex concessione Inquisitorum haberi possit.
 Alphabetum Christianum.
 Amica, & humilis, & deuota admonitio.
 Anatomia excusa Marcpurgij per Eucharium
 Ceruiconum.
 Anatomia della Messa.
 Annotationes in acta Concilij Tridentini.
 Annotationes in Chronica Abbatis Virgessis.
 Anonymi cuiusdā liber de repugnantia doctri-
 nę Christianę.
 Apologia confessionis Augustanę.
 Apologia de doctrina Valdensium.
 Apologia contra Henricum Duccm.
 Apologia Græcorum de igne Purgatorij, &c.
 Aegyptiaca, seu Thesaurarj epistola.
 Anticu-

LIBRORVM PROHIB. 19
 Articuli Anabaptistarum Morauia.
 Articuli Anabaptistarum Saxoniz.
 Articuli a facultate Theologica Parisiensi deter-
 minati sup materijs fidei nřa hodie cōtrouer-
 sis, cū antidoto, authore, ut creditur, Caluino.
 Articuli nouorum Vnormatiz Euangelistarũ.
 Articuli XLVII. plebis Francfordiensis.
 Augustanę Cōfessionis Ecclesiarũ cāę, quare &
 amplexę sint, & retinendā ducā suā doctrinā.
AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.
 B.
 Balthasar Hiebmaier.
 Balthasar Pacimontanus.
 Baptista Lascsmius.
 Bartholomæus Conformi.
 Bartholomæus Bernardi.
 Bartholomæus Rosinus.
 Bartholomæus Vuethemerus.
 Basilius Groningensis, aliās Vuesselus.
 Basilius Ioannes Herold Acropolis.
 Benedictus Scurmegistus.
 Bertoldus Hallerus.
 Bernardinus Ocinius Senensis.
 Bernardus Romanus.
 Benedictus Morgestern. Bernardus Zieglerus.
 Berengarius Diaconus Andegaucnsis.
 Bilibaldus Pitkhaymerus.
 Bilicanus Theobaldus.
 Blaurerus Ambrosius. Bucerus Martinus.
 Burgenhagus Pomeranus, seu Ioānes Burgen-
 hagus Pomeranus.
 Bulingerus Hentiens.
Certorum auctorum libri prohibiti.
 Baptista Crementis omnia opera, quandiu
 B 2 non

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

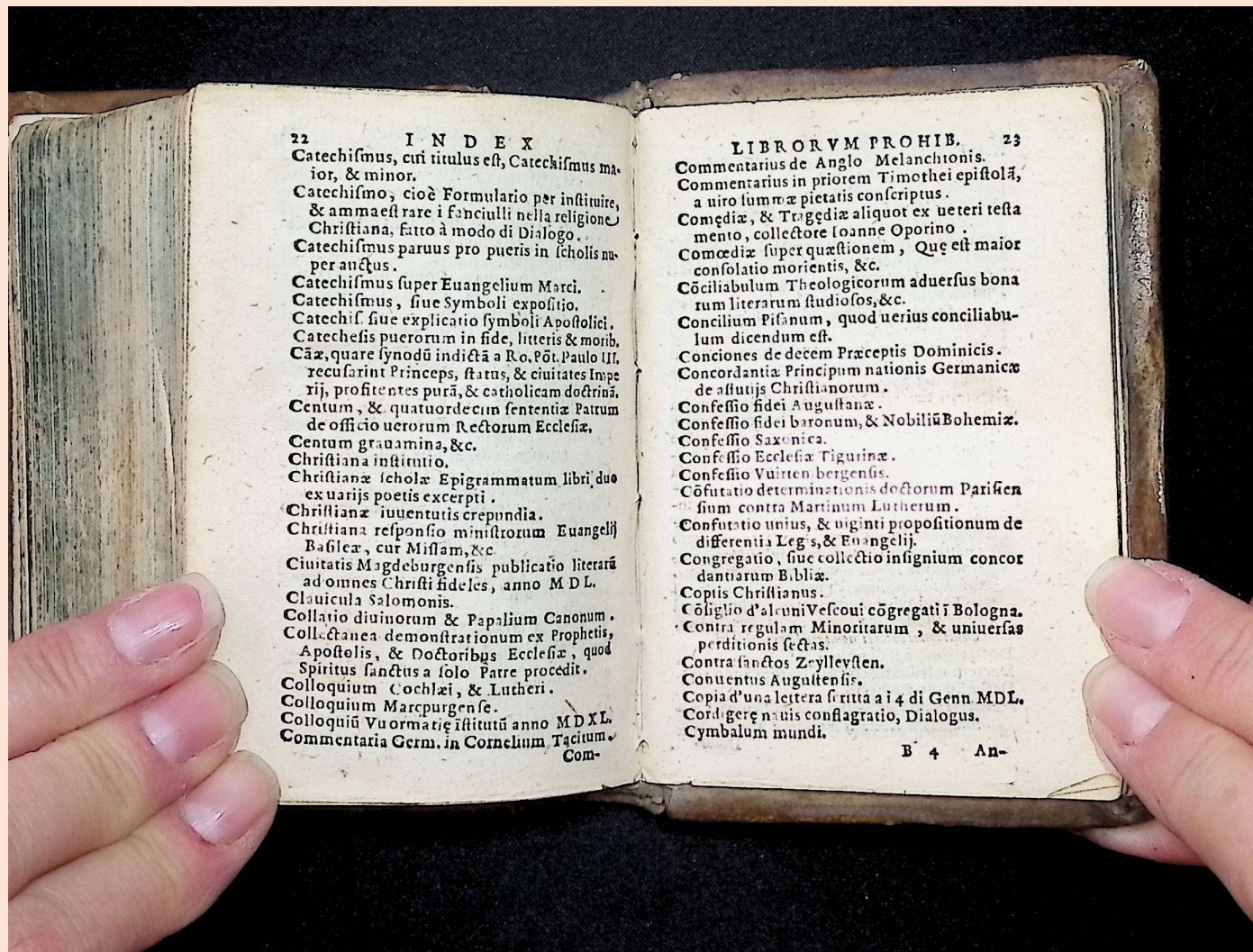

20 **I N D E X**
 non prodierint emendata.
 Bartholomæi Ianoes lib. de aduētū Antichristi
 Benonis lib. de uita Hildebrandi.
 Beati Rhenani scholia in Tertullianum.
 Bertrami liber, qui inscribitur, de corpore, &
 sanguine Christi.
 Bocaccij Decades, seu nouella centum, quam
 diu expurgatz ab ijs, quibus rem Pares com
 miserunt, non prodierunt.
 Brunonis Heidelij Querfurdenfis poematum
 libri septem
Autor incerti nominis libri prohibiti.
 Belial, siue de confutatione peccatorum.
 Beneficium Christi. Bernensis Disputatio.
 Bernensis Reformatio contra Missam.
 Breuis & compendiola instructio de religione
 Christiana
 Breuis tractatus ad omnes in Christianam liber
 tatem maleuolos.
 Breuis Pastorum Isagoge.
A V C T O R E S P R I M Æ C L A S S I S .
C.
 Cælius Horatius Curio.
 Cælius Secundus Curio.
 Caluinus. Capito Vuolphangus, Fabricius.
 Caroloftadius. Carolus Molinæus.
 Caspar Cruciger Caspar Peucerus Budissinus.
 Caspar Teuberus. Cassander Burgenfis.
 Chariens Cogelius. Christianus Beyet.
 Christianus Lonchius Hessius.
 Christophorus Clarius.
 Christophorus Cornerus ex Fagis.
 Christophorus Fioscouerus.
 Christophorus Hegendorphinus .

Chri-

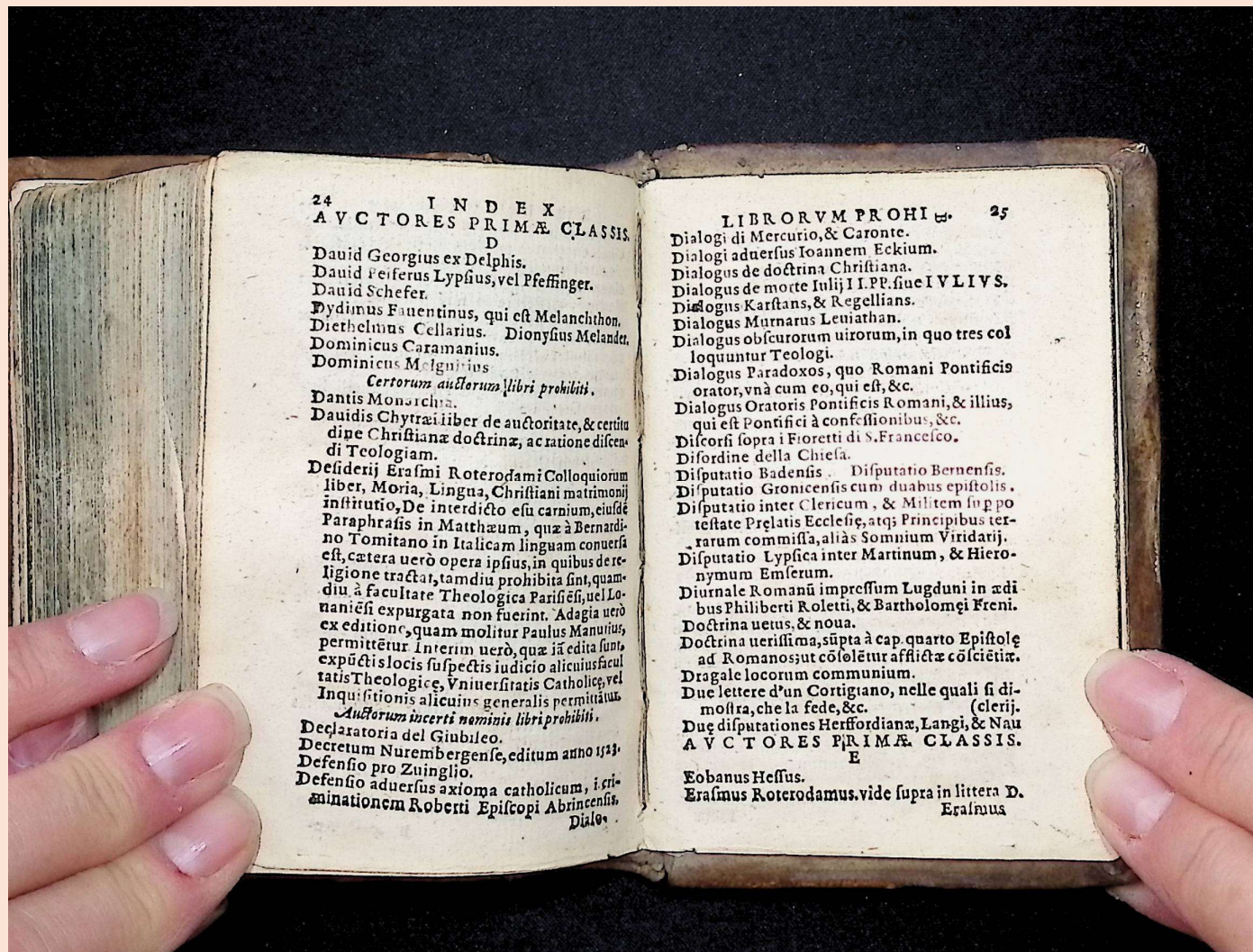
LIB. PROHIB. 21
 Christophorus Hoffman.
 Christophorus Melhoferus.
 Christophorus Trafsibus.
 Christophorus Reiter.
 Claudius Taurinensis, qui scripsit de imaginib.
 Claudius Senarclæuus.
 Clemens Maroth
 Conradus Clauterus. Conradus Cordatus.
 Conradus Dasypodius. Conradus Perca.
 Conradus Gelfnerus.
 Conradus Gibellus Tigurinus.
 Conradus Lagus. Conradus Lycosthenes.
 Conradus Pellicanus. Conradus Srechh.
 Conradus somius.
 Conradus Treuue de Fridesleuen.
 Cornelius Agrippa Crato Mylius.
 Cyprianus Leouitius.
Ceterorum auctorum libri prohibiti.
 Capricci del Bottajo di Giambattista Gelli,
 quamdiu emendatus non prodierit.
 Chumani Elinspachij de tabernis montanis
 chronologia ex sacris literis.
 Cyri Theodori Prodromi Epigrammata.
Autorum incerti nominis libri prohibiti.
 Capita fidei Christiana contra Papam, & pos
 tas inferorum.
 Caposinto.
 Carontis, & Mercurij Dialogi.
 Catalogus Papæ, & Moſis.
 Catalogus testium ueritatis ex sanctis Patrib.
 Catechismus Ecclesiæ Argentoratensis.
 Catechismus Tubicensis.
 Catechismus pro Ecclesia Wuirtemberg.
 Catechismus, cui titulus, Qual maniera .

B 3 Ca-

22 **I N D E X**
 Catechismus, cui titulus est, Catechismus maior, & minor.
 Catechismo, cioè Formulario per istituire, & ammaest rare i fanciulli nella religione Christiana, fatto à modo di Dialogo.
 Catechismus paruus pro pueris in scholis nuper auctus.
 Catechismus super Euangelium Marci.
 Catechismus, siue Symboli expositio.
 Catechif. siue explicatio symboli Apostolici.
 Catechesis puerorum in fide, litteris & morib.
 Cax, quare synodū indictā a Ro. Pōt. Paulo III. recusarint Princeps, status, & ciuitates Imperij, profitescentes purā, & catholicam doctrinā.
 Centum, & quatuordecim sententia Patrum de officio uerorum Rectorum Ecclesiaz.
 Centum grauamina, &c.
 Christiana institutio.
 Christiana schola Epigrammatum libri duo ex uarijs poetis excerpti.
 Christiana iuuentutis crepundia.
 Christiana responsio ministrorum Euangelij Basilea, cur Misiam, &c.
 Ciuitatis Magdeburgensis publicatio literarū ad omnes Christi fideles, anno MDL.
 Clauicula Salomonis.
 Collatio diuinorum & Papalium Canonum.
 Collectanea demonstrationum ex Prophetis, Apostolis, & Doctoribus Ecclesiaz, quod Spiritus sanctus a solo Patre procedit.
 Colloquium Cochlaei, & Lutheri.
 Colloquium Marepurgense.
 Colloquiū Vuormaticū institutū anno MDXL.
 Commentaria Germ. in Cornelium Tacitum.
 Com-

LIBRORVM PROHIB. 23
 Commentarius de Anglo Melanchionis.
 Commentarius in priorem Timothei epistolā, a uiro summa pietatis conscriptus.
 Comedia, & Tragedia aliquot ex ueteri testamento, collectore Ioanne Oporino.
 Comedia super quaestionem, Quae est maior consolatio morientis, &c.
 Conciliabulum Theologicorum aduersus bonarum literarum studiosos, &c.
 Concilium Pisianum, quod uerius conciliabulum dicendum est.
 Conciones de decem Praeceptis Dominicis.
 Concordantia Principum nationis Germanicae de altarijs Christianorum.
 Confessio fidei Augustanae.
 Confessio fidei baronum, & Nobiliū Bohemiarum.
 Confessio Saxonica.
 Confessio Ecclesiae Tigurinae.
 Confessio Vuirtenbergenis.
 Confutatio determinationis doctorum Parisiensium contra Martinum Lutherum.
 Confutatio unius, & uiginti propositionum de differentijs Legum, & Euangelij.
 Congregatio, siue collectio insignium concordantiarum Bibliarum.
 Coptis Christianus.
 Collegio d'aluni Vescouū cōgregati Bologna.
 Contra regulam Minoritarum, & uniuersas perditionis sectas.
 Contra sanctos Zylvesten.
 Conuentus Augustensis.
 Copia d'una lettera scritta a i 4 di Genn MDL.
 Cordigeris nauis conflagratio, Dialogus.
 Cymbalum mundi.

24 INDEX
AVCTORES PRIMÆ CLASSIS

D
David Georgius ex Delphis.
David Feiferus Lypsius, vel Pffingger.
David Schefer.
Bydinus Faentinus, qui est Melanchthon.
Dierhelmus Cellarius. Dionysius Melander.
Dominicus Caramanius.
Dominicus Melgubius

Certorum auctorum libri prohibiti.

Dantis Monarchia.
Davidis Chytrai liber de auctoritate, & certitudine Christianæ doctrinæ, ac ratione discendi Teologiam.

Desiderij Erasmi Roterodami Colloquiorum liber, Moria, Lingua, Christiani matrimonij institutio, De interdito esu carniæ, eiusdẽ Paraphrasis in Mathæum, quæ à Bernardino Tomitano in Italicam linguam conuersa est, cetera uerò opera ipsius, in quibus de religione tractat, tamdiu prohibita sint, quamdiu à facultate Theologica Parisiensi, uel Lomaniensi expurgata non fuerint. Adagia uerò ex editione, quam molitur Paulus Manutius, permittentur Interim uerò, quæ iã edita sunt, expũctis locis suspectis iudicio alicuius facultatis Theologicæ, Vniuersitatis Catholice, uel Inquisitionis alicuius generalis permittantur.

Auctorum incerti nominis libri prohibiti.

Declaratoria del Giubileo.
Decretum Nurembergense, editum anno 1523.
Defensio pro Zuinglio.
Defensio aduersus axioma catholicum, i criminationem Roberti Episcopi Abrincensis.
Dialo.

LIBRORVM PROHI 25

Dialogi di Mercurio, & Caronte.
Dialogi aduersus Ioannem Eckium.
Dialogus de doctrina Christiana.
Dialogus de morte Iulij I. PP. siue IULIUS.
Dialogus Karstans, & Regellians.
Dialogus Murnarus Lemathan.
Dialogus obscurorum uirorum, in quo tres colloquuntur Theologi.

Dialogus Paradoxos, quo Romani Pontificis orator, vnà cum eo, qui est, &c.

Dialogus Oratoris Pontificis Romani, & illius, qui est Pontifici à confessionibus, &c.

Discorsi sopra i Fioretti di S. Francesco.

Disordine della Chiesa.

Disputatio Badensis. Disputatio Bernensis.

Disputatio Gronicensis cum duabus epistolis.

Disputatio inter Clericum, & Militem super potestate Prelatis Ecclesie, atq; Principibus terrarum commissa, aliàs Somnium Viridarij.

Disputatio Lyptica inter Martinum, & Hieronymum Emserum.

Diurnale Romanũ impressum Lugduni in ædibus Philiberti Roletti, & Bartholomej Freni.

Doctrina uetus, & noua.

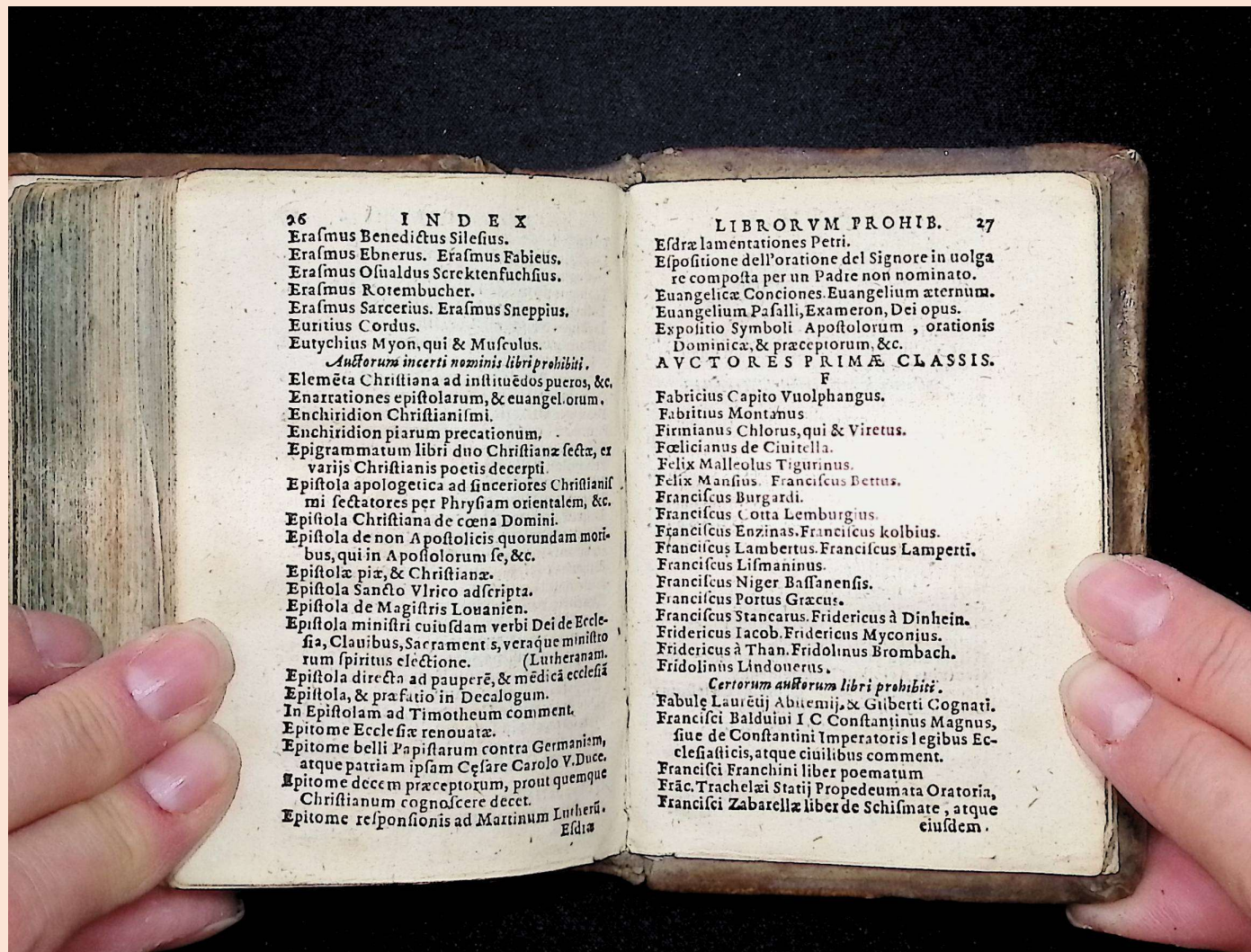
Doctrina uerissima, sũpta à cap. quarto Epistolæ ad Romanos; ut cõsolentur afflicti, & cõficiantur.

Dragale locorum communium.

Due lettere d'un Cortigiano, nelle quali si dimostra, che la fede, &c. (clerij.)

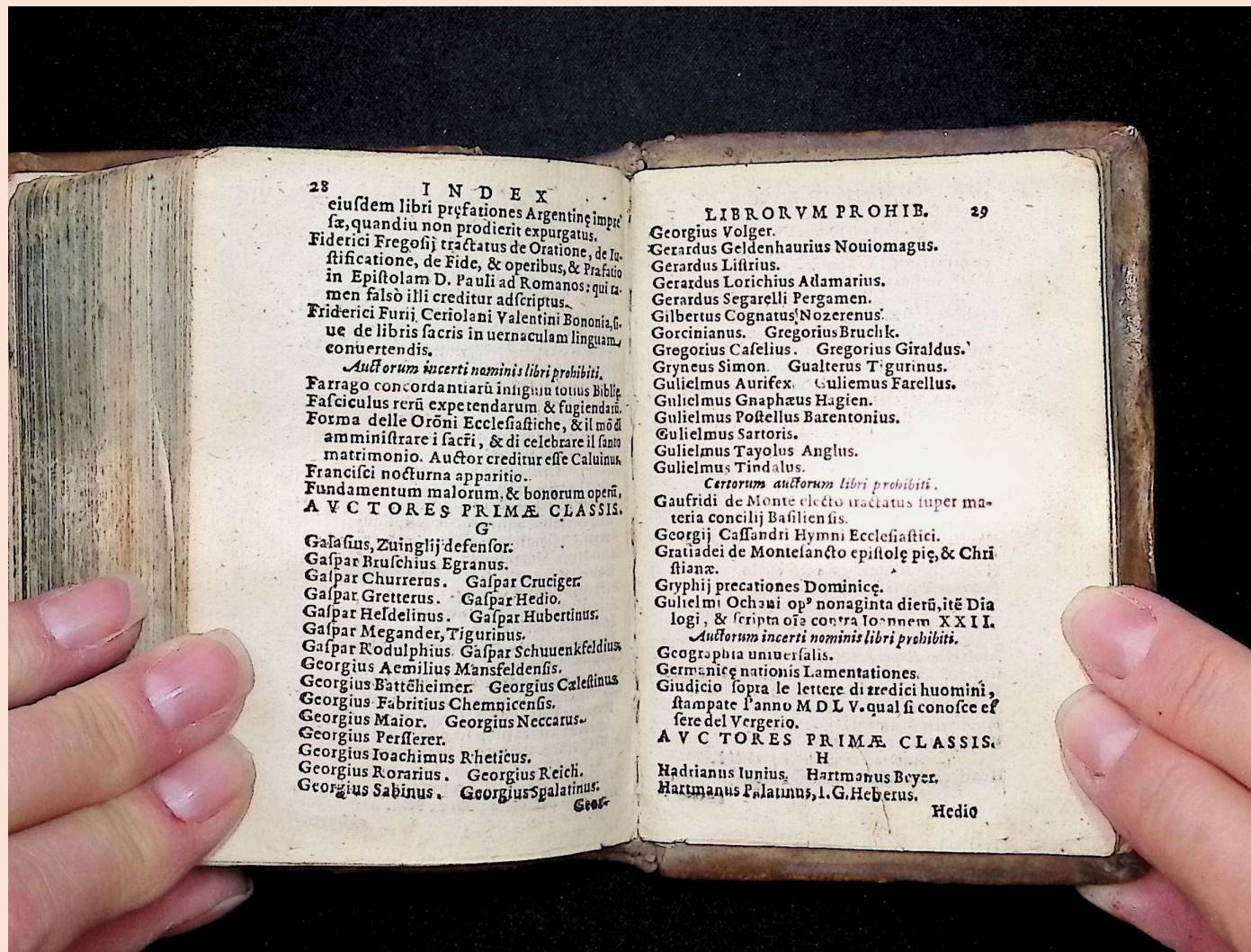
Due disputationes Herffordiana, Langi, & Nauæ AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

E
Eobanus Hessus.
Erasmus Roterodamus. vide supra in littera D.
Erasmus

26 INDEX
 Erasmus Benedictus Silesius.
 Erasmus Ebnerus. Erasmus Fabieus.
 Erasmus Olualdus Srechtenfuchsius.
 Erasmus Rotembucher.
 Erasmus Sarcerius. Erasmus Sneppius.
 Eurtius Cordus.
 Euty chius Myon, qui & Musculus.
Autorum incerti nominis libri prohibiti.
 Elemēta Christiana ad instituēdos pueros, &c.
 Enarrationes epistolarum, & euangel. orum.
 Enchiridion Christianismi.
 Enchiridion piarum precationum.
 Epigrammatum libri duo Christianz sectz, et
 varijs Christianis poetis decepti
 Epistola apologetica ad sinceriores Christianis
 mi sectatores per Phrysiā orientalem, &c.
 Epistola Christiana de cœna Domini.
 Epistola de non Apostolicis quorundam mori-
 bus, qui in Apostolorum se, &c.
 Epistola piæ, & Christianz.
 Epistola Sancto Vlrico adscripta.
 Epistola de Magistris Louanien.
 Epistola ministri cuiusdam verbi Dei de Ecce-
 sia, Clauibus, Sacrament s, veraque ministro-
 rum spiritus electione. (Lutheranam.)
 Epistola directa ad pauperē, & medicā ecclesiā
 Epistola, & præfatio in Decalogum.
 In Epistolam ad Timotheum comment.
 Epitome Ecclesiæ renouata.
 Epitome belli Papisarum contra Germaniam,
 atque patriam ipsam Cæsare Carolo V. Duce.
 Epitome decem præceptorum, prout quemque
 Christianum cognoscere decet.
 Epitome responsionis ad Martinum Lutherū.
 Esdra

LIBRORVM PROHIB. 27
 Esdra lamentationes Petri.
 Espositione dell'oratione del Signore in uolga-
 re composta per un Padre non nominato.
 Euangelicæ Conciones. Euangelium æternum.
 Euangelium Pasalli, Exameron, Dei opus.
 Expositio Symboli Apostolorum, orationis
 Dominicæ, & præceptorum, &c.
 AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.
 F
 Fabricius Capito Vuolphangus.
 Fabritius Montanus
 Firmianus Chlorus, qui & Viretus.
 Fœlicianus de Ciuitella.
 Felix Malleolus Tigurinus.
 Felix Mansius. Franciscus Bettus.
 Franciscus Burgardi.
 Franciscus Cotta Lemburgius.
 Franciscus Enzinas. Franciscus kolbius.
 Franciscus Lambertus. Franciscus Lamperti.
 Franciscus Lissmaninus.
 Franciscus Niger Bassanensis.
 Franciscus Portus Græcus.
 Franciscus Stancarus. Fridericus à Dinheim.
 Fridericus Iacob. Fridericus Myconius.
 Fridericus à Than. Fridolinus Brombach.
 Fridolinus Lindouerus.
Certorum autorum libri prohibiti.
 Fabule Laurēij Abucemij, & Gilberti Cognati.
 Francisci Balduini I C Constantinus Magnus,
 siue de Constantini Imperatoris legibus Ec-
 clesiasticis, atque ciuilibus comment.
 Francisci Franchini liber poematum
 Frac. Trachelæi Statij Propedeumata Oratoria,
 Francisci Zabarellæ liber de Schismate, atque
 eiusdem.

28 INDEX

eiusdem libri prefationes Argentine impre-
sa, quando non prodierit expurgatus.
Fiderici Fregosij tractatus de Oratione, de Iu-
stificatione, de Fide, & operibus, & Praefatio
in Epistolam D. Pauli ad Romanos: qui ta-
men falso illi creditur adscriptus.
Friderici Furiij Ceriolani Valentini Bononia, si-
ue de libris sacris in uernaculam linguam
conuertendis.

Autorum incerti nominis libri prohibiti.

Farrago concordantiarum iniquum totius Bible.
Fasciculus rerum expendarum & fugiendarum.
Forma delle Oroni Ecclesiastiche, & il modo di
amministrare i sacri, & di celebrare il santo
matrimonio. Auctor creditur esse Caluinus.

Francisci nocturna apparitio.
Fundamentum malorum, & bonorum operum.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

G
Galasius, Zuinglij defensor.
Gaspar Bruschius Egranus.
Gaspar Churrerus. Gaspar Cruciger.
Gaspar Gretterus. Gaspar Hedio.
Gaspar Heldelinus. Gaspar Hubertinus.
Gaspar Megander, Tigurinus.
Gaspar Rodolphus Gaspar Schuuenkfeldius.
Georgius Aemilius Mansfeldensis.
Georgius Battcheimer Georgius Calestinus.
Georgius Fabritius Chemnicensis.
Georgius Maior. Georgius Neccarus.
Georgius Perfferer.
Georgius Ioachimus Rheticus.
Georgius Rorarius. Georgius Reich.
Georgius Sabinus. Georgius Spalatinus.
Geor.

LIBRORVM PROHIB. 29

Georgius Volger.
Gerardus Geldenhausius Nouiomagus.
Gerardus Littrius.
Gerardus Lorichius Adamarius.
Gerardus Segarelli Pergamen.
Gilbertus Cognatus Nozerenus.
Gorcianus. Gregorius Bruchk.
Gregorius Caselius. Gregorius Giralduus.
Gryneus Simon. Gualterus Tigurinus.
Gulielmus Aurifex. Guliemus Farellus.
Gulielmus Gnaphaus Hagien.
Gulielmus Postellus Barentonius.
Gulielmus Sartoris.
Gulielmus Tayolus Anglus.
Gulielmus Tindalus.

Certorum auctorum libri prohibiti.

Gaufridi de Monte electo tractatus super ma-
teria concilij Basiliensis.
Georgij Cassandri Hymni Ecclesiastici.
Gratiadei de Montefancto epistolę pie, & Chri-
stiana.

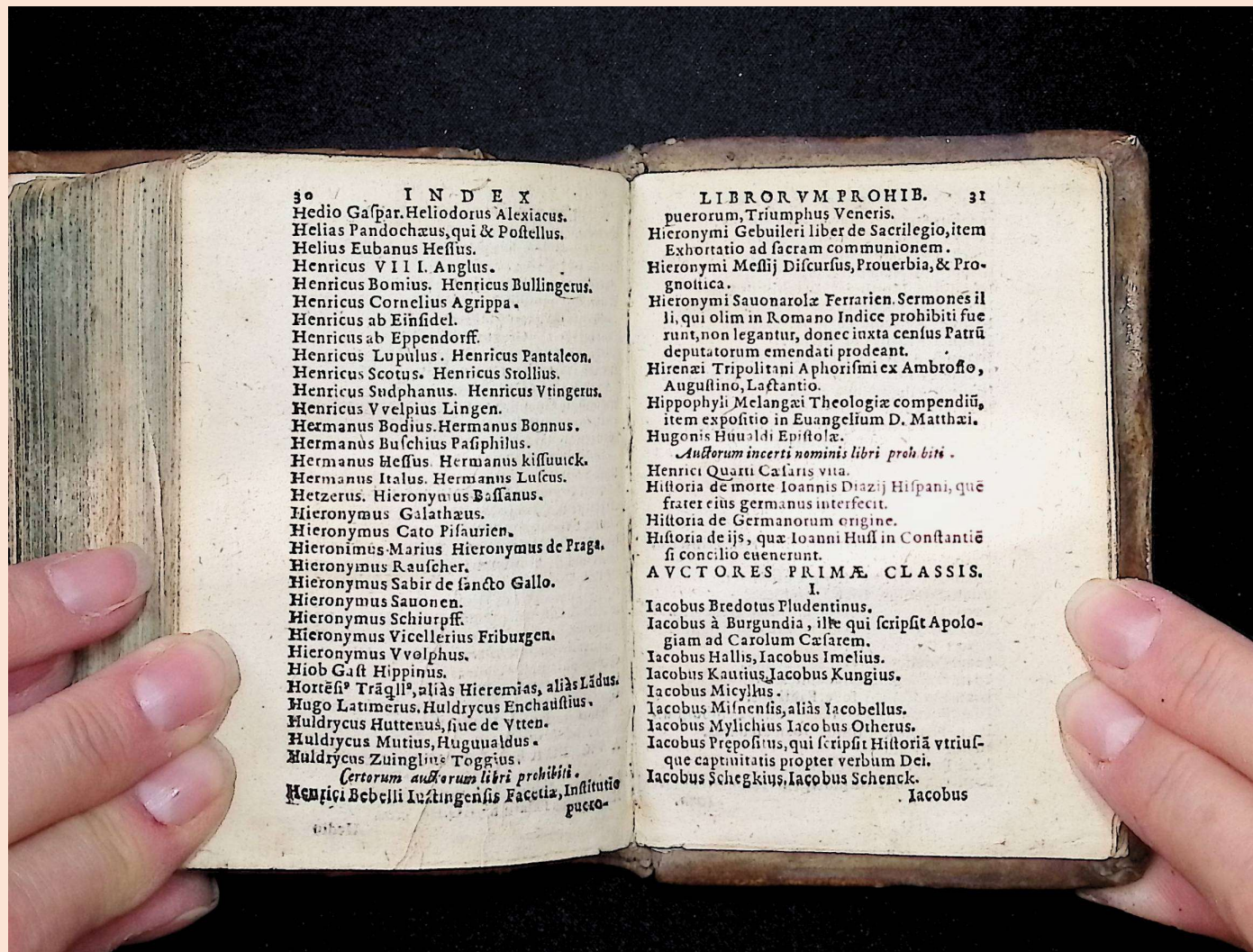
Gryphij precatones Dominicę.
Gulielmi Ochawi opus nonaginta dierum, ite Dia-
logi, & scripta oia contra Iohannem XXII.

Autorum incerti nominis libri prohibiti.

Geographia universalis.
Germanicę nationis Lamentationes.
Giudicio sopra le lettere di zredici huomini,
stampate l'anno MDL V. qual si conosce ef-
fere del Vergerio.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

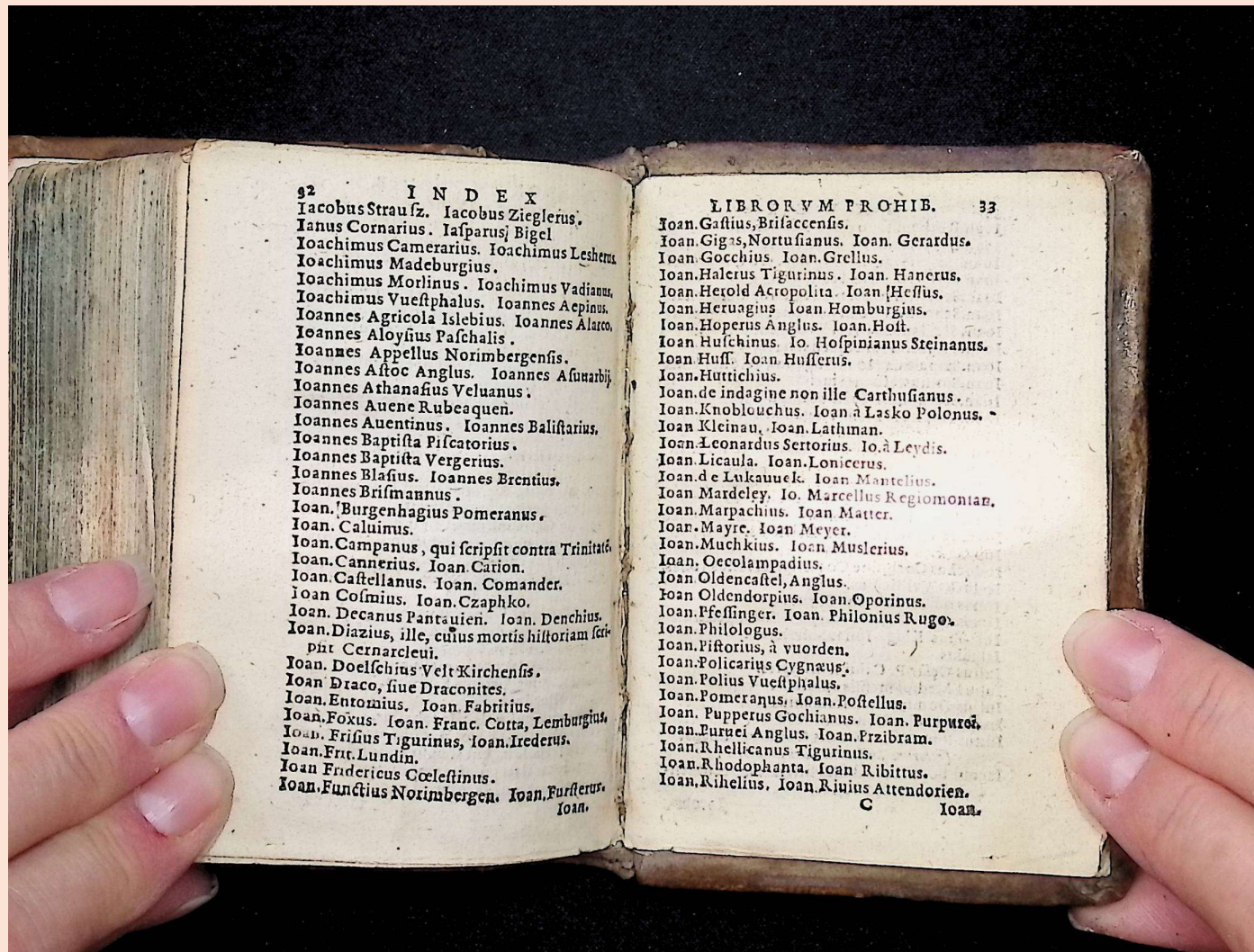
H
Hadrianus Iunius. Hartmanus Beyer.
Hartmanus Palatinus, I. G. Heberus.
Hedio

30 INDEX
 Hedio Gaspar. Heliodorus Alexiacus.
 Helias Pandochaus, qui & Postellus.
 Helius Eubanus Hestus.
 Henricus VII I. Anglus.
 Henricus Bomius. Henricus Bullingerus.
 Henricus Cornelius Agrippa.
 Henricus ab Einsidel.
 Henricus ab Eppendorff.
 Henricus Lupulus. Henricus Pantaleon.
 Henricus Scotus. Henricus Stollus.
 Henricus Sudphanus. Henricus Vtingerus.
 Henricus Vvelpius Lingen.
 Hermanus Bodius. Hermanus Bonnus.
 Hermanus Buschius Pasiphilus.
 Hermanus Hestus. Hermanus kissuick.
 Hermanus Italus. Hermanus Luscus.
 Hetzerus. Hieronymus Bassanus.
 Hieronymus Galathaus.
 Hieronymus Cato Pisaurien.
 Hieronimus Marius Hieronymus de Praga.
 Hieronymus Raufcher.
 Hieronymus Sabir de sancto Gallo.
 Hieronymus Sauonen.
 Hieronymus Schiurpff.
 Hieronymus Vicellerius Friburgen.
 Hieronymus Vvolphus.
 Hiob Galt Hippinus.
 Horresi⁹ Träqll⁹, aliàs Hieremias, aliàs Lädus.
 Hugo Latimerus. Huldrycus Enchaustius.
 Huldrycus Huttenus, siue de Ytten.
 Huldrycus Mutius, Hugwaldus.
 Huldrycus Zuinglius Toggius.
Certorum auctorum libri prohibiti.
 Henrici Bebelli Iustingensis Facetia, Institutio
 pucro-

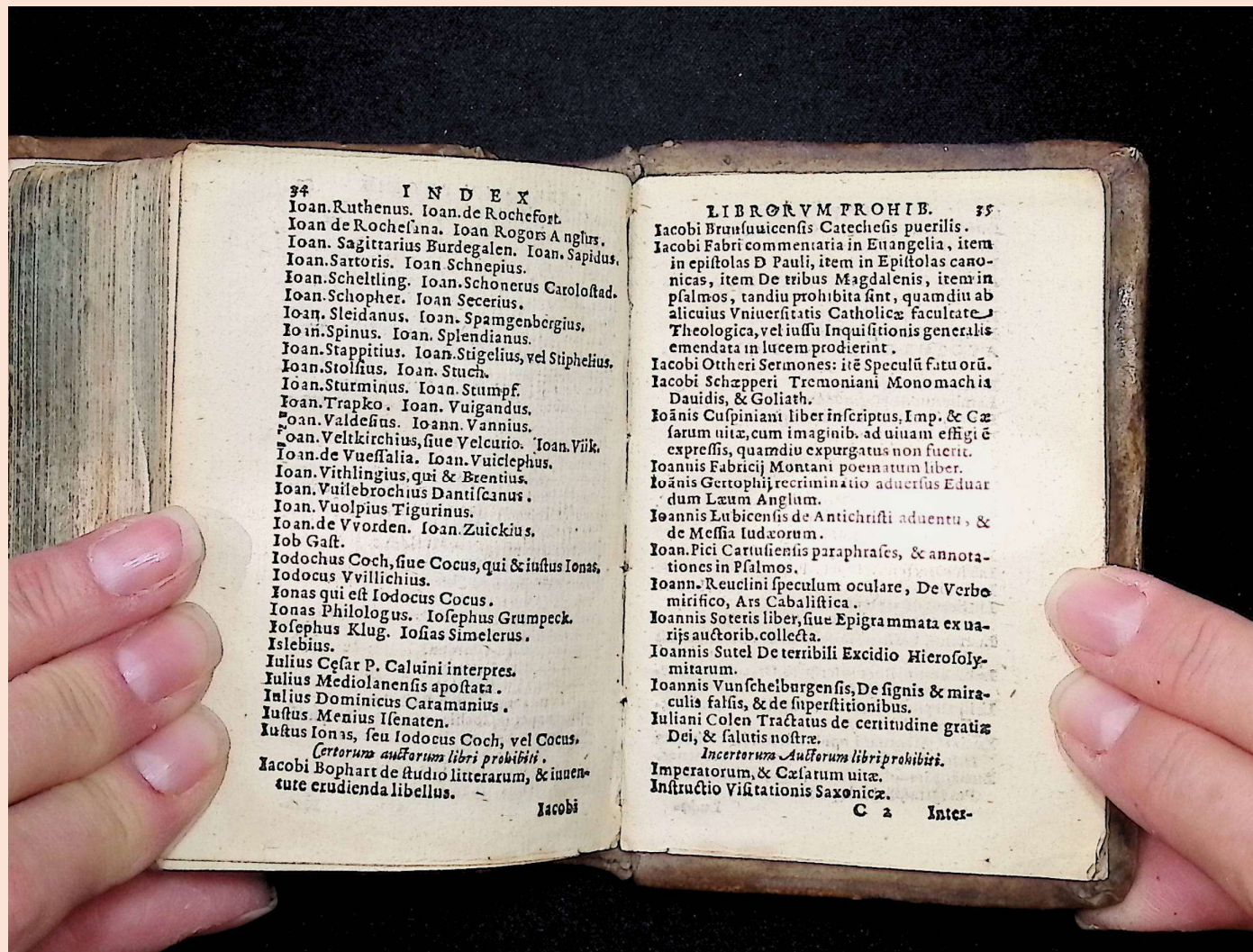
LIBRORVM PROHIB. 31
 puerorum, Triumphus Veneris.
 Hieronymi Gebuileri liber de Sacrilegio, item
 Exhortatio ad sacram communionem.
 Hieronymi Messij Discursus, Proverbia, & Pro-
 gnotica.
 Hieronymi Sauonarolæ Ferrarien. Sermones il-
 li, qui olim in Romano Indice prohibiti fue-
 runt, non legantur, donec iuxta censuram Patrum
 deputatorum emendati prodeant.
 Hirenæi Tripolitani Aphorismi ex Ambrosio,
 Augustino, Lactantio.
 Hippophyli Melangæi Theologiæ compendium,
 item expositio in Euangelium D. Matthæi.
 Hugonis Huualdi Epistolæ.
Autorum incerti nominis libri prohibiti.
 Henrici Quarti Cesaris vita.
 Historia de morte Ioannis Diazij Hispani, quæ
 frater eius germanus interfecit.
 Historia de Germanorum origine.
 Historia de ijs, quæ Ioanni Huss in Constantiæ
 si concilio euenerunt.
 A VCTORES PRIMÆ CLASSIS.
 I.
 Iacobus Bredotus Pludentinus.
 Iacobus à Burgundia, ille qui scripsit Apolo-
 giam ad Carolum Cesarum.
 Iacobus Hallis, Iacobus Imelius.
 Iacobus Kautius, Iacobus Kungius.
 Iacobus Micyllus.
 Iacobus Misencis, aliàs Iacobellus.
 Iacobus Mylichius Iacobus Otherus.
 Iacobus Prepositus, qui scripsit Historiã vtrius-
 que captiuitatis propter verbum Dei.
 Iacobus Schegkius, Iacobus Schenck.
 Iacobus

92 INDEX
 Iacobus Strausz. Iacobus Zieglerus.
 Ianus Cornarius. Iasparus Bigel
 Ioachimus Camerarius. Ioachimus Leshemus.
 Ioachimus Madeburgius.
 Ioachimus Morlinus. Ioachimus Vadianus.
 Ioachimus Vuestphalus. Ioannes Aepinus.
 Ioannes Agricola Islebius. Ioannes Alarco.
 Ioannes Aloysius Paschalis.
 Ioannes Appellus Norimbergensis.
 Ioannes Astoc Anglus. Ioannes Asuarbij.
 Ioannes Athanasius Veluanus.
 Ioannes Auene Rubeaquen.
 Ioannes Auentinus. Ioannes Balistarius.
 Ioannes Baptista Piscatorius.
 Ioannes Baptista Vergerius.
 Ioannes Blasius. Ioannes Brentius.
 Ioannes Brismannus.
 Ioan. Burgenhagius Pomeranus.
 Ioan. Caluinus.
 Ioan. Campanus, qui scripsit contra Trinitate.
 Ioan. Cannerius. Ioan. Cation.
 Ioan. Castellanus. Ioan. Comander.
 Ioan. Cosmius. Ioan. Czaphko.
 Ioan. Decanus Pantauen. Ioan. Denchius.
 Ioan. Diazus, ille, cuius mortis historiam scripsit Cernarcleui.
 Ioan. Doelschius Velt Kirchenfis.
 Ioan. Draco, siue Draconites.
 Ioan. Entomius. Ioan. Fabritius.
 Ioan. Foxus. Ioan. Franc. Cotta, Lemburgius.
 Ioan. Frisius Tigurinus, Ioan. Irederus.
 Ioan. Fris. Lundin.
 Ioan. Fndericus Coelestinus.
 Ioan. Functius Norimbergen. Ioan. Fursterus.
 Ioan.

LIBRORVM PROHIB. 33
 Ioan. Gastius, Brisaccensis.
 Ioan. Gigas, Nortufianus. Ioan. Gerardus.
 Ioan. Gocchius. Ioan. Grellus.
 Ioan. Halerus Tigurinus. Ioan. Hanerus.
 Ioan. Herold Acropolis. Ioan. Hessius.
 Ioan. Heruagius Ioan. Homburgius.
 Ioan. Hoperus Anglus. Ioan. Hoff.
 Ioan. Hufschinus. Io. Hospinianus Steinanus.
 Ioan. Huff. Ioan. Hufferus.
 Ioan. Hurtichius.
 Ioan. de indagine non ille Carthusianus.
 Ioan. Knoblouchus. Ioan. à Lasko Polonus.
 Ioan. Kleinau. Ioan. Lathman.
 Ioan. Leonardus Sertorius. Io. à Leydis.
 Ioan. Licaula. Ioan. Lonicerus.
 Ioan. de Lukauuek. Ioan. Mantelius.
 Ioan. Mardeley. Io. Marcellus Regiomontan.
 Ioan. Marpachius. Ioan. Matter.
 Ioan. Mayre. Ioan. Meyer.
 Ioan. Muchkuis. Ioan. Muslerius.
 Ioan. Oecolampadius.
 Ioan. Oldenastel, Anglus.
 Ioan. Oldendorpius. Ioan. Oporinus.
 Ioan. Pffessinger. Ioan. Philonius Rugo.
 Ioan. Philologus.
 Ioan. Pistorius, à vuorden.
 Ioan. Policarius Cygnus.
 Ioan. Polius Vuestphalus.
 Ioan. Pomeranus. Ioan. Postellus.
 Ioan. Pupperus Gochianus. Ioan. Purpurei.
 Ioan. Purzei Anglus. Ioan. Przibram.
 Ioan. Rhellicanus Tigurinus.
 Ioan. Rhodophanta. Ioan. Ribittus.
 Ioan. Rihelius. Ioan. Riuius Attendorien.
 C Ioan.

34 INDEX

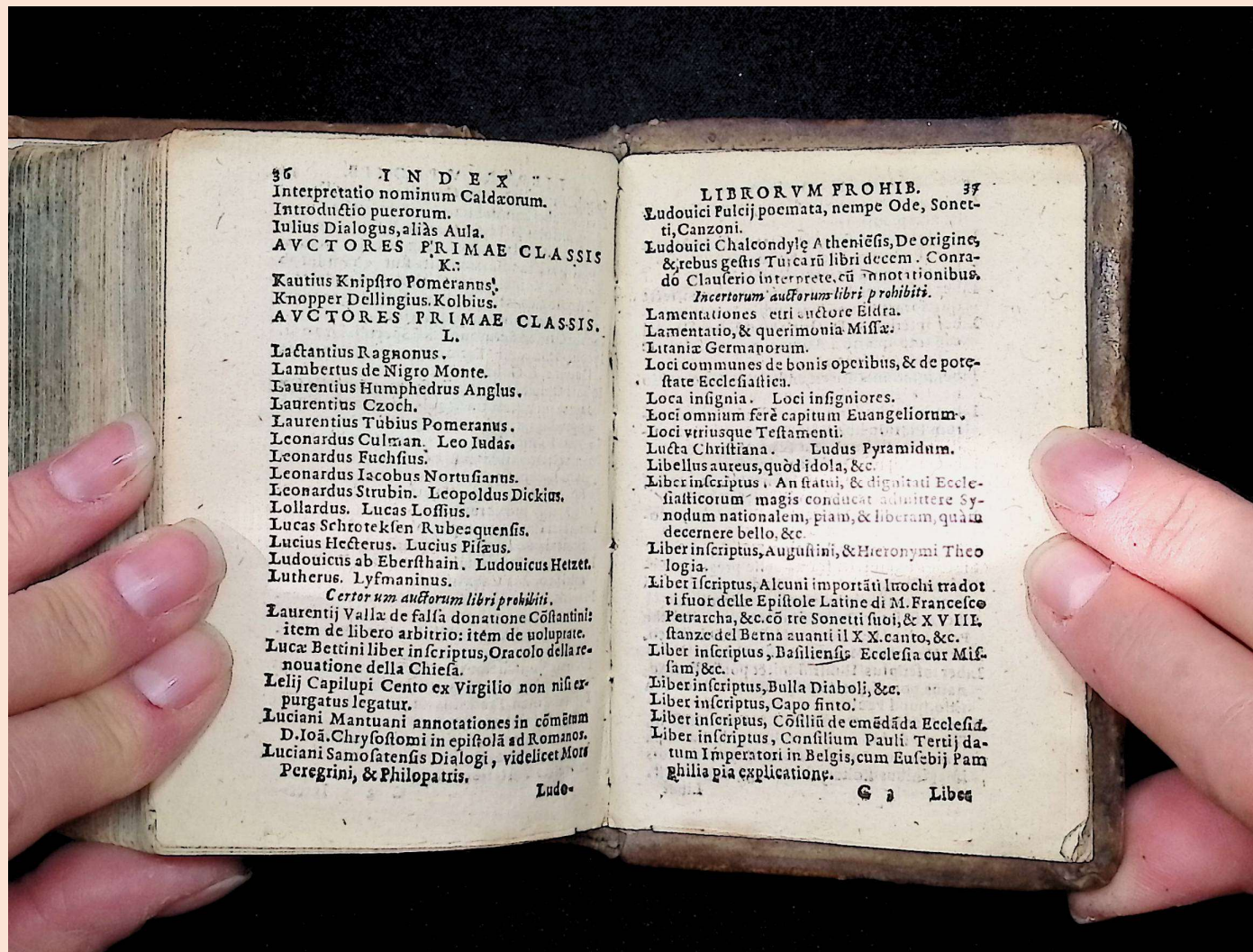
Ioan. Ruthenus. Ioan. de Rochefort.
Ioan. de Rochefana. Ioan. Rogers Anglus.
Ioan. Sagittarius Burdegalen. Ioan. Sapidus.
Ioan. Sartoris. Ioan. Schnepius.
Ioan. Scheltling. Ioan. Schonerus Caroloftad.
Ioan. Schopher. Ioan. Secerius.
Ioan. Sleidanus. Ioan. Spangenbergius.
Ioan. Spinus. Ioan. Splendianus.
Ioan. Stappitius. Ioan. Stigclius, vel Stiphclius.
Ioan. Stollus. Ioan. Stuch.
Ioan. Sturminus. Ioan. Stumpf.
Ioan. Trapko. Ioan. Vuigandus.
Ioan. Valdefius. Ioann. Vannius.
Ioan. Veltkirchius, siue Velcurio. Ioan. Viik.
Ioan. de Vuesalia. Ioan. Vuiclephus.
Ioan. Vithlingius, qui & Brentius.
Ioan. Vuilebrochius Dantiscanus.
Ioan. Vuolpius Tigurinus.
Ioan. de Vvorden. Ioan. Zuickius.
Iob Gaff.
Iodochus Coch, siue Cocus, qui & iustus Ionas.
Iodocus Vvillichius.
Ionas qui est Iodocus Cocus.
Ionas Philologus. Iosephus Grumpeck.
Iosephus Klug. Iofias Simelerus.
Islebius.
Iulius Cefar P. Caluini interpres.
Iulius Mediolanensis apostata.
Iulius Dominicus Caramanius.
Iustus Menius Ilenaten.
Iustus Ionas, seu Iodocus Coch, vel Cocus.
Certorum auctorum libri prohibiti.
Iacobi Bophart de studio litterarum, & iuuen-
tute erudienda libellus.

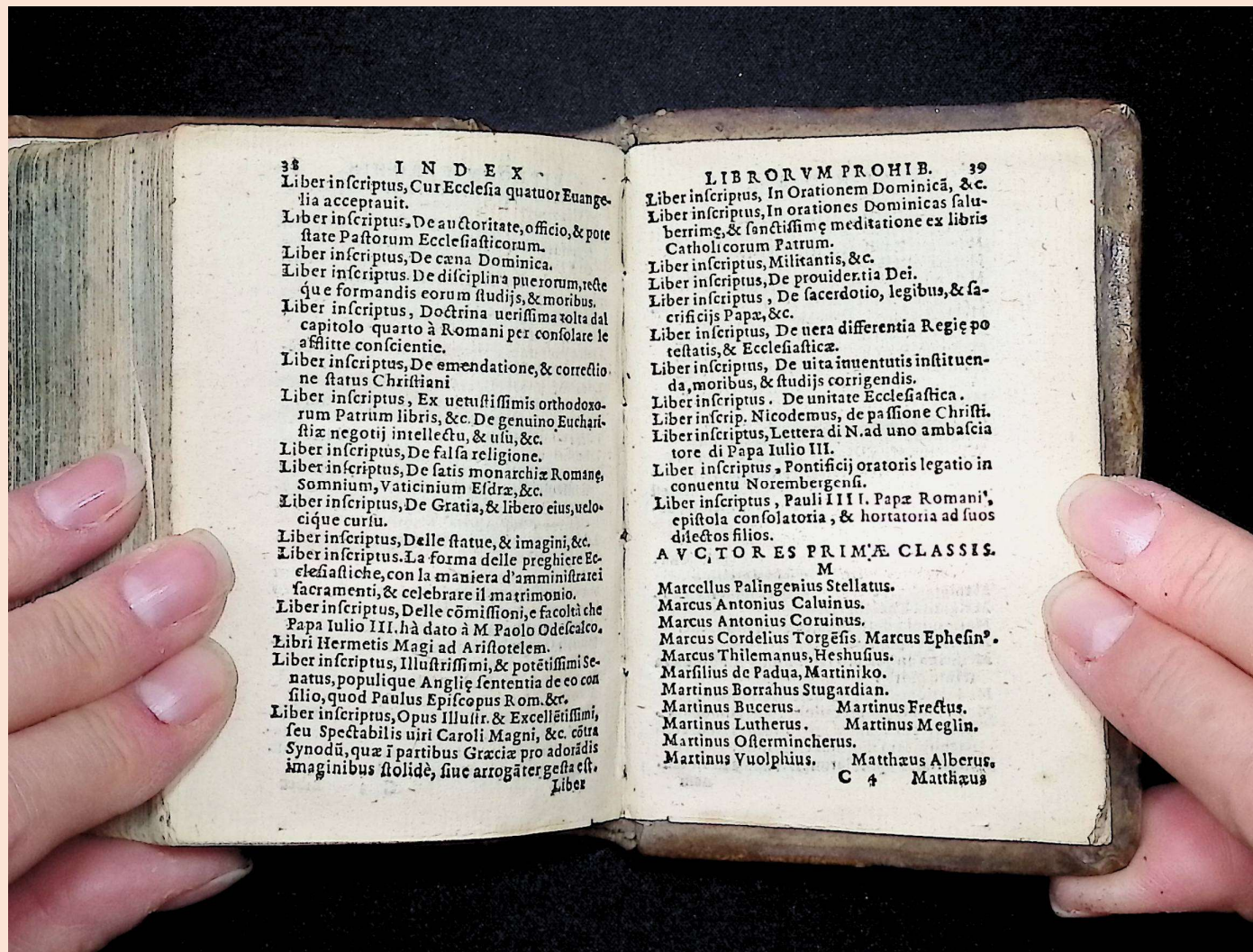
Iacobi

LIBRORVM PROHIB. 35

Iacobi Brunsvuicensis Catechesis puerilis.
Iacobi Fabri commentaria in Euangelia, item
in epistolas D Pauli, item in Epistolas cano-
nicas, item De tribus Magdalenis, item in
psalmos, tandiu prohibita sunt, quamdiu ab
aliciuis Vniuersitatis Catholicæ facultate
Theologica, vel iussu Inquisitionis generalis
emendata in lucem prodierint.
Iacobi Ottheri Sermones: itē Speculū fatu orū.
Iacobi Schæpperi Tremoniani Monomachia
Dauidis, & Goliath.
Ioānis Cuspiniani liber inscriptus, Imp. & Cæ-
sarum uita, cum imaginib. ad uiuam effigi ē
expressis, quamdiu expurgatus non fuerit.
Ioannis Fabricij Montani poematum liber.
Ioānis Gertophij recriminatio aduersus Eduar-
dum Læum Anglum.
Ioannis Lubicensis de Antichristi aduentu, &
de Messia Iudæorum.
Ioan. Pici Cartusienfis paraphrases, & annota-
tiones in Psalmos.
Ioann. Reuelini speculum oculare, De Verbo
mirifico, Ars Cabalistica.
Ioannis Soteris liber, siue Epigrammata ex ua-
rijs auctorib. collecta.
Ioannis Sutel De terribili Excidio Hierosoly-
mitarum.
Ioannis Vunscheiburgensis, De signis & mira-
culis falsis, & de superstitionibus.
Iuliani Colen Tractatus de certitudine gratiæ
Dei, & salutis nostræ.
Incertorum Auctorum libri prohibiti.
Imperatorum, & Cælarum uita.
Instructio Visitationis Saxonicz.

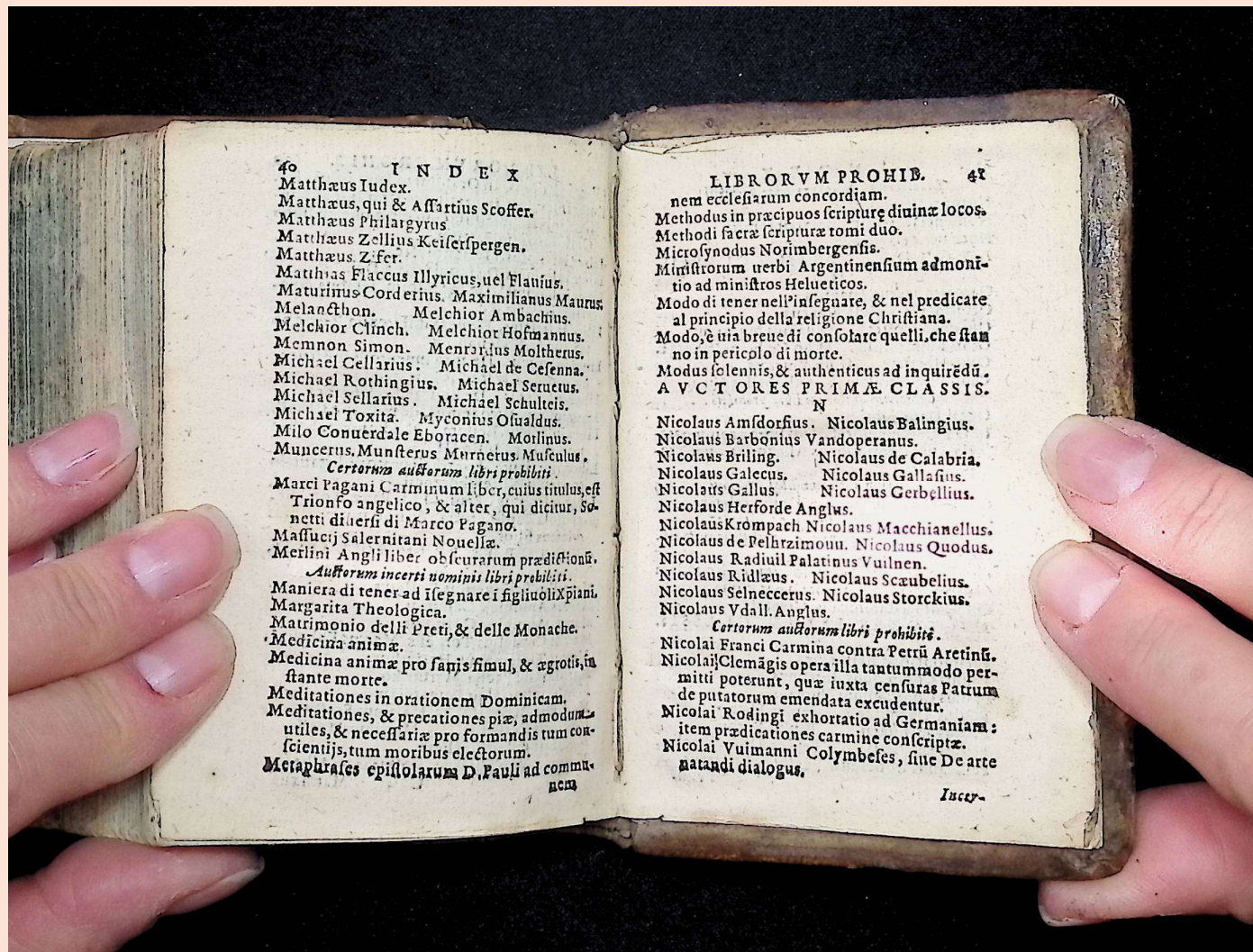
C 2 Inter-

38 INDEX
 Liber inscriptus, Cur Ecclesia quatuor Euangelia acceptauit.
 Liber inscriptus, De auctoritate, officio, & potestate Pastorum Ecclesiasticorum.
 Liber inscriptus, De cena Dominica.
 Liber inscriptus, De disciplina puerorum, recte que formandis eorum studijs, & moribus.
 Liber inscriptus, Doctrina uerissima tolta dal capitulo quarto à Romani per consolare le afflittie conscientie.
 Liber inscriptus, De emendatione, & correctione status Christiani
 Liber inscriptus, Ex uetustissimis orthodoxorum Patrum libris, &c. De genuino Eucharistia negotij intellectu, & usu, &c.
 Liber inscriptus, De falsa religione.
 Liber inscriptus, De fatis monarchia Romane, Somnium, Vaticinium Eldra, &c.
 Liber inscriptus, De Gratia, & libero eius, uelocique cursu.
 Liber inscriptus, Delle statue, & imagini, &c.
 Liber inscriptus, La forma delle preghiere Ecclesiastice, con la maniera d'administratei sacramenti, & celebrare il matrimonio.
 Liber inscriptus, Delle cõmissioni, e facultà che Papa Iulio III. hà dato à M. Paolo Odescalco.
 Libri Hermetis Magi ad Aristotelem.
 Liber inscriptus, Illustrissimi, & potētissimi Senatus, populique Anglię sententia de eo con filio, quod Paulus Episcopus Rom. &c.
 Liber inscriptus, Opus Illustr. & Excellentissimi, seu Spectabilis uiri Caroli Magni, &c. cõtra Synodũ, quæ i partibus Græciæ pro adorandis imaginibus stolidè, siue arrogãter gesta est.
 Liber

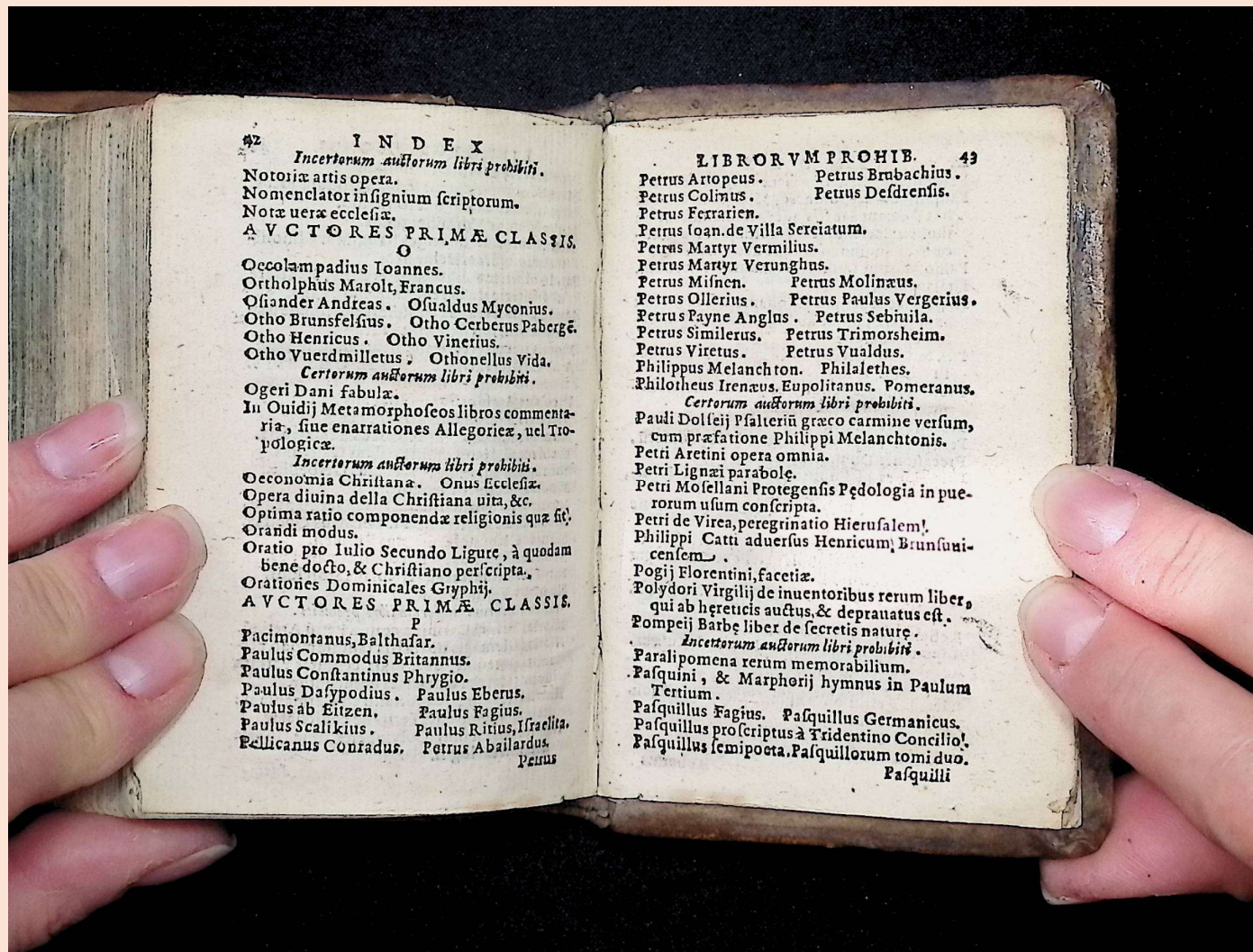
LIBRORVM PROHIB. 39
 Liber inscriptus, In Orationem Dominicã, &c.
 Liber inscriptus, In orationes Dominicas saluberrimas, & sanctissimę meditatione ex libris Catholicorum Patrum.
 Liber inscriptus, Militantis, &c.
 Liber inscriptus, De prouidentia Dei.
 Liber inscriptus, De sacerdotio, legibus, & sacrificijs Papæ, &c.
 Liber inscriptus, De uera differentia Regię potestatis, & Ecclesiasticę.
 Liber inscriptus, De uita inuentutis instituentia, moribus, & studijs corrigendis.
 Liber inscriptus, De unitate Ecclesiastica.
 Liber inscriptus, Nicodemus, de passione Christi.
 Liber inscriptus, Lettera di N. ad uno ambasciatore di Papa Iulio III.
 Liber inscriptus, Pontificij oratoris legatio in conuentu Norembergensi.
 Liber inscriptus, Pauli III. Papæ Romani, epistola consolatoria, & hortatoria ad suos dilectos filios.
 AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.
 M
 Marcellus Palingenius Stellatus.
 Marcus Antonius Caluinus.
 Marcus Antonius Coruinus.
 Marcus Cordelius Torgësis. Marcus Ephesin⁹.
 Marcus Thilemanus, Heshusius.
 Marfilius de Padua, Martiniko.
 Martinus Borrahus Stugardian.
 Martinus Bucerus. Martinus Freffus.
 Martinus Lutherus. Martinus Meglin.
 Martinus Ostermincherus.
 Martinus Vuolphius. Matthæus Alberus.
 C 4 Matthæus

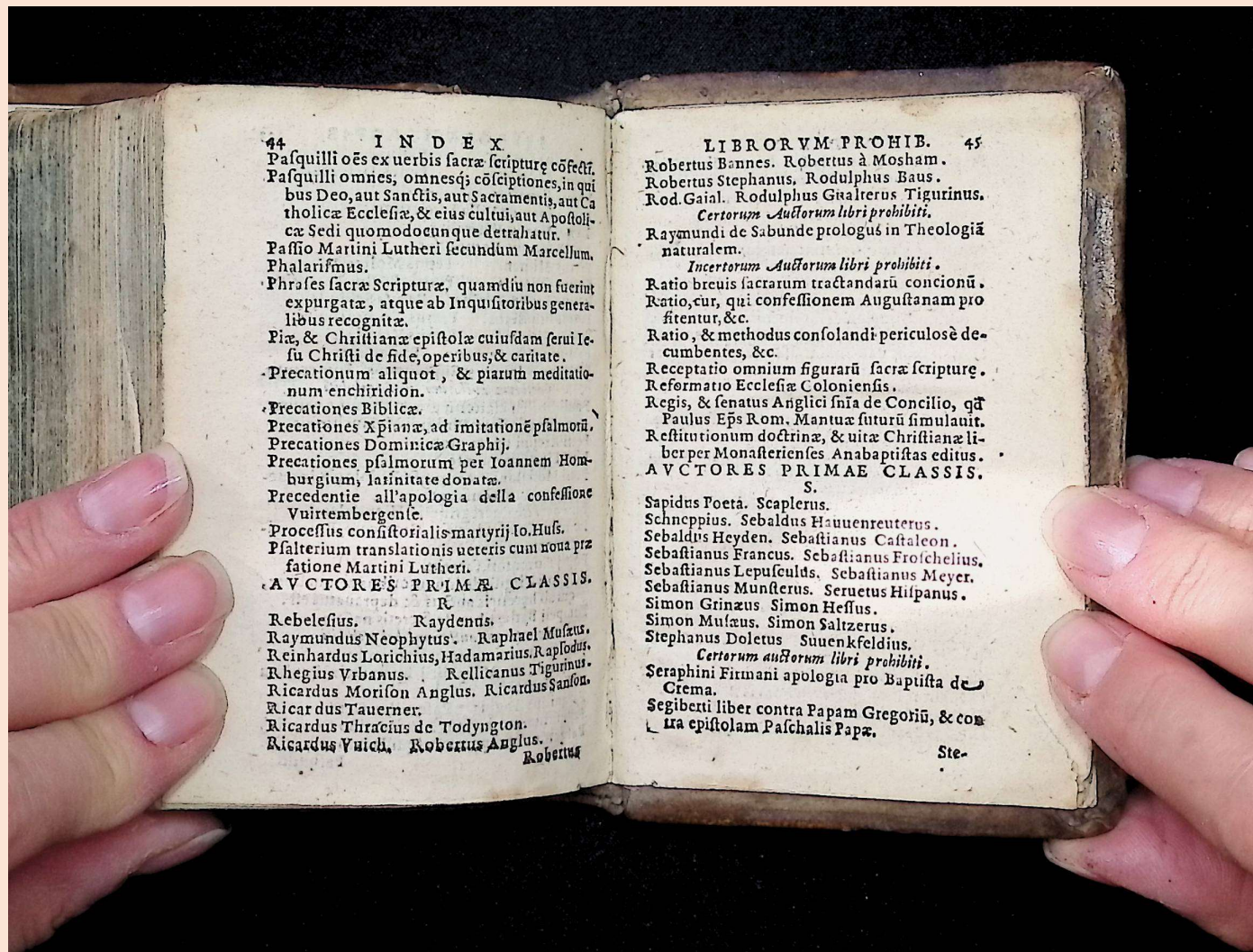

40 I N D E X
 Matthæus Iudex.
 Matthæus, qui & Affartius Scoffer.
 Matthæus Philargyrus
 Matthæus Zellius Keiferspergen.
 Matthæus Zifer.
 Mathias Flaccus Illyricus, uel Flavius.
 Maturinus Cordarius. Maximilianus Maurus.
 Melancthon. Melchior Ambachius.
 Melchior Clinch. Melchior Hofmannus.
 Memnon Simon. Menardus Moltherus.
 Michael Cellarius. Michael de Cesenna.
 Michael Rothingius. Michael Seruetus.
 Michael Sellarius. Michael Schulteis.
 Michael Toxita. Myconius Ofualdus.
 Milo Conuerdale Eboracen. Morlinus.
 Muncerus Munsterus Murnerus. Musculus.
Certorum auctorum libri prohibiti.
 Marci Pagani Carminum liber, cuius titulus, est
 Trionfo angelico, & alter, qui dicitur, So-
 netti diuersi di Marco Pagano.
 Massucij Salernitani Nouella.
 Merlini Angli liber obscurarum prædictionū.
Auctorum incerti nominis libri prohibiti.
 Maniera di tener ad ilegnare i figliuoli Xpiani.
 Margarita Theologica.
 Matrimonio delli Preti, & delle Monache.
 Medicina animæ.
 Medicina animæ pro sanjs simul, & ægrotis, in
 stante morte.
 Meditationes in orationem Dominicam.
 Meditationes, & preces pæ, admodum
 utiles, & necessariae pro formandis tum con-
 scientijs, tum moribus electorum.
 Metaphrascs epistolarum D. Pauli ad commu-
 niam

LIBRORVM PROHIB. 41
 nem ecclesiarum concordiam.
 Methodus in præcipuos scripture diuinæ locos.
 Methodi sacrae scripture tomi duo.
 Microsynodus Norimbergensis.
 Ministrorum uerbi Argentinenſium admoni-
 tio ad ministros Helueticos.
 Modo di tener nell' insegnare, & nel predicare
 al principio della religione Christiana.
 Modo, è uia breue di consolare quelli, che stan-
 no in pericolo di morte.
 Modus solennis, & authenticus ad inquirendū.
 A V C T O R E S P R I M Æ C L A S S I S.
 N
 Nicolaus Amſdorffius. Nicolaus Balingius.
 Nicolaus Barbontius Vandoperanus.
 Nicolaus Briling. Nicolaus de Calabria.
 Nicolaus Galecus. Nicolaus Gallafius.
 Nicolaus Gallus. Nicolaus Gerbellius.
 Nicolaus Herforde Anglus.
 Nicolaus Krompach Nicolaus Macchianellus.
 Nicolaus de Pelhrzimouu. Nicolaus Quodus.
 Nicolaus Radiuil Palatinus Vuilnen.
 Nicolaus Ridlaus. Nicolaus Scærubelius.
 Nicolaus Selneccerus. Nicolaus Storckius.
 Nicolaus Vdall. Anglus.
Certorum auctorum libri prohibiti.
 Nicolai Franci Carmina contra Petrū Aretinū.
 Nicolai Clemægis opera illa tantummodo per-
 mitti poterunt, quæ iuxta censuras Patrum
 de putatorum emendata excidentur.
 Nicolai Roadingi exhortatio ad Germaniam:
 item prædicationes carmine conscriptæ.
 Nicolai Vuimanni Colymbefes, siue De arte
 natandi dialogus.
 Incer-

Concilium Tridentinum, 1596, Latin

44 I N D E X
 Pasquilli oēs ex uerbis sacrae scripturae cōfecti.
 Pasquilli omnes, omnesq; cōscriptioes, in qui-
 bus Deo, aut Sanctis, aut Sacramentis, aut Ca-
 tholicae Ecclesiae, & eius cultui, aut Apostoli-
 cae Sedi quomodocunq; detrahatur.
 Passio Martini Lutheri secundum Marcellum,
 Phalarismus.
 Phrases sacrae Scripturae, quamdiu non fuerint
 expurgatae, atque ab Inquisitoribus genera-
 libus recognita.
 Pia, & Christiana epistola cuiusdam serui Ie-
 su Christi de fide, operibus, & caritate.
 Precationum aliquot, & piarum meditatio-
 num enchiridion.
 Precationes Biblicae.
 Precationes Xpianae, ad imitationē psalmonū.
 Precationes Dominicae Graphij.
 Precationes psalmonum per Ioannem Hom-
 burgium, latinitate donata.
 Precedentie all'apologia della confessione
 Vuirtembergense.
 Processus consistorialis martyrii Io. Hufi.
 Psalterium translationis ueteris cum noua pra-
 fatione Martini Lutheri.
 AVCTORES PRIMAE CLASSIS.
 R
 Rebelesius. Raydendus.
 Raymundus Neophytus. Raphael Musatus.
 Reinhardus Lorichius, Hadamarus, R. apfodus.
 Rhegius Urbanus. Rellicanus Tigurinus.
 Ricardus Morison Anglus. Ricardus Sanson.
 Ricardus Tauerner.
 Ricardus Thracius de Todyngton.
 Ricardus Vuich. Robertus Anglus.
 Robertus

LIBRORVM PROHIB. 45
 Robertus Bannes. Robertus à Mosham.
 Robertus Stephanus, Rodulphus Baus.
 Rod. Gaial. Rodulphus Gualterus Tigurinus.
Certorum Auctorum libri prohibiti.
 Raymundi de Sabunde prologus in Theologia
 naturalem.
Incertorum Auctorum libri prohibiti.
 Ratio breuis sacrarum tractandarū concionū.
 Ratio, cur, qui confessionem Augustanam pro-
 fitentur, &c.
 Ratio, & methodus consolandi periculosē de-
 cumbentes, &c.
 Receptatio omnium figurarū sacrae scripturae.
 Reformatio Ecclesiae Coloniensis.
 Regis, & senatus Anglici snia de Concilio, qd
 Paulus Eps Rom. Mantuae futurū simulauit.
 Restitutionum doctrinae, & uitae Christianae li-
 ber per Monasterienses Anabaptistas editus.
 AVCTORES PRIMAE CLASSIS.
 S.
 Sapidus Poeta. Scaplerus.
 Schneppius. Sebaldu Hauenenreuterus.
 Sebaldu Heyden. Sebastianus Castalcon.
 Sebastianus Francus. Sebastianus Frofchelius.
 Sebastianus Lepuseulds. Sebastianus Meyer.
 Sebastianus Munsterus. Seruetus Hispanus.
 Simon Grinaeus. Simon Hessus.
 Simon Musatus. Simon Saltzerus.
 Stephanus Doletus Suenckfeldius.
Certorum auctorum libri prohibiti.
 Seraphini Firmani apologia pro Baptista de
 Crema.
 Segiberti liber contra Papam Gregoriū, & con-
 tra epistolam Paschalis Papae.
 Ste-

46 **I N D E X**
 Stephani Vvinctoniensis Epi de uera obedientia.
Incertorum Auctorum libri prohibiti.
 Scripta quædam Papæ, & Monarcharum, de
 Concilio Tridentino.
 Scholia in Epistolam Pauli III. Pont. Max.
 Sententia puerilis. Sermones coniuuales.
 Sermones de prouidentia Dei.
 Similitudinum, & dissimilitudinum liber.
 Simplissima, & breuissima Catechismi ex-
 positio. Simplex, & succinctus orandi modus.
 Simulacri, historie, & figure della morte.
 Somnium, & uaticinium Estræ, de fati Monar-
 chie Romanæ.
 Speculum cæcorum, ad cognitionem Euange-
 licæ veritatis.
 Supermenica doctrina. Sûma totius scripturæ.
 Summa in Smaragdum super Euangelia, & epi-
 stolas totius anni, tam separatim, quam una
 cum ipso auctore impressa.
 Summarium scripturæ.
 Supplicatio quorundam apud Heluetios Euan-
 gelistarum ad Episcopum Constantiensem.
 Supputatio annorum mundi.
 Supplice esortatione di nouo mandata all'in-
 uitissimo Cesare Carlo Quinto.
 Syncrama clarissimorum uirorum, qui Halæ
 conuenerunt, super uerbis, In cœna Domini.
 Synodus Marepurgensis.
AUCTORES PRIMAE CLASSIS.
T.
 Theobaldus Gerthachius Billicanus.
 Theodorus Bibliander. Thomas Blaurerus.
 Thomas Clamerus. Thomas ab Hofen.
 Thomas Muncerus. Thomas Naogorgus.
 Tho-

LIBRORVM PROHIB. 47
 Thomas Platterus. Thomas Venatorius.
 Thomas Vvolphius. Tilemanus Heshusius.
 Timotheus Neocorus.
Incertorum auctorum libri prohibiti.
 Thalmud Hebræorum, eiusq; glossæ, annotatio-
 nes, interpretationes, expositiones omnes, sã
 tamen prodierint sine nomine Thalmud, &
 sine iniurijs, & calumnijs in religionem Chri-
 stianam, tolerabuntur.
 Thematata 114 Basileæ disputata.
 Threai Hieremiæ Myticiati.
 Tractatus ad oēs i Xpianã libertatẽ maleuolos.
 Tractatus de redditibus, & decimis.
 Tragedia de libero arbitrio.
 Trigramus. Trilogium pro Catechistis.
 Troporum Theologicorum, &c. Turricella.
 Tractatus de uera & pura ecclesia, D. Athana-
 sio falsissimè adscriptus.
 Trattati del beneficio di Christo.
AUCTORES PRIMAE CLASSIS.
V.
 Vadianus Ioachimus. Valerius Anselmus Rid.
 Valerius Philarchus. Varemûdus Luitholdus.
 Veleurio. Vergerius. Victor de Bordeus.
 Victorinus Strigelius. Vincentius Obsopaus.
 Vitilingius, siue Brentius. Viretus Petrus.
 Vitus Theodorus. Vitus Vvinsemius.
 Vlicus Studerius.
 Vlicus Velenus Minhoniensis.
 Vlicus de Viten. Vrbanus Rhegius,
 Vvendelinus ab Helbach. Vventzelus Linck.
 Vveselus, siue Basilius Groningensis.
 Vvilhelmus Radensis. Vvilhelmus Hefenus.
 Vvigandus Grosher.
 Vvol-

